ספר שמות

QGL	שמות –	Introduction

T.G. OLT 0 T.G. OLT 0 T.G. OLT 1 T.G. OLT 1	707 707 708 708 708 708 708 708 708 708
שירת הים ועשרת הדברות 8 שירת הים	661 861 861
פרשה ויקרא	96 I
פרשת פקודי	183
פרשת ויקהל	59I
פרשה כי השא] 146
פרשת תצוה	156
פרשת תרומה	ZII
פרשת משפטים	16
פרשה יתרו	۷۷
	99
פרשת בשלח	
פרשה בא	38
GLWR 1878	70
פרשת שמות	Į
Introduction	Λ

תוכן העניינים

ספר שמות – noisoubornal

こらいてい		7 1	Щ	74	3																											076
に	GLM	i e	LL	1	• •	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	238
なほねパア	494	ים כ	ĘL	Ľ	• •	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	987
ピロのヒじ	ĠL/M	5 10	T LL	_	٠ .	•	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	233
なほねパア	4914	11		L	• •	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	233
に	GLA	1 4	كاك	,.0	! '	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	•	٠	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	122
הפטרת	シカロ	αL	L	ЦĻ	L4	١.	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	677
הפטרת	シバム	Γ 8	44	ЦĻ	L4	١.	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	977
なほねパア	4@EL	<u>د</u> ا	N/A	Щ	١_،	7	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	977
に	GUL		• •	٠	• •	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	223
הפטרת	こしに	<u></u>	• •	٠	• •	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	222
TGULT.		228	٠	٠	• •	•	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	٠	812

Introduction

This humash is intended primarily for learning Shnayim Mikra ve Echad Targum, but to be versatile enough to be usable in a synagogue. To that end, it includes multiple texts used as the "Targum"—Targum Onkelos itself, the commentary of Rashi, and a translation into English. For Haftarot, special Maftir portions, and Shabbat Minha readings, only Hebrew and English are printed, since these sections are included for ease of use in synagogues rather than for study use.

The text of the Torsh itself is from the Mikra al pi Masorab project. The text was selected for its open licensing, extensive source documentation, and accuracy in presenting the masoretic text. The text of Targum is the Wikisource Targum, which is based on Yemenite texts (particularly the 1901 edition of the Taj). It was selected for its accurate vocalization. The English translation is the 1917 JPS translation, and text of Rashi is from the Metzudah edition. All these texts were retrieved from Sefatia. Data for aliya divisions, haftarot, and lengths of parshiyot was pulled from Hebcal. Information on which special Maftir and Haftarot can occur on which Sabbaths is from the Koren Shabbat Chumash.

This text has minimal notations about various textual differences in the Masoretic text of the Torah. For information where this text varies from others, see the notes of the Mikm al pi Masorah project, or notes in Minhat Shai. The Mikm al pi Masorah project also has information in its notes about variations in customs about where to divide aliyot. Kannatz Katan is indicated with a special symbol for the text of the Torah, but not in the text of the Targum.

I hope this text will be helpful to those who use it.

אָיש ובוקו בָּאוּ: הַבְּאָים מִצְּרְיִמְיִם אָת יַעַלְר דְּעָאָלוּ לְמִצְּרָוִם עִם יַעַּלִר لْغَجَّا שְׁמִוּעִ בְּנֵוֹ نَشِلُعُڬُ لِعُجَّا שְּׁמָהָה בְּנֵּי יִשְּׂרָצִּל

לַבְר וֹאַנְשׁ בִּיהַיה עַאָּלְוּ:

came with his household: Egypt with Jacob; every man I the sons of Israel, who came into NOW THESE are the names of

ב באיבו שִׁמְּמִוֹ בִנֹּג וֹגִינִבְינִי:

באיבו שמעון לוי ויהודה:

Issachar, Zebulun, and }nqsp: Reuben, Simeon, Levi, and

Benjamin;

בּ וֹמִּמְבַּׁר וַבוּצֵוֹ וּבֹּוֹנִמוֹ:

ושְּׁמּבֹר זְבוּלוּן וּבְּנְיָמִין:

Dan and Naphtali, Gad and

يا إنهما:

already. souls; and Joseph was in Egypt of the loins of Jacob were seventy And all the souls that came out

בְּטִבֶּבְיוֹם: יעקר שׁבְעִים נְפָשׁ וְיוֹסֶךְ הְנְיָת , וְיְהִי כְּלְ־נָפָשׁ יִצְאֵי יֶרֶךְ־

נוסף דהוה במצרים: ובלא בוהער מלהון ופמן נענאַע כֿל נפָּשְׁקָא נָפָּקִי

generation. brethren, and all that And Joseph died, and all his

בַבְּוֹר בַהְוּא: נֹלמים יוֹסִלּק וֹכֹלק אֹּטְיִנו וֹכִלק יִמִּנִם יִמַּלּ וֹבֹלְ אַׁטִיְנִי וֹכִלְ

בְּבֶא בַוְרוּא:

the land was filled with them. waxed exceeding mighty; and abundantly, and multiplied, and 7 fruitful, and increased And the children of Israel were

נִשִּׁמְלֵא בִּאֲבֶּא אָטֶם: (פּ)

וֹאִטְמְלִיאָנו אַרְעָּאַ מִנְּדְוֹן: וּנְרְבָּנִי וַנְּעַּצְּׁתִוּ בְּמִאָּרִ מְאָרַ וּסְגִיאִי וּחָקִיפּוּ לַחְדָּאִ לַחְדָּא بختر نمٰدٰعٰٖے فئر انمٰلۃ بختر نَّمُلُعُج تُعْبَمِهِ لَعُنْتَجَلِهِ

Egypt, who knew not Joseph. Now there arose a new king over

אַמָּר לְאַ־יָרַע אָת־יוֹסָף: ליי נַנְקָם מֶלְנַים בְּלָנִים

: القال: מגלום בלא מלוום לוונע מַלְכֹּא שַׁבַעַא מַּלְ

וֹמְבֹאָב בֹב וֹמֹגום מֹמֵנוּ: נּיֹאָמֶר אֶׁלְ_הֹמֶּוֹ נִינְּנִי הַם בֹּלֵּוֹ נֹאָמֶר לְהַמֶּוֹנִי נִיֹא הֹמָּא בֹּנִי

נְהְבָאֵבְ סִׁנּן וְעַבַּבָּוּן מִנָּלָאִ:

and too mighty for us; children of Israel are too many 6 , Behold, the people of the And he said unto his people:

لْبَرْنَاهِ كُنْ لَمُكْتِ مَالِ ثَكُّدُا: וְנוֹסָף גַּם־הוּאַ עַל־שָׁנְאָינוּ וְהְיֶּה בְּירִתְקְהָאַנָה מִלְחָמָה

ווסטון מן אַבְעָּא: סֿנאַנא וויושון בּנֹא טַבר לב וושוספון אַנ אַנון הַּכְ וֹסׁנוּגוֹ וֹנִנוֹי אָבוּג וֹמֹבֹמֹנוֹא הֶבְה נְהְחַבְּמֶה לֻוֹ פֶּן־יִרְבֶּה הַבוּ נְהְחַכֵּם לְהֹוֹן דְּלְמֶא and get them up out of the land. enemies, and fight against us, join themselves unto our befalleth us any war, they also come to pass, that, when there them, lest they multiply, and it come, let us deal wisely with

y'(): לכוכביס, שמוזיקן ומכניסן במספר ובשמוחס, שנהמר המוזיה במשפר לבָבָּסָׁ לָכַלָם בְּשָׁם יִקְרָה (ישעי' מ, כו. שמו"ר (I) ואלה שמוח בני ישראל. לע"פ שמולן נחייסן נשמוחס, חור ומולן נמיחחן, לסידיע חנחן שנמשלו

26791: במלרים, אלא לסודיעך לדקמו של יוסף, סוא יוסף סרועס את לאן אביו, סוא יוסף שסיס במלריס ונעשס מלך ועמד (3) ויוסף היה במצרים. וסלא סוא ובניו סיו בכלל שבעים, ומס בא ללמדנו, וכי לא סיינו יודעים שסוא סיס

(ד) וישרצו. שהיו יולדות ששה בכרק המד:

ידע. עשק עלמו כאלו לא ידע: (8) ויקם מלך חדש. רבושמולל, מד למר מדש ממש, ומד למר שנממדשו גוירומיו (קועס יל.): Xal 4x

לו. לעם, נמחכמה מה לעשות לו. ורבומינו דרשו, נמחכם למושיטן של ישראל לדונם במים, שכבר נשבע שלא יביא (10) הבה נחחכמה לו. כל סבס לשון סכנס וסומנס לְדָבֶּר סוֹם, כלומר סומינו עלמיכס לכך:

בּעַם וֹאָע_וֹגַּמָסְׁם: ער מסקנות לפרעה אָת־ خرقها هوئد خوخريت تبدا مخيضا خدر خهوبهديا

نظ۪لۃٰے: וֹכוֹ וֹפֹגַאַ וֹנֹעֵׁגוּ מִפֹּנוֹ בֹּלָ, וֹכו טַשַׁפּגוּ וֹהַעַּט לְמִגֹּבָאָנ וְכַאָּמֶבְ יִעְנִי בֵּן יִרְבָּר יִכְּמָא דִּמְעַנִּן כֵּן סְנַן

نَمُلَكُمْ خُطُلُكَ: はれたにロ

خثاه خقثك: \$4_\$\$\\\ נַיְמְרְרֹּי אָת־חַיִּיהֶם בַּעְּבֹרֶה וְאַפַּרוּ יָת חַיִּיהוֹן בְּפּוּלְחָנָא

השנית פועה: لظّمٰ□ ٤٤٤ מֹאַבְוֹם נֹאַמֹּב

אַנוּ וְאָם_בָּנוּ נִוֹאָ וְבַוֹּאָ בּלְגִים אִם_בּלוּ בוּאַ וַבְּמִטוּוּ בוּהְבֹבוּיְוִנוּ بإغريا خنجير

וֹנִי בַתַּמִסָם: אוּצְרֵי לְפַּרְעֹה וָת פִּיתוֹם לפולטלטון ולון טבוו פוע تأشيطه هُذِبر هُدٍّ، طَفِيه يَطَوْدِهِ، هُزِّدِيبًا هَذِهِيدًا

מו בום בני ישְרַאָּל:

نهُلُمْد فَكَهُد: אָעַ בּׁנָּנְ וֹאַפֹּלְעַוּ מִאָּבֹאָ זֹעַ בּׁנָּ

אַשֶּׁרַעְבְּרָוּ פּוּלְחָנְהוֹן דְּאַפְּלַחוּ בְּהוֹן בַּשְּׁבִיר אָת פּוּלְחָנָא בְּחַקְלָא יָת כָּל بخذخبا كمأه فمائه بخذخت بخذح

עלולא מפלבע למום שלוולא ないへん

היא קקייטנה: וטלמלן זטיה ואָם בַּרַמָּא מִנְיִלְנֵא אָם בּּנָאָ נַנָּאָ מַלְ- יִנְתְ יְהַנְיִנְהָא וְתְּהָוֹנִין עַלְ אָשַׁ וֹאָמָר כַּר מִיהְוֹיוֹן מִילְּדָוֹ

> and Raamses. Pharaoh store-cities, Pithom their burdens. And they built for 11 taskmasters to afflict them with Therefore they did set over them

And the Egyptians made the the children of Israel. And they were adread because of the more they spread abroad. 12 the more they multiplied and But the more they afflicted them,

13 children of Israel to serve with

serve with rigour. service, wherein they made them service in the field; in all their in brick, and in all manner of with hard service, in mortar and And they made their lives bitter

rigour.

other Puah; Shiphrah, and the name of the the name of the one was 15 the Hebrew midwives, of whom And the king of Egypt spoke to

daughter, then she shall live.' shall kill him; but if it be a birthstool: if it be a son, then ye women, ye shall look upon the office of a midwife to the Hebrew and he said: 'When ye do the

וֹמֹלְינוּ מוֹ סטָבוֹ וסס ייבשוס: ועלה מן הארץ. על כרסנו. ורבומינו דרשו, כאדם שמקלל עלמו, ומולה קללמו באמרים, והרי הוא כאלו כמב מבול לעולס (שמו"ר א, יא). (והס לא הבינו שעל כל העולם אינו מביא, אבל הוא מביא על אומה אחח. ברש"י ישן):

ובנוכום לטונכ: הממונה על האוצרות (שמו"ר א, יד): - אח פחום ואח רעמהה. שלא היו ראוית מתחלה לכך, ועשאום חוקות למען ענוחו בסבלחם. של מלריס: - ערי מסכנוח. כמרגומו, וכן לֶן בֹּחׁ שֶׁל סַמִּבֵן סַזֶּס (ישעי כב, מו), גובר (II) עליו. על העס: מסים. לשון מס, שרים שגובין מסס המס. ומסו המס, שיבנו ערי מסכנית לפרעס:

מפרשים המלרים בעיני עלמס וק"ל). ורבומינו דרשו, כקולים היו בעיניהם: וכן פכץ. ומדכשו, כום סקודש אומכם כן, אםם אומכים פן יכבם, ואני אומכ כן יכבם: – ויקצו. - קצו בחייסם. (ויש (12) וכאשר יענו אוחו. בכל מס שסס נומנין לב לענומ, כן לב סקב"ס לסרבומ ולספריץ. בן ירבה, כן רב

(EI) בפרך. בענודס קשס סמפרכם אם סגוף ומשברמו:

סוכריס, שלמכו לו פֿוְלַעַנְנִינְיו שעמיד לסוולד בן סמושיע פומס: וחיה. וממיס:

מְנְּסְבְּׁשׁ עַּנְ שְׁשְׁבְּנִיִּם (יִרְמִיִּ יִּמִּ, גוֹ, מושב כלי חומנות יונר כלי חרש: אם בן הוא וגוי. לח סיס מקפיד חלה על (16) בילרכן. כמו זסולידרן: האבנים. מושז סאשס סיולדם, וזמקוס אחר קוראו משזר, וכמוסו עשָס כדרך הנשים המפיימות חינוק הצוכה (מומה יה:): 🛽 פועה. לשון לעקה, כמו פַּיּוֹלְדֶה שָׁפְּעָה (ישעי'מב, יד): וּמְיַבְּּר: שפרה. זו יוכנד, על שס שָמִשַׁפֶּבֶת הֹת הולד: פועה. זו מריס, על שס שפוֹעָה ומדנרת והוגה לולד, (BI) למילדות. סוא לשון מולידות, אלא שיש לשון קל ויש לשון כבד, כמו שובר ומשבר, דובר ומדבר, כך מוליד

يح الأحريقا فرحك معتراه مفديا مرفع בּ בַּאַמְנִים וֹלְאַ מֹּמְוּ כַּאַמָּׁר וֹלְאַ מַּבֹּבָא בַּמָא בַּמַלְיִרָ בְּיִלְיבִלְאָנַ

ַנְהָּחַיֶּיִלְ אָתַ־הַיְלְּדְיִם:

ַנְהָהַיָּלְגָרִים: מְּתְרָנִלְגִרִים: מבות משים הבבר הזה בין עברהין פהנמא הבין מיי קַנְיִייַלְיִירָ にさじゃ

בְּטָבֶר מְבְוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַכֶּלֶה עֵּד לְא עַלַה לְוָהְהוֹן הְיִהְאּ ------סּוּ כַּוֹן לַאָּ כַּוֹּלְהָוֹם עַעַּוֹאַבוֹנְעַ אַבוּ לָאַ כִּוֹּהָוֹאַ עַּאַבוֹנִעָאַ נתאַמָּרְןְ חַמְיַלְּדֹתׁ אֶלְ פַּרְעָה יַאָמָרָא

בַּתְּבֶׁם נַנְּתְּבֶּׁלִם נִנְּתְּבֶּׁלִם נִנְתְּבָּיִם ··· ניינמֹב אָלְנִים לְמִׁנֹלְגִע נּיֹנֶב וֹאִנִמּנִב וֹנִ לְטִוֹטֹא וּסִׁנִּ מַּפָּא

הְאֶלְהָיִם נַיַּעַשׁ לְהָה בְּהִים: קַּדְם יִיְ נַעְּבַר לְהֹוֹן בְּהִין: וְהָי בֶּי יָרְאָי הַמְיַלְּדְת אָת יַהַנָּה בַּר דְּחִילְא חָיָהָא מִן

लृत्यंतः (द) הַנְאָבְת הַשְּׁלְילָתוּ וְבְּלְ־הַבָּת לִיהְיִדְאֵי בְּנַהְרָא הִרְמֹוֹנֵיה ב_ל לאלור בל-הבן הילוד למימר כל ברא דיהילליד

> וֹבוֹוּמֹא זֹנו דֹּנוֹּא: אָנר וּדְחִילָא חָיָהָא מִן בֵּדָם וִיָּ

מֹלְבַׁ מֹלִבֹּא מֹלְכֹּא アなな「ロ

וֹבוּגמִטֹנוֹ וֹנו בֹּוֹגֹא: לַנְיָן לְחַנְהָא נַאֲמָר לְחַנִן מָא

בְּיִיחְוָוֹת הֻבָּה יְהוּדִיְהָא צָּבִי הַכִּימָן אִּנִּין ÇĞLÇL

וטטיפו לַטִּדְא:

וכל בבשא שלונמון: وَلَيْنَ إِجْرً لِاقَالًا وَلِينَا خُرِدًا لِاقَالًا

> men-children alive. commanded them, but saved the 17 and did not as the king of Egypt But the midwives feared God,

men-children alive? thing, and have saved the them: 'Why have ye done this 18 the midwives, and said unto And the king of Egypt called for

come unto them.' are delivered ere the midwife women; for they are lively, and women are not as the Egyptian Pharaoh: 'Because the Hebrew onnu biss səviwbim ədt baA

mighty. multiplied, and waxed very midwives; and the people And God dealt well with the

made them houses. midwives feared God, that He And it came to pass, because the

alive. and every daughter ye shall save born ye shall cast into the river, people, saying: Every son that is And Pharaoh charged all his

שְׁמִי שֶׁלְ עַמִּי, (ימוקאל יג, יע) לשון עבר חללחס כמו ומחללו לוכריס: ימ) לשון עבר כמו ויחמרו לוכריס, וַמְּדַבְּרְנָסְ בְּמִינֶס (ירמי'מד, כס), לשון דברתס כמו ומדברו לוכריס, וכן וַמְּמַלֶּלְנָס שלשון עבריה לנקבוה רבוה, היבה זו וכיולה בה משמשה לשון פעלו ולשון פעלהם, כגון וההמרן היש מלרי, (שמוה ב, (17) וחחיין אח הילדים. מְשַפְּקוֹמ לסס מיס ומוון. (מומס ילה:) מרגוס סרלשון וַקַיִּימל, וסשני וַקַיִּימָפוּן, לפּי

משולום למיום סשדס שמינן לכיכום מילדום, וסיכן משולום למיום, גור מכיס, ומב ימרף, בכור שורו, מילס שלומס, (19) כי חיות הגה. בקיפום כמילדום, מרגום מילדום פַיְּפָב. ורצומינו דרשו, (פומס ימ: ושמו"ר) הרי הן

ויפן כה וכה, פנה לכאן ולכאן. ואל משיבני, וילך, וישב, וירד, וילא, לפי שאינן מגזרמן של אלו, שהרי היו"ד יסוד מיו"ד בחיר"ק, כגון וַיִּיעַב בְּעֵינְיוֹ (וִיקְרֹחׁ יְ, כֹ), לשון חועב, וכן וירב חעם, וחרבה חעם, ויגל יחודם, חגלה יחודם, בון נְבָּב (שופּמיס מו, ס), ספנס סונבות זו לוו, כל חלו לשון מפעיל חת חתרים, וכשסוח מדבר בלשון ויפעל, סוח נקוד יְסִידָס (חُיכס ב, ס), סרבס חמוניס, וכן וַיֶּגֶל סַשְּמַרִיִּמ (דברי סימיס־ב לו, כ), נבוזרמדן סגלס מת סשמרית, וַיֶּפֶן וְנְבֹּ ויפעל, סוא נקוד סיו"ד בליר"י שסוא קמ"ן קמן, (או בסגול שסוא פת"ח קמן)כגון וייעב אלסיס למילדות, וַגֶּבֶב בְּצַמ (20) ויישב. סמיג לסס, ווס מלוק במיצס שיפודס צ' אומיומ ונמן לס וי"ו יו"ד בראשה, כשסיא באס לדבר בלשון ומי שלא נכמב בו, סרי סכמוב כללן, ויברך אומס ועוד כמיב מֶס אָמֶּךְ לְבָּנָא (ימוקאל ימ, ב):

מיוכבד, ומלכום ממריס, כדלימה במקכה קועה (יה:): (IS) ויעש להם בחים. במי כסונס ולויס ומלכום שקרויין במיס, ויצן אם בים ס'ואם בים סמלך, כסונס ולויס בסן, יכד, יכל, ישב, ילך, יו"ד לות שלישית בו: ויישב אלהים למילדה. מסו סמובס:

ממלרים אם מישראל, ורואין אנו שסופו ללקוס במים, לפיכך גור אוחו היום אף על המלרים, שנאמר כל הצן הילוד, (22) לכל עמו. אף עליהם גזר, יום שנולד משה אמרו לו אָלְעַגְיִנְיִן, היום נולד מושיען, ואין אנו יודעים אם

- אָנ<u>ו_בֿנו_</u>בָוֹג: הולב אות מבונו לוו ניפון נאול מברה מדביה לוו
- هُجِينًا نُلْنَانِ عَالَمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُ אַתוֹ כִּי־טַּוֹב הֹוּא וַהְצְפְּנָהוּ וַחַּזָּה יָהֵיה צָּרֶי טָב הוּא נְעַּנְירָ הַאָּמֶּׁרְ נַעַּבְּרָ בָּן נַעָּרָא וְעַרִּאָר אָמָּהָא וִילְיִדָּה בָּר
- על־שְׁפָּת הַיָּאָר: אָּעַ_עַּבְּבְּבְע וֹשַׁמִּם בְחַמֶּר וּבַּוְּפֶּר וַמְּשֶׁם בְּּה לֵיה מִיבְהָא דְּגוֹמָא וַחַפְּתַה נַמְּמַח־לֹיֹ מַבַּת גְּמָא נַמַחְטְרֶה קַצְּשְּטְרְוּמֵיה וְלְאָבֹּלְנִי מִוְדֵ נַהֹּפִּנִוּ וְלְאִ
- ⊈त्त⁻ःष्युः दोः נַמַּהַצָּּב צְּחֹקוֹ מֵרְחַלְ לְדַלְּה וְצִּׁהְנַּהַנַה צִּחְהֵיה שָׁרַחִיק
- هُمُنَاكِ النَّكَاكُاتُ: בְּתַּיִרְ הַסִּיִרְ יַתִּשְׁלָח אָתַ יַר הַיְּאָר וַהָּדֶא אָת־הַהַבְּּדִי מְהַלְּבָּוֹ עַלֹּ בֵּיִרְ נִהְּדָּא ¿ עּוֹאָע וֹנֹהַעִינִי עִלְכִּע מַּלְ- מַּלְ יַ נַּטִּבָׁא הַ וֹמִנְלְיִמִּעִיםָא
- נְשְאָמֶׁר מִיּלְבָרׁ, בַּמֹּלְבָרׁ, בַ זִּנוֹי בַּיּוֹי וְהְנֵּתְ־נַעַּר בֹבֶת וַתַּחָמָל עְלֶיוּ נִמְפְּמַּחַ נִמָּרְאָרוּ אָת־תַּבֶּקֶר

- ולסגד זע בע בוני:
- נאַמִּבוֹשׁיִשׁ שַּׁלְטַאִ וֹבְטִוּן:
- לַנְמְרָא מַלְ בֵּוּךְ נַּהְרָא: בּסִּנְּׁבְ בַּנִי נְיִ בְּבְּנִאְ נְתָּוֹנִינִעִּי בַּסִּנְּבְּ בַּנִימָרָאִ נְבָּוֹפָּנִאְ נְתָּוֹנִאָּנִי ťάιτu نڌيڏڻ ULL
- לְמִבַּת מֹא וֹטִהְבָּיג בִישִּיּ
- ſţĠſĘŒĦ: שַנַיּשָּׁאַ עוֹ עַהַישָּׁיאַן אַלְאָי וַתְּבֶּר בַּת־פַּרְעֹּרֹ לְרְחָיֹץ עַלֹּ־ ינְחַתַּה בַּה פַּרְעֹה לְמִסְחֵי
- נאמבע מבני יהודאי הוא מולולא לכי ועסע מלוהי יפְּתַחַת וַחֲזָת יָת רְבְיָא וְהָא

- daughter of Levi. house of Levi, and took to wife a And there went a man of the
- she hid him three months. him that he was a goodly child, 2 poie a son; and when she saw And the woman conceived, and
- brink. laid it in the flags by the river's she put the child therein, and with slime and with pitch; and ark of bulrushes, and daubed it hide him, she took for him an And when she could not longer
- know what would be done to And his sister stood afar off, to
- her handmaid to fetch it. ark among the flags, and sent by the river-side; and she saw the and her maidens walked along came down to bathe in the river; And the daughter of Pharaoh
- children. 'This is one of the Hebrews' compassion on him, and said: that wept. And she had even the child; and behold a boy And she opened it, and saw it,
- (S) כי שוב הוא. כשנולד נממלא סבים בְּלוֹ חורס (קומס יב.): שס, וכשינאו היה משה בן שמונים שנה, אם כן כשנמעברה ממנו הימה בם מאה ושלשים, וקורא אומה בת לוי: שנייס, ואף סיא נספכה להיות נערה. ובת ק"ל שנה היתה, שנולדה בבואה למלרים בין החומות, ומאתים ועשר נשחרו גורמך קשה משל פרעה, אם פרעה גור על הוכרים ואמה גם כן על הנקבות. ברש"י ישן) והחזירה ועשה בה לקוחין (ו) ויקח אח בח לוי. פְּרוּשׁ סיס ממנס מפני גוירם פרעס, (ומור ולקמס, ווסו וילך, שסלך בעלמ במו שמתרס לו ולא נאמר הילוד לעברים, והם לא היו יודעים שקופו ללקות על מי מריבה:
- ופת: וחשם בסוף. הוא לשון אגם רושי"ל בלע"ו, ודומה לו קנה נמוף קמלו (ישעי ימ, ו): ועומד פפני רך ופפני קשה: - בחמר ובזפח. ופס מפסוץ ועיט מפפניס, כדי שלא יריס אוסו לדיק ריס רע של - גמי בלשון משנה ובלש"ו יונ"קו, ודבר רך הוא לשבעה יולדם למקומעין, והם בדקו אחריה לסוף מי: גמא. (3) ולא יכלה עוד הצפינו. שמנו לה המלריים מיום שהחזירה, והיא ילדתו לששק חדשים ויום אי, שהיולדת
- לשון הקודש היה לו להנקד אמחה מ"ם דגושה, והם דרשו את אמחה, את ידה ונשתרבבה אמחה אמות הרבה (תועה מפייטן, כי למס לנו לכמוב ונעכומיס סולכומ: אה אמחה. אם שפחמס. וכבומינו דרשו לשון יד, אבל לפי דקדוק (סומס יב:) סולכוח לשון מיחס, כמו הגֶה פְּנִכִּי סוֹלֶךְ לְמוּח (ברחׁשִיח כס, לב), סולכוח למוח לפי שמיחו בה, והכחוב היפור, כמו קפו פָלְקַם יוֹפָב פַל יַדִי (שמופֿל־ב יד, ל), והופֿ לשון יד ממש, שיד הפֿדס פמוכה לו. ורבופינו דרשו (a) לרחץ על היאור. סרס סמקרא ופרשסו, ומרד בח פרעס על סיאור לרמוץ בו: על יד היאור. אלל
- וחנה נער בוכה. קולו כנער: (8) והפחח וחראהו, "מתמי כממה, הילד, זמו פשומו. ומדרשו, שכממה עמו שכינה (מומה שם שמו"ר מ, כמ):

מּנִפֿע מֹן הַמּבֹריָּע וֹמִנִּל לִבְ מְנִיבִּטֹא מִן יִרוּדִיִּהָא וֹעְנִיִּל ַ עַאָּלֶּבְּ וֹפְׁנֵאִטִּי לְּבְּ אִמֶּנִי עִזִּינִילְ וֹאִפּׁנִי לִיִּדְּ אִמָּנִי

אָם בַּיֶּבֶר: וּשְׁבֶּלְבְּ עֵּהְּלְמֶּע וּשׁפֿעָא אָעַ אִּיוּיִלִּי וֹאָזַלָע הַיִּלְיִמְׁאַ וַהְאָמֶר לֶה בַּת פַּרְעָה לֵכִי וַאֲמָרָת לַה בַּת פַּרְעָה

שְׁכְרֵדְ וַתִּקַּח הָאִשְּׁה הַיֹּלֵד אַנְרִיךְ וּנְסִיבַת אַהְּחָאׁ רְבְּיָּא
יִאַנִירָה וּנְסִיבַת אַהְּחָאׁ רְבְיָּא וֹנוֹנִלֵּטִנִּי לְ, וֹאֹנֹּגְ אָנֹוֹן אָנוַ וֹאָנִנִלּגִענּ לְ, וֹאָנֹא אָנֹגוֹ נִי הולילי אָת הַיֶּלֶד הַזָּה הְלִיכִי יְת הְבְיָא הְדֵין וֹשַאמֶר

דַּמָּיִם מָשִּׁיהָהוּ: שׁמוֹ משֶׁה וַהַּאִמֶר כָּי מִן־ " פּרְעָּה וְיְהִי־לָה לְבֵן וַהִּקְרֶא לְבָּה פּרְעָה וַהַנֶה לַה לְבָר آذَلْكُم لَاثِّكُم الْفَلَّةُكِلِا فِكُلُّكِ بِلُحُم يُخْتُم الْمُنْفِينِينِ

מֹכֵּׁע אַנמּ_מֹלֵבוני בְּסְבְּלְטְׁם וֹנְּבְאְ אָנְהָה מִאַּבְּיִ בְּפִּוּלְטְׁלִּבְיָן וַשְׁזֹא נְּבָּבְ מִאֶּבְ. שלישי משֶהוֹ וַבַּצֵא אֶל־אֶהְיוּ וַיַּרְא משָה,וּנִפַּק לְנָה אָחוֹהִי וַהַנָּא ניהו פַיָּמָים הְהַם נֵיּגְדַּל נִהָנָה בִּינִמָּיִא הָאָנּוּן וּרְבָּא

ניִשְׁמְנֵחִי בַּחִיל: אַיִּע אַיִּשׁ נַיַּךְ אָת־הַמִּצְרְי אָרֵי לֵית אָנָשׁ וּמְחָא יָת ַנּיָפּׁן כַּעַ וֹכֵע נַיָּבֹא כַּג וֹאִטַפּׁנִג לְכֹא נַלְכֹא נַעַוֹא

ליף ית דְבְיָא: נקאמר אַחֹתוֹ אָל־בַּת פַּרְעֹה נְאַמָרַת אַחָתִיה לְבַת פַּרְעֹה

וּלַבְוּע וֹע אָפֶּוּה דִּבְבָּנָא:

إلالإرجابينة: ַ לָה בַּת־פַּרְעָּה וָאֵמָרָת לָה בַּת פַּרְעֹה

אַבי מו מוָא שְׁחַלְמִיה: ולַבְאַנוּ שְּׁמֵיה משֶּׁה וַאֲמַבַוּת

מָבוּג בֹלְּבַב נְבוּבַג מָאָבונבוּג:

מֹאָבְאָׁבִי וֹמִמִבוּגִיבִי בַּבַּבֹּאִי:

child for thee?" women, that she may nurse the thee a nurse of the Hebrew 7 daughter: 'Shall I go and call Then said his sister to Pharaoh's

and called the child's mother. her: 'Go.' And the maiden went or biss restdands daughter said to

nursed it. woman took the child, and give thee thy wages.' And the and nurse it for me, and I will unto her: 'Take this child away, And Pharaoh's daughter said

him out of the water.' Moses, and said: 'Because I drew son. And she called his name daughter, and he became her brought him unto Pharaoh's And the child grew, and she

a Hebrew, one of his brethren. and he saw an Egyptian smiting and looked on their burdens; he went out unto his brethren, when Moses was grown up, that And it came to pass in those days,

sand. Egyptian, and hid him in the was no man, he smote the 12 way, and when he saw that there And he looked this way and that

- d(d() 10): (ד) מן העבריות. שסחירמו על מלריום סרבס לינק ולם ינק, לפי שסיס עמיד לדבר עס סשכיים (שמו"ר ה, ל.
- (8) וחלך העלמה. סלכס בוריוום ועלמום כעלם:
- (9) היליכי. נמנגאס ולא ידעס מס נמנגאס, סי שליכי (שמו"ר שם קומס שם):
- בנה, עשה, לוה, פנה, כשיבה לומר בהם פעלהי, חבה היו"ד במקום ה"ה, כמו עשיהי, בניהי, פניהי, לויהי: ַמִּי מֻׁמ עֲוֹן סְמְבֶן (וכריה ג, ט), מֹבל משימי, מינו מׁלמׁ מגורת מיבה שפעל שלה מיוסד בה"מ במוף המיבה, כגון משה, משימיהו אלא הַמִּישׁוֹמִיהוּ, כאשר יאמר מן קס הקימומי, ומן שב השיבומי, ומן בא הביאומי, או משמיהו, כמו ומַש מגורה מָשֶׁס, ולשון הוצאה הוא, וכן יַמְשֵׁנִי מִמַּיִס רַבִּיס (שמואל־ב כב, יו), שאלו היה ממחברה מש, לא יחכן לומר לשון ססירומיו, כמו לה גמוש (יסושע ה, ה) לה משו, כך חברו מנחם. והני הומר שהינו ממחברה מש, וימוש, הלה (10) משיחהו. כמרגומו שְׁמַלְמֵּיסּ, וסוח לשון סולחס בלשון חُרמי, כְּמִשְׁמַל בִּנִּימָח מֵמַלְבָּח, ובלשון עברי משיחסו,
- וכובטו כל סיום: ובא על אקמו, כסבורה שהוא בעלה, וחור האיש לבימו והרגיש בדבר, וכשראה אומו מלרי שהרגיש בדבר, היה מכהו ורודסו. ובעלם של שלומים בם דברי סיס, ונמן עיניו בס, ובלילס סעמידו וסוליאו מבימו, וסוא חור ונכנק לבים ממונה על שוערי ישראל, והיה מעמידה מקרות הגבר למלאכתה (שמו"ר א, כת): מכה איש עברי. מלקהו על בימו: וירא בסבלוחם. נמן עיניו ולבו לסיוח מילר עליסס (שמו"ר א, כו): איש מצרי. מגש סיס, (11) ויגדר משה. והלא כבר כמב ויגדל הילד, א"ר יהודא בר"א הראשון לקומה והשני לגדולה, שמינהו פרעה
- (12) ויפן כה וכה. לאם מם עשם לו גבים ומם עשם לו גשדם. ולפי פשומו כמשמעו: וירא כי אין איש.

לְבְׁמָת לַמָּׁע עַבֶּּע בַמֶּב: אַלְמָּוִם מֹבֹנוֹנם וֹאָמָר וֹאָמָר וֹיִאָמָר ניצא ביום השלי וְהבָה שָׁנִי־

אַכֿן נורַע הַדָּבֶר: הַמְּצְרֶיְיִ וַיִּירֶא מֹשֶׁרֹ וַיּאַמְּר מִצְּרָאָה וּדְחֵיל מֹשֶׁה וַאֲמַר אַמָּר כַּאָשָּׁר הַרַגְּהָ אָתר אָעּר בְּטָא רַקְּעַלְהָא נָת וְמִפְּמַ מְּלֶגִוּ עַלְטִבְּנְיִ אַנֵּיַר וְבַּיֵּרְ אַנַּר וְבַיֵּרְ צִּיְנַר וְבַיְרְ אַנַּר ַנַּאִמֶּר מָּן שֶׂמֶּוֹדְ לְאָישׁ שָׂר וַאֲמַר מַן שַׁוְיָדְ לֹגְבַר רַב

נימר לאבא מבין נימר ניברה משה מפני פרשה משה וערק משה מו בגים פּ חַנְּה וַיְבַקשׁ לַחֲרָג אָת־מֹשֶׁה הָדֵין יּבְעָּא בֶלְמִקְשַּל יָת ניִשְׁמֵע פּרִעֹּה אָת הַדְּבָר יִשְׁמַע פּרִעֹה יָה פּהָאָמָא

ې≒د ااا: אָת־הַרְהַטִּים לְתַשְׁקוֹת צָאוֹ יַת רָטָיָא לְאַשְׁקִאָּה עָּנָא יי וַמְּבָאַנְה וַמִּדְּלֶנְה וַמְּנְלֵאָה יִּנְילֵאָה יִּנְלַאָּה יִּנְילַאָּה יִּנְילַאָּה יִּנְילַאָּה بذريتا مائا مُتم خزي بذرخه لمائا مُحم خزا

משֶׁהְ וַנִּיִשְׁמְּן וַנִּיִשְׁלֵ אָת־צֹאַנֶם: מְּנְהַוֹן:

בַּיֶּנֶם:

לְנוּ נַיַּאְלִי אָתַ־תַּצְּאָן: מיַד הַרִּמְיִם וְנַם־דָּלָה דָלָה

> خلخئك نَجُمَٰد كِنَاءُكُم كِٰمُم مَنْ مُنَار נוֹפֿל בּוֹמָא טִּנְוֹנָא וַבַּא

בַּלוּשְׁמָא אָטִוֹּדַע פַּטִוֹמָא:

ווטוב מל בורא: פּבׁתְרַ וְיִםְיִרַ בְּאַבְּעָּ צְּמָבְיָן

קמִר יפְּרַלוּין וֹאַמְלוּי יָת ^ב וֹנְלָאֵנּ בִּבְאָנִם וֹגִּלְבְאָנִם וֹנְלֵם וֹאָנִין בִמָּנָא נִמְבַרְנִּנְן וֹלֵם

יוֹמָא דֵין: וֹבְאָמֹרַ מֹנִינֹּה מִנִינִינוֹ בֹּאָ וֹאֹמֹר מִבּוֹן אִנִינִינוֹ לְמִנִינִי تَعْجِعَدُك هُجِـلَمنهُم هُحَدَثًا تَهُمَعُك ذِنْكَ لَمنهُم هُدُنكِال

יַלְלָא: מובלא בלא כלא נאַהָּלי נִינַ מולבלא מולא בבמוא נאב נהאמרן ציש מצרי הצילני וצמרא הררא מצראה

> thy fellow? wrong: 'Wherefore smitest thou and he said to him that did the Hebrews were striving together; and, behold, two men of the And he went out the second day,

the thing is known.' Moses feared, and said: 'Surely didst kill the Egyptian?' And thinkest thou to kill me, as thou ruler and a judge over us? And he said: 'Who made thee a

of Midian; and he sat down by a Pharaoh, and dwelt in the land But Moses fled from the face of thing, he sought to slay Moses. Now when Pharaoh heard this

flock. troughs to water their father's and drew water, and filled the oeven daughters; and they came Now the priest of Midian had

watered their flock. stood up and helped them, and 17 drove them away; but Moses And the shepherds came and

that ye are come so soon to-day?' 18 their father, he said: 'How is it And when they came to Reuel

the flock. drew water for us, and watered the shepherds, and moreover he To band out of the hand of And they said: 'An Egyptian

סכסו, נקכם כשע בסכמם יד: רעך. כשע כמומך: (13) שני אנשים עברים. דמן ואנירס סס, שסומירו מן סמן: נצים. מריניס: למה חבה. אע"פ שלא שקין קיש עמיד ללקם ממנו שימגייר:

לסגאל: - אבן גודע הדבר. כמשמעו. ומדרשו, נודע לי סדבר שסיימי ממס עליו, מס מעאו ישראל מכל שבעיס ויירא משה. - כפשומו. ומדרשו, דאג לו על שראס בישראל רשעיס בֵּילֶמוֹרִין, אמר, מעתס שמא אינס ראויין (14) מי שמך לאיש. והרי עודך נער: הלהרגני אחה אומר. מכלן לנו למדים שהרגו בשם המפורש:

סחרב, סוא שאמר משס, וילילני מחרב פרעס: (וישב בארץ מדין. ומעכב שס, כמווישב יעקב:) וישב על (15) וישמע פרעה. סס הלשינו עליו: ויבקש להרוג את משה. מסרו לָהוֹקְמֵינֶר להרגו ולה שלמה צו מומום לסיום נרדים בעבודם פרך, מבל רומס מני שסס רמויים לרך:

(פו) ולכהן מדין. רצ שנקן, ופירש לו מענודת הלנילים ונידוסו מהללס: אח הרחשים. המנריכות מרולות הבאר. למד מיעקב שנודווג לו זווגו על הבאר:

סמים העשויות בארן:

(TI) ויגרשום. מפני הנידוי:

ثبر مُنَحُقًا אُט_טَאָתָה كَلَّامًا يُزُا مُحَكَفِيا ثُن سِحُنَه كَنَا °° נּיֵּאמֶר אֶּלְבּׁנְטֵּיו נְאַיִּי לְמָּע נִאָּמָר לְבֹּנִטִיה נְאֵן הוּא לְמָא

۲. ۱۲۵۲ ۲۵۵۰

ربور אָת־צִפֹּרָה בִּחָּי לְמֹשֶׁה: ıs ្រុង៉េ ជម្លាក ជុំឃុំជុក ងូក កុំអ្គ មេ

בְּאֶבֶּעְ נְבְרִינֶּה: (פּ) װּבְאָם בֵּּנ אָמָב עֵּר בַּיִּנִינ*י*ַנ וְשַּׁבְּׁע בָּּן וְיִפְּׁנֵא אָט הָאָנִוּ וְיִלְיִבְּע בַּר יִפְּבָּא יִט הָאָנִיִּיּ

הַאֶּלהִים מִּוֹ־הַעֲבֹּדֶה: ַנּנּוֹמֹלני נִעַּ*ה*ֹל מִּוֹמֹלֵם אָב_ לל...מְבֹאָב מִוְ_עַהַּקבַעַע בּ נַנְמֶעִ מֶּלֶבְ מִאַּנְעַוּ ניהי בימים הרבים ההם

אָנראַבְרָהָה אָנרינִצְהָה אָנרינִצְהָה אָנרינִינִה אָנרינִינִה אָנרינִינִים וּוֹלָר אָלְנִיםְ אָּטַבּרוּיִנְיִ וּוֹמָּמֹמ אֶּלְעַנִים אָּטַ־נָאָבְלַנִים

נניבע אֱל'קים: (ס) ° וּגֹּבְא אֵבְעַנום אָעַבּדּׁוֹג וֹהָּבָאַבְ

TĽŢT: ۩ۼڔ۩؞۩ %U_<u>「</u>E% **Ž∐L** כבימי נקרו חקנו כהן מדן ויניה וּמֹשֶׁה הַנֶּה רַעֶּה אָת־צָּאוֹ

ביה וניכול להמא:

אַבְרָא וִיהַב יָה צִפּוּרָה

בְּרַתֵּיה לְמִשֶּׁה:

יצָּבִי מֹשֶּׁה לִמִתַּב עָם

21 with the man; and he gave Moses And Moses was content to dwell

アなな「ロ

I have been a stranger in a 22 his name Gershom; for he said: And she bore a son, and he called Zipporah his daughter.

that he may eat bread.'

ye have left the man? call him,

os 'And where is he? Why is it that erstangush sid onnu biss and bnA

their cry came up unto God by bondage, and they cried, and of Israel sighed by reason of the of Egypt died; and the children of those many days that the king esruoo ədi ni sssq oi əmsə ii baA

reason of the bondage.

Strange land.

Isaac, and with Jacob. covenant with Abraham, with 24 and God remembered His And God heard their groaning,

of them. 2) Israel, and God took cognizance And God saw the children of

mountain of God, unto Horeb. wilderness, and came to the flock to the farthest end of the priest of Midian; and he led the of Jethro his father-in-law, the Now Moses was keeping the flock

(0s) למה זה עזבתן. סליל צושסים מולעו של ישקצ, שסמיס עוליס לקלפתו: ויאבל לחם. שמם ישם מפה

וֹלֵבֹא בּוֹג לְעוִנִב:

خموتكسبا الناء

ظـٰد، حَنك بال

בהוא למוברא ואושא

וֹבַבּר יָה עְּנָאָ לַאָּתַר שְׁפַּר

בוטבן שמוני בלא במבלו

ומְמֵּט בַוֹנִי בַמָּג זָת מַּלָּא

نْشُلْمُكِ لَكُمَّل خُمْنَلُدُكِ

וּלְבֶׁוּ בְּלֵבֶׁם גְנָ מָּהְּכִּוּבָא בּבְנִי

במם וגמל ובמס והלכ:

علك

יוֹמִילוּ יִסְבֻׁיבִּע לַבִּילְטִׁצִיוּן

ھنڭىۋى تەتئى كېم، مُخرىبار

וֹאִטְאַנְעוּ בֹּנִג וֹמִבְאָץ מִוּ

נְנַנְנְע בַּיוֹמָנָא סַנִּיאַנָּא הָאָנוּון

ינרשום אַרי אַמר דּיָּר הַנִּיר הַנִּיר

ひかい

בַּאֶּבַת נוּכְבְאָב:

לקדם ין מן פּילְחָנָא:

ני קנמיה דעם אַבָרָהַם

LLCL

(וב) ויואל. כמרגומו, (מ"א כמשמעו) ודומס לו סוֹמֶל נֶא וְלִין (שופּמיס ימ, ו), ולו סואלנו, סואלמי לדבר. מכס, כמס דאם אמר כי אם הלחם אשר הוא אוכל:

רועס וגו' ובאת השועס על ידו, ולכך וקמכו פרשיות סללו. (בר"י): דימה מלך מצרים. ולמרע, וסיס שוחע (33) ויהי בימים הרבים ההם. שקיק משק גֶר צמדין, וימם מלך מלריס וקולרכו ישראל למשועה, ומשק קיק ומדרשו לשון פֿלָס, נשבע לו שלפֿ יווז ממדין כי פֿס ברשומו:

(24) נאקחם. לעקסס, וכן מַעִיר מָמִיס יִנְמְׁקוּ (מֹיזּב כד, יב): אח בריחו אח אברהם. עס מברסס: מינוקום ישכאל וכומן בדמס (שמו"ר א, לד):

(25) וידע אלהים. ומן עליסס לבולה סעליס עיניו:

(1) אחר המדבר. לסמרמק מן סגול, שלא ירעו צשדום אמריס: אל הר האלהים. על שם סעמיד:

וְתַּסְנֶת אֵנֶנוּ אֶבֶּל: וּנְבֹא וֹבִינֹע בַפֹּנִע בַהָּב בֹּאָה הַסָּנִע ² בְּלַבַּתִּ"אֵשׁ جانابك يَتَدَلُّهُ مَاخُهُكَ يُسَلِّبُ هَجُرْد لَهُنَاؤُخِهِ مَاخُهُجُهُ قَدَدُ جَرَبِ

ַ הַזְּיָר מַ*דְּינַעַ לֹאַ־יִבְעָּר* הַסְּנֶר: נאָרְאָר אָתְרַהַּנְאָר תַּגָּרֶל וֹאָתְיִי יָתְ חָזְּנָגִא רַבָּא תְרֵין ದಭಗ

ניאמר הבני: הַסְנְּה וַיְּאַמֶּר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַאַּמַר מֹשֶּׁה וֹאָמַר מִשֶּׁה וֹאַמַר י וַיִּקְרָא אֵלֶיו אֱלֹהִים מִהַּוֹדְ יִּקְרָא לֵיֵה יָיָ מִנּוֹ אַסַנָּא

עַלְיוֹ אַרְעָתַרַלִּדֶשׁ הָוּא: הַמְּקוֹם צֵּשֶׁר צַּמְּדוֹ עוֹמָד דְצַּהְ קַצִּים עַלווֹהִי צַּתַּר ، هَمِ ـ لَمْجُ لِهِ مَامَ لِهُ فَي لَا فَي مَادُكَ مَمَ لِهُ فَكَ لَا مُعَالِمُ لَا لَهُ لَا لَهُ لَا لَهُ لَ

لْكُكْرِكْ،◘: פּֿלָּנוֹ כַּנּ וֹבְאַ מִנַפֿנּמ אָּלְ_ נאלהני יעַקְב ניִסְמָר מֹשֶׁה אֶלְעַוֹּ אַבְּבֹנִים אֶלְעַיִּ וֹגִּטֹׁל آبهشد غُرْث، گُرْتُ، عُرِّرَك رَهُمَد عُرُم گَرْنِه يَعُرِيك

לְּיֹמֵׁוּ בַּׁוֹ נְבַמְׁשׁׁ אָנַרַעַּבְּאַבֶּוּוּ נאט גהלטטס הטגלטי, טפוני ע אָטַבְּמֹּנִוּ מַּמִּוּ אָמֹהַ בַּמַבּבֹנִים וַנְאָמֶר יְהְנֶה רָאָה רָאָיתִי

> 448414: בְּאִישְׁהָאַ נַאַּסְנָאַ לָיִּתוְנִייִ אַסָּנָא נְעַוֹנֵא וְעָא אַסָּנָא בַּתַּר בְשַׁלְחוֹבִית אָישָׁהָא מִגּוֹ

מָא דֵין לָא מִתּוֹקַר אֲסַנָּא: אַסְרָה נְאַמִר מֹשֶׁה אָהָפְּנֵי כְּעַּן

נגרא נְינְיִנִי בּּגְ סֵׁרְ לְרָאָנִי נְשְׁזָּא װְ אָבָרִ אִּטְפּּנִגְ לְמִטְּזִּגְ

ひにな にない هَمِ يَنْظُلُ لَا يُتَكِيْنِ لَهُمَادٍ خُمْ يَنْظُلُ لِا يُخْرِجُمْ مُلَادً

نْݣَالُىٰ لَانَا: בְּחֵיל מִלְאָסְתַּבְּלָא בָּצִית ילְבַּשָׁנִין מָמֶּע לְאָפּוָעִי אָבׁי ביצְקהיה ביצַלביה דיצַלב <u> XÇüle FXÇÇÇD XÇ</u>ELE

שבתו ביביהוו: בקרם מפלהיהון אַבי גלי לבובטבון אָמוּה צובתו מו מַּהֹכּוּר עַּמִּי דְּבְמָצְרָוֹם וְיָת וֹאַמֹּב וֹוֹ מִנֹלְא נֹלָו בֹבוֹתַנ

> bush was not consumed. bush burned with fire, and the and he looked, and, behold, the fire out of the midst of a bush; To əmsh s ni mid otnu bərsəqqs And the angel of the Lord

why the bush is not burnt. now, and see this great sight, And Moses said: 'I will turn aside

And he said: 'Here am I.' bush, and said: 'Moses, Moses.' unto him out of the midst of the turned aside to see, God called And when the Lord saw that he

thou standest is holy ground. thy feet, for the place whereon 5 hither; put off thy shoes from off And He said: 'Draw not nigh

look upon God. hid his face; for he was afraid to the God of Jacob.' And Moses Abraham, the God of Isaac, and of thy father, the God of Moreover He said: 'I am the God

their pains; their taskmasters; for I know have heard their cry by reason of people that are in Egypt, and surely seen the affliction of My And the Lord said: 'I have

נאכל, כמו לא עבד בה, אשר לקח משם: לנו כיוצא בו, מָס אַמֶּלֶס לְבָּמַךְ (ימוקאל מו, ל): מחוך הסגה. ולא אילן אחר, משום עמו אָנִי בְּנְבֶס: (2) בלבה אש. בשלסבת אש לבו של אש, כמו לב השמיס, בְּלֵב הָהֵלֶה, (שמואל-ב ית, יד) ואל תתמה על התי"ו, שיש

⁽ε) אסורה נא. ממורס מכמן לסמקרנ מס:

⁽פ) של. שְׁלוֹף וסולת, כמו וְנְשַׁלְ סַבַּרְוֹל (דבריס ימ, ס), כי ישל זימך: אדמת קודש הוא. סמקוס:

שיני ולא אאמוס את אוני מלעקתם: (ד) בי ידעחי אח מכאוביו. כמון יַדַע מֻלְּסִיס, כלומר כי שמחי לג להחגונן ולדעם אח מכאוביו, ולא העלמחי

لْلَالْكِلْوُلِ: ニロジロに עַקנְעָּיִי וְתַוֹשִׁיִּי אָלְאָבֶׁתְ זְבָתְ חַלֶּבְ וּלְבְּיֶּה שוּבְתֹ וּרְחַבְּת « וְלְהַעֲּלִתוֹ מִּוֹ הְאֲבֵׁץ הַהִּוֹא מִּיְדְׂאֵ לאֶבֶׁר לְנַהֹּגלָוִו מִיּגַר מִבְּּנִוֹם וֹאִטִּוֹלְיִנִיוּ

לְיַבְאָנִים: אָטַרַהַלְּהַוּ אָאָהַר מִצְּרָיִם נִּבְּיִ בַּּיִהְיָּה בּיִהְקָּא בְּמִצְּרָאִי نَشِدُهُم خُهُد هُذُرُ أَنْ مَا دُهُرِينَ نَشِدُهُم مَمْن كِفَادُمْ الْهَاء וֹמּטֵּׁע טַנָּע בּמַּׁלַע בַּנִג יַבְּמַּן הָא לַבִּילַע בַּנִג

نَّمُلِّ \$ מִמָּגַּׁנִוֹם: פּּבְעָּה וְהוֹצֵא אָת־עַמָּי בְּנֵי־ פּּרִעָּה וְאַפּיק יָת עַמִּי בְּנֵי ° וֹמְטֵּׁנִ לְלְּנִי וֹאֶהֻלְּנִינִּנִי אָלְ וֹכִּמֹּוֹ אָנִים וֹאָהֻלְנִינָּנִי לְנִינִי

ದದಭ್ದುದ∶ וֹבָׁנְ אָנְאָנֵא אֵטַבְּבָּוֹנְ נִאְבָאֵלְ וַאֲבֵוֹ אָפָּגַל זִּיך בַּוֹנְ נִאָבָּוֹ ثار خُرْد، قد جَرَك جُرْ قَلْمِ لَا لَهُ لَا يَدَادِ ذِرْنَ قَلْمِنَا וּנֹאָמֶר מִמֻּּרָ אֶּלְ-נַאֶּלְיָוֹם וֹאֵמַר מִמָּר בַּוֹבֶם וֹנָ מַן

קעַבְרוּן אָת־הָאָלֹהִים עַל בְּהוֹצְיִאָּהְ אָתְ־הָעָם מִמִּצְרַיִם בי לְבַּ בִּאָנִע בָּי אָנְכִי שְׁלְטִוּעִירִ בַּסְעָּבִוּ נְבֵּין לְבַּ אָטָא אָבִי ניאטר בי־אָרְנָה עִּמָּדְ וָזָה

> Ĺ,**Ľ**[Ġ¾,: زير زير المار الإمرائي الفرائي ڶڬڶؙڰ؞ לאַנור פָנענאָנ ڒ۩ۺٙ؉ לְאָנת הֹּבֹנְא שׁלְב וּנִבְהָת עוביא לאַרַע טָבָא ופַּהָיָא ילאַפַלוּהָדוֹן ダブダメ ĿĊŔĹäſ マッツ はいいい マングラング

ئىتظىلا خىبلا:

וֹמִּבְאָבְ מִמִּגֹבוֹם:

בורם ול מל מורא הדין: נה עמָא ממְצְרוִם הַפְּלְחוּן هُرُم مُرَانُكُ خُمُوْطِينَكِ ÄĽ، ובו מומבו

> the Hivite, and the Jebusite. Amorite, and the Perizzite, and and the Hittite, and the unto the place of the Canaanite, flowing with milk and honey; land and a large, unto a land boog a ornu briat land into a good Egyptians, and to bring them up them out of the hand of the and I am come down to deliver

Egyptians oppress them. oppression wherewith the Me; moreover I have seen the children of Israel is come unto And now, behold, the cry of the

of Egypt. people the children of Israel out thou mayest bring forth My send thee unto Pharaoh, that Come now therefore, and I will

of Egypt? forth the children of Israel out Pharaoh, and that I should bring и вт I, that I should go unto And Moses said unto God: 'Who

'.nisinnom shall serve God upon this forth the people out of Egypt, ye thee: when thou hast brought token unto thee, that I have sent with thee; and this shall be the And He said: 'Certainly I will be

- (II) מי אנבי. מס לני משוב לדבר עס סמלכיס: וכי אוציא אח בני ישראל. ולף לס משוב לני, מס זכו (10) ועחה לכה ואשלחך אל פרעה. ואס מאמר מס מועיל, וסולא אם עמי, יועילו דבריך ומוליאס משס:
- מפירום ולוי לברך הספימים: ְּנְזֶה לְּךְּ בְּאֲנִם אָבוֹל בַּשְׁנֶה מְפִייַם וגוי (ישעיי לו, ל), מפלמ סנמריב מהיה לך לאות על הבעמה אמרת, שארזכם מריבה ממלרים מעבדון אומי על ההר הוה, שמקבלו החורה עליו, והיא הזרום העומדת לישראל. ודוגמת לשון זה מלינו, מלריס. דבר אחר כי אסיס עמך, ווס שחלליח בשליחוחך, לך סאוח על סבטחס אחרה שאני מבטיחך, שכשחוליאס שילאו ממלרים, דבר גדול יש לי על הולאה זו, שהרי עמידים לקבל החורה על ההר הזה לתוף שלשה חדשים שילאו . אני להליל, כאשר ראים הסנה עושה שלימומי ואיננו אַפָּל, כך מלך בשלימומי ואינך ניווק, וששאלם מה ובומ יש לישראל סים, כי שם משלי, כי שסיס עמך, וזס סמכשם אשר כאים בשנס, לך סאום כי אנכי שלחמיך, ומגלים בשלימומי וכדאי (SI) ויאמר בי אהיה עמך. סשיבועל כלשון כלשון ועל למכון למכון, שלמכת מי לנכי כי ללך ללפרעה, ללשלך ישראל שַׁמַעַשָׁה להס נס ואוליאס ממלריס:

المالية المالية וְאֲמְרוּ־לֵי מַה־שָּׁמוֹ מָה אַמָר ۺڬڷڶۯ؞ نهٰلۃے لٰאُمَلُق، كَثِه جُكِتَ، 84_51 ĽΧ ניאמר משָה אָל־הָאָלהִים

۩۬ڮۧڷؚڶڒ؞ڰٚڿڔڟڡ؞ עאָמָּרְ לְבָׁנֵוֹ וֹמִּבְאָבְ אֶבִוֹנִי אַ אָהְיָה אֲשֶׁר אֶהְיָה וַיֹּאִמֶּר כָּה %'S,L'.□

خَمْخُهُ أَيْنَا نَحْدُ، خَلِد لَبِد: نَمْطِٰ مَمْكِلَانَ لِمُحْدِدُتُ عُنكِ مُثَلِّ مُشَارِبُهُ فَيْدِ אַבְרָרִם אֶבְרֵר וֹגִּעָל נאַבְרֵי إمرت هِكَيَرَ هِمُصَرِفُه هِكَيْرُهِ » בְּעַרַתֹּאִמֶּרֵ אֶלְבְּבָּנָרִ יִשְּׂרָאֵלְ, מֵימֶר يتخيد فند پيخابَات پجامينيد يهيد فند بې چافتيد جدير

בְּבְּבְים בְּבִבְּבְים בְּבִבְּבְים: פֿבְע פֿבַעני, אָנַכָּם וֹאָנַרַ אַלְנְעָם וֹגִּעָל וְוֹהַלָּך כַאַמָּנִ אַלְטִּיכֶּם נְרְאָר אֵלָי אֶלִי אֶלִינִיּ ممرع، ואָמַרְמָּ אֲלֹהֶם יְהֹנֶוֹה אֶלֹהֵי كِلَّا لَهُوَفُقٍ هُلَا لَكُرِّ نَشِلَهُم

חַלֶּב יוֹבְמָי لْيَنَانُدُ لَيَاٰ ٰ اللَّهُ لَا يُخْلِقُ لَا يُخْلِعُ لَا يُخْلِعُ لَا يُخْلِعُ لَا يُخْلِعُ لَا يُخْلِعُ لَ LÜÄÇL עז מֹבֹנִים אָנִאַבּאֹרֵא בַיבׁנֹגִּנֹי, נאַמָּר אַנְּּכֶּר אָנִכָּם מִמְּנָי

> ַ מַן שְׁמֵיה מָא אֵימַר לְהוֹן: אָבֿיכֿם הַּבְּטַנִּי בְּנִשָּׁכִּוּן וֹוּיִמֶּבוּוּ בִי לבון אֶלהָא דַאָּבָהָהָכוּן אַטג לַנְע בּוֹנִג נֹאָבָאַל נָאָנמָב נאַמר משָה קַדָם יִיָּ הָא אַנָא

לבני ישׂראל אהנה שלחני אַנוֹנו ואַמֹּב כֹּבֹלוֹ שׁוּמִב ـ אַל ־מֹשֶׁה נַאַמָּר יִיָּ לִמִּשֶּׁה אָהְיָה אֲשֶׁר

וויכנוש نتدا ينځلن ځځم يد نيد: kātido Šiuu kiādd هُجْنِه يَهْجُنَنُ حِبَا هُجُتِينِهِ i MLX

באטהבור לכון במגבום: מגלב גכונג זטכון וזט にぶくて ムはんなし 袋付口に ĿŸĊĊĊロ אָבְבַבא בּאַבַבבבבון אָבוּגִּב,

נאטוראַי CARTELL ひれしぶい **くぶし**な これはにこれ 必似らん ئندرا

> them?' His name? what shall I say unto and they shall say to me: What is fathers hath sent me unto you; unto them: The God of your 13 children of Israel, and shall say Behold, when I come unto the And Moses said unto God:

'noʎ of Israel: I AM hath sent me unto shalt thou say unto the children THAT I AM; and He said: 'Thus MA I' :səsoM onto biss boD bnA

unto all generations. ever, and this is My memorial me unto you; this is My name for and the God of Jacob, hath sent of Abraham, the God of Isaac, the God of your fathers, the God the children of Israel: The Lord, Moses: 'Thus shalt thou say unto And God said moreover unto

you in Egypt. and seen that which is done to have surely remembered you, hath appeared unto me, saying: I Abraham, of Isaac, and of Jacob, your fathers, the God of 16 them: The Lord, the God of Israel together, and say unto Go, and gather the elders of

flowing with milk and honey. and the Jebusite, unto a land and the Perizzite, and the Hivite, and the Hittite, and the Amorite, 17 unto the land of the Canaanite, up out of the affliction of Egypt And I have said: I will bring you

- (15) זה שמי לעלם. מסר וי"ו לומר, העלימהו, עלא יקרא ככמצו (שמו"ר ג, ע): וזה זכרי. למדו היאף לבני ישראל כדברים האלה, אלא כה מאמר לבני ישראל אהיה פעם אחח. וכן משמע במסכח ברכוח ודו"ק): אסיס אשר אסיס, למשס לצדו סגיד, ולא שיגיד לישראל, ווסו יפס אמרם, שגס דעמי ממחלס כך סימס, שלא חגיד מלילה משה ביומר, אלה שלה הבין רברי השי"מ, כי לה ממשבמו ממשבת השי"מ, שמהו כך הימה דעמו בהומכו ימברך אני מוכיר לסם לרס אחרם, דיים בלרס וו, אמר לו יפס אמרם, כס מאמר וגו'. (ברכות ט: שמו"ר ג, ו) (לא שסשכיל (14) אחיה אשר אהיה. אסיס עמס בלרס ואמ, אשר אסיס עמס בשעבוד שאר מלכיות, אמר לפניו רבש"ע מס
- (16) אח וקני ישראל. מיוחדים לישיבה. ואם חאמר וקנים מחם, היאך אפשר לו לאמוף וקנים של ש'רבוא: נקרא, וכן דוד סוא אומר, ס' שמך לעולס ס' זכרך לדור ודור:

ڲٛۮؚڷؚڐڹ يضاط حِمْهِ جُد إذا جِيَاد كِرْدَيْنَ خِمْهُ جِرَبُهُ أَذِيهِ خِنْ جِيَاه إَنَّ مِنْ لِمَ يُرْدُلُ فِي اللَّهِ مِنْ يُلُكُ لِمُرْشِلًا אָבְיֵוּ בְּמֹלְבוּוּםְ וֹלֵבְרוּ הֹבְּוּנוּ מֹּגְבְׁנִם נֹאַמֹּבְשֵׁם אֹלְיִן יִּבְוָֹּטִ מֹּלְפָא בַּמֹּגִּבַ \$4_#\$<u></u> إنهم المركزة الجمل هم المرادع المجادرا

בְּיָר הַזָּקה: ڤۆك ھھُئنہ حِتَخِك ئَكِين וֹאָלָּוֹ גֹּבְמְּטִׁוּ כָּוּ לַאָּבִוֹטַׁן אָטַבָּם

בו וְשַּׁלַע אָטַבֶּם: XÃL XÃÂU ĐƯỢC LẠŪC. ਼ ਅਧਾਰਪਤਾਂਰ ਵਟੇਂਟੇ ਫ਼੍ਰਿਲੇਰਾ ਫ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਿਸ਼ਾ ਹੈ ਹੋ ਸ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੁਹਿਤ XĽ_,Ľ,

שלקון לא שללו בושם: %u_∐l ロマローロジア

וְנִגַּלְטֵּם אָטַבְמָגַבוֹנם: מַּגַ_בָּנוּכֶם וֹהַג_בֹּנְנוּגְפָם بخظر نَكُا بَهُمُكِن لَهُمُونُه XAL بالإلارانية

الأَلِينَاكِينَ اللَّهُ اللَّاللَّهُ اللَّهُ اللَّ

غالاحيك لتظيلء なかれ ドはさじにロ וטֹבׁתׁ נֹבְ, אֲבוּ לָא וֹמִבּוִע

יבְתַר בוּן יְשַׁכַּח יִהְכַּוּ פוושתי הצעביר ביניהון וְנַבְּנַלַּוָ וֹאָאָלַם זֹט מִטַּט לְּבִּוּבָטִי

ننائديا לא שברון یان は行び

מֹאַבוֹם: خثنديا ימפוריבת ביתה מנין דִּכְּפוֹף וֹטֹמָאָל אָטִטָא מָמֶּוּבַבַעַע

> sacrifice to the Lord our God. into the wilderness, that we may we pray thee, three days' journey met with us. And now let us go, the God of the Hebrews, hath shall say unto him: The Lore, unto the king of Egypt, and ye thou and the elders of Israel, voice. And thou shalt come, And they shall hearken to thy

go, except by a mighty hand. 19 Egypt will not give you leave to And I know that the king of

will let you go. midst thereof. And after that he wonders which I will do in the 20 and smite Egypt with all My And I will put forth My hand,

when ye go, ye shall not go And it shall come to pass, that, 21 in the sight of the Egyptians. And I will give this people favour

Egyptians. daughters; and ye shall spoil the upon your sons, and upon your raiment; and ye shall put them of silver, and jewels of gold, and 22 sojourneth in her house, jewels neighbour, and of her that but every woman shall ask of her

בלום: (אלהי העבריים. יו"ד ימירה, רמו לי' מכות. ברש"י ישן): (פראשים ג, כס): בקרה עלינו. לשון מקרס, וכן וַיִּקֶר שֶׁלָּסִיס (במדבר כג, ד), ואנכי אקרס כס, אסא נקרס מאמו ומיוםף שבלשון זה הם נגמלים, יעקב ממר להם ומלהים פקוד יפקוד מחכם, יוםף ממר להם פְּקֹד יְפְּקֹד שֶׁלְהִים שֶׁמֶבֶם (18) ושמעו לקולך. מאליהם, מכיון שמאמר להם לשון זה ישמעו לקולך, שכבר פימן זה מסור בידם מיעקב

מלרים וגוי וממרגמינן אומו וָלָא מָן קבֻט דְּמֵילֵה שַּקִיף. משמו של רבי יעקב ברבי מנחם נאמר לי: שִׁמְּדִי (שׁס לֹחׁ, חֹל, רכלן לשון נמינס סס. וי"מ ולחׁ ביד חוקס. ולחׁ בשביל שידו חוקס כי מחו חׁשלח חֹת ידי וסכיתי חׄת ידי החוקה לא ימן אחכם להלוך: לא ידון. לְא יִשְׁבּוֹק, כמו עַל פֵן לֹא נְשַׁמִּיף (בראַשִים ב, ו), לֹא נְמָנוֹ מֻלֹּהִים לְהֶרַע (19) לא יחן אחכם מלך מצרים להליך. אם אין אני מנאם לו ידי סחוקס, כלומר כל עוד שאין אני מודיעו

בשו"ח במעף, כגון וּנְשְׂחַשָּׁם שָׁת מַבְּיבֶם (ברחשית מה, ימ), וּנְתַּשָּׁם לָבֶם שָׁת שַׁבֶן סַגְּלְשָׁד (במדבר לב, כמ), ונמלחס חת נו"ן שסים במי במיבס לפרקיס, ונופלם ממנס, כנו"ן של נוגף, נושל, נומן, נושך, כשסים מדצרם לשון ופעלמס, מנקד ביד חויב, וְנַגַּפְּשָׁ לְפְנֵי חֹֹיְבֵינֶשׁ (ויקרחׁ בו, יוֹ), וְנַמַּלְשָׁׁם בְּּמוֹלָה (יחוקחׁל בב, כתֹ), וחמרתם נללנו, לצון נפעלנו, וכל במיר"ק, לא מהא משמשת בלשון ופעלמס, אלא בלשון ויפעלמס, כמו וְנִשַּקְּשָּׁם מֵעַל קַּבְּלְמֶה (דבריס כת, מג), ונממס מקנה שַבּיבֶס (בראשים לא, מ), אשר הליל אלהים מאבינו, ולא יאמנו דבריו, כי אם לא היחה הני"ן ימוד והיא נקודה יב, לו), וַיִּמְנַבְּלוּ בְּגֵי יִשְׂבְמַל מֶׁת עֶדְיָס (שׁס לג, ו), וסנו"ן בו יפוד. ומנחס חברו במחברם לד"י, עס וַיַּבּל מֳלֹסִיס מָת (22) ומגרה ביחה. מלומס שסיל גרס לְמַּפְ צִנִים: ונצלחם. כמרגומו וְמְרוֹקְנּוּן, וּכְוַיְנִנְּלֶרוֹם מָלְבֶיִם (שמומ

ڭ، لېداب، ئېدنلىڭك ھۆنك ھَت، تىدىدا ئى ھەنۋى ئ אַ יֹאָלָּונוּ לְ, וֹלְאִ יִהְּשׁׁמֹּוּ בֹּלִלְיִ, יִבְוֹלִאִי יִפְּבּּלְנִּוֹ מִּנִּּ

ניאטר משָה: מזה)[ק׳ מַה־זָּה] וֹאָמֶר אָלָוו

נינס משֶה מִפְּנְיוּ: נישְׁלְכְּחִוּ אַבְּעִּתְ נִיְתָּיִ לְנְּתָוֹשְׁ וּבְּעָהִי לְאַבְעָּאִ נְהַנָּהְ לְחָוֹנִאִּ וּיָאַמֶּׁרְ וַיְּמִּלְיבֶּרוּ אָּרַבָּר וַאַּמָּר רַמּוָרִי

ניחַנָּק בֿוֹ נִיְהֵי לְשַׁמֶּה בְּכַפְּוֹ: לְחוּמֶּרֶאׁ בִּירֵיה: ַּיְרְדְּׁ נָאָהָזִּ בִּזְנְבֻיִּׁ וַיִּשְׁלֻחְ יְרִוֹ נְאִיהֵידִ בְּדִּנְבֵּיה וְאִיֹשִׁים ירה ואחמים היה יהיה

: 🎞 كُ كُمْ يَا هَّدُلُكُم جُرِيْد نَمُكُلَا يَعْمِيْد جُرُورِ يَعْجُدُون جُرُورِهِ رْبَانِت هُرِيْرٍ، هُبَرَثُم هُرِيْرٍ، ذِكَ لِهُ هُرْبِهِ يَهُجُونُونِيا לְמַּמּן נֹאַטְיִנוּ בֹּיִינְרַאַׁרַ אַבְיָּרָ בִּרִילְ בִּיִנִימְתוּן אַבּי אִנִינְּלָ,

رَهُمُ كُذِ: ניוּצְאָה וְהַנָּה יָדִי מְצֹרָעַת בִּעִּטְפִּיה וְאָפְּקַהׁ וְהָא יָדִיה ، تَلَا خُتَرَكُكَ اَنْكُمُ ثُلُهُ خُتَارِكُمُ اللَّهُ خُمْمُظُكُ الْمُمْرَحُ الْتُرْكُ נ אַמָר יְהְנָה לֹוֹ עֹוֹד הֶבֵא־נָא נַאַמַר יִיָּ לִיה עּוֹד אַעַיְל בְעַן

מְבִוּעוּ וְבִוּנִי מִּבְׁנִי כִּבְּמָּבוּי: رَيْمُ لِي عُمِ لِيظِيرِ رَيْنِهُ عِلِي الْعُرَالِ الْأَلْمُ لِي الْأَلْمُ الْمُرْالِ الْمُرْالِ الْمُراكِ ⁴ נּיִּאמֶר הַשְּׁבְּ יִּדְרְּ אֶלְ הֵיִלְּבְּ נִאָּמָר אָטִיב יָדָרְ לְעִּטְפָּרְ

ניַען משָׁהֹ וַיּאַמֶּר וְהֵוֹ לְאֹר וַאֲחֵיב מּשֶּׁה וַאֲמַר וְהָא לָא

בְיָבֶרְ נִאָמָר חִיּמְרָא: נְינְנִי (כֻ, נַאֵּמָר לִיה יִיִּ מָא בּין בִּידָרְ

נערק משה מן קדמוהי:

נביה וַצַּהְבֵיוּ בַּיה וַהַנָּה ניאַמֶר יְהְנְתֹ אֶל־מֹשֶׁה שְׁלַתֹ נְאָמֶר יָן לְמִשֶּׁה אִישִׁיש יָדְרְּ

בוגטל נאלטור דועלב:

שוובא כשלוא:

בְּנְתְּ בְּבְשֶׁבְיהַ נאַפַּלַע מָמֹמִפֶּגע וַבַא עַבַע

> voice; for they will say: The lord believe me, nor hearken unto my IV But, behold, they will not And Moses answered and said:

hath not appeared unto thee.

he said: 'A rod.' bnA 'sbnsd ydt ni tsat si tsaW' 2 And the Lord said unto him:

and Moses fled from before it. ground, and it became a serpent; 3 ground. And he cast it on the And He said: 'Cast it on the

Decame a rod in his hand hand, and laid hold of it, and it eid dirof tagi—and he put forth his Put forth thy hand, and take it And the Lord said unto Moses:

appeared unto thee.' Isaac, and the God of Jacob, hath the God of Abraham, the God of LORD, the God of their fathers, that they may believe that the

was leprous, as white as snow. he took it out, behold, his hand hand into his bosom; and when into thy bosom.' And he put his unto him: 'Put now thy hand And the Lord said furthermore

again as his other flesh. bosom, behold, it was turned and when he took it out of his his hand back into his bosom; into thy bosom. And he put And He said: 'Put thy hand back

(ימוקאל מס, כ), וְלִמַּדְמֶּס מُקָס מֶׁת בְּנֵינֶס (דבריס יא, ימ): כמו דְּבּוּר, פְּפּוּר, לְמוּד, כשידבר בלשון ופעלמס ינקד בחיר"ק, כמו וְדִבּרְמָּס מָל סַמֶּלַע (שס כ, ח), וְכְפַּרְמָּס מָת סַבְּיִת בשר ערלמכם. לכן אני אומר, שואת סנקודה בחיר"ק מן היפוד היא, ויפוד שם דבר נלול, והוא מן הלשונות הכבדים,

שאומר לחבירו, מודס אחה שוו שלפניך אבן היא, אומר לו הן, אמר לו הריני עושה אוחה עך: (ב) מזה בידך. לכך נכמב מיבס ממת לדכום, מים שבידך ממס מייב ללקות, שמשדת בכשכים. ופשומו, כמדם

(ε) ויהי לנחש. רמו לו שקיפר לשון הרע על ישרחל (בחומרו לח יחמינו לי), ותפש חומנתו של נחש:

(דברים כה, ים), וְבֶּמֵוֹקְמִי בִּוְקֵנֹו (שמוחל-ה יו, לה), כל לשון חווק הדבוק לבי"ה, לשון החיוה הוה: (+) ויחוק בו. לשון לחיים סול, וסרפס יש במקרל, ויַמַוְקּוּ סְמַּלְשִׁים בְּנְלוֹ (ברלשׁיִם יִע, עו) וְמָמֵוִיקַם בְּמָלְשַׁיוּ

לא יאמינו לי, לפיכך הלקהו בלרעת, כמו שלקתה מרים על לשון הרע: (a) מצורעה בשלג. דרך לרעת לסיות לבנה, אם בהרת לבנה היא, אף באות זה רמו לו שלשון הרע קיפר באומרו

נטמר מסיקו (שמו"ר ג, יס): (ע) ויוציאה מחיקו והנה שבה וגוי. מכלן, שמדס מופס ממסכם לבל ממדם פוכעניום, שסכי בכלשונס לל

ئىڭىدى خۆح ئىن ئىقتالىل: نهٰמٰمِد خُطُح بُهٰت بُنهٰمُبا וֹבְינִע אִם לַאָּ גֹאָלָונוּ לָבׁ וֹלַאָּ

לְנֵם בּוּבּמָט: אַמֶּר הַקַּח מִן־הַיָּאָר וְהָיִיּ וְשְׁפַּכְהָ תַּיַּבְּשָׁת וְתְיֵּרְ תַּמִּיִם בְּנָּהְרָא וְתִּישׁוֹר לִיבָּשְׁתָא خُطِينُكُ لَحُمَانُ فَيُقِيقُرُ لَانْهِدَ קאלות קאַלֶּה וְלָא יִשְׁמְעוּן וְהְיָה אָם־לָא יַאֲמָינוּ גַּם לִשְׁנָי

לבע_פַּר יּלְבָר לְשִׁין אָּנְכִי: מאָן בּבּרוֹב אָכְתּבֹבִינוּ בֿי נֶּם מִשְּׁמִנְא*ַ* נַּם מִמָּלְמָם נָּם ס אָּבוֹנֶ כְאַ אָנִתּ בַּבֹנְים אָנָכֹנ رنخور משָר אָל־יָהוָה בָּר

אָנכ׳, יְהַנְה: בַּרְשׁ אַנְ פַּקּהַ אַנְ עַנְיִרְ הַלְאַ הַרְשְׁאַנִ פְּתִיחָא אַנְ עַּוֹירָא ַ בְאָבִׁם אַן טִּירִינְשִׁים אַבֶּם אַן בְאַנְשִׁאַ אַן מוֹ שִׁוּיִ אַבְיִּמָאַ אַן ניאטר יְהְנְה אֵלְיו מֵי שָׁם פָּה ׁ נַאַמר יָיָ לִיה טוּ שִׁוּי פִּמָּא

خيك ئىيتىنىك ئېڭى ئىتىد: ™ וֹמּשַּׁר בֻוֹב וֹאִנְכֹּי, אֵבוֹנִר מִם_ וּכְעוֹ אִנוֹל וִמִימָרי וָבוּי עִם

פּ נּיֹאָמֶׁר בַּׁנֹ אֲבָנֹנֹ הֻלְטַבַוֹא נִאָּמָר בַּבַּמִי נִגְ הַבְטַ בַּמַּן

> בְּהְנְאָה וִיהִימְנוּן לְּקָל אָהָא בְּהְנְאָה: نظه نظخردا خظم هنه ונבו אם לא לבולתון לַּב

> וובון לַבְמָא בִּיבָּמִשׁא: ועון מֹּנֹא בְּעִפַר מִן זַּבְּבָא לשבעול מלף וְהַסַב מִמַּיָּא לְטַבוּו אַנוֹא בַאָבוּו וֹלָא ויהי אָם לָא וְהִימְנוּן אַּר

> جَانِهُا هُدُهِ: אָבו ופור ממִלַל וֹמּמִוּל מהבו במכולטא הם הלבב מאטמל, אַנ מוּבמוני, אַנ נו לא וּבר דמלול אַנְאַ אַר נֹאַמֹּר מְמֵּנִי בְּבֹרִם נִי בְּבֹרִנִּ

> בַּבְא אַנֹא גֹנ:

فَقَكَ لَمُخْطَقُكَ يَـنُمُكِرِدِ:

בִּיַר מַן דְּבְשֶׁר לְמִשְׁלַח:

voice of the latter sign. sign, that they will believe the hearken to the voice of the first 8 will not believe thee, neither And it shall come to pass, if they

the dry land. river shall become blood upon which thou takest out of the upon the dry land; and the water water of the river, and pour it voice, that thou shalt take of the signs, neither hearken unto thy will not believe even these two And it shall come to pass, if they

and of a slow tongue.' servant; for I am slow of speech, since Thou hast spoken unto Thy words, neither heretofore, nor Oh Lord, I am not a man of And Moses said unto the Lord:

I the Lord? deaf, or seeing, or blind? is it not or who maketh a man dumb, or 'Who hath made man's mouth? And the Log D said unto him:

what thou shalt speak.' with thy mouth, and teach thee Now therefore go, and I will be

whom Thou wilt send.? pray Thee, by the hand of him And he said: 'Oh Lord, send, I

שכבר למדו בכך שהמודווגין להרע להם לוקים בנגעים, כגון פרעה והבימלך בשביל שרה: (8) והאמינו לקול האות האחרון. משמחמר לסס בשבילכס לקימי על שספרמי עליכס לשון סרע, יחמינו לך,

לדס, ואו כשירדו לארך יסיו בסיייתן, אבל עכשיו מלמדנו, שלא יסיו דס עד שיסיו ביבשת: וסיו, שני פעמיס, נכאס בעיני, אלו נאמר וסיו סמיס אשר מקח מן סיאור לדס ביבשם, שומע אני שבידו סס נספריס נפרע מאלקומס מחלה, שהיו עובדים לגילוק המחיה אומס, והפכס לדס. ברש"י ישן): - והיו המים וגרי. - והיו, (9) ולקחח ממימי היאור. רמו לסס שבמכס ראשונס נפרע מאלסומס, (פירוש, כשסקב"ס נפרע מן סאומום,

ואומה נבואה לאהרן נאמרה: - כבד פה. בכבידות אני מדבר, ובלשון לע"ו בלב"ו (طهراعز – معران مرع عصد الربط المؤلدة في المؤلدة من المؤلدة من المؤلدة ונבים סיס, שנפתר (סלם פסרן פחיך סלוי וגוי, ועוד נפתר לעלי סרקן) בַנְגְלָס נְגְלֵימִי פֶל בֵּים פְבִיךְ בְּסִיוֹמָם בְּמִלְרַיִם משלמ, עד שמרס בו וקבל עליו. (שמו"ר ג, מו) וכל וס, שלא סיס רולס לימול גדולס על אסרן אמיו שסיס גדול סימנו, מאז דברך הרי שלשה, ושלשה גמין רבויין הה, הרי ששה, והוא היה עומד ביוה הז' כשאמר לו ואח, עוד שלה נא ביד (10) גם מחמול וגוי. למדנו שכל שבעס ימיס סיס סקב"ס מפמס אם משס בפנס לילך בשליחותו, מחמול שלשוס

לארן ולסיות גואלס לעתיד, יש לך שלותיס סרבס: (13) ביד חשלח. ביד מי שלמס רגיל לשלום וסול לסרן. דבר למר, ביד למר שמרלס לשלום, שלין מופי לסכניקס מי עשאס עַּוְרִיס, שלא ראו כשברחת מן סבימס ונמלעת (תנחומא שמות י): הלא אנכי. ששמי ס'עשימי כל ואת: אלס שלא נמאמן במנות הריגתך, ואת משרתיו תרשים שלא שמעו בנוותו עליך, וְלָּהָּשָׁפַּהָלְמוֹרִין (שבת קת.) ההורגיס (II) מי שם פה וגרי. מילמדך לְדַבֶּר כשֹסייִת ידון לפני פרעס על סמלרי: או מי ישום אלם. מי עשס פרעס

خظتعشك ĹĊŠĿ הָוּא וְגָם הְנֵּהְ־הוּא יֹצֵא יְטָכִּיל הוּא וְאַף הָא הוּא עלוְי יֹנְאֹטִי כֿי בּדָּב יֹנִבּנֹי ניאמר הַלֹא צַהַרְן צָּהִיף נַצְּמַר הַלָּא צַהַרֹן צַּהִיף بالإلا

אָטַבְּם אָנו אַהָּגר עַגַּמְּנוֹ: מם פיך ומם פיהו והוביתי עם פמר ועם פמיה ואליף עَلَٰ خُلُانِ خُفُرْا لَٰאُرُحُ، كُلُانًا فَنَائِمُهُ خُفُقَانِا بَمْامُوا، أَنَارَ ألخلق هجرا لمفظ هُنا

וֹאַטַּׁע שַּׁבְיָנִר_לָּוָ לֵאָל<u>ַ</u>הִים: بْلَازُت بَانِيْ رْبَرْيْتِ فِلْكَ خَهْد رْبَدْ بَانِيْ رَبِّ خَهْدِ بَرْيَا لِهِ يُنْدُ خَلَا خَهْد

קאָהָה: (פּ) בּוֹבִיב אַמֶּב עַהַּמִּבער בּוֹ אָער ŪΪĽ

חַיִּיִם וַיַּאִמֶּר יִהְרָוֹ לְמִמֶּה בְּמָגְרַנִם וֹאֲבֹאֵב בַמנבֶם אָל_אַנוֹי אָהָּוֹרַ שמי הְתְנוֹ וַיָּאַמֶּר לוֹ אֱלְכָּה נָּאַ וּנְבֶּשׁ מִאָּט וּנֹיָאֹבו אָבַ־וֹנֹטַר

בְּלְ_הָאֵּלְמְּים הַמְבַקְשָׁים אָחַ־ מִיּחִיּ

ينيج بدئيد هِذِ فَهُمَا جِمَهِ إِلَّا يَهِمَا -

or בון שָׁב מֹגֹנוֹם כֹּנַבְמִעוּן אָנוֹגַלְ שוּב לְמִגִּנֹנִם אָנֵג

īĠäĿ:

أزنك خذقيك: لْهُمْنِ بُوْرَة جُعْدُمِينَكِ لِيَنْتِيرُكِ בְּינֹאִׁע נִּבִי בְּבֹבֹת אָבִי מִבַּבֹא בַּמִשְּׁה וּהְקַרְ רוּגְוָא דַין בְּמִשָּׁה

זְטְׁכֵוּן זְתְ דְּתַּאְבָּדִוּן: ונמלגל עמיה ותשני ית

וֹאַטַּ שַׁבוּג בֻּגִּע בְּנֶב: ַ בְּבַ אֶּבְ עַתְּטְׁם וֹנִמַבְּיבְ עוּא בְּבַ מֹם מַּמָּא

:אוֹנוֹא: בידף הַתַּצְבֵיר בַּיה יָת הַקַּח וָיָת חוּשָּׁרָא הָדֵין הַסַּב

יקרו למשה איזיל לשָלָם: נֹאָטַוּג עַהַּע כַּהַן אַנָּמִגן נֹאָמָנ וּאַטוּב לְנִת אַנוּי דִּבְמִצְיַנִים שמיהי ואַמַר לַיה אַיזִיל בִּעַן נאַנל משה וקב לנת יתר

> will be glad in his heart. thee; and when he seeth thee, he behold, he cometh forth to meet he can speak well. And also, brother the Levite? I know that 14 said: 'Is there not Aaron thy kindled against Moses, and He And the anger of the Lord was

teach you what ye shall do. and with his mouth, and will and I will be with thy mouth, 15 and put the words in his mouth; And thou shalt speak unto him,

to him in God's stead. thee a mouth, and thou shalt be come to pass, that he shall be to 16 unto the people; and it shall And he shall be thy spokesman

'sngis oht ob 17 this rod, wherewith thou shalt And thou shalt take in thy hand

said to Moses: 'Go in peace?' they be yet alive.' And Jethro are in Egypt, and see whether thee, and unto my brethren that said unto him: 'Let me go, I pray Jethro his father-in-law, and And Moses went and returned to

Egypt; for all the men are dead

And the LORD said unto Moses

that sought thy life.

om Midian: Go, return into

למלריס: - וראך ושמח בלבו. לא כשאתה סגור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה, ומשס זכה אהרן לְעַדִי ווון הוא יצא לקראחך. כשמלך המשָׁס אָישׁ סְמֵּלְסִיס בְּנְיִי יִּקְרְחֹּוּ עַל שֵׁבֶּע סַבְּוִי (דברי סימיס־ה כג, יד): הנה הוא יצא לקראחך. כשמלך לסיום לוי ולא כהן, והכהונה היימי אומר לצאם ממך, מעחה לא יהיה כן, אלא הוא יהיה כהן ואחה הלוי, שנאמר ולס מלינו שבה עונש על ידי הומו הרון, המר לו רבי יוםי הף בוו נהמר בו רושם, הלם הסרן החיך הלוי, שהיה עמיד (14) וימר אף. (ובמיס קב.) רבי יסושע בן קרמס אומר, כל מרון אף שבמורס נאמר בו רושס, ווס לא נאמר בו רושס,

על סס: יהיה לך לפה. למליץ, לפי של מס כנד פס: לאל הים. לרב ולשר: (16) ודבר הוא לך. בשבילך ידבר אל סעס, ווס יוכיח על כל לך ולי ולו ולכס ולסס סממוכיס לדבור, שכולס לשון המשן הנמון על הלב:

שמום סיו לו, רעואל, ימר, ימרו, קיני, וכוי: (18) וישב אל יהר חחנו. לימול רשות, שסרי נשבע לו (שלל יווו ממדין כי אס ברשומו). (מכילמל ימרו) ושבעס

QL:): (19) בי מחו בל האנשים. מי סס, דמן ואבירס, מייס היו, אלא שירדו מנכסיסס, והעני משוב כמח (נדריס

立窓へ, ご、□ ווֹמֹּב אַּבֹגִע מִגֹּנִים וּיַפֹּע ס בּלָנו וֹנְבַבְבַם מָּלְבַעַוֹם וַיִּקְּח מֹשֶׁה אָת־אִשְׁמִוֹ וָאֶת־

וְלָאַ וְמַּלַּטִ אָּטַ הַנְּמֶם: פּוֹתְּע וֹאֵנִן אֲעַזִּע אָעַ־עַבְּנִּ مَمْنَان حُنْبُك رَمُمْنِكُ عِطْرًا באָר בְּלְהַנִּיִּםְ אָּמֶּרְ څڅن⊏ はギゲバロ **ダイーは**なげ

נְאִמָּרְ אֵלֶיף שִׁלְּח אָת־בְּנִי[ָ] נְעַנְעַ בַּנָּג בַבְנַג נַהְּבָּאָבְ:

אַנְכָּג עִבְיג אָטַבַּלָּנִבְ בַּׁכְבַבַּי إرتعجيد تجهز جنوجيا أتوجية أبدية

÷ וְיָהְי בַבֶּהֶרְ בַּמֶּלְוּן וַיִּפְּנְּשֵׁהִוּ

יְהְנְה וַיְבַקֵּשׁ הַמִּיהְוֹי:

בורם ;; בידיה: באָטְעַבִירוּ בֵּיה נָסָין מִן ונסיב משֶה יָת חוּשְרָא ムダーなど アながして לנוְנוֹ וֹאַנֹכּּילִנוּן מַל נוֹמָנֹא וְדְבָר מֹשֶׁה יָת אָהְתֵּיה וְיָת

וְשָׁלַח וָת עַמָּא: וֹאָלֹא אַנוּפֿיף וָלָא ۩ڶڴ מופְתַיָּא דְשָׁוּיתִי לְמִמַּב לְמִגִּבוֹם שַׁוֹּוּ כַּלְ נֹאַמֹּר וֹנֹ לְמָמֵּר בֹּמִׁנִבֹּר

וֹוֹ בֿוֹנִ בּוּבְנוֹי וֹמִּבְאָנִי וֹאֵמוֹשׁ אֵבְ פּּבֹוֹמְע בַּע אָמַר וֹטִימִר לְפּבֹמִע כֹּבֹּוֹ אֵמִר

ני לבני בילבני: לְהַּלְּעוּנִינִי עִא אָּנָא לַמִּילִ וֹפֹלִע בֹּבֹתׁ יִמְסָבִיב אַטַ וֹאָמֹנוּנע לַבְּ הַּלַע זִּע בַּנוּ

יבעא למקטביה: ומבת ביה מלאכא דיי And it came to pass on the way at

> God in his hand. Egypt; and Moses took the rod of and he returned to the land of sons, and set them upon an ass, And Moses took his wife and his

let the people go. harden his heart, and he will not have put in thy hand; but I will Pharaoh all the wonders which I Egypt, see that thou do before When thou goest back into And the Lord said unto Moses:

Israel is My son, My first-born. 22 Pharaoh: Thus saith the LORD: And thou shalt say unto

'.nrod-181ft go. 'Behold, I will slay thy and thou hast refused to let him My son go, that he may serve Me; And I have said unto thee: Let

kill him. LORD met him, and sought to 24 the lodging-place, that the

ומקומר מדוקדקים במקרם: עליי, שנאתר עַנִי וְרֹבֵצ עַל הַמֹּוֹר (זכריס ע, ע): וושב ארצה מצרים ויקה משה את מטה. אין מוקדס (02) על החמור. ממור סמיומד, סוא סממור שמצש אברסס לעקידם יצמק, וסוא שעמיד מלך סמשיה לסגלות

פְּנִי בְּבֹּוֹר פֶּפְּנֵסִי (מסליס פּמ, כּמ), זו פּשׁומו. ומדרשו, כחון חחס סקב"ס על מכירח סבכורס שלקח יעקב מעשו: (SS) ואמורת אל פרעה. כשמשמע שלפו חוק וימאן לשלוח, אמור לו כן: 🗆 בני בכרי. לשון גדולה, כמו אַף בְּבְׁלָכֶס פַּרְשֹׁס וגוי (שמום ז, ע), ואל מממס על אשר כמיצ אשר שממי, שכן משמעו, כשמדצר עמו כצר שַׁמָפִּיס צידך: . אלא לפני ישראל שיאמינו לו, ולא מלינו שעשאס לפניו, אלא מופחים שאני עסיד לשוס בידך במלריס, כמו פִי יַדַבֶּר ולה מירה ממנו: אשר שמחי בידך. לה על שלשלשה הומות ההמנורות למעלה, שהרי לה לפני פרעה לוה לעשותה (IS) בלכחך לשוב מצרימה וגר. דע, שעל מנת כן מלך, שמהם גבור בשלימותי לעשות כל מופחי לפני פרעה

מס בשובו מליו, לפיכך הוא מורהו וממרה בו לשוב: ודס סמבקש לסנקס ממבירו, מעליס את דבריו שלא יבקש סללס, אבל סקב"ס ישגיב בכתו ואין יכולת לסמלע מידו כי המרהו ממלה מפני שהיה קשה, ווה הוא שנהמר בהיוד קן אל נישגיב בְּלֹמוֹ, לפיכך, מִי כָּמֹהוּ מֹוֶרֶה (הֿיוּב לוֹ, כּב), צשר (32) ואומר אליך. בעלימומו על מקוס: שלח את בני וגרי. הנה אנכי הרג וגרי. סיל מכס למכונס, ובס

שבשביל המילה הוא: לה:), וסיס סמלאך נעשס כמין נמש, ובולעו מכאשו ועד יכיכיו, ומוזכ ובולעו מכגליו ועד אומו מקוס, סבינס לפורס ואשהה שלשה ימים, הקצ"ה לוני לך שוצ מלרים, ומפני מה נענש מיחה, לפי שנחעםק במלוץ מחלה (במסכח נדרים שרוש מימה. מניה המר רבי יוקי ח"ו לה ומרשל, הלה המר, המול והלה לדרך, קכנה היה למינוק עד שלשה ימים, המול (+z) ויהי בדרך במלון. משה: ויבקש המיחו. למשה, לפי שלה מל הם הלישור בנו, ועל שנתרשל נענש

נמֹאַמֶּר בַּי חֲתַּן־דְּמֶים אַמָּה ¿ אָנוַ הַּבְּבַנוּ בַּּלְנִי וַעַּגִּמ לְבַנִּלְיִוּ

דָּמֶים לַמּוּלְיָם: (פּ) 3. ניֶרֶף שְּׁמֵּנִיּ אֲזִּ אֲמְרֶה חַתַּן

בְאָבְיִים נִיּמָּל_לְנִי خاكب र रेंत्र्सा वधुत त्वर्म्सात

בְּלְ־הָאֹהָת אֲשֶׁר צִּוְּהוּ: בּבְּבַרִי יְחְלָּה אָמֶּר אָלְחָוּ וֹאָת פּהָנְמִּנְא בּיִי דִּשְּלְחֵיה וְיָה וּנּגּיִר מִמִּע לְאַנִּינֶן אָנִי כָּלְ וֹעוּי מִמָּע לְאַנִינִן יָת כָּלְ

ڠ؈ڂڔڹڬڗ؞ڂڗ؞ڹۿؚڶۼڔ؞ os וַגֶּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהַרֶוֹ וַיַּאַסְפֹּוּ וַאַזַל מֹשֶׁה וָאַהַרוֹ וּכְנַשׁוּ יָה

בַבְּבֶּם: אָל־מֹשֶׁה וַיַּעַשׁ הָאֹהָה לְשִׁינֵי וַעֲּבַר אָהַיָּא לְשִינֵי עַמָּא: תַיְּבְרִים אֲשֶׁרֹדְבָּר יְתֹוֹה פִּהְנְמִיָּא דְּמַלֵּיל יְיִ עִּם מֹשֶׁר

تنظقفاند וֹבֿי רָאַר אָר־עְּנְיִם וַיִּפְּּרָי בָּלֵי בֵּרָ בַּרָמִיָּהִי فَكِد نُدِيْنَ هُنِ خُرْدَ نَصُلُعُمْ يُخُرِد نُدُنْ خَدْدَ نَصُلُمُمْ تَعْدَدُ וֹנֹאָׁכוֹן בֹלֹהֹם וֹנְהַבְּׁנְתָנִ בַּנַ נִבִּינִינוּ הַפָּא נְהַכָּתוּ אָבִוּ

אָר־עַּמֹּי וְיָהְגִּי לֵי בַּמִּרְבֶּר: יהוְהֹ אֱלְהֵוּ ישֶׁרְאֵל שַׁלַּחׁ יִי אֱלִהָא דִּישִּׂרָאֵל שַׁעַּה יה עַמִּי וּייהגוּוּ הדמי عدره، أنهذك هُذِ قَلْمِن خِلِ عَنْ لِهُمَالِ خُطَلَمِن خِلَالْهُمُلِ וְאַהַר בָּאוּ מֹשֶׁר וְאַהַרֹּן יִבְּחָר בֵּן עָאַלוּ מֹשֶׁה וְאַהַרֹּן

שַׁעַלָּאַ כַּלָּאָ: בּמְבוּגְשֹׁא בַבוּוֹ אָטַּוֹבִיב לאבוני נאמנט פומא נָה מְּבְלֵם בְּבַה וְקְבֵּרִנִ رَمَمُ لَا يُعَدِّلُ الْمُرْدِيرُ الْبُورِدَاءُ فِوَادِتًا فَهُدُهُ الْأِيْدِيرَا

אָטְחַיִּיב חַהָּנָא קְמוּל: בּמֶבוּגְלִיםָא בַבוּגן וְנְח מְנֵּיה בְּבֶן אֲמַרַת אָלּילֵי

نتهدط حبك באטול, הקוני ולובא בין וֹאָזַל וֹמְרַמִּיה בַּטּוּרָא לַלַבְּמוּנו מְמָּנו לַמָּבְבָּרְא تَنْهُمُ لَا يُعِنَا هُمْ هَلَا إِلَّا يَهُمَ لَدُ لَهُمُوا هُمَالِ هُمَالِ

כַּלְ אָנוֹגְא דְפַקְּדֵיה:

בֿל סָבוּ בָּנוּ וֹמִּבְאָל:

אַנְיוּן אָת בְּלְ וּמִלֵּילִ אַנִּין יֶת כָּלִ

the sight of the people. ni engis odi did the essem oinu 30 which the Lord had spoken And Aaron spoke all the words

heads and worshipped. affliction, then they bowed their Israel, and that He had seen their had remembered the children of when they heard that the Lord And the people believed; and

of the children of Israel.

gathered together all the elders

And Moses and Aaron went and

signs wherewith He had charged

He had sent him, and all the words of the Lord wherewith

And Moses told Aaron all the

him in the mountain of God,

Moses.' And he went, and met

Go into the wilderness to meet

And the Lord said to Aaron:

regard of the circumcision.

blood art thou to me.'

ni boold to moorgsbird A' :biss

So He let him alone. Then she

said: 'Surely a bridegroom of

and cast it at his feet; and she

Then Zipporah took a flint, and

25 cut off the foreskin of her son,

and kissed him.

the wilderness.' they may hold a feast unto Me in of Israel: Let My people go, that Thus saith the Lore, the God $_{
m V}$ came, and said unto Pharaoh: And afterward Moses and Aaron

סיים גורס לסיום סחמן שלי נרלח עליך. סורג אישי אחס לי: (25) וחגע לרגליו. סשליכמולפני רגליו של משס: וחאמר. על נוס: כי חחן דמים אחד לי. אמס

إزرلتلادا

שְׁמְבֵּוּדְדְוֹן

בַּמָבַבְּבָא:

וכבעו ופגידו:

דמיס, על דס המילה: דבר סמולומ, שס דבר סוא, וסלמ"ד משמשת בלשון על, כמו וְמְׁמַר פַּרְשֹׁה לְבָּגֵי יִשְׁרָמֵל (שמות יד, ג). ואונקלום מרגס דעל דבר סמילה לבד בא, ובוה ממורץ גם כן שינוי לשון במרגום אונקלום בממן דמים, ודו"ק כנ"ל): למולח. על אמרס ממן דמיס, אלא מממלס סברס דוס ווס גורס, מעא סמילס ומעא אמר, אמ"כ כשראמס וירף לגמרי, או סבינס דבר סמילה. (שינה רש"י בלשונו, לעיל כמב אמה היימגורה, דקשה לרש"י, מה זה אז אמרה חמן דמים, והלא גם לעיל (62) וירף. סמלאך ממנו. לו, בינס שעל סמילס בלו לסורגו: אמרה חחן דמים למולח. למני סיס נרלם על

ألاَٰتِ كُن إِنْهُلَكُم كُمْ كُمْ هُمُكُنَا: אַמִּעָת בַּלְלָוּ לִמַּלָּח ניַאַמֶר פַּרְעָה מָי יָהוָהֹ אֲשֶׁר

XQCT: בּוֹ וֹאַבּ וֹנִי וֹמִּבֹאֵכְ לָא וֹהְבֹאָב לָא אִנֹינִלִי לִי הָּמֹא נְאָמָר פַּרִעָּה שָׁמָא

og lerael let liw I revoerom know not the Lord, and I fog lerist 19l ot eviov siH otnu LORD, that I should hearken And Pharaoh said: 'Who is the

פַּן־וְפְּנְעֵׁנִי בַּהֶבֶר אָוֹ בֶחֲבֶר: בְּמִוֹח אִוֹ בִקְטוֹל: إِبْرَاجِتِلَ كِرْبَرْتِ كُرْبُرْدِهِ בְּבֹב ְ אָלְמֵע וֹמִים בַּמֹּבְבַּב ٠ נ[']בُ'נ'ג 'נֹלְבֹע לֵּא אָטִׁנְלָ, הַּלְנָא דָּנִזֵּנִלְ בָּהַּוֹ וֹגְאָמֹׁרָנּ אֶּבְיֵנֹי חַמֹּבֹרָים וֹאָמָרַנִּ

אָלְעַלֹּא בַּלְמָא וֹהֹבֹהֹנֹּא למֹבלֹג מֹבלע בוֹם מֹ **TUZL** שׁלַנֿא אָלֹבוֹא בּיההוּדָאִי

pestilence, or with the sword.' lest He fall upon us with sacrifice unto the LORD our God; journey into the wilderness, and us go, we pray thee, three days' Hebrews hath met with us. Let And they said: 'The God of the

ڂڡؙڂڔؾۥڟڡ؞ ※ローロばロ לְּמְּה מֹמֶּה וְאַהַרְן תַּפְּרִיעוּ לְמָא מִשָּׁה וָאַהַרוֹ חָבִּשְּלִיּן נּגְאַמֶּר אַבְּמִיםְ מָּבְנִב מִאָּנִים נַאָּמָר לְעִוּן מַלְכָּא בַּמִּגְרִים

خونخيازحبا: طَقَلَمُ شِيرَ لَا يُنْ مَقُع طَمُحَدِينَ لِيا غِينَارِهِ

you unto your burdens. break loose from their work? get and Aaron, cause the people to them: 'Wherefore do ye, Moses And the king of Egypt said unto

מְסַבְּלְתֶּם: מַם הַאָּבֶּע וְהַהְפַּמָם אָטִם כִּמּן עַּמָּא דַאַּרְעָּא וּהָבַמְּלוּן וַיַּאְמֶר פַּרְעָה הַן־רַבָּים עַמָּה וַאֲמַר פּרִעָה הָא מִדְּסִּוּאָין

יְהְהוֹן מִפּוּלְחָנְהוֹן:

their burdens? and will ye make them rest from y people of the land are now many, And Pharaoh said: 'Behold, the

٢٨٩٦: ֻ הַנְּנְשָׁיִם בְּעָּׂם וְאָח־שׁמְרֶיו יָח שִׁלְמִינִי עַמָּא וְיָח וַיְצָי פַּרְעָה בַּיַּוֹם הַהָּוּא אָת־ וּפַקִּיד פַּרָעֹה בְּיוֹמָא הַהוּא

סובוני למימר:

:gaiyse the people, and their officers, 6 commanded the taskmasters of And the same day Pharaoh

:اڅك شَكْمُو لَاهَ لَكُودِ لَكِمُهُدُ كُولُو خَصْفُنُمُكِمْ لِمَلْكُوبِينَ هُولِا ر څڅه خځ خا تخ کنه خانوند خه ه לא עאָספּוּן לַטְיַט שַּׁבוֹן לָא שַּׁיִסְפּוּן לַמְשַּׁוֹ שַׂבְּוֹא

"הוֹבְוּן וֹתֹלִבְרוּן בַּבוּוְן שַׁבַּוֹא:

gather straw for themselves. heretofore. Let them go and 7 straw to make brick, as Ye shall no more give the people

לאמוריהם: קודס שהגיעו לפלמיץ, לפי שיראו ללכח (שמו"ר ה, יד), ובקיני נפרע להם, ונגש משה לבדו והם לא יגשו, החזירם (I) ואחר באו משה ואהרן וגוי. הבל הוקנים נשממו המד המד מהמר משה וההרן, עד שנשממו כולם

(3) פן יפגענו. פן יפגעך היו לריכים לומר, אלא שחלקו כצוד למלכות. פגיעה זו, לשון מקרה מות הוא:

שבמו של לוי, ומדע לך, שהרי משה ואהרן יולאים ובאים שלא ברשות: ונמעב: לבו לסבלוחיבם. לכו למלאכמכס שיש לכס לעשות בבתיכס, אבל מלאכת שעבוד מלרים לא היתה על וכן פְּבַעֶּהוּ סַׁלְ פַּעַבֶּר בֹּו (משלי ד, מו), רחקסו, וכן נַפְּבְּעַי (שׁס ה, כס), כִּי פְּבָעַ סוּח (שמוח לב, כס), נרחק (+) חפריעו אח העם ממעשיו. מגדילו ומרמיקו לומס ממללכמס, ששומעין לכס וקצוריס לנוח מן סמללכס,

(5) הן רבים עתה עם הארץ. שקענודק מומלת עליקס, ולחס משניחים לוחס מקנלוחס, קפקד גדול קוח

במושי המלאכה: (6) הנוגשים. מלריים היו, והשומרים היו ישראלים, הנוגש ממונה על כמה שומרים, והשומר ממונה לְרֶדּוֹת

בחמס, ויש ששורפין אומן בכבשן: - בחמול שלשם. כאשר סיימס עושיס עד סנס: - וקששו. ולקמו: (7) חבן. אשמו"גלא, סיו גוצלין אומו עם הסיט: ¬רבנים. סיוו"לש גלע"ו, שטושים מסיט, ומיצשין אומן

<u>װְלְּבְּׁבְרַ בְאֵלְהַיִּנוּ:</u> בַּן הַם צְּעָקִים לֵאמֹר נֵלְכָה בּן אִפּוּן מַצְּוָחִין לְמֵימַר مُقْدِد خُدرِدُلَقِينَ بَانَ مَرْدٍ مُؤْدِد كَمُرْدُدا هُدِدا مَرْ שׁמַּׁיִמוּ צַּלְיִנְיִם לַאָּ טִינְרָמוּ טַּמִּנּוּן צַּלִירוּוֹן לַאִּ טַמְנְמוּן " הם עשים הְמָוֹל שִׁלְשֹם עְבְּדִין מַאֶּהְמֶלִי יִמִּדְּקַמּוֹהִי נְאָת־מַּתְּבָּנָת תַּלְבַּנְּיִם אָאָר וֹנֶת סְכִּיִם לְבַּנָיָא בַּאִנּוּן

שׁכְבַּּר הְעָּבְרָה עַלְ־הָאָנָשָׁים יִהְקּף פּוּלְהָנָא עַלְ וּוּבְרַיָּא

ניאַמְרוּ אָלְ הַמְּם לֵאמְר בָּה וֹסְּרְכִּיהִי נֹאָמָרוּ נַגְּאָנ נָלְמָּג עַבֹּלִם נָאָּמֹבָונ נִיפַּלנּ خلختر هُور:

אַטָּם לְבִוּ לַטִּוּ לָכִם טְּבוֹ אַשִּוּ אָשִוּלִי סִבוּ לְבִוּן טִבּוֹא

מֹהַבֹנִיכֵם בַּבַּנִי: מֹאַמֹּב שֹׁמֹלֵאוּ כַּג אָגן נֹינִבֹת מֹאַטַב בַּטַהַבַּבווּן אָב, לַאַ

خْطِمْم كُمْ خَنْكُا:

וטבטי:

מַמְּמֶּיכֶם בַּרַבְיוֹם בַּיוֹמָוֹ

כּאָמֶר בּהְוָת הַמֶּבֶוֹ: וֹעַנִּימְׁיִם אָצָּיִם לַאִמְרַ כַּלָּוּ

יהקנע מפולקנכין מדעם:

לית אָנְא יָהִיב לְכוּן מִבְּנָא: אַמַר פּרְעָּה אֵינָנִי נֹתַן לְכֶם לְמִיטִר פּרָנָן אָטָר פּרִעָּה **小点位と**

שָׁלְמִונִי は行び

בפהגמין בשילין: נאַק_יִהְאַמִּי וֹיִטְתַּפְּטִוּן בַּעִּ וֹלְאִ יִטְתַּפְּטִוּן

ניניל נדבח קדם אֶלְהַנְא:

saying: Let us go and sacrifice to are idle; therefore they cry, diminish aught thereof; for they shall lay upon them; ye shall not they did make heretofore, ye And the tale of the bricks, which

therein; and let them not regard 9 the men, that they may labour Let heavier work be laid upon

our God.

And the taskmasters of the lying words.

Pharaoh: I will not give you people, saying: 'Thus saith officers, and they spoke to the people went out, and their

diminished. of your work shall be II where ye can find it; for nought Go yourselves, get you straw

straw. of Egypt to gather stubble for 12 abroad throughout all the land So the people were scattered

daily task, as when there was And the taskmasters were urgent,

'write 13 saying: Fulfil your work, your

ברפים. המלאכה רפויה בידה ועזובה מהה, והה נרפיה ממנה רער"ייש בלע"ו ולועקים לאמר נלכה וגוי: – מהבבה. - ומכן לבנים, ולו נמכנו עלילומ, אם הכסף הממוכן, כולן לעון משבון הם: משימו עליסס גם עמס, למען מכבד סעבודה עליסס: 🕒 בר ברפים. מן העבודה הם, לכך לבם פונה אל הבעלה (8) ואח מחכנת הלבנים: סכוס משנון סַלְּבֵנִיס שהיה כל אחד עושה ליוס כשהיה המגן נחן להס, אומו סכוס

מְבְדִין כַּד מִהְיָהָבִי לְכִין

יום בְּיוֹמֵיה כְּמָא דַּהַוִיתוֹן

אַמְּלִימוּ עַבְיוַהָרָהָרוֹ פְּהָוָּם

וְמְּלַמְוָנִגֹּא בַּטְּלֵוּ לַמִּוֹמָר

ĊţĊĊ×

טַבְנָא:

خنائلا:

ドロメドバロ

בָּס (דבריס יחֿ, יש), וַמַּדַבְּכֶס בְּעֵדוֹמֶיךְ (חֹסליס קימ, תס), חֹף כחון חֹל ישנו בדברי שקר, חֹל יסיו ודברים בדברי שוחֿ حدرا عِودٍعِدره قِه (‹مانهَادُ دُدر کار اِهِدَقِد هردِيه اِعَاجِداً قِمَهِد (عمددد •در مًا) عِهدِهُم بحقود قِد (احدام דر مًا) ذِلاقِد ח), ולא מלאמי שמוש של בי"ם סמוכה לאחריהם, אבל אחר לשון דבור כמחעסק לדבר בדבר, נופל לשון שמוש בי"ם, גורמ כלס, ישְׁעֶשְ שְּׁמְּבְׁם עַל עֹשְׁהַרּ (ישעיה יו, ו), וְלֹמֹ שְׁעוּ עַל קְּדוֹש יִשְׁרָבָוֹל (שס לה, ה), וְלֹמֹ יִשְׁעֶה הֶלֹ הַמִּוְדְּמוֹת (שס יו, קין ואל מנחחו לא שעה, ולפרש אל ישעו אל יפנו, שא"ר היה לו לכחוב ואל ישעו אל דברי שקר, או לדברי שקר, כי כן ַממיד, למשל ולשנינה מחרגמינן ולָשׁוֹשִין, וַיְּמַפֵּר וְמִׁשְׁמְשִׁי, וחֹי חפשר לומר וחֹל ישעו לשון וישע ה' חֹל הצל וגו' וחֹל (9) ואל ישעו בדברי שקר. ואל יסגו וידברו ממיד גדברי רוח, לאמר נלכס נובחה, ודומה לו ואשעה בחקיך

(בו) לקשש קש לחבן. לאסוף אסיפה, ללקוע לקע לצורך חבן העיע: קש. לשון לקוע, על שם שדבר ליום בהיות המבן נַמַּן לכס מוומן מבית המלך:

(II) אחם לכו קחו לכם חבן. ולריכיס אחס לילך צוריווח, כי אין נגרע דבר מכל סכוס לְבֵנִיס שֹקייחס עושיס

31

(13) אצים. דומקיס: דבר יום ביומו. משנון של כל יוס פַלּוּ ביומו, כמשר עשימס נסיות המבן מוכן: סממפור סוא ולריך לקוששו, קרוי קש בשאר מקומות:

נם_קמול <u>נם־היום:</u> שלכם ללבן כעמול שלשם לאַלָּוֹר מַדְּוּעַ לאָ כִּלִּילֶם +ı שַּׁמוּ עַבְהָם נּגְשָּׁי פַּרְשָׂה تَنْجِه ۺَمْتِر خُتْنَ نَشِلَهُمْ كَيْشِكِ

לַמְּׁה תַּצְּמֶּׁה לָה לַצְּבָּרֶיף: נגלו אָלְבּלוּ אָלְבּלּוּ נֹּבְאַנּ מְּמְבֹּי, בֹּנֹוֹ יֹמְבֹאָן וֹאָנוּ בַּבָּנוֹ יַמְבַּאָן

: ئاڭتى וְהַנְּהַ עַּבְּהֶיף מָכָּים וְחָמָאָת וְהָאַ עַּבְּיָרְ بَرْ حَرْبُ مِنْكُ بِهِ كُرِّنِ لِمُشْهِ لَرْ خُرْبُهِ هُمْكِ لَا كَرْبُهِ هُحَدِيهِ

بېچېر ۲،۲۲۲: מּלְבּן אַשָּׁם אָמִּיְנִם דֹלְבָּע מַלְ כּֿן אַשוּן אָמִינון דּיִזִילִ رَيْهِمُد بَلَقِيهِ هَيْهِ بَلَقِيهِ يَهُمَد فَمُكِبَيا هَمِيا فَمُكِبَياً

نثتا خُدُّه نَبْدًا خَدَّنَه فَقَرَّه: ⁸¹ וְעַּמְּדֹּוֹ לְכַנִּי עִּבְּדִּוּ וְמֻבֶּן לֹאַ

מַלְבַנוּכֵם גַבַּרַיוָם בַּיוֹמָוִי אָטָׁם בַּבְּמ לֵאמָר לַאָּ טִּנִרְעִּי Ċť._iक़॓॓॓**ぷ**॔ऽ

> יוקא דין: ימְדְקַמּוֹהָי אַף הַמָּלִי אַף خمالت، خئنا خمهنمز، לא אַהָּלְיִלִשׁוּן עַּוֹיַבַעַבַּוּן במניאו עליהון שָׁלִמוָנִי ילַלוִ סַבְׁבֵּי בַּנִי וֹמְבַאָּב

> ĠāċÌĿ: ムロメ なになれて יצְנַחוּ קָרְם פּּרְעָה לְמֵימָר

يتجربانا يوناء: ځکا لفها ַ וֹשֹׁן כַהְּבֹבְיוֹב שֹבֹּוֹא לַאִ מִטֹּוֹבִיר לָהַּבֹּבַב

לַבַבַּע צַבַב 'נְ:

לא וטובוב לכון וסכום ילמן אווילו פַלחו וָחָבָנָא

ללניא ששנען:

סבובי בני ישואל

ففزماا مخجيادنا فجيت انت

זְטְׁבִוּן בַּבִישָּ לְמִימָר לָאֵ

your bricks, your daily task. mort 11gus dsinimib 10n llsde on mischief, when they said: Ye 19 of Israel did see that they were ser And the officers of the children

yet shall ye deliver the tale of

18 there shall no straw de given you,

and sacrifice to the LORD.

¹⁷ idle; therefore ye say: Let us go

':sin thine own people.'

servants?

ηςιοτοιοις;,

But he said: 'Ye are idle, ye are

servants are deaten, but the fault

There is no straw given unto thy

Make brick; and, behold, thy servants, and they say to us:

dealest thou thus with thy

of Israel came and cried unto

Pharaoh, saying: 'Wherefore

both yesterday and today as

have ye not fulfilled your

14 taskmasters had set over them,

of Israel, whom Pharaoh's

appointed task in making brick

were beaten, saying: 'Wherefore

And the officers of the children

Then the officers of the children

Go therefore now, and work; for

bricks.'

פרעה אומס לשומכיים עליהם, לאמר מדוע וגוי, למק ויכו, שהין אומרים להם מדוע לא כלימס גם ממול גם היום, מלומן שידעם העוצה שעשו צמלריס, כי הס וקני העס ושועריו: ורכו שטרר בני ישראל. השר שָמוּ נגשי שומרים להיוח סנהדרין, ונאלל מן הרוח אשר על משה והושם עליהם, שנאמר אספה לי שבעים איש מוקני ישראל, לנוגשים שהם מלריים, והיה מסר מן הסכום, היו מלקין אומם על שלא דמקו את עושי המלאכה, לפיכך זכו אומן (+1) ויכו שטרי בני ישראל. השומריס ישראליס היו, וחסים על חזריהם מלדחקם, וכשהי משלימין הַלְּבֵּנִים

זה מביה המהה על עמך, כהילו כהוב והמהה לעמך, כמו פְּבֹוּהְנֶה בֵּיה לֶהֶם (רוח ה, ימ), שהוה כמו לביה להם, וכך נקוד פחח, הייחי אומר שהוא דבוק, ודבר זה חטאת עמך הוא, עכשיו שהוא קמך, שם דבר הוא, וכך פיכושו, ודבר (16) ולבנים אומרים לנו עשו. הנוגשים אומריס לנו עשו לַבָּנִיס כמנין הראשון: וחשאת עמך. אלו היס זַיּוּפְּעָלוּ, סוכו מיד אֿמריס, סנוגשיס סכוס:

מק הקלוב עליכם ללבון כממול השלישי, שהוא יום שלפני אממול, והוא היה בהיות המבן נתן להם:

Ç'(Ğ'F:

(18) וחבן לבנים. משנון פַּלְּבֵנִיס, וכן מֶׁמ פַבֶּמֶף פַמְמָבְּנָ (מלכיס־ ב יב, יב), סמנוי, כמו שמתר בענין נַיְּלָרוּ וִיְמָנוּ קרבק:

בסכבידם סעבודה עליהם לאמר לא מגרעו וגוי: (19) ויראו שוטרי בני ישראל. את חזריהם הנרדים על ידם: 🛚 ברע. ראו אומם זרעה ולרה המולאת אומם, ầa gầp (do 'à):

נגלים קלבאטט לגאטס אָנון לומון לַלַבְּמוּטִיוּן ליפְּנְעוֹ אָת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהַרֹן וִנְּרַעוּ

מנר בירם לקרגני: פּרְעֹה וְּבְעִינֵי עַבְּדְיִי לְמָתִּ עַבְּרִיהִי לְמִתַּן עלאַמִּטֹם אָטַבַנענו לּמִּנֹוֹ 17 ÄÄ,ĈO ŗŸĢď ŸÄL ניאַמְרָוּ אֲלַהֶם יַנֶּהְאַ יְהַנְּהַ נַאֲמָרוּ

द्वा ग्रेप क्षेद्रांवारः אֲדֹנְי לְמֶת הַבַּעַּמְת לְמֶם הַנְּה - לְמָא צַּבְּאֵישִׁהָא לְעַפָּא חָדִין מפמיר رَيْهُ لِ مَنْهُ لِي هُذِابِلُكِ رَبِهُ فَرَدِ لِهُ لَا مِنْهُ لِكُولِ لِيْ لِهُ فَلِدُ لِيُ

جَمَٰמِكَ تَلَمَ خُمُّلَٰتَ تَكَثَّلُ لِنَجْحُ خُمُولًا عَجُمُنُهُ

חַזְּלְּח וְגְּרְשֵׁם מֵצַּרְצְּוֹ: (ס) בּׁי בְּיֶר חֲוְקְתֹּ יְשִׁלְחֵם יִּבְיֶר يَرْهُون بِمَزْمَ هُمُ طَهُم قِومَ يَهُونَ بِ جُفَهُم جَعِا مَهِيَة 957

> בְּמִפַּקְהוֹן מִלְנָת פַּרְעֹה: 红砂口

> בּיַדְהוֹן לְמִקְטְּלִא: ΠĻĖΧ نځټرتر בַּמָּגנג ēLal ドダルダいひにに **にい口(が** LiUĠĹĸ #Z.CI ١٤٤٢

خْمَٰم كَالَا شِحَانَفَادٍ:

מְיִוּיִבְּהָא יָה עַּהְּדִּי: לַמַּפֹּא בַבון וְמָּוֹלָא לָא برية באני אַלְ פּרְעֹר לְרַבָּר יִמְעִיּן בְּעִר לְנִת פּרִער

تظرفه نئترخير مملمري: בוד הקופא ושקחנון ובוד ÇŒĻĸĸ

> came forth from Pharaoh; who stood in the way, as they And they met Moses and Aaron,

hand to slay us. servants, to put a sword in their Pharaoh, and in the eyes of his to be abhorred in the eyes of Decause ye have made our savour Lord look upon you, and judge; and they said unto them: 'The

Thou hast sent me? with this people? why is it that wherefore hast Thou dealt ill LORD, and said: 'Lord, And Moses returned unto the

hast Thou delivered Thy people dealt ill with this people; neither 23 speak in Thy name, he hath For since I came to Pharaoh to

them out of his land.' by a strong hand shall he drive hand shall he let them go, and do to Pharach; for by a strong Yow shalt thou see what I will And the Lord said unto Moses:

The Haftarah is Isaiah 27:6 – 28:13 & 29:22 – 29:23 on page 200. Sepharadim read Jeremiah 1:1 – 2:3.

ניִאמֶר אֵלָיו אֲנָי יְהַוְּהַ: ליה אָנָא יִין: يمرم ربير المحرابات المحاطية الإلاد الإلاد المحراب الم

יְהוֹה לֹא נוֹדַעְּהִי לָהֶם: לַאַ הוֹדַעִּית לְהוֹן: لْعُجْ ـ تَمْكُ لَهُ فَي مُكْدَ لِمُثَلَ لِخُرَةُ مَا خَعْدٍ مُكَدِ لِمُدَا نَتُ ַנֹאָרָא אָּגְ-אַּבְּרַנִיֹם אָגְ-יִצְּחָק װאָּהְיִּלְיִהִיִּ לְאַבְּרָהָם לְיִצְּחָל

and I appeared unto Abraham, said unto him: 'I am the LORD;

And God spoke unto Moses, and

known to them. Eternal One I made Me not God Almighty, but by My name 3 unto Isaac, and unto Jacob, as

- **EGO 'SÀI (SE'O:** (05) ויפגעו. אנשים מישראל אם משה ואת אסרן וגוי. ורצותינו דרשו, כל נלים ונלצים דתן ואצירם היו, שנאמר
- (SS) למה הרעחה לעם הזה. ואס מאמר מס אינפת לך, קיבל אני על ששלחתני (שמו"ר ה, כב):
- (23) הרע. לשון הפעיל הוה, הרבה רעה עליהם, ותרגומו הַבְּהֵישׁ:
- מלרים על העם למהר לשלחם וגוי: וביד חזקה יגרשם מארצו. - על כרחס של ישראל יגרשס, ולא יספיקו לעשות להס לדה, וכן הוא אומר ומחזק הטשוי למלכי שבעה אומות כשאביאם לארץ: – כי ביד חוקה ישלחם. מפני ידי החקף שתחוק עליו, ישלחם: כל, יב), ואחר כך אמרחי לו סעלסו לעולק, ולא סרסר אחרי מדוחי, לפיכך עחס חראס, סעשוי לפרעס חראס, ולא (I) עמס מרחס וגוי. (סנסדרין קיה.) סרסרמ על מדומי, לה כהברסס שהמרחי לו פִי צִיְנְּמֶּק יִּקְבֵּה לְּךְּ זְרַע (ברחשית
- אני ה', וכשהוא אומר אלל קיום מלום, כגון ושמרמם מלומי ועשימם אומם אני ה', נאמן לימן שבר: וצלשון סוס מלינו שסוח נדכש בכמס מקומות אני ס' נאמן ליפרט, כשסוא אומר אלל עונט, בגון וחללת את שם אלסיך אני הי. נאמן לשלם שכר עוב לממהלכים לפני, ולא למנס שלחמיך כי אם לקיים דברי שדברמי לאבות הראשונים. (ב) וידבר אלהים אל משה. דְּבֶּרְ הֹמוּ משׁפּע, על שסקשס לדבר ולומר למס סרעומס לעס סוס: ויאמר אליו
- (€) וארא. חל החבות: באל שדי. הבעחתים הבעחות, ובכולן חמרתי להם חני חל שדי: こうひこ に、 ムダ

څثا ځژتيت ځميليند ځد: לַנוֹע לַנוֹם אַּע_אָבוֹּגוֹ כֹּלֹגֹוֹ אָע וֹנְם עַבֹלמָנו. אָנוַבבּונון אָנָּם

מוקבוקהון דְּאָמוֹתַבוּ בַה: くさばず ונו לולנו

wherein they sojourned. land of their sojournings, them the land of Canaan, the covenant with them, to give And I have also established My

מֹאַבֹרֵנם אִנִים נֹאָוֹכָּר אָנִר ختر نشلېح بېشد طغنات خدر וֹלִםוּ אָלָּגְ הָמֹמֹהְטִּגַ אֶשׁרַנֹאָשׁע וֹאַב שְּבַבָּנ הָמִנִהּ וֹט פֿבוּכִע

<u> ئائنر:</u> מפלטון בהון ודכירנא ות iatäs

remembered My covenant. in bondage; and I have Israel, whom the Egyptians keep To nerablide of the children of And moreover I have heard the

بجשְפַּטִים גָּדַלִים: וֹלֹאַלְטֹּג אָטַבֶּם בּוַבוֹגַ לַמִּנּוָע لْنَجَّكُوْدُ كُلُوْتُ مُّهُ لِيُثَاثِلُ لِيُجْمِيْنُ لِيَّالْمُولِدُ لِمُعْلِيْنًا لِيَالِمُولِدُ لِيَالًا لِمُعْلِينًا لِمُعِلِينًا لِمُعْلِينًا لِمُعْلِينًا لِمُعْلِيلًا لِمُعْلِينًا لِمُعِلًا لِمُعْلِينًا لِمُعْلِمُ لِمُعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعْلِمِ لِمُعْلِمِينًا لِمُعْلِمُ لِمِنْ مِنْ مُعْلِمًا لِمُعِمِينًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمُ لِمِنْ مِنْ مُعْلِمِ مِنْ مُعْلِمِ مِنْ مُعْلِمِ مِنْ مُعْلِمِ مِنْ مُعْلِمِ مِنْ مُعِلِمُ مِنْ مُعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمِعِمِ مِنْ مُعِلِمًا لِمِعِمِعِمِ مِنْ مُعْلِمِ مِعْلِمِ مُعْلِمًا م ٥<u>۲</u>۲ خ מצרום דחוק לַיִּי אֲנֵירִ יְהְנְּׁתֵי וְהוֹצֵאתֵיר אֶהְכֶּם אֲנָא יִיָּ וְאַפּּיָק יָהְכִּוֹן מִגּּוֹ ڂڂڗ؞ڹۿ۪ڶ؉ڂ؞ びなし

מֹבֹמִם יבֹבונון בבבבון: じぬきにし زبترا לכן אותר ללני ושנאל

with great judgments; with an outstretched arm, and bondage, and I will redeem you and I will deliver you from their the burdens of the Egyptians, 6 will bring you out from under of Israel: I am the LORD, and I Wherefore say unto the children

משטע סבלות מצרום: אֶלְעִיכָּם עַפּוּצְיא אָטְבָּם הַיְּכִּוּן מִּנִּי דְּחִיק פּוּלְעַן المَلَمُكَال ∠ لٰلاٰنٰہ لاٰن نْجُوَلُونِ، هُنْدُم جْرِ خُمِْم تَهُدُّدُتِ نُنْدِياً كَلَمْ، خُمْم

וְחְוֹשְ אֵבוּ אֵלָא וֹן אֵלְעַבוּוּ בַּאָפּוּק באַקַנַים וֹאָנִי. לְכִוּן כָאָבֹי וֹנִיבַּתּוּ

burdens of the Egyptians. brought you out from under the am the Lord your God, who God; and ye shall know that I people, and I will be to you a

and I will take you to Me for a

מורְשֶׁר אֲנֵּי יְהְוֶה: וּלֵינְעָלֵב וֹנְתַשָּׁוֹ אָעָה לְכָּם וְלֵינַעָּלֵב וֹאָמֵוּן יָתַהּ לְכִּוּן לאַבְרָהָם לִיצְּהָה אַמָּר נְמָאָטִי אָטַ־יִּדְי לְעַנֵּטְ דְּקַיִּמִית בְּמִימְרִי נִיבְאַנִּגְ אָנִבְּםְ אָּלְ_נִאָּבָּאְ נִאַּמִּגִּלְ

יוֹן אַזְאָ אַנוֹן: يبرحنا ムダーはメ

heritage: I am the Lord. and I will give it you for a Abraham, to Isaac, and to Jacob; of hand to give it to land, concerning which I lifted And I will bring you in unto the

- (년) - (년) ظَيُّ بِ فِهِٰوَ דُدُنَ نِظِيَا لِهِ اللَّهِ عَلَيْهِ حَرْنَ نَظَوَا خُرَابُهُ دَيَانِهَ

קשי עליהון: شَظمر אָלְ - יִשְּׁרָאֵלְ וֹלָא פֿבּילִי מוֹ מִמָּר ַ בֿן אָבְבַבֿוֹנוּ וּמִבָּובִ מָמֵּע בֿן גֹּם בַּנוֹי

cruel bondage. impatience of spirit, and for hearkened not unto Moses for children of Israel; but they And Moses spoke so unto the

נודעחי לחם. לא סודעמי אין כמיב כאן, אלא לא נודעמי, לא נַּבְרָּמִי לסס במדת אמימית שלי שעליס נקרא שמי ס',

ג), ואומס שבועס שנשבעמי לאברסס באל שדי, אמרמי ליעקב שָׁנִי שֵׁל שַדַּי פְּבֶס וּרֶנִי (שׁס לס, יא), וְאָמ סְטָבֶן (פרחשים יו, חו). ליצחק, פי לְּךּ וּלְזַרְשֶׁךְּ אֶפַוֹן אֶם כְּל בְמַבַרְצִׁם בְאַבַרָ יַמַ הַשָּׁדָ בָשָׁ הַלָּ להם את ארץ כנען. . לאנרסס נפרשם מילס נאמר, שַׁנִי בֻּל שַׁדַּי וּגוי וְנָסַמִּי לָּךְ וּלָוַרְשָׁךְ אַׁמַבֶּיךְ בָּמַ (+) וגם הקמחי את בריחי וגר. וגס כשנרמימי לסס באל שדי, סלבמי וסעמדמי ברימי ביני וביניסס: לחת נאמן לְאַמֵּמ דברי, שהרי הבטחחים ולא קיימחי:

בֿן קֿנָכֹּי (ברחשים מו, יד): אשר מצרים מעבידים אחם ואזכוד. אומו סגרימ, כי גגרימ בין סגמריס אמרמי לו וְגַס אָמ סַגֹּוי אַשֶּׁר יַעֲבֹדוּ (a) וגם אני. כמו שסלבמי וסעמדמי סברימ יש עלי לקייס, לפיכך שמעחר אח נאקח בני ישראל סגואקיס: שַׁשֶׁר וגוי (שס יב), סרי שנדרמי לסס ולא קייממי:

כן הצמחתיו (שם), וַמַּמַבִי בַן יֵלְמוּ בְּרָכָשׁ בָּדוֹל: סברות מצרים. מורח משה מלרים: (6) לכן. על פי אומס סשנועס: אמור לבני ישראל אני הי. סואמן נסנטממי: והוצאחי אחבם. כי

(8) נשאחי אח ידי. סרימומיס לישבע בכקאי:

अरिट Lord spoke unto Moses, : प्याप्त रंप्यापा: And the Lord spoke unto Moses نلأبل

וֹמְבֹאֹב מֹאַבֹּגִי: מֹאֹנְיִם וֹתְהַלְּעַ אָּעַ בְּׁנִגְ בַּמִּאָנִים וֹתְהַלְּע זִי בַּנִגִּ وَهُ يَا خُلِ كُمْ كَالِيْ اللَّهُ اللَّهُ وَلَا يُلَالًا لِاللَّا لِمَانِ So in, speak unto Pharaoh king يُتِ اللَّهُ اللَّاللَّهُ اللَّهُ اللَّ

נשְׁרַאָּל מָאַרִעִי:

of Israel go out of his land.' 11 of Egypt, that he let the children

₩**₫Ů**(□: (Œ) וְאַמְׁמֹלֵנִ פַּבְּמְעַ נַאָּנִוּ מַבְּלָבְ פַּבְמִע נַאָּנֹא נַפִּיר מַמְלַבְי: تا خُترانهٔلهٰج ZI ZNČL الْلَقِر مَشِد خُوْلِ الْدَائِلُ الْمَجْرَحُ مَسِد كَلِهُ لَالْمُولِدِ الْمُرْمِدُ

لقبل هد لقخيا نكفيح هد בא בוני ושְּבָאל לא שבולו

of uncircumcised lips? shall Pharaoh hear me, who am hearkened unto me; how then children of Israel have not Lord, saying: 'Behold, the And Moses spoke before the

מֹאֵבֹּוֹ מֹהֵבְנִם: (ס) نغر قلم شكك مغناه يزن פּ אַבוֹבוּן וֹנֹגַּוֹם אָבְבַבוֹנוֹ וֹאָבֹאָבְ וּפַבּוֹבוּנוּן לַנִוּע בֹּנוּ וֹאָבֹאָבְ נוֹבַבַּר יְהוֹהְ אָבְ מָמָהַ וֹאֶבְ יִמִּבְּיִלְ יִי מִם מָמָּר יִלְאַנְרוֹ

וֹמִּבְאָב מָאַבֹּלֹא בַּמִבּבוֹים: אָטַבְבְּלֵּנְבִּנְמְבְּאָלְ בַּמְּגָּבָנִם לְאַפָּּלֵאְ נִטְ בָּנִגָּ gľáľ

אַבָּוֹ זַבְׁתְּׁנִי בַאִּיבָּוֹ:

Carmi. These are the families of Hanoch, and Pallu, Hezron, and Reuden the first-born of Israel: fathers' houses: the sons of These are the heads of their

Israel out of the land of Egypt.

Egypt, to bring the children of

a charge unto the children of

and unto Aaron, and gave them

And the Lord spoke unto Moses

Israel, and unto Pharaoh king of

Reuben.

מְשְׁפְּׁעִנִי בְאִיבֶּן: يوريع بهدا احدث هرب بيناء بوديه بغديا احدمر لْعَادِا خُرِّد نَمُلَعِّم لَأَنَكَ خَدْ لَعَادًا مَاذُكُمْ لِمَانَعُمْ אֹבֶּע בֹאָהָ, בֿיִע־אָבִנִים בֹּנָּי אִבְּיוֹ בִיהָּ, בִּיִּע אַבְּטֹט בֹּנָי

ועוד, סיאך ספמיכה נמשכה בדברים שהוא פומך לכאן וגם אני שמעתי וגו', לכן אמור לבני ישראל, לכך אני אומר הודיעם שכך שמו, הרי מחלה כשנגלה לאברהם בין הבחרים נאמר שַׁנִי ה' שֵׁשֶׁר הֹוּבֵׁאָהִי מָאור פַּשְׁדִּים (שם מו, ז), הרעומה. ואין המדרש ממישב אחר המקרא מפני כמה דברים, אחח, שלא נאמר ושמי ה' לא שאלו לי, ואם מאמר לא משר מפר, וכן ביעקב וַיַּמֶן מֶׁמ מֶלְקַמ סַשְׁבֶס לנמום מֿסלו (ברמשים לג, ימ), ולמ סרסרו ממר מדומי, ומֿמס מתרמ למס וגרי. וכשבקש אברסס לקבור אם שרס, לא מלא קרקע עד שקנס בדמיס מרוביס, וכן בילמק ערערו עליו על סבארות פעמיס נגלימי עליסס באל שדי, ולא אמרו לי מס שמך, ואתס אמרת מס שמו מס אומר אליסס: 👚 וגם הקימותי לְמֶה הַבֵּעֹמָה (שמום ה, כב), אמר לו הקב"ה חבל על האבדין ולא משחכחין, יש לי להחאונן על מיחח האבוח, הרבה מודיע ששמו הי, וכל שכן האמנה למובה. ורבוחינו דרשוהו (שמו"ר ו, ד. סנהדרין קיא.) לענין של מעלה, שאמר משה מֿוּדִיעַס אָת יַדִּי וָאָם גַּבּוּרֶמִי וְיַבְעַה פִּי שְׁמִי ה' (ירמי' מו, כאֿ), למדנו כשהקב"ה מָחַמַן אֹת דבריו אפילו לפורענות, לסמריך בנשיממו. קרוב לענין וס שמעמי בפרשס זו מרבי ברוך בר' מליעור, וסבים לי רמיס ממקרם זס, בַּפַּעַס סַאֹמֹם (9) ולא שמעו אל משה. לא קבלו מנמומין: מקצר רוח. כל מי שהוא מילר רומו ונשיממו קלרה ואינו יכול

ישמעני פרעה. זק ממד מעשרק ק"ו שבמורק (נ"ר לב, ז): וכיסוי, איסור שיבדיל בפני אכילמו. שְלשׁ שְׁנִיס יִהְנֶה לְכֶּס שֲבֵלִיס (שֹס), אמוס ומכוסה ומובדל מלאכלו: ואיך (נ"ה סמרעלה). וְשֶׁבֶל בְּשְׁר (ימזקהל מד, מ) שהגיד המוס ומכופה בה. וַשְּבַלְּמָּס שְרָלְמוּ (ויקרה ימ, כג), עשו לו הומס משמוע. עַרְנֵי נֵב (שֹם ע, כֹס), חֿעומיס מסבין. אָמָס גַּס חַֿמָּס וְהַעְּבִל (חבקוק ב, עו), והחֿעס משכרוח כוס הקללס (12) ערל שפחים. ממוס שפמיס, וכן כל לשון ערלה אני אומר שהוא אמוס. עַבֶּלֶה אָוָנֶס (שס ו, י), אמומה וּכְפַּמִּים יָפֹּגַן שָׁלַת (ירמיה כג, כמ), ממחלק לכמה נילולות:

ימישג המקרה על פשומו דְּבֶּר דְּבֶּר עַל סְפְבֶּיו (משלי כה, יה), והדרש חדרש, שנהמר הַלוֹח לה דְבֶּרִי בְּחַׁש

בים אבושם, ללמדנו היאך נולדו משה ואהרן, ובמי נמיחסו: ודבר סלווי מסו, מסורש בסרשם שנים לאחר סדר סיחם, אלא מחוך שסוכיר משס ואסרן, ספסיק סענין באלס ראשי מלך מצרים. גַּנְס עליו לחלוק לו כבוד בדבריסס, זה מדרשו. ופשומו, צָּנָס על דבר ישראל ועל שליחוחו אל פרעה. ויצום אל בני ישראל. לוה עליהם להנהיגם בנחת ולקבול אותם (שמו"ר ז, ג): ואל פרעה (13) וידבר הי אל משה ואל אהרן. לפי שלמר משס ולני ערל שפחים, נירף לו סקצ"ס לת לסרן לסיות לו

شظمٰنا: בַּן־הְבְנִעַנִית אֵלֶה מִשְׁפְּחָת בַּר בְּנִעַנִיתָא אִלֵּין זַרְעַנִית י וְאָתַר וֹלְכֵּין וְצְתַר וְשְׁאָרִל וִאָתַר וִיְכִין וֹבְיוֹ וְשְׁאִיל יבלי המתקו נמואָב וֹנמון יבונ המתון נמואבן ונמון

These are the families of Simeon. son of a Canaanitish woman. Jachin, and Zohar, and Shaul the and Jamin, and Ohad, and And the sons of Simeon: Jemuel,

ישְׁלְשֶׁים יִמְאָת שְׁנֶה: ּימְבֹוֹי יּמְּבֹי עַבְּּוֹ בֻּוֹּי מְּבַבֹּת יַמְבַבְוֹי וּמִּבָּוֹ עַבָּוֹ בְּאָנִי تارات

וטלטגן ואָבֿה אָנגן: نظثات خعيجئاتيا ونهبا نظفت בוֹן וֹאַכְּוֹן הַּמְעַבִּים בּוֹנִי בַנִין hundred thirty and seven years. years of the life of Levi were a Kohath, and Merari. And the generations: Gershon and sons of Levi according to their And these are the names of the

र्प्यं केंद्रियः

ختلة: المنافة خطر نشطه ختا تلهبا خطناهمه

life of Kohath were a hundred and Uzziel. And the years of the Amram, and Izhar, and Hebron, And the sons of Kohath:

Shimei, according to their

The sons of Gershon: Libni and

thirty and three years.

families.

קְהָת שֶׁלְשׁ וּשְׁלִשֶּׁים וּמְצִּתְּ קְהָת מְּבָּה וּהָלְתִּין וּהָלָת שׁנה: الشككيا لمُنابعُم بمُثر للتا لشكديا لمُنابعُم بمُثر للتا ילְנֵי מַּמְבֶּׁם וְיִגְּבֶּׁבְ יַלְנִי מַבְּנִים וְיִגְּבָּבַ

ומוה אבול זבהלט בוו ĊĹĹ. **LUC**

to their generations. gnibrooos sərivəd əht do səilimsi 19 and Mushi. These are the And the sons of Merari: Mahli

משְפְּחָת הַכֵּוֹ, לְתַלְדִּהֶם: י יִבְנֵי מְרֶרֵי מַעְלֵי יִמִוּשָׁי אֶּכֶּע יִּבְנֵי יִּבְנֵי יִּבְנֵי יִּבְנֵי

אָע_גוְכֹּבְע וּנְסִיב עַּמְרָם יָת יוֹכָבָר אַָדָת

seven years. were a hundred and thirty and the years of the life of Amram bore him Aaron and Moses. And his father's sister to wife; and she And Amram took him Jochebed

וּמְאָר שְּנֶה: הַבֵּּר עַּמְרָם שָׁבַע וּשְׁלְשֵׁים הַבֵּּר עַּמְרָם מָאָר וּהְּלְתִּין השבע שנה: אָת־אַהַרִוֹ וְאָת־מֹשֶׁת וּשְׁנֵי לֵיה יָת צַּהַרוֹ וְיָת מֹשֶׁה וּשְׁנֵי oz דְּיִדְתוֹלְ לְוֹי לְאִשְּׁרִוּ וַתֵּלֶדִר לְוִּי אֲּבִוּהִי בֵּיה לְאִתוּ וִיבִּירַת 4 CI L

and Mepheg, and Zichri. And the sons of Izhar: Korah,

יי ילנו מוּיאַל מוּשָׁאַל וֹאָלְגַּפּׁן ילנו מּוּאַל מוּשָּׁאַל וֹאָלְגַּפּׁן

יי וּבְּנוֹ וֹאַבְוֹע עַנַע וֹנֹפֹּג וֹוַכְּבוֹי: וּבְּנִי וֹאַבַּר לַנַע וֹנִפֹּג וֹוּכְּבוּי:

and Elzaphan, and Sithri. And the sons of Uzziel: Mishael,

(16) ושני חיי לוי וגוי. למס נמנו שנומיו של לוי, לסודיע כמס ימי סשענוד, שכל זמן שאחד מן סשנמיס קייס, מומו, מזר סכמוב וימקס כאן לבדס, לומר שמשוביס סס): ליחסס דרך מולדומס מראובן. (ובפסיקמא גדולה ראימי, לפי שֶׁקְנְמְרֶס יעקב אבינו לשלשה שבמיס הללו בשעת (14) אלה ראשי ביח אבוחם. ממוך שהווקק ליחם שנמו של לוי עד משה ואהרן נשניל משה ואהרן, המחיל

עמרס ושמוניס של משה, לא המלאס ד' מאוח שנה, והרבה שנים נבלעים לבנים בשני האבוח: סכמוב, שלא בארך מזרים לבדה היו, אלא מיום שנולד יגמק, שהרי קהם מיורדי מזרים היה, משוב כל שנומיו ושנות (18) ושני חיי קחח. ושני חיי עמרם וגוי. ממשבון זה לגו למדים על מושב בני ישראל ארבע מאומ שנה שאמר לה סיה שעצוד, שנהמר וַיְּמָח יוֹמַף וְכָל פֻׁמָיו (שמוח ה, ו), והח"כ וַיָּקֶם מֶלֶךְ מָדָש, ולוי ההריך ימיס על כולס:

(20) יוכבד דדתו. מממ מצוסי, צמ לוי ממומ קסמ:

نَعُكِ عَالَكُ لِللَّهُ اللَّهُ اللَّ וָאֶרַ־אֲבָיהוּא לְאָמֵּׁׁׁׁׁעִ נְעַבְּׁלְּגִּ אָנִי נִּנְבְּׁעִ בְּנִי בְּאָשׁוּ וּיִלְיִּדִּע בְּנִי זְּעִ בּ בַּת־עַמִּינְדֶרְ צֵּחָוֹת נַחְשִׁין לַוֹ בִּת עַמִּינְדָר צִּחָהֵיה דְּנִחְשׁיוֹ וַיּאַר אַהַרֹן אָת־אֶלִישֶׁבַע תָסָיב אַהַרֹן יָת אֵלִישֶׁבַע

교실느니.: įģċ,ἀĠĿ نجير طُرَا يُونِ إِيْرَائِلَ بَجِيدَ طَرَا يُونِدَ إِيْرَامِيْنِ

ನ್ಷಭಾಷ್ಠದ: אַבְּׁנִים עַלְנִיִּם אָבְּנִוּ בִישָּׁר אַבְּּיִם בִּיִּנְאָּר رَّهُ هُبِد رَقِرُد كِلِهُ لا خِيدُلُكُ وَرَجُرَدِد كِرِيد بْد خِيدُانُهِ איז מְבְּנְוֹת פְּוּטִיאֵל לְוֹ מִבְּנָת פּוּטִיאֵל לֵיה לְאָתוּ نَهُجُمُرُد كَالِهَتَابِا جُكَابِ نَهُجُمُنَا قَدِهَتَا نُصْدَحُ بَنَا

גַבְאָטֶׁם: لَمُلَكُمْ مُعْدُمُ مَعْدُنَا مَحْ _ نَمْدُعَحِ مُعْدَمُهِ لَمَعْدَنَا ⁶⁵ יְהֹוֶה לְהֶה הוֹצִּיאוּ אֶח־בְּנֵיְ יִיְ לְהַוֹּן אַפִּיקוּ יָח בְּנֵי הוא אַהַרְן וּמֹשֶׁר אֲשֶׁר אָמֶר הוּא אַהַרֹן וּמֹשֶׁר דַּצִּמָר

משֶה וֹצַּהַרוֹ: خُدُّا نَمُلَكُمْ مَعَمُلُنَا لَاهِ خُدُّا نَمُلَكُمْ مَعَمُلُنَا لِلهِ הַם הַמְּדַבְּרִים אֶל־פַּרְעָּה אָנוּן דִּמְמַלְּלִין עִם פַּרְעֹה

משֶׁה בְּאֶרֶץ מִצְּרֶיִם: (ס) משֶׁה בְּאַרְעָא דְּמִּצְרָיִם: ₈₅ ניְהָי בְּיֹוֹם דְבֶּר יְהְנֶהְ אֲלֹ[–] נַהֲנָה בְּיוֹמָא דְּמַלֵּיל יִיְ עִם

هُدُر بحِدِ جَكْرك: מַבְּׁבְּ מִאֹּנְוֹם אָנוּ פֿבְ-אָמֶּב מַבְּפֹּא צַמָּאַנוֹם זָנוּ פַב علام بهر بدائد وخد بهر قبل بهيد بي ترزير مه قبود

אָט־אֶלְעָּזֶּר נְיָר וְיָה אָרָיהוּא יָה אָלְעָּזֶר יְנְיִר וְיָה אָרָיהוּא יָה אָלְעָּזֶר:

אַכֶּה מִשְׁפְּחָת נַאֲבִיאָסָף אַלֵּין זַרְעַיָה מֹנִה:

מל היליהון:

ದೆಭಿಗ (ಶ್ರರ್ಗ):

בּאָנָא מִמַבְּיל עִמָּדָ: ניְדְבָּרְר יְחְנֶה אֶלְ־מֹשֶׁה לֵאמִר וּמַלֵּיל יִיְ עָם מִשֶּׁה לְמֵימַר

> Abihu, Eleazar and Ithamar. and she bore him Nadab and the sister of Nahshon, to wife; the daughter of Amminadab, And Aaron took him Elisheba,

Korahites. these are the families of the 24 and Elkanah, and Abiasaph; And the sons of Korah: Assir,

according to their families. the fathers' houses of the Levites Phinehas. These are the heads of Putiel to wife; and she bore him To sreshgush eds for mid And Eleazar Aaron's son took

their hosts. the land of Egypt according to out the children of Israel from 26 to whom the Lore said: Bring These are that Aaron and Moses,

Egypt. These are that Moses and out the children of Israel from 27 Pharaoh king of Egypt, to bring These are they that spoke to

Moses in the land of Egypt, мреи the Lord spoke unto And it came to pass on the day

Egypt all that I speak unto thee. Thou unto Pharach king of 29 saying: 'I am the Lord; speak that the Lord spoke unto Moses,

- (32) אחות נחשון. מכלן למדנו, סנושל לשם לריך לבדוק בלמים (ב"ב קי. שמו"ר ז, ד):
- (52) מבנוח פוטיאל. מורע ימרו שָׁפְּטֵס עגליס לעזודת חליליס, ומורע יוסף שפעפע זילרו (ז"ז קע:):
- מַרְבְּבֶם (ימוקאֿל לג, כו), כמו צמרצכס: כל לבאס לשבעיהם, יש על, שאינו אלא בתקום אות אחת, וְעַל מַרְבָּךְ מִּמְיָה (בראשית בז, מ), כמו בחרבך. שַעַּדְמָּס עַל שמקדים אסרן למשס ויש מקומום שמקדים משס לאסרן, לומר לך ששקולין כאחד: על צבאוחם. בלבאומס, (62) הוא אהרן ומשה. אלו שסוזכרו למעלס שילדס יוכבד לעמרס. סוא אסרן ומשס אשר אמר ס', יש מקומות
- arp: (S2) הם המדברים וגר. סס שנלמוו סס שקיימו: הוא משה ואהרן. סס בשלימומס ובלדקמס מממלס ועד
- (28) ויהי ביום דבר וגוי. ממוצר למקרא שלאמריו:
- לימסס, מזר סענין עליו לסממיל בו: אבי הי. כדמי מני לשלמך ולקייס דברי שלימומי: (92) וידבר הי. סוא סדבור עלמו סאמור למעלס בא דבר אל פרעס מלך מלריס, אלא ממוך שספסיק סענין כדי

אָלֵי פַּרְעָּה: (פּ) אُدَرُ مُلَامٍ مُؤْتِدَت لَمِّنك نَمُمَّم أَطَالَ مَمُرَم لَمْ خَدَا نَعَدَر ניאַמֶר מֹשֶׁה לְפְּנֵי יְהֹוְהַ הֵן נַאֲמֵר מֹשֶׁה ְבֵּדֶם יִיָּ הָא צֵּנָאִ

الغتدا غنايك نيزت بجنهه: بْيَوْرَاتِ كُولَانِت رُقِلَمْت بَدَ رُقِلَمْت بْهَيَدَا كِينَاتِ נּגְאָמֶר יְהְוֹיִ אֶּלְ־מְמֶּה רְאֵה נִאָּמַר יִי לְמָאָה הַזִּי דְּמַנִּימָר

וּשְׁבְאֵלְ מֵאַבְּלִי: هُم قَلُم الْمُكِّلِ هُل قُلْ الْمُكِبِ مُن قَلْم المُكِبِ الْمُكِبِ الْمُكَالِ الْمُكَالِ الْمُكَالِ אַצְנֶוְךְ וְאַנְיִרְן אָתִיךְ יְדְבָּרְ דַּאָפְקְּיָנְהְ וֹאַנְרֹן אָתִירִ אָתִירִ אַמַּר הְדַבֶּר אָת כָּל־אָשֶׁר אַהַ

מופֿטֿו בּאָבוֹ מִאַבוֹים: וֹעַבְבּיטָּׁג אָעַ־אָעָטָּג וֹאָעַ וֹאָסַוּג וֹעַ אָטִוֹטָג וֹוֹטַ מִוָּפָּטַּג الْكُذُرُ هَكُوْمُاتِ هُلِ كِرْتِ هَلَـٰمُتِ الْكُذُهِ هَكُمْرَانِ لَا كُوْمُ لُـَقَلِّمِتِ

מגדום בשְפַטוּם גדלים: וַבוְגַּאַטְוּ אָטַבַּבְּבַאָטָוּ אָטַב בּמִבְּבָוֹם וַאָּפָּוּל וֹטַ בַוֹלָוּ וֹלִישֹׂנֵ אֶׁעַ־יִּגְרֵ הַּמֹּאֵבְנֹוֹם וֹאִשֹּנוֹ זֹט מִטַּט יַּבְּיּבְטֹּנְ زرنم بهرجا فرقد زرء رودرا فردا فردا

בְוַעובֶם: אָנוַ_בֹּוֹיִ וֹחֶבֹאֹב 「ロド投送は、 ֻ בֹּנֹמִנֵׁוּ אֵנִע_נָ*וֹ*וּ מַּלְ_מִגִּבְנִנִם וֹנֹבְעָהְ מִאָּבְיִםְ כַּנִבְאָנָר וִבְנְבִי וֹנִבְּתִּוּ מִאָּבָאָ אָבִר אָנֹא נִנִּ

בּוֹנִי אַנִים כּוֹ הֹמִי: ٥ נַנַעַשׁ מֹשֶׁה וֹאַהַרְן כַּאֲשֶׁר נַעְּבַר מֹשֶׁה וְאַהַרֹן כְּמְא

בַּבְּבְּבֶרָם אֶּבְ_פַּבְּנְגִי: (פּ) <u> څا_ښځ</u>ه ושמנים اظهِم چו שְׁמִנִים שְּנְּח וָאַהַרֹּן וּظשָׁה

מני פועהה:

<u>יהי מתורגמנה:</u>

לני ושְׁבַאָּלְ מָאָבֹתִיה: ほこくしん

באַבהא במהבום:

במגנום בבונו בבבבו: בׁנֹירַ וֹמְּבַׁאֵלְ מֵאָבֹוֹלְ זְיִר מַמִּי בְּנִי וֹמְּבַאֵלְ מֵאַבֹּמֹאִ

نهُدُمْ مُحْدِّدَيانِا: מֹל מִצְרָוֹם וֹאַפּּוּל וֹנוּ כַּנִי כֿג אָבום וֹט מִטַע לִּבוּבִעוֹי

הפקיד ין יההון כן עברו:

בְמַלְלְיוִמְהוֹן עָם פַּרִעֹה: אָלְנִר וְאַנְיִלְי אָנִיןְ בַּר הְמְנִן וּהְלְי שְׁנִין ĒL فيززا فبزا

> hearken unto me?' lips, and how shall Pharach 30 Behold, I am of uncircumcised And Moses said before the LORD:

brother shall be thy prophet. stead to Pharaoh; and Aaron thy VII 'See, I have set thee in God's And the Lord said unto Moses:

of Israel go out of his land. Pharaoh, that he let the children brother shall speak unto 2 command thee; and Aaron thy Thou shalt speak all that I

My wonders in the land of Egypt. 3 heart, and multiply My signs and 8. And I will harden Pharaoh's

by great judgments. Israel, out of the land of Egypt, hosts, My people the children of upon Egypt, and bring forth My unto you, and I will lay My hand But Pharaoh will not hearken

children of Israel from among Egypt, and bring out the stretch forth My hand upon that I am the Lord, when I And the Egyptians shall know

did they. the Lord commanded them, so And Moses and Aaron did so; as

unto Pharaoh. three years old, when they spoke 7 old, and Aaron fourscore and And Moses was fourscore years

(10) ויאטר טשה לפני הי. סיא האמירה שאמר למעלה הן בני ישראל לא שמעו אלי, ושָנֶה הכתוב כאן, כיון

וכן כל לשון נצואס, אדס המכריז ומשמיע לעם דצרי מוכחום, והוא מגזרם ניג שֶׁפֶּקִים (ישעי'נו, ימ), נַנוּצ מָכְתָה (1) נחחיך אלהים לפרעה. שופטורוזס לרזומו נמכומוימורין: יהיה נביאך. כמרגומו יְבֵי מְמוּרְגְּמְנְגְּ, שהפסיק הענין, וכך היא הַשִּׁישָה, כאדם האומר נחזור על הראשונות:

(משלי י, לא), וַיְכַל מֶהְמְּנַבּוֹת דשמואל (שמואל־א י, יג), ובלע"ו קוראין לו פרידי"גר

(ε) ואני אקשה. מממר שסרשיע וסמרים כנגדי, וגלוי לפני שמין נמם רוח במומום עובדי מלילים, למם לב שלם (2) אחה חדבר. פעס אחם כל שליחום ושליחום כפי ששמעם מפי, ואסרן אחיך ימלילנו וימעימנו באוני פרעס:

לב פרעה. (ועיין ברא"ס שגורם כאן דבור המחחיל בלכחך לשוב עד שמחים בידך, וכדלעיל בפרשח שמוח בפסוק שֿף פִירְפִׁי מוֹתִי פִּקְתִי מוּקֶר (שֹם ז), ואף על פי כן בממש מכום הראשונים לה נאמר וימוק ה' את לב פרעה, אלא וימוק על סאומות עובדי אליליס, כדי שישמעו ישראל וייראו, שנאמר סְרָרָמִי גוּוִס נָשַמּוּ פִּנּּוּמָס וגוי (נפניס ג, ו), מְעַרְמָּי לשוב, מוב לי שימקשס לבו, למען סכבות בו אומותי ומכיכו את גבורותי, וכן מדתו של סקדוש ב"ס, מביא פורענות

(+) את ידי. יד ממש, לסכות בסם: בלכמך לשוב ע"ש):

هَلَالًا رَهُرُاد: And the Lord spoke unto Moses יְרְלְּאַהָרִיךְ אָלְ־מִישֶׁרוּ וְאֶלִר יִיְ לְמִישֶׁרוּ וּלְאַהַרֹין And the Lord spoke unto Moses

೭೩.೮८:

and unto Aaron, saying:

ئٽر ځنځرا: والأب التناول المراد ال נֹאַמֹּבְעַׁ אֶבְאַנְבְן לַּנִו אֶנֵבְ נִנֵינִתְּבְ בְאַנִּבְן סַב כאמר קנו לבם מופָּת לְמִימַר הַבוּ לְכוֹן אַהָא جر يُتجَد يُحَرِّه هَلَامُ هَلَاد يُمَرِّد مُمُحِيا هَلَامِيا

ובו לַעַּנּוֹנָאַ:

become a serpent. down before Pharaoh, that it Aaron: Take thy rod, and cast it you; then thou shalt say unto you, saying: Show a wonder for When Pharaoh shall speak unto

פּרְעָּה וְלְפְּנֵי עַבְּדָיִי וַיְהִי עַבְּדִיי וַיְהָוֹה לְתַּנִינְא: נישְׁלֵךְ אַהַלְּן אָת־מַשְּׁהוּ לְפָּנֵי דְפָּקִיר יִי וּרְטָּא אַהַרֹן יָת סי נינשלה בו באַשֶּׁר צְּוָה יְהוֹה פּרִילה נְעַבְרוּ בוּ בְּמָא رَدْتِهِ مِنْهُدَ لِهُدَا فِي الْمُعَدِ مِنْهُدَ لِهُدَا كُزُلُو

חוטְבִיה קַדְם פַּרְעָה וּקָדָם

and it became a serpent. Pharaoh and before his servants, Aaron cast down his rod before the Lore had commanded; and unto Pharaoh, and they did so, as And Moses and Aaron went in

خلتة ا:

הַרְטְמֵּי מִצְּרָיִם בְּלְהַמֵּיהֶם חָרְשִׁי מִצְּרִיִם בְּלִהַשִּׁיהֹוֹ פוּ: וֹלַמְׁכַּמִּּשָׂים וֹוֹמַּמָנִי נִם בְיָם וּלַטַבֹּמִּיֹא וֹמַבֹּבוּ אַבּ אִנּוּן וּנְקְּרָאְ נִּם פַּבְעָבִי לְנִוֹלְמָנִם יּלְּרָאִ אַּבְ פַּבְעָבִי לְנוֹכִּינִיָּאִ

12 rod, and they became serpents; For they cast down every man his

Egypt, did in like manner with they also, the magicians of

Then Pharaoh also called for the

II wise men and the sorcerers; and

their secret arts.

%ದ_ರ್ಥದೇದ: ַנַיּשְׁלִּיכִּוֹ אֲנִשׁ מַמֵּהוּ וַיִּהְיָוּ וּרְמוֹ גָּבַר חִיִּמְרִיה וַהַוֹּוֹ לְתַנִּינָם וַיִּבְלָע מַמֵּה־אַהָרִן לְתַנִּיִן וּבְלַע חִיּמְרֵא אַת־מּמֹתם:

And Pharaoh's heart was their rods. but Aaron's rod swallowed up

יְהֹנְה: (ס) שְׁמֵעֵע אֲלֵחֶה פַּאַשֶּׁר דְּבֶּר קַבָּיל מִנְּחִוֹן בְּמָא דְּמַלֵּיל יחוֹח: (ס) رَيْ كِلْمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ لِمُعَالِمُ لِمُعَالِمُ لِمُعَالِمُ لِمُعَالِمُ لِمُعَالِمُ لِمُعَالِمُ ل

sboken. unto them; as the Lord had 13 hardened, and he hearkened not

+ ניְאַמֶּר יְהוְהֹל אֶלִּלְמִשְּׁה פְּבֵ*ר נְאָמֵר יִי*ָּ לְמֹשֶׁה אִתְִיפִּר

refuseth to let the people go. Pharaoh's heart is stubborn, he And the Lord said unto Moses:

\(\begin{align*}
 \tilde{

על־שְׁפָּת הַיְּאָר וְהַמַּמָה לְשִּיְמִיה עַלְ בֵּיף נְהָרָא אַ הַאָּגֹא בַּמְּנֹמִיב וֹלִגְּבֹשׁ לְטַבְּעֹרָאַנִין בַּאַ לְפָּנִע לְמַנֹּאַ וֹנִינִימְעַבּ جَلَّة هُمُ قِلَمُ لَ فِقِقُالِ لَاؤْلًا هُنَاءً خُزْلًا فَلَامُا فِقُولًا *

a serpent shalt thou take in thy and the rod which was turned to by the river's brink to meet him; the water; and thou shalt stand morning; lo, he goeth out unto Get thee unto Pharaoh in the

: الأنْ בְּנְבְוּ: מִפַּר בְּנְנְוֹמָת טַפַּׁע נְעִנְּהָגְּא בְּאָטְּוַבֶּּנָגַ לְטִוֹנָאִ אָמֶּרַ־נָּהְפָּּרְ לְנָחָתְ טַפַּע נְעִפָּרָא הַאָּטְּוַבָּיּרָ לְטִוֹנָאִ

(9) מופח. אות, להודיע שיש לורך (לרוך) במי ששולה אתכה:

(OI) ARITY, (AA:

שסיח ממספכת על ידי לחש: (11) בלחשיחם בְּלְמֵשֵׁיסוֹן, ומֿין לו דמיון במקרמ, ויש לדמומ לו לַסַע סַמֶּבֶּג סַמִּמְסַפֶּבֶּמ (ברמשית ג, כד), דומס

(21) ייבלע משה אהרן. מלחר שחור ונעשה מעה צלע לח כלן (שבח לו):

(+1) כבד. מרגומו יַקִּיר, ולח חמיקר, מפני שסוח שס דבר, כמו כִּי בְּבַּד מִמְּךְ סַדְּבָּר (שמוח יח, יח):

(15) הגה יצא המימה. לנקביו, שסיס עושס עלמו אלוס, ואומר שאינו לניך לנקביו, ומשכיס ויולא לנילוס ועושס

לאַ־שְׁמַעְמְיָ עַּרִי בָּרִי: ĒĠĹĖL אָת־עַמָּי לְמִישַׂר ٣٩٦ ハガススト إَنْ مِنْ مِنْ اللَّهُ مِنْ إِنَّا اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ

هُمَّا قَنْهُد لَاثَافُونَ ذِلَّاهِ: حَقَقُل كِيْمُد خِزِبُ مِح بَقِرَه ⁷¹ קי אַנִי יְהֹוְהַ הִנָּה אָנֹכִי עַכֶּהוּ כַּע אַמַּר יְהַנְּה בְּנַאָּט שַּׁנְת כַּנַנוֹ אֵמָר יִיָּ בְּנָא תַּדַּע

בְּמֵּטִּיִנִ מִּנִם מִּוֹ_בִּנֹאָב: (ס) יבְאָה הַוֹאָר וֹנִלְאָּוּ מִבּּבְוֹם אַמֶּר קּיָאָר קַלוּוּת

נבְאָבְוֹנִם: בַּבַבְאָבוֹ מִגְנוֹם וּבַמָּגוֹם מימיקם ויהיי־דָם וְהָנְה דָם נמכ אַנמוטָם נמכ פֿכ מפֿנע なく : ※ に、 ごロ מַּבְינַבְינַםוּ וּנְמָּה־יָדְדְּ עַל־מֵימֵי מִצְּרַיִם אָמֶר אֶל־אַהַרוּ קַח מִשְּׂרַ ※4_はほに

אַמָּגַבּנֹאָר לְדֶם: מְבְּבְיוֹ וּיִנְפְּבָי בְּלְ־הַמַּוֹם בּוֹאָר לְמִנוֹ, פַּרְמָר וּלְמִנוֹ, בַּמַמָּה נַיָּךְ אָת־הַמַּיִם אֲשֶׁר $_{\rm os}$ $\dot{\mathbf{c}}\dot{\mathbf{x}}\dot{\mathbf{w}}$ rı $\dot{\mathbf{z}}_{\rm i}$ rı $\dot{\mathbf{r}}_{\rm i}$ rı $\dot{\mathbf{r}}_{\rm i}$ rı لقاتيا ليتيها- جا CIWIT

> וֹטִא לָא פֿבּילְטַא מַּב בַּמוֹ: נעלע נופלעון שבתו WZI هڅيك كيدينكهر شِكِلَار

يخزبته زنيتؤدنا كلفه:

לַמְאָשׁ, מֹוֹא מוֹ וֹנִינִא: נוסבי נהדא וולאון מאָרָאי ומושול

וֹמּל אַנְמֵיהוֹן וִעַל בָּל בָּית מל נקביהון על אַרמיהון מֹל מוֹא דְמִגֹּבֹאוֹ לאַבון סַב שוּמָבוּ נּאָבוּם くは没に

אַבְבְּא: במהבום ובמנו אמא ובמנו וובו במא בכל אבמא בּנוּשִׁם מִימִיהון וִיהון דְּמָא

כַּלְ מַנְא דְּבְנָהָרָא לְדְמָא: בא וּמְחָא יָת מַיָּא וְעְבַרוּ כֵן מִשָּׁה

> thou hast not hearkened; wilderness; and, behold, hitherto that they may serve Me in the thee, saying: Let My people go, Hebrews, hath sent me unto The Lord, the God of the And thou shalt say unto him:

river, and they shall be turned to upon the waters which are in the with the rod that is in my hand LORD—behold, I will smite thou shalt know that I am the thus saith the Lord: In this

the river. shall loathe to drink water from become foul; and the Egyptians 18 shall die, and the river shall And the fish that are in the river

wood and in vessels of stone.' land of Egypt, both in vessels of shall be blood throughout all the may become blood; and there their ponds of water, that they over their pools, and over all rivers, over their streams, and the waters of Egypt, over their and stretch out thy hand over Say unto Aaron: Take thy rod, And the Lord said unto Moses:

turned to blood. waters that were in the river were sight of his servants; and all the the sight of Pharaoh, and in the waters that were in the river, in os lifted up the rod, and smote the the Lord commanded; and he And Moses and Aaron did so, as

- (61) עד כה. עד סנס. ומדרעו, עד שמשמע ממני מכת בכורות, שחפתת בס בכס פֹס חמר ס' פַּחַלֹת סַ לַּיְלְס:
- לפיכך הלקה את יראתה ואתר כך הלקה אותם: (17) ונהפכו לדם. לפי שאין גשמיס יורדים צמלרים, ונילום עולה ומשקה את הארץ, ומלרים עוצדים לנילום,
- (18) ונלאו מצרים. לנקש רפוחה למי היחור שיהיו רחויין לשמות:
- במרחלאות ובאמבטאות שבבחים: ובעצים ובאבנים. מיס שבכלי ען ובכלי אבן: קבולם מיס שסינן נובעין וסין מושכין, סלס עומדין במקוס ססד, וקורין לו סשמנ"ק: בכל ארץ מצרים. אף ששויום בידי אדס משפם הנהר לשדום, ונילום מימיו ממברכים ועולה דרך היאורים ומשקה השדום: נהרותם. סס נסרות סמושכיס כעין נסרות שלנו: יאוריהם. ולקם על ידי אסרן: (19) אמר אל אהרן. לפי שסגין סימיר על משס כשנשלך למוכו, לפיכך למ לקס על ידו למ בדס ולמ בלפרדעים,

نجٰڐنם: עּוֹאָר וּוֹעוֹי עַבְּט בְּכְלִץ אָנֵהְא בַּכֹּץ אַנְהָא בַּהָא בַּהָּגְיִם: מֹאֹבְוֹם לְמִשׁנִים מֹוֹם מֹן לְמִמְשׁיִ מִּוֹא מוֹ וֹעַבֹא וֹבִינִי ע וּיִבְאַבׁה בּיִאָּר וְתַבְּלְּה אֲשֶׁר בַּיָאָר מֹחָה וְנוּנֵי דִּבְנַהְרָא מִיהוּ וּסָרִי

וֹכְאָ_וֹכֹבׁנִ וֹנִינֹא וֹלָא וֹכִיכִוּ מִגֹּנֹאִוּ

all the land of Egypt. and the blood was throughout not drink water from the river; foul, and the Egyptians could river died; and the river became And the fish that were in the

بچر نیان: لَّذِيْ مُثَرَّم الْأَكْبُونِ فَيُهُدُ لِيَوْلِمِن لَأِيْ كَفِيرٍ مُؤْتِياً مد جِرْض، إن رَيْنَارِم كُلَّ فِرَانُ فِينَانِ الْمُوَوَلَّ خَجْهُ

בְּמָא בַּמִבְּיִל יְיָ: נוֹהְמוּנַב"לו עוֹבְמְשׁנִּי מִבְּבֹנִם נַהְּבַנִי כּוּ עַבְּמָנִ מִבְּנִים

sboken. unto them; as the Lord had hardened, and he hearkened not arts; and Pharaoh's heart was in like manner with their secret And the magicians of Egypt did

וְלֹאִ־שֶׁת לְבָּוֹ נִּם־לָּוֹאָת: د رَزُهُا هَلَمِكِ رَبْحُهِ هُمِ حَبْكِ إِنْهُنُهُوْر

44%: לְבָּיהַיִּה וְלָאִ הָּוֹּיִ לִבָּיה אַנַּ

even this to heart. 23 into his house, neither did he lay And Pharaoh turned and went

וֹב<u>ׁבוּ בְאֵשֵׁ</u> מִמֵּימִי בּוֹאָב: עּנִאָּבׁ מֹנִם לְהַשְּׁנִים כֹּּנ לְאִ נַּעִּבֹא מֹנִא לְמִהְשִׁנ אָבּנ آبَاطُدُ خُرِ مَٰ خُرُتُ مَ فَحَدَثِهِ الصَّحَدِ فَحْ مَٰ خُرُةٍ، مَنْدُرِهِ

アロビアド לא וֹכובו לַמֹמָשׁוּ מִפּוֹא

drink of the water of the river. to drink; for they could not 24 round about the river for water And all the Egyptians digged

הַכּוֹת־יְהְוָה אֶת־הַיְאָר: (פּ) יּ וּיִּמְלֵא מֻּבְׁלֵּנִי יִמְיִם אַנִוֹנֵי, יִמְּלִימוּ מִּבְּלֵּא יוֹמִין בָּתַר

בּמֹבֹא גֹֹ גֹע נַבֹבֹא:

the river. after that the Lore had smitten And seven days were fulfilled,

אַמַר יְהַנְּה שַׁכַּוֹח אָת־עַּמָּי צִּעּרָ יָן שַׁכַּח וָת עַמִּי وم هُرُ حَلَمْ للهُمَلَاثُ هَرُ ١١ حَلَمُ خَلَمُ للسَّامِ مِن حَلَمُ السَّمَا لَيْمَا حَلَمُ السَّا

וופלטון פֿבמו:

serve Me. Let My people go, that they may unto him: Thus saith the LORD: ves bns , dosrad onu ni o2' 62

Ē\$ĒLĿĸ.o: אַנְכִּי נִינֶר אָנִר כַּלְ יַנִילְב אָנֹא מִנִי נִינָר אָנַר מַנוּמָב

borders with frogs. ²⁷ behold, I will smite all thy And if thou refuse to let them go, אָק אָק לְשֶׁלֶּחְ הָאָם הָאָם הָאָם הָאָר בַּאָק לְשֵׁלֶּחָא הָא יog refuse to let them אָה הַאָּר הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַאָּר הַיוֹינוּ הַיוּינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיְיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיְיוֹינוּ הַיְיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוּינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹינוּ הַיוּינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוּ הַיוֹינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוּיינוּ הַיוּינוּ הַיוּינוּ הַיוּינוּ הַיוּינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּיינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּיינוּ הַיוֹינוּ הַיוֹינוּ הַיוּינוּיינוּ הַיוֹינוּיינוּ הַיוֹייינוּ הַיוֹיינוּ הַיוֹינוּיינוּ הַיוֹינוּיינוּ הַיוֹייינוּ הָיוֹייינוּ הַיוֹיינוּ הְיוֹיינוּ הַיוֹיינוּ הְיוֹיינוּיייינוּייייייי

(מנחוח פה.) עיר שכולה חבן, אף אחס מביאין מכשפוח למלריס שכולה כשפיס: כשפיס (סנסדרין סו:): ויהוק לב פרעה. לומר על ידי מכשפום החם עושים כן, חזן החם מכניםין לְעַפְּרִיִּים (22) בלשיחם. לאש שאומרין אותו צלט ובחשאי. ורצוחינו אמרו, צלטיסס מעשה שדים, צלהטיהם מעשה

(23) גם לזאח. למופת המעה שנהפך למנין ולה לוה של דם:

מעיד וממרה בהם (שמו"ר ט, יב): (ES) וימלא. מנין שבעם ימיס שלא שב סיאור לקדמומו, שסיחס סמכס משמשת רביע חדש, ושלשס חלקים סיס

יג, מו), פַּן מִגּף בְּמָבֶן רַבְּגֶף (מסליס לֹח, יצ), ילָמָבֶן גָגָף (ישעיי ת, יד): לשון מימה אלא לשון מכה, וכן וְנֶגְפוּ הִשְּׁה מְבֶה (שמות כה, כב) הינו לשון מיתה, וכן וּבְּשֶׁבֶם יִהְגַגְפוּ רגליכס (ירמיי מז, יב) וְשֹׁקֵמ (ירמיה מח, יא), שַר וְזְשֶׁף (מלכים ־אֹ ב, מג): - בגף אח כל גבולך. מכה, וכן כל לשון מגפה אינו (TS) ואם מאן אחה. ואס סרבן אחה. מאן כמו ממאן, מסרב, אלא כינה האדם על שם המפעל, כמו שָבֶו (אירב

نجتنيه لالتابة: הְבְּבֶוּהְ וּבְשְּׁבְּי וּבְתַנִּינִירִי וּבְ مُفِحُدُكُ لِمَحْ مِفِيرًا بَجِيرًا 82 הלקו ולאו להימָב ובּעוֹבַר \$GLL\$.Q

וּהֹלוּ עֹקפּרְדִּיִּהִים: وم انجيد انجونا انجوا انجوا انجوا انجوا انجونا انجوا

אָת־תַּצְפַּרְרְעָים עַל־אָבֶץ יָת עוּרְרְעָנִיָּא עַל אַרְעָּא מצרים: עּנְאָרֵים וְעַּלְיִם וְתַּעָּים וְתַעָּלִי אָרַתִּיִא וְעָּלְ אֵנְתִּיִא וְאַפְּיִל קֿל_עַנְּעַרָּע אַל־צַּהַרֹן נְמָה אָת־יָדְדִּ לְצַּהַרוֹן װִץ אֶל־צַּהַרֹן ניַאַמֶּר יְהְנְתַ אֶלְ מֹשֶׁה אֱמֶּר יִיְ לְמִשֶּׁה אֵימֵר

נְשְׁכֵּם אָנַרְאָבֶוֹ מְצְבֶּוֹנִם: הַאָפּרְגְיַמַ **الترمة ك**رر

מַבְּבוֹם: <u>L</u>ŸŒĽFŸ'O ، בְּלְמֵיהֶם נַיַּמְלֵי אָנַר בְּלַהַשְׁיִנִיוּן הַחַרְשָׁמֶים וַעֲּבָרוּ

ݫݫݳݙݽݚݣݛݖݙݖ الْيَافِينَ إِيْكِيْفِرَا لِي كُلَّ لِيَافِط الْيُقِولَا بِم فِقِم الرَّوْمارَا نْكَلِّكِ لْأَوْلِ لَاهُوَلَـكُمْ لِهَ فَقَوْدَ لِرَمْكِرُ مَنِكَ لِمُدْتِهِ فَوْرِ بِقِمْ فَقِي וֹלַאִּדֹרֶן וֹיֵאֵמֶרְ נַהֹמֹנֹירִנ אֶבְ וּלִאַנֹרֶן וֹאֵמֶר גֹּנְי בֹֹלִים הֹי र्पंध्रा स्त्राप्त gräh

نظڤنْك لَا حَنْهُد فَهُمُلَدُن: לַנַלְרִיתׁ נַצְפָּרְרְצִיים מִמְּרָ بظيني ८ एएव्हेश्चर युद्ध देवेत्। श्रुवेत्ता

שלפרדע גרינולי"רה בלע"ו

نْكَكُمُّ لَٰكُكُ: מלבב ילמפב ĿĊŒĿĹĿ timèt! ĪĽĽX מובבתניא

יִסְקוּן עוּרְדְּעְנִיָּא:

מַּלְ בְּשׁנִּמְבִוֹשׁ מַלְ נַּעִיבוֹאָ מַלְ אַבום וֹט וֹבַבּ

٣٥٤ ٢٠٠: מובב לניא נטפן לנו אבלא מֹלְ מֹנֹא בַמֹּגֹבְאָנִ נִסְלְנִלוּ ונים אַבְּרוֹ אָת־יָדוֹ עַל מֵימֵי נִאָּרָיִם אַבְּרוֹ יָת יִדְיִיה

下口は下口:

מַל־אָבֶץ מוּרְדִּעִּנִיּא

gľáh

كْلِيدِ يُحْدَّثُكُ * نَمُنْهَدِيلُ: ĊŧĿ نظڤنك מּבְדְרְרְ וְעַלְ עַמְּרָ לְמֵּיצְאָר לאַמּטַּי אָבּבָּי הַּלְּשַׁ וֹהַכְּ לְנֵ נִּבוּנִא עַב לָנַ וֹמָן לְפַּרְעֹּה נְאֲמַר מֹשֶׁה לְפַּרְעֹה שְׁצִּל

> thy kneading-troughs. and into thine ovens, and into servants, and upon thy people, bed, and into the house of thy thy ded-chamber, and upon thy 28 come into thy house, and into frogs, which shall go up and And the river shall swarm with

and upon all thy servants. upon thee, and upon thy people, And the frogs shall come up both

thy hand with thy rod over the Say unto Aaron: Stretch forth And the Lord said unto Moses:

come up upon the land of Egypt.

rivers, over the canals, and over

the pools, and cause frogs to

and the frogs came up, and 2 hand over the waters of Egypt; And Aaron stretched out his

covered the land of Egypt.

land of Egypt. əhi noqu egori qu ihguord bas 3 manner with their secret arts, And the magicians did in like

the Lord. go, that they may sacrifice unto people; and I will let the people frogs from me, and from my the Lord, that He take away the and Aaron, and said: 'Entreat Then Pharaoh called for Moses

γίπο houses, and remain in the river be destroyed from thee and thy and for thy people, that the frogs for thee, and for thy servants, 3 against what time shall I entreat Have thou this glory over me; And Moses said unto Pharach:

המחילה הפורענות (קומה יא. שמו"ר י, ד): (82) ועלו. מן סיאור: בביחך. ואחר כך בבחי עבדיך, סוא החחיל בעלה חחלה, ויאמר אל עמו, וממנו

(92) ובכה ובעמך. במוך מעיסס נכנסיס ומקרקרין:

ה). ופשומו יש לומר, שרוץ הלפרדעים קורא לשון ימידומ, וכן ומהי הכנס, הרמישה גדוליר"א בלע"ו, ואף ומעל (ב) וחשל הצפרדע. לפרדע אמת סימה, והיו מפין אומה והיא ממות נתילים נתילים, והו מדרשו (שמו"ר י,

67

くは山し ניאטר נאטר

בַּיהְוָה אֱלֹהֵינוּ: כֹּבְלֵבֶׁנְ לְמָּהֵן שַּׁנְהַ כֹּבְאֵין כֹּפִּטִּימִנִ בּנִינִה אָנִי.

בל בּוֹאָר הַשְּׁאַבְּוֹרָה: بظيَّة بينوب المعرفة المجورة المعرفة ַבְצְבַּרְדְעִים הַאָבַרְדְעִים

Wa Çerkin: מֹלְ בַבְר בַּלְבְּבְרְבְּמִים אַמֶּבְ מִנְסַׁלַ מִּנְבְּבְּתְּנִיא בְּמִנִּ ਭ פַרְעָּה וַיַּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהֹנְה פַּרְעַה וְצַלִּי מֹשֶׁה קֵּדְם יְיְ ניצא משָׁר וֹאַנִירִן מִמָּם וּנִפַּל מִשָּׁר וֹאַנִירִן מִלְנִים

īŸĻU: הַאָפֿרָדִיעִים נינשש יְהוֹה בּדְבָר מֹשֶׁה וַשְּבָר יִיְ בְּפִּהְנְמָא דְּמֹשֶׁה

נַהְבָּאָשׁ הַאָּבֶץ: <u>וֹגְאָבְּרוֹ אָטִׁם שַׁמִּנִם שַמִּנִם נְכִּנְהֵוּ נְטִּנִיוּן צַּיְנְנוּן צַּיְנְנוּן</u>

יְהְיָה: (ס) מְּמֵׁת אֶּבְנִים כֹּאַמֶּר בּפָּר צַבּּגְ מִנִּינִוּ בֹּמָא בַּמִּבְּגִ בְּיִבְינִלְאִ בְּנִבְיִלְאִ בְּנִבִּינִלְאִ בְּנִבִּינִלְאִ בְּנִבִּינִלְאִ ניַרָא פַּרְעַּה כַּי הַיְּמָה וַחָּוָא פּּרָעֿה אַרַי הַוָּת

בַּבְלַגְאַבֶּאָ מִגִּבְוֹם: אָנַרְעָּפָר הָאָהֶץ וְהָנָה לְכִנָּם ⁵¹ אֶל־צַּהַרֹּן נְמָר אֶת־טַּמְּלִּיְנְהָךְּ לְצָּהַרֹּן צַּרִים יָת חִיּטְרָךְּ رربخير بدنت هِك طَنهِتْ هِيطَا لِهِنِة

> לום כון אָלְעַלָּאִ: くはゴト

לְעִוְע צִּבְנְעִבְא נְמִּעִּאַנוּן: ממש לומבנו מובבמלוא

ç⊈۲۵۳:

מִן ַבַּיַבְּבֶּעׁ וּמִן מוֹ בַּבִּטֹא וּמוֹ עַלַלְטֹא: מֹן_ ימִיתוּ מִיְרַבְּמֹנִיאָ מֹן בַּשֹּׂיִא

יַטְריאוּ עַל אַרְעָא:

ווניו לפלמטא בכל אַנמא נט מֿפֿבא צאַבמאַ

> like unto the Lord our God. mayest know that there is none according to thy word; that thou 6 to-morrow.' And he said: 'Be it And he said: 'Against

river only.' people; they shall remain in the from thy servants, and from thy Thee, and from thy houses, and And the frogs shall depart from

upon Pharaoh. frogs, which He had brought unto the Lord concerning the 8 from Pharaoh; and Moses cried And Moses and Aaron went out

courts, and out of the fields. died out of the houses, out of the 9 the word of Moses; and the frogs And the Lord did according to

stank. together in heaps; and the land And they gathered them

them; as the Lord had spoken. heart, and hearkened not unto и was respite, he hardened his But when Pharaoh saw that there

Egypt. to basi shi the land of earth, that it may become gnats rod, and smite the dust of the Say unto Aaron: Stretch out thy And the Lord said unto Moses:

דברים, ואב לכולם וַשִּׁשְּׁבְּהָם שְׁלֵי דְּבְּבֵינֶם (ימוקאל לה, יג), הרבימם: לשון עמר סרבום פלל הוא, וכאשר יאמר סרבו ארבה וסרביםי לשון הפעיל, כך יאמר, אעמיר העמירו והעמרמי שמקבע עלי, אמור לאיזה יוס מרנה שיכרמו. אעמיר העמירו והעמרמי, ולא נאמר אעמר עמרו ועמרמי, מפני שכל מפי אעסיר, סיס משמע מסי אספלל, עכשיו שנאמר למסי, משמע אני סיוס אספלל עליך שיכרסו סלפרדעים לומך . השמיר לך היום על הכרחת הלפרדעים, למתי מרלה שיכרמו, ומרהה הם השלים דברי למועד שמקבע לי. הלו נהמר וכן המפאר עלי, השמבת להממכה ולשאול דבר גדול ולומר שלא אוכל לעשומו: למחדי אעתיר לך. את אשר (a) החפאר עלי. כמו קַיִּמְפְּמָר סַנַּרְוֶן עַל סַמֹנֵב בֹּו (ישעי'י, מו), משמבת לומר מֿני גדול ממך ונמי"ר בלע"ו,

(ש) ויאטר למחר. המפלל היום שיכרמו לממר:

(8) ויצא. ויצעק. מיד, שיכרמו למחר:

(OI) חמרם חמרם. לְבּוּרִיסׁ לְבּוּרִיסׁ, כמרגומו דְּגוֹרִין, וַּבְּין:

שליכם פרעה: וְשְׁמֹּוֹל לֹו בֵּחׁלֹהִים (שמוחל־הੇ כב, יג), סַבֵּה וּפְצֹעַ (מלכים־הੇ כ, לו): - באשר דבר ה׳. והיכן דבר, ולה ישמע (II) והכבד את לבו. לשון פעול סול, כמו קלון וְנְמֹועַ (צרחשים יצ, מ), וכן וְסַבּוֹח מֻׁחַ מֹוֹחֶב (מלכיס־צג, כד),

ולקס על ידי אסרן: (12) אמר אל אהרן. לא סים סעפר כדאיללקום על ידי משם, לפי שסגין עליו כשסרג אם סמלרי ויטמנסו במול,

בַּבְלַגְאַבְאָ מִגִּבְוֹם: בְּלְ מַפָּר הְאָבֶין הְנֶה כַנִּים כַּלְ מַפְּרָא בְאַרְעָא הַנְיִה וַהְּהִי הַכּּנְּם בְּאָבֶם יַבַבְּהֵמֶה קַלְמֶהָא בַאֲנָשָׁא יִבְבְּעִירָא פּ בְטַמַּהוּ נַיַּךְ אָת־עָפָר הָאָהֶץ יַנִּעַשִּׁי־בֶּן וַנִּשֹּ אַהַרָּן אָת־יָדָוֹ

בְּאַבְוּם יבִבְּהַהַמֶּת: עַכּנּים וָלָאָ יָלָלוּ וַתְּּחָי עַכִּנָּם בְּלְמִּגִייִם בַעַרְטְּמָים נַעָּבַרוּ تنظهد_چا

ַבְּצִּׁמֶר דְּבֶּר יְהְוֶה: (a) אָגַבָּע אֶלְהָרָים הָוָא וַיָּהָוֹל ניאַמְרָוּ הַחַרְטָּמִם אֶל־פַּרְעָּה

מּפֹׁוּ וֹנֹמֹבֹוֹנוּ: אַלִיו ְבֹּה אָמָר יְהוָֹה שַּׁלָּח הַנָּה יוצָא הַפָּיִנְמָה וְאָמַרְתָּ סי בַּבְּבֶּר וְהָהָיִגַּבְ לִפָּנִי פַּרִמָּר ್ಣಿಸರ್ಭ ಗಗ್ಗೆ ಜನ ದಶ್ಯಗ ಗಳಿತ್ವರ

جُكُّرِينَ: הַעְּרֹב וְגָם הָאֲדְטֶה אֲשֶׁרֹ הָם וּמָבֹאָנ בֿעַנוּ מִאָּבוִם אָּעַ וּבְעַקּהָ יִבְבָּהָיִר אָת־הַעָּרָ ע הגני משׁלִיה בָּוֹּ וּבַעַבְרָרֶיף יָה עַמִּי הָשָּׁנְא מִשְׁלַח בָּוּ בּׁ אִם אָנֹוֹבְ עִׁהָבֹוֹ אָנוַ הֹמִּי אָבִיּ

למהן שבה בי אלי יהות הַבְּיִנִי לִבַלְעַּיִּ עֵּיוֹנִעַ אָּם הֹנִד יי אָבֶן גַּמֶּן אַמֶּב הַפִּי הַכָּר אַרְשָּׁאַ דְּיָמֶוֹן דְּעָּהְ שָׁבִּי שָּׁבִי עַבָּר וְהָפְּלֵיהָי בַּיּוֹם הַהֹוּא אָתַ־ וָאַפְּרֵישׁ בְּיוֹמָא הַהוּא יָת

> ي بالمركز ال ĖĊ 心心ははな ダレダメ ידיה בחוטביה ומקא וֹהְבֹּעוּ כֹּן וֹאֵבִים אַבַּעוּ

> בלמשא פֿאַנאָא יִבְבָּעִירָא: פֿלְמְּטָא וֹלָא וֹכִילִוּ וֹנִינִינִי ムダ母母メ إت

לבוק מובון במא במקיל נאַטַפַֿל לבָא דַפַּרַעֹּה וֹלָא ۩ڵڴ ÇĞLKL

הַבַּע גַּמִּג וִנִפַּבַעוּן צַבְּמָנ: ונותר בוה כדנו אַמר יו בְּצַבְּיה וְאִטְעִיתַ נאַמר יי למשה אַקדִים

אַרְעַא דְאָנוּון עַלְהַי: لكال ני הבולא ווטמכון לשו ילמלב ילממב יללטב अंव दे:विह वेखदेन

אַנְא וְיָ שַׁלְיִם בְּגוֹ אַרְעָּא: מֹבוִבֹא בֹבוק בִּעֹבַה אָבוּ בּוּג בַּלְאַ לַמִּנִיוּ עַּמָּן

> throughout all the land of Egypt. of the earth became gnats man, and upon beast; all the dust earth, and there were gnats upon 13 rod, and smote the dust of the stretched out his hand with his And they did so; and Aaron

upon beast. there were gnats upon man, and gnats, but they could not; and their secret arts to bring forth And the magicians did so with

sboken. unto them; as the LorD had hardened, and he hearkened not God; and Pharaoh's heart was To regard edt si sidT' :dosredT Then the magicians said unto

they may serve Me. LORD: Let My people go, that say unto him: Thus saith the cometh forth to the water; and and stand before Pharaoh; lo, he Rise up early in the morning, And the LORD said unto Moses:

the ground whereon they are. be full of swarms of flies, and also the houses of the Egyptians shall people, and into thy houses; and upon thy servants, and upon thy 17 swarms of flies upon thee, and people go, behold, I will send Else, if thou wilt not let My

earth. the Lora in the midst of the that thou mayest know that I am flies shall be there; to the end people dwell, that no swarms of the land of Goshen, in which My And I will set apart in that day

- (13) ותהי הכנם. קרְמִישֶׁס,פּרוליר"מֹ צלע"ו:
- פטוטט מכשמונט: (14) להוציא אח הכנים. לבראומס (נ"א ולסוליאס) ממקוס אמר: ולא יכלו. שאין סשר שולע על בריס
- קליכם פרעה: (EI) אצבע אלהים היא. מנה זו הינה על ידי כשפים, מהה המקום היה: באשר דבר ה׳. ולה ישמע
- **त(तातते (रते ७):** כך מוקעין עליסס ומריעין בשופרוס ליראס ולבסלס, וכן סלפרדעיס מקרקריס וסומיס וכוי, כדאי' במדרש רבי זו ולמס זו, בטכסיסי מלחמות מלכיס בא עליסס, כסדר מלכות, כשלרס על עיר, בתחלה מקלקל מעיינותיה, ואחר כל מיני חיוח רעוח ונחשים ועקרבים בערבוביא, והיו משחיחים בהם. ויש מעם בדבר באגדה בכל מכה ומכה למה (TI) משליח בך. מגרס צל, וכן וְשֶׁן בְּמֵמֹמ מֻשַׁצַּׁמַבְּס (דבריס לב, כד), לשון שמוי מינלימ"ר בלע"ו: אח הערב.

עַּמֶּוְדְּ לְמָתֶר יְהָיֶה הַאָּת הַזֶּה: ממי ושׁמְתָּי פְּדָר בָּין עַמָּי וּבָּין

نهْتر بهٰدًا بوفر بهٰدر -: מַבְּבַיוּ וּבְּכִלְ אָבָוּ מִאָּנִוֹם oz ĠŢĿ ĔſĠĿ ĠĹĠĿ ſĔſſ ניַעשׁ יְהוָה בֵּן ניִּבֹאַ עְּרָב

באלוויטם בּאָרֶא: لْأِهْكَالًا لَيْعُمُّكَ كُرُّهُ لَكُنَاهُ لِأَهْكِيا لَهُمِّكَ عَلَيْهِ لَا يَرْدُهُ لَكُنَاهُ 数人 ないしょんけん grän

نظكرين שוְאַבְּתְ מִאְבְנִים לְאַנִים וְלִאָּ יִי אֶלְעַוֹּאִ עָא וְּדַבָּע יְּתְ ליהוֶת אֶלהַניני הַן נִוְבָּח אָת־ בב בו בי הועברת מצרים וובח ניַאמֶר מֹשֶׁה לָא נְכוֹן לַצַּשָּׁוֹת

אָבְעָנוּנ כַּאָּמֻב וּאָמָב אַבְנוּנּ: ³³ كُيْتَك جُمْكِيَّهُم ۖ تُظِْيَاتِ لَيْكَاكِ مَيْكَمَكِ فَكُرْفُه بَيْمَنَا وَبَيْنَا

: الْمُكَ לאַ עַרְחָרָהָ לְבֶּבֶבֶּה הַתְּהָרֵי אַרְחָקָא לְאִ הְרַהַעַּוּן לְמֶּנִיּלְ אֶּלְיהׁיכֶם בַּמִּדְבָּר הָק הַרְחָק الإحتاقة كالمزرة tz XUCQ וַיַּאַמֶּר פַּרְעָּה אַנֹכֶּי אֲשָׁקַּה וַאֵמָר פַּרִעֹּה אַנָא אַשַׁלַה

> אָלא הָדֵין: מּמַּׁב אַנְינוּ מַּחָאַ לַמָּחַר יָּהַי נֹאָמָנִי פּוֹבְקוֹ לְמַמִּי וֹמֹלְ

> מו שבובא: במגבום אטטפֿלט אבמא ١ĊĆ٢ שַּׁבּוּט פּּבַתְּע וּלָבִיט וֹהֹבֹע !! כֹּן וֹאַטֹא הֹרובֹא

שבים אַלְנַיכוּן בָּאַבְעָּא: gráh

ביקרון קמרונענא: ליה וְאַנּוּן יְהוֹן חָזוֹן הַלָּא בהובא במהבאו בשכון אַנְטִּנְאַ נְסְבְּוֹן לְנַבְּטִאַ צְּנִם בְּמִבְּרָאֵּי בְּחַלִין לֵיה מְנֵּיה לְמְמְּבֹּע כֹּן אָנוּ דָמִּינִא נּאַמַר מַמָּר לָא הַקּוֹן

אָלְעַלָּא כַּמָא בַּוֹמָע לַנָא: במֹוְבֹּנֹא מִוַבַּע בֹּנִם וֹנִ

אָלִנְיכוּן בְּמָרְבָּרָא לְחוֹר ומכון ומדקחון קדם

> .o-morrow shall this sign be. My people and thy people—by And I will put a division between

swarms of flies. was ruined by reason of the all the land of Egypt the land into his servants' houses; and in into the house of Pharaoh, and came grievous swarms of flies And the Lord did so; and there

sacrifice to your God in the land.' 21 and for Aaron, and said: 'Go ye, And Pharaoh called for Moses

they not stone us? Egyptians before their eyes, will sacrifice the abomination of the the Lord out God; lo, if we abomination of the Egyptians to to do; for we shall sacrifice the And Moses said: 'It is not meet so

command us. to the Lord our God, as He shall 23 into the wilderness, and sacrifice We will go three days' journey

very far away; entreat for me.' wilderness; only ye shall not go LORD your God in the go, that ye may sacrifice to the And Pharaoh said: 'I will let you

במממונים: ומופרשם סיא ממך: - למעך חדע כי אני ה׳ בקרב הארץ. - אע"פ ששכיימי בשמיס, גורמי ממקיימת (18) והפליחי. והפרשמי, וכן וְהְפְּלֶם ה' (שמוח ע, ד), וכן לא נְפְלֵחׁ הִיא מִמְּךְּ (דברים ל, יא), לא מוצדלת

(19) ושמתי פדות. שינדיל בין עמי ובין עמך:

(סב) תשחת הארץ. ישממס סמרן, מממפּגַלמ מַרְשָׁה:

(וב) זבחו לאלחיכם בארץ. במקומכס, ולה מלכו במדבר:

וובמים: ולא יסקלנו. בממים: מועבה. ועוד יש לומר בלשון אחר מועבם מלרים, דבר שנאוי הוא למלרים וביחה שאנו וובחים, שהרי יראסם אנו (שברים. יראה מצרים, יראה מלריס, כמו ולְמִלְכֹּס פֹּוִשְבַה בְּנֵי עַפִּוּן (מלכיס־בּ כג, יג), ואלל ישראל קורא אותם

אָת־הַעָּׂם לוְבָּתַ לֵיהוָה: פּרְעֹּה הָהֵל לְבָלְתִּי שַׁצַּרָח ימעמו מְחָר רַה אַל־יֹסָף וֹסָׁר הַעִּלְּרַ מִפּּרְעָּה מִעַּבְרָיִוּ ผู้สุดที่ เบลอบัล หู וַנְאַמֶּר מֹשֶׁה הַנָּה אָנֹכִי יוֹצֵאַ

וּמְנַער אָל־יָרוּוְר:

ימעמו לא נשאר אָחָר: נַיָּסַר הַשְּׁרְבַ מִפּּרְעָה הַעָּבַרָּ ניעש יְהוֹה כְּרְבָּר מֹשֶׁה

בּפּׁמֹם עַּיּאָט וֹלָאַ מִּכְּט אָטַר בּוֹמָיָּאָ טִנָא וֹלָאַ מִּכְּט נִינ

הַּבְּׁשׁ אָשַ הַּמִּׁי וְנִהַּבְּעִׁינִי: אַמָר יְהוָה אֱלהֵי הָעִּבְרִים XI ŞÇ ĒĻĶT ļŢĒĻĢ ŽĻT ĢT رَبْعُوْت بِتَلِيرَ هُرُّ مَنْهُمَ جَهَ يَهُوْت رَبْ جُمْنَهُمَ فَنَحْ جُرْبَة

נמושב משוום בם: בְּרֵי אִם מִאֵּן אַמֵּר לְהַבְּוֹשׁ אֵבֵי אִם מִסְבִּיב אַטַּ לְהַבְּטֹא

יבּאָאן בַבר פָבָר מָאָר: לטקנים פּוּמִלִים פּבּקר ε Χ̈́Ω̈́L ĘŴŢĽ <u>Ę</u>@ť@′□ بيؤب يد إبازات بانزب چېږې

<u>֡֝֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡</u>֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡֡ لَّذِي تَمْنِكَ مَخْدٍ خِحْدٌ، نَهُلَيْكُمْ , וֹמְבֹאָץ וּבֹּוֹן מֹלֵדָּע מֹגַּבֿוֹם إبر فكرب أبرأت يجرا فكيرب

> לְבַבְּׁנִאָ צִבְּׁבְ וֹנִי: ្រុក្នុង កុំឃុំក្នុក្នុង ក្រុ ឬផ្នុង יוסיף פּרְעֹה לְשַׁקְּרָא בָּרִיל ימעמיה מְחַר לְחוֹר לָא מַבוְבֹא מִפּּבֹמָע מִמַּבַבוָנוֹ, ממפור נאַבלי בורם יו וועדי נְאָמַר מֹשֶׁר הָא אָנָא נָפַּיק

נגלי בדם יי: 3, ניצא משֶה מַעָּם פַּרְעָּה וּנְפַק מֹשֶה מִלְּוָה פַּרְעֹה

お母母女に ロア: CALTILL וְאַמְּגִי מְרוֹבָאִ מִפַּרִמְנִי וְעָבַר יְיָ בְפָּהְנְמָא דְּמֹשֶׁה

ניקבֶד פַרְעֹה שָּרְלְבֹּוֹ גָם וִיפַר פַּרְעֹה יָת לְבֵּיה צַּף

كَلُـٰرُٰدٍ: שַׁכַּח וָת עַמָּי וִיִפְּלְחוּן אַמִּר וֹנְ אֵּלְנִא צִּירוּדְאָי פּוֹבְתְע יַטְמַבֶּיל עִמֶּיה כְּדְנָן

נער קען אַהָּ מַהָּבֵּוּך בְּהַוֹן:

בוא מבוא מן ⊒ئات

ZÜÈ%: בהובי ובענא מוקא סגי בֹסוּסְנֹעֹא בֹעַמָב, בֹנַמָלָ, בווא בבמובר הבחקלא

לְבְנֵי וֹמְבֹאָלְ מִבְּמִם: במאלא ולא למונו מכלא ŗ:₩Ţ**%**₹ נופבות גו בון במורא

> go to sacrifice to the LORD. more in not letting the people Pharaoh deal deceitfully any people, tomorrow; only let nor eid mort bas, and from his ties may depart from Pharaoh, 25 the Lord that the swarms of out from thee, and I will entreat And Moses said: 'Behold, I go

Pharaoh, and entreated the And Moses went out from

remained not one. and from his people; there from Pharaoh, from his servants, removed the swarms of flies the word of Moses; and He And the Lord bid according to

the people go. this time also, and he did not let And Pharaoh hardened his heart

people go, that they may serve God of the Hebrews: Let My him: Thus saith the LORD, the Go in unto Pharaoh, and tell Then the Lord said unto Moses:

and wilt hold them still, For if thou refuse to let them go,

shall be a very grievous murrain. herds, and upon the flocks; there asses, upon the camels, upon the field, upon the horses, upon the upon thy cattle which are in the behold, the hand of the Lord is

of Israel. that belongeth to the children and there shall nothing die of all Israel and the cattle of Egypt; division between the cattle of And the Lord shall make a

(25) התל. למולקמל:

כשסוא אומר בלשון ויפעל, משמע וירבה להמפלל: (32) ויעחר אל ה. נמאמן במפלס, וכן אס בא לומר ויעמיר, סיס יכול לומר, ומשמע וירבה במפלה, עכשיו

(82) גם בפעם הזאה. אע"פ שאמר אנכי אשלח אחכס, לא קייס הנעחתו: (TS) ויסר הערוב. ולא ממו כמו שממו הלפרדעים, שאם ממו יהיה להם הנאה בעורות:

(2) מחזיק בם. מומו זס, כמו וְסֶמֵוִימֶס זִּמְצַׁשְׁיוּ (דזריס כס, ימ):

כמו מושם' כונם' כומם: (3) הגה יד ה׳ הויה. לשון סוס, כי כן יממר צלשון נקבס, על שעבר סימס, ועל סעמיד מסיס, ועל סעומד סווס,

ניַשָּׁם יְהוָה מוֹעַר לַאַּמָּר וִשִּוּי יִי וִמָּנָא לִמִיטַר מִחַר

ム※「紅は 袋口下: מֹגֹּנִנִם וּמִמּטִׁדֵּע בַּדָּנִנְוֹהָנִאֶּבְ מְמְּנֵוֹלְיִע נַּלְמִע כִּלְ מִלְנָר בּנְיִמְא זַּבְּחָרוֹה וּמִיח בְּלֹ וַנַּעַשׁ יְהְנְה אָת הַדְּבֶר הַזָּה נִעָּבִר יִיָּ יְת פּהְנְמָא הָדִין

אָת־הָעֶם: (פּ) וּיְבְּבַּרְ בֻּבְרַ פַּבְּמָּר וְלְאָ מִּלְּדִי וֹאָנִיפָּר לִבָּא דִּפּרִעּה וֹלָא ע מור ממקנה ושְׁרָאֵל עַד־אָּהָד מִבְּעִירָא דָּיִשְׂרָאֵל עַר הַרָּ וַיִּשְׁלַח פַּרִעֹּה וְהַנָּה לֹאֹ יִשְׁלַח פַּרִעֹה וָהָאַ לָאַ מִית

طَهِر بَهُمَا مِن لَم الله عَلَيْ الله باخترت في خخمًا يأثان

פְּנִנוּ אֶׁבֹּהֹבֹּהְנִי בֹּבֹעְ אֶנֹא הְאָבְׁם וְעַּלְ־הַבְּהֵמְּה לִשְׁהֵין וְעַל בְּעִירָא לִשְׁהִין סְגֵּי אַבוֹא מַגְּבוֹים וֹבִינִם הַבְּבַ

نحَخُتَظُت: מִטוֹן אַבֹּמֹבׁמֵט פִּנְטַ בֹּאָנִם ಸರ್ಗ ದರ್ಭ ಗಳಭ್ಯದ ಗ್ರಗ יי ניַעַמְרוּ לְפְּנֵי פַּרְעָה נִיּזְרָל ※口「魚・口 آذظلاه

نخخے_ظھٰڈ۔نם: برجزر تقابرا لْكِهِـنْحُكِّ، لَاللَّهُ فِيهِ كَهُمْ لِهُ

בבני ישראל לא מית חד:

שַׁלַח יָת עַמָּא:

לְצֵית שְׁמַנְא לְמֵינֵי פַּרְעֹה: פּיחַ דְּאַתּוּנְא וְיִיזְרְקְפָּיה מֹשֶׁה ۣڹ۪ڗڹؙڗۛ ۭۼڂؗڟٷۭڔ؞ڹۼؿڎۦڹڹؚڂڟٷ۪ڎ؞ڟؚۼڽڗڔٳ

בְּטִבֹּבוֹם וִינֵי הַּכְ אַנֹּהָא מֹל בָּלְ וֹינוֹי לְאַבְׁלֹא מֹלְ כָּלְ אַנְׁמֹא

וְבְבְנִגִירָא: שהון אַבּגִּבוּגוֹן סִינִ בּאַנֹשִאַ משה לצית שמיא והוה ולמו לבם פוגע וונכל וני.ע הַכִּבְשָׁן וּנְסִיבוּ יָת פִּיחַ דְּאַתּנְא

יִבְבָלְ מָצָּבְאָנִי אָב, בֹוֹנִי הָטִוֹא בַּטִוֹנָא בוב משה מן בוב שהונא ולא וכולו חַרַשִּׁיַא לְמָלַם

> LORD shall do this thing in the stime, saying: 'Tomorrow the And the Lord appointed a set

the children of Israel died not Egypt died; but of the cattle of 6 the morrow, and all the cattle of And the Lord bib and that thing on

people go. stubborn, and he did not let the But the heart of Pharaoh was the cattle of the Israelites dead. there was not so much as one of And Pharaoh sent, and, behold,

Pharaoh. To thgis oht ni brewnovsoh and let Moses throw it handfuls of soot of the furnace, and unto Aaron: 'Take to you And the LORD said unto Moses

Egypt. Deast, throughout all the land of noqu bas asm noqu saisld diw shall be a boil breaking forth over all the land of Egypt, and And it shall become small dust

upon man and upon beast. boil breaking forth with blains heavenward; and it became a Pharaoh; and Moses threw it up furnace, and stood before And they took soot of the

Egyptians. the magicians, and upon all the the boils; for the boils were upon stand before Moses because of And the magicians could not

- (+) והפלה. וקנדיל:
- סרי נסים סרבה, אחד שהחזיק קומלו של משה מלא הפנים שלו ושל אסרן, ואחד שהלך האבק על כל ארך מלרים: אולצ"ש. פים לעון ספסס, עסרום מפימן ומפרימן: - וזרקו משה. וכל דבר סנורק בכם, אינו נורק אלא ביד אמם, (8) מלא חפניכם. ילויינו"ש גלע"ו פיח כבשן. דבר סִנְּפָּח מן הגחלים עוממים הנשרפים בכבשן, ובלע"ו
- (10) באדם ובבהמה. ואם מאמר מאין היו להם הצהמות, והלא כצר נאמר וַיָּמֶמ פֹּל מָקְנֶה מָלְרָיִם, אלא לא ממימום, וסרבס יש בלשון משנס, שנס שחונס: (9) לשחין פרח אבעבועות. כמרגומו לשמין שַנִּי, שַׁבַּעְבּוּעִין שעל ידו לוממין בסן בועומ:
- וכן שנויס במכילמל ללל וַיַּקַם שָׁשׁ מֵלוֹת בֶבֶב בְּחִיר (שמום יד, ו): נגורס גורס אלא על אומן שבשדות בלבד, שנאמר בְּמִקְנְךְ מֵשֶׁדֶר בַּשְׁבֶּס, וַבַּיְבֵא מֶת דְּבַר ס' בֵּנִים מֶת מְקְנֵסוּ מֶל בַבְּמִיס.

רְהְוָה אֶל־מֹשֶׁה: (ס) لْزِيم مُثَامَ يُخَرَّنُك حَيَّمُكُ لَـ لَكُلَّ الْزِيمَ ۚ كَتَرَرَ ۚ مَوْلِياً ניְחַנַּק יְהֹנְהֹ אָת לֶב פּרְעָה וְתַפֵּיף יִי יָה לְבָּא דְפַּרְעֹה

ַהַמַבְּיַל יִיְ עָם מִשָּׁה:

LORD had spoken unto Moses. hearkened not unto them; as the 12 heart of Pharaoh, and he And the Lord hardened the

מּפֿ*ו* וֹנֹמּ±ׁבוֹנִי: אָבְעַרׁ, עַמְּבְיִּים מָּבְּע אָנַר וֹאָמֹוֹשׁ אַלְיוּ כִּעַ אָּמִּר יִּעוֹנִע a حَمِيْد لِنْكُنَّ مَلْ فَلَمْ لِنَا لِمُنْكُمُ لِمُعْلَىٰ اللَّهِ لِمُنْكُمُ لِمَا لِمَا لِمُنْكُمُ لِمَا لِم ್ಷಿಜರ್ ;ಗ್ಕಗ ಜನ ದರ್ಭ ಗಳಿತ್ತರ

كَلُمُ: שַּבְּע זָת עַמָּי וָיִפְּלְחוּן . אַמִּר וֹנֹ אֵלְבִא צַּירהּדָאֵי פּרְעָה וְהֵימֵר לֵיה כְּדְנָן בְצַבְּרָא וְאָטִעַּטַר קָּרָם נאַמָר זוַ לַמְמָּר אַלַבִּים

serve Me. Let My people go, that they may LORD, the God of the Hebrews: say unto him: Thus saith the and stand before Pharaoh, and 'Rise up early in the morning, And the Lord said unto Moses:

שׁנְתּ כֵּּג אָגוּ פֿמָנִי בַּבְּלִי- בִּטִבּיָת אָנִי. כְיִט בַּבְּנִטִי. יבעבן,יף יקעמוף פעבור \$4_4= ÷ı אָנו_כַֿל_מִנִּפִנּיִּ בָּיו בַפַּעַם הַיָּאָת אֲנִי שׁלֵחַ

בְּבֶלְ אַבְעָּאִ: بجورة جهر מָבְע וֹע כֹּבְ מִעַוֹעוּ בֹּבְבֹּבַ בּוֹמִלָא בַבַּא אָלָא

the earth. that there is none like Me in all people; that thou mayest know upon thy servants, and upon thy plagues upon thy person, and For I will this time send all My

וּשֹבּׁבוֹע מִן בַּאַבוֹן: זאַב אַנִטַב וֹאָט_הּמָּב בּנִיבר בָּי עַמְּהֹ שָׁלַחָהִי אָת־יָדִי

אַמַּעוֹא וֹאַמָּעוֹה בּׁמִנְעֹא לבובטו ומטום זטב וזט בשלחית פון נת עחת אָבו בֹמוֹ פֿבור פֿדַמוּ

ot, have I made thee to stand, to But in very deed for this cause

hadst been cut off from the earth.

people with pestilence, and thou

15 hand, and smitten thee and thy

Surely now I had put forth My

±ċ<_∴\\\:\! אָנוַבְנוֹי יִלְמָמוֹ סַפָּּר שְׁמִי יִבְּדִיל דִיהוֹן م ثَمُّمَا لِهِذَا فَمُكُبِدُ لَا لَهُ فَاللَّهُ خُدُرُمُ كُمِّنَا أَنْهُ ثَالًا تَاذِرُهُ فَاللَّهُ فَا اللَّ

לְבוּבִע הָּמִוּ בַּבְלָ אַבְּמֹא: זאָע יבְרַם בָּדִיל דָא קַיִּימְמָדְ

throughout all the earth. My name may be declared show thee My power, and that

نَّادِالِتُ : שנימי עוֹדְךְ מִסְתוֹלֵלְ בְּעַמֵּי לְבִלְטִי עַד בְּעַן בְּבִישָׁהְ לֵיה בְעַמִּי

בְּדִיל דְלֵא לְשֵּׁלְחוּהָחוֹן:

not let them go? against My people, that thou wilt As yet exaltest thou thyself

הנסדה ועד־עמה: קמהו בְמִצְרַיִם לְמִן־הַיּוֹם ⁸¹ פְבֵּר מְאָר אֲשֶׁר לֹא־הְיָּה בינני מממיר בעת מהר ברר למן יומא דאשמקללת ועד בְּלֵא עַוֹנִע בַּלִנְעִיש בַּמָבֶּנִם מְטַר בַּרְדָא מַקּיף לַחָדָא בּאַלא מִבונו בּמֹבּלא בַבוּגוֹ

was founded even until now. been in Egypt since the day it grievous hail, such as hath not 18 time I will cause it to rain a very Behold, tomorrow about this

- (14) אח כל מגפחי. למדנו מכאן, שמכת בכורות שקולה כנגד כל המכות:
- ואם עמך עם סבסמום: וחבחד מן הארץ. אבל בעבור ואם סעמדמיך וגוי: (15) בי עחה שלחתי את ידי וגוי. כי אלו רלימי, כשסימס ידי במקנך שסכימיס בדבר, שלממיס וסכימי אומך
- מ, מגורמ שר ונגיד. וכן מִשְׁמַּנַל שֵּוִים (דנימל ז, מ): שמוש באמלע אומיום של עיקר, כגון וו, וכגון וְיִמְפַבֵּל הֶמְנָב (קהלם יב, ה), מגורם סבל. פִי פִּשְׁפָּרֵר עָלֵינוּ (דניאל ז, קלקי"ר וכבר פירשמי במוף ויסי מקץ, כל מיבה שמחלמ ימודה סמ"ך וסיא באה לדבר בלשון ממפעל, נומן המי"ו של (TI) עודך מסחולל בעמי. כמרגומו לְבַיַשׁׁם בַּיִּשׁ בַּעַמִּי, וסים מגורם מסלה דממרגמינן אוֹרַם לַבּוּשָׁל, וצלע"ו
- (a): מוסדה, הְנְלְדֶּשׁ (מושע ב, ס), וַיִּנְדַע (הֿסמר ב, כב), וַיִּנְלֵד לְיוֹמֵף (ברהשית מו, כ), בִּדְּבֶּרִיס לֹהׁ יַּנְמֶר שְבֶּד (משלי כע, שנמיסדה. וכל מיבה שממלמ ימודה יו"ד, כגון יסד, ילד, ידע, יסר, כשהיא ממפעלמ, מבא הוי"ו במקוס היו"ד, כמו (19) כעה מחר. כעם הואם למסר, שרע לו שריעה ברוחל, למסר כשמגיע חמה לכאן, ירד הברד: הוסדה.

וֹמֶעוּ: עבּוֹטִע וֹנְבַּג הַּכְמִים עַבּּבֹג יִמְצָא בַשְּׁבֶה וְלָא יֵאְסֵף چַל הַאָּדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־ ⁶¹ נְאֶנוּ בָּלְ אָּהֶגר לְנַ בַּהְּנִינִי إلافِت تِهِرُ م بَيْنَ هُمَـ مَجِزِةً

מַלוֹנְעוּ אֶבְעַבַּשָּׁנִם: פּבְעָה הגיס אָת־עַבְּרָרִיוּ וְאָתַ בּיָּבְאַ אָמַ דְּבָּר יָהוָֹה מִעַּבְּדֵי

מקנה בַשְּׁבֶה: (פּ) יְּבְוֹנִי וֹיִמְּנִב אֵּעַבְמְּבְבַוֹיו נֹאָעַב בַוֹּנִ הָבַע נִע הַּבְּבַוְנִיו נִנִּע וֹאַהָּוֹר לַאִּ־שְּׁם לַבּוֹ אָלְ-דְּבָּר וּדְלָא שִׁוּי לִבּיה לְפַּטִּימָא

لَمْم خُم ِمْهُد بَهْدُه خَمْدُهُ בב אָת יֶדְךְּ עַלְ הַשְּׁמִיִם וִיהֵי יָדְךְּ עַלְ צֵיח שְׁמַיָּא וִיהֵי נ^גאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשָׁה נְמָה

نې ۱۵ نام נימְמָּר יְהְנָה בְּרֶד עַל־אָבֶץ וּבְרְּד וַתְּחַלְךְּ אֵשׁ אָרְצְּד וּבְּרַד וּמְתַלְּבְא אִישְׁתָא עַל בּ הַשְּׁמֵּוִם וַיְהוְה נְתָן לִלְה צִיח שְׁמִּיָּא וַיִּיְ יְהַב קַלִין ַנַיָּם מֹשֶׁר אֶת־מַפֶּּהוֹ עַל־ נַאֲרֵים מֹשֶׁה יָה חוּפְרֵיה עַל

מִצְרַיִם מֵצֵּוּ הַיְּתָה לְגְּוֹי: לא הינה במהו בכל אבין בְּנִינְיִ הַבְּנִירְ בְּבָּרָ מְאֶרְ אֲשֶׁר ווָהִי בְּרָד וָאֵּשׁ מִתְלַאַחַת

> בַרְדָא וִימוּחוּוֹ: ڶۮؙ؉ XTÁX ĽĊĠĹĹX ĿĹĠĠĞIJ וונו פֿל בּלָב בַּעַפַלָּא פֿלָ ילמן שְׁלַח בְּנוֹשׁ יָת בָּעִּירֶךְ

> ۲ٍ⊈تٍرٍنْ%: āĖĿĻĽ פַרְעֹּה כְנַשׁ ئىللىر はほじばな

בְּעִירִיה בְּחַקְלְאֵי

アはさじにつ: כֿל מַסְבָּא בְּחַלְלָא בָּאַבְמָא וְעַלְ־הַבְּהַלְּה עַלְ אָנְשְׁא וְעַלְ בְּעִירָא וְעַלְ خذر عَثَا مَعْدُنات حَلْنُه خَدْر عَلْمُه لَمَعْدُناتُ נאַמר ין לְמִמָּה אַבִּים יָת

אַבְעָּא וְאַמְטָּבוּ וֹן בַּבְיָּא מַבְ

אַבְעָא דַּמָצֶרוֹם:

८ंद्वः アベギビバロ تنفأ كتأت ĖĈĹ ダレダメ ūdie jūės ejs ūiu なるらればればれる تثثث <u>אַ</u>

> upon them, and they shall die.' home, the hail shall come down field, and shall not be brought beast that shall be found in the in the field; for every man and thy cattle and all that thou hast Now therefore send, hasten in

his cattle flee into the houses; Pharaoh made his servants and 20 Lord among the servants of He that feared the word of the

field. servants and his cattle in the 21 word of the Lord left his and he that regarded not the

land of Egypt.' herb of the field, throughout the and upon beast, and upon every all the land of Egypt, upon man, heaven, that there may be hail in Stretch forth thy hand toward And the LORD said unto Moses:

upon the land of Egypt. and the Lord caused to hail fire ran down unto the earth; LORD sent thunder and hail, and rod toward heaven; and the And Moses stretched forth his

became a nation. all the land of Egypt since it grievous, such as had not been in flashing up amidst the hail, very So there was hail, and fire

⁽¹⁹⁾ שלח העז. כמרגומו שלמ פְנוֹשׁ, וכן ישְׁבֵּי סְבֵּבִיס בַּשְיוּר (ישעיס י, לה), סְשִיוּר בְּנֵי בִּנְיָמֶן (ירמיס ו, ה):

יאסף הביתה. לשון סכופס סימ:

⁽⁰²⁾ הניס. הצרית, לשון ויים:

⁽²⁴⁾ מחלקחח בחוך חברד. ום נמון ום, סאש והצרד מעורבין, והצרד מיס הוא, ולעשות רלון קונס עשו (בב) על השמים. ללד סשמים. ומדרש אגדס, סגביסו סקב"ס למעל מעלס מן סשמים:

שלום ביניקם (שמו"ר יב, ו):

نڠں خُر ۃۤۂ ںٓڝؙٛڎڽ ڝڟۮ: עַשְּׁב הַשְּׁבֶּה הַבְּּה הַבְּּרְר עִסְּבָּא דְּחַקְלְא מָחָא בַרְדְּא מֹאַבְׁם וֹמֹּגַ בְּּנֵימִׁנִ וֹאָנ בֹּלְ - מֹאַנְמָא וֹמֹג בָּמֹנִג אָ וֹנִי בַּלְ עַבְּרָע בָּבְלַגְאָּבֶא

نْ لِمُكْمَ كُمْ لَائِلًا خُلِّلًا: ٥٠ `בַל בֹאָבוֹא יָהֵוֹ אֹהֶב_הָם בֹּדָנֹ לְטִוָּב בֹאּבֹהֹא בִּיָהֵוֹ בַּטֹּמִוֹ

וֹאָלָּוֹ וֹמֹמִוּ בַּוֹבְמָּמֹנִם: חְמָאַחִי הַפְּעַם יְהֹנְהֹ הַצַּיְּיִק יִּטְנְאִ הְּרָאִ יִי יַּכְּאָה וֹאָנָא ごうだし يبهٰرِہ פַרְעָּה וַיִּקְרָאַ לְמֹשֶּׁה

هُنجُت لَاجٌ يَوْطُهُا كَيْتُمْكِ: طِكِين هُكِيْنت بَحُثُن لَهُمَخِيْن

וְהַבְּבְרְ לַאָּ יְהְיָה לְמָעוֹ רְלָמָעוֹ هُج بْدِيْنِ يَظِكِينَ يُنْخُونِا 62 **אָנ**ַבְלָּגָר אָפַּרָשׁ אָנַרַכַּפּּי וַנְאַמֶּר אֵלְיוֹ מִשֶּׁה כְּצֵאָתִי

%۲ٍٿ،□∶ هِرْتُ مِنْ فَيْدِا مُخْرَدُ نُكِزِّكَ جُمَا ذُهِ مُنْخَدَمُونِا مَا كَيْتِ נֹאַטַבע נֹהַבֹבוֹנִב בֹבַהֹטִנ בַנ

מַדְּמ כָּי לַיהֹוָה הָאֶבֶץ:

4444 בּי הַשְּׁעַרְה אָבִיב וְהַפּּשְׁמָּה סִּעְּרִיִּאַ ŗīēŸŗī إتשَّٰעَדֶר נָבְּתָּד

אָפֿילִת הַנָּה:

> וֹנִט כֹּלְ אִּגְלָוֹג עַלַלְאִ עַבַּב: וּמִשֹא בֿוֹבֹא פֿכֿל אַנֹּמֹא

> לנו נאָבאַג לַא עַוֹע בּבַבּא:

אָבַעַם יּלְאַבַרוֹ וַאָּמָר לְחוֹן חַבִּית ישְׁלַח פַּרְעֹּה יקְרָא לְמֹשֶׁה

בנח בלא וחון עלנא קליו גלו בדם יי וסני בדמוהי וֹמֹמִי שַוֹּיִבֹּוֹ:

מיספון לאָהְעַבָּבָא: יּבְרַד וַאֲשׁפַּח יָהְכוֹן וְלָא בלום לאכון מו שבם וו

בְּעִבַּה אָבוֹ, בַּגִּיָּ אַבְּהָא: יבָרְיָא לְא יְהֵי מִיִר בָּרִילְ בּגַרוְ שְׁבִׁם גֹוֹ שִׁכִּוֹּאִ גִּשְׁמִּוֹמוּ ני קרקא אפרוס נת ידי נאַמָר לַיה משָה בָּמָפָּקי

נאַט נַמּבֹבנ :נַבְּמֹנָא אָנַ, מַב

الْ الله الله

浴口、口 וֹכשׁלֹא וּסׁמֹבוּ לַעוָ אָבוּ

the field. the field, and broke every tree of and the hail smote every herb of in the field, both man and beast; all the land of Egypt all that was And the hail smote throughout

was there no hail. where the children of Israel were, Only in the land of Goshen,

my people are wicked. the Lore is righteous, and I and them: 'I have sinned this time; Moses and Aaron, and said unto And Pharaoh sent, and called for

longer.' let you go, and ye shall stay no thunderings and hail; and I will be enough of these mighty Entreat the Lord, and let there

LORD's. know that the earth is the any more hail; that thou mayest shall cease, neither shall there be unto the Lord; the thunders 29 I will spread forth my hands soon as I am gone out of the city, And Moses said unto him: 'As

Говр God.' know that ye will not yet fear the But as for thee and thy servants, I

ear, and the flax was in bloom. smitten; for the barley was in the And the flax and the barley were

not smitten; for they ripen But the wheat and the spelt were

- (82) ורב. דילו נמק שקוריד כנר:
- (92) בצאחי אח העיר. מן סעיר, אלל במוך סעיר לא סמפלל, לפי שסימה מלאה גלולים (שם יב, ו):

אַבוּ אַפֿלְטַא אַנּוּן:

- (פראשים יט, ד), עד לא שכיפו. שֶבֶס יצְׁמָח (שם ב, ה), עד לא למח. אף זה כן הוא, ידעחי כי עדיין אינכס יראים, (30) שרם חיראון. עדיין לא מיראון. וכן כל מרס שבמקרא עדיין לא הוא, ואינו לשון קודס, כמו שֶבֶס יִשְׁבָּבוּ
- לעמוד בגבעוליס: השעורה אביב. עמדס באביס, לשון בְּאָבֵי סַנְּמַל (שיר סשיריס ו, יא): (איוב לג, כא): בי השערה אביב. כבר ביכרס ועומדם בְּקָשְיָם, וושמברו וופלו, וכן ספשמס גדלס כבר וסוקשס שחיץ נו"ן במקוס ס"ח לפרש נכמס כמו סוכמס, נכו כמו סכו, חלח סנו"ן שורש במיצס, וסרי סוח מגורמ וְשָׁפּוּ עַלְמִפִּיו (1E) והפשחה והשעורה נכחה. מזנרס, לשון פרעס נכס, נכחיס, וכן לה נכו, ולה ימכן לפרשו לשון סכחס, ומשמסיס סרומס מעמדו בקלקולכס:

יִמְטֶּר לֹאְ־נָתָּף אֶרְצֶּרָ: نْدَابُك لَّهَ نَائِكُمُ لِي تَرْكِرِينِ لِي ثُلِيكُ إِن الْحَالِمِينَ الْمُؤْلِدِ الْمُؤْلِدِ لِي أ لَاهْدِ لَنْظُلِم فَظَّيْدٍ كُلِّ كَلْنَع نَظْدُم يُدِينِ خَجْدِي رَيْعُ؉ طَافُلَ طِوْمَ هَا لِعَلَىٰ هِمَا البَوْمَ طَافِلَ طَجْزِتَ هَا فِلَ نِمَ

נַנְלְבָּׁר לְבָּוֹ עִוּאָ נַהַּבְּבֶּוֹי וְהַבְּבֶר וְהַפִּלְת וַיָּסֶר לַהַמָּא נינא פּוֹמָע פֿי־חָדַל הַמָּטָּר

יְהְוָה בְּיַ*ד*־מֹשֶׁה: (פּ) פּפּוּנוּנִם אָנִיבְבְּׁלֵוֹ וֹמְּבְאַלְ כַּאְמֶוֹב צַבֶּּב הַבְּּטִ זִּט בִּדָּוּ וֹמְבָּאַךְ כַּמִּא

> לַא מִמֹא אַרְעָּא: יבַרְיָא יִמְטְּרָא דַּהָנָה נָהִית שבר בי ואַטַמָּוֹמוּ פֿלָנָא

> ללבוש שוא ומלצונו: נאוסיף למחשי ليظالي はむじゃ ŀŢĻĻΧ نظحته וֹשׁוֹא פּּבֹקְע אָבוּ אָטַמֶּוֹה

בּמַבְּיַל וֹן בִּידָא בַּמָמָר: זַנְהָוֹלְ צֶרְ פַּרְעָּר וֹלָאְ מִעָּר וֹאִטַעָּר לִבָּא דִפּרִעֹר וֹלָאִ

> upon the earth. and the rain was not poured the thunders and hail ceased, his hands unto the Lorp; and from Pharaoh, and spread forth And Moses went out of the city

heart, he and his servants. yet more, and hardened his thunders were ceased, he sinned rain and the hail and the And when Pharaoh saw that the

LORD had spoken by Moses. children of Israel go; as the 35 hardened, and he did not let the And the heart of Pharaoh was

The Haltarah is Ezekiel 28:25 - 29:21 on page 202. On Rosh Hodesh, read the Maltir and Haltarah on page

مَعْ كُمْ عَلَيْنَا خُدِ كُأَيْدَ لِأَرْفَكُ لِهَا، هَلُمُ لِمُ لِمُلَادًا كُذُاهُ لَطَلَالًا زُلِع וַיָּאַמֶּר יָהֹנְהֹ אֶל־מֹשֶּׁה בָּאׁ וַאֲמָר יִיָּ לִמֹשֶׁה עּוֹל לְנָה

: باللا מַּמְטִּי בָּם וְיַבְּמְטֵּם כִּיַּאָנִי בְּמִגְּבָוֹם וֹאֵטַ אָנִנוֹ, אָהָב نچן בּנְךְ אֵת אֵשֶׁר הַהְעַלְּלְהִי بخرة الأوهد جهزن جبة

مَعْنَظُ حَمْزُكِ مَرْطُدُ مِهَدِّكُ مَكْلًا مَقَارً אָלְהַיִּ הְשְּׁבְּרִים עַּדַ־מְתַּיִ נּ נַיּאַמְרָוּ אֵלְיוּ בְּּה־אָמָר יְהְוָהְ פּּרִעֹה נַאָּמָרוּ לִיה בְּדְנָן رَبْحُهُ طَهِرَا بِهِرَا لَهُمُ ۖ هَا فِي الْقِهُمُ عَنْهُمَ الْعُرَارَا كُنْمَ

> לבוק לְהַּוֹּאַר אַנוּ אַבָּוּוֹ לביה ויח לבא דעקרוהי

ביון וְיִבְּיבוּן אָבוּ אָנָא וֹנִי: במגבום ווט אטוט. במווט, יבר ברף ית נסין דעבדית יכביל דַּהִשְׁמַצֵּי בָּרָרְ

كَلُـٰتُ:: מו פבמי שלח עמי ויפלחיו אַמַּטִׁג מַסְבוּר אַטַּ לְאָטַבּוֹמֹא אַמָר וֹנְ אֶּלְנִא בּיהוּדָאֵי עַר

> the midst of them; might show these My signs in heart of his servants, that I hardened his heart, and the Go in unto Pharaoh; for I have And the Lord said unto Moses:

may know that I am the Lord. have done among them; that ye Egypt, and My signs which I son, what I have wrought upon ears of thy son, and of thy son's and that thou mayest tell in the

go, that they may serve Me. thyself before Me? let My people wilt thou refuse to humble God of the Hebrews: How long 3 him: 'Thus saith the LORD, the unto Pharaoh, and said unto And Moses and Aaron went in

מו) יש מרבומינו שנחלקו על ואמ, ודרשו כי אפילומ, פלאי פלאות נעשו להם שלא לקו: סכס סברד, יש לפרש פשומו של מקרה בעשבים סעומדים בקלחם סרחויים ללקוח בברד. ומדרש רבי חנחומה (והרה (25) כי אפילח חנה. מאומרומ,ועדיין היו רכומ,ויכולומ לעמוד בפני קשה, ואע"פ שנאמרואמ כל עשב השדם

مُم דבריו כמרגומו וַיִנֹקׁן, וַשַׁמֵין. לָבֶמָת, לְשַׁמְּבָח. אף וה לא נמך לארן, לא הוצק לארן: יא) דעורא, ומגיע עלינו. ומנחס בן סרוק מברו בחלק פְּהָחּוּך בֶּמֶף (ימוקאל כב, כב), לשון יליקח ממכח, ורואס אני (33) לא נחך. למ סגיע, ומף מומן שסיו במויר למ סגיעו למרץ, ודומס לו וַמִּמַּן ְּשְׁלֵינוּ סָמְּלֶס וַסַשְׁבָּשָׁס (דנימל ע,

(ו) ויאמר ה׳ אל משה בא אל פרעה. וסמרס זו: שחי. זְימִי, שממים מני:

برزر ز، (۵۵ ،د): במלריס, ואינו לשון פועל ומעלליס, שא"כ היה לו לכמוב עוללמי, כמו וְעוֹלַלְ לָמוֹ פַּאַשֶּׁר עוֹלַלְּמָּ לִי (אֹיכה אֹ, כב), אַשָׁר (2) החעל לחי. שמקמי, כמו פִּי הַמְעַנְלְּמִ בִּי (במדבר כב, כע), הֲלוֹח פַמֲשֶׁר הָמְעַנְּל בָּהֶס (שמוחל־חֹ ו, י) החמור

(E) לענות. כמרגומו לָמִׁמְּבְּנְשָׁמֹ, וכוח מגזרח עני, מַמַּנְמָּ להיוח עני ושפל מפני:

מּמֹּג עַלָּגְאַ מִּעָהָׁעָ מִּבָּרָאַ מִּעָהָרַ אַּבְבָּע בֶּי אִם־מָאֵן אַמָּה לְשַׁצַּהַ אָת־

حْچ¤ מו־השָּבֶה: נְאָכַלְ אָנַרַכָּלְ הַנְּאָן הַצְּמָהַ עַנְשְאָבֶר לַכֶּם عاثاً: للله ヿ゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゚゚゚゙ヹ゚゙゚゚゙゙ للأحرا ٠ ١١٥٤ ﴿لَٰكُم لَا لَٰكُم لَا اللَّهُ لَا اللَّهُ لَا اللَّهُ لَا اللَّهُ لَا اللَّهُ اللّ おは「口袋にん וְכְסָּה אָת־עֵין הָאָהֶץ וְלָא

ניצא מעם פּרִע: הַאַּדְטָּה עַר הַיַּוֹם הַזָּה וַיָּפֶּן אַבֹּהֶיף מִיּוֹם הֵיוֹהָם עַּלְ־ אַאָּב לאַבלאַנ אַבלָנלַ נַאַבנוע ٥ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيِّةِ الْمَالِيةِ כַֿל_מָגַּנַוֹם iĊÜ, Ċ4_ بظر אِن בُشِيك

שבה כָּי אָבְרָה מִצְּבֶּוֹם: אָת־יְהְוָה אֶלהִיהָם הַשָּׁנֶם הַבְּעַ אָּעַ עַׂאָּלֹהָוּם וֹנֹמּבֹעוּ ישר לי בי בי בי בי יהילה זה ליני לימולש ניאַמְרוּ עַבְּרָי פַּרְעָה אָלָיוּ

נמ, הַבִלְכָּים: עקדו אָת־יְהְוָה אֶלֹהִיכֶם מִי هِ ݣُرْ قَلْ مِن الْهُمُالِ كُلُّوا كُرُابً كُرُابً كُرُابً خُرُابً قَلْمِن الْهُمَالِ خُلِيالًا عُن וּוּשַּׁב אָם מְאֵשׁ וֹאֶם אַנַרוֹן וֹאִטַּכּב זָה מִאָּר וֹנֶה אַנַרוֹ

נַבְּבַ בָּי תַּגַיִּתְנָיִ לֶּנִיּ: بخذريتين خمهري بخجركاتين بخدرته خمريه بجدرارته ⁶ וֹבְוְבַנְינוּ تظك ٳڗۣ؉ڟ۪٦ はÿに خٺھٰڍ؞ڍڹ

چڍرچם: נאָט_ספַכֹם באַנ כַּג בֿמָע זֹוֹע מִּמְבְּם כַּאַּמֶּב אַמִּבְע אָנַבֶּם ניַאַמֶּר אֲכֹהֶם יְהִי בֵּן יְהוָהֹ

> גוקא בַּקְחוּמָך: נְתְ עַּמִּי הְאָנִא מִיִםֹי מְחַר אָבוּ, אָם מִסְבוּיב אַמִּ לְמִּלְחַא

교실숙청: אַלָּגֹא בַאַּגַּמִע לַכּוָן מו מו פוגא וווכול ות פל הְּגוֹבְׁטֹא בַּאֹהִטֹּאַבַע לַכוּוִ זה אַרְשָׁאַ וְיִוֹכוָלְ זָת שָּׁאָר באבלא ולא יכול למחוי נו מון

נאַטַפּני וּנָפַל מִלְנָת פּּרַמָּה: מֿכְ אַבְּמֹא מַב יוָמָא בַּבוּוֹ מיום מהניהון בְּלָא שַׁנְוְ אַבְּעַתְּף נַאָּבְרָתַ מּבֹבוֹשׁ יבְמִי כָל מִאָּבֹאָי ווטמקון בשל ובשו בק

אַבֹּבַע מִגִּבְיִם: עמר קען לא ידיקקא אַרי ניפְלְחוּן בֶּבְם יִיָּ אֶלְבַּרוּוּן לְעַלְאָ הָּבְּע יִּע װּבָרִיּא תו אַפּשׁי וֹנוֹ בוּוֹ לַנֹאַ נאַמורו עבור פּועה ליה

אֹלִבַיכוּן מו ימו אוֹלָנו: אָנוֹגלוּ פֿלַעוּ צֿבָע

ַנְינִגְעְ אָבׁוּ טַנְאָ פֿבִ**ם !! כַּנָא**ִ ſĘĠĘĹŊ מְמֵּע בֹמּגַלְגִּלֹנְאַ

LÄOUILX: לְמִמְבֹּר בִוני שבוק אַפּוכוּוֹ אָבו בוּמָא אַשוּן סַבובון יהכון וות שפּלכון הַזוֹ בין בַּסְעָדְכוֹן כַּד אַשַּׁלַח וֹאַמֹּר לְחַוֹן יְבִי כֹּן מִימִּרָא

> will I bring locusts into thy 4 people go, behold, to-morrow Else, if thou refuse to let My

which groweth for you out of the hail, and shall eat every tree remaineth unto you from the which is escaped, which shall eat the residue of that sple to see the earth; and they the earth, that one shall not be and they shall cover the face of

from Pharaoh. And he turned, and went out upon the earth unto this day. seen, since the day that they were nor thy fathers' fathers have Egyptians; as neither thy fathers of and the houses of all the and the houses of all thy servants, and thy houses shall be filled,

not yet that Egypt is destroyed? LORD their God, knowest thou go, that they may serve the be a snare unto us? let the men nam sidt llads gnol woH' :mid And Pharach's servants said unto

who are they that shall go?' setve the Lord your God; but and he said unto them: 'Go, brought again unto Pharaoh; And Moses and Aaron were

hold a feast unto the LORD. herds we will go; for we must with our flocks and with our our sons and with our daughters, our young and with our old, with And Moses said: 'We will go with

ye that evil is before your face. you go, and your little ones; see 10 the Lord with you, as I will let And he said unto them: 'So be

- (a) אח עין הארץ. את מכאס סארץ: ולא יוכל וגוי. סכואס, לכאות את סארץ, ולעון קלכס דבר:
- (√) השרם תדע. סעוד (מידעת כי מבדס מולרים:
- (8) ויושב. סושנו ע"י שליח ששלחו אחריסס, וסושינוס אל פרעס:

מאָת פְּנֵי פַּרְעְּה: (ס) אַטַּם מִבְּלַמְּוֹם וֹנֹלְבָּמָ אִטְּם אָטָם בּמוֹ בֹּמּוֹ נִיבוּנוּ מִנִים מִנֵּם בּמּוֹ מִבְּנוֹ מִנִים בּמּ וֹמֹבֹרוּ אָט וֹעוֹטַ כֹּוּ אָטֹע וּפֹּלָעוּ בוֹבֹם וֹוֹ אַנִי וֹטַע לא בו לכיולא עילביום לא בו איוילי בען היבריא

הְאָּבֶּץ אָת בְּל־אֲשֶׁר הִשְׁאָיר מֹאַבְׁנִם וֹנִאָכַלְ אֵטַבַּלַלְבַּתְּמִּבְ בַּמִּאָבִנִם וֹנִיכִוּלְ זִטְ בָּלִ איי למָּע גֹוֹשְׁ מֹּלְאֵבֹּא טִאָּבַנִם גֹוֹב מֹלְ אַנְמֹא בַּטִּאָבִנִם 「ぶんだし

ĽĀĽËĽ: קיָה וְרוּתַ הַקְּדִים נָשָׂא אָת־ ַבַּהָלְ וַבְּלְרַ הַנְַּקֶר הַבָּקֶר פּ אָבֶץ מִצְרַוֹם וַיהוָֹה נַהָּג צַּרְעָּא דְמִצְּרָוִם וֹיוָ דַּבָּר ווָם מֹשֶׁר אָת־מַשֶּׁרוּ עַל־

וֹאַנוֹנוֹנו לַאָ 'נְנִינִי בַּוֹנִי לאֹ הְנְה בֵן צַּרְבָּה כְּמֹהוּ מֹאַנ׳וֹם כַּבוֹנ מִאָּנ לַפַּנְּנוּ +ז מֹאֹנְוֹם נֹיֶּוֹנִם בֹּכִּלְ צַּבֹנִם

äto etau:

ĿŸĠŸĿ ĒĹĹX: מֹסַבֹּא בַאַבְמֹא זִנו כֹּלְ מַּלְ־אֶבְעְּ וֹנִינִי נִוּבָא וִנַסַּטִ מַּלְ אַבְעָּאַ אָל־מֹשֶׁה וַאֲמַר יְיָּ לְמֹשֶׁה אֲבִים

למל יָת גוּבָא: אַפּּרָא עַוֹר וְרוּתַ קרוּטָא יומא ההוא וכל ליליא רום לצומא לאנמא כל וַאַבִּים מֹשֶׁה וַת חוּשָבִיה עַל

בְבְנְתֵיה וּבְקְרוֹהי לָא יָהִי בְּבְמוֹהִי לָא הֲנָה כֵּן גּוֹלָא שׁנום מֹבֹנוֹם שַפֿוּל לַנוֹנָא ιάĻΧ تيون يهرند بوذ چر پيرس بوذم شجه ود هروه

> driven out from Pharach's what ye desire.' And they were II and serve the Lord; for that is Not so; go now ye that are men,

presence.

hath left. of the land, even all that the hail land of Egypt, and eat every herb that they may come up upon the 12 land of Egypt for the locusts, Stretch out thy hand over the And the Lord said unto Moses:

the locusts. morning, the east wind brought all the night; and when it was upon the land all that day, and the Lord brought an east wind rod over the land of Egypt, and And Moses stretched forth his

they, neither after them shall be there were no such locusts as grievous were they; before them 14 all the borders of Egypt; very the land of Egypt, and rested in And the locusts went up over all

- (יסושע ס, ע), שסיו אומריס לכס דס אנו רואין עליכס במדבר: ַ יַנְקֶמֶס ס' עַל סְבְעָס, וספּך חֿת סדס לדס מילס שמל יסושע חותס, ווסו שנחמר סַיּוֹס בַּלוֹתִי חֶת הֶרְפַּת מִנְּרַיִס מֵעָּבֵיכָס במפלמו, לֶמֶס יאׁמֶרוּ מִצְׁרַיִּס לֵאֹמֹר צְּרֶשֶׁס הֹוֹנִישָׁם (שמוח לב, יב), זו היא שאמר להם ראו כי רעה נגד פניכם, מיד אומו כוכב עולה לקראמכם במדבר, והוא סימן דם והריגה, וכשממאו ישראל בעגל ובקש הקב"ה להרגם, אמר משה פני⊂ם. − כמכגומו. ומדרש אגדס שמעמי, כוכב אמד יש ששמו רעס, אמר לסס פרעס, רואס אני בָּאַינְעַנְנִינִוּמ שלי (10) כאשר אשלח אחכם וגרי. אף כי אשלת גם את סלאן ואת סבקר כאשר אשלח אחכם וגרי. אף כי לשלת גם את סלאן ואת סבקר כאשר אשלח
- פירש מי המגרש: (אומה עבודה) בקשמה עד הנה, נובחה לאלהינו, ואין דרך העף לובוח: - ויגרש אוחם. - הרי זה לשון קלר, ולא (II) לא כן. כחשר חמרחם לסוליך סמף עמכס, חלח לכו הגברים ועבדו חח ס": בי אוחה אחם מבקשים.
- (בו) בארבה. נשנילמכת סמרנס:
- שמפורש במקום ממר: (13) ורוח הקדים. רוח מורחים נשל את הארבה, לפי שבא כנגדו, שמלרים בדרומית מערבית היתה, כמו
- מין אחד, (כ"ג רא"ס יע"ש) וכמוסו לא סיה ולא יהיה: כבד משל משה, (כי של יואל היה) ע"י מינין הרבה, שהיו יחד ארבה, ילק, חסיל, גום, אבל של משה לא היה אלא של (+1) ואחריו לא יהיה בן. ומומו שסיס נימי יומל, שנממר פמסו למ נְסְיַסְ מִן סְעוֹלְס (יומל ג, צ), למדנו שסיס

אָבֶא מִגִּבוֹים: בְּעָלְ יִבְעָשֶׁב תַשְּׁבֶּת בְּכְּלְ־ עַבְּנִיעָר בְּלִיבִינִילָר בְּלִיבִינִילָר בְּאַינִילָר בְּאִילְנִאַ جِל־פְּרֵי הָעֵּץ אֲשֶׁר הוֹהָיר

ליהוְה אֶלְהַיבֶם וְלָבֶם: וֹלְאַנִדְׁלְן וַיְּאָמֶר טִמְאָטִי וּלְאַנִּרוּן וֹאָמֶר טַבִּינִי בַּנִים يزفير פּרְפֿה לקָרָא לְמֹשֶׁה וָאוֹהִי פּרָפֹה לְמִקְרֵי לְמֹשֶׁה

چُط لَا فِي اللَّهُ مِن اللَّهُ اللَّ אָטַבְעַּמְּנִישׁ בַּנְּיִב: אָלַבְעַרָּבָּׁם וֹּלְסֵבְ מִלְּלָבִּ בַּלִּ בִּלְטִבְוּ וֹנִהָּבֵּ מִפָּׁנִ לְטִנְבִ מְלַבְּיִבְּיִּם וֹּלְסֵבְ מִלְּלָבִי בִּלִּם בְּלִיבְוּ בִּיִּבְ בִּיִּבְ וְעַמְּח שָּׁא גָא חַשְּאָתִי צַּוֹּד יּכְעַן שְׁבוֹק בְּעַן לְחוֹבִי

ي ريظ» מעַם פּרְעָה וַיָּעְקר אָל װָפָס מִלְּוָה פּרִעֹה וָצֵּלִי " בְּדָם יִיָּי:

אָלָג פֿכִל יּלוּלְ ÄĹËĽ تنظمُت يَقِٰد مِناء جُمُ بَهُمَدِ يَاقِيدَ جُنِقِمُ [.....X 61 CXL ניהפר יהוה ריח ים חוק נהפר

<u>יְּדְףְ עַל הַשְּׁמִים וֵיהִי הִשְּׁהְ</u> ניאמר יְהוֹה אֶל־מֹשֶׁה נַמָּה בׁנֹנ וֹמֻבְאָב: (פּ)

14%

\$4_۲۲

مَحِـهُدُا مَجُدُنَا لَنْمُمِ لِمُكَا

لَـ مَجُدُنه: ĖĊS ドログイダ ダブダン **ILUQEX** tlin ida sabbal da כֿל פֿירי אִילְנָא דְּאַשְׁאַר בְאָבֶא נְאֵעְ נִנִי בָּלְ מִסְבָּא בְּאַרְעָּא וְיָה נּאָכֿלְ אַבֹּהֹא נִנֹיְהִנְכִּנ אַבֹּהֹא נֹאָכֹלְ בַּלְ עַׁ מַשְׁבָּא וֹט מֵּגוֹ מִמְמָּא צַּכֹבְ

!! אֶלְבַיכוּן יּלְכוּן:

ליהוְוַה בְּרַם וִמְנָא הָדָא וָצַלוֹ מֶדָם

קחום מצרים: אָת־הָאַרְבָּה פּפּיף לַחָּדָא וּנְשַל יָת גּוֹבָא

וֹלְא מִּבְּע זֹט בְּדָּא בַּפּבֹּתְע וֹטִפּֿוֹב זֹג זֹט לְבָּא בַּפּבֹתָע

لانظة، كلتر حركنه: מֿל אַרְעָא דָּמָצֶרָיִם בַּתַר מַל צַית שְׁמַנָּא וִיהַי הַשׁוֹכָא נֹאַמֹּר וֹן לְמָמֵּר אָבוּם וֹבִּר

> of Egypt. of the field, through all the land green thing, either tree or herb left; and there remained not any of the trees which the hail had herb of the land, and all the fruit darkened; and they did eat every whole earth, so that the land was For they covered the face of the

your God, and against you. 'I have sinned against the LORD 16 and Aaron in haste; and he said: Then Pharaoh called for Moses

He may take away from me this entreat the Lord your God, that thee, my sin only this once, and Now therefore forgive, I pray

And he went out from Pharaoh, death only.

and entreated the LORD.

all the border of Egypt. there remained not one locust in drove them into the Red Sea; which took up the locusts, and exceeding strong west wind, And the Lord turned an

let the children of Israel go. 20 Pharaoh's heart, and he did not But the Lord hardened

even darkness which may be felt. darkness over the land of Egypt, heaven, that there may be Stretch out thy hand toward And the Lord said unto Moses:

מרגס לשון סמרס, כמו לא ימיש בְּמַר דְּיַשְבֵי קְבֵל בֵּילְיָא, כשיגיע סמוך לאור סיוס. אבל /אין סדבור מיושב על סוי"ו נַבֶּל שֶׁם תְּבָבִּי (ישעי' בו, כמו לה יההל היה היה היה היה ויהן נַפַּוְבָּיִי וכן נַפּוְבָיִ (שמוחל־בּ כב, מ), כמו נַפְּּקוּבָיי, והונקלים ויאמש. יש לנו מיבום סרבס מסרום אל"ף, לפי שאין סברם סאלף נכרם כל כך אין סכמוב מקפיד על מסרונס, כגוון וֶלא (IS) וימש חשך. וימשיך עליסס משך יומר ממשכו של לילס, ומשך של לילס יממיש וימשיך עוד: וימש. כמו מָבֶל סַיְס גּוי בְּבַמִיס (נפניס ב, ס): לא נשאר ארבה אחר. אף סמלומים שמלמו מסס (שמו"ר יג, ו): שנהמר מִיַּס פוּף וְעַד יָס פְּלְשָׁמִּיס (שמות כג, לה), ממורה למערב, שיס פלשהיס במערב סיס, שנהמר בפלשהיס ישָבֵי במורח של ארץ ישראל, לפיכך רוח ים מקעו לארבה בימה פוף כנגדו, וכן מלינו לענין מחומין שהוא פונה ללד מורח, (19) רוח ים. כוח מערבי: ימה סוף. אומר אני, שַּיַם שוף היה מקלחו במערב כנגד כל כוח דכומים, וגם (פו) כל ירק. שְנֶׁם ירוק, יירדור"מ בלע"ו:

בְּבְלֵבְאָבְאָבְ מִאָבְנִים הַּלְהֵשִׁי בְּבַּלְאָבְתָּאִ בַּמִּגְבִים עַלְטַאִ مَنْ فِينَ مِنْ لِي الْمُلِاءِ هِوَرُبُ عِنْ فِنْ فِي يُونِهِ يَوَنِهِ بَوْنِهِ وَحَرْ

אָוַר בְּמוֹשֶׁבַמֶּם: ئقن انْجُحُر خَتْدُ نَهُدُهُمْ ثَانَك لَيْمَا يَجْحُرُ خَتَدَ نَهُدُهُمْ تَانَك בְּמֵר צָּישׁ מִתַּחְמָּיו שְׁלַשֶּׁת קמוּ צֵּנִשׁ מִתְּחוֹתוֹה הְלַמָּא לא רָאֿר אַישׁ אָת־אָהִיוּ וְלֹא - לָא חֲזוּ גְּבָר יָת אַחּיהִי וְלָא

נַם_מַּפַבֶּם וֵבֶעַ *גַ*ּמַבָּם: בל אַלכּם יבְּעַנְבָם יֹאָנ הַּנְכִיוֹ וֹטִינִיכִיוֹ הַּבְיַעִי אַב שלישי ניאמר לְכוּ עְבְּרָוּ אָת־יְחְנְה אִיזִילוּ פְּלְחוּ קָדָם יִי לְחוֹד

حَرْبَالِنَا \$ُحِيَّارِيْنَ בְּיִבְנִי וְבְּעַׁיִם וְמְלְעַ וְמְּמְנִי בִּיבִיּא וָכִסָׁטַ טִּיִּבְׁמָּוֹ וַמִּלְנִוֹ

אָת־יְהוֹה עַר־בֹּאָני שְׁמָה: נאַנְחָנוּ לְאַ־נֵּדָע מַה־נַּעַבֹּר בֵּרִם יִי אֶלְהַנְאִ נְאַנְחָנָא לִית לְעֲבֶר אֶת־יְתְנָה אֱלֹהֵינוּ מִנִּיה אַנַחְנָא נָסְבִין לְמִפְּלַח הַ הַשְּׁאֵר פַּרְסְׁר כֻּי מִמֶּנוּ נַלְּח לְא נִשְׁאַר מִנֵּיה מִדְעַם אַרֵּי

ב ניְחַזַּק יְהֹנְה אָת־כֶּב פַּרְעָּה וָתַפֵּיף יִיָּ יָהְ לְבָּא דְפַּרְעֹה

פְּבְינִים: פּֿוּ. כֹּ, בֹּוֹנִם בֹאָטֹבַ פֿוֹ, טוָסֵ,לַ לַמָטַוֹ, אַפּֿ, אָבו, 85 $\dot{\Pi}$ $\dot{\Pi}$

ַ מֹשֶׁה אֶת־יָדִוֹ עַלְ וַאֲבֵים מֹשֶׁה יָת יָדִיה עַל

נעובא למוטלנועון:

מפלכון ביורל עמכון: פַרְעָּה אֶל־מֹשֶּׁה וּקָרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וַאֲמָר

ננגבור ברם ון אַלְעַנֹא: וַיַּאַמֶּר מֹשֶּׁה גַּם־אַמֶּה הָתַּן וַאֲמַר מֹשֶּה אַף אַהְ הָתַּיִן

וֹן עַר מֵיתַנָא לְתַּמָּן: אַנְהָנְא יָדְשְׁיִנְא יָדְשְׁיִנִי מָא נִפְּלָע בָּרָם נֿנּם_מַלַנְנִי בֹלְנַ מַּמָּנִי לְאָ וֹאָנ בֹּהִירָנֹאָ בּנִיגַן הַמַּנֹאַ

أرأى يخذى رُشَرْ لِالنَّالِالَّا

בוולא בטטו, אפּ, טמוט: تنهشد خب هدمت حهد مفخر تهمد عبد هدمت هندع

> land of Egypt three days; was a thick darkness in all the 22 hand toward heaven; and there And Moses stretched forth his

> their dwellings. children of Israel had light in for three days; but all the 23 neither rose any from his place they saw not one another,

ones also go with you.' herds be stayed; let your little only let your flocks and your 24 and said: 'Go ye, serve the LORD; And Pharach called unto Moses,

sacrifice unto the Lord our God. burnt-offerings, that we may 25 give into our hand sacrifices and And Moses said: 'Thou must also

thither. serve the Lord, until we come we know not with what we must to serve the Lord our God; and 26 behind; for thereof must we take there shall not a hoof be left Our cattle also shall go with us;

not let them go. 27 Pharaoh's heart, and he would But the Lord hardened

thou shalt die.' in the day thou seest my face thyself, see my face no more; for Set thee from me, take heed to And Pharaoh said unto him:

ומכופל ועב עד שהיה בו ממש: של וימש, לפי שהוא כמוב אחר ויהי משך. ומדרש אגדה פומרו, לשון מָמַשָׁשׁ בַּנְּהֶרָיָם (דִּברִים כח, כט), שהיה כפול

מרליי"יה בלע"ו, וכן ז' ימיס בכל מקוס, שמיי"נה של ימיס: אומריס אין בידינו כלוס, אומר לו, אני ראימיו בבימך ובמקוס פלוני הוא (שס): - שלשת ימים. שלוש של ימיס, מלרים במפלחם ויאמרו אף הם לוקין כמונו. ועוד, שחפשו ישראל וראו את כליהם, וכשילאו והיו שואלין מהן והיו הביא עליהם חשך, שהיו בישראל באומו הדור רשעיה, ולא היו רולים לגאמ, וממו בשלשם ימי אפלה, כדי שלא יראו אחרים חשך מוכפל על וה, שלא קמו איש מחחחיו, יושב אין יכול לעמוד ועומד אין יכול לישב (שמו"ר יד, ג). ולמה (SS) ויהי חשך אפלה שלשה ימים וגרי. משך של אופל שלה לים את התיו ג' ימיס, ועוד שלשת ימיס

(24) יצג. יהא מולג במקומו:

(25) גם אחה חחן. לא דייך שמקננו ילך עמנו, אלא גם אחס ממן:

5,4,(1: (62) פרסה. פרקחרגלפלנט"ה ללע"ו לא גדע מה נעבד. כמה מכנד הענודה, שמה ישהל יוחר ממה שיש

אַסָר עִיֹד רְאָיֹת פָּנֶיף: (פּ) os ויָאטֶר מֹשֶׁר בֵּן דִּבְּרְחָ לֹאֹר וַצְּטָר מֹשֶׁר יָאִיּת עַלֵּילְחָא

לא אוסיף עוד למחוי אַפָּף:

'.erom on nisgs spoken well; I will see thy face And Moses said: 'Thou hast

לבש אָרָשׁ אָרָבֶם מַזָּר: אָרְבֶם מִיּגְה בְּשְׁלְחוֹ בְּלֶה וֹמּלַ מִּגְּבִוֹם אַשְׁבוּי בֶּוּ וֹמִּבַּעוּ x נגע אָרָיא עַל־פּרְעֹר תַר אָרָי עַל פּרִער וְעַלַ ينههر بِהَزُّه هِלَ طَهُم مِنْهِ يَهِمَهِ بِهِ جَطَهُم عَنْهِ مَجَمَعًا

これ לְמֶּגְבֶׁאְ שַּׁבְּבָא נִשְׁבָּגִּוּ זְשְׁכֵּוּ מָכָא כִשָּׁלַחוּתֵיה מֹגַּבְאַ, בַּעַר בַּן וָהָּבַע

hence altogether. he shall surely thrust you out hence; when he shall let you go, afterwards he will let you go upon Pharaoh, and upon Egypt; gnird I lliw ərom əugalq əno 19Y' And the LORD said unto Moses:

لمنبع خربكال بخرب ثالا: אַישׁו מִאָת רַעַּהוּ וְאִשָּׁהֹ מִאָּת בּבּבּוֹא בֹאַנוֹנוֹ בֹמִם נֹנְמִאֹבֵנִ מִכְּנִץ בֹּמּנִ בֹבִם

ווער וו וע מּפּא לַבַעַמָּוּן בּבְסַנְ יִמְנִין בַּבְיבִי: נאַטַקאַ מָן חַבָּרַמַה מָנִין ווֹהָאָבוּו וֹלַב מוֹ טַלַבוּע

Pharaoh's servants, and in the of Egypt, in the sight of Moses was very great in the land Egyptians. Moreover the man favour in the sight of the And the Lord gave the people of silver, and jewels of gold.

woman of her neighbour, jewels

man of his neighbour, and every

2 people, and let them ask every Speak now in the ears of the

다셨다: (0) בְּמִנֵוּ מְבְּבוֹת בּבְתְי וּבְמִנוֹי בְּדְוֹל מְאֹדִ בְּאָבֶוֹן מִצְּרַוֹם מֹשֶׁה רַב לַחָדָּא בְּאַרְעָא נּ מִצְרָוֹם זָּםוּ הָאָנשׁ משֶה ניפן יהנה את הן העם בעיני

פּבעה ובעיני עַמָּא: ŗάĶΓία āĖĽ, ĖÄĿĽ

בּהונו מגבאו אַנ עובבא

out into the midst of Egypt; 4 Lora: About midnight will I go And Moses said: 'Thus saith the

sight of the people.

خنية مخريات: פַּעַלָּינית בַּיִּלְיָת אָנָי יוֹצֵא פָפּּלְינִית לִילְיָא אָנָא מִעַנְּלֶּי רבימי וַיַּאַמֶּר מֹשֶּׁהְ כְּּה אָמַר יְהְוָה וַאַמַּר מִשֶּה כִּדְנָן אַמַר יִיָּ

ונמונו כֿל בוּכֹבא בֹאַבֹּגא

f first-born of Pharaoh that of Egypt shall die, from the and all the first-born in the land

בְּכָור בְּהַלֶּה: אַמּב אַבַר הַבְּבָיִם וְכַּב על־בִּסְאֹוֹ עַד בְּבָוֹר תַשִּׁפְּחָה י מצְרַיִם מִבְּכִוֹר פַּרַעֹּּת הַיּשֶׁב خُرِـ خُرَالِ خُمُّلًا الْمُ

בוכבא דבעירא: בּאַמְשֹא בּבַבְעור בַבְּוֹא וכִב なべてにはいに בּמְּטִיד לְמִמַּב עַּלְ כּוּרְסֵי במאבום מפוכבא בפומנו

And there shall be a great cry mill; and all the first-born of maid-servant that is behind the unto the first-born of the sitteth upon his throne, even

נהְיָמִר וְכְּמִרוּ לְאַ תֹּמֶף: אָבֶּעְ מִצְּבְיִנִם אַמֶּבְרְ כְּמָעִינְ לְאַ אַבְעָּאַ בְּמִבְּבָנִם בַּכְּוָתַהַ לָאִ ַנְהְיָהָה צְּמְלֵט נְרַלָט בְּכָלְ נִיהְהֵי צְנִוֹהְאַ בַבְּהָא בְּכָלִ

דַּנְת וְדִּכְנְתַה לָא תּוֹפֵיף:

it, nor shall be like it any more. such as there hath been none like 6 throughout all the land of Egypt,

- (92) בן דברת. יפה דברת ובומנו, דברת אמת שלא אוםיף עוד ראות פניך (שמו"ר יד, ד):
- (I) בלה. גמירא, כלה כליל, כולכם ישלמ:
- מומס קייס בסס, וממרי כן ילמו ברכוש גדול למ קייס בסס (ברכות מ.): (2) דבר גא. אין נא אלה לשון בקשס, בבקשה ממך הזהירם על כך, שלא יאמר אומו לדיק אברהם, ועבדום וענו
- (ברכום ד.), אבל הקב"ה יודע עמיו ורגעיו, אמר בחלות: במלומ, דמשמע קמוך לו או לפניו או לאחריו, ולא אמר במלומ, שמא ימעו אלמגניני פרעה ויאמרו, משה צַדְּאֹי הוא זסו פשומו לישבו על אופניו, שאין חלוח שם דבר של חלי. ורבוחינו דרשו, כמו כבחלוח הלילה, ואמרו שאמר משה פניני: בחצות הלילה. כסמלק סלילס, כמלומ כמו פַעַלוֹמ (שופעיס יג, כ), צַמַלוֹמ פֿפָס בְּנוּ (מסליס קכד, ג), (+) ויאמר משה כה אמר ה׳. בעמדו לפני פרעס נאמרס לו נצואס זו, שסרי משילא מלפניו לא סוקיף ראות
- נפרע מן האומה עובדי כוכבים, נפרע מאלהיה (מכילתא פי"ג): השפחות, שאף הם היו משעבדים בהם ושמחים בלרמם: - וכל בכור בהמה. לפי שהיו עובדין לה, וכשהקב"ה מבכור פרעה עד בכור השפחה. כל הפחוחים מזכור פרעה וחצונים מזכור הצפחה היו זכלל. ולמה לקו זני (פ) עד בבור השבי. מס לקו סשפויים, כדי שלא יאמרו יראסם מפעס עלפונס, וספיאם פורענום על מלריס:

: 🚓 🗆 🛱 🖒 🕻 יפְּבֶר יְהְנְׁה בֵּין מִצְּרֵיִם וּבֵּין דְּתִּדְּעוּן דִּיִפְּרִישׁ יִיִּ خُتَفُن خُمْمَا لِقَلْمِنا لِمُهَا خُمْهُهُمُ نَمْد خُمْنَاء خُدَرَا ے چُرْتِ جُمِين جُمْهُنِم لَمَهِ۔ حَرْجُه خَرْبَمُتِي جُمْفِي بَرْجَم فَدْرَ نَهُدُهُمْ مُع ثَلْقُدًا لِللَّهُ فَدْرَ نَهُدُهُمْ مُع ثَنْتُنَاط

었다: (a) ניצא ממם פּרֹמָּר בְּחָרִי פּרִמֹר בּּרָמֹר בִּיִּמִיף רְנִיּי يَيْم هَمَالِ الْخُرِـلَيْنَ لَيْ الْحُرِيثِيْنَ لَكُمْ لِمُمْ لِمُمْلِكِ فَيَا لَحُرْ مَمْم لِمَمْلِكِ » هُجَّد لْكِيْمُ لَكُلْكُ اللّهُ こればて أذُلُكُ، حُمْ هَٰحُكُ،كِ

בלוט מופֿטֿו פֿאָבא מגלנום: הֹמְמֵת אֵבְוכֵם פּבֹתְיִי לְמָתְן לֵבֵּג, מִנְּכִוּן פּבַתְּי בְּבִּג, , ניַּאַמֶּר יְהְנְׁהֹ אֶל־מֹשֶׁה לֹאַ־ נַאֲמַר

מאַרְצִיר: (ס) וַיְחַזַּק יְהְנְׁהֹ אֶת־לֶב פַּרְעָה וָתִּפּיף יָיָ יָת לִבָּא הַפּרְעֹה ਾ ਜੁਖਵ੍ਹਾਰ ਸ਼ੁਲ੍ਹੇਜ਼ ਵੇਵ੍ਧਾ ਵ੍ਰਾਪ੍ਰੇਜ਼ ਖਾਵ੍ਹਾਂ, ਸ਼ੁਲ੍ਹੀ ਤ੍ਰਾਹ ਵ੍ਰਾਪੇਜ וּמֹשֶׁר וְאַבְּרוֹ עְשֶׂי אָת־כְּלְ וּמִשֶּׁר וְאַבַּרוֹ עֲבַרוּ יָת כְּל

אַבְיוּן בְּאֶבֶין מִצְּבָיִם לֵאִמְר: בְּאָרָטָּא דָמִצְּבִיִם לְמִימָר: יין אַמָּר יָהְוֹת אָלְ־מֹשֶׁת וָאֶלִר יַאָּמָר יִיְ לְמִּשֶּר יִּלְאַנְרוֹ וּ

جْبَالُيْنَ يَشِرُّتُ: خزنات، هَائِي: שְׁבְׁמֻּנִם נַאָמְנָן עַנָּאָ לַכְּם וֹנִוֹנִאַ פַּנַמָּאַ, עַנָּאַ לַכְנָן הַחָּבֶשׁ הַנָּה לְכֶם רַאָּשׁ יַרְחָא הָדִין לְכוֹן בִישׁ

מֹאֹבְאָׁג יִבֶּין וֹמִּבָאָב:

אָגָא יבְתַר בּן אָפּוּק וּנְפַל מִלְנָת לוטי וולמון מני למומר נויטעו פֿל מּבָּדָר אָבָין

ַבְּמָגֵרָיִם: לַאַּסִוּאַנו מוְפַּׁנוּ, בַּאַבְעָּאַ

ロダアない:

between the Egyptians and Israel. Lord doth put a difference that ye may know how that the tongue, against man or beast; of Israel shall not a dog whet his But against any of the children

Pharaoh in hot anger. go out.' And he went out from follow thee; and after that I will out, and all the people that down unto me, saying: Get thee come down unto me, and bow And all these thy servants shall

multiplied in the land of Egypt. you; that My wonders may be 9 Tharaoh will not hearken unto And the LORD said unto Moses:

of his land. let the children of Israel go out Pharaoh's heart, and he did not and the Lord hardened these wonders before Pharaoh; And Moses and Aaron did all

:Saryas: and Aaron in the land of Egypt, And the Lord spoke unto Moses

year to you. shall be the first month of the 2 the beginning of months; it This month shall be unto you

- ואחרי כן אצא. עס כל סעס מארלך: ויצא מעם פרעה. כעגמר דבריו ילא מלפניו: בחרי אף. על בְּחִּי מִמִי וְלִםְ מַתִר לִו משה ממחלה וירדח חלי והשמחוים לי: אשר ברגליך. ההולכים אחר עצמך והלוכך: (8) וירדו כל עבדיך. מלק כבוד למלכום (ובחים קב.), שהרי בסוף ירד פרעה בעלמו אליו בלילה ואמר קומו ס), אדס חריף ושנון. וְיַדְ מְרוּלִיס מַעֲשִׁיר (שֹס י, ד), חריפיס, חוחריס שנוניס: אשר יפלה. ינדיל: י, כאֿ), לאֿ שנן. אַז פָּמֶבֶרן (שמואל־בּ ה, כדּ), משמנן. לְמֹוֹבַג קַביוּן (ישעי' מאֿ, מוֹ), שנון. מַקְשָׁבוֹת קַבוּן (משלי כאֿ, (٦) לא יחרץ כלב לשונו. מומר מני שסומ לשון שנון, למ ישנן. וכן למ מַבַן לְּבֶּנִי יִשְׁבְמֵל לְמִישׁ מֶת לְשׁוֹנוֹ (יסושע
- (9) למען רבות מופתי, מופתי שְנֵיִס, רצות שלשה, מכת בכורות וקריעת יס פוף ולנער את מלריס: שממר לו מל מוסף רמום פני:
- (I) ויאמר ה׳ אל משה ואל אהרן. בשביל שלסרן עשס וערת במופתים כמשם, חלק לו כבוד וס במלוס רלשונם, למריס: (10) ומשה ואחרן עשו וגוי. כבר כחב לנו ואח בכל המופחים, ולא שנאה כאן אלא בשביל לשמכה לפרשה של
- מידי פשומו, על מדש נימן אמר לו, זס יסיס ראש למדר מנין סמדשים, שיסא אייר קרוי שני, מיון שלישי (מרילמא (2) החדש הזה. סראסו לצים במדושה (שמו"ר מו, כמ), ואמר לו, כשהירם מממדש יהים לך ר"מ. ואין מקרא יולא ומס מפלס קלס לה סמפלל במוך סכרך, לפי שסימס מלהס גילוליס, דבר ממור כוס לה כל שכן (מכילמה פקחה פ"ה): שכללו עס משס בדבור: 🗈 בארץ מצרים. מוץ לכרך, או אינו אלא במוך סכרך, מלמוד לומר כלאמי את העיר וגוי,

אָלִע מָּע לַבָּינִע: إِنْ مِن هِنْ هِنَ ذِحِيثً جُرْدِمِهُ مِينًا إِنْ مِحْدًا خِنْاً לאמר בּשְשֶׁר לַחַבֶּשׁ חַבְּּה דְּיִשְׂרַצֵּל לְמֵימַר בְּשַּׁכְּדְא

والشالة المراجعة נְפְשָׁת אָישׁ לְפָּי אָּכְלֹוֹ הַכְּסוּ בְּמִנִין נִפִּשְׁהָא גָּבַר לְפּוּם עַפֿעָר אָבְבּיטִוּ בַּמִבְסָּע וְהָּוּבִבּיה דְּקָרִיב לְבִּימִיה לשֶּׁה וֶלְקַּח הוּא יִשְׁבֶּנְוֹ עַל אִמְּרָא וְיַסַּב הוּא נאם ומלה בַּבּנע מבּנע ואם ומנר בּיקא מלְאַטְמָנְאָר

ומן_קעוני הקקרונ: نثرُك حُدُّه مَا لِيَخْدُهُ، م نُتِ خُدِيا مَا هَفَدَنُهِ بَمَا خُتَرَ שֶׁר חָמָים זְבֶר בֶּן שְׁנָה אָפַר שְׁלִים דְּכַר בַּר שַׁהֵיה

הַנְּהְ וְשְּׁחֲמֵּרְ אֵתֹּרְ בְּלְ קְתַלְ חְּגֵּיןְ וְיִבְּסוּן יְחֵיה אַרְבְּעָה עְּשֶׂר יָוֹם לַהָּהָשׁ צִּרְבְּעָה עַסְרָא יוֹמָא לִירָחָא וְהְיָה לְכֶּם לְמִּמְּמֶנִים עַּדּ וֹיִהֵי

ځ۵،۵۶۰ עַּבוּ אַמַּב לַבִּינוּ אַבָּא אַמַּבאַ בּבּׁרִוּ אֶּלְ-פַּׁלְ-הַּבְּעׁ יִמְּבְּאֶלְ, תִּלְּיִלְוּ 'מִם' פֿלְ פֹּנְמִּטֹּאִ

מולבוע ששמון גל אַמָּרָא:

לכון לַמַּמָּרָא עַר עַצַּיָא הִסְּבוּן:

לבלא כוֹמִנֹא בּוֹמִבּאֹל בוּוֹ

מְּטָׁמַנָּא:

houses, a lamb for a household; lamb, according to their fathers' shall take to them every man a the tenth day of this month they congregation of Israel, saying: In Speak ye unto all the

make your count for the lamb. to every man's eating ye shall number of the souls; according take one according to the 4 neighbour next unto his house for a lamb, then shall he and his and if the household be too little

from the goats; ye shall take it from the sheep, or 5 blemish, a male of the first year; Your lamb shall be without

shall kill it at dusk. of the congregation of Israel mouth; and the whole assembly 6 fourteenth day of the same and ye shall keep it unto the

פרשם זו, וסראסו עם משכם: ו, כח), בְּיוֹם צַוֹּמֹו (ויקרם ז, לח), מן בִיוֹם בֻשָׁר גַנְים ס'נְבְלָפֶׁס (במדבר מו, כג), אלה סמוך לשקיעה החמה נהמרה לו ברקיע, ואמר לו כזה ראה וקדש. וכילד הראהו, והלא לא היה מדבר עמו אלא ביום, שנאמר וַיְהִי בְּיוֹם דְּבֶּר ה' (לעיל שס): הזה. נמקשס משס על מולד סלבנס, באיזו שעור מראס ומסיס ראויס לקדש, וסראס לו באלבע את סלבנס

לומר שה לבים (מכילמה פ"ג): ולה פסח דורום (פסחים לו.): שה לביה אבוה. למשפחה החם, הרי שהיו מרובין יכול שה החד לכולן, מלמוד בעשור לחדש. דברו סיוס בראם מודם, שיקמוסו בעשור למודם (שס): הזה. פסח מולריס מקמו מבעשור, לום למדני, וסדבור יולא מבין שניסס כאלו שניסס מדבריס (מכילמא פסחא פ"ג): אל כל עדת ישראל הגר (E) דברו אל כל עדת. וכי אסרן מדבר, וסלא כבר נאמר אסס מדבר, אלא מולקין כבוד וס לוס, ואומריס וס

סרארי לאכילה, פרע לחולה ווקן שאינו יכול לאבול כוית (מכילתא פ"ג): חבסו. מִּמְמְנוּן: בהיוחו בחיים ולא משנשחע (פסחים פמ.): 🗆 במכסה. משבון, וכן מִבְּשַׁח בְּשֶׁרְפָּךְ (ויקרא כז, כג): 🧷 לפי אבלו. ידיהם הימנו, ולהמנות על שה אחר, אך אם באו למשוך ידיהם ולהחמעט מהיות משה, יחמעטו בעוד השה קיים, ולקם סוא ושכנו וגוי, זסו משמעו לפי פשומו. ועוד יש בו מדרש, ללמד שאחר שנמנו עליו יכולין להחמעט ולמשרך (+) ואם ימעט הביה מהיוה משה. ואס יסיו מועמין מסיום משה אסר, שאין יכולין לאכלו ויבא לידי נומר,

(8) חמים. בלא מוס: בן שנח. כל שנחו קרוי בן שנה, כלומר שנולד בשנה זו: מן הכבשים ומן העזים.

ננעלו דלמוח העורה וכוי, כדאיחא בפקחים (סד.): בין הערבים. משש שעוח ולמעלה קרוי בין הערבים, עדה ישראל. קסל ועדס וישראל, מכאן אמכו פסמי לנור נשמעין נשלשה כמום זו אחר זו, נכנסת כת כאשונה ושחשו אחו וגוי. וכי כולן שוממין, אלא מכאן ששלומו של אדס כמומו (מכילמא פ"ס קידושין מא:): (זכריה מ, יא), ושהיו שמופיס באליליס, אמר להם משבו וקחו לבֶס, משבו ידיכס מאלילים וקחו לכס לאן של מלוה: סלילס, שנאמר מקבּוֹשֶׁמַח בְּדָשֶׁיִך (שס ו), בשני דמיס, ואומר בַּס שַׁמְּ בְּדַס בְּרִימֵך שִׁבַּׁמָמִי שֲׁמִירַיִךְ מִבּוֹר מֵיֹן מַיִס בֹּוֹ להמעפק בהם כדי שיגאלו, שנאמר וְפַׁמְּ עֵכֹס וְעֶרֶיָה (שם ז), ונמן להם שמי מנומ, דם פפח ודם מילה שמלו באומו ַלְמַׁרְמַּׁךְ וְהַבֶּה עָמַּךְ עַמַּה דְּדִּיס (ימוקחל מו, מ), הגיעה שנועה שנשנעתי לחברהם שהגחל חת בניו, ולח היו בידס מנות לקיממו לשמיממו מרבעה ימיס מה שלה נוה כן בפסח דורום, היה ר' ממיה בן חרש הומר, הרי הוה הומר וָהֶשֶׁבֹר שָלַיַּךְ (6) והיה לכם למשמרה. זה לשון בקור, שמעון בקור ממוס מרבעה ימיס קודס שמיעה. ומפני מה הקדיס מו מוס מו מוס, שמף עו קרויס שס, שנמתר וֶשֶׁס שִּוּיס (דבריס יד, ד):

- يَعَا تَجِبُّنَا يُعَيَّا 'هُجَارُا هُرَا خِوَيْهُ جِيْنَجُرُا بِمِنَةَ خِمَارًا: ל שׁמֵּר הַמְּוּוֹלְת וְעַל־הַמַּשְּקוּף הְּרֵין סְפָּיָא וְעַל שְקְפָּא עַל لَجُّكُ لِهِ مَا لِنَهُ مَا لَيْكُمُ النَّالِيةِ مَرْ لِنَّالِ مَا لَيْمَا لَيْكُما مَرْ
- מָרָבְים יאָכְלָרוּי הַנְּיָה צְּלִי־אֵשׁׁ וּמַצְּוֹת עַלְ־ הָדֵין מְנֵי נִיּר וּפַּמִיר עַל لْهُخُرُهِ هُلِ لِلَّهُمِّلِ فَكِرْلَالِ السَّحْمِيا لَى فَصْلَهِ فَجَرَخِنَهِ
- ראָמִּוֹ מַּלְבְּרֶ בְּיִבְיִּ בְּיִבְיִּ בְּיִבְּיִ בְּיִבְיִבְּיִ אֶּלְבֵּוֹ מְנִי נִינְהִינִי מַלְ בּאָמִוֹ מַּלְבַּרִ מְּנִיהִי בְּיִבְּיִבְּיִ אֶּלְבֵּוֹן מְנִי נִינְהִינִי מַלְ מְבָּשֶׁלְאַ מִּבְּשָּׁלְאַ מִּבְיִּשְּׁלְאַ מִּבְיִּשְּׁלְאַ מִּבְיִּשְּׁלְאַ מִּבְיִּשְּׁלְאַ מִּבְיִּשְּׁלְ
- ה היה היה إسَائِرِه بِنَهُوا مِنْ حَجْرَاه جُهُم خُوْدِهُ الْأَنْسِمُوا بَوْدِهَ فَلَا וֹלַאַ עוָעָוֹרוּ מִמֶּנוּ מַּבַ בַּׁבַּר וֹלָא עַהָּאָרוּן מִנִּיר מַב
- إلى الألك: kai preit gon rik بمؤذكا خثلاثا تقحذقاه ווליום להלכיכם לבלכיכם וְלֶבְעַ עַאָבְלָוּ אָעוַ מָעִוּנִיבֶּם וּכְּדֵין

- מְבוֹנוֹן הַבְּלְנִּנִּינִי:
- هَمِ سَمَحُمُ لَا فَقُولِ فِهِ لِأَمْ لِأَمْ عَنْ خَرِيا فُوْلِكَ حَلَى لَا لَهَا لِهِ الْعَلَالِ فَي الْعَلَا
- גּפֹבא בֿונבא שׁנפֿענו:
- זמיה בבהילו פסקא הוא نىينفتىدبا ختددبا نتيخدبا למבוכון tīka,c,l **XOLLI** تاركابا

and on the lintel, upon the 7 and put it on the two side-posts And they shall take of the blood,

houses wherein they shall eat it.

- herbs they shall eat it. unleavened bread; with bitter 8 that night, roast with fire, and And they shall eat the flesh in
- with the inwards thereof. fire; its head with its legs and 9 all with water, but roast with Eat not of it raw, nor sodden at
- the morning ye shall burn with that which remaineth of it until 10 remain until the morning; but And ye shall let nothing of it
- haste—it is the LORD's passover. hand; and ye shall eat it in your feet, and your staff in your $_{\rm II}$ your loins girded, your shoes on And thus shall ye eat it: with

בַּלְ שְׁמִמְהַ (ישׁעי' כד, יאֿ): עריבת סיום בתחלת שבע שעות מכי ינמו לללי ערב, ועריבת סלילם בתחלת סלילם. ערב לשון נשף וחשך, כמו עָרְבָּס שהשמש נומה לבית מבואו לערוב, ולשון בין הערבים נראה בעיני, אותן שעות שבין עריבת היום לעריבת הלילה,

- בהם. ולא על משקוף ומזווות שבבית התבן ובבית הַבָּהֶר, שאין דרין בתוכו: מבמס, כמו קול שְנֶס נְדֶּף (ויקרה כו, לו), עַרְפָּה דְּשְׁקִיף. מַבּוּרְס, מַשְׁקוֹפֵי: על הבתים אשר יאכלו אותו לפחח ואחח מכאן: - המשקוף. - הוא העליון, שהדלח שוקף עליו כשמוגרין אוחו, לינמ"ל בלע"ו ולשון שקיפה, (ד) ולקחו מן חדם. זו קצלם סדס, יכול ציד, מלמוד לומר אשר צפף: חמווזות. סס סוקופום, אחם מכאן
- זכר לוימררו את חייהם: (8) את הבשר. ולהגידים ועלמות (מכילתה פ"ר): על מררים. כל עשב מר נקרה מרור, וליום להכול מרור
- כרעיי ועל קרבו, כלשון על לבחקס (שמוח ו, כו), כמו בלבחוחס כמוח שקן, אף זה כמוח שהוח, כל בשרו משלם: כרעיו. - גולסו כולו כאחד עם ראשו ועם כרעיו ועם קרבו, ובני מעיו נותן לחוכו אחר הדחתן (שם עד.). ולשון על צלי אש. למעלה גור עליו במזוח עשה, וכאן הוסיף עליו לא מעשה, אל מאכלו ממנו כי אם זלי אש: ראשו על מאכלו (פסחים מא:): במים. מנין לשאר משקין, מלמוד לומר ובשל מבושל מכל מקום (פסחים מא.): כר אם (9) אל האכלו ממנו נא. שאינו ללוי כל לרכו קוראו נא בלשון ערבי: ובשל מבושל. כל זה באוסרה לא
- ביו"ע אלא ממחרח, וכך חדרשנו, והנוחר ממנו בבקר ראשון, עד בקר שני חעמוד וחשרפנו: סנץ סממס, ובא סכמוב לסקדים שאסור באכילס מעלות סשחר, זסו לפי משמעו. ועוד מדרש אחר, למד שאינו ושרף (10) והנוחר ממנו עד בקר. מס מלמוד לומר עד בקר פעס שניס, לימן בקר על בקר, שסבקר משמעו משעת
- עבודומיו לשם שמים (דבר אחר)דרך דילוג וקפילה, זכר לשמו שקרוי פסח, וגם פסק"א לשון פסיעה: והפסיחה שהקב"ה מדלג בחי ישראל מבין בחי מלרים, וקופן ממלרי למלרי וישראל אמלעי נמלט, ואחם עשו כל כג, כו), אַשֶׁר סִשְׁלְיכוּ אֲבָס צְּמְפְּזָס (מלכיס־ב ז, מו): פסח הוא לה׳. סקרנן סוח קרוי פסח, על שס סדלוג (II) מחניכם חגורים. מוומניס לדרך: בחפזון. לשון בסלס ומסירום, כמו וַיְסִי דָוִד נֶמְפָּוּ לָלֶכָם (שמואל-א

:בינבי מאַבום אַמְּמָט מָפַּמִים אַנִּי פֿכור בָּאָבֶן מִגְנִים מִאָּבָם בּוּכָּרָא בַּאָּבָּלָא בַּמָגַנִים בּ בּלְּגֹלְע עַנִּיע וְעִבּיעָׁוּ בֹּלְ בִּלְיִלְּגֹא עַבוּוּ וֹאִפְׁמִּוּלְ בֹּלְ

מַבְּבֶוֹם: בַּעַבְעָי, בַּאָבְאָ בַּמִלַּמָלָ, בַּאָבַאָּא בַּמָּבָנִם: הַּבְבְּבִים וֹלַאִינְטִייְבִי בַבְבָם נִינִשׁ יִנִי, בְּבִוּן מִוּטָא לְטַבָּלָא וְנִיאָ, עִי, אָטַ עַּבְּׁם וּפַּׂסַטִּטֵּי, בְּמָא נֹאָטוּס הַּלָּיכוּוֹ וְלָא וְהִיָה הַלְּם לְאָם לְאָם מֵּלְ יִיהֵי דַמָּא לְכוּוְ לְאָה עַלְ

מוקם הְחָנְּרוּ: ڬؠڶؚڗ؞ڎ۪ڡ ÷י לְזְּכְּרְוֹּן וְתַוְּמֶם אָשִׁוּ תַוֹּג לְרוּכְּנְנָא וְתַּיִּתִוּנוּן יְתֵּיה וְהַנְּהֹ תַּיּוֹם תַנָּה לְכֶם וִיהֵי יוֹמָא הָדֵין לְכוֹן

וֹם עַמִּבֹמֹנ: מֹנְמֶּבְאָבְ מִנְּיִם בַּבַאָּמָן מַּבַ חְמֵץ וְנְכְּרְתְּה הַנָּפָּשׁ הַהִוּאֹ מְאָר מִבְּמִיכִים בָּוּן בְּלְ-אָכֵּלְ טַבַּמִּלְוּן 'שִׁמִּירָא מִבְּמִיכִּוּן ע אַּךְ בַּיִּוֹם הָרִאשֹׁוֹן תַּשְׁבָּיתוּ בְּרַם שְׁבְעָּהְ יִמְיִם מַצְּּוֹתְ הַאְבֶּלְוּ שְּבְעָּאִ יוֹמִין פַּשִּׁירֶא הַיִּכְלְוּן

> מהוש מהבא אהביד דינין נְבְבְּלֶ אֶבְנִי מֵאְנָהֵא וֹהַר בָּהִירָא נְבָבְל באָבוֹל מִצְרָיִם וֹאִנוֹלֵינִ בּאַנְלָּאִ צְּמִבּּׁנִים

בְּתִּיָּא בְּאַטוּן תַּמֶּן וְאָטִוּ, יָת

מַלַם שַּׁיחַגוּנִיה: עַקר הוּאַ בָּרִם וְיִ לְנִבִּיכִוּן בָּיִם

ער יוֹמָא שָׁבִיעָּאָרו: מוֹמְבֹאֹב מוּוָמֹא בֹּבֹמֹאֹב لنظيرية אָבו כֹל דְּנִיכוּל חֲמִיעַ בָּיוֹמָא

> am the Lord. Egypt I will execute judgments: I Deast; and against all the gods of land of Egypt, both man and smite all the first-born in the Egypt in that night, and will For I will go through the land of

> land of Egypt. destroy you, when I smite the shall no plague be upon you to I will pass over you, and there ye are; and when I see the blood, a token upon the houses where And the blood shall be to you for

ordinance for ever. shall keep it a feast by an throughout your generations ye it a feast to the Lord; for a memorial, and ye shall keep

And this day shall be unto you

Seven days shall ye eat

cut off from Israel. seventh day, that soul shall be from the first day until the whosoever eateth leavened bread out of your houses; for 15 first day ye shall put away leaven unleavened bread; howbeit the

מל ידי שלים: ובכל אלהי מצרים. של ען נכקנה, ושל מהכה נמקה ונהכה להרן: אעשה שפטים אני ה׳. הני בעלמי, ולה מְלְבַיִּסְ בְּבְּבְוּבֵיּהֶסְס (מְסְלִיס קְלוֹ, י): מאדם ועד בהמה. מי שסממיל בעבירס ממלס ממנו מממלם ספורענום: בארץ נוצרים. אף בכוכום אחרים והם במלכים, ומנין אף בכורי מלרים שבמקומות אחרים, חלמוד לומר לָמַבֶּם (בו) ועברתי. כמלך סעובר ממקום למקום (מכילם ב"ו), ובסעברה המת וברגע החד כולן לוקין: בל בבור

G"1): ילאו (מכילמא שס): − לדרחי⊂ם וגוי. - שומע אני מעומ דורות שנים, מלמוד לומר מקת עולס מחגסו (מכילמא ַלומר מִמְּמָבַת קַפֶּּמַח יָבְׁחֹי (במדבר לג, ג), סוי חומר יוס ע"ו בנימן הוח של יו"ע, שהרי ליל ע"ו חֿכלו חֹת הפסח ולבקר סוכרון, מלמוד לומר זַבוֹר מֶׁמ סַיּוֹס סַאֶּס מֲשֶׁר יְצְׁמְמֶס, למדנו שיוס סיניאֿס סוא יוס של וכרון, ואיוס יוס ינאו, מלמוד (14) ליברון. לדוכום: וחגחם אוחו. יום שסום לך לוכרון אתם מוגגו (שם), ועדיין לה שמענו הי והו יום שבבמיכם. סרי שסיס ישראל בבימו של מלרי שומע אני ילקס כמומו, מלמוד לומר ולא יסיס בכס נגף (מכילמא פ"ו): שוום סוא במלרים. סרי שסיס מלרי בבימו של ישראל יכול ימלט, חלמוד לומר ולא יסיס בכס נגף, אבל סווס במלרי כל הפסחים הולכים כקופלים, וכן פסוח והמלימ, מדלגו וממלטו מבין המומחים: - ולא יהיה בכם נגף. אבל מדלג סיס מבמי ישראל לבמי מלריס, שסיו שרויס וס במוך וס, וכן פֹּמָמִיס עַל שָׁמֵּי סַמְּעָפִּיס (מלכיס־ה' יה, כה), וכן ופסחתי. וממלמי, ודומס לו פפוח וְסְמֶלִיש (ישעיס לח, ס). ואני אומר, כל פפיחס לשון דלוג וקפילס, ופפחמי, אח הדם. סכל גלוי לפניו, אלא אמר סקד"ס נומן אני את עיני לראות שאתם עתוקיס במצומי, ופועת אני עליכס: (13) והיה הדם לכם לאות. לכס למות ולמ למתיים למות, מכמן עלמ נתנו סדס מלמ מצפנים: וראיתי

מּחֹבַל מַצֿוּח (דבריס עו, ח), למד על שביעי של פּסח שחינו חובס לחֿכול מנס, ובלבד שלה יחֿכל חמן, מנין חף ששס (פו) שבעה ימים. שמיי"לה של ימיס: שבעה ימים מצות האכלו. ולמקוס התר סוה הומל ששה (פו)

ځ۵□: לְכְלְ 'נְפָשׁ הָוּאַ לְבַדִּוֹ יִעְּשָׂה يوْشِر جَبُه هَا هِٰشِر يَهُدِرُ יְהְיָה לְבֶם כְּל־מֶלְאִבָּה לֹאֹ־ יביום השְבִינִי מִלְרָאַ לְּרָה יבַיָּוֹם הָרַאִּשִּוֹן מִלְּרָאַ־לֹּדֶשׁ

הַנְּהַ לְדְרְהֵיכֶם חֲקָּת עוֹלֶם: מגלנים וממלבטם אטביונם **☆**は_☆☆はいご□ ע בְעָבֶם הַיִּוֹם הַנָּה הוֹצֵאָהִי וממבשם אטבעמהוט כו

حَابُلُم خَمُّلُت: מַב נִים בֹאָבוֹב וֹמֹמָבִים י לְנְוֹבְתְּ בֹּמְבֶּב עַאָּבֹלְוּ מַמָּנִע לֵנְבַנוֹא בַּבַנְמָתֵּא שַּׁנִבְלָוּן בְּרַאַשֶׁן בְּאַרְבְּעָה עְשֶׁר יָוֹם בְּנִיסָן בִּאַרְבְּעַת עַסְרָא יוֹמָא

ı∟&וֹבֹע בַּאַבָּא: עווא מעער ישְּׁרָאָל בּגָּר なせばれば

> יהעביד לכון: לכל נפּה הוא בלחודוהי לבון לבם מא במטאליל כֿל מַבְידָא לָא וִטְמַבִּידַ はればれば ニルニス ベルセダル

> בבין לְבַבוּכוּן קנִם עַּלִם: במאבום וטטבון זט וומא تاركردرا **ごぶしふと** לכבן וומא בבון אפוטום וטמרון וט פּמורא אַרו

לְנְבְוֹבְאַ בַּבְנִאָּאִ: פֿמּגבא מֹב גומָא עַב וֹמֹסָבׁנוֹ

יִבְיַצִּיבַיָּא בַאַבְעָא: מכוֹמִשֹא בוֹמִבּאַל בּנִייוֹבוֹא は正は点が .₩ŖŢŪ מְבַבְּעָר וְמָנִם מַאֲב לַאִ וֹמָּגֹּא מַבְּבָּא נוְמָנוֹ עַמָּנוֹ בַּעָּ

> in the seventh day a holy to you a holy convocation, and And in the first day there shall be

only may be done by you. which every man must eat, that shall be done in them, save that convocation; no manner of work

by an ordinance for ever. day throughout your generations therefore shall ye observe this hosts out of the land of Egypt; selfsame day have I brought your unleavened bread; for in this And ye shall observe the feast of

twentieth day of the month at bread, until the one and even, ye shall eat unleavened fourteenth day of the month at In the first month, on the

or one that is born in the land. Israel, whether he be a sojourner, To noits gerga con the mort flo leavened, that soul shall be cut 91 whosoever eateth that which is leaven found in your houses; for Seven days shall there be no

לומר במקוס אחר, מלפני, בכל מקוס שסוא רשומי: בנפשה ובדעמה, פרט לאנוס (מכילמא פ"מ): מישראל. שומע אני מכרה מישראל ומלך לה לעם אחר, מלמוד אלה כאשון של שבעה, מלמוד לומר לה השְׁמַע עַל מְמֵן, לה השחמ הפסח ועדיין חמץ קייס: הנפש ההוא. כשהיה שסוא לפני השצעה, ומלינו מוקדס קרוי ראשון, כמו הַרָּאִישׁון אָדָס פְּנְלָר (איוצ עו, ו), הלפני אדס נולדת, או אינו מלומ, סכמוב קבעו מובס (פסמיס קכ.): אך ביום הראשון חשביחו שאור. מערב יוס מוב, וקרוי ראשון לפי אלא ללמד על סכלל כלו יגא, מס שבישי רשות אף ששס רשות, יכול אף לילס סראשון רשות, מלמוד לומר בערב מאכלו רשוח, חלמוד לומר ששח ימיס. זו מדה בחורה, דבר שהיה בכלל וילה מן הכלל ללמד, לה ללמד על עלמו בלבד ילה

מלמוד לומר לכס (נ"ח אך) (בילה כח:): לעובד גלוליס) הוא ולא מכשיריו שאפשר לעשותן מערב יוס עוב: - לכל גפש. אפילו לבהמה, יכול אף לנכריס, בהם. אפיי על ידי אחריס: הוא לבדו. (יכול אף לעוצד גלוליס, חלמוד לומר הוא לצדו יעשה לכס, לכס ולא (10) מקרא קדש. מקרל שם דנר, קרל לומו קדש, ללכילה, ושמייה, וכמות (מכילתל פ"ע): א יעשה

נטמרה אלא לאומו הדור: ומקמ עולס על סמלאכס אלא על סמגיגס, לכך מור ושנאו כאן, שלא מאמר, אוסרמ כל מלאכס לא יעשס, לא לדורומ עעה אותה מיד: _ ושמרתם את היום הזה. ממלאכה: _ לדרחיכם חקת עולם. לפי עלה נאמר דורות קורה את סַמַּצּוֹת, חׁלה את סַמְּצְוֹית, כדרך שאין מחמיצין את המצות כך אין מחמיצין את המצוות, אלה אם באה לידך (17) ושמרחם את המצות. צלל יגלו לידי ממון, מכלן למכו, פַפַם, פַּלָמוֹש צלון. רצי ילשים לומר, אל מסי

לומר עד יום האחד וגוי: (19) עד יום האחד ועשרים. למס נאמר, וסלא כבר נאמר שבעם ימיס, לפי שנאמר ימיס, לילום מנין, מלמוד

כרמ על השארר, והלא כבר ענש על החמץ, אלא שלא מאמר, חמץ שראוי לאכילה ענש עליו, שאור שאינו ראוי לאכילה אף גבולך ברשומך, יצא המצו של נכרי שהוא אצל ישראל ולא קבל עליו אחריות: בי כד אוכד מחמצח. לענוש (91) לא ימצא בבחיכם. מנין לגצולין, מלמוד לומר בכל גצולך. מס מלמוד לומר בצמיכס, מס צימך ברשומך

ないなけばいいロ

נשהעי הפסח: بكبد خوت ولا إجنهوبيدها ישְׁרָאֵל וַיָּאִמֶּר אָלֵהֶהַ מִשְׁלִּיּ dÿT

משטע ביטו גע בער: בֿפֿל וֹאַטֶּם לָאַ טִבּאָוּ אָנָהַ שְׁתֵּי הַמְּוּוֹת מִן־הַבֶּם צִּשֶׁר ئنتظفت څح_تقفظيل لڅح_ יי וְמְבַלְטִּׁם בַּנַב אָמָגַרבַפַּפַר וֹתִיִּפְּלַוּוֹ بذكالث ÄKĪLU

לְבֹאִ אֶּלְ_בַּשׁׁנִכֶּם לְנִינֶּנֵ: مَح ـ بَهْنَا لَكُمُ نَقَالُ بَاقِيْ ضَابُرِي וְעָל שְׁתֵּי הַמְּזוּזְת וּפְסָח יְהוֹה וֹמְבַּר יְהוֹדְ לְנִינָּר אָנר מִצְרַיִים

לְחַׁלַ לְּבְׁיִ יְלְבֹּיִיהִ הַעַם: וּשְׁמַרְמָם אָת־תַדְּבֶּר תַּיָּה

וְהְיָה בְּיִהְבְּאִי אֶלְהַבְאָבֶא

: בואלה

שאָכֹלְנּ בֹּכִלְ מִוְטַׁבַּנִּיכוּן עאָבֿ'ַבוּ פֿבן מֹטַמֹמֹא לָא שַׁיכַבוּוּ

GÓÜX: לנו אלא לזובאליכון וכוסו אַטְנְגִירוּ וְסַבוּ לְכוּן これはし خُرُحُ عَنْ اللَّهِ عَلَيْهِ مِنْ مُلِكُ حَرِ

משבת ביתיה עד עקביא: לא הפקרן אַנָש מו במא ĿĖĊĖ التدال ムうんはメ نظلاتها ドログロ **ロードロン** אַזוֹב וְהִסְבוּן ÄĠĿĽ ※「11「真お

देवंद्यं याः מְחַבְּלְא לְמִוּמִּלְ לְבְּשִׁיכוּוֹן וֹ מֹלְ שַּׁבְׁמֵא וֹלְא וֹמָבוִל וֹמֹל הְבוֹן סִפּּוֹא וְנִיחוּס ווֹטוֹו זֹט בַּמֹא הַלְ הַּלִפֹּא ווטול, וו לממט, זע מאראי

خظئه ځك نخځنك مَد مُخْمُه: נטמבנו נט פטלמא טבוו

בבר ישְׁמַרְהָם אָת הַעָּברָה וְהִשְּׁרִי וְהִשְּׁבוּוֹ יָה פּוּלְהָנִא הָבִין: אַמֶּר יִשְּׁוֹ יִעְיָּנִי לְכֵּם כַּאֵּמָּר בִּיִשׁוּ זִּי לְכִוּן כִּמָא בַּמִּלְיִק וובו אוו בוהכון לאוהא

> unleavened bread. 20 all your habitations shall ye eat Ye shall eat nothing leavened; in

and kill the passover lamb. lambs according to your families, them: 'Draw out, and take you elders of Israel, and said unto Then Moses called for all the

the morning. out of the door of his house until basin; and none of you shall go with the blood that is in the the lintel and the two side-posts 22 that is in the basin, and strike hyssop, and dip it in the blood And ye shall take a bunch of

your houses to smite you. the destroyer to come in unto over the door, and will not suffer side-posts, the Lore will pass the lintel, and on the two 23 when He seeth the blood upon to smite the Egyptians; and For the Lord will pass through

thy sons for ever. for an ordinance to thee and to And ye shall observe thing

keep this service. He hath promised, that ye shall LORD will give you, according as ye be come to the land which the And it shall come to pass, when

סולרך לרבות את סגרים: מממץ אמריס לא יענש עליו, לכך נאמרו שניסס (מכילמא פ"י): בגר ובאזרח הארץ. לפי שהנק נעשה לישראל, לא יעוש עליו, ואס עוש על השאור ולא עוש על החמץ, היימי אומר, שאור שהוא מחמץ אחרים עוש עליו, חמץ שאינו

(שלינה רלויה להלכל בכל מושבות ללל בירושלים): האבלו מצוח. זה בה ללמד שמהה כהויה ליהכל בכל מושבמיכה, פרט למעשר שני וחלות מודה (מכילתה פ"י ע"ש) (10) מחמצת לא תאכלו. אוהרה על אכילמ שאר: כל מחמצת. להציא אם מערוצמו: בכל מושבתיכם

۲۲, ۲): רשות למשמית לחבל, חינו מבחין בין לדיק לרשע, ולילה רשות למחבלים סיה, שנחמר פו תְרָמֹשׁ כֶּל חַימֹו יָשַר (מהליס שמסא כל נמינס ונמינס מן סדס אשר במף, על כל סגעס מבילס: - ואחם לא חצאו וגוי. מגיד, שמאמר שנמנס בסף: – מן הדם אשר בסף. למה חור ושנאר, שלא חאמר עבילה אחת לשלש המתנות, לכך נאמר עדי אשר בסף, (22) אזוב. מין יכק שישלו גבעולין: אגדה אזוב. ג'קלמין קרויין לגודס: אשר בסף. בכלי, כמו ספום (12) משכו. מי שיש לו לפן ימשוך משלו: וקחו. מי שפין לו יקם מן סשוק: למשפחוחיכם. שם לבים פבום:

(ברמבים (מ, ז): (ES) ופסח. וממל וי"ל ודלג: ולא יחן המשחיח. ולמ ימן לו יכולמ לצה, כמו וְלֹה נְמָנוֹ הֻלָּהִיס לְהָרַע שִּמֶּדִי

(55) והיה כי חבאו. מלס סכמוב מלוס זו בבילמס ללרך, ולל נממייבו במדבר ללל פקמ למד שעשו בשנס סשנימ

בּנוֹכֵם מָּנִי עַמְּבְנֵינִי עַנְאָנִי בִּנִיכִוּן מָא פּוּלְטַנָּא עַבִּין

نيزح يزغد بغوا يزهمونيان **ஃ**は_はまし.□ וֹאָט_בֿטּינוּ בְּנֵין יִשְׁלָאֵלְ בְּמִאֶּרְוֹם בְּנִוֹפִּוֹ رم كِانْ الْمُسْلِدُ فَوْمَا قِرْ حِيرٍ، كِيْتِ إِنْ وَمِنْ جِيرَ جِيرًا مِنْ الْمِينَانِ فِنْ جِيرًا וַאֲמַרְמָּם זֶבַּח־פָּּסַח הוֹא וָמִימָרוּן דֵּיבַח חַנֶס הוּא

נֹאַבֹרוֹ כֹּוֹ הֹמֵנ: (ס) כַּאַשֶּׁר צְנְּהְ יְתְנֶה אָתְר מֹשֶׁה בְּמָא דְפַּקּיר יִי تنظر تنظم ختا نمكيخ تعتب لقحد ختا نمكيج

इंद्रिंद: אַמָּר בְּבֶּית הַבָּוֹר וְכִלְ בְּכִוֹר מַּגַ_כַּסְאָנְ מַגַ בַּבְּנָגַ עַמָּבָּנ מְצְרָוֹם מִבְּלָר פַּרְעֹּה תַּיִּשֶׁב משי הקר **څے_ځ**ديدي ĘŸĽĄ

אַן בַּיִּה אָמֶר אֵין־שָׁם מֶה: אַמְבָּר גְרְלָה בְּמִצְּרָיִם בְּיִ מְּבֹבוּתְ וֹכֹּלְ מִאֹנְוֹם וֹטִבוֹי וֹנְׁלֵם פּּׁבְמָּע לַּנְלָע עַנּא וֹכָלְ - וַקָּם פּּבַמָּע בָּלֵנְלָּגֹא עַנָּא

בּׁגַיִּאַמְּבַנִּ אַבִּנְבַם וִנְיִנִי אַבִּנִ וּנִמָּבנּן לַכְנָן

וּבְרַע עַמָּא וּסָגִידוּ: זֹט מֹגֹנֹאֵ וֹנִט בַּטַּנֹא הֵּנִיָּרֶ וֹהְבֹאֵלְ בֹּמֹגִבוֹם כֹּב מֹנוֹא

וֹאַבֿווְן כֹּן הַּבֹּנוּ:

בוכְרָא דִּבְעִירָא: בְּמִבֹגא בַבְבֵינו אַסִּיבוּי וְכַל けいしょ ۲Ţ בּמַּטִיד לְמִטַּב עַּל כּוּרָסֵי במאַנום מכוכבא בפּבמִני למל פל בוכרא בארמא וּנְתְיוּ בַּחֲצָּי הַכְּיְלְּה וְיהֹנְתְ נִתְּנִה בְּפְּלְנִיּה בִילְיָא נִייָ

שַּׁמְן דְּלָא הַנְה בֵּיה מִיהָא: בּׁמֹגֹּבוֹם אָבוּ בִוּטַ בּוֹטַאָּ וְכָל עַבְּדְיוֹה וְכָל מִצְרָאֵי

> What mean ye by this service? your children shall say unto you: And it shall come to pass, when

worshipped. people bowed the head and delivered our houses.' And the He smote the Egyptians, and children of Israel in Egypt, when 27 He passed over the houses of the of the Lord's passover, for that that ye shall say: It is the sacrifice

so did they. commanded Moses and Aaron, 28 and did so; as the LORD had And the children of Israel went

first-born of cattle. an the dungeon; and all the first-born of the captive that was that sat on his throne unto the from the first-born of Pharaoh 29 firstborn in the land of Egypt, that the Lord smote all the And it came to pass at midnight,

there was not one dead. there was not a house where was a great cry in Egypt; for and all the Egyptians; and there night, he, and all his servants, And Pharach rose up in the

(TS) ויקד חשם. על בשורם הגלולה, ובילם הלרן, ובשורם הבנים שיהיו להם: על פי סדבור: - באשר דבר. וסיכן דבר, וָסְבַּחָמִי מֶּמְבָס מֶל סָמְבֶן וגוי (שמות ו, ת):

לעשייס: - כאשר צוה ה׳ את משה ואהרן. לסגיד שנמן של ישראל שלא ספילו דבר מכל מנות משס ואסרן, עליהם הכתוב כאלו עצו (תכילתא פי"ב): רילבו ויעשו. אף ההליכה מנה הכתוב, ליתן שכר להליכה ושכר (82) וילכו ויעשו בני ישראל. וכי כבר עשו, וסלה מרהש חודש נהמר להם, הלה מכיון שקבלו עליהם, מעלה

סביאס ספורענות זו. ובכור סשפחס בכלל סיס, שסרי מנס מן סחשוב שבכלן עד ספחות, ובכור סשפחס חשוב מבכור בַּעַבּוּר וֹסֿת הָשֶמַדְּהָיִּךְ (שמות מ, מו): − עד בכור השבי. שהיושמחין להידס של ישרהלל, ועוד שלה יהמכו ירהֿמנו אף של אומס אחרם וסוא במלריס: - מבכור פרעה. אף פרעס בכור סיס ונשמייר מן סבכוריס, ועליו סוא אומר (92) והי. כל מקום שנהמר וסי, סוא וצים דינו, שסוי"ו לשון מוספת סוה, כמו פלוני ופלוני: הבה בל בבור. ומסו כן משוי של משם ושסכן כן משו:

ויולדום מכווקים פנויים, והיו להם בכורות הרבה, פעמים הם חמשה לאשה אחח, כל אחד בכור לאביו: בכור, גדול שבבית קרוי בכור, שנאמר אף אָנִי בְּכוֹר אֶפְנִהוּ (מסליס פט, כח). דבר אמר, מזכיות מזנות תחת בעליסן מלמד שסיס סוא מחור על במי עבדיו ומעמידן: - כי אין ביה אשר אין שם מה. יש שס בכור, מת, אין שס (30) ויקם פרעה. ממעמו: לילה. ולה כדרך המלכים בשלש שעות ביום: הוא. מחלה, והמר כך עבדיו,

ċīċläa: ישְׂרָאֵל וּלְכֶנּ עַבְּרָוּ אָת־יִרוֹּה יִי יְשְׁרָאֵל וְאִיוִילוּ פְּלְחוּ בֵּדֶם יִי יְשְׁרָאֵל וְאִיִּילוּ מקוף עמי נם־אַמָם נם־בָּנֵר מגו עמי אַף אַחון אַף בָּנִי זּגַ לַגְּלֵע וֹנְאָמֶעְ לַנְּמִנְ הַּאָנְ בַּלָגִלְיִא וֹאַמָּע לַנְמִנְ פּוּלַנִּ لذ المنات المناتة

יברלטם נם אטי: לינו פּאָמֶּר בְּבּרְמֵּם וֹלְכִי בַבְרוֹ בּמִא בַמִּלְיַנּוּ נַם_צאָנֹכֶם

בָּׁנְ אֲמֶׁבְוּ כַּבְּלֵנִי מִטְיִם: خْشَاب خْشَخْتِه مَا بَهْدُ لَا خُعَنِيهُ خُشَوْمَانِهُ بَا مُل

בְּשִׁלֶּלְתְיִם מַּלְ_שִּׁכְּמֶם: * ; riţiy i çi\variqo נישָא הְעָם אָת־בְּצַקוֹ מֶרֶם וּנְּטֵל עַמָּא יָת לֵישְׁהוֹן עַר

משֶׁה וְיִשְׁאֵלוּ מְמִּצְרְיִם כְּלֵיֹ - דְּמִשֶּׁה יִשְׁאִילוּ מִמִּצְרִים

וֹיהוֹה נְטַן אֶת־חֵן הְעָם בְּעִינֵי יִייִ יְהַב יָת עַּמָּא לְרַחֲמִין כפר יקלי זהר ישְּׁמְלְת:

ជន់ដឺដេ: (**៤**) מֹבְבֹוֹם נַנְּמְאַבְנָם וֹנִוֹבָּבְנַ אָטַ בַּבְּהַנִּנ מִבְּבַבָּוּ

בּוֹלֵי, בַוּּבֹבׁים לַבַּב מִמֶּנ: סָבְּתְּה בְּשִׁשֹׁ־מֵאֹוֹת אֲלֶךְ לְסָבּוֹת בְּשִׁית מְאָה אַלְפִין رَافُمُّهُۥ خُرِّارِ الْمُلِٰكُمُ عَلَيْمُلُوُّو الْمَحِادِ خُرِّار الْمُلِعَمِ عَلَيْمُلُوّو

くは没て

וֹאִנוֹנְלִי וֹגַּלִי אַנְ מָּלַנִי זָם בַּלַלַבְכָם אַנ מִּנְכוּן אַנ שנְבוּכוּן

جُرْنِيرٍ!: אֹבׁהֹא אֹבׁו אֹמֹבוּ כּוּלָנֹא הַּגְ∟בְׁהֶּם וּנִיבוּנה מִצְּבְׁאָּג הַגְ הַמָּא

خنق، بالا: גריר בלבושיהון בְּבְרָת לָא שַׁמַת מוִעַר אָבִּוֹטִּבוּוֹ

מונו בלפו ימאנו בדתר האו כֹבְבוּ וְבִינִ וְאָבִאָק הַבַּבוּ כִּפִּטִינִּמָא

بخديها:

וֹבוָלַנוּנוּ וֹנוּ מִגִּבוֹם:

אַלבא בוּלְאָע פֿב מִּמַפֿלָא:

the Lord, as ye have said. children of Israel; and go, serve my people, both ye and the up, get you forth from among Astron by night and said: 'Rise And he called for Moses and

gone; and bless me also. 32 herds, as ye have said, and be Take both your flocks and your

said: 'We are all dead men.' out of the land in haste; for they 33 upon the people, to send them And the Egyptians were urgent

shoulders. up in their clothes upon their kneading-troughs being bound before it was leavened, their And the people took their dough

gold, and raiment. jewels of silver, and jewels of and they asked of the Egyptians 35 according to the word of Moses; And the children of Israel did

despoiled the Egyptians. have what they asked. And they Egyptians, so that they let them favour in the sight of the And the Lord gave the people

children. thousand men on foot, beside Succoth, about six hundred journeyed from Rameses to And the children of Israel

שאמרמי אני, בטל לא אשלח, בטל מי ומי ההולכים, בטל רק נאנכם ובקרכם ינג: גם אחם. סגצריס: גם בני ישראל. סמף: ולכו עבדו וגר כדברכם. סכל כמו שאמרמס, ולא כמו (13) ויקרא למשה ולאהרן לילה. מגיד שסיס מחור על פחחי סעיר ולועק, סיכן משס שרוי, סיכן חסרן שרוי:

(שב) גם צאנכם גם בקרכם קחו. מסו כאשר דברמס, גַּס פַּמָּס מָמַן בְּיָבִינוּ וְבָּמִיס וְעַנֹּוֹמ (שמות י, כס):

וברכחם גם אותי. המפללו עלי שלא אמומ, שאני בכור (מכילמא פי"ג):

वेतर (वेव): (33) בלגו מחדם. למרו, לא כגורת משה הוא, שהרי אמר ומח כל בכור, וכאן אף הפשומים מחים, ה' או יי בבים

(48) שרם יחמץ. המלריים לא הניחום לשהות כדי חימון: משארחם. שירי מלה ומרור (שם): על שכמם.

(35) בדבר משה. שלמר לסס במלריס, וִיְשָׁמֵלוּ מִישׁ מַמְּם רַעֲסוּ (שמום ילו, צ): ושמלה. לף סן סיו משוצות אט"פ שבהמות הרבה הוליכו עמהם, מחבבים היו את המלות (שם):

(36) וישאלום. אף מה שלא היו שואלים מהם היו נוחנים להם, אתה אומר אחד עול שנים ולך: וינצלו. לסס מן סכסף ומן סוסב, וסמאוחר בפסוק חשוב (מכילחא שס):

(פ) מרעמסס סבחה. ק"ך מיל היו, ובאו שם לפי שעה, שואתר נָמֶשָׁה מֶּהֶבֶס עַל פַּנְפֵי נָשֶׁרִיס (שמות ימ, ד): וכולגנו:

וְצְאֵן וּבְּקְר מִקְנֵה כְּבֶּר מִאָר: סֵּנִי לַחְּדָּא: ³⁶ וֹנִם_מֹבֶר בַר מֹלֶרַ

ממעון ומלא ועובו למובא אַנַיִם נאַן נוּכְרָאָון סַנִּיאָין סְלִיקוּ

herds, even very much cattle. also with them; and flocks, and And a mixed multitude went up

בּּמִוּ לַבִּים: לְהַהְמְּהַ וְנִּם בֵּבֶה לֹאִי לְאִינִעַּבְּנְאִ וְאַרְ וְנְהִין לְא יְגְׁרְהָּוּ מִמְּאֹבְיִם וֹלְאָ זֶבְלְוּ מָמָּאַבִּים מַצְּוֹת כֵּי לַאִּ חַמֵּץ に扱いる ははればにロ メロードはれん にが位に

עברי להון: אָב, לָא שַׁמָּת אָב, אִשַּׁבַכוּ מֹלְנוֹ מִמִּגַבוֹם נאפן זע לישא דאפיקו

victual. prepared for themselves any could not tarry, neither had they were thrust out of Egypt, and it was not leavened; because they 39 brought forth out of Egypt, for cakes of the dough which they And they baked unleavened

וֹאַבְבָּת מֹאַנִע הַּלְּנִי: نَمُحُد خَمَعُدُنَا مُحِيمُنَا مُثِلًا خَمَعُدُنَا נמנָאַּבְ בֹּלֹג וֹאָבִאָּבְ אַאָּבִר נמִיִּטִב בֹּנָג וֹאָבָאָבְ צַּיִטִּיבוּ

ننځندا څندا: ÄĻĒſ

hundred and thirty years. of Israel dwelt in Egypt was four Now the time that the children

גּבְאָות יְהוֶה מִאָּבֶץ מִצְּבֶוֹם: בְּעָבֶם הַיִּוֹם הַיְּה נָצָאֵי כָּל־ וַאַרְבָּע מֵאָוֹת שְׁנְוָה וַיְהֹי וּהָלָהון שְׁנִין וַהָּוָה בּּכְּרַן נוהי מקץ שלשים

בּוֹ מִאַּבֹּמֹא בַמִּגְבוֹם: וְמָא בַבוּן נְפַּקוּ כָּלְ הַוּלַיָּא שְׁנְּע וַעַנְע מִסוּף צַּרְבָּע מָצָה

Egypt. LORD went out from the land of pass, that all the host of the even the selfsame day it came to four hundred and thirty years, And it came to pass at the end of

הְמִנְנִים לְכֹּלְ בַּנִינִ וֹהְבֹּצִילָ הוא הפַיְלָה הַנָּה ַ בְּיִרְנְּעִי בְּמִגֵּבוֹם עוּאִ בִּילֵגֹא טִבּוּן מֹגַנְיִם וֹנִ לְאַפּּׁלִנִינִוּן בניל שַׁמְּבַים הוּאַ לַיהוֹדָה לַיּלִיּ

throughout their generations. the children of Israel Watching unto the Lore for all To thgin a si thgin omas 42 from the land of Egypt; this the Lord for bringing them our It was a night of watching unto

הגברים: מגן עשריס שנס ומעלס:

(85) ערב רב. מערונות לומות של גרים:

ζα, ιτι,: מַמָּב נְשִּיבֵיוּ מַשַׁבַּם כְּלְיַלְמִיּךְ לְבְמַךְ מַשְׁבַרִי בַּמִּדְבָּר בְּמָבֶן לֹא וְרִיּשָׁה (ירמיה ב, ב), ומה שכר מפורש אחריו לדֶש יִשְׁרָמִל של ישר אל, של א אמרו האיך נצא למד בר בל א צדה, אל א האמינו והלכו (מכיל הא פי"ד), הוא שמפורש בקבל ה וְבַרְ מִּי לֶךְּ (95) עגוה מצוח. מרכס של מלס. בלק שלם סממין קרוי מלס: וגם צדה לא עשו להם. לדרך. מגיד שבמן

ממלא מביאמן למלרים עד יליאמן ר"י שנה, רום אחד מן הדברים ששינו למלמי המלך: (שמום ו, ד), לפיכך אםה לריך לומר כי גר יהיה זרעך, משהיה לו זרע, וכשחמנה ארבע מאוח שנה משנולד ילחק, אפילו במברון, כענין שנאמר אַשֶּׁר בֶּר שֶׁם מַבְּרָסֶם וְיִנְּמָק (בראבים לה, כו), ואומר אָם טֶרֶן מָבֶרישֶׁם אֲשֶׁר בֶּרוּ בָּה בשנום עמרס, סרי שלה סמלה הרבע מהום לביהה מלריס, וסווקקה לומר על כרהך שהף שהר סישיבום נקרהו גרום, שנים סיו לקסם עד שלא ירד למזריס, וסרבס משנות עמרס נבלעים בשנות קסם, וסרבס משמונים של משס נבלעים סבאים עם יעקב סיס, לא ומשוב כל שנומיו וכל שנום עמרס בנו ושמנים של משס, לא ממלאם כל כך, ועל כרחך סרבה ושלשים שנס סיו משנגורס גוירם בין סבמרים עד שנולד ילמק. ואי אפשר לומר בארץ מלרים לבדם, שסרי קסמ מן שנה. - בין הכל, משנולד ילחק עד עכשיו היו ארבע מאום שנה, משהיה לו זרע לאברהם נחקיים כי גר יהיה זרעך, (0+) אשר ישבו במצרים. חמר שלר סימינות שישנו גריס נחרן לח לסס: שלשים שנה וארבע מאות

(מכילמא פי"ד): עין, בע"ו בניםן באו מלאכי השרח אלל אברהם לבשרו, בע"ו בניםן נולד ילחק, ובע"ו בניםן נגורה גזירה בין הבתרים (וף) ויהי מקץ שלשים שנה וגר ויהי בעצם היום הזה. מגיד, שכיון שהגיע הקן, לא עכנן המקום כהרף

לה". סוא סלילה שאמר לאברסס בלילה הזה אני גואל את בניך: שמרים לכל בני ישראל לדרחם. משַמַר (שר) ליל שמרים. שסיס סקנ"ס שומר ומלפס לו לקייס סבעממו לסולים מפרן מלרים: הוא הלילה הזה

∠%_ί%⊂ً∠ τι: וּאָע וַיַפַּע עַפָּסָע כָּלְ־בֶּן בַבֶּר و، ووناه المناه المناه

וּטַלְמָּה אֹהוֹ אָז יָאכַל בָּוֹ:

۵٠ שוֹמֶב וֹמְבֹיר לֹא־וֹאַכַל בְּוֹ:

וֹמֹּמֹם לַאִ טַּמִּבָּׁרוּ בַּוֹי

לי בַּלְהַנֵּע יִמְּבִׁאַלְ יַהְּמָּהְ אָטִׁוּ:

بنغثا نخر ختر خعربجدح نظرت حَمَّمُونِ لَئِرُكِ جَمُّلُوكِ 84 ट्रांग नक्षर ट्रं ट्रांट्र क्रिंग וְבִי־נְגִּיִר אִּמְףׁ גַּר וְעָשָׂת פֶּסִתֹ

וֹלַנְיֹע עַלָּיִר בְּעוִלְכֶּם: op תּוְרָה אַהַּה יִהְיָה לְאָזְרָה אִיְּרִיְּהָא חֲדָא הְּהֵי לְיַצִּיבִּיָּא

> Ë.Ľ: וֹמְבֹאָב בְּוֹמִשַׁמַּב לָא וֹיכוּל בְא מְּוֹנְתִ פַּסְׁחָא כָּלְ בַּר נאַמר וָן לְמִאָּר וֹאַבורן

נטלזר ימיה קבין ייכול ולכן מגר וידר וידין פּסְפּא

שַּוְעַבֹּא נֹאֵנוֹבְא לָא הַכוּלְ

לְבָּבָא וֹנְבַמָא לָא שַׁשַּׁבַּנוּן עַפְּקוּ מוֹ בִּיהָא מוֹ בַּשְּׁרָא בּטַבוּבֹא טַבָא וֹטִאָּכִּוּלְ לָא

זְבְּבְרוּן יָתֵיה: 上に流しおく

אַבְעָא וְכָלְ עַּבְלָא לָא יִיכוּלְ לממבדיה ויהי ביה כָּל דְּכוּרָא וּבָבוֹ וְקְוֹרַב נוֹהְבוֹע פֿסטא צוֹבם נוֹ מִנִּוֹנ וֹאָבׁוּ וֹשׁנֹּוּב הֹמִכוּן נִּיוָבֹא

كنكتيندي

ترزردرا:

نظلانبلتنك

shall no alien eat thereof; ordinance of the passover: there 43 and Aaron: 'This is the And the Lord said unto Moses

he eat thereof. hast circumcised him, then shall 44 bought for money, when thou but every man's servant that is

shall not eat thereof. A sojourner and a hired servant

bone thereof. house; neither shall ye break a of the flesh abroad out of the 46 thou shalt not carry forth aught In one house shall it be eaten;

shall keep it. All the congregation of Israel

And when a stranger shall

thereof. uncircumcised person shall eat born in the land; but no it; and he shall be as one that is then let him come near and keep his males be circumcised, and the passover to the LORD, let all

sojourn with thee, and will keep

'nov stranger that sojourneth among 49 homeborn, and unto the One law shall be to him that is

(פי) ואח חקח הפסה. כי"ד בנימן נאמרס לסס פרשס זו: כל בן נכר. שנמנכרו מעשיו לאביו שבשמיס ובט מו סמויקין, כענין שנאמר וְלֹא יִפֵּן סַמַשְׁמִים וגוי:

(44) וַמִּלְחַה אַוחִי אַז יאָבל בו. רבו, מגיק שמילָם עבדיי מעכבסו מָלאַכוָל בפסח (יבמִוּם ע:), דברי רבי יסושע. (פקחים לו.), ואחד נכרי ואחד ישראל מומר במשמע (מכילחא פע"ו):

רבי אליעזר אומר, אין מילה עבדיי מעכבהו מלאכול בפסח, א"כ מה הלמוד לומר אז יאכל בו, העבד:

שלא כגון ערבי מסול וגבעוני מסול וסוא מושב או שכיר: (P) חושב. והגר מושב: ושביר. וה הנכרי, ומה מלמוד לומר, והלא ערלים הם ונאמר וְבֶל עָבֵל לֹח יֹחַבַל בֹּו,

כזים בשר חו מוח, חין בו משום שבירם עלם: מן המבורה: - ועצם לא חשברו בו. הראוי לאכילה, כגון שיש עליו כזימ בשר יש בו משוס שבירם עלה, אין עליו על הבמים אשר יאכלו אומו בהם, מכאן שהאוכל, אוכל בשני מקומות (מכילמא פע"ו): א חוציא מן הביח. או אינו אלא בבים אחד כמשמעו, וללמד שאם החחילו והיו אוכלים בחזר וירדו גשמים שלא יכנסו לבית, חלמוד לומר (6+) בביח אחד יאכל. במבורס אמת, שלא יעשו סנמנין עליו שמי מבורומ וימלקוסו, אמס אומר במבורס אמת

למשפחות, יכול אף פסח דוכום כן, מלמוד לומר כל עדם ישראל יעשו אומו: (דף) כל עדה ישראל יעשו אוהו. למה נאמר, לפי שהוא אומר בפסח מלרים שה לבים אבום, שנמנו עליו

נלמד מבן נכר לא יאכל בו: של גר בארבעה עשר: וכל ערל לא יאכל בו. לסבים הת שמתו החיו מחמח מילה, שהינו מומר לערלות והינו (8+) ועשה פסה. יכול כל הממגייר יעשה פסח מיד, מלמוד לומר והיה כאורח הלרן, מה אורח בארבעה עשר

(פי) חורה אחת וגוי. לסשוום גר למוכם מף לשמר מלום שבמוכס (מכילם אם):

אַבְרָן בֵּן עִשְׁי: (ס) צְנְיִה יְהְנְה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־ דְפַפֵּיר יִי, יִת מֹשֶׁה וְיָת تَالْمُشِهُ خُدِ خُتْرٌ نَشِلُكُمْ حَكَيْشِد تَشْلَدُ ذَحْ خُتْدَ نَشِلُكُمْ خُمُّهُ

מֹגִבְנִם מַּגְ_גִּבְאָטֶם: (פּ) ئىين قىل خَيْرُ نَصْلَكُمْ مَكْنُهُ لَدُ يَن خَيْرَ نَصْلَهُمْ مَعْلَمُهِ וַיְהְי בְּעֶשֶׁטְ הַיַּוֹם הַזְּיָה הוֹצִיא וַהָּוָה בִּכְּרַן יוֹמָא הָדֵין צַּפִּיק

שבימי נוֹדַבָּר نلألا

בְּאָבֶם וּבַבְּהַבְּמָה לֵּי הְוּאִ: كَلْيُمَا ذِرْ خُرِ فَرَال قَمْل هَٰكَادِيم كَالْمَا خُرْ صَاخَلَه

מּנִגְיי וֹלָאִ יֹאַכֹּלְ שֹמֵּא: בְּחָנָל יָד הוֹצָיא יְהוָה אָהְכֶם ממגלנים מבנת עלדים בי ּ אָת־הַיִּוֹם הַנָּהֹ אֲשֶׁר יְצְאָהָם ניּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הַעָּׁם זְכֿוֹר

דְאָבֶיב: י הַיּוֹם צַּמָם יֹצְאָים בְּחָֹדֶשׁ יוֹמָא דִין צַּמִּוּן נְפְּקּין בְּיַרְחָא

הְעַבְרֶה הַוּאָת בַּחָדֶש הַנָּה: עלב וולה ומכוש אני. לְאַבְּטְׁ, בְּ לְטִׁט לְּבְ אָבְא זְבָּט וֹבַיבוֹנָ אַמָּב וֹמִּלַמ י אָבֹּא עַבֹּנֹהֹנָ, וֹעַעִעָּ, וֹעַאָּמָנָ,

אַבוון כּו מַבוו:

במענים על היליהון:

אָל־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יִיְ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר:

كركر كالهز וֹמִּבְאֵלְ בַּאֹּלְמִא וּבֹבֹמֹנִגא نَشِدُ هُنَا خُرِ וֹלְבַא בֹבֹנוּ

וְטְאֶׁכִּילְ חֲמִיעַ: אַפּֿגַל זוֹ זִטַכְוָן מִכָּא וֹלָא מֹבֹצוּטֹא אָבוּ, בֹטַלוּל וֹצ הנפקהון ממצרים מבית בְּכִירִין נְתְּ יוֹמָאֵ תַבַּיוֹ משה לעמא הוו

ア☆ロ「口が:

נים פּוּלְטַוֹּא בַּוֹבָא בּוֹנִבא מְבְרָא חֲלֶב וּלְבָה וֹטִפּׁלָם לאָבְהָהָה לְמִהַן לְנִי אָנַת LLES בְּנְעַנְאֵי וְחָהַאֵּי וֹאָמוְרַאָּ

> Moses and Aaron, so did they. 50 Israel; as the LORD commanded Thus did all the children of

of Egypt by their hosts. children of Israel out of the land or day that the Lore D did bring the And it came to pass the selfsame

And the Lord spoke unto Moses,

': Air is Mine.' Israel, both of man and of beast, womb among the children of 2 first-born, whatsoever opens the Sanctify unto Me all the

there shall no leavened bread be brought you out from this place; strength of hand the Lore house of bondage; for by 3 came out from Egypt, out of the Remember this day, in which ye And Moses said unto the people:

month Abib. This day ye go forth in the

service in this month. honey, that thou shalt keep this land flowing with milk and unto thy fathers to give thee, a and the Jebusite, which He swore and the Amorite, and the Hivite, the Canaanite, and the Hittite, To bnal ədt otni əədt gnird llada And it shall be when the LORD

- (מהלים כב, מ), יפתמו שפתים: לי הוא. לעלמי קניתים, ע"י שהכיתי בכורי מלרים: (ב) פטר כל רחם. שפתח את הרחס תחלה, כמו פוער מים באשית מדון (משלי יו, יד). וכן יפעירו בשַפָּר
- (E) זכור אח היום הזה. למד, שמוכירין ילילם מלרים בכל יום:
- שסוח כשר ללחת: במדש שסיח פָשָׁר לנחֿמ, להֿ ממס, ולה ננס, ולה גשמיס, וכן סוה הומר מוֹנִיה חֲמִירִים בַּפּוֹשֶׁרוֹת (מסליס מת, ו), מֹדֶשׁ (+) בחדש האביב. וכי למ סיינו יודעין צמיוס מדע יצמו, מלמ כך ממר לסס, רמו מסד עגמלכס, עסוצים מסבס
- בבן שאינו יודע לשאול, והכמוב מלמדך שמפחח לו אחה בדברי אגדה המושכין אח הלב: בְּנֵיכֶס מָס סְעַבֹּרֶס סַאֹּחׁם לֶכֶס (שמוח יב, כו), צבן רשט הכחיב מדבר שהוציח אם שלמו מן הכלל, וכאן והגדח לביך וסיס כי מבאו אל סארץ וגוי, ולמס חור ושואס, בשביל דבר שנתחדש בס, בפרשס ראשונס נאמר וָסָיֶס פִי יֹאֹמֶרוּ אֲבֵיכֶס מן סממריס ומן סמאניס (רש"י מגילס ו.): אח העבודה הזאח. של פסח (פסחיס לו.), וסלא כבר נאמר למעלס ו ביעקב סוף אומר פְפַבֶּן אֲשֶׁר פַּפָּס שׁבֵבּ שְנֶיסְ וגוי (שׁס כח, יג): זבת הלב ודבש. חלב וצ מן סעויס, וסדבש וב סוא אומר, צַּיּוֹס סַסוּא פָרַמ ס' אָם אַבְּרָס וגו' (בראשים מו, יה), ובילחק סוא אומר גוּר בָּאָרֶץ סַיּאֹם וגו' (שס כו, ג), בכלל כנעני סס, ואחח ממשפחח כנען סיחס שלא נקרא לס שס, אלא כנעני: נשבע לאבחיך וגרי. באברסס (5) אל ארץ הכנעני וגוי. אע"פ שלא מנס אלא המשה עממין, כל שבעה גוים במשמע (הנהומא בא יב), שכולן

וּבַיּוֹם הַשָּׁבִיעָּי חָג לַיהוָה: ° מִּבְׁמָּׁע נְמִים שַאִּכָּלְ תַּאָּע מִבְּמָּא וְמִּוּן מַּיִכִּוּלְ פַּמִּירָא

יבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָר חַנָּא קָרָם

seventh day shall be a feast to the o unleavened bread, and in the Seven days thou shalt eat

ŧĊ\$Ŀ: لَّذِي عَلَيْهِ الْخُدِّ الْأِي الْعَلَيْدِ الْأَيْ الْعَلَيْدِ كِلَّا لَا لَمُدِدِ خُخْرِ ַ הַּנְּמָנִם וְלַאָּבִיבַאָּה לַבְּ חַמֶּא יוִמִּין וַלָּא יִמַּחָזִי לַבַּ חַמִּיעַ

מַאָּנִעְ וֹאַבְיֹלְ אָנוּ הַבְּלֹנִי פַּמִּירָא יִהְאָבִילְ יָנוּ הַבְּלָּא

there be leaven seen with thee, in seen with thee, neither shall there shall no leavened bread be throughout the seven days; and Unleavened bread shall be eaten

לְּ בֹּגֹאִנוֹ מִמֹּגַבוֹנִם: לאמר בעבור זָה עְשָׂה יְהוָה לְמִימִר בְּדִיל דָא צַבּד יִיָ לִי ابتياري ججبة جيات تتربه بمميد ججبة جانهه متده

בְּמִפַּׁלֵוְ מִמָּגִּבוֹם:

when I came forth out of Egypt. that which the Lord did for me 8 that day, saying: It is because of And thou shalt tell thy son in

all thy borders.

בִּי בְּיָר חֲזְלְה הוֹצְאֲךְ יְהֹוֶה שׁבְּיִלְים מְבֶוֹם לְבִוֹנִים בְּפִּילֶב בִּיְמָבִי אִנְבִינְאַ בִּינְ בְּפִּימֶב נְלוֹכֹּׁנוְן בָּנוֹן מִּנְיוֹב לַמָּמֹן נְלִנְבֹּנוֹן בֵּנוֹ מִנֹּנֵּ בַּנוֹרְ نْتَرْبِ خُلِدِ خُهِبُهِ مَحِـرُلُـكِ نَـت، خُكْ خُهُهُ مَحَ نُلُكُ

ದದಸ್ಥೆ: אָרָוּ בְּיִרְ עַּלְוּפֹא אָפַבְּרָ וְיִ

thee out of Egypt. hand hath the Lord brought gnorts a driw rot httom & strong that the law of the Lore may be 9 memorial between thine eyes, thee upon thy hand, and for a And it shall be for a sign unto

מְמָבֵּבֶׁים:

<u>'ಭ'ಭ⊓: (ಡ)</u>

מומום בומניה מומו לומו: אָטַ הַהַבְּאָה וְהָשָּׁה בָּיִם בְּיִלְשָּׁה בָּיִם בְּיִלְשָּׁה בִּיִם בְּיִלְשָּׁה בִּיִם בְּיִלְשָּׁה בִּי ئڌرا

to year. ordinance in its season from year Thou shalt therefore keep this

לְבְּ וֹלְאָּבְעִינְבּ װְעִׁלְבִי לְבִּי נִקְאָּבִעִינְבּ וְנִשְׁתִּעְ לְבִּי אָבֶׁלְ בַּלְּנְהָ בַּאְמֶבְׁר נְמְּבָּה בִּנְתְּלָּה בֹּלָא בַּלְנָם לְנַ וְהַלְּטִ בּּירוְבְאַף יְהֹנְתֹ אָלְ וִיהֵי אֲבִי יַמִּילְנָּף יְיָ לְאָבִעּ

give it thee, thee and to thy fathers, and shall the Canaanite, as He swore unto To band offing thee into the land of And it shall be when the LORD

ײַּוּבְיִרים לַיּהוְיָה: ביהון לף דקרין הקביש מְּנֵר !! וֹכֹּלְ פַּׁטַּט וֹלְּגַ בֹּמֹנֹא ™ לֵיהוֹה וְכָל־פָּטָרוּ حُمِ طُمُد ثَمْ فَي الْمُعْدَد خَمْ فَيَا لَمْ ثَدُهُ كَانُاه

of a beast, shall be the Lord's. male, which thou hast coming womb; every firstling that is a LORD all that openeth the that thou shalt set apart unto the

- (8) בעבור זה. צענור שקקייס מנומיו, כגון פקח מלס ומרור סללו: עשה ה׳ לי. רמו משובס לגן רשע
- בס יד שסיא כסס (מכילמא שם מנמות לו.): פרשיות הללו ותקשרם בראש ובורוע: על ידך. יד שמאל, לפיכך ידכה מלא בפרשה שנייה (פתוק מו), לדרוש (9) והיה לך לאוח. ינימם מזריס מסיס לך למום: על ידך ולזכרון בין עיניך. רוזס לומר, שמכמונ לומר, עשה ה' לי ולא לך, שאלו היית שם לא היית כדאי ליגאל (מכילתא פי"ו):
- (1) מימים ימימה. משנה לשנה (שם לו:):
- כירושת אבות (מכילתא פי"ת): âạço ầt ṣġçT ஹॅr ṭফॅdarıkı'(שמום ו, ה): ונחנה לך. ההל בעיניך כלילו נהנה לך בו ביוס, ולל ההי בעיניך וו, אם מקיימוסו במדבר, מוכו ליכום לארך ומקיימוסו שם (מכילמא שם): נשבע לך. וסיכן ושבע לך, וְהָבֵּאָמִי (II) והיה כי יבאך. יש מרצומינו שלמדו מכאן, שלא קדשו בכורות סנולדים במדבר, וסאומר קדשו מפרש ביאס
- נפל קרוי שגר, כמו שָׁבַר מֻלְפֶּיךְ, חֹבל וּה לחֹ בחׁ חֹלחׁ ללמד על הנפל, שהרי כבר כמב כל פער רחס, וחֿס תחֿמר חֹף בכור בהמה. נַפֶּל, ששגרמו אמו ושלחמו בלא עמו, ולמיך הכמוב שהוא קדוש בבכורה לפמור את הבא אמריו, ואף שאינו (12) והעברת. מין וסעברם מלח לשון ספרשס, וכן סוח מותר וַסְעַבַרָּמָס מָח גַמַּלְמוּ לְבָּמִּוּ (בתדבר כו, מ): שגר

خذرك كإثاه خجيب بنجيات נאם לא הפהה וער פאָקרא ואָם לא הפרוק إَرَّحَ هُمُا يَامُلُ مَعِيِّا جَهُٰ إَرَّحَ فَرَجِهُ وَمُوْلِهُ مَوْلَاهً

خخئك يتوريح: נטטפגע נכַל בּנכֹרָא בַּאַנָּמָא

לאַמָּר מַּרַ־זְּאָרַ וְאַמִּרְהָּ אֵלָּיִר מָתַר לְמֵימָר מָא דָא וְמִימָר מפמיר ئْلَيْنِ خْرَيْمُمُكِكَ حَنْكَ مُثَالِ نَبْتَ، هَدَ، نَمُمُكِنْكَ خَنْكَ

ממגבום מבנע גַּבַבונם

ממֹבוֹם מבוּנו הֹבַבוּנוֹא: בְּחָנָק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה כֵּיה בִּחְקוֹף יִד אַפְּקָנְא יִי

جَزَر مُحَدُّك: בְּעַׁםְ עַנְּכֹּנְגִם וֹכֹּלְ בַּכֹנְג צַכֹּנִא וֹכֹלְ דַנְכֹּנֹא צַבֹּנָּו حَالٌ هِٰذِرْ أَكُمَ كِأَرْسَزُسَ جِحًا جِهِلَ ٢ يَجَامُ جِهِرَا إِذِهَا فِرَامَ إِذِابَا אָבָם וֹמִּגַ בְּבַנִגַ בְּבַמְנִי מַכְ לכוִן לַאָּבֹן מֹגַּנְוֹם מִלַּכָּר לְאַּלְטֶׁוֹנְ וֹיּנִיבְרְ יְּדְנְיִׁר בְּלְ - לְאַלְּטִּיִּמִּלְאִ יִּקְּמֵּלְ יִנְ בָּלְ

בוכבא גבהובא הכ פו אוא בוכבא פֿאַבמא במגבום פַרְעַּהְ נְהֵנְה כַּר אַלְמֶּג פַּבְענה

ἀἀπα
ἐἰα: (0) נד הוציצנו פמולים ולמומפים בין

אَפֹעלֹא !! מִמָּאַבֿוֹם: בון עונף צבי בהקרוב יו וֹיהַי לְאָת מַלְ יַדְּהְ וּלְתַפַּלִין

> I sacrifice to the Lord all that the first-born of beast; therefore both the first-born of man, and firstborn in the land of Egypt, that the Lord slew all the Pharaoh would hardly let us go and it came to pass, when ef bondage; out from Egypt, from the house of hand the Lord brought us shalt say unto him: By strength

uodi ing: What is this? that thou

asketh thee in time to come, And it shall be when thy son sons shalt thou redeem.

the first-born of man among thy

thou shalt break its neck; and all

shalt redeem with a lamb; and if And every firstling of an ass thou

thou wilt not redeem it, then

brought us forth out of Egypt. strength of hand the Lord between your eyes; for by thy hand, and for frontlets And it shall be for a sign upon

but all the first-born of my sons

openeth the womb, being males;

I redeem.

The Haftarah is Jevemiah 46:13 - 46:28 on page 204.

מַבְּרֵינִים בּיִי בְּעָהָם בְּרְאָהָם מִלְחָמָר וְשָּׁבוּ בַּיו אַמָּר אֱלֹהִים פֵּּן־ינְּחָם הִיא צַּרִי אֵמָר יִיִּ דְּלְמָא אָבְׁא פֹּלְמִּטְׁיִם כַּׁי לַבִּוֹרְ צִוֹּא אָבָה פֹּלְמִטְאָי אָבִּי לַבִּירָא במלק הְעָּם וְלֹא נְהָהָם אֶלְהִים גֶּבֶרְהִי עָמָא וְלָא דַּבָרְנִּיוֹ יִיָּ אוֹרַח

לבלא וועודון למגבום: וומון עַמָּא رَبَرُر جَשَٰوَل هِ إِنْ مَا يَهِدَ فِي رَبِيرِ مِ يَهِذِه فِهِ فِد بِهِ

Egypt. they see war, and they return to said: 'Lest the people regret when although that was near; for God way of the land of the Philistines, 17 that God led them not by the Pharaoh had let the people go, And it came to pass, when

בסמס ממאס במשמע, בא ופירש במקוס אחר בְּבְּקֶרְךְּ וּבְיֹלֹמְנְךָ. לשון אחר יש לפרש וסעברה כל פער רחס, בבכור אדס

בקופין מאחוריו והורגו, הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יפסיד ממונו (מכילחא פי"ח): וכל בכור אדם חפדה בשה. נומן שה לכהן, ופער מתור מומר בהנאה והשה מולין ביד כהן: וערפתו. עולפו שפייעו אם ישראל ביליאתן ממלרים, (שאין לך אחד מישראל שלא נעל הרבה חמורים) טעונים מכספס ומוהבם של (13) פטר חמור. ולה פטר שהר בהמה טמהה, גורה הרחוד היה, לפי שנמשלו בכורי מלרים להמוריה, ועוד שכמוב מדבר:

מורס כנגד מרבעס בניס, מס, רשע, ושמינו יודע לשמול, וסשומל דרך מכמס: מס ואמ, וצמקוס אמר סוא אומר עָס סְעֵלִם וְסַמַּקִּיס וְסַמִּשְׁפְּעִיס וגוי (דבריס ו, כ), סרי ואת שאלת צן מכס. דברס לְּבְּבֵינִי (יסושע כב, כו), דבני גד ובני כחובן: – מה 14ה. זסת ינוק מפש שחינו יודע לסעמיק שחלחו, ומוחס ושוחל (+1) בי ישאלך בגד מחד. יש מחר שסים עכשיו ויש מחר שסים לחחר זמן, כגון זס, וכגון מְמָר יֹמְמֶרוּ צְּנֵיכֶס בבניך הפדה. ממש פלעים פדיונו, קלוג במקום אמר:

ולוכרון בין עיניך ססמורס בפרשס רסשונס, שסרוסס סומס קשוריס בין סעיניס, יזכור סנס וידבר בו: שמים (סנהדרין ד:). ומנחם חברו עם וַבַּמֵף אֶל דְּרֹוֹם (יחוקאל כא, ב), אַל מַמֶיפּוּ (מיכה ב, ו), לשון דבור, כמו (10) ולטוטפות בין עיניך. מפילין, ועל שם שהם ארבעה במים קרוין מעפת, עע בְּלַמְּפֵי שמים, פת באפריקי

Cap . XIII – פרשת בשלח – Cap .

מַאָּבֶא מִגִּבוֹים: لَلْمُشِيْنِ مُكِن كُدْرِيْشِكُمْ يَصْئَلُهُمْ مُحْرِدِهِ كُدْرِيْشِكُمْ مِنْ اللَّهُمُ لِمُعْرِينِ 81 ;;; וּוֹסְּב אֶּבְעַבׁים ו אָטַבַבֹּמֹם וֹאַסַבּב וֹנֹ זִטַ מַּמֹא אָוַבַּם

۶۵۵۵ : ۵۵۵ × וְנַהַבְּנִינִים אָנַרַעַּצָּמוֹנִי מוּוָר יוסף עמו כי השבע השביע للك 复数に אָנו_מֹגֹעונו

<u> ללאט עמולני:</u> יי ניסְעִי מִסְבְּׁה נִיחֲנָי בְאֵהָם וּנְשַלִּי מִסִּיבּוֹת יִּשְׁרוֹ בְאֵיחָם

לַנְיִם לַלְכָּט יוֹמָם וַלְיִלְנִי: لْكِرْجُكِ خَمَوْنِهِ يُجْمَ خُنُهُرِهِ يَخْجُرُمُ خَمَوْنِهُ لِمُنْمُنَعُ יי בְּעַמְּוּד עְנְן לַנְחֹתָם הַבֶּהֶרֶךְ ַניהוָה הֹלַךְּ לְפְּנֵיהָם יוֹמָם

> מאַבא במהבום: ים סוף מדברא

זַרְטֵי מִכָּא עִּמָכְוֹן: גבור ון ומכון ומפטון ומ לני ישְׁבַאָּב בְמִימָּב מִבַבַּב עמיה אַרֵי אוֹמָאָר אוֹמִי וָת וַאַּפַּיק מֹשֶׁה וַת גַּרָמֵי יוֹסָף

בּסְטַר מַדְבָּרָא:

בוממא ובבולוא: ݣݖݙݛݖݨݖݕݳ בֹּנְעָתְא בַּתְּמִוּבָא בַּתְּנִיֹא בוביהון

> land of Egypt. Israel went up armed out of the Red Sea; and the children of the way of the wilderness by the But God led the people about, by

`no\ up my bones away hence with remember you; and ye shall carry Israel, saying: 'God will surely surely sworn the children of Joseph with him; for he had And Moses took the bones of

And the Lord went before them wilderness. Etham, in the edge of the 20 from Succoth, and encamped in

And they took their journey

night: that they might go by day and by pillar of fire, to give them light; them the way; and by night in a by day in a pillar of cloud, to lead

שילאו, וימנו לב לשוב: סדר סכמוצ נכחס סכשימום מסופכיס, ועיין בכח"ס וצג"ח וצמ"י ישוצ נכון ע"ו): פן ינ⊓ם. יחשצו מחשצס על מעוקס אמרו נְפְּנָה רֹאֹשׁ וְנָשׁיבָּה מִנְּרֶיְמֶה, אם הוליכם בפשומה על אחת כמה וכמה (מכילחא פסחא פי"ח). (לפי כגון מלסמם וַיֵּבֶּד סָשַׁמְבֶּקוּ וְסַבְּנַעַנִי וּגוי (במדבר יד, מצ), אס סלכו דרך ישר סיו מוזריס, ומס אס כשסקיפס דרך (משליו, כב): בי קרוב הוא. ונים לשוב באומו סדרך למלריס. ומדרש אגדס יש סרבס: בראוחם מלחמה. (17) ויהי בשלח פרעה וגרי ולא נחם. ולא נסגס, כמו לַךְּ נָמַס סָׁעַס (שמוס לב, לד), בְּסִמְסַלֶּכְךְ מַנְמָס מֹתָך

ימי אפילה: חַׁם מַנִיכָּיו (ברחֿשים יד, יד) וזריו. דבר חֿסר סמושיס מסומשיס, חֿסד מסמשס ינחו, וחֿרבעס סלקיס ממו בשלשם ישראל צמרב. ברש"י ישן) וכן סוא אומכ, וַמַּמֶּס מַעַּבְרוּ מַמֻּשָׁיס (יסושע ה, יד), וכן מרגס אונקלום מְוָרָזין, כמו וַיָּרַק נכסב כי אס לשבר את האוזן, שלא מאמר, במלחמם עמלק ובמלחמם פיסון ועוג ומדין מהיכן היו להס כלי זיין שהכו שעובר ממקום למקום ובדעמו לקנום שם מה שילערך, אבל כשהוא פורש למדבר לריך לומן כל הלורך. וכמוב זה לא שספיבתן במדבר גרס לסס שעלו המושיס, שהילו סיס דרך ישוב לה סיו מהומשים לסס כל מס שלריכין, הלה כהדס קניס, כמו וַפְּשֶׁט צַּפּוּף (שמום בֹ, ג), קַנֶּס וְפוּף קְמֵלוּ (ישעיס ימ, ו): - וחמשים. - מֿין המושיס מֿלה מזוייניס, (לפּי (19) ויסב. המיבס מן הדרך הפשומה לדרך העקומה: ים סוף. למולים פוף. ופוף הוא לשון אגם שֶׁבְּדֵלִים בו

שאף עלמות כל השבמים העלו עמהם, שנאמר אתכם: לכשיגאלו ויילאו משס, שישאוסו (מכילמא פי"מ): והעליחם אח עצמוחי מזה אחכם. לאחיו סשניע כן, למדנו יעקב, אמר יוסף, אני שניט היימי במנריס והיה ספוק בידי לעשוח, אבל בָּנַי לא יניחוס מנריס לעשוח, לכך השביעס (91) השבע השביע. השניעם שישניעו לנויהם, למה לה השניע נויו שישהוהו להרך כוען מיד, כמו שהשניע

(02) ויסעו מסכות. ביוס השני, שהרי בראשון באו מרעמסק לסכות:

לסורומס סדרך: מקום אם עמוד הענן הכין להנחוםם על ידו, שהרי על ידי עמוד הענן הם הולכים. עמוד הענן אינו לאורה אלא כמו להראוחכה, אף כאן להנחוחם ע"י שליח, ומי הוא השליח, עמוד הענן, והקצ"ה בכצודו מוליכו לפניהם, ומכל (IS) לנחחם הדרך. נקיד פממ, שסימ כמי לסנמימס, כמי לַרְמֹּמְכֶס צַּדֶּרֶךְ מֻשָׁר מַלְכִיּ בָּס (דַברִיס מֹ, לג), שסימ

עַמָּא: באומָלא לכולוא מו פֿבם לְינֹלְע לְפֹנֹי בּוֹמֹמֹא וֹאַנִ לְא הֹפּוּנִא לא־נְמִישׁ עַּמְּוּד הַעְּנְלְ יוֹמָם לָא עָּרִי עַמּוּדָא דַעַּנְנָא

people. departed not from before the 22 the pillar of fire by night, the pillar of cloud by day, and

جېښد: **%ム_ひばし**

וּמַבְּיל יְיָ עִם מִשָּׁה לְמֵימַר:

:Saryas: And the Lord spoke unto Moses,

גפן וכְחָוֹ מַחֲנוּ עַּלְ־חַיִּים: מינגל יבון היה לפני בעל ¿ וֹנְשְׁנִי לְפָּנִי פָּּי תַּחִירְהַ בָּין لَـقَـلِ الْمُرَافِينَ الْمُلِكِي لَنْهُلَا مُحْرَدٍ مَنَ قُدْدِ الْمُلَامُ

השרון על וַמָּא: گلت ځمرج لخوبا ځکځځرب טובטא פון מינבנב ופון ומא נוטוכון נואבון בדם פום

it shall ye encamp by the sea. before Baal-zephon, over against between Migdol and the sea, encamp before Pi-hahiroth, Israel, that they turn back and Speak unto the children of

הַּבְּינִם תַּמָּבְּרָ: נבלגם בים לא<u>ו</u>א סור נשָראַג لْغُمُّد قَلَمِير كِخُتَّدُ نَصُّلُهُمْ لَيْنَمِد ۚ قَلَمِي مَرِ خَتَّدُ

מֹבַבּבא: بتجربابا ロダレムメ 没口厂 ממינבלגו אפיו

And I will harden Pharaoh's wilderness hath shut them in.

entangled in the land, the

And Pharaoh will say of the

3 children of Israel: They are

: إلى מֹבְּבְוֹם כִּיִּאְנָּוֹ וְעִוֹעַ נִוֹהָמִּוּ לפּבׁקע יללק ביקי וֹיבֹאמי וֹבֹבֶּל אַנְבִינִם נֹאַכֹּבְבַבְּר וֹנִבְּנְן בִּנְבִינְוֹן נֹאָנִזְפַר لمنتظن

ווֹבַתוּן מִבֹּבְאָנִ אָבוּ אַּנָא וֹנֹ בפועה ובכל משריהיה אָת־לִב־פּּרִעֹּה נְאַמַקּיף יָת לִבָּא דְפַּרָעֹה

they did so. know that I am the Lord.' And host; and the Egyptians shall upon Pharaoh, and upon all his them; and I will get Me honour heart, and he shall follow after

אָנוַ_וֹאֶבְאָרְ מִהְּבְּבְוּנִי: מַע_נָאַט מַּמִינוּ בָּי־שָׁכַּוְהָנוּ וֹהְבֹבוֹוִ אָבְעַבֹּהָם וֹּיָאָמָבוּן معدملا بالإبا أيبرقه جهلا والإبا تَنْقِدِ خُمُّرُكُ مَجْدِنَا قَدْ حُدَّنَا لَهُمُنَاتِهِ خُمُخُوجِ لَمَجْدَنَا

נְאָבְאָבְ מִפּוּלְטִוֹּלָאִ: מֹבֹוֹא אָנוֹ מָבַוֹוֹא נֹנו בְּעַקְּאַ נְאָטָרָרִיּ אָבוּ אָזַלְ הֹמָא וֹאִטְׁנִדֶּפּוּנִי

let Israel go from serving us? this we have done, that we have people, and they said: 'What is servants was turned towards the beart of Pharaoh and of his that the people were fled; and the And it was told the king of Egypt

סאש משלים לעמוד הענן, שער שלא ישקע זה עולה זה (שבת כג:): (SS) לא ימיש. סקנ"ס את עמוד סענן יומס ועמוד סאש לילס, מגיד שעמוד סענן משליס לעמוד סאש ועמוד

, לפני בעל צפון. סוא נשאר מכל אלהי מלרים, כדי להמעומן, שיאמרו קשה יראמן (שם), ועליו פירש איוצ מַשְׁגִּיא שם שנעשר שם בני חורין (מכילחת בשלת פ"ת), והם שני קלעים גבוסים וקופים, והגית שביניהם קרוי פי הקלעים: כמו שנאמר ואמר פרעה לבני ישראל וגוי: - וידונו לפני פי החירות. - הוא פימוס, ועכשיו נקרא פי החירום, על (2) וישבו. לאחריסס, ללד מלריס סיו מקרצין כל יוס סשלישי, כדי לסטעום אח פרעס, שיאמר חועיס סס צדרך,

(מהלים פד, ז), מִּבְּכִי נְּקְכֹוֹת (חֹיוב כת, יחֹ), נְבְּכֵי יָם (שם לת, מו). נבכים הם, כלוחים הם במדבר, שחינן יודעין אָמֶרִי לִּי שְׁמִי הִיחֹ (ברחׁשִים כ, יג), חמרי עלי: - נבבים הם. כלוחיס ומשוקעיס, וצלע"ו שיר"יר כמו בִּעָמֶק הַבְּבָחׁ (3) ואמר פרעה. כשישמע שסס שָבִיס לחמריסס: לבני ישראל. על בני ישרחל. וכן ס' יַלְמַס לְבֶס, עליכס. ζŗιία [ἰḡἑϤα (gιιε ιε' cr):

אל כודפינו, אנו לכיכיס לצכוח, אלא אמכו אין לנו אלא דצרי צן עמכס (שס): וממנו המחילה הפורענות (מכילחה פ"ה): - ויעשו כן. להגיד שבחן ששמעו לקול משה, ולה המרו היהך נחקרב אֱלֹהִים (מהלים עו, דב), ואומר נודַע ה' מִשְׁפְּט עָשְׁה (שׁם מ, יו): — בפּרעה ובכל חילו. – הוא המחיל בעבירה כך וְסִמְנַיִּלְמִי וְסִמְלַבְּשָׁמִי וִמִידַעְמִי וווי (ימוקמל למ, כבכג), ומומר שָׁמֶס שִׁבַּר רִשְׁמִי, ומֹמר כך מֹדָע בִּיסִידָס (4) ואכבדה בפרעה. כשקנ"ס ממנקס גרשעים שמו ממגדל וממכגד, וכן סים פוומר וָנְשָׁפַּעָפִי פְפֹּוּ וּגוי, ופֿמר קקש ממנו וקסיכן ילכו:

28

देवा द्वाः , נְיָּאָסֶׁר אָת־רְבְבָּוֹ וְאָת־עַמָּוֹ וְעַמַּיִס יָת רָתַבֵּיה וְיָת עַמֵּיה

and took his people with him. And he made ready his chariots,

£4-54:

וֹנֹבּבוּגוֹ מֹמִנּוֹ מַכְ כּנּלַעַנְוֹ: لْحُمْ لَأَحُد مَمُثَنَه لَهُمْ هُمَا خَنَادًا لَحِمْ لَنُحًا مُمُثَمَّا וַיּקַּח שַשׁ מֵאָוֹת בֶבֶב בְּחוּר יוְבַר שֵית מְאָה רָתִכִּין

Egypt, and captains over all of 7 chariots, and all the chariots of And he took six hundred chosen

יְצְאָים בְּיָר רְמֶה: خُدْر نَصْلَهُم بَكُرْدُ نَصْلَهُم خُدْر نَصْلَهُم بَكُدْر نَصْلَهُم ، מֹלְנַ מֹאֹנְוֹם וֹוּנֹנְיֵנָם אַנִוֹנִי מֹלְפֹא בַּמֹאֹנִוֹם וּנִנִנַ פֿעַנִי וַיְחַזַּל יְחַנְּׁה אָת־לֶב פּּרְעַה וְחַפֵּיף יִי יָה לִבָּא דְפּרִעֹה

לפלגו לבנה נלנ:

Israel went out with a high hand. of Israel; for the children of and he pursued after the children beart of Pharaoh king of Egypt, And the Lord hardened the

تزور بإذا: إيرري ورحوذ يربرنا رؤور اهتفانا الإنهارية وا خْطِ ٥٠٥ ثَاثَة قَلْمِن نَقْلُمُنا لَمُعْ خُمِ مِنْ فَلَا لِنَحْدَ قَلْمِن מיי נַיַּשְּׂיגוּ אִיְטְם חְנָיִם עַּלְ-חַיְּם וְאַרְבִּיקוּ יְהָהוֹן כַּד שְׁרַן עַל וּוֹבְרַבְּּנִ מִאֹנְוֹם אַנִוֹבוּנְנָם וּבַבַּנּ מִאָּבָאָ, בַּטַבוּנִוּוָ

טולטא בלבם להול אפון:

Baal-zephon. Deside Pi-hahiroth, in front of them encamping by the sea, and his army, and overtook of Pharaoh, and his horsemen, them, all the horses and chariots And the Egyptians pursued after

%<_:Ľ!: מׁאָב נּיּאֹמֹלוּ בֿדֹנִייִמְבְּאַלְ נְבְּטִיּלִי לְטִוּאַ נּוֹמִישִׁ בֹּדִּ מאָבָים נַמַעַּ אַחַבִּיהָם וַיִּירְאִּיִ מִאָּבָאָּיִ ס יִשְׂרְאֵל אָת־עֵינֵיהָם וְהַנָּה יִשְׂרָאֵל יָת עַינֵיהוֹן וְהָא ופּרְעָה הקְרָיב וַיִּשְׁאַלְ בְנֵיר ופּרְעֹה קְרֵיב וּוְקפּוּ בְנֵי

נמְנֹאָן בֿנִם נוֹ: למלין בָּתָבִיהוֹון

out unto the LORD. and the children of Israel cried them; and they were sore afraid; Egyptians were marching after their eyes, and, behold, the the children of Israel lifted up And when Pharaoh drew nigh,

- זֶס לְנוּי לְמוֹתֵשׁ, ועכשיו נספכו לרדוף אֿמריסס צשניל ממונס שסשאילוס: − מעבדנו. מענוד אומנו: שסרי אמר לסס קומו פְּאוּ מִמֹּוךְ עַמִי (שמוח יב, לא), ונספך לבב עבדיו, שסרי לשעבר סיו אומריס לו עַד מָמַי יִסְיֶס בשחרית אמרו שירם, וסוא יום שביעי של פסח, לכך אנו קורין השירם ביוס השביעי: ויהפך. נספך ממה שהיה, ורפו שפינן מוזכין למצריס, בפו וסגידו לפרעס ביוס סרביעי, ובממישי ובששי רדפו פחריסס, וליל שביעי ירדו ליס, (a) ויוגד למלך מצרים. הְיקְמוּרְיוְשׁלֹח שמסס (מכילחה פ"ה), וכיון שהגיעו לשלשה ימיס שקבעו לילך ולשוב,
- שיצמר, מֿני מֿשוק עמכס במלק, שנממר מֻֿמַבֶּק שָׁלֶל: אקדים לפניכס, שנאמר ופַרָשֹׁה הַקַרְיבּ, הקריב עלמו מיהר לפני מיילומיו, דרך שאר מלכים לימול ביוה בראש כמו ממוננו ושלמנוס, בואו עמי, ואני לא אתנהג עמכה כשאר מלכיה, דרך שאר מלכיה שבדיו קודמין לו במלחמה, ואני (ש) ויאסר את רכבו. הוא נעלמו (מכילמא פ"א): ואת עמו לקח עמו. מָשֶׁבֶס בּדבּריס, לקינו ונעלו
- כמכגומו: שמעון אומר, כשר שבמלריס הרוג, מוב שבנמשיס רלוץ אם מוחו (מכילחא פ"א): - ושלשים על כלו. שרי לבאות ואס מאמר מָשֶׁל ישראל, והלא נאמר וְגַּס מָקְנֵנוּ יֵלֵךְ שָׁמֶנוּ (שֹס י, כו), מָשֶׁל מי היו, מהירא אם דבר הי, מכאן היה רבי כל שאר הרכז, ומהיכן היו הזהמות הללו, אם תאמר משל מלרים, הרי נאמר וַיְמָת כֹל מָקָנָה מָצְרָיִם (שמות טַ, י), (ק) בחור. נבחרים, בחור לשון יחיד, כל רכב ורכב שבמנין זס סיס בחור: וכל רכב מצרים. ועמסס
- גבוסס ומפורסמס (מכילמא פ"א): (8) ויחוק הי אח לב פרעה. שסיס מולס אס לרדוף אס לאי, ומוק אם לצו לרדוף: ביד רמה. בגצורס
- פֿל בַמְּקְוֹס מֵשְׁבֶר עְמֵר שֶׁס (ברחְשׁיח ימ, כו). בינחק, לְשׁוּחַ בַּשְׁרֶה (שׁס כד, פג). ביעקב, וַיִּפְבַּע בַּמָּקֹוֹס (שֹס כח, יח): השמים לעזור למלרים (מנחומל בשלח יג): ויצעקו. מפשו לומנום לבותם (מכילמל פ"ב). בלברהם הול לומר, עמסס: נסע אחריחם. בלב אחד כאיש אחד. דבר אחר וסנס מלריס נוסע אחריחם. בלב אחד כאיש אחדי (10) ופרעה הקריב. סיס לו לכתוצופרעס קרג, מסו סקריג, סקריצ עלמו ונמאמץ לקדס לפניסס, כמו שסמנס

מְמָּגֵׁבֶׁים: אַנן הֹהֹוֹנוֹ לָנוּ לְנוּוֹאָנוֹ לַלְטְׁנְינִי בְּמָנִי בַּמָּבְבָּר מָנִי_ رْبُخْرَارِ جُرَامِيْلِ لِيُطَخِّرُ لِيُقَالِدُ

نظتاد خَمْلُدُد: מוֶב לֵנוּ מַבַּב אָנוַ מִגַּנִוֹם ממני וֹלֹמֹבְבַוֹע אָטַ מִאָבְוֹים בַּיּ אַ אָבְּיִרְ בְּמִצְּרִיִם לֵאִמֶּר חֲדָלִ _{עִּמָּ}וֹּ

לְבְאָעָם מִּנְרַ מַּרַ־מִּנְלֶם: אָת־מִצְרַיִם תַּיְּוֹם לָאִ תַּכָּפּוּ לכם עווָם כּוּ אָמֶב באונים אָנַר יְשׁנַּעָּ הַוֹּהָ אָשָׁר יַנְּדָּה אָשֶּׁר יַנְעַשְׁר פּ אַל־הִירְאַרְ הָהְיַנִּצְּרִ וּרְאַרְ תִּדְּחֵלוּן אָהְעַּתִּרִּ נִחֵוּוֹ נְתַ אָל_בְהַתְּתְ נִאָּמָר

ا بَايَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمَاكِ الْمُكَا الله علام المعال ا תַּחֲרִשְׁוּן: (פּ)

نَّمُلِّ لِمُنْ لِمُنْ لِمُنْ لِمُنْ لِمُنْ نفخمَّ هَجُرُ، لَـقَد هُجِـفَدَـ خَجِينَكَ مَجَرَدِ مَه فَدَرَ וּיַאְמֶר יְהוְֹהֹ אֶלְ־מֹשֶׁה מַהְ וַאֲמַר יִיְ לְמִשֶּׁה קַבִּילִית

Ē;Ē₩Ľ: لْنُكِّهُ، خُرِّدُ ـ نَشِلَهُم خُلْبِكَ لَأَنُكُ ۚ لَيْنَظُهُۥ خَرِّدُ نَشِلَهُم خَرِيرَهُمُ g אָטַ גִּוֹנֵי הַלְ עַנִּיֹם יִבְּלֵמְעִי גִּט גַּבְּיִ הַּלְ גַּמָּא יִבְּיַהְּטִי. إَيْضَ بَرَرَه كُمَ تَوْفِكَ بَرْقِينَ إِيْمَ فَأَحْ بِمَ أَنْ مَانِفِرَكِ نِيْرَاهِ

> ムが低さらばな בממט במובברא מא וא במהבום שלנון למהבום בלנסלא くななれ しなをくれ

בְּמָלְבָרָא: בופלח יח מצראי מדומות ÄĽ ダロ מַבוַע מִנּגֹא וֹנפֹבַע וֹני בַלאַ־זָר הַדְּבָר אָשֶׁר בְּבָרְנוּ הַלָּא בּיוֹ פּּתְּנְאָ דְּשִּׁלִּיִלְנָא

מיספון לְמָחְזֵיהוֹן עּוֹד עַר נו מֹבַבְאַנ ווָמָא בוּוֹ לָאַ ומֹא בון אַבו בּטַוּיטון פובלוא בין היעביד לכוו מְמָּע לִמַּמֹא לָא

עַּקְלָּא:

them again no more for ever. the Egyptians to-day, ye shall see to-day; for whereas ye have seen

نْ لَمْ لَيْمُ لِنَهُ كِيلًا: speak unto the children of Israel, 15 Wherefore criest thou unto Me? And the Lord said unto Moses:

And lift thou up thy rod, and that they go forward.

which He will work for you

Fear ye not, stand still, and see

than that we should die in the

the Egyptians? For it were better

Let us alone, that we may serve spoke unto thee in Egypt, saying:

Is not this the word that we

bring us forth out of Egypt?

hast thou dealt thus with us, to

die in the wilderness? wherefore

Egypt, hast thou taken us away to

Because there were no graves in

And they said unto Moses:

for us to serve the Egyptians,

And Moses said unto the people:

13 the salvation of the LORD,

wilderness.

the sea on dry ground. Israel shall go into the midst of and divide it; and the children of 16 stretch out thy hand over the sea,

(11) המבלי אין קברים. יכי מחמח חסרון קבריס, שאין קבריס במלריס ליקבר שס, לקחחנו משס. שיפו"ר

- וכן מי יפן מוסי (שמואל־ב יט, יט) דאבשלוס, שאמוח. כמו לִיוֹס קוּמִי לְעַד (נפניה ג, ח), עַד שוּבִּי בְּשֶׁלוֹס (דברי ימרו ברש"י פטוק פן יפרוך) סיס נבלר ממיממנו, עכשיו שנקוד בשורק, נבלר מלשר נמום. וכן מִי יִפֵּן מוּמֵנוּ, שנמום. מאשר נמומ, ואס סיס נקוד מלאפו"ס, (ר"ל מול"ס, כנודע לבעלי דקדוק שקראו מול"ס מלאפו"ס, ועיין לקמן פרשמ (בו) אשר דברנו אליך במצרים. וסיכן דנרו, יבֶ מֹ סִי עֲבֵינֶס וִיִּשְׁפּׁוֹע (שמות ס, כמ מכיל מת פ״נ): ממוחנו. פלינלק"ה דינו"ן פושי"ש:
- מוסיפו עוד: (13) כי אשר ראיחם את מצרים וגרי. מס שרלימס לומס לינו ללל היוס, היוס פול שרלימס לומס ולל סימים־ב ימ, כו) שמקום שמשוב:
- (+1) ה׳ ילחם לכם. נמנילכס, וכן פִי ס׳ נְלְמָס לְמֶס, וכן מְס לְמֵל מְּרִינּון (מ׳וני יג, מ), וכן וַמֵּשֶׁר זְּבֶּר לִי (נרממימ
- וסאמונס שסאמינו בי וילאו, לקרוע לסס סיס (מכילמא פ"ג): יא): דבר אל בני ישראל ויסעו. אין להם אלא ליסע, שאין הים עומד בפניהם, כדאי וכות אבותיהם, והם, נמונין בלרס. דבר אחר מס חלעק אלי, עלי סדבר חלוי ולא עליך, כמ"ש לסלן, על בְּנִי וְעַל פֹּעַל יָדִי מְּנֻׁיָנִי (ישעיס מס, (EI) מה חצעק אלי. למדנו, שסיס משס עומד וממפלל, אמר לו סקב"ס, לא עת עמס לסאריך במפלס, שישראל

09

שוקו לוכלו ולפֹנֹאָוו: בינני מהזק ※4774 rĘĘŗwiņ: יבכל משריהיה ברהכוהי chariots, and upon his horsemen. sid noqu ,120A sid Als noqu bas get Me honour upon Pharaoh, shall go in after them; and I will hearts of the Egyptians, and they And I, behold, I will harden the

בְפַּרְעָה בָרְכְבָּוֹ וֹנֹבְמֹוּ מֹבְּבְנֹים כֹּנַאְנָוֹ נִעוֹעַ וֹנִבְמוּן מֹבִּבֹאָנ אָבוּ אִנֹאַ

֡֓֜֝֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֡֓֓֓֓֓֓֓֓֡֓֓֓֓֡֓֓֡֓֓֓֡֓֓֓֡֓֓֡֓֓֓֡֓֓֡֓֓֡֡֓֓֓֡֓֓֡֡֓֓֡֓֓֡֡֓֓֓֡֓֓֓֡֡֓֓֡֓֓֓֡֡֓֓֓֡֓֓֡֡֓

upon his horsemen.' Pharaoh, upon his chariots, and gotten Me honour upon 18 that I am the Lord, when I have And the Egyptians shall know

מפּניהָם נוֹגַמְר מִאַּחַבוּהָם: מַאַּטַבונטַם נוּסַּג הּמָּוּר הַעָּנָן م، خفتر مَلَتَكَ نَهُدُهُم تَنْكُكُ ربقع يرجيج بهركبات يبزجه

ישְּׁרָא מִבְּּהְרֵיוּו: המובא בהללא מו פבמובוו מבֿטבירוון בוֹהָב מֹהָבונֹא בּוֹהָבֹצִיק וּנֹמַלְ מַלְאָּכֹא בּוֹנ בַּמַבַבּר

behind them; from before them, and stood and the pillar of cloud removed removed and went behind them; before the camp of Israel, And the angel of God, who went

וַלְּגֹבְוּי: لْمِي كَالْتِ اللَّهُ هُمِ يُلُا خُد וְבַוּאָב וּלֶאֶב **%**ם_דַּלְּיֶּלְע oz מֹנוֹנוֹנו וֹמִּבֹאָכ וֹנוֹנוֹ נוֹמֹלוֹן נוֹכֵאָ בּוֹו מַטַׁנֹע מִגַּבוֹם נבּגוֹ

בון לוני בון כל לולוא: לַן קֿילְיָא וְלְאַ אִּטְׁלַבִּוּ לְמָּגֹּבְאָנְ וּלְנִתְּבָּאָרָ נְעַרָ בוֹמְבֹאכ וֹנִינִע הֹללא וֹפֹלבֹא

not near the other all the night. by night there; and the one came darkness here, yet gave it light and there was the cloud and the Egypt and the camp of Israel;

na it came between the camp of

ŪĠ(□: ÿ⊓Ţ₽ בְשׁבֹּעׁ נִיּבְּטְׁמִי קדים עוָּה בָּל־הַלַּיְלָה וַיֶּשָׂם זז נַנְּנְבֶּבְ יְבְנְנֵב ו אָנַרַ עַּנְּם בַּרְנִּתַ נַנֶּט מֹשֶׁר אָת־יָדוֹ עַל־הַנָּם

ואָטִבּוֹתוּ מַנָּא: וֹחָוֹנ וֹט וֹפֹא לַוֹבֹּחָטֹא לצומא שלוב כֿל לולוא וַמָּא וֹבַבּר ְוֹנֹ זְטִ וַמָּא בַּרוֹיִם נאַרים משָה יָת יָדִיה עַל

the waters were divided. and made the sea dry land, and strong east wind all the night, caused the sea to go dack by a hand over the sea; and the Lord And Moses stretched out his

בונות ונואָמאָלם: جَيَةِשְׁת וְתַמְּנִם לְמָם חוֹמֶת جِيةِשְׁמָא יַמִּיָּא לְחוֹן שִּירִין تَنْجُهِ، خُدْرَ ـ نَشِلَهُم خُنْبِكَ لَأَنَّا لَمُعْمِ، خُدْرَ نَشِلُهُم خُدْرِ نَفْع

מיַמִינְהוֹן יִמִשְּׁמָאַלְהוֹן: And the children of Israel went

right hand, and on their left. were a wall unto them on their the dry ground; and the waters into the midst of the sea upon

מְּרְבַּלְמִילְטֶׁפְרַיִּסְ קַּמָס עַלְיְלִיעֹמָיו (סִוֹשׁעיה, ג): ויהי העון והחשך. למנריס: ויאַר. עמוד סמׄשׁ חֹמילילס לאחריו, בא ואב מאחריו, נחנו לפניו, באו לסטים לפניו וואבים מאחריו, נחנו על זרועו ונלחם בהם. כך וְאָנֹבִי (02) ויבא בין מחנה מצרים. משל למסלך בדרך ובנו מסלך לפניו, באו לסמיס לשבומו, נעלו מלפניו ונחנו סאש, לא נסמלק סענן כמו שסיס רגיל לססמלק ערצימ לגמרי, אלא נסע וסלך לו מאחריסס, לסמשיך למצריס: שעה, אם להנצל אם להאבד עם מצרים: ויסע עמוד העגן. כשהשיכה, והשלים עמוד הענן את המהנה לעמוד מקוס סוא אומר מלאך סי, וכאן מלאך סאלסיס, אין אלסיס בכל מקוס אלא דין, מלמד שסיו ישראל נמונין בדין באומס (19) וילך מאחריחם. לסבדיל בין ממנס מלרים ובין ממנס ישראל, ולקבל מלים ובְּלִימְעָלְאוֹמ של מלרים. בכל

קְנְסְ בְּרִיּמוֹ סַקְּשְׁסְ בְּיִּוֹס קְדִיס (ישעיס כו, מ): ויבקעו המים. כל מיס שנעולס (מכילמה פ"ד): פְּרוּחַ מָדִיס שַׁפִּיצַס (ירמי' יח, יוֹלה מַדִיס רוּחַ ס' (הושע יג, מו), רוּחַ הַּקְּדִיס שְׁבֶּבֶן בְּלָב יַמִּיס (יחוקאל כו, כו), (IS) ברוח קדים עזה. זכום קדים שהים עוס שזכומום, סום סכום שסקז"ס נפרע זס מן סרשעים, שנממר ממנה (מכילמא פ"ד):

לישראל, וסלך לפניסס כדרכו ללכם כל הלילה, וסחשך של ערפל ללד מלריס: - ולא קרב זה אל זה. - מחנס אל

لَحْطَةِ بَطْلَمُ الْأَكِ لِيَالِكِ لَا يَامِ : لِيَصِينِ بَطْدُ مِينِ رَفِع: אַחַביהָם כַּל סַיּס פַּרְעָּה בָחָבִיהוֹן כֹּל סיּסָנָת פַּרְעָה

מִנְוֹלֵנִ מִגִּבונִם: בְּעַמִּיר אָשׁ וְעָּגְן וַיְּיִהְם אָת וַעַּנְאַ וְשַּׁגִּישׁ וְת מַשְּׁרִיהָא יָהוָה אָל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם וֹנְהִי בְּאַמְּלָבֶה הַבְּצֶר הַּמְצֶר

ಕೆದನೆದೀದ: (ಡ) מצְרַיִם אָנוֹסְהֹ מְפְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַאָמִרוּ מִצְרָאֵי נִעְּרוֹל מִן בׁבְבַבְרֵע וַלְּאִמֶּר וּמְּבַבְּרִוּן לְעִוּן וּנְּסָׁר אָשׁ אָפּֿן מּוֹבְפְּׁדִטְיוּ וֹאָמָּצִי, נִט עּלְעָּלְי וַטפּּיִחוּוָן

لَمْدِ قَلْمُٰں: עַמּנִים מַּלְ-מִצְּרָנִם מַּלְ-וֹבְבְּבָּנִ מֵלְ מִצְּרָצִּׁ מַלְ וְמִבֵּּנִעוּוֹן ردره، هُل تُلك مَم لَنْ الْبُهُد، نُكُ مَم نَهٰم ننسدا مَنْم

מאָנום בְּתָּוּך תַּיָּם: לַלַבְאַעַוֹּ וַנְנְתַּבָּ בְּעַבָּיִבָּ אָעַרַ בּ [@,□ رم يؤשِد بيؤت לפְנְוֹת בֹּקֶר יַמָּא וְתָב יַמָּא לִעְדָן צַפְּרָא ַנַיַּמְ מִשְּׁה אָת־יָדִוֹ עַל־הַנְֹּם וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיה עַל

וֹלְבָאוּ וּבְדַבּוּ

Ŀはおしおに במאבאו בעמודא דאישקא İXÒŪĊ ムロダー・ロメ تكثي ΧĠĹΧ けばはして

לבלו במגבום: לכובטא בון בעבר להון בור ושְׁרָאֵל אָרֵי דָא הִיא

لمَح فَلَهُ، سِبِلَ: וּיַאַמֶּר יָהוָהֹ אֶל־מֹשֶׁה נְמֵה וַאֲמַר יָיָ לְמֹשֶׁה אֲבִים יָת

מֹאֹבְאֵׁג בֹּעוּ נַמַּא: לעולפוט ומגלאו גללו

> horsemen. horses, his chariots, and his midst of the sea, all Pharaoh's 23 went in after them into the And the Egyptians pursued, and

Egyptians. discomfited the host of the of fire and of cloud, and the Egyptians through the pillar 24 looked forth upon the host of morning watch, that the Lord And it came to pass in the

them against the Egyptians. Israel; for the Lord fighteth for said: 'Let us flee from the face of heavily; so that the Egyptians wheels, and made them to drive And He took off their chariot

horsemen. their chariots, and upon their back upon the Egyptians, upon sea, that the waters may come Stretch out thy hand over the And the LORD said unto Moses:

in the midst of the sea. LORD overthrew the Egyptians Egyptians fled against it; and the anorning appeared; and the returned to its strength when the hand over the sea, and the sea And Moses stretched forth his

- (ES) בל סוס פרעה. וכי מום אחד סיס, אלא מגיד שאין כולס חשובין לפני המקוס אלא כמום אחד:
- حרעשת קול סות, ווס אב לכלן, ויַרְשֶׁם ס' בְּקוֹל בֶּלוֹל בָּלוֹל וגו' עַל פְּלִשְׁמִיס וַיְּקָשֵׁס (שמואל־תוו, יַ): בלע"וערבבס, נעל קגְנְיוֹת שלהס. ושנינו בפרקי ר' אליעור בנו של ר' יוםי הגלילי, כל מקוס שנאמר בו מהומה, כמימ, ועמוד אש מהמימו, ומלפי מוסיסס משמממות (מכילמה פ"ס): ויהם. לשון מסומה, אשמורד"ימון בעמוד אש וענן. שבמשי כמו שָׁבַש וַפֿים (במדבר כג, יד), לַמַּקַל מְבוּמָה: ממוג מל יוכד ועושה לומו וישקף. ויגע, כלומר פנה אליהם להשחיחם. וחרגומו וָאָמָּהְבֵּי, אף הוא לשון וזקו שמרגס אונקלוש עַעְרַם: ג.). ואומר אני, לפי שהלילה חלוק למשמרות שיר של מלאכי השרח, כת אחר כת לשלשה חלקים, לכך קרוי אשמורת, (24) באשמרת הבוקר. עלשם חלקי סלילס קרוין אשתורם, ואומס עלפני סבקר קורא אשתורם סבוקר (ברכום
- שאלו לוקים על היס, כך לוקים אותם שנשארו במנרים: מ, לד), אף כאן וייסגסו בכבדות: נלחם לחם במצרים. במלריים. דבר אתר במלריס, בארן מלריס, שכשס וינהגהו בכבדות. בסנסגס שסיא כנדס וקשס לסס, נמדס שמדדו וַיַּכְבֵּד לָבֹּו סוּאُ וַעַּבְּדִיו (שמות (35) ויסר את אופן מרכבוחיו. מכת סאש ושרפו הגלגלים, וסמרכנות נגררות, וסיושנים נסס נעים ואנרים
- בלשון ארמי. והרבה יש במדרש אגדה: כך סיו עולין ויורדין ומשמברין ביס, ונמן סקב"ס בסס מיום לקבל סיפורין: ויונער. וְשַׁנִּיק, וסוֹה לשון ערוף ומטורפים ורלין לקראת המים: - ויגער ה׳. - כאדם שמנער את הקדירה והופך העליון למטה והתחחון למעלה, (SZ) לפנוח בקר. לעמ שהצוקר פונה לבה: לאיחנו. לחקפו הרחשון: נסים לקראחו. שהיו מהוממים (26) וישובו המים. שוקופיס ועומדיס כחומס, ישובו למקומס ויכסו על מלריס:

☆ロー: <u>בְּיָהְ לְאֵרְשְׁאַר בְּהָה עַדְ בַּיִּפְאַ לְאֵאָשְׁהְאַר בְּהֹוֹן עַדְ</u> תַיל פּרְעָה הַבְּאָים אַחָרִיהָם פּרִעֹה عَ لَالْرُحُرِ لَٰאُنَا لَاقَٰلَ شِمَا كُرَجِ إِنْنَ قَلْمَنَٰٰٰٰٓٓٓ كُرِحِ مَهٰلَائِنَا الْعُنَا لَا يُعْلَىٰ נְיָּמֶבׁנִ עַמְּנִם נַנְכַסְּנִ אָטַ נְטְבִוּ מִיֹּא נָשְׁפִּוּ נְטִ בְּטִבּיֹּא

מׁנמׁנוֹם נמֹמִּמאָלֶם: कृतांत प्रंच पित्रांच देवेच पर्वेत بختأ نهُلَةِم بَاذِخْهِ حَبَطَهُن

מַפַּע הַיָּם: نَشُلُمْكِمْ مُعْكِـ مَمْنَا مَاكِ مَكِ ـ رَقَتُم نَشُلُمْكِ بَن مَمْلَمُ ه نَمْلُكُمْ مَنْكَ مَجْلُنُهِ لَوَلَا يَمْلُكُمْ مَنْكُمْ لَمْجُلُمُ וַלּוֹשָׁע יְהוֹה בַּיָּוֹם הַהָּוֹא אָתַר וּפְּרַק יָיִ בְּיִּמְא הַהוּא יָת

なけた: (ほ) יהוְה נַיְאֲמִינוּ בִּיהוְה וּבְמשֶה בּׁמֹגַּבוֹם וֹוּוֹבְאַנּ עַמֹּם אָעַ_ TE TŖTŢT ĶŴT ŲŲT ĻTĻT אָנוַ_נוֹיֶּג

יִמְסְמָאַלְהַוֹּן: arri. בּוֹבּמִשׁא בּען וֹמָא וּתוֹא ることの LGICE

מוטון על בוף וַמָּא:

יבנביאות משה עבדיה: ובומונו במומרא ד ירַ הַילוּ עַמַּאַ מָן קַרַם בַבְּטָא בַהְבַּב וֹן בַּמִּגְנָאִי נְחַזְּא יִשְׂרַאֵּל יִת גָּבוּרָת יִדָּא

> so much as one of them. into the sea; there remained not Pharaoh that went in after them horsemen, even all the host of covered the chariots, and the And the waters returned, and

and on their left. hand their right hand, sea; and the waters were a wall upon dry land in the midst of the But the children of Israel walked

sea-shore. Egyptians dead upon the Egyptians; and Israel saw the day out of the hand of the Thus the Lord saved Israel that

Moses. the LORD, and in His servant the LORD; and they believed in Egyptians, and the people feared which the Lord did upon the And Israel saw the great work

.861 98pd For brevity, all notes of breaks in the Song of the Sea are omitted. For the proper formatting for this passage, see

וְבַבְּבו בְלֵבו בַּוֹם: לַיהוָה בֶּי־נְאָה נַאָּה סָוֹס עא אָת־הַשִּׁירֶה הַוּאָת אַ יִשְׁיר משָׁה יּבְנָי יִשְׂרָאָל

סוסוא וֹבכרוני במא דומא: ינוללוא וינאולא *ב*יליה היא שבר אַנוֹ אַנוּ אַנוֹּאָנ הַּגְ נאמרו למימר נשבח ונודי נט טוּהְבּטְהָא בִּבָא בָּבָה בְבֶן שְׁבַּח מֹשֶׁה וְבָנֵי וִשְׂרַאֶּל

the sea. his rider hath He thrown into is highly exalted; The horse and will sing unto the Lord, for He the Lord, and spoke, saying: I children of Israel this song unto Then sang Moses and the

- (שמום כז, ג), וכן לְכֹל פְּגֵי סַמִּשְׁפָּן, בְּכֹל שַבֹּדְמֹו (שם יש), וִימַדֹקָס וּמֵיקָבִיטָס לְכָל פְּגֵיסָס, ומינס חלח מקון לשון: (82) ויכסו אח הרכב וגרי לכל חיל פרעה. כך זרך סמקרמים לכמוצ למ"ד ימירס, כמו לְכָל בֵּלָיו פַּעֲשֶׁס נְמַשֶׂמ
- כך סס עולין מלד אחר רחוק ממנו, וירדפו אחרינו: (30) וירא ישראל אח מצרים מח. שפלמן סיס על שפתו, כדי שלא יאתרו ישראל, כשס שאנו עוליס מלד זס,
- (12) אח היד הגדולה. אם הגבורס הגדולם שעשמס ידו של סקב"ס. וסרבס לשונות נופלין על לשון יד, וכולן
- ודס לעשומ, כשסוא נלמס במביכו וממגבר עליו, מפילו מן סמוס, וכאן מוס ורוכבו רמס ביס, וכל שאי אפשר לעשומ מינו יכול לישבו בלשון סוס: בי גאה גאה. כמרגומו. (דבר מֿמר, באֿ סכפל לומר שעשס דבר שאי אפשר לבשר שַׁשֶׁר יִהְיֶה הֶשְׁנְן, לפּי שהן דבר ההווה חמיד, ונופל בו בין לשון עמיד ובין לשון עבר, אבל וה שלא היה אלא לשעה, ַכשׁאָר דִּברִיס הַנכּחַבִּיס בּלשׁון עַמִיד וּסְן מִיד, כגון פְּבָה יַעֲשֶׁה חִּיּוּ (חִיוּב חֹ, ה), עַל פִּי ה' יַמֲנִוּ (בֹמִדְבֹר ט, כג), וָיֵשׁ למחיים המחים מן החורה, וכן בכלן, חוץ משל שלמה שפירשוהו בקש לבנות ולה בנה. והין לומר וליישב לשון הוה שבקש לבנית ולא בנה, למדנו שהיו"ד על שם הממשבה ואמרה, והו ליישב פשומו. אבל מדרשו אמרו רו"ל, מכאך רמו ַישְׂבְפֻׁל (במדבר כח, יו), פירש חֿחריו עַלִי בְּמַר עָנוּ לְסּ. טָוּ יִבְנֶס שְׁלֹמֹס בָּמָס (מלכיס־חֿ יח, ו), פירשו בו חכמי ישרחֿל לס". וכן ביסושע כשכאס סנם, אמר לו לבו שידבר, וכן עשס, וַיּאֹמֶר לְשָׁינֵי יִשְׁרָשֵׁל. וכן שירת סבאר, שפתח בס אַז יָשִׁירַ לְּבַּח פַּרְשֹׁס (מלכיס־חֹז, חֹ), חשב בלבו שיעשס לס. חֹף כחֹן ישיר, חמר לו לבו שישיר, וכן עשס, ויחמרו לחמר חשירס (I) אז ישיר משה. מו כשרמס סנם, עלס גלגו שישיר שירס. וכן מו יְדַבֵּר יְסוֹשַׁעַ (יסושע י, יג). וכן וּצַיִמ יַשְׁשָׁס לשון יד ממש הן, והמפרשו יחקן הלשון אחר ענין הדבור:

אָבְעַׁנְ אַבְי וֹאַבְמָמָנִעוּ:

נאַפַלַח קַרְמוֹהִי: ליה מקדש אֶלְהָא דַאָּבְהָהִי. خُطُدرط قدا گُخُن، لُمُحُدّ، !! א**ֹמ**ֶר בְּמֵימֶרִיה וַבְּוֹר לִי שולפו לשומבטטו בטולא

God, and I will exalt Him. will glorify Him; My father's salvation; This is my God, and I song, And He is become my The Lore is my strength and

ַּ רְהַוְּה אֲנִשׁ מִלְחְמָה יְהוְה יִי מָאֵרֵי נִצְחָן קַּרְבִּיָּא יִיִּ שְׁמֵּנִיּ שְׁמֵּנִיּ

Logo is His name. The Lord is a man of war, The

: اعانه الت בים ומבחר שֶלְשֶׁיוֹ שָבְעָּוֹ שְׁבָעוֹ בְיִמָּא וֹסְבָעוּ נְּבָּרְוֹהִי בים מופי. , מרְכְּבָת פַּרְעָּה וְחֵילֹוֹ יְהָה רָחַכֵּי פַּרְעָה וּמִשְּׁרְיָחֵיה

the Red Sea. his chosen captains are sunk in + hath He cast into the sea, And Pharaoh's chariots and his host

במְצוֹלְת כְּמוֹ־אֶבֶן: , कृत्रंप ,<u>C</u>Q,Ct

לְמוּנִוֹלוֹא כֹאַבֹּוֹא: נְרָלוּ מְּהוֹמֵיָא חֲפוֹ עֲלֵיהוֹן נְחַתוּ went down into the depths like a The deeps cover them—They

יְבְסְ מֶבֶן פִּנְּמָשׁ (מֹיוב למ, ו), מלמעלה לממה: כא). ומדרש אגדה, כמוב אחד אומר רמה, וכמוב אחד אומר ירה, מלמד שהיו עולין לכום ויורדין למהום, כמו מי מעלין אומס לכוס ומוכידין אומס לעומק ואינן נפרדין: רטה. השליך, וכן וּרָמִיו לְגוֹא אַפוּן נוּרֶא (דניאל ג, עוד יש בו מוספת, ולה כמדת בשר ודס, שמקלפין הומו והין בו: סוס ורכבו. שניסס קשורים זה בזה, והמיס לי לישועה, ס' איש מלחמה ה' שמו, וכן כולם. ברש"י ישן). דבר אחר כי גאה גאה, על כל השירום וכל מה שאקלם צו, על ידי וולמו נופל בו לשון גאומ, כמו כי גַּאים שָשָׁה (ישעיה יב, ה), וכן כל השירה המנא כפולה, עוי וומרה יה ויהי

סקדושס, אלא מוחוקם ועומדם לי סקדושס, ואלסוחו עלי מימי אבוחי: דּוֹדִי צַׁח וְשְׁדִּוֹס (שִיר סשִירִיס ס, מי), וכל סענין: אֵלְהִי אִבִי. סוח וס, וחרוממנסו. חלסי חבי, לח חני חחלת (ישעיס לג, כ), לְנֵיִס צֿמֹן (שם סִס, י). דבר מֿמר ומֿניסו, לשון נוי, מֿספר נויו ושבמו לבמי עולס, כגון מַס דּוֹדֵךְ מִדּּוֹד, מראין אומו באלבע, ראחה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים: ואנוהו. אונקלוס חרגם לשון נוה, נֶוֶה שַׁאַּנֶן לו לומר. וַמַּׁשֶׁר לֹה שָׁס לָבֹּוּ הֶּל דְּצַר ה'וַיַּעֲוֹצ (שמוח מ, כח), היה לו לומר עוצ: - זה אלי. בכצודו נגלה עליהם והיו יְכֹלֶמ ס' וגו'יַנִישְׁמַט (צמדצר יד, מו), סיס לו לומר שחמס. וְסְמַבְּשִׁים מַשָׁר שָׁלָח משָׁס וגו'וַנִיְמָתו (שס לולו), מתו סיס יִשְׁבַבְּיִלְ סִּיִּשְׁבַּיִּס בַּּתְּבֵי, יְסִירְבַס וַיִּמְלְצַּ תְּדְיִסֶם בְּמַבַּתְּס (דברי סימיס־ב י, יו), סיס לו לומר מלך עליסס רחבעם. מִבְּלָמִי שְׁם קירוֹם בַּצִיִם מְבִּיב לַבִּיכֶל וְלַדְּבִּיר וַיַמְשׁ לְּלְשׁוֹם מְבִיב (מלכים־ה ו, ה), היה לו לומר עשה ללעות מביב. וכן וּבְּגִי . הלסינו סיס לנו ליצועס. והל מתמס על לצון ויסי, צלה והמכ סיס, ציש לנו מקרהות מדבריס בלצון וס, ווס דוגמתו, ימ). ולשון וומרס, לשון לה הַוְמִוּר (ויקרה כה, ד), וְמִיר שְרִינִּיס (ישעיה כה, ה), לשון כסוח וכריחה, עוזו ונקמחו של וומרם דבוק סוא למיבם ס', כמו לְשָּוְרַם ס' (שופעיס ס, כג), בְּשֶּבְרַם ס' (ישעיס ע, יח), עַל דְּבָרַם בְּגֵי סְמְדָס (קסלם ג, אֿ), שֿכְנִי בְּמַבְּוִי מֲלַע (עובדיס חֿ, ג), שַׁכְנִי מְנֶס (דבריס לג, מו). ווסו השבח, עוי וומרם יס, סוחֿ סיס לי לישועס, ליישב לשון המקרם, שמין עזי כמו עוזי, ולמ וזמרם כמו וזמרמי, מלמ עזי שם דבר הום, כמו הַיּשָׁבָי בַּשָּׁמָיִם (שם קבג, נקודה במעף קמ"ן, ועוד אין באחד מהם כחוב וומרחי, אלא וומרח, וכלם שמוך להם ויהי לי לישועה. לכך אני אומר כוקי, מק מקי, על עולו, יסור עולו, כל כלו, ושלישיס על כלו. ואלו שלשה עזי וזמרמ, של כאן ושל ישעיה ושל מהליס, מלאפו"ס, כשסיא מארכם באות שלישית ואין השנים (צשו"א) במעף, הראשונה נקודה צשור"ק, כגון עו עוי, רוק נקוד שור"ק, ס' שִיִּי וּמְשִיִּי (ירמיס מו, יש), שִוּי בֻּלֶיךְ בְּשְׁשִׁמֹרֶס (מסליס נמ, י), וכן כל מיצס בת שמי הומיות סנקודס על לשון המקרא, שאין לך כמוהי בנקודמו במקרא, אלא בשלשה מקומות שהוא סמוך אלל וומרח, וכל שאר מקומות (ב) עזי וזמרח יה. אונקלוס מרגס פוֹקְפִּי וְמֻשְׁצַּקִפִּי, עזי כמו עזי צעור"ק, וזמרס כמו וזמרמי, ואני ממס

בו כם לעשום זו וזו: לרחס על ברואיו ולוון אם כל באי עולס, ולא כמדח מלכי אדמה, כשהוא עוסק במלחמה פונה עלמו מכל עסקיס, ואין אַלֶּיף בְּשֵׁס ס' לְּבְּמֹוּת (שמוחל־ה יו, מס). דבר חֿמר ס' שמו, חף בשעה שהוח נלחס ונוקס מחויביו, חוחז הוח במדמו לְמִים (מלכיס־חׁ בּ, ב), לגבור: רֹ' שמו. מלחמוחיו לחׁ בכלי זיין, חׁלחׁ בשמו הוחׁ נלחס, כמו שחׄמר דוד וְחַׂנִי בָּחֹ (3) הי איש מלחמה. בעל מלחמס, כמו קים נְשְמִי (רום ה, ג), וכל היש והישך מחורגמין בעל, וכן וְמָזַקְפָּ וְמִייִם

שנעשה הים מימ, לגמול להם כמדתם ששעבדו את ישראל בתומר ובלבנים: אלא במקוס טיט, כמו שַבַּשְּׁמִּי בִּיוַן מְצִּילֶם (מהליס סט, ג), וַיִּמְבַּע יִרְמִיָּה בַּמִּיִט (ירִמיה לח, ו. מכילחא פ"ד). מלמד וסמי"ו משממש באלו במקום המפעל: - ומבחר. שם דבר, כמו מרכב, משכב, מקרא קדש: - שבעו. אין מביעה (+) ירה בים. שַׁדִּי צִימֶּסֹ, שֹרִי לֹשׁוֹן ירייס. וכן סוֹס מומר מוֹ יָלִס יִיְּיֶבֶס (שמוֹס ימ, יג), מוֹ מִשְׁמְּדְמְס מִישְׁמְּדֵי,

יַּבְּיִ יְהְנָה הָּרְעַץ אַנֵב: וְמְינְהְ יְהְנְהְ נָאָבְרָי בַּבְּחַ

נמגלב גל שַבַּבַע סָנְאָב: ומולב וו אַבובא בבוגא

the enemy. hand, O LorD, dasheth in pieces 6 glorious in power, Thy right Тһу тіght hand, О Lorp,

השפח הַרְּנְף יאַכְּבָמוֹ פַּקִשׁ: יבָרְבְ נָאַנְלְךְ מַתַּרָס קָמֶיִרְ

<u> বুবুল্ল</u>ম: שוצינון לַבְלַמִי מַלְ מַּמָּבַ מִּבְבַיִּנִי up—The floods stood upright as 8 nostrils the waters were piled And with the blast of Thy consumeth them as stubble. Thou sendest forth Thy wrath, it

them that rise up against Thee;

And in the greatness of Thine

Σ excellency Thou overthrowest

a heap; The deeps were congealed

in the heart of the sea.

עוולת בָּלֶבַיָּם: נֹאָבוּ בְמוּרֵנֵד נִוְּלְיִם שְׁפְּאָנ קְמוּ בְשִּוּר אָוְלִיָּא קְפּוּ بجُلَان هَقِرَاءِ ثَمْلُمِهِ مِنْ صَابِحُمْرَا فَنَوْلَا يَتَخْرَمُهُ مَنْهُ

ימ, יד), לשון עקכו ומקפו של דבר:

טַבוָמֶג בָּלְבָּא גַּוֹמֶא:

ומטורפין עולין ויורדין. בינוניס כאבן, והכשרים כעופרה, שנחו מיד: לסיום חולם כמ"ש): 🗈 בכוו אבן. ודמקום אחר לללו כעופרת, ודמקום אחר יאכלמו כקש, הרשעים כקש, הולכים יד), יקוין מדֶשׁן בִּישָׁך (מהלים לו, ש), והיו"ד ראשונה שמשמעה לשון עמיד, כך פרשוהו, מצעו בים מוף כדי שימורו (3) יכסימו. כמו יכסוס, וסיו"ד סאמלעים ימירס בו, ודרך מקראום ברך, כמו וּבְּמַרְף וְלֹמֹנְף יִרְבְּיֵן (דבריס ח,

יוס (ברחֿשים לחֿ, לע): – חדשין אויב. - ממיד סיחֿ רושנת ומשברת סחויב, ודומס לו וַיִּרְשָׁלוּוַלְלָנוֹחֹם בָּנֵי יִשְׁרָשׁלִ לַ?שְׁבְּשׁל עַבְּלִּוּ (מהלים קלו, כחׁכב): - נאדרי. היו"ד ימירה, כמו רַבְּחִי עָם, שְׁרָחִי בַּמָּדִינֹוֹח (חֹיכה חֹ, חֹ), גְּנְבְּחִי חולי דְּבֹוּלֶם חוּלִי חוּלִי דַּבְּלֵי שָׁיר (שופטים ה' יב) שְּלְמְשָׁבֶּׁם בָנֶלְ בַנְּלֶ הַלִּי (ישמיה בו' ו) לְנָתַן שַׁלְבָּם לְנִתַלְם נִתַּלָם ڃ' دلا) ' فَرَحْد رَف، فَرِحْد فَقِدْدُف (هنقمده ف لا) ' ډيرّه في بلار ډيرّه في هُوُدُه ځوايه هُرّه به فيله (ففره فردلا نوچ) ' هيده נְאָמוּ נְּסְכֹּוֹת ס' נְאָמוּ נְסְכֹּוֹת קוֹלֶס (שׁס צֹג, ג), ذُمَّ לְנִי ס' ذُمَّ לְנִי (שֹס קעוֹ, מ), מָשֶנֶס נְאָס ס' מָשֶנֶט אָמ סִשְּׁמֶיִס (סושע בוגממו, פִי הַבֶּה מֹיְבֶּיךְ ה' פִּי הַבְּה מֹּבְרַוּ (מהלים לב, י), עַד מָמַי רָשְׁעִים ה' עַד מֶמַי רָשְׁעִים יַעֲלווּ (שם לד, ג), שמי מלאכום ביד אמם. ופשומו של מקרא, ימינך הנאדרת בכח מס מלאכתה, ימינך, סיא מכען אויב, וכמס מקראות לסליל אם ישראל, וימינך סשנים מרען אויב. ולי נראס, אומס ימין עלמס מרען אויב, מס שאי אפשר לאדס לעשות (6) ימינך. ימינך. שניפעמיס, כשישראל עושין רלונו של מקוס השמאל נעשים ימינן: ימינך ה' נאדרי בבח.

עַמֶּף יַעְרִימוּ מֹוֹד (שׁס שׁס, ד), ועל זה קורה הותם הויביו של מקום: שלמים כנגדו, אלו סקמים על ישראל, וכן הוא אומר, פִי הַפֵּה אוֹיְבֶיף יֶבֶמְיוּן (מהלים פג, ג), ומה היא ההמיה, עַל לפד אויפיו נהרשים, ק"ו כששלח פס חרון אף יאכלמו: - ההודם. - ממיד אחה סורש קמֶיף הקמים נגדך, ומי הם (7) וברב גאונך. מס סיד צלצד רועלם סמויצ, כשסוא מרימס צרוצ גאונו אז יסרום קמיו, ואס צרוצ גאונו בשופטים (י, ס). (דבר אֿמר, ימינך סנאדרם בכח סיא משברם ומלקס אויב):

מיני קושי: 🗆 בלב ים. במוזק סיס, ודרך סמקראות לדבר כן, עד לַבּ סַשָּׁמַיִס (דבריס ד, יא), בְּלַבּ סָמַלָס (שמואל־בּ וְבַבְּבִינְס שַּׁלְשִּׁישֵׁיִה (חֹיִב יִ, ו), שסוקשו ונעשו כחֿבניס, והמיס זורקיס חֹת המלריס על החֿבן בכח ונלחמים בס בכל במלאפו"ס (חול"ס), כמו שִׁימָס דִמְּעָמִי בְּנֹאָדֶךְ (חהליס נו, מ), אָמ נֹאוֹד בֶּמַלְב (שופּמיס ד, כ): ג, מו), וַיַשְמֶדוּ גֵד שֶׁמֶד (שֹס יג), וחֿין לשון קימס ועמידס בנחדות חֿלח בחומות ולבוריס, ולח מלינו נחד נקוד חֿלח וכונס לשון הכנסה, היה לו לכמוב מכנים כבנאד מי הים, אלא כונס לשון אוסף ולובר הוא, וכן קמו גֵד שֶׁמָד (יהושע גַד קַבְּיר בְּיוֹס נַמַּנְה (ישעיה יו, יהֹ), פֹנִם פַנֵּד (מהליס לג, ו), לה כמצ כונם כנהד הלה כנד, והילו היה כנד כמו כנהד, כמין גליס וכריום של ערימה שהם גצוהיה: - כמו גד. - כמרגומו בְשׁוּר, כמומה: - גד. - לשון לַצוּר וכמם, כמו שַׁבַמַּמ הַשִּׁיס (שיר השיריס ז, ג), ונלצו כמו נד יוכים: נערמו מים. ממוקד רוח שילה מהפך יצשו המיס, והס נעשו יג), וצנום סחמס אומר, נמקררס דעמו: - נערמו מים. אונקלוס מרגס לעון ערמימום, ולעון לחום סמקרא כמו הקלף וחכון, מגוכח חכה, כמו כלון מגוכח כלה, וכן חמה לעון חמימוח, על כן הוא אומכ וַשָּׁמָחֹ צָשָׁרֶה בֹו (אֹשְׁמַר אָ לני לומר כן, מרס לף, כמו וְעַלְמִי מְרֶה מִנִּי לֹבֶבּ (פֿיוּב ל, ל), לצון שרפה ומוקד, שהנחירים מחחממים ונחרים **בע**ח וסרום שלה ילהו. לך, בשבילך. המעס, כמו נהקס במעס, במעכה שבת (נה:), כך נרהס בעיני. וכל הף והרון שבמקרה וכשקוא כועם ושימתו קלרה. וְּמְהַלְּמִי מְשֵׁשֶׁט לֶךְ (שׁס), ולמען תהלתי אשים תעס באפי, לסתוס נחירי בפני האף וכן וּמֶרוּם פֿפֿו יִכְלוּ (סֿיוב ד, ע), וזסו שמתר לְעַעַן שְׁמִי פַּמַבְיוּךְ מַפִּי (ישעיה מת, ע), כשועפו נחה ושימת מרוכה, אוון הבריום כפי ההוה, שיוכלו להבין דבר. כשאדה כועם יולא רוח מנחיריו, וכן עַלָה עַשָׁן בְּחַפּוּ (תהלים ים, מ), (8) וברוח אפיך. סיולה משני נחירים של הף, דְּבֵּר הכחוב כביכול בשכינה דוגמה מלך בשר ודם, כדי להשמיע

אָבֿוּל עַוֹבְי עוּבוּשִׁמוּ זֹבוּי: אַנובלט הַבְּעׁ שַּׁמִבְאָמוּ וַפַּשָּׁיי אַמָּר אַנִיב אָבִיבָּ אַמָּגי

% نارت: בַּעוֹפֶבָת לְּמָּפִּׁעַׁ בַּרוּחַרָּ כִּפָּמוּ יָחַ

तृत्रंत थ्या द्वद्रश्रः בְּמִבְּה נָאֲבְּר בְּמָּבְשׁ נוּרְא צֵּלְהַא יָיָ לִיח צֵּלְה צֵלְא

יי למנה למנה אבץ: · יי למנה אבץ:

: غلى الله ڗڷڬؙڬ 4

מוֹאָב וְאִחַזֵמוֹ רֻעַּר נְמֹגוּ כָּל אַ נֹבְנַבְלְנְאַבְוּפָּׁג אֵבְוּם אָנִלְי בַּבַּוֹ אַנַבְּנִינְנִ

ישְבֶּי כְּנְעַוֹּ

بهٰد، فَكَهُد:

שמיצינון יָדי: מנעון וַפַּמִּי אָמָּכוּף חַרָבִי אַבבול אַפֿבונ בּוּטָא טַסְבַּת בְּהַנְה אָמָר סְנְאָה אֶרְדּוֹף

حَمَّلُهُ لَا يَعْنَظُونُا فَا فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ בְּטָוִם צְּבִיהוֹן אמטלמו **ごに**と אַמוֹבעַ ختريئك ÜĠΧ

מוּשְׁבְּחָן עָבֵיד פָּרִישָׁן: אַנוּ אַבִּיר בַּקוּדְשָׁאַ דָּחִיל מִי־ְכְמָכְה בְּאֵלִם יְהְנֶה מֵי לִיָּהְ בְּר מִנְּּרְ אַהְּ הִיּאַ

زْنْرِنْ خُيَاهُكِ مَصِ إِنَّا لِأَكْذِلْ * يَقَلُ بِنَ قَمْخُزُنُكِ ذِمْفُهُ لِأَلَّا

אַבוּמִטְ זִמִּינָךְ בָּלַמַּטִנוּן

خترث يد خدنه الماركة المارك

בַּבַּלְמָּני: ÄLLLICH ختتس ئنخا שֶׁלְעִנִּ עַּמָּׁיִם יִרְנְּזְּוּן חֲרֵלְ אֲחַׁוּ שִׁטְעִנִּ עַמְטִנְּאֵ וְזְעִּוּ דַּחְלְא

נטבנו בכנעו: בטולא אטלבו כַל דַבוווָ אָרום הַקּיפִי מואָב אַחַדִּנּוּן

> my hand shall destroy them. upon them; I will draw my sword, spoil; My lust shall be satisfied 9 will overtake, I will divide the The enemy said: 'I will pursue, I

as lead in the mighty waters. the sea covered them; They sank Thou didst blow with Thy wind,

wonders? Fearful in praises, doing unto Thee, glorious in holiness, II smong the mighty? Who is like Who is like unto Thee, O LORD,

them. 22 hand— The earth swallowed Thou stretchedst out Thy right

strength to Thy holy habitation. Thou hast guided them in Thy 13 people that Thou hast redeemed; Thou in Thy love hast led the

on the inhabitants of Philistia. tremble; Pangs have taken hold The peoples have heard, they

of Canaan are melted away. upon them; All the inhabitants Moab, trembling taketh hold 15 affrighted; The mighty men of Then were the chiefs of Edom

(10) נשפח. לשון הפחה, וכן וגם נַשַׁף בָּהֶס (ישעיה מ, כד): צללו. שקעו, עמקו לשון מנולה: כעופרח. שַל יְפִּי מְּבְּמָמָךְ (ימוקאל כת, ז), דמירס: 🌎 הורישמו. 🌣 לשון רישום ודלות, כמו מורִישׁ וּתַשָּׁשִׁיר (שמואל-אַ ב, ז): יא). לא הורק הכלי אין כמיב כאן, אלא לא הורק היין מכלי אל כלי, מלינו הלצון מוסב על היין, וכן וְהֶרִיקוּ מַרְבֹּוּ מַכִּ אודיין בחרבי, מלינו הלשון מוסב אף על היולא, שֶׁמֶן פּוּרַק (שיר השירים א, ג), וְלֵא הוּרַק מִפְּלִי שֶׁל בֶּלִי (ירמיה מח, יעל סכלי שינה ממנס, הֿצל להֿ על החרצ ועל סיין, ולדחוק ולפרש הריק חרצי כלשון וַיֶּבֶק הֶה הַבִּיְבִיו (צרהֿשים יד, יד), (פראשים מב, לס), וְבֵלִיוּ יֶבִיקוּ (ירמיס מח, יב). ואל מאמר, אין לשון ריקום וופל על סיוצא, אלא על סמיק ועל סשק חרבי. - אשלוף, ועל שם שהוא מריק את המער בשליפתו ונשאר ריק, נופל בו לשון הרקה, כמו מֶרִיקִים שַׁקֵּיֶםם ב), כמו ילאו ממני. מְקַפַּר לְּעָדִי שַׁבִּיבֶּנוּ (אֿיוּב לֹא, לו), כמו אֹגיד לו. אף כאן המלאמו, המלא נפשי מהם: 👚 אריק ַבַּנֶּגָב נְהַפַּנִי (שופטיס ה, טו), כמו נחה לי. וְלֹהׁ יָבְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם (צרחשית לו, ד), כמו דבר עמו. בָּנִי יְלְהָׁנִי (ירמיס י, נפשי. - רוחי ורלוני, ואל מחמס על מיבס המדברם בשחים, ממלאמו ממלא מסס, יש הרבה כלשון הזה, פִּי אֶבֶץ (9) אמר אויב. לעמו, פְּשָׁפָּסָס בדבריס ארדוף ואדיגס ואחלק דלל עס דרי ועבדי: חמלאמו. ממלא מהס

(11) באלים. במוקיס, כמון פָׁמ פֿינֵי פְפָׁבֶן לְקָמ (ימוקלל יו, יג), פֵּיִלוּמִי לְעָּוְרָמִי (מסליס כב, כ): נורא טבר, פלו"ם בלע"ז:

נופלין ומשמברין: הבלעמו ארץ. מכאן שוכו לקבורס, בשכר שאמרו ס'סלדיק: אומר, וס' יַשֶּׁס יָדוֹ וְכְשֵׁל עֹוֵגר וְנְפַל עָוֻר (ישעיס לא, ג), משל לכלי זכוכית סנתוניס בידי אדס, מעס ידו מעע וסך (12) בשיח ימיגך. כשקקנ"ה נומה ידו, הרשעיה בֶּלִים ונופלים, לפי שהכל נמון בידו ונופלים בהמיימה, וכן הוא חהלח. יראיי מלהגיד מהלומיו פן ימעמו, כמ"ש לְּךְּ דֻּמִיְה מְהַבֶּה (שם פה, צ):

(EI) נהלה. לשון מנסל. ומונקלום מרגס לשון נושמ ומובל, ולמ דקדק לפרש ממר לשון סעברימ:

בדברי הימים, והרגום הנשי גת: (14) ירגוון. מסרגוין: ישבי פלשת. מפני שסרגו אם בני אפריס, שמיסרו אם סקן וילאו בחוקס, כמפורש

וֹהֹבֹר עַם־זִי קְנִיהָ: ער יעלר עמף יהנה ער־ בּלגַק וְרוָהַנֹּ יִבְּהַנִּ בַּאַבוֹ بمقاك بإيار يونها بإنهاء

יָר יַרְדְּאָ: הַנְקְבָּר ְתַּמָא דְּנָן הִפְּרַקְּתָא ממַּב וְנֹ נִע אַבוּנָוֹא מַב ושהקון פאבנא עד דועבר لانظفك **※.ごご×** なるいしば

that Thou hast gotten. LORD, Till the people pass over Till Thy people pass over, O arm they are as still as a stone; them; By the greatness of Thine Terror and dread falleth upon

جَعْرُمَ نُدِيْنَ مُؤْلِمُ كَالِرُ והשעמו

מַלְנְאָא וֹן אַטְלֵּנִי, וֹבְנַיּ: شحدثيك ダログルである る。 לַנַרַ עַמִּגלָנּוּן וְעַמְּבִינִוּן לַּמִּוֹבֶא

Ċ\$Ċ\$%

hands have established. sanctuary, O Lord, which Thy for Thee to dwell in, The O LORD, which Thou hast made of Thine inheritance, The place, plantest them in the mountain Thou bringest them in, and

81 יְהְנָה ו יִמְלְהְ לְעַלֶם נְעֶּר:

בַּוֹבַּמִשְׁאַ בַּנוּ וַמָּא: וֹפֿא וּבֹנוֹ וֹמֻבֹּאָב עַבַּוֹכוּ נאַטגד וֹנ הַבְּיִבוּוֹן נִת מִּי אַרִי עָאלוּ סוּסָנָת פַּרְעֹה

ילהלמי הלתיא:

なべてにはいに

children of Israel walked on dry of the sea upon them; but the LORD brought back the waters horsemen into the sea, and the in with his chariots and with his For the horses of Pharaoh went

The Log D shall reign for ever

and ever.

land in the midst of the sea.

ਹੂੰ, □: (ਫ਼) نهُدُمُّد بَخُرُد حَنَفَهُد فَنَيك מַבְעַם אָעַבְעָּוֹ, עַנִּיָּם וּבְּנָיָּנ סּוּ וּבְּקְבַּוֹתְאָנִי בַּיְּם נִיֹּהְאָב יְבִינְיִ בּנִיבְוָיִי, וּבְקּבָּוֹתְיִי, בִּיִּמָּאִ בֵּי בָאַ לוּס פַּרִעָּה בָּרָכְבָּוֹ

בֿטבעא בטופון ובטלון: בידה ונפקא כל אַבותיה דְאַבַרן יָת הוּפָּא

and with dances. went out after her with timbrels her hand; and all the women sister of Aaron, took a timbrel in And Miriam the prophetess, the

بجيلاجي: حُرِينَةُ مِن الْمُنْ oz אַבְּרָן אָת־הַהָּף בְּיִּנְדָה וַהַּצֶאן נקקה מרוֶם הנְבִיצָּה צַּחָוֹת

(מסלים פס, יא). אמרו, עלינו סס באיס, לכלומינו ולירש את ארלנו: (מכילמא שירה פ"ש), שהיו מהאוננים ומלשערים של כבודם של ישראל: בגוגו. נמקו, כמו בְּרְבִּיבִים הְּמֹנְגֶנְהַ (15) אלופי אדום אילי מואב. וסלא לא היה להם לירא כלום, שהרי לא עליהם הולכים, אלא מפני אנינית

כמפן הקנוי בדמים יקרים שמביב על האדם: וגו' (יסושע ב, י. מכילמה שירה פ"ע): עד יעבור. עד יעבור. כתרגומו: קנית. הבנה משהר הומות, (15) חפול עליהם אימחה. על סרמוקיס: ופחד. על סקרוניס, כענין שנאמר פִי שָׁמַעְנוּ אָם מֻשֶׁר סֹוּבִישׁ

בשמי ידיס, בזמן שס' ימלוך לעולס ועד, לעמיד לבא שכל המלוכה שלו: בים סמקדש, שסעולם נברה ביד החח, שנהמר אף נְדִי נְמְדָה אֶבֶן (ישעיה מח, יג), ומקדש בשחי ידים, והֿימחי יבנה אשר פעלם: מקדש. המעם עליו וקף גדול, להפרידו מחיבת השם שלאחריו, המקדש אשר כוננו ידיך ה'. חביב שדיין, מכל מקום ניבא ולא ידע מה ניבא. מהרש"ל): -- בובון לשבחך.- מקדש של מטה מכוון כנגד כפא של מעלה פרק יש נוחלין (בבא בחרא דף קי"ע:) ובמכילחא (שם פ"י), הבנים יכנסו ולא האבוח, אף שלא נגורה גוירח מרגלים (עבי) חביאמו. נמנבא משס שלא יכנם לארך, לכך לא נאמר מביאנו, (גראס שלא יכנם לארך וכוי, וסכי אימא בסדיא

כג), שסוי"ו צו שמוש, קמולס סים: (81) לעולם ועד. לעון עולמית סול, וסוי"ו זו יפוד, לפיכך סול פתוחס, לזל וְמְבֹנִי שַיּוֹגַע וְעֵד (ירמיס כע,

(91) כי בא סוס פרעה. כאמר צא:

וסולילו מופים ממלרים: החף. - כלי של מיני זמר: - בחופים ובמחולות. - מוצממות היו לדקניות שבדור שהקב"ה עושה להם נסים, בן וכרי, כדאימא בסועה (יב:). דבר אחר אחות אהרן, לפי שמסר נפשו עליה כשנלמרעה, נקראת על שמו: (05) וחקח מרים הגביאה. - סיכן נמנגאס, כשסימס אמות אסכן קודס שנולד משס, אמרס עמידס אמי שמלד

וְבְכְבְוּ בְמֶבִי בַּוֶּם: (ס)

וֹלאַבמֹֹגֹאַ מוֹם: וּיֹלְכֿוּ מִּלְמֵּע וֹמָנִם בֹּמִּבְׁבֹּנ בַּנִינִּבְ נִאָּזַלְוּ שַׁלְטֹא וִמָּגִּן عد والله التذهاد المراشلة المراشلة المراشلة المراسلة المراشلة المراشلة المراشلة المراشلة المراشلة المراشلة المراشلة المراشلة المراسلة المر ييۇم מעט אָת־יִשְׂרָאֵל מִיַם וָאַפִּיל מֹשָׁר יָת יִשְׂרָאֵל

בַּן מָרֶא־שָׁמָה מָרֶה: לשְׁהָת מִים מִמְּרָה בָּי מָרִים נּיְבָאוּ מִרְטִר וְלָא יֶבְלִוּ נַאָּׁתוֹ

ರ್ಷ-ಚ್ರಡ್ಷ: ± ַנִיקְׂנֵנּ הַעְֶּם עַּל־מֹשֶׁה קֹאמִר וְאִהְרַעַמוּ עַמָּא עַל מֹשֶׁה

ľ∰¤ ťÖĽť: הְמָנִם שֶׁם מָה לָוּ הָל וּמִשְׁפֶּם בּיָצִּ מַשָּׁן מַּר בֹיה קִיִם וְדִין בְּעִּלְ וַנַּשְׁכֵּלְבִּ אֵכְ הַשְּׁנִם וְיִּמְהַלְּוּ אַבְּא וּרְטָא לְמֵּיְא וּבְסִימוּ וַנּצְעָק אָל־יְהֹוֹה וַיּוֹהָהוּיְהוֹה וְתֹּלִיה וְצַלְי בֵּרָם יִיָּ וְאַלְפַּיה יִיָּ

בָּי אָנִי יְהְנָה רְפְּאֶרְ: (ס) במצרים לא־אַשִּים עַלָּיף خظ خبين المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِين خَوَٰذِا بِمَثِلًا يُخْرَبُكُ لِمَنْهُد R וַיּאִמֶר אָם־שָׁמֹוִעַ

> ביא סיסְיָא וְרֶכְבֵּיה רְמָא מֿל גיותניא וגיאותא דיליה נאורו בדם זן אַני אָנוּאָי ימעניא להון מרים שבחו

בְּמָרְבְּרָא וְלָא אַמֶּכַּחוּ מָנָא:

מְּמִשׁ מְנְינִי מְנִינִין אָנֵּוּן מַּלְ כֵּּן לַּנְאִ לַמֹמֻשׁנִ מִנֹא מִמָּבַר אָנַנ לַמְבַע וֹלַא וֹכוּנִי

למומר מא נאַנו:

إبرناإ נסيات:

אָבוּ אָלָא וֹן אָסָב: במאבום לא אָּהִנונון הֹלָנַ לומוני לכ מנגו באוני. الأبية إلى למומבא בוו אלביב ובלחב וֹאָמֹר אָם לַבָּלְאָ טַּלַבּיג

> the sea. his rider hath He thrown into highly exalted: The horse and Sing ye to the Lord, for He is And Miriam sang unto them:

wilderness, and found no water. and they went three days in the out into the wilderness of Shur; from the Red Sea, and they went And Moses led Israel onward

was called Marah. bitter. Therefore the name of it waters of Marah, for they were 23 they could not drink of the And when they came to Marah,

shall we drink? against Moses, saying: 'What And the people murmured

there He proved them; statute and an ordinance, and sweet. There He made for them a waters, and the waters were made tree, and he cast it into the and the Lord showed him a

And he cried unto the LORD;

and He said: 'If thou wilt

I am the Lord that healeth have put upon the Egyptians; for the diseases upon thee, which I His statutes, I will put none of commandments, and keep all and wilt give ear to His do that which is right in His eyes, of the Lord thy God, and wilt diligently hearken to the voice

(מכילמא פ"י): (IS) וחען להם מרים. משף אמר שירף לאושים, הוא אומר והם עונין אחריו, ומרים אמרה שירה לנשים

א, יא. מכילאא פסחא סוף פי"ג), לפיכך הולרך להסיען בעל כרחס: מולאין אומס ציס, וגדולה הימה ביום הים מביום מלריס, שנאמר פורֵי וְבָב נַעֲשֶׁה לֶךְ עָם נְקֵדֹּוֹת הַבָּבֶּף (שיר השירים (22) ויסע משה. הסיען בעל כרחס, שעמרו מלרים את סוסיהם בתכשימי והב וכסף ואבנים מובות, והיו ישראל

(שס ב, ١), ן יְסַׁמַפֹּוּ מַיְּמֹי לָמֶס (מֿיוּב לג, כ). בִּין סְרָמֶס (שופּמיס ד, ס), וּמָשָׁבָּמוּ סְרָמֶמָס (שמומל־מֿ ١, יו): שורש נספכה להי"ו מפני שנסמכה אל סוא"ו הנוספה. וכן ענד ואמה, הגֶה שַׁמָהִי בִּלְּהָה (בראשיה ל, ג). לְנֶפֶשׁ חַיָּה שרש במיבה ממהפך למי"ו בממיכמה. כמו מַמֶּה מֵּין לִי (ישעיה כו, ד), וַמַמֶּמוֹ בָּעַבָה בוֹ (אֿסמר הֿ, יב), הרי ה"ה של מרה, ובסמיכסה כשהיה נדבקם לה"ה שהוה מוסיף במקוס הלמ"ד, מהפך הה"ה של שרש למי"ו, וכן כל ה"ה שהיה (33) ויבאו מרחה. כמולמרס. ס"א בסוף מינה במקום למ"ד בממלמה, והמי"ו היא במקום ה"א הנשרשת במינת

ממלוגן, ממרועס, ולה אמר לוגן, רועס, וכן יאמר סלועו דקומפ"ל ישנ"ק שי"י מוסב סדבור הליו באמרו שי"י: (24) וילנו. לשון נפעל סוא, וכן המרגוס לשון נפעל הוא, וָאָמְבְשְׁמוּ, וכן דרך לשון מלונה להפצ הדצור אל האדם,

वेरवे त्वरात्तः מ:): - ושם בסהו. לעס, וכאס קשי ערפן, שלא נמלכו במשס בלשון יפס, בקש עלינו רממיס שיסיו לנו מיס לשמות, (פב) שם שם לו. במרס נמן לסס מקלמ פרשיום של מורס שימעפקו בסס, שבם, ופרס אדומס, ודינין (סנסדרין

וַיְבְאוּ אֵילִטְה וְשָׁם שְׁמֵּים וַאֲחוֹ לְאֵילִים וְתַּמָּן חָּבִי

مَرِيرَا الْهِدَا لِأَوْلِ اللَّهِ عَلَى اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّ ממבות מולט מום ומבמום מסר מבומין דמייו ושבמין

מֹאַב'ום: حَلَلُهُم لَهُرُ خُمُعُنُ صَمُعُدُا יבָרן סִינְיִ בַּחֲמִשְּׁה עְשֶׂר יוֹם מֹנַבַּנַ סְּנוֹ אַֹמֶּנִ בּנוֹ_אָנִלְם ځڙر_نۀل×خږ נּוֹסְׁמּנְ מֵאֵילְם נֹוֹדֶאַנּ פֿלְ- נּנֹמַלְנִ מִאָּילִים נֹאָּטוִ פֿלְ

لمّح هَلَالًا فَعَلَظُد: (ح، در دردر)[ط، تذخيروا څح_

בְּבְינִ (סִ) לְּחָמֶית אָת־בָּל־תַּמְּתָל תַזָּה %<u>く_</u>ヹは<u>\</u>ぜし בְשָׁבֹת בַּירהוֹצֵאמָם ، בְּאָבֶוֹ מִגְּנְוֹם בַּמִּבְעִינִוּ מִי־יִהַן מוּתָנוּ בְיַד־יְהוָֹה ربخواد بجكرأت جير بهريخ

(ג) וילונו. לפי שכלה הלחם:

בְּיִלְבַ בְּעוּבְתִי אָם_לְאִי

+ ជីជ់ជ៍. ב בְבָים בְשָׁם

ي بالمركز ال שׁנֹנֹנֹא לְמִפַּלִעוָן מִאַּבֹּאֹא バロメ ムバトロダ אגלים ובין סיני פַּחָמִישְׁהָּהָ نشلةح ĿĊΪι

בְּמָרְבְּרֶא: نښُلغر مَر مِشِد نُمَر عَنَدِا נאטבלמנו כל כנשמא דרני

קדין בְּכַפָּנָא: יהרו לַקַשְּלֵא יָת בָּל קָהָלָא אַפּֿיקְתוּן יָתַנְאַ לְעַרְבָּרָא אַכַלון לַטַמָא וַסְבָּמִוּ אָבוּ מֹלְ צִּינִי בֹמְּבֹא כֹּר בַּוֹנִינָא בְּמִאֶבוֹם כַּב עַוֹנִגְא זְטָבוּן במושלא שבם ול באבאא נאַמרוּ לְבוּוֹ בָּנֵי וֹמִּבְאָלְנִי

> in the wilderness; norsA 12nisgs bns 2920M 12nisgs 2 the children of Israel murmured And the whole congregation of Egypt.

> > To bast 5dt To 1uo gairrsq5b

the second month after their

of Sin, which is between Elim

from Elim, and all the

Israel came unto the wilderness

and Sinai, on the fifteenth day of

assembly with hunger. wilderness, to kill this whole brought us forth into this eat bread to the full; for ye have by the flesh-pots, when we did the land of Egypt, when we sat died by the hand of the Lorp in unto them: 'Would that we had

and the children of Israel said

will walk in My law, or not.

from heaven for you; and the

may prove them, whether they day's portion every day, that I

people shall go out and gather a

Behold, I will cause to rain bread

Then said the Lord unto Moses:

כי אני ס' כופאך (מכילמא וישע פ"א), זסו מדרשו. ולפי פשומו כי אני ס' כופאך, ומלמדך חורס ומצוח למען חנצל כגון לבישם כלמים ומכילם חזיר ופרס מדומס וכיולת בסם: לא אשים עליך. ומס משים, סרי סות כלת הושמס, בל חקיו. דברים שאינן אלא גזירם מלך בלא שום מעס, וילר הרע מקנמר עליהס, מה איפור באלו, למה נאפרו, (62) אם שמוע חשמע. זוקגלס שיקגלו עליסס: חעשה. סיל עשייס: והאזנה. ממס לזויס לדקדק בסס:

בַּיְרָכוּן בְּאִירָיָתִי אָם לָאִ:

מו_ לכון בשמא מו

דְבֶרְ־נִים בְּיוֹמֵי לְמָעָן אָנְמָה יוֹם בְּיוֹמֵיה בְּדִיל בְאָנַפִּינוּן

עַמְּּמְנִים נְיִגְּאַ עַנְּעָם נְלֶלֵסִנְ נִיפּּׁבְנוּ הַמָּא נִילְלַסִנּן פּּנִינִם

ניְאַמֶּר יְהֹנְהֹ אֶלְ מֹשֶׁה הִנְּנָי נַאֲמַר יִיְ לְמִשֶּׁה הְאֵנָא מַהִית

פְּׁבִי לְשָׁבֶׁךְ (משלי ג, מֹ): מסס, כרופאֿ סוס סאומר לאדס אל מאכל דצריס שמחיריס אומך לידי חולי, ווסו איוון מלום, וכן סוא אומר קפאות

(SZ) שחים עשרה עינה מים. כנגדי"ג שנמיס וודמנו לסס: וע׳ המרים. כנגדשנעיס וקניס:

- כדלימל במקכת שבת (פו:): למדנו, שאכלו משירי הבלק (או משירי המלה) ששים ואחת שעודות, וירד להם מן במ"ו באייר, ויום א' בשבת היה, (I) בחמשה עשר יום. נתפרש היוס של תנייס זו, לפי שנו ניוס כלתס התרכה שהולילו ממזריס והוזרכו למן,
- למנות אנתנו, למות אנתנו. ותרגומו לַנֵי דְמִימְנָא, לו מתנו, הלואי והיינו מתים: (5) בי יהן מיהני. שנמים, וליני שם דבר כמו מוחנו (בחולם), ללל כמו עשוחנו, חנוחנו, שובנו, לעשוח לוחנו,

69

אנסנו הילך בתורתי. אם ישמרו מנום המלויום בו, שלא יומירו ממנו, ולא ינאו בשבם ללקוע:

> And they took their journey and they encamped there by the three score and ten palm-trees; 27 were twelve springs of water, and

And they came to Elim, where

YVI congregation of the children of

- ַ זְּטְּרֵינִלְ בַּיִּנִם תַשִּׁשִּׁי וְתַּכִּינִי אֵתִּ אֲשֶׁרַיִּבְיִאִּי וְתְיָה מִשְּׁנֶׁה עַלִּ אֲשֶׁרַיִּלְקְשָׁי יָוֹם ו וְזֹם:
- וּיִאִמֶר מֹשֶׁהֹ וְאַהַרֵּן אֱלַ־כְּלִ יְהְנָה הוֹצִיא אֶהְבֶם מֵאֶנֶץ מְצְרֵים:
- װְבְּקֵׁר וּרְאִימָם אָת־פְבָוֹר עַל־יְחְוָה בְּשְׁמִּעִּי אָת־חְּלֻנִּתִּיכֶם עַל־יְחְוָה וְנָחֲנִי מָת הָּלְנִתִּיכֶם תלוני)[ק׳ תַּלְינוּ] עְּבֵּינוּ:
- ויאטר משָׁה בָּתָּה יָהוֹה לְבֶׁם בַּשְּׁרֵב בַּשְּׁר לִאֵּכֹל יְהוֹה בַּבֹּקֵר לִשְּׁבַּעַ בִּשְׁמָעַ יְהוֹה אָת-הְלָנְתִּיבֶם אֲשֶׁר־ אַתָּם מַלִּינָה תְלְנִתִּיכֶם בֵּי עַל־ יְהוְּה:
- ַּ אֵל־בָּל־מַשָׁה אֵל־אַחַרֵּן אֵמֹר קרָבִּיּ לְפְּנֵי יְהְוָּה בָּנִי יִשְׁבָּע קרְבִיּ לְפְנֵי יְהְוָּה בָּנִי יִשְׁבָּע הְלְּנִהיֶם:

- ויתי ביומא שָתִיקאָה הַרְ הְּבֵין עַל דְּיִיְתוֹן וִיתֵּי עַל יוֹם:
- נְאָמָר מִשֶּׁה וְאַהֵּרֹן לְכָּל בְּנֵי יִשְׁרָאֵל בְּרַמְשָׁא וְתָּדְּעִּי בְנֵי יִשְׁרָאֵל בְּרַמְשָׁא וְתָּדְּעִיּ הְאָמָר מִשְּׁה וְאַהַרֹּן לְכָּלְ
- מא אָב. מטבהמטען הַלְנָא: שעבהמטכןן הַלְ גִּי נְנִינִי בּנִי בְּבְהְמִנְתִּן שִׁבְּנִי עַבְּאָפָנִאְ נִטְיִנִין עַבְאָפָנָאִ נִטִינִין נִטִ נִשְׁבָּ
- אֶלְנֵינו מּלְ מִּנִמִּנִא בַּנֵּי: מֹא לְא מִּלְנָא שִּיּבְׁמָּטִׁכִּנְוּ מִטְּבְׁמִּמִּנוּ מִּלְנָּא שִּיּבְמָּטִׁכּוּ נִיְּ שִּיּבְעְּמִׁלִּכִּוּ בַּאָשֵּׁיּוּ לְמִיכָּלְ וֹלְטִמָּא בַּבְּבָּבָּ לְכִיוּ בַּנְמָמָא בַּסְבָּא נֹאָמָר מָמֵּר בַּבְנִינִּיוּ נִיֹּ
- נאַמָּני, שּוּבְשְּׁמְטִּבוּן: לְבִּלְ בִּנְשִּׁטֵא צִּבְנֵּי יִשְּׁרָאֵלְ בְבַלְ בִּנְשִׁטַא צִבְנֵי יִשְּׁרָאֵלְ

- And it shall come to pass on the sixth day that they shall prepare that which they bring in, and it shall be twice as much as they gather daily.
- And Moses and Aaron said unto

 all the children of Israel: 'At
 even, then ye shall know that the
 Lord hath brought you out
 from the land of Egypt;
- and in the morning, then ye shall see the glory of the Lorp;
 for that He hath heatd your murmurings against the Lorp; and what are we, that ye murmur against us?
- And Moses said: 'This shall be, when the Lord shall give you in the evening flesh to eat, and in the morning bread to the full; for that the Lord heareth your murmurings which ye murmur against Him; and what are we? your murmurings are not against us, but against the Lord.
- And Moses said unto Aaron: 'Say
 o unto all the congregation of the
 children of Israel: Come near
 before the Lord; for He hath
 heard your murmurings.'
- (3) והיה משנה. ליוס ולממרמ: משנה. על שקיי רגיליס ללקוט יוס יוס של שחר ימות השבוע. וחומה חלי חשר יביחו וחיס משנס, לחחר שיביחו ימלחו משנס במדידה, על חשר ילקטו וימדו יוס יוס, ווחו לַקְטוּ לֶמֶס מִשְׁנֶס, בלקיטחו היה נמלח לחס משנה, ווחו על פון היח לַמֵן לְכֶס בַּיּוֹס הַשְׁשֵׁי לֶמֶס יִימְיִס, נוחן לכס ברכה (פויש"ן) בביח, למלחת העומר פעמים ללחס יומים:
- לאינות השבונה בעני של בנושר איני ש. (6) ערב. כמו לערב: וידעחם כי ה' הוציא אחכם מארץ מצרים. לפי שאמרמס לנו כי סולאמס אומנו, מדעו כי לא אנמנו המוליאים, אלא ה' הוליא אמכם שיגיו לכס את השליו:
- (8) בשר לאכול. ולה לשובע, למדה מוכה דרך הרך שהין הוכלין בשר לשובע. ומה רחה להוכיד לחס בבקר ובשר בערב, לפי שהלחס שהלו כהוגן, שהי הפשר לו להדה בלה לחס, הבל בשר שהלו שלה כהוגן, שהרבה בהמות היו להס, ועוד שהיה הפשר להם בלה בשר, לפיכך נתן להס בשעת מורח שלה כהוגן: אשר אחם מלינים עליו. הת ההחרים, השומעים החכם מתלוננים:

נְרְאָר בָּעְנָן: (פּ) המּדְבָּר וְהְנֵּהֻ כְּבְּוֹד יְהְוֹה וֹאִהְפִּנִיאוּ לְעַּוְבָּרָא וְהָא מُلُك خُلْدِ نَهْلُ \$ِكِر لَنْظُلُا \$ُكِر - خُرِ خُنْهُفَع لَيْخَتَدُ نَهُلُهُم וּגְּעָׁרְ בְּּעַבֶּּרְ אַתְּוֹרְןְ אֶבְ־בָּלִךְ וַתְּוֹנִת בַּע מַבֶּילִ אַתְּרֹן עִם

וֹשׁבֹא בּוֹג אֹשׁנֹלִן בֹּמֹּנֹֹא:

the cloud. glory of the Lord appeared in the wilderness, and, behold, the Israel, that they looked toward To neregation of the children of sboke unto the whole And it came to pass, as Aaron

دېږد:

אָל־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יִיְ עִם מִשֶּׁה לְמֵימַר:

And the Lord spoke unto Moses,

ڲٛڔ۩ڔڟٵ לַטִּם וֹנַבַּהֹטֵּם כָּנִ אָדָנִ נְּעַוֹּע · הֹבְאָבְ בַּבְּר אַבְּיִם בַאִּמָר בַּרָּג הֹמָרַאָּבְ מַבְּגַבְ הֹמָּרֵגָּ

לְשׁמֹא וֹשֹׁבַתוּן אָבוּ אָנֹא וֹל בֹּטְבָא וּבְצַבְּבָּא שִׁסְבָּתוּן שאַכְלָנּ לְמֵימֵר בֵּין שִׁמְשִׁנָּא מֵיכְלְנּן **אַט_טַּבְוּנְעַ פֿוֹנ**ָ הָּמִנגה פֿבָבנּו נִט שוּבַהֹּמִטִי

am the Lord your God. bread; and ye shall know that I morning ye shall be filled with shall eat flesh, and in the unto them, saying: At dusk ye the children of Israel. Speak To sgnirumrum oht brand evan I'

द्वाप्ट्रां : בְּיִיְּהָה שֶּׁכְבָּת הַמְּּל סְבָּיב הַנָּת נְהָהָת שַּלָא סְחֹוֹר رَزْتُر جُمْتِ رَبَهَٰذٍ يَشَمْخُ لِيَقَلِبُ حَلَمُهُم بَوْخُرِكُ هَجُرِد

סְחוֹר לְמַשָּׁרִיתָא:

And when the layer of dew was about the camp. there was a layer of dew round the camp; and in the morning the quails came up, and covered

And it came to pass at even, that

حَخْطِد مَحِـكَٰ\$ٰڎ٨٠ פְּנֵי הַמִּדְבָּר בַּק מְחָסְפָּס בַּק וֹטַמַּלְ שִׁכְבָּרָ חַמָּלְ וְחַנֵּה עַלְ

אַרְעָא: בּהֹבַע בֿינור כִּיָּלְיִבָא הַּלְ אָפָּׁר מִוְבְּרָא זַּהְנַע מִעְבַּלָּ יסְלֵיקת נְחָתַת שַּלָא וְהָא עַל

And when the children of Israel the ground. no isoit-rand and as anh anidi the wilderness a fine, scale-like 14 gone up, behold upon the face of

יְּחִוְּהַ לְבֶּם לְאָבְלָה: אַכַבְים הַנּא הַכָּמָם אַּמָּר נָתַּן יְדְעִי מַה־הָוּא וַיְּאָמֶר מֹשֶׁהֹ אַנְחָ אֶבְ אָבוֹנִן מָוֹן נְינִא בָּנֹ לַאַ לְאַבוּנִינִ מַנָּא בַּנִּא אֲבֹנִ לְאַ آذِلُهُ، حُدِّدَ نَصُلُغُمْ آءِهِمُالِ، آلَايَا حُدْدَ نَصُلُعُمْ آهُمَادِ فُحَد

לְּעוּלְ הוּא לַהְמָא דִּיהַב יִי נְדְשְׁלֵי מִאָּ הוּא נַאָּמָר מֹשֶׁה

the Lord hath given you to eat. unto them: 'It is the bread which not what it was. And Moses said a'What is it?'—for they knew saw it, they said one to another:

(פ) קרבו. למקוס שהענן ירד:

בקופסא (יומא עה: מכילמא ויקע פ"ג): שומר וּבְּבֶבְמ שַׁשַּׁל וגוי (במדבר יא, מ), סטל יורד על סארץ, וסמן יורד עליי, וחוזר ויורד טל עליי, וסרי סוא כמונח (13) השליו. מין עוף, ושמן מאד (יומא עס.:): היחה שכבה השל. העל שוכנ על המן, ונמקום אחר הוא

ושין לו מיבה בפסוק: כגליד. דק טינב"ש בלע"ו שהיה מגליד גלד דק מלמעלה, וכגיר שחרגם הונקלום, חוספח הוה על לשון העברים, פְּנִירִ פְּנְּלִידֶּחُ עַל עַּרְעָשׁ, דק סִיס כגיר ושוכצ מוגלד כקרח על סחרן, וכן פירושו דק ככפור, שמוח קלוש ומחוצר כפור גליד"א בלע"ו דַּשְּבַק כגיר, כאבני גיר, וסוא מין לבע שחור, כדאמריט גבי כסוי הדם, הגיר וָשַּדְּרָין. דַשְבַק כאו שסים דבר דק מחושפש בחוכו בין שחי שכבות סטל. ואונקלוש מרגם מקלף, לשון מחשוף סלבן: מגולה, ואין דומה לו במקרא, ויש לפרש מחוספס, לשון חפיסה ודְלוּמְּקְמָא שבלשון משנה, כשנחגלה משכבת הטל, שולם מן הארץ באויר, וכעלום שכבם העל נמגלה המן, וראווהנה על פני המדברוגוי: דק. דבר דק: מחוספה. אף אם ממלא שפופרה של בינה על, ומסמום את פיה ומניחה בחמה, היא עולה מאליה באויר. ורבומינו דרשו, שהעל (14) וחעל שכבה המל וגוי. כשהמתה וורחת, עולה העל שעל התן לקרחת החתה כדרך על עולה לקרחת החתה,

म्थ्रेप्तरेर त्वाराः אַבְקוֹ עַּמָּר בַנְּּלְנְבֶוֹנִ מִסְפַּר מִיּמָרָא בְּגִיּלְנִיּלְטַא מִנְיוֹ يْب بَيْجُر هِٰشِد خَيْن بْبَيْن يَبَا فَبَيْمَة بُوَءَنَا يَرْ خُونُمَه

ַבַּמַבְבָּב וְהַמַּמָּגִים: בו לי וֹנֹלְמָה ב'ל לינוֹ וֹמְלִצְאַ וֹנֹלְלַסְה וֹהֹברה כּוֹ לְנִוֹ וֹמְלַצִּי,

4401: ×.\\ נַיָּנְלָאַ בַּמָמָר וְלָאַ הַמְּרִוּ

יותר ממנו עד לקר: נְּצְמֶר מֹשֶׁר צֵלְהָוֹם אֵילשׁ צַלֹר נַצְמַר מֹשֶׁר לְהוֹן צֵּנְשׁ לָא

は殺し: سيخمُنه تنخمُم تنظمُك مُحيَّاه אַנְשָׁים מִמֶּנוּ עַד־בֹּקֶר נַיָּרָם וָלאִ־שְׁמִּמְנִי אֶל־מֹשָׁה וַיּוֹהָרוּ

زَرُبُو: אُرِم خُوْر אُخُرُا لِٰلَٰם لَاهُمُوم וּגְלַלַמֹּנּ אָטַנֵּ בַּבַּעָר בַּבַער

آزَلاً، ١٠ كُرَامُكُ ١٠

كَيْجَمَّكِ بَطْمُنْحِياً لِأَمْدِ كِيْدُمْمُخْتِيكِ לְפָּׁן מִנְיה גְּבָר לְפּוֹם מֵיכְלִיה

וֹכֹאָ בֹמוּמִנֹא וֹלָא אִוּטֹר

ולַלַמוּ בַאַּטִּנִּ וּבַאָּוֹמָב:

לְפָּיֹם אֶבְרָיֹ וְגְבַר לְפּוֹם מֵיכְלִיה לְקַשׁוּ: דְּצַּסְגִּי וּדְצַּוְעַר לָא חֲסַר

נשאַר מנוה עד צפָרָא:

עַביהון משָה: ירְהַישׁ רַהְשָּׁאַ יִּסְרִי ירְגַיִּיזֹ אַבְרַיָּא מְנֵיה עַר עַפְּרָא ולא לבילו מן משה ואשארו

מִּטְמָא פֿמָר: עַקְלָא כַּר חֲמָא עַלּוֹהִי בּמְמִשׁאַר מִנֵּיה עַל אַפּי קפום מיכליה ומא ילַלַמוּ וֹטוּע דֹּגָפֿר דַּגָּפֿר

देवंध्रुप: نلأنه ין לְחַד וַאָּתוּ כַּלְ לְטַׁמֹא מֹלְ עַד מָבוּוֹ מָבוּוֹ رَبْتِرَا هَرْبُط يَاهِهُ، ݣِأَكْمُهُ كُلُطُ لَيْتُرْبُ جُرَبْهُ هُنَائِهُنَا كُمُ

> man for them that are in his persons, shall ye take it, every according to the number of your his eating; an omer a head, of it every man according to Lord hath commanded: Gather This is the thing which the

gathered every man according to gathered little had no lack; they had nothing over, and he that an omer, he that gathered much And when they did mete it with

and gathered some more, some

And the children of Israel did so,

`.gaiarom no man leave of it till the And Moses said unto them: 'Let

his eating.

with them. and rotted; and Moses was wroth morning, and it bred worms, some of them left of it until the hearkened not unto Moses; but Notwithstanding they

the sun waxed hot, it melted. according to his eating; and as 21 by morning, every man And they gathered it morning

Moses. congregation came and told one; and all the rulers of the much bread, two omers for each sixth day they gathered twice as And it came to pass that on the

- (31) מן הוא. סכנמ מוון סול, כמו וַיְמַן לְסֵס סַמֶּלֶךְ (דנילל ל, ס): בי לא ידעו מה הוא. שיקרלוסו נשמו:
- (16) עומר. שס מדס: מספר נפשוחיכם. כפי מנין נפשוח שיש לאיש נאסלו, מקחו עומר לכל גולגולם:
- ווטו נס גדול שנעשה בו: ומנאו שהמרבה ללקוט לא העדיף על עומר לגולגולת אשר באהלו, והממעיט ללקוט לא מלא חסר מעומר לגולגולת, (עב) המרבה והממעים. יש שלקעו סרפס ויש שלקעו מעע, וכשפלו לפימס, ומדדו פעומר ליש ליש מס שלקעו,
- הפוך, שנממלה הנאיש ולנסוף המליע, כענין שנאמר וַלֹּה הְבָּהִישׁ וְרָמֶּה לֹה הַיְּהָה בּוֹּ, וכן דרך כל הממליעים: (02) ויוחירו אנשים. זמןומביכס (שמו"כ כס, י): וירם חולעים. לשון כמס: ויבאש. סכי וס מקרם
- משונה, אומו היום נשמנה לשבח ברימו ומעמו (מכילמא ויפע פ"ב), (שאם להגיד ששנים היו והלא כמיב שני העומר (22) קקטו קחם משנח. בשמדדו אם לקימחס באהליהס, מלאו כפלים שני העומר לאחד. ומדרש אגדה, לחס השמש מחחמס ומפשיר: - וגמס. דישטי"פריר (פו גייץ פו שמשלפען), ודוגמחו בסנהדרין בסוף ד' מיחוח (סו:): מהם ומועמים בהם מעם מן (מכילחא ויפע פ"ד), ויודעים מה שבחן של ישראל. ונמס, פשר, לשון פושרים, ע"י (IS) וחם השמש ונמס. הנשלר בשדה נמוח ונעשה נחלים, ושוחין ממנו חילים ולבחים, וחומוח העולם לדין

ספר שמות – פרשת בשלח – VX .qs

ុខព្រ ជម្លាក ក្ដែង កុដ្ធវ័យ ក្រផ្ញាក ניניחו אחו עד הבקר כאַשֶּר לכם למממבע מד הבקקר: בַּשָּׁלוּ וְאֵתֹ כְּלְ־הָנִעוּרִי הַנְּיִחוּ עאָפָּנ אָפּנ נֹאָט אָאָב טַבֿאַכָנ קָבְשׁ לַיהוָה מְחָרְ אָת אֲשֶׁרַ נג <u>דְבֶּר יְהוְה שַׁבְתַּוֹן שַבַּת</u>־ וַנְאַמֶּר אֲלַהֶם הָרוּא אֲשֶׁר

לאַ־הָיְהָר בְּיִּי

לא המצאהו בשָּהָה: בְּי־שַׁבְּת הַיִּוֹם לַיהוֹוָה הַיּּוֹם וַיָּאַמֶּר מֹשֶׁתֹ אָבְּלֶתוּ תַיּּוֹם

עַּאָבׁינֶגָי שַּׁבָּת לָאָ יְנְיִנִירַ בַּוֹיִ 3. שַׁשָּׁת יָמָים תִּלְקְּשָּׁהוּ וּבַיָּוֹם

לי זֹוֹנִי, בֿוֹנִם נַאָּלִּיִּהָ וֹאֹאָנִ מִּוֹ_

ַבְּעָם נְלְאָ מָצֵּאִנּ: (a)

אַנְרוֹ מֵאַנְהֶם לִשְׁלֵר מצְיוֹן. אַהִּוּ מְסָרְבִין לְמִשַּׁר פִּפִּיִדִי וּיָאַמֶּר יְהְוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־ וַאֲמַר יִיְ לְמֹשֶׁה עַד אִמַּתִּי

מְבָּוּו אָנשׁ תַּחְהָּנִי אַל־יֵצֵא בּיִּוֹם תַמִּמָּג בֶּנְשִׁם oz השׁבְּּה עַל־בַּן הָוּא נֹתַן לֶבֶּם באו קייוְהוֹה נָתַּן לָכֶּם

> לְמַמְּבְא מַר צַפְּרָא: כֿל מוּשָׁבֶא אַּגְּנָמוּ לַכוּן مُنينا إحَمَٰحُ٪ حَمَيرٍ أَنْك למופא אופן ונט באטון וו מבו וני באטון הטובון הַבּא הַבּטֹא לוּוֹהָא בֹּוֹם נאמר להון הוא המקיל יי

> וְרְחְשָׁא לָא הַוָּת בַּיה: בְּמָא דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה וְלָא סְרִי ואֹאֹנהו וֹטוּט הֹע אַפֿוֹא

> בולם ול נומא בנו לא בון אַבו הַבּטֹא וִמֹא בון נאַמַר משָה אָכִלוּהִי יוֹמָאַ

הַשְּׁכְּרוּנֵיה בְּחַקְלְא:

יָבַי בֶּיה: יבְיוֹמָא מְבִימֹאָר מִבְּקָא לָא יוֹמִין הקלקטוניה

לפֿלו מו ממא למלַלַם ולא けいひと 谷口にはガビ

びぶひにいじ

and they found none. some of the people to gather,

out of his place on the seventh

man in his place, let no man go

bread of two days; abide ye every

giveth you on the sixth day the

you the sabbath; therefore He

See that the Lord hath given

commandments and My laws?

How long refuse ye to keep My

And the Lord said unto Moses:

day.'

27 seventh day, that there went out

And it came to pass on the it there shall be none.'

the seventh day is the sabbath, in

Six days ye shall gather it; but on

in the field. Lord; to-day ye shall not find it

25 for to-day is a sabbath unto the And Moses said: 'Eat that to-day;

any worm therein. did not rot, neither was there 24 morning, as Moses bade; and it

And they laid it up till the

be kept until the morning. remaineth over lay up for you to will seethe; and all that bake, and seethe that which ye LORD. Bake that which ye will rest, a holy sabbath unto the spoken: To-morrow is a solemn that which the Lord hath

And he said unto them: 'This is

(82) עד אנה מאנחם. מעל סדיוע סול, פַּבַּרֵי סוּצְל לָבֵי פַרְבָּל (ב"ק לב.), ע"י סרעעיס מתגנין סכערין: (מכילמא שס): (62) וביום השביעי שבח. שבת הוא, המן לא יהיה בו. ולא בא הכתוב אלא לרבות יום הכפורים וימים עובים

ולא ירד עוד, אמר להם היים לא שמצאוהו, מה שלמוד לומר היום, היום לא שמצאוהו אבל מחר שמצאוהו (מכילחא את שביידכם אכלו. לערב חזרו לפניו ושאלוהו מהו ללאח, אמר להם שבח היום, ראה אוחם דואגים שמא פסק המן (es) ויאמר משה אכלהו היום וגוי. שמרים שסיו רגילין לגאם וללקומ, באו לשאול אס נגא אס לאו, אמר לסס

(33) אח אשר האפו אפו. מס שחחס רולים לחפות בתנור, חֻפוּ סיוס הכל לשני ימים, ומס שחחס לריכים לבשל

לסס משה פרשמ שבמ, שנלמיה לומר להם וְקִיֶּה צַּיֹּוֹס הַשָּׁשִׁי וְהֵבִינִי וּגו', עד ששחלו את ואת המר להם הוה השר דבר לאחד, אלא משונה במעם וריח): – ויגידו למשה. שאלוהו מה היום מיומים, ומכאן יש ללמוד שעדיין לא הגיד

ומול שובו אָלָה שַּׁבונעוני.

בְּיוֹמָא שָׁהִיהָאָה לְחֵים הַּבֵּיוֹ

מַל בֵּן הוּא יָהַיב לְכוֹן

שׁנוּ אָבׁוּ וֹנְ וְעַב לְכוּן שַּבְּעָא

בולא מביעאָר:

לא ופול אנש

ڶ؉ڹڐؙڹڟ؞

ממנו במיס, בשלו סיוס. לשון אפייס נופל בלחס ולשון בישול בתבשיל: למשמורת. לגניוס:

ס' שנלמוימי לומר לכס, ולכך ענשו סכמוב, שאמר לו עַד אָנָס מֵאַנָּאָס, ולא סוליאו מן סכלל:

· נְנְאֶבְעִוּ עַבְאָם בּנָנְם עַאָּבֹּגִּנִי:

けいひと は位と

seventh day. so the people rested on the

made with honey.

שָׁמִוּ מָוֹ וִהְוּא בִּזָּרַת נַּדַ לַבְּוֹ וּבֹלבֹאֹנ בוּע_וֹמִּבֹאָב אָעַ_

נסגמו כֹּגַפּּנִיטַע בֹּבַלֶּמֵי:

מֹבֵבוֹנם: בַּווּצִיאָר ÄŮĈロ üääl XUCO ĒRĻĒL خِطْمَا الْلَّهُ هُلِهِ لِيَقِينَاكِ هُمُّكِ ממני למממבת לדרהיכם אַשָּׁר צְּנָה יְהְנְה מְלָא הַעַּמֶר ದೆಭಿಗ ಸ್ಷಗ

יְהְנְה לְמִמְּמֶבֶה לְדִרְתֵּיכֶם: בַּמְמֶב מָן וְבַנָּט אָטוּן לְפְּנֵל מִיּמְרָא מָנָּא וְאַבְּנָת וְמָרִה ِ xɨxɨc אַטְע וֹמֵן שָׁמִּע מִלְאַ גַּלְוָטִית חַדָּא וַתַב תַּמָּן מָלֵי ... צָלְוֹחִית חַדָּא וַתַב תַּמָּן מָלֵי וַיּאַמֶּר מֹשֶּׁה אֱלֹאַהַרֹן קַח וַאַמַר מֹשֶּׁה לְאַהַרֹן סָב

בַּאֲשֶׁר צְּנָה יְהֹנֶה אֶל מֹשֶׁה בְּמָא דְּפַקּיד יִיָּ

 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \]
 \[
 \] تنفيتأب هنائا خظت بتقين يهفئون

« บิตี่ไ หิโฮ่ล์เอ ดีรับ ลับ หิโฮ่ลเไ ดีร์เไ ลับ โล่หลุเ

خَيْد كُلُم خُرُما: עַמָּן אֶבְלְיִ עַּרְ־בַּאָּם אֶלְ־ אָבָלִי עַר בַּאָּם אֶּלְ_אַנוֹתְ נוְחֲבַנוֹ אָנוַ כַאָּנַת וֹנוּלִטֹא וֹנו תֹּוֹא

ולבן בונו ושָּבְאָב וֹנו שִּמִוּנוּ

בובה:

חיור ושעמיה באסקרישון

מַלָּא וְעוּא כַּבַר זָרַע וָרַע

the taste of it was like wafers like coriander seed, white; and name thereof Manna; and it was And the house of Israel called the

you forth from the land of the wilderness, when I brought the bread wherewith I fed you in generations; that they may see it be kept throughout your commanded: Let an omerful of thing which the Lord hath And Moses said: 'This is the

before the Lord, to be kept qu ii yal bna, and lay it up Take a jar, and put an omerful of And Moses said unto Aaron:

Egypt.'

throughout your generations.

Testimony, to be kept. and 5 of a for the state of the store the As the Lord commanded Moses, TWIL

came unto the borders of the

land of Canaan.

did eat the manna, until they came to a land inhabited; they the manna forty years, until they الْمِيْلِ الْمُؤْلِدِ الْمُلْكِادِ الْمُلْكِادِ الْمُلْكِادِ الْمُلْكِادِ الْمُلْكِادِ الْمُلْكِادِ And the children of Israel did eat

איש ממקומו. אלו אלפיס אמה של מחוס שנח, ולא נמפורש, שאין חחומין אלא מדנרי סופריס, ועיקרו של מקרא שבו איש חחחיו. מכאן ממכו מכמיס ד' אמומ ליולא מוך לממוס, ג'לגופו, וא'לפישוע ידיס וכגליס: אל יצא

סְבַבוּתָא לְמָמָרָא:

كلت ١٠٠١ كِمَمُلِهِ كِلترديا:

נטכנו מאַבאא במאבנם:

iùcıl tāltla tāddıü,

ביחזון ית לחמא האובילית

كِمْمَلِي كِيُدِيدِيا فِيدِي

בּשׁבּער וֹן מִבְי מוּמִבָא מִנִּיה

נאַמַר משָה דֵין פַּתְּנָא

ואינו נמשל לורע גד אלא לענין העגול כורע גד היה, והוא לבן: 🗈 בצפיחח. 🖯 בלק שממגנין אומו בדבש, וקורין (וצ) והוא בזרע גד לבן. עשל ששמו קוליינד"רי (קאריאדער) וורע שלו עגול ואינו לצן, וסמן סיס לצן, מל לוקטי המן נאמר:

דְּבַּר סִ' (ירמיסו ב, לא), שמעו לא נאמר, אלא ראו, בוס נמפרנטו אבומיכס, הרבה שלומין יש לו למקום להכין מוון בחורה, והם אומרים נניח מלאכחנו ונטסוק בחורה מהיכן נחפרום, הוליא להם לנלנח המן, אמר להם אַפֶּם רָאוּ (28) למשמרת. לגניזם: לדורותיכם. בימי ירמיסו. כשסיס ירמיסו מוכיחס למס אין אחס עוסקיס לו פַֿפְקְרִימוּן בלשון משנה, והוה מרגום של הונקלום:

(33) צנצנח. ללוחים של חרם כחרגומו: והנח אוחו לפני ד׳. לפני סלרון, ולה והמר מקרה זה עד שנצנה 5,49,1:

לאחר שעברו את סירדן (קידושין לה.). (מ"א, שאוחה שבעבר סירדן מיושבת ומובה, שנאמר שָׁשְּבְּרֶה נָּאֹ וְמֶּרֶשֶׁה שָׁת סַמַּן מִמְּמַבְּת (יסושע ה, יב), חֿלח מגיר שסעוגות שהוליחו ישרחל ממלריס עעמו בסס עעס מן: − אל ארץ נושבוד. (3E) ארבעים שנה. והלא מסר לייוס, שהרי בע"ו באייר ירד להם המן ממלה, ובע"ו בנימן פסק, שנאמר <u>ו</u>ישָׁבּוֹת אסל מועד, אלא שנכמב כאן בפרשמ סמן:

يرتالي

בְּתְלְת סָאָין הוּא: בְאֵיפָה וְעִינְיִרְאִ חַד מִן

Now an omer is the tenth part of X TUP

שניני ממְדְבַּרְ־מָין לְמַסְעֵּיהָם עַּלִּ

לְמִמְשׁׁיִג מַּמָא: וּמָרוֹ בָרְפִּירִים וְלֵית עַיָּא לְמַּמְּלְנִירִוּן מַּלְ מִימְרָא בַּינִ نشِلْمُح بيرة لحربا رَيْوُمِه خُرِ مَّلِن خُرِّد نَشِلْ لِأَمْ يَتُمَرِي خَرْ خَرْشُفِي يَخَرِّدُ

there was no water for the people and encamped in Rephidim; and commandment of the Lord, their stages, according to the from the wilderness of Sin, by children of Israel journeyed And all the congregation of the

בוֹם לשְׁהָת הַשְּׁם: قْدْ نْكِرْكِ رْيْكُرْدِ جَلْحْدَكِرِهِ لْكِرْلَا

LORD? with me? wherefore do ye try the said unto them: 'Why strive ye that we may drink.' And Moses Moses, and said: 'Give us water Wherefore the people strove with

עמְדִי עַרַ הְנַסָּוּן אָתַ־יָּהְנֶה: משֶה מַה־הָּרִיבוּן ¿ שׁנוּ בְּנוּ מִוֹם וֹנֹמִשֹׁי וֹגֹאמֹר עַרוּ בְנֹא מֹגֹא וֹנֹמִשׁוּ וֹאַמֹּר וֹגָיב בְיִמְם מִם מְמֵּב וֹנָאָמֶבוּ וּנְצִאָ עַבּּא מִפָּא מִם מָמֵב וֹאַמָבוּ

الثاثا ממא למוֹא מא מנפו אַשון בָּדָם יָיָ: להון משה מא נצן אַתון עמי

our children and our cattle with up out of Egypt, to kill us and wherefore hast thou brought us against Moses, and said: water; and the people murmured And the people thirsted there for

משלו בּהמאי לְבַׁמֵּנִע אָטָּנִ וֹאֵטַבְּלָנִ וֹאֵטַב מִפֹּּאָבִנִם לְלַפּּּלָא זֹטַנִּ וֹנִע לְמְּׁע זִּעְ עִזְּגְלְיִלְנִי מִמָּגִּרְיִם נַאָּמָרוּ לְמָא בֹּוֹ אַפְּיקְתִּנִּא ¿ וַיְּכֵּן הַעָּם עַל־מֹשֶׁה וַיּאִמֶּר וְאִהְרָעַם עַּמָּא עַל מֹשֶּׁה נוגלא מַשׁ בַלַּנִם נגבונ

ַ וַיִּצְעָק מֹשֶׁהֹ אֶלְ יְהְוָָה לֵאמֹר וְצַּלִּי מֹשֶׁה קֵּדְם יָיָ לְמֵימַר

בונים בינים בינום בינו

ready to stone me.' this people? they are almost oanu ob I llant shall i anivas And Moses cried unto the LORD,

בְּעַלְתַ יִּסְקְּלְנִי: ַ מָּׁע אָמֶּמֶּע לְמָּבַ עַנִּיָּע מָּגַ מָּא אַמַּבָּיִר לְעַּמָּא חָבֵין עּוֹד

זְעֵיר פוֹן וְרַגְּמוּנִי:

هُلِ لِذَي كُلِ خُنُكُ لِمُ لَا يُعْرَفُنَهُ الْمُعْرَفُةِ الْمُعْرَفِينَ الْمُعْرَفِينَ الْمُعْرَفِينَ الْمُع نَّهُدُ يَنَّهُكُ يُهُدُ يَخُرُنُ قِي ् देवेर्र, पंत्रंच दिंग श्रंधे संस्वेर्र, ניאטר יְחוֹה אֶל־מֹשֶׁה עַבֹר נְאָמֶר יִיְ לְמֹשֶׁה עַבַר קֵּדְם

ביה ית נהרא סב בידף ישׁבאַל וחוטָרָף דִּטְחֵיקָא مَقٰع لُوح مَقٰك طَوۡدَ،

thou smotest the river, take in Israel; and thy rod, wherewith take with thee of the elders of Pass on before the people, and And the Lord said unto Moses:

thy hand, and go.

chirst?

מואב כשמת משה בזי באדר פסק המן מלירד, ונסמפקו ממן שלקטו בו ביוס, עד שהקריבו העומר בששה עשר בנימן, אדץ כבען. בממלם סגבול, קודס שעברו אם סירדן וסוא ערבות מואב, נמלאו מכמישין זס אם זס, אלא בערבות סְסְבֶן סַפּוֹבֶס מֲשֶׁר בְּעַבֶּר סַיַרְדְּן (דבריס ג, כס), ומרגוס של נושבת יָמְבָּמָח, ר"ל מיושבת. רש"י ישן): אל קצה

(18) עשירית האיפה. סליפס שלש פלין, וספלס ו' קבין, וסקב ד' לוגין, וסלוג ששס ביליס, נמלל עשירים בנטמר וַיּמֹכְלוּ מִעֲבוּר סְטְבוֹן מִמְּמֵבַר סְפָּבַם (יסושת ס, ימ):

(2) מה הנסון. לומר סיוכל למת מיס בתרך ניס: סאיפה מ"ג בילים וחומש בילה, והוא שיעור לחלה ולמנחות:

(+) עוד מעש. מס מתחין, עוד מעש וקקלוני:

פרעס, ומלרים כמה מכות, במלרים ועל הים, לכך נאמר אשר הכים בו את היאור, יראו עמה שאף למובה הוא מוכן: מה שלמוד לומר אשר הכים בו את היאור, אלא שהיו ישראל אומרים על המטה, שאינו מוכן אלא לפורענות, בו לקה שעל ידך המים יולאים מן הלור, ולא יאמרו מעינות היו שם מימי קדם: - ומשך אשר הביח בו את היאור. (a) עבור לפני העם. וכלס לס ימקלוך, למס סוללם לעו על בני: וקה אחך מוקני ישראל. לעדום, שיכלו

SZ

- :  נוֹתֹמִ כֹּן מְמָּנִי לַתְּנֹי, וֹלַנָּי, ניצאי ממני מים ושְּקָה הַנָּה הַיִּבּ הַצוּרֹ בְּחֹרֵבֹ וְהַבְּיִהְ בַצִּוּרִ עַלְ מִנְּרָא בְּחוֹרֵב וְתִּמְחֵי تبير في الإله في الإله الله الله الله الهذاء الهذاء الهذاء المناطقة المناطق
- לאמר היש יהוה בקרבנו למימר האית שכיוהא דיי نَّهُدُ يَّحَ لَمِّمَ وَصِيْتَ عُنا لَيلِ يَهُدُهُمُ لَمَم يُونِهِ، كَلُو يُنْ z idlitu וּיִקְרָא שָׁם הַמְּלִוֹם מַסָּה יִקְרָא שְׁמֵיה דְּאַהָּרָא נִפִּיהָא
- וֹמְבֹאֹג בֹבׁנִבׁם: ⁸ וֹּבֹׁאַ הֹמֹבֻעׁ וּנּבַּׂטִם הִם וֹאִטֹא הֹמֹבָע וֹאִנִּיִם עַבְּבֹא
- בְאָבְנִים בּּוֹנִין: על־ראש הגבעה בּהְּמִבְעׁ מְּטִּׁר אִנְכֹּג נִאַּבְ עַנִּבְא בּהַמְּמִעְעַ מְטַּר אִנֹא בְּעַר צְּנְשְׁים וְצֵּא עַלְעַם לַלָּא יוּבְּרוֹ יִפּוּל אַנִים ďŸT
- 正於**二**從下: ומשֶׁה אַהַרָן וְחִוּר עְּלִוּ רָאִשׁ בּעְּמָלֵס, וּמשָׁה אַהַרוֹ וְחוּר י לוֹ מֹשֶּׁר לְהַלְּחֵם בַּעַּמְלֵל בֵיה מַשָּׁר לְאַנְחָא מִּרֶבָא וּנֹלְתְּהְ גְּעְוְהָהְלֹּהְ כַּאֹמֶבְ אֶמֶבְ וַהְבָּב גַעְוְהָהְלָּ כָּמָא בַּאָמָב
- לגו וֹלַבַר מַּמִבַני וֹלַבָּׁר וֹמִּבְאַבְ וֹכַאַּמָּר וֹלִים

- לְמֶּנֵנְ סָבֵּנְ נְמִּבְאָבְיּ נישְהַי עַּמָּא נַעֲבַר בַּן משֶּה בהובא וופטון הנוע הוא
- בונגא אָם לָא: מֹלְבַנִינוֹ בֹנוֹ נְתַּגִּנִיטָא מֹלְ צַנְיֹגִי בֹנִי
- מֹם וֹמִּבְאֵבְ בֹּבַבּוֹנִם:
- לפגן מן בבם ון בידי: וַטוּמַבא בַאַטַהַבוּ בוּצ לאום מֿל ביש בֿמֹנֹא אָל־יְהוֹשְׁעַׂ וַאֲמַר מֹשֶׁה לִיהוֹשָׁעַ בְּחַר
- סַלִּילוּ לְבִימִ בַּמִּעָּי:
- يَّرَيْرَ: מנו גוני מטנלנגל גבינו מְטִוּלְבוּגוֹ בַבְינִ וֹמָּבָאָכְ וַכַּב וְהְיָה כַּאֲשֶׁר יְרֵים מֹשֶׁה יָדִי וְהִוּי כַּד מָבִים מֹשֶׁה יָדִוֹהִי

- the elders of Israel. To 11gis 511 ni os bib s520M bnA of it, that the people may drink. and there shall come water out and thou shalt smite the rock, there upon the rock in Horeb; Behold, I will stand before thee
- the Lord among us, or not?' they tried the Lora, saying: 'Is children of Israel, and because because of the striving of the called Massah, and Meribah, And the name of the place was
- with Israel in Rephidim. Then came Amalek, and fought
- with the rod of God in my hand.' Will stand on the top of the hill fight with Amalek; tomorrow I tuo og bns, and su seoot?' And Moses said unto Joshua:
- Hur went up to the top of the Amalek; and Moses, Aaron, and 10 to him, and fought with So Joshua did as Moses had said
- his hand, Amalek prevailed. prevailed; and when he let down п held up his hand, that Israel And it came to pass, when Moses
- נבקע מפניו. (6) והכיח בצור. על סלור לא נאמר, אלא בלור, מכאן שסממס סיס של מין דבר חוק ושמו קנפַירִינוֹן, וסלור
- (9) בחר לנו. ליולך, סשוסולו, מכאן אמכו, יסי כבוד מלמידך מביב עליך כשלך, וכבוד מברך כמורא כבך מנין, באדס אמד, אמר לו אומו סבן ראימ אם אבא, אמר לו אביו, אינך יודע סיכן אני, סשליכו מעליו ובא סכלב ונשכו: וילא לדרך, סיס אומו סבן רואס מפץ ואומר, אבא עול מפץ זס ומן לי, וסוא נומן לו, וכן שנייס, וכן שלישים, פגעו בקרבנו אם אין, חייכם שהכלב בא ונושך אחכם, ואחם לועקים לי וחדעו היכן אני. משל לאדם שהרכיב בנו על כחפו (8) ויבא עמלק וגר. סמך פרשה וולמקרה זה לומר, המיד הני ביניכם ומוומן לכל כרכיכה, והחם הומרים היש הי
- בחר לנו אנשים. גבוריס וירלי ממל, שמהל זכומן מסייעמן. דבר למר במר לנו לנשיס, שיודעין לבמל כשפיס, מרדו בסקב"ס: וצא הלחם. לא מן סענן וסלמס בו (מכילמא עמלק פ"א): מחר. בעם סמלממס, אנכי נלב: רבך כמורא שמיס מנין, שנאמר אַליִני משֶׁס פְּלָמֵס (שס יא, כח), כלס מן סעולס, חייבין הס כלייס, המורדיס בך כאילו שנאמר וַיּאָמֶר שַׁבְּלוּ אֶל משֶׁה בִּי מֲדֹנִי (במדבר יב, יא), והלא אהרן גדול מאחיו היה, ועושה את חברו ברבו. ומורא
- של מרים היה, וכלב בעלה: (10) ומשה אהרן וחור. מכאן למענית שלריכים שלשה לעצור לפני המיצה, שצמענית היו שרוים: לפי שבני עמלק מכשפים היו:
- (II) כאשר ירים משה ידו. וכי ידיו של משק נולמות קיו קמלחמק וכו', כדחיתה בר"ק (כע.):

וידֵי משֶׁרֹ בְּבֵּדִים וַיִּקְחִוּ אֶבֶּן וַיִּשִּׁימוּ תַחְהָיוּ וַיִּשֶׁב עְלֵיְהְ וְאַתַּרֹּן וְחִוּר תֵּמְבָּוּ בְיָדִיוּ מִאָּה אֶחָדִ וּמִאָּה אֶחְׁד וְתְּיִי יְדְיוּ אֵמוּנָה עַד־בָּאׁ הַשְּׁמָשׁ:

رِنْهُمِات יְהוֹה אָל־מֹשָׁה בְּתִּב אָזְתִי קָּבְרוֹן בַּםַּפֶּר וְשִׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ בִּי־מְחָה אָמְחָה אָתִּ זֵבֶּר עַמְלֵל מִחָּחַת הַשְּׁמֵּיִם:

" נַבְּל מְמֵּע מִוְבֵּע נַנְאָנָא מְּמִנְ " נַבְּל מְמֵּע מִוְבֵּע נִנְאָנָא מִּמִּן

וַיֹּאִמֶר בְּיִייְִל עַל־בַּס פמיקיס יְה (בכחר ארם צובה היה כחוב בַּסִיְה בחיבה אחת) מִלְחְמָה לַיהּוָה בְּעַמְלֵּלְ מִיְּדִי דְּרִי: (בּ)

> וידי משה יקרא הסיבה אַבְנָא וְשַּׁוּיִאִּי הְּחִוֹחִיִּהִי יִמִּיב עַלְה וְאַהַרֹּן וְחִוּר סְעִיִּדִין בִּידוֹהִי מִבְּא חַד יִמְבָּא חַד וָהַנִּאָה יְדוֹהִי שְּׁמְשְׁא:

עַּמִיה לְפִּהְנָם דְּחָרֶב:

וְאָמֵר יִיִּ לְמִשֶׁר בְּתִּרְ דָּאִ יהיבְרָנָא בְּסִפְּרָא וְשֵׁוּ קֵּדָם יהיבְרָנָא בְּסִפְּרָא וְשֵׁוּ קֵדָם היבְרָנָא בְּסִפְּרָא וְשֵׁוּ קֵדָם היבְרָנָא בְּסִפְּרָא

ָּנְסֵּלְוּ: עַלְּוֹא מֹעֶה עַרְבְּהָא יִפְּלָח יִבְּנְא מֹעֶה עַרְבְּהָא

מבּנוּ מֹלְמֹא: בּנְבְּנִי מְּמְלְמְ לְמֶּגְּהֵּנִּינִינִוּ בּנְבְּנִי מְּמְלְמְ לְמֶּגְּהִנִּינִינִוּ בּנְבְּנִי מְּמְלְמְּ מִן פֿנְבְּם בְּנִבְלְאְ בַּמְּבְנִינִי מוֹ פֿנִם בְּנִבְלְאְ בַּמְּבְנִינִי נֹאָמִר בַּמְּבִוּמִׁי אָמִנִּיִא בַּאָּ

The Hastarah is Judges 4:4-5:31 on page 206. Sepharadim read Judges 5:1-5:31.

But Moses' hands were heavy; and they took a stone, and put it under him, and he sat thereon; and Aaron and Hur stayed up his hands, the one on the one side, and the other on the other side; and his hands were steady until the going down of the sun.

And Joshus discomfited Amalek sand his people with the edge of the sword.

And the LORD said unto Moses:

'Write this for a memorial in the book, and rehearse it in the ears of Joshua: for I will utterly blot out the remembrance of Amalek from under heaven.'

And Moses built an altar, and called the name of it
Adonai-nissi.

And he said: 'The hand upon the to throne of the Lord': a throne of the Lord' will have war with Amalek from generation to generation.'

- (21) וידי משה כבדים. צשציל שנמעלל במלוס ומנס לחר מחמיו, נסייקרו ידיו: ויקחו. לסרן וחור: אבן וישיה כבדים. בשציל שנמעלל במלוס ומנס לחר מחמיו, נסייקרו ידיו: ויקחי. לל ישצ לו על כר וכחם, למר, ישר לל שריין צלער, לף לני לסיס עמסס בלער: ויהי ידיו אמונה. ויסי משס ידיו באמונס, פרושות סשמיס בחפלס נלמנס ונכונס: עד בא השמש. שסיו עמלקיס מחצין לח סשעות בלילערו"לוגילס, בליוו שעס סס נולחיס, וסעניך לסס משס ממס וערבב לח סשעות:
 (21) ויחלש יהושע. חמך רלשי גבוריו (תנחומל בשלח כ"ח) ולל סשליר ללל מלשים שבסס, ולל סרגס כולס,
- מכאן אנו למדים, שעשו על פי הדבור של שכינה: (14) בחב זאח זכרון. שבא עמלק להזדווג לישראל קודם לכל האומות (מכילתא עמלק פ"ב): ושים באזני יהושע. המכנים את ישראל לארץ, שיניה את ישראל לשלם לו את גמולו, כאן נרמז לו למשה שיהושע מכנים את
- ישראל לארץ: כי מחה אמחה. לכך אני מוסירך כן, כי מפץ אני לממומו: (פו) ויקרא שמו. של מובמ: ה' נסי. סקב"ס עשס לנו כאן נם גדול, לא שסמובת קרוי ס', אלא המוכיר שמו של

نَّمُلِّ \$ מִמָּגַּׁנִוֹם: מַמְּוֹ בְּיִרְחוֹצְיִא יְחְוָהְ אָתִר אָבִר אַפִּיק יָנְ נָתְּ יִשְׁרָאֵלְ الأكريان إظهد الأنهديج يز خطهد الأنهديج هقات יפרי משֶׁה אֵתְ בְּלְ־אֲשֶׁר עְשֶׂה הַמּוּהִי דְּמִשֶּׁה יָתִ בָּלְ דַּעֲבַּה נּוֹאָמָּה וֹטַׁרְוַ כִּעֵּוֹ מִבְּיֹן עִעָּוֹ וּאָמָה וֹטַרוִ בַּבֹּא בַמִּבְיָוֹ

וַיִּפְּח יִתְרוֹ חֹתַן מֹשֶׁה אֶתַר יִדְּבַר יִתְרוֹ חֲמִוּהֵי דְּמֹשֶׁה

بَعَدِينَايِّتِ: وقرر ويُوم تَنْهِمَ فَيَرَا بُمَ وَقَرِبَ وَمَنْ مَنْهُمْ فَيْهُمْ فَيُومَ فَيْهِمْ فَيُومَ فَيْهِمْ

בוונו לאבל ללבונני בְּאָבִר גַּרְשֵׁם בָּי אָבַר גַּר

äü∟⊏ ēĻķu: ݣْكْرْلْدْ، ݣْخْرْ خْمْأْلْدْ، لْتَجْكِّرْدْ ݣْكْرْلْدْكْ لْمْخْمْ لْأَلْلْ خْمَمْلْدْ

ַבַר ק<u>א</u>ֶלַהִים: המדבר צַשָּר־הָוּא חֹנֶה שָם לוי וּבְּנָיוּ וְאִשְּׁהָוֹ אֶלִּ־מֹשֶׁה אֶלִּ- וּבְּנוֹהִי וְאִהְתִּיה לְנָת מֹשֶׁה ניַבֹּא יִתְרֹוּ חֹהֵן

בְנֶיהָ עִמְּה: نككب ﴿ هُذُنك لَهُمُنكَ الْمُدَّالِ الْمُدَّالِ ينتخريا بهذا فنوب بيد المرباء يهود جافع بيده بيداء

בווניו בּאַרַע נוּכְרָאָה: ער אַרָי אַמָר דַיִּיר נְאֵט אָהָוֹ בֹּנְיִנִי אַאָּב אָם נִיִּט שִׁבוּו בִּנִּטֹא בַּאִיִם חַד

ל וְאָהֵׁ בֹאָנוֹג אָלִינְאָנִר בִּיִ וְאָהָם הַר אֶלִינְנָיִר אָרִי

משָׁה נְאַמָא יִהְרוֹ חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה lälitti üülts kelau:

לְמִּוֹבְא בְּאִטְוֹּלִי, הַּלְוָנִי, ַלְמַּגַבּׁנֹא גַּנִיאָ מָּנִי, טַמָּוֹ

וטבן אט. בוטש ואטטש نْݣَالُىٰ كَانُىٰ خَالَٰ

יִנְרַיִּא מִמַּב:

two sons with her. unto thee, and thy wife, and her and he said unto Moses: 'I thy

encamped, at the mount of God;

into the wilderness where he was

me from the sword of Pharaoh.'

father was my help, and delivered

sosoM osnu siw sid bas saos father-in-law, came with his

And Jethro, Moses'

4 Eliezer: 'for the God of my and the name of the other was

stranger in a strange land;

for he said: 'I have been a

And Jethro, Moses'

Israel out of Egypt.

that the Lord had brought

and for Israel His people, how all that God had done for Moses,

Now Jethro, the priest of Midian,

чмау,

3 name of the one was Gershom;

and her two sons; of whom the

Moses' wife, after he had sent her 2 father-in-law, took Zipporah,

6 father-in-law Jethro am coming

למשה ולישראל. שְׁקוּל משס כנגד כל ישרחל: אה כל אשר עשה. לסס בירידה סמן, ובבחר, ובעמלק: ממכבד במשס, אני מומן סמלך, ולשעבר סיס משס מולס סגדולס בממיו, שנאמר וַיָּשָׁב אָל יֶמֶר הֹהְנִוּ (מכילמא שס): שַׁבִּיבֶן (שמוח בִּ,יח), שסחינוקוח קורין לאבי אביסן אבא. בספרי (בסעלוחך עח): - חוחן משה. כאן סיס יחרו שנאמר מִבְּנִי חַבְּג חַמַן משֶׁה (שופּמיס ד, יא). ויש אומריס רעואל אביו של ימרו סיה, ומהו אומר וַמָּבֹוֹנֶה אֶל רְעוּאַל ואמס ממוס. ימרו, לכשנמגייר וקייס סמנומ, סופיפו לו אומ אממ על שמו. מובב, שמבב אמ סמורס, ומובב סוא ימרו נקראו לו, רעואל, ימר, ימרו, מובב, מבר, קיני, פוטיאל, (מכילמא ימרו פ"א). מר, ע"ם שָׁיָמֶר פרשה אמם במורה, (I) וישמע יחרו. מס שמיעס שמע ובל, קריעה יס פוף ומלהמה עמלק (ובהיס קמו.): יחרו. שבע שמוה

אל בית אביך, נעלה שני בניה והלכה לה: לו והיכן אמה מוליכן, אמר לו למלרים, אמר לו על הראשונים אנו מלעערים ואמה בא להושיף עליהם, אמר לה לכי וילא אסרן לקראמו ויפגשסו בסר סאלסים, אמר לו מי סס סללו, אמר לו זו סיא אשמי שנשאמי במדין ואלו בני, אמר (2) אחר שלוחיה. כשלמר לו סקנ"ס במדין, לַף שֻב מִנְבְיס, וַיִּקַּם מֹשֶׁס מֶם מִּשְׁמִּי וָמֶם בְּנִיי וגוי (שמות ד, ימכ), כי הוציא ה׳ וגו׳. זו גדולה על כולה (מכילתה שה):

שיש (שמו"ר א, לו): (+) ויצלני מחרב פרעה. כשגילו דמן ואבירס על דבר המלרי, ובקש להרוג אם משה, נעשה לוארו כעמוד של

ונדבו לבו ללאם אל המדבר מקום מהו, לשמוע דברי מורה: (a) אל המדבר. אף אנו יודעים שבמדבר סיס, אלא בשבחו של יחרו דְּבֶּר סכחוב, שסיס יושב בכבודו של עולס,

87

יולה בגין השתך לה בגין שני בנים (מכילתה שם): (6) ויאמר אל משה. ע"י שלים: אני חחגך יחרו וגרי. אם אין אם היולא בגיני לא בגין אשק, ואס אין אם ה

Moses' father-in-law, heard of

איש־לְבֹמְהוּ לְשֶׁלְוִם וֹנִּבְאוּ נִבְּר לְחַבָּרִיה לְשִׁלְם וֹמֹאַנְוּ ر أَذِهُ لَا لِهِ أَنْ فَكَ لِي أَنْ فَهُمُ لِمُ الْحُرَابِ لَا قَالِمَا كِينَا لِهُمُ لِمِنْ וַיִּצְאַ מֹשֶׁה לְקְרָאַת חְתְנוֹ וּנְפַּק מֹשֶׁה לְקַדְּמוּת חֲמוּהִי

におらロ אַנ פַלְ־הַהְּלְּאָה אָמֶר יָה כָּלְ עָקְהָיִיּהוּן نْجُرْمَجُرْنَا مُرْ אِبْلِينَ نَصْلُهُمْ نَجْرَمَجُلْهُ، مَمْ مُنْفَعَ نَصْلُهُمْ « هَافِ مِهِن إِدَاثِارَ أُوالِوْنَ بِمَ جِلَ يَهِجِهُ بِرِ أِوَالِعَارِ ، ניְסַפֶּר מֹשֶׁהֹ לְחָהַנֹּוֹ אֵתַ בְּלְ־

خطشخته:

they came into the tent. each other of their welfare; and and kissed him; and they asked nwob bewod bns, and bowed down And Moses went out to meet his

באורוא ושיויבנון ין: ואשׁתַּעוּ משה קחַמוּהִי

delivered them. way, and how the Lord that had come upon them by the for Israel's sake, all the travail Pharaoh and to the Egyptians all that the Lord had done unto And Moses told his father-in-law

אַמֶּר הִצִּילוֹ מִיַּר מִצְּרָוֹם: אַמָּב הַּמָּב יְבוֹנִים לְיִמְּבֹאַלְ מִבְּיִם בּבּבר וֹן לְיִמְּבֹאַלְ ישראל <u>ויחף</u> יקרו עַל בְּל־הַשּוֹבְּה וַחָּדִּי

בְּצִּילְ אָתַ־הָעָּם ÇÜĞÜL מֹגַנוֹם ומִנָּגַ פּּנְאָנִי אָהָגֹּנ Ċ.L וַנֶּאָמֶרְ יוֹיַרוֹ בָּרַוּיִר יְרוֹיָר

מֹבְנוֹת מִצְּבְאֵי: בשיויב וָת עַּמָּא מִקָּחות Łażra, raita retan ۲۳۳۳۲ بإناحدا

בּמִּנוּכֹפּוּן מִנְּבָא בַּמִּגַבָּנִי:

Egyptians. from under the hand of the who hath delivered the people and out of the hand of Pharaoh; out of the hand of the Egyptians, LORD, who hath delivered you

And Jethro said: 'Blessed be the

delivered them out of the hand

done to Israel, in that He had

9 goodness which the Lord had And Jethro rejoiced for all the

of the Egyptians.

אַּמָּר זָרוּ עַלִּיהָם: מפֿל הַאָּלְנִים פּֿי בַּדְּבֶּר אֶלְנִיפָר מִנִּיה אָנִי בְּפִּהְנָמִא

וֹהְבֹאָץ בַּיה דָּנִינּוּן: בְּחַמִּיבוּ מִצְרָצִי לִמְדָּן יָת מַמַּה יַבְּשְּׁהַי בְּרְגָּרְוֹל יְהְוָה בְּשִּׁן יִבְשְׁיִאַ צָּרֵי רָב יִיָּ וְלֵיה

them. that they dealt proudly against 11 greater than all gods; yea, for Now I know that the Lord is

- וס משס, שנחמר וַסְחִישׁ משֶׁס (מכילמח שס): אלו יולאין ולא ילא: - וישחחו וישק לו. - איני יודע מי השתחיה למי, כשהוא אומר איש לרעהו, מי הקרוי איש, (ק) ויצא משה. כבוד גדול נמכבד ימכו במומס שעס, כיון שילם משס, ילם מסכן נדב ומביסום, ומי סום שכלס ממ
- וכן מכומס, מנופס, מקומס, מנולס: עמלק (מכילמה שם): החלאה. למ"ד הל"ף מן סיפוד של מיבה, והפי"ו הוה מיקון ויפוד הנופל ממנו לפרקים, (8) ויספר משה לחותנו. למצוך אם לצו לקרצו למורס (מכילמא שם): את כל התלאה. שעל סיס ושל
- שסימס סמרן מסוגרמ, ומלו ילמו ששים רבות (מכילתת שם): המן והבאר והמורה (מכילמא שם), ועל כולן אשר הלילו מיד מלרים, עד עכשיו לא היה עבד יכול לברוח ממלרים, סיינו דאמרי אינשי, גיורא עד עשרה דרי לא מצוי ארמאה באפיה (סיהדרין לד.): על כל הטובה. עובת (9) ויחד יחדו. וישמת יתרו, זמו פשומו. ומדרש אגדה, נעשה צשרו הדודין הדודין, מילר על אצוד מלרים,
- כמרגומו לשון רדוי ומרומ, סיד שסיו מכבידים עליסס, סיא העבודה: (10) אשר הציל אחכם מיד מצרים. אומס קשס: ומיד פרעה. מלך קשס: מתחת יד מצרים.
- ויוד יעקב נויד (בראשית כה, כע), בקדרה אשר בשלו בה נתבשלו: כחרגומו, במים דָּמוּ לאַבדס והם נאבדו במים: אשר זדו. אשר הכשיעו. ורבוחינו דרשוהו (סומה יא.) לשון בכל עבודת אלילים שבעולם, שלא הנית עבודת אלילים שלא עבדה (מכילתא שם): בי בדבר אשר זדו עלידום. (11) עחה ידעחי. מכיכו סיימילשעבר, ועכשיו ביותר (מכילתאשס): מכל האלהים. מלמדשסיס מכיר

۩ڰٚڔ۩؞ڡ؞ לָטִׁם הִם עִנֵּוֹ מְמֵּטִ לְפַׁנֹּג <u>הַּבְּאֵל לְמִיכַל לְטִׁמֹא</u> הִם لْجَمَا لَطُرْرُ نَهُلُهُمْ كُمُّكُمْ لِنَا يَهُنُهُ هَلَالِا لَحِمْ فَحَرَ ב וּוְבְּחָים לֵאלְהָיִם וַיִּבֹא אַהַרֹוֹ עַלְּנִוּ וִנְכְסִת מּוּדִשִׁיוֹ בֵּנְהַ וּיִּפְּח יִתְּרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלֶה וְקָרִיב יִתְּרוֹ חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה

הְשְּׁה שַּׁר מִן־הַבְּקֶּר וְקָם עַּמָּא עִּלְּוֹהִי דְּמֹשֶׁה מִן ווְהִי מְמְּחֲרָת וַיִּשֶׁב מֹשֶּה וַהַנָה

מו לפר הר הב: לבּגָּע וֹכֹל_עֹמֶם נֹאָּב מֹכִּעַּ עשֶׁה לְעָם מַדְּיִעַ אַתָּה יוֹשֶׁב מְּרַ תַּבְּבֶר תַּנָּה צַּמֶּר צַּתְּּ ± אַשֶּׁרַרְהָוּאַ עַשֶּׁה לָעָהַ וַּיּאַמֶּרִ ניַרְאַ חֹתַן מֹשֶׁה אָת בָּלַ

אַלָּי עַמְּם לְדְרָשׁ אֶלְתַיִּם:

יי ניאמר משה קחקנו ביינדא

וֹאָט_טובָלוּגו: וֹעוָבֹהֹטָׁוּ אָט_טַׁפֿוּ עַ*אָּ*בְעַוּם י וְמְבַּסִׁטְּיִ בֵּוֹ אָנִחִ וּבָּוֹן בֹמְצִינִי לּי־יִהְנָה לְהָם דְּבָר בָּא אֵלַי

הַמוּהִי דְּמֹשֶׁה קָדָם יָיָ:

צַפָּרָא עַר רַמְעָשָא: ניְעְּלֶר וִימִיב מִשֶּׁה לְמְדֶּן יָה עַּמָּא **はごり**

הֹבְּוֹנִ מִן צַּפְּרָא הַרַ רַמְהָא: בלעולף וכל עמא קומין מבור לעמא מדון אַהְּ וָמִיב نَّمُمَّا مُم فَكُنُّمُهُ كَالِّمْ لُكِمْ لُكِمْ لُ כַּל דַהוא עַבוּד לעַמַא וַחַזָּא חַמוּהִי דִּמֹשֶה יָת

אגלפו מו בדם יו: אַנוֹ לְנִינִי הַמָּא לְמִטְבָּה נּאָמַר מֹשֶּׁה לַחֲמוּהִי אַרֵי

לוטו וֹבְאַנוֹא בוּן שַּבֹבא בּב בַוֹנ לַבוּוֹ דִּינָא אָתַוֹ

> with Moses' father-in-law before the elders of Israel, to eat bread God; and Aaron came, and all 22 tor sooffering and sacrifices for father-in-law, took a And Jethro, Moses'

unto the evening. about Moses from the morning the people; and the people stood 9gbuj ot 1se sesem that worrom 81 And it came to pass on the

"snəvə ornu gninrom the people stand about thee from sittest thou thyself alone, and all thou doest to the people? why ned said: 'What is this thing that saw all that he did to the people, And when Moses' father-in-law

of God; people come unto me to inquire 15 father-in-law: Because the And Moses said unto his

'swal siH know the statutes of God, and neighbour, and I make them between a man and his cometh unto me; and I judge when they have a matter, it

מסעודה שמלמידי מכמים מסובין בה, כאילו נהנה מויו השכינה (ברכוח סד.): סוא שינא לקראמו וגרס לו את כל סכבוד, אלא שסים עומד ומשמש לפניסס: - לפני האלהים. - מכאן שסיסוס (12) עולה. כמשמעס, שסיא כולה כליל: זבחים. שלמים: ויבא אהרך וגור. ומשה היכן הלך, והלא

וגו' (שלת י.): מעלה עליו הכחוב כאילו עוסק בחורה כל היום, וכאילו ועשה שוחף להקב"ה במעשה בראשים, שנאמר בו וַיְהִי עֶבֶב לפדך וכלס נלפיס: – מן הבקר עד הערב. אפשר לומר כן, אלא כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת, כמלך וכולן עומדים, והוקשה הדבר לימרו שהיה מולול בכצודן של ישראל, והוכימו על כך, שנאמר מדוע אחה יושב סוא מוצג סוא ימכו, שהכי כמיב מְבְּגֵי מֹבֶג מֹמֵן משֶׁה (שופּמיס ד, יא): וישב משה וגו׳ ויעמוד העם. יושג זס קודס ממן מורס, מששלמו וסלך סיכן מלינו שמזר. ואס מאמר שס לא נאמר ימרו אלא מוצב ובנו של ימרו סיס, שׁמ מומנו, ומלינו במסע הדגלים שחמר לו משה לקעים שֻנַּקָּנִי שֶׁל הַפֶּקוֹם וגוי שַׁל בָּקְּשַׁנַב הֹקָנוּ (במדבר י, לח), ואם לדברי האומר ימרו קודס ממן מורה בא, שילוחו אל ארלו לא היה אלא עד שנה שנייה, שהרי נאמר כאן וישלח משה ושהה שמונים יום וירד ביום הכפורים. ואין פרשה זו כמובה כסדר, שלא נאמר ויהי ממחרת עד שנה שנייה, אף מורס עד יום סכפורים לה ישב משם לשפוע הם העם, שהרי בי"ו בממוז ירד ושבר הת הלוחות, ולמחר עלה בהשכמה לי לפשר לומר אלא ממסרם יוס הכפורים, שהרי קודם ממן חורה אי אפשר לומר והודעתי את חוקי וגו', ומשנמנה (13) ויהי ממחדת. מוללי יוס הכפורים היה, כך שנינו בספרי, ומהו ממחרת, למחרת רדמו מן ההר. ועל כרחך

(EI) בי יבא. כי בל, לשון סווס: לדרש אלהים. כמרגומו לָמִקְּצַע מוּלְפַן, לשמול מלמוד מפי סגבורס:

(16) כי יהיה להם דבר בא. מישקיקלו קדנר גא אלי:

מוֹב הַדְּבֶּר אֲשֶׁר אַהָּה עַּשֶּׂה: ⁴ וּיִּאְמִּׁר חִנוֹן מִמִּטר אֵלְיוּ לְאִּר וֹאָמָר חַמוּטִי בַּמְמֵּט כִיִּיִּ

לא טַבון פַטִּוֹמָא צַאַּטַ

doest is not good. uodi isal gaidi ədT' :mid oinu 71 And Moses' father-in-law said

نظڭك: ממְּלְ תַבְּבֶר לֹאַ־תוּכָל עֲשֶׁתוּ מָּנָּוּ אַ עַזָּע אָאָר עִמָּר בִּיַלְבָּר לַבָּלְ טַבַּלְ נַּם_אַטֶּׁעַ נַּם_עַמָּם

אָנַרַ בַּבְּרָים אָלַרְ בַּאָלְיִנִם: מול קאֶלהוֹם וְהַבַּאתָ צַּתְּה ²¹ ਕੁਵੇਜ਼ਾਰ ਪੜ੍ਹਾਜ਼ ਜ਼ੜ੍ਹਾਜ਼ ਕਰੂਜ ਵ੍ਧਾਂਹ עַמְּה שְׁמַע בְּלִלִי אִימְצָּוֹ יִוֹנָי

בֿוֹמֹגֹמֹע אָמֹר נֹגֹמֹנוֹ: יי ואָת־הַמּוֹרָת וְהוֹדַעְּמָ לְהָם וְיָה אֹנְיִהָא יַהְהוֹדַע לְהֹן إترابر وأروب في المرابط المراب

אָת עַבְּרֶלְ "לְכוּ בָּשׁ וֹאָת"

ニレジュ מְבֶּלְ עָהָה וֹאַשׁ שִׁנִוֹנִ מִבָּלְ הַמֵּא יוּבְרִין

מַמַבוני: מאנט הבנ טמהום והבנ הְבַּבְשָׁם חִבּׁי. אַבְפוּם חִבּי וּטִׁמּוּ הַבִּינוּוְ וַבּּוּוּ אַבְפוּ אֹנֹהָ, אֹמִע הַּנֹאַ, בֹצָּה וֹהַמִּעַנַ בַּלַחָּוָם בַּסִנוֹ לַפַבַּלָא מִמוּוָ אָבְיֵינִם בּטוּלָא בּטַלָּגֹּא בּוּוֹ מּנּבָׁנוּן

تلمٰذِيك لَرْشِهُ، هَنْك: 正母母に لثظم וְשִׁפַתוּ_הַם هَجْ لِهُ لَكُمْ لِللَّهُ لَا كُمْ خَلَالًا لَمُعْ لِمُعْلَمُ لِمُعْلَمُ لِمُعْلَمُ لِمُعْلَمُ لِمُعْلَمُ لِمُ עַנָּבְלְ וִיהֵי כָּלְ פִּהְנָם רַב יַיְתּוֹן על וְעַיְּבֵע בַּלְרַעַבְּעָרָ בַּלְרַעַבְּעָרָ וְמְּבְּטָּנִ אָּטַ טַמְּטְ בַּבְּלְ מִנֵּן וִידִּינוּן יָטְ מַּמָּא בְּבָלְ מִדֵּן

> לממבדיה בלחודף: פֿטוֹמֹא לַא טֹכּוָל המא בבון בהמב אבו זפור מִלְאָּר תִלְאֵי אַף אַמִּ אַף

<u>خ</u>ظئه نژ: וְיָּ וּטְׁבֵּי, מֵּנִים, אַשַּׁ וִּט פּּטִוֹּמוֹּא לְהַּמָּא שַּׁבַת אַנְלְפַּׁן מִן בַּבַרַם מומבא בוו לסגדב ביו אַנַּ خمًا طَحْدح شنر هَشَخُخنُك نيت،

מובדא דיניברון: נת אובשא ביהכיו בה ונת ומובר יהדון ית קימיא

וֹבְבָּנוֹ מַמֵּובְוֹיִםׁא:

בֹּבֹנוּ מֹאֵנֹֹטֹא בַבֹּנוּ שַמְהָּגוּ

they must do. must walk, and the work that show them the way wherein they statutes and the laws, and shalt And thou shalt teach them the

thou the causes unto God.

people before God, and bring

be with thee: be thou for the

Hearken now unto my voice, I

60 both sive thee counsel, and God

perform it thyself alone.

for thee; thou art not able to

thou, and this people that is with

thee; for the thing is too heavy

Thou wilt surely wear away, both

fifties, and rulers of tens. rulers of hundreds, rulers of them, to be rulers of thousands, unjust gain; and place such over as fear God, men of truth, hating of all the people able men, such Moreover thou shalt provide out

burden with thee. easier for thee and bear the themselves; so shall they make it matter they shall judge bring unto thee, but every small 22 every great matter they shall all seasons; and it shall be, that And let them judge the people at

- (TI) ויאמר חחן משה. דרך כנוד קורלו סכמוב מומנו של מלך:
- (ישעים לד, ד), שסום כמוש ע"י ממס וע"י קרם, וכמו מש ונלמס: גם אחה. לרצות מסרן ומור וע' וקניס: כר (18) גבל הבול. כמרגומו. ולשונו לשון כמישה פלייש"מרה, כמון הֶשְׁלֶה נְבֵּל (ירמיה ה, יג), פְּנְצֹל שְּלֶה מִנֶּפָּן וגו'
- האלהים. שלימ ומלין בינוסס למקוס, וצואל משפטיס מאמו: הדברים. דברי כיבוסס: (91) איעצך ויהי אלהים עמך. בעלס, למר לו לל סמלך בגבורס (מכילמל פ"ב): היה אתה לעם מול כבד ממך. כובדו רב יותר מכתך:
- ומשוב, וכשמדקדק במנינס ולגבייסו אמי שפיר, מספר סמועע ממלס ואמ"כ בסדרגס, כן נ"ל נכון ודו"ק): בל"ל אלא מתחלה שרי עשרוח בראשונה, ואח"כ בהדרגה כולם, ולפי פירושו שהזכיר ופרע <u>מ</u>כוס מנין השרים, לא וסנס באממ מיקן בוס ומירך קושיא בפסוק, דקמשיב מלמעלס למטס, ר"ל סמספר מרובס קודס מספר סמועט, ולא חמשים. י"ג אלף: שרי עשרות. ששיס אלף. (מס שפירש"י על כל סשריס כמס סיו. וסוא לכאורס ללא צורך, אלפים. סס סיו שש מאות שכיס לשש מאות אלף (מנסדכין ית.): שרי מאות. ששת אלפיס סיו: שרי אם ממונס בדין, כססיא דאמרינן, כל דיינא דמפקין ממונא מיניס בדינא, לאו דיינא סוא (בבא במרא נח:): אמה. אלו בעלי הבמחה, שהם כדאי לפמוך על דבריהם, שע"י כן יהיו דבריהם נשמעין: - שגאי בצע. ששונאין (IS) ואחה חחזה. ברוח סקדש שעליך: אנשי היל. עשיריס, שאין לריכין לסחניף ולסכיר פניס:

נְבָאָ בְּמֻּלְנִם: إيَّا جِاءً بَهِم بَيْدَ فِحَ فِحَ فِحَ الْعَلَا الْعَلَا אָם אָת־תַדְּבֶּרְר תַזֶּהֹ תַעַּעֵּת אָם יָת פִּתְּעָא הָדֵין תַעָּבִיר

נַנְּמֹתִ כִּלְ אַתְּוֹר אַמֶּר: נישְׁמָע מֹשֶׁה לְקוֹל הֹתְנָוֹ וְקַבֵּיל מֹשֶׁה לְמֵימַר חֲמוּהִי

لَاثِمُ اللهِ لَمُلِاللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّهُ اللَّاللّالِيلَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّاللَّا اللَّهُ اللّل אַלְפִּים שָּׁרֵי מֵאִוּת באָמִּגם מַּלְ_עַמְּטַ وم بر بر المرابع المرا ďŸĽ

נשפוטו הם: هُمْ مَشِد لَحُمْ يَتَدُدُد يَغُمُل لَحُمْ فَنَوْهِ لَمْنِد يُذِيا هُولا: אָת הַיְּבֶר הַקּשָׁר יִבִיצְיוֹ פְּהְגָם קַשִּׁי מִיתַן לְנָת מֹשֶׁר لْهُطْمَد אُنِ يَنْمُنَ لَحُخْرٍ مِنْ لَلْنَا نَنِ مَقْعِ خُخْرُ مَنَا نَنِ

לְוּ אֶלְ־אַבְׁבֶּוֹיִ (פּ)

עַנְּע פֿאַנ מִבְּבָּר סִינֵי: וֹמְבֹאֹלְ מֹאֹבֹוֹ מֹאֹבֹוֹם בּוֹנִם וֹמִבֹאֹלְ מִאָּבֹאֹ בֹמֹאַבוֹם

נַנְיַנוֹ שְׁבְּיִלְ בִּינִר בִּבְּיִר: וֹיִסְהָוֹי **CLG'T'**

> אַנְרֵיה יְקָךְ בִּשְׁלָם: בְּלְ עַמְּא הָדֵין עַל

> נְעָּבְר כִּלְ צַּאֶׁמָר:

בלנ מאומא בלנ שמהו מִּבוֹ בוֹמֵוֹ מֹלְ מֹפֹּא בֹבֹנוֹ אֹלְפֹּי אָשָׁם מֹכֹּלְ וֹמִּבְאָלְ וּמִנּוּ זְיִבַּעוּוּ אַנְשֶׁרְ תַּנְלְ וּבְחַר מִשָּׁה מּנְבְּרִין דְּחֵילָא

Z'⊓ Ç¥ŗ⊈'⊓; ב ניְשַׁכַּח מֹשֶה אָת הֹהְנְוֹ נַיֵּלֶךְ וְשָׁכַּח מִשֶּׁה יָה הַמּוּהִי נַאַּזַל

לומא ביול אינו למולנא ددره، قَبِيْمَ بَهُمْ ذِهْد ذِيْظِهِ فَرْدَ فَرَلُوهُ فَذِرْنَهُ لِ ذِٰمُوهَ فَرْدُ

וֹמְּבֹאֹכ לַלַבוֹנְ מוּבֹא: <u>ज्द्</u>री ころしと <u>LALTLX</u> rwr'r äĻĠĸĹĸ¤ لكاللا

> their place in peace.' all this people also shall go to thou shalt be able to endure, and God command thee so, then If thou shalt do this thing, and

that he had said. of his father-in-law, and did all So Moses hearkened to the voice

rulers of fifties, and rulers of tens. thousands, rulers of hundreds, over the people, rulers of all Israel, and made them heads And Moses chose able men out of

themselves. small matter they judged brought unto Moses, but every seasons: the hard causes they And they judged the people at all

his own land. depart; and he went his way into And Moses let his father-in-law

wilderness of Sinai. the same day came they into the forth out of the land of Egypt, XIX children of Israel were gone In the third month after the

:junow there Israel encamped before the encamped in the wilderness; and to the wilderness of Sinai, they from Rephidim, and were come And when they were departed

- יא), וַסַבּוֹת מֶת מוֹאָב (מלכיס־ב ג, כד), לשון הווה: (בב) ושפטו. וידוין, לשון לווי: והקל מעליך. דבר זה להקל מעליך. והקל, כמון הַבְּבַּד הָם לַבֹּו (שמום ה,
- (מכילמא שס): לא מוכל לעמוד (מכילמא פ"ב): - וגם כל העם הזה. - אסרן נדב ואביסוא, ועבעים וקנים סנלוים עמה עמך (33) וצוך אלהים ויכלה עמוד. המלך בגבורה, אם ילוה אותך לעשות כך מוכל עמוד, ואם יעכב על ידך
- ומקראום הללו לשון עשייה: ם), כמו לא מעברי. ומרגומו דְיִינִין אִינוּן. מקראות סעליונים היו לשון לווי, לכך ממורגמין וִידוּנוּן, יִימוּן, יְדוּנוּן, (62) ושפטו. וְדְיִינוּן יָמּ עַמֶּס: יביאון. מֶיִימִּין: ישפוטו הם. כמו ישפטו (נחולס) וכן לֹה מַעֲנוּרָי (רוח ב,
- (קב) וילך לו אל ארצו. לגייר בני משפחחו (מכילחת פ"ב):
- מדשים עליך כאילו היום נימנו: (I) ביום הזה. בראש מדש (שבת פר:). לא סיס לריך לכתוב אלא ביוס ססוא, מסו ביוס סוס, שיסיו דברי תורס
- וצממלוקמ (מכילמא שס): נגד ההר. למזרמו, וכל מקוס שאמס מולא נגד, פניס למזרמ (מכילמא שס): במשובה (מכילמה במדש פ"ה): ויהן שם ישראל. כהיש המד בלב המד, הבל שהר כל המניות במרעומות נסעו, אלא להקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני, מה ביאתן למדבר סיני בחשובה, אף נסיעתן מרפידים (2) ויסעו מרפידים. למס הולרך לחור ולפרש מסיכן נסעו, וסלא כבר כחב שברפידים סיו חונים, בידוע שמשס

וֹהֹּלֶב וֹעֹנֹי. עִבְּלֵי, וֹהָבֹאָץ: לאמר כָּה תאמר לְבֵנת פָּדֵין מִישָּר לְבֵית יִעָּלִר ַ נּיִקְלָא אֵלֶזִי יְדְּנְעִ מִּוֹדְתָנִי בְיִה יִיְ מִּוֹ מִּיּדְא לְמֵימִר بظي مِحْرَات هُجَابَهُجُ بَيْتِ بظيفِ مِجْرِم جُعِبِهِ بَرْتُهِ بَرْتُهِ بَرْتُهِ بَرْتُهُ الْمُعْبَ

ڲڂ۠ڔۦ כּנִפָּׁנִ נְאָבִיא אָטַבֶּם כּּגַ , לְמִגְּבְׁיִם נֹאֵמֹּאְ אִנִיבִם מַּלְ. לְמִגִּבְאִי וֹנִהָּוּלִים נֹאַכִּוּן אַטַּט באָיהָט אַאָּר הַמָּיה, אַשוּוּ

<u>הַעַּמִּים כִּי־לָי כְּל־הָאֶהֶץ:</u> نَكَزُرَيُّه كُرُد فَلَأَمِّكِ مَخْرً يَنْسِيا كَلْمَد سَحْرَضَا مَخْرَ , בֿלַלְ, וּמְּׁמֹנִנִים אָטַבבּנוּנִי, לַמֵּנמִנוּ וָטַמָּנוּן זָטַ צַּוֹמֵנ للقاتما

בונ ומבאב: وتيزاه لكَثُلًا

سَلَحُلُرُهُ فَهُمُ لِمُؤْلِدُ كُمُّلًا خُنُكِ فَنَائِمُنَّا لِمُغَرِّلًا لِمُؤْلِدِ لِنَا يُتُولِ ממישי הְעָּה וַיְּנְשֶׁם לְפְּנֵיהָם אָת בְּלְ עַמְּא וְסַדֵר קֵּדְמֵיהוֹן יָת כְּל נַנְבָּאַ מָמֻּע נַנְּלֵבָא לָוַלַּוֹּ

יטֹבוּי לְבֹנִי יִמְּבֹאֵלְ:

וֹבוֹבוּנִי וֹטֹכוָן לַפּוּלַטִוֹנִי: 47 tië, talil

מֹמֹמֹנֹא אָבׁוּ צַּיִלְוּ כַּלַ אִם הַּמֹנְוּה שֹהָמֹתוּנְ וּכֹהוֹ אִם פַבּּלָא שַפֿבּלָוּן

i@L%4: לבוְהְ אַבְּע בּעוֹנו וֹהַם עבוּהְ אַבָּווֹ שׁבִינִ בַּיִּ מַמְבְבְבִי וֹאַשוּו שַּׁבִיוּן בּבְּבֹתִ מַלְבִינוּ

נאַקא משָה וּקָרָא לְסָבֵי

Israel: of Jacob, and tell the children of Thus shalt thou say to the house out of the mountain, saying: and the Lord called unto him And Moses went up unto God,

you unto Myself. on eagles' wings, and brought 4 Egyptians, and how I bore you Ye have seen what I did unto the

:əuiw all peoples; for all the earth is Mine own treasure from among My coverant, then ye shall be unto My voice indeed, and keep Now therefore, if ye will hearken

children of Israel.' which thou shalt speak unto the nation. These are the words kingdom of priests, and a holy and ye shall be unto Me a

.mid which the Lord commanded before them all these words 7 the elders of the people, and set And Moses came and called for

ודקדוקין פירש לוכריס, דבריס הקשין כגידין (שבת פו. מכילתה בתדש פ"ב): צלשון סוס וכפדר סוס: 'לביח ישקב. אלו סנשיס, מאמר לסס צלשון רכס: וחגיד לבני ישראל. שונשין (3) ומשה עלה. נייס סטני,וכל עליומיו נסטכמס סיו, שוסמר וַיַּשְׁבַּס משָׁס צַּנַקָר (שמות לד, ד): בה האמר.

אחכם אלי. כמלגומו: וַיְּבְטְ בֵּין עַמְוַגֶּס מִלְבַיָּס וגוי (שמוח יד, ימכ), וסיו מלריס וורקיס חליס וחבני בְּלִימְמְרָמֹוֹם, וסעון מקבלס: − ואבא שוף פורה של גביו, לכך נומנו של כנפיו מומר מומב יכנס סחך בי ולה בבני, מף הני ששימי כן, וַיָּפַשַ מַלְמַדְּ בְּמֵלְכִיים וגוי לפי שממיראין מעוף אחר שפורח על גביסס, אבל סנשר הוה אינו מחירא אלא מן האדם שמא יורוק בו חך, לפי שאין כבוד למעלה: על כנפי נשרים. כושר המשל גוזליו על כנפיו, שכל שאר העופות נותנים את בניהם בין רגליהם, נקבלו כלס לרעמסס (מכילמא פ"ב). ואונקלוס מרגס ואשא, וַשַּׁמֶלִיִּמ יָמְכוֹן, כמו ואסיע אמכס, מיקן את הדבור דרך ואשא אחכם. זס יוס שבאו ישראל לרעמסם, שהיו ישראל מפוזרין בכל ארן גושן, ולשעה קלה כשבאו ליסע וללאם, ראימס אשר עשימי למזריס, על כמס עבירות סיו חייבין לי קודס שנודווגו לכס, ולא נפרעתי מסס אלא על ידכס: (+) אחם ראיחם. לא מקורה היא בידכה, ולא בדברים אני משגר לכה, לא בעדים אני מעיד עליכה, אלה אחם

אחרים עמכס, ומה יש לי עוד שחהא חבחכם נכרח, כי לי כל הארץ, והם בעיני ולפני לכלום: ואבנים מובות שהמלכים גונזים אותם, כך אתם תהיו לי קגולה משאר אומות, ולא תאמרו אתם לבדכם שלי ואין לי אח בריחי. שמכרום עמכס על שמירם סמורס: סגלה. מולר מציצ, כמו וְשָׁנֻלַּם מֶלְכִיס (קסלם ב, מ), כלי יקר (a) ועחה. אם עמה מקבלו עליכה, יערב לכם מכאן ואילך, שכל המחלום קשום (מכילחא פ"ב): ושמרחם

הדברים. למפמומולמיומר: (6) ואחם חהיו לי ממלכח כהנים. שריס, פְמָס דְפַׁמָּ מְּמֵר, וּבְּגִי דָּוִד פֹּבֵיִיס בִּיוּ (שמואל־בֹּ ה, יה): אלה

\$4_!!!: וּנְיֵּמֶׁב מְמֵּבׁי אָט בְּבְבַבׁי נְמֵּם וּאָנוּר מְמָּב זִי פּּטִּינוּ, מַפָּא בָּלְ אַמֶּבְיַבְבֶּבְ יְבִוֹנְיִבְ וֹמְמָבִי נִאָמָבוּ בָלְ דְּמִלְּיִלְ וֹן וֹמְבֵּיִב נּגֹּמְנִוּ כְּלְ_עַמְּשׁׁ נְעַבְּׁנְנְגִּאָמִרְנִוּ נִאָּטִיִבוּ כְּלְ מַּמָּא כַּעַבָּא

אָבַוֹעוֹנִי: ווּגַּר משָּה אָת־דִּבְרֵי הַשָּׁם מּמֶּשׁ נִיִּם בּּעַ יִאָּמֵּנִנִי לְתִּנְלְיִם בּמִבְּלְנִינִי מִמָּשׁ נִאַּע בּעַ בּהֹבֶוּנְ וְחִׁמֹּה בֹהֹם בֹּבַבֹּנִוּ אַנְלָּו פַּאַ אַלֵּוּשַׁ בַּמֹרַ בַּמֹלַ אַנֹאַ מִטְנִּלְנַ לְנַבְּ בַּמִּרְאַ رغيض بِمزِّم هِكَ طَفِّم مِذْم ربِون ـ

ימְבַוֹר וְכִבָּסִי שִּמְלִבְיָם: נקדשְׁמָם הַיִּוֹם עַמָּא וֹהְזְמֵינִנְּוֹן יוֹמָא ڲ۠ۮۦڶؘڕؘٙ۫ٙٙٙٙ ينخود بتزب چל משָה كِهِـ

בור יוּגָינַ בְּקְצָה בַּקְינַינָינַ בן לאקר השְׁמְרִי לְכָּם הַּלְוִע ※17~174日

خُمْرَدْ، خُح_كَمُٰتِ مَح_كَد فِيزُر:

בָּיו בַּיַּוֹם תַשָּׁלִשָּׁי יֵבְד יְתְּוָה

ئنن ئجئات حينت تهذهن

בְּהָר מָות יומָת:

ئاتا: עַּיּבְּלְ עַמְּע יַּמְּלִי **ECIAL** בְּהַמְּה אָם־אָישׁ לָא יִהְיָה פּ יַסְבַלְ אַנְ־יָרָה יִּיָּהָה אָם־ לא הוֹנַע בוֹי יָד בֵּי־סָקוֹלוֹל לָא הִקְּרַב בֵּיה יַד

∠₫Ť ίί:

נו פּטׁלִמִּו מַּמֹא לַלַבָּם וֹנִי: יְהִימְנוּן לְעְּלִם וְחַוּי מֹשֶׁה בּהְּלֹלְא בַּבוֹלְ בַּוֹחֶמָת הַמָּא くびばれ

نصبا نضنا خبيته فخيفهب יִמְתַר וִיתַוְּרוּן לְבוּשֵּׁיהוֹן:

וֹאַמֹּר וֹנֹ לְמָמֵּר אִנוֹנִלְ לְנִׁנִי

וֹוֹ לְמִּנוֹנ כֹּלְ מַּפֹּא מַלְ חוּבֹא אָבי בִּיוֹמָא מָלִיתָאָה יִהְנָּלֵי

نظظميح בולבר לסובא אטלסלא はくはさして **EOÍG'** なればらん けるごび למומר אַסְשַׁמוּרוּ ויושבום ונו מפא סחור

מובאו למפל בשורא: וטַלוום במונע מופָרא אַנוּן بالخبائلة نظفتر ×□ さし ればし ない زلالار۵ XL

> the people unto the Lord. And Moses reported the words of LORD hath spoken we will do. s together, and said: 'All that the And all the people answered

people unto the Lorp. Moses told the words of the also believe thee for ever.' And when I speak with thee, and may ocloud, that the people may hear Lo, I come unto thee in a thick And the Lord said unto Moses:

garments, and let them wash their them to-day and to-morrow, Go unto the people, and sanctify And the LORD said unto Moses:

all the people upon mount Sinai. To July shi ni nwob smoo lliw и day; for the third day the Lord and be ready against the third

shall be surely put to death; whosoever toucheth the mount touch the border of it; go not up into the mount, or 12 Take heed to yourselves, that ye the people round about, saying: And thou shalt set bounds unto

shall come up to the mount. ram's horn soundeth long, they man, it shall not live; when the through; whether it be beast or shall surely be stoned, or shot no hand shall touch him, but he

- לסשיב, אלא בא סכמוב ללמדך דרך ארך ממשס, שלא אמר סואיל ויודע מי ששלחני, איני לריך לסשיב: (8) וישב משה את דברי העם וגוי. ביוס המחרת שהוא יוס שלישי, שהרי בהשכמה עלה. וכי לריך היה משה
- דומה השומע מפי שליה לשומע מפי המלך, רלוננו לראום את מלכנו: המחרח שהוא רביעי לחדש: - אח דברי העם וגו׳. חשובה על דבר זה שמעתי מהה, שרלונה לשמוע ממך, אינו (9) בעב העון. למעלס סעון, ווסי ערפל: וגם בך. גס בנפיליס סבליס לחריך: ויגד משה וגיר. פייס
- היום וממר: (10) ויאמר ה׳ אל משה. אס כן שמוקיקין לְרַבֵּר עמס, לך אל סעס: וקדשתם. וזימומס, שיכינו עלמס
- ומאוחר בחורס: לעיני כל העם. מלמד, שלא סיס בסס קומא, שנחרפאו כולס (מכילחא שס): אם המובח חחם ההר ושחים עשרה מלבה (מכילחא שם), כל הענין האמור בפרשת ואלה המשפטים, ואין מוקדם (11) והיו נכונים. מובדליס מאשה (מכילחת פ"ג): ליום השלישי. שהות ששק בחדש, ובחמישי בנה משה
- מעלום מכאן והלאה, ואמה מוהירה על כך: ונגע בקצהו. אפילו בקלהו: (SI) והגבלה. קצע לסס ממומין למימן, שלמ יקרצו מן סגצול וסלמס: לאמר. הגבול אומר להם השמרו

בּבְּבֶר מֹמֶבׁר מִּלְבַבְהָר אָל־ וּנְחַת מֹשֶׁר מִן שּוּרָא לְנָת

וּגַאָמֶׁרְ אֶּלְ_בַׁמֶּּם בַּוֹנִי וֹכְלִוֹם וֹאָמָר לָמַמָּא בַוֹנִ וֹמִנִּנִוֹ נוכדטו אָגוַלַשׁי

₩₩ خِشَحْ شَا تُمْرَ مَا خَجِ فَيْضَاءُ جَنْ خِنْ خُرْضِي بَرَضِرا خُيِّ فَكُلُ صِيارًا

بَيْمُ لِي كُمُّ لِي خُرِينَاتُكِ اللَّهِ اللَّهُ لَا يُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ لَا يُعْلَمُ ل שפר קוָק מְאָד נַיָּהֶרָד כָּלֹ־ פֿבּג מַּלְ-הַּנְּלֶר וּקָלְ יִבָּרָקִין וַשְּׁנָא הַפִּּיף סּ עַבְּעָר וּגְּהִי ְלְגָע וּבְרָלִים בַּמָהָנִ, צַפְּרָא וַנְהִוּ קָלִין تئنر حبب تهذبها خنب توزر

1111: تإيتياتي אָרַ הְעָהַ וְאָפּּיק

چَر_تِارَا لِيْهُد: אַשְׁנִגְ בַּמְּהָאוֹ הַכִּבְשְׁוֹ נַיָּמְבַר יְרָד עְּלְיֵר יְהְוָה בְּאֵשׁ וַיַּעַל מוֹ בֵּדִם דְאִּהְוּלְי

> くにはいけけ: אָת־הָעָם עַמָּא וְיָמֵין יָה עַמָּא וְתַנְּרִיּ

לַגַּר אָטִׁנָא:

アロロシア はない מולא ולכ מולבא שלוש けいひと 立人には必じ

מובא: الألأنةك ختلفنا مهديغ لغنمتد خهجيج מִן־ לְפַבְּמוּת מִימְרָא בַּיִּיְ מִּן は登し

מורא לִנוֹרָא: בְּטִוֹנִא בַאַטוּנָא ווָת כַּלַ ין בְּאִישְׁהָא וּסְלֵיק הַנְנִיה لْلَاكِ مِنْ رَجْمَهُمْ فَجِهِ بِعَفْرُدِ يَجَهُد الصِيلِي يَحْمِينَ فَيْزًا فِيجَرِيكِ

> washed their garments. sanctified the people; and they 14 mount unto the people, and And Moses went down from the

come not near a woman. ready against the third day; And he said unto the people: 'Be

trembled. the people that were in the camp of a horn exceeding loud; and all upon the mount, and the voice lightnings and a thick cloud 16 there were thunders and day, when it was morning, that And it came to pass on the third

nether part of the mount. God; and they stood at the 17 people out of the camp to meet And Moses brought forth the

whole mount quaked greatly. smoke of a furnace, and the smoke thereof ascended as the descended upon it in fire; and the on smoke, decause the Lord

Now mount Sinai was altogether

לְדְכְּבֶחׁ יוֹבְלָחֹ. ושופר של חֿילו של ילחק היה: מלוק שכינה והפסקם הקול, וכיון שוממלק הם רשאין לעלום: היובל. הוא שופר של איל, שכן בערביא קורין יירה. יושלך לממה לארן, כמו יְבֶה בַּיָּם (שמום מו, ד): במשך היובל. כשימשוך היובל קול ארוך, הוא סימן (13) ירה יירה. מכאן לנמקלין שסס גדמין לממס (סנסדרין מס.) מצים סמקילס שסיס גצוס שמי קומוס:

(FI) מן ההר אל העם. מלמד שלה סיס משס פונס לעפקיו, הלה מן ססר הל סעם:

שלשה ימים כבר הזרע מקריה ואינו ראוי להזריע, ועהור מלעמא את הפולמה: לקבל מורס, שאס ישמש מוך ג' ימיס, שמא מפלוע האשה שכבת ורע לאחר עבילמה ותמוזר ומעמא, אבל מששהחה סשלישי: אל הגשו אל אשה. כל שלשת ימים סללו, כדי שיסיו סנשים מובלות ליום סשלישי ותסיינה מסורות יוסי (שבת פו.), ולדברי סאומר בששס בחדש נימנו עשרת הדברות, לא הומיף משה כלום, ולשלשת ימים, כמו ליום (15) היו גכונים לשלשה ימים. לפוף שלשה ימיס, סול יוס רציעי, שסופיף משס יוס לחד מדעמו, כדצרי רצי

(10) בהיות הבקר. מלמד שסקדים על ידס, מס שלין דרך בשר ודס לעשות כן שיסל סרב מממין למלמיד, וכן

(דבריס לג, ב. מכילמא פ"ג), ולא נאמר לקיני בא: בחחחיה החר. לפי פשומו ברגלי ססר. ומדרשו, שנמלש (קו) לקראח האלהים. מגיד שסשכינס ילמס לקרמסס כחמן סיולם לקרמם כלס, ווס שנממר ס' מפיני בְּמֹ עקינו לוס גַשְ שְׁרְ בַּבְּעַׁהְׁב וִדוּ, (ימוקאל ג, כב), נְשְׁקוּם נְמֵבֶה שֶׁל בַבְּקְעָה וְהָבָּ שֶׁל בַבְּקָעָה (מס כג):

בַּבִּיס (ימוקאֿל מג, צ), וכי מי נמן קול למיס וסלאֿ סואֿ, ואֿמס מכנס אומו לדמומו לבריומיו כדי לָשַבֵּר אֿם סאוון: כאריה, אלא אנו מכנין ומדמין אומו לבריומיו, כדי לשַבֵּר אֹת האוון מה שיכולה לשמוע. כיולא בו וְקולו בְּקוֹל מַיָּס נומן לבריום סימן הניכר להם. ביולה בו פַפְרָיֵה יִשְׁהָׁג (הושע יהֹ, י), וכי מי נמן כח בהרי הלה הוה, והכחוד מושלו ולא יומר, מלמוד לומר בוער באש עד לב השמים, ומה מלמוד לומר כבשן, לַשַּׁבֵּר אֹת האוון מה שהיא יכולה לשמוע, פְּגַן בֻּנְּיִּהְ וּלְהְׁ מְרִגִסְ פְּנְנֶהְ, וְכִל עשן שבמקרה נקודיס קמ"ן, מפני שהס שס דבר: - הכבשן. של מיד, יכול ככבשן וּס (18) עשן כלו. אין עשן זה שם דבר, שהרי נקוד השי"ן פח"ח, אלא לשון פעל, כמו אמר, שמר, שמע, לכך חרגומו ססר ממקומו ונכפס עליסס כגיגית (שבת פת.):

זְאַלְנוּ בַלוּג: מְאָר מֹשֶׁה יְדַבֶּר וְהְאֶלְהִים וְתְּמִיף לִחְדָּא מֹשֶׁה מְעַּלִּיל

ជ口: לַמְמָּבִר אָבְרַאָּמִ הַחָר נַיָּעַל לְרֵישׁ מּוּרָא וּסְלֵיק מֹשָּר: אָלְ רָאִשׁ הְחָוֹר וּיִקְרָא יְהְנָה לְרֵישׁ מּוּרָא וּקְרָא יִי לְמִשָּׁה ניני יהונה על היר סיני ואַ הְּלָי יִי על מירָא דְּסִינִי

نْسَائِسْ كَلَّهُبُسْ أَرْهُمْ مُشَوِّد لَّك: كَمْنَايْد أَنْهَامِ مَوْسِياً مَوْد: للم خُمُن قُلَاثُولُ هُمِ خُمَوْم يَكِمُ الْعَدْدِيا كَلُو الْ וּיַאַמֶּר יְהֹנְהֹ אֶל־מֹשֶׁה בֶד וַאֲמַר יִיְ לְמֹשֶׁה חוֹת צַּסְהֵיד

اِيْنَ תَحَٰتِيْنَ سَوَٰذِهِٰنَ هُذٍ لِهُلَّ حُسَنَةٍ لَا يَنْظَلَّهُ الْأَلِّ لِيَّالًا لِيُوْلِيَّ الْمِلْيِّ يَنْظِيِّكُ فَا يَخْلِهُ فِيْنَ كُمْ فَهُمْ هُنَانًا لِيَّا يَنْظِلُهُمْ الْمُنَانِّةِ فَيْلِيْ فَي

أَطْلَيْهُانُ!: ַסְינְגְיִ בְּיִרְאַשְׁעִי תַּמְּלְעִי בְּנִינְ דְּסִינִי אָנִי אַסְּ אַסְתֵידְהָ ייכַל הְעָּם לַעַּלְת אֶל־הַר יִכּוֹל עַמָּא לְהָסַּק לְּמוּרָא ניאָמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהְנְה לֹא נְאַמֵר מִשֶּׁה קֵּדֶם יָיָ לָא

ŧ۵: لتجتزه لنؤه بجراثدف לב וֹמְלֵיהַ אַּטִּר וֹאַבְּוֹן מִמָּוֹי_ַ וַנְּאָמֶּר אֶּלֵנוּ נְעַנְעַ לֵבְּיַר נַאָּמָר לַנִּשׁ נִי אָנוֹנִלְ עַנְעַ

تندر كبح يهجد يبكك نفتك يفند غج هبغدي هند

בּלְמָא וֹלַמוּגְ בַּעוּן וֹנִי:

אָת־הָהָר בָּנְא לְמֵימֵר תַּהֵים יָה שּׁיּרָא

ולמול בהוו: וֹבְשׁנוֹא וֹמֹשׁא לָא וֹפּוּנוּנוּ

> a voice. spoke, and God answered him by 19 waxed louder and louder, Moses And when the voice of the horn

and Moses went up. Moses to the top of the mount; mount; and the Lord called os mount Sinai, to the top of the And the Lorp came down upon

them perish. Lord to gaze, and many of they break through unto the Go down, charge the people, lest And the LORD said unto Moses:

forth upon them. themselves, lest the Lord break 22 come near to the Lord, sanctify And let the priests also, that

about the mount, and sanctify charge us, saying: Set bounds mount Sinai; for thou didst or qu sonnor come up to And Moses said unto the LORD:

break forth upon them.' come up unto the Lorp, lest He and the people break through to with thee; but let not the priests 24 shalt come up, thou, and Aaron Go, get thee down, and thou And the Lord said unto him:

יעננו בקול. יעננו על דבר הקול, כמו שַׁשֶׁר יַעַנֶה בְּהָשׁ (מלכים-ה יה, כד), על דבר ההש להורידו: שסרי לא שמעו מפי סגבורס אלא אנכי ולא יסיס לך, וסקדוש ברוך סוא מסייעו למח בו כח לסיוח קולו מגביר ונשמע: ולמס כך, מממלס לַשַׁבֵּר אוניסס מס שיכולין לשמוע: משה ידבר. כשסיס משס מדברומשמיע סדברומ לישראל, (19) הולך וחזק מאד. מנהג הדיוע כל ומן שהוא מאריך לחקוע קולו מחליש וכוסה, אבל כאן הולך וחזק מאד,

לראום, ויקרבו ללד ססר: - וגפל ממנו רב. כל מס שיפול מסס, ואפילו סוא ימידי משוב לפני רב (מכילמא שס): (IS) העד בעם. המרה נהם שלה לעלות נהר: פן יהרסו הר. שלה יהרקו הת מלנה, על ידי שֶׁפַּשָׁנְמָס הל ה' שֶׁבְרְפִּין שמים עליונים וחחחונים, והליען על גבי ההר כמלע על הממה, וירד כסא הכבוד עליהם (מכילחא פ"ד): (סב) וירד ה' על הר סיני. יכול ירד עליו ממש, מלמוד לומר פי מן הַשָּׁמַיִס דְּצַּרְמִּי עַמְּבֶס (שמות כ, ימ), למד

אל יסמכו על חשיבוחס לעלום: יחקדשו. יסיו מוומניס להחילב על עמדן: פן יפרץ. לשון פרלה, יהרוג (SS) הב הכהנים. אף סגכורות שסענודס נסס (ונתיס קמו:): הנגשים אל הי. לסקרינ קרננות, אף סס יהרסו. כל סריפה מפרדת אפיפת הבנין, אף הנפרדין ממלב אנשים הורפים את המלב:

לסס רשות: (33) לא יוכל העם. איני לריך לסעיד בסס, שסרי מומרין ועומדין סס סיוס שלשמ ימיס, ולא יוכלו לעלומ, שאין בסס ויעשה בהם פרלה:

שס): - ועלית אחה ואהרן עמך והכהנים. - יכול אף סס עמך, מלמוד לומר ועלים אחס, אמור מעמס, אמס (24) לך רד. וסעד בסס שנים, שמוכוין אם סאדס קודס מעשס, וחווכין ומוכוין אוחו בשעח מעשס (מכילחא

ייאַבְּוּ בְּאַבְּוּ לְמָנִתְּר: ער פּּיִגְּלָנִי בְּיִלְ בְּּתִּנְתִּר: And God spoke all these words, ÄÄÄÜ□: (Q) المالك people, and told them. עַּ נַיִּנֶר מְמֵּנִי אֵכְרַנְעָם נַּאְמֶּר יַנְּחַת מִשְּה לְנְת עַּמָּא נַאֲמַר So Moses went down unto the

The Ten Commandments are presented here in Ta'am Tahton. For the Ten Commandments in Ta'am Elyon,

מְבָּיה צְּבְּיִרה: üäü l אָנָכֿוּ יְהְנָה אֶכְיָהָוֹר אָמֶה אָנָא יִיָּ אֶלְהָר דְּאַפִּיקְהָּרָּ

なけていける: מֹאַבֹוֹם מֹאַבֹּהֹא ĿĊŔĹĺロ ·661 9804 99s

bondage. Egypt, out of the house of 2 brought thee out of the land of I am the Lord thy God, who

Thou shalt have no other gods

before Me.

:gaiyse

\$4_\$\dag{\tau} و جَهِانِيْنَ جَلَا هُجِيْنِ فَهُتِيْنِ مِيْتِيْنِ جَهِ بَيْنِ جَلِا هُجُهِ هُتُنَا فِد

ָּ וְבְּלְ_חָּמִוּלְּעִ אַּמֶּׁרְ בַּשְּׁמִּוֹםְ דְּמוּ דְּבִּשְׁמִוּאַ מִלְּמִּילָאִ יִּ

water under the earth; earth beneath, or that is in the הַמְּעֵל וַאֲנֵעֶר בְּאָרֶץ מִתְּחָה וֹדִרְצִּרְעָא מִלְרַעּ וְדְרְעַבָּא ent nat is in the above, or that is in the of likeness, of any thing that is graven image, nor any manner Thou shalt not make unto thee a Trou shalt not make unto the a

מגורמו, כך דרך כל מיבס שנקודמס מלאפו"ס, כשסיא באס במקף, משמנס סנקוד למעף קמ"ן: וסעם כל עיקר אל יסרפו אם מלבם לעלות אל ס": פן יפרץ בם. אף על פי שהוא נקוד מעף קמ"ן, אינו זו מחילה לעלמך, ואהרן מחילה לעלמו, והרהנים מחילה לעלמה, משה נגע יוחר מאהרן, ואהרן יוחר מן הרהנים,

מִלְנַת לְאַּנִתְא:

(25) ויאמר אליהם. סמרמס וו:

נּאָמֶּר בַּמָּיִם מִמָּחַת לְאֶבֶּץ:

ムジーにみむに

公文は下: (0)

- **10)**: אלא על ספרע אלו שמי דברום ראשונים בימוד ודו"ק): לאמר. מלמד שסיו עונין על פן פן ועל לאו לאו (מכילמא הקב"ה בכבודו ובעלמו דיברה. ומירץ שחור ופירש וכוי, ורלונו לומר, באומה החורה, לא החזיר ללמד על הכלל ילא, . הלו מהשחר, מדהוציחה בלשון וה שהמשמעות דוקה חלו שנים בפרט מפי הגבורה ילחי, והלה לפי וה כולם כמוהם. אמר סקצ"ס בדבור אחד, אס כן מס מלמוד לומר אנכי וגו', רלונו לומר מס בא לסודיענו במס שפרע לשון צ' דברומ ודצור בפני עלמו. (קושיים אֿס כן כו', פירוש, לפי וס שמוכם מאֿס כל סדבריס האלה, שגס שאר עשרם סדברום כולס בדבור אחד, מס שאי אפשר לאדס לומר כן, אס כן מס חלמוד לומר עוד אנכי ולא יסיס לך, שחזר ופירש על כל דבור לומר ויידבר אלסיס, דיין לספרע: אח כל הדברים האלה. מלמד שאמר סקדוש ברוך סוא עשרת סדברות פרשיים במורס שאם עשאן אדם מקבל שכר ואם לאו אינו מקבל עליסם פורעניים, יכול אף עשרם הדברום כן, מלמוד (I) וידבר אלהים. מין מלסיס מלמ דיין, וכן סומ מומר מֻלסִיס למ מְקַבֵּל (שמוח כב, כו) וחרגומו דַּיְינְמׁ, לפי שיש
- סיו, ולא עבדים לעבדים: עבדים שהיו עבדים לעבדים, מלמוד לומר ויפדך מבים עבדים מיד פרעה מלך מלרים, המור מעחה, עבדים למלך לכס אלסיס אחרים, אלא לי לצדי: - מביח עבדים. - מביח פרעה שהייחס עבדים לו, או אינו אומר אלא מביח למשס ללמד סניגוריה במעשס סעגל, ווס סוח שחמר לָמֶס ס' נֶמֶכֶס חַפְּף בְּעַמֶּף (שמוח לב, יחֹ), לה לסם לויח לה יסיס באין מדי כוחום ומן השמים ומן האכדו, אל האמכו רשויות הרבה הן. ולמה אמר לשון יחיד אלהיך, לימן פחחון פה אנכי הוא אשר הוצאמיך ממצכים ועל הים. דבר אחר, לפי שהיו שומעין קולות הרבה, שנאמר את הקולות, קולות בשעת השעבוד, וכענס השמים משנגאלו, הואיל ואני משמנה במראות, אל מאמרו שמי רשויות הן (מכילמא פ"ה), כגצור מלממס ונגלס כאן כוקן מלא רממיס, שנאמר וְמַמַּמ רַגְּלָיי פְּמַעֲשֶׁה לְבָּנַת סַמַּפִּיר (שמום כד, י), זו סימס לפניו (S) אשר הוצאחיך מארץ מצרים. כדלי סיל ססוללס, שמסיו משועבדים לי. דבר למר, לפי שנגלס ביס
- על פני. כל זמן שאני קייס, שלא מאמר לא נלמוו על עבודת אליליס אלא אומו הדור (מכילמא שם): אחרים, שהם אחרים לעובדיהם, לועקים אליהם ואינן עונים אוחם, ודומה כאילו הוא אחר שאינו מכירו מעולם: (מכילמא שם). ולא ימכן לפרש אלהים אחרים זולמי, שגואי הוא כלפי מעלה לקרומם אלהות אללו. דבר אחר אלהים מלמיד לימר לא יסים לך (מכילמא פ"ו): אלהים אחרים. שאינן אלסים, אלא אמרים עשאים אלסים עליסם (ε) לא יהיה לך. למס נממר, לפי שנממר למ מעשס לך, מין לי מלמ שלמ יעשס, סעשיי כבר מנין שלמ יקייס,

נמל רבמים לשנאי: אָבְׁע מַּגְבַּנִוֹם מַּגְ_מִּגְמָּום אָבְעַיִּרְ אָב קּנָא פַּבָּר עַנְיּ

° וֹמְּמִשׁ שׁפֹּר לְאִּלְפָּׁים לְאִשְׁבֹּי, וֹמִּבִי, מִיבוּ לְאִּלְפּּ, דָּנִין

نْجُمِثُدُ، مُخْبِثُ،:(٥)

خھٰھُڐٮڬ:

بجتيظية

ረ፟ፙ፟፟ເጻ፡(፭)

irLL

श्रद्धा

المائة

o כיהוָה אָלהֵיף לא הַעַּשָּׂה

ŢŸŢſŸſ

וווְמֹא מִּבֹימֹאִנו מִבּּנִיא צוֹבִם בל עבידקה: י שָׁמֶּט וֹמִים טַמְּבֶּע וֹמְמִּיִי מִשִּׁא יִמִין מִפְּלָּח וַתַּעָּבִיע

מֹלגבא אַטֹּ וּלבוֹב וּלַבַטֹּב

וו אַלַוַּב לַא עַעַּבּוּר כַּל

זְכֶוֹר אָת יִוֹם תַשַּבֶּת לְקַדְּשִׁוֹ: הֵוֹי דְּכִיר יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא
 לְקַדְשׁוּתִיה:

ئىلى خى خَمْد نَمْع جُن مُور كُنتُ، حَمْقية خُمْطُلُة: אָלְנִינִי לְאֵּנִי בָּר לְאִ נִנֹפַּע לְמִּנִּיֹא אָבִי לְאִ נִוּכִּי נִיְ נִע לֵא שׁומוּ בֹּהְמֹא בּוּוֹ אֶלְבַבּׁ

לְבְוֹנְמָי יִלְנָמִבׁי פַּעִּיבִׁי:

לְמִשְׁמֵּ בְּתַּר אֲבְּהְהָהְרוֹ: לַסְנְאָׁנְ כַּרְ תַּהְּלַמָּוֹן בַּנִּיֹּאַ שַׂלְינַאִי וֹמָלְ בַּר בְּבִימָאִי הכן לנון מבוון הכן בנ אַן פֿוֹאַ מֹסְׁמַר שוְבָּר אָבְּטִׁן نخْذِنْدَا ݣَدَّ، كَأَمَّا لَا يُعْرَفُكُ **₹**11,1 **₹**8 **MOKIT**

ספר שמות – פרשת יתרו – Cap. XX –

commandments. that love Me and keep My and showing mercy unto the

within thy gates;

do all thy work;

keep it holy.

cattle, nor thy stranger that is nor thy maid-servant, nor thy

daughter, nor thy man-servant,

work, thou, nor thy son, nor thy

thou shalt not do any manner of

unto the Lord thy God, in it

but the seventh day is a sabbath

Six days shalt thou labour, and

Remember the sabbath day, to

guiltless that taketh His name in

Thou shalt not take the name of

the Lord will not hold him The Lord thy God in vain; for

6 thousandth generation of them

of them that hate Me; the third and fourth generation

fathers upon the children unto visiting the iniquity of the LORD thy God am a jealous God, them, nor serve them; for I the thou shalt not bow down unto

(9) ועשיח כל מלאכחך. כשמנה שנה, יהה בעיניך כהילו כל מלהכהך עשויה, שלה ההרהר ההר מלהכה לך מפך יפה, מהא מומינו לשבת (בילה מו): סְבׁוֹל וְשָׁמוּ (ישעים כב, יג), הַלוֹף וּבְּכֹס (שמוחל־ב ג, מו), וכן פחרונו חנו לב לוכור חמיד אח יוס השבח, שאם נודמן

עַלְיַבְ (דבריס כה, ה), הוא שנאמר אַפַת דְּבֶּר אֱלֹהִים אָפַיִם זוּ שְׁמֶעְפִּי (תהלים פב, יב). זכור לשון פעול הוא, כמו כמ, ש), וכן לה מלְּבַשׁ שַׁעַמְנֵו גְּדְלִים מַעֲשֶׁה לֶךְ (דברים כב, ימיב), וכן עֶרְנַם מַשֶׁה מְמִיךְ (ויקרה ימ, שו) יָבְמֶש יָבֹה (8) זכור. זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, וכן מָהַלְנֵיס מוח יוּמָה (שמוח לא, יד) וּבְיוֹס הַשַּבְּה שָׁנִי כְּבָשִׁיס (במדבר שסיא של והב, (הראשון לשון מגן, כמרגומו) וה הנשבע לחנה ולהבל על של עץ ען, ועל אבן אבן (שבועות כע.): (השני לשוף. (השני לשון שקר, כמרגומו) פְמֶה דְּמִימַר מי והו שבועם שוח, נשבע לשנום חם הידוע, על עמוד של חבן

(6) נוצר חסד. שאדם עושה, לשלם שכר עד לאלפים דור, נמלאם מדה מוצה ימירה על מדם פורעניום אחם על

(פ) אל קנא. מקנא להפרע, ואינו עובר על מדמו למחול על עון עבודת אליליס. כל לצון קנא איפרי"מנע בלע"ז

(אייפערנד) נוחן לב ליפרע: לשגאי. כחרגומו, כשאוחוין מעשה אבוחיהם בידיהם (סנהדרין כו:):

ממש מאום, שוו לארבעה דורום, ווו לאלפים (מוספתא סועה ד, א):

(+) פסל. על שם שנפקל: וכל חמונה. ממונת כל דבר אשר בשמים:

(10) אחם ובנך ובחך. אלו הקטניה, או אינו אלא גדוליה, אמרח, הרי כבר מווהריץ הה, אלא לא בא אלא להוהיר ((,,,,,,,,,);

גדוליס על שביחח הקטניס, וזה ששנינו (שבח קכה.)קמן שבה לכבוח, הין שומעיס לו, מפני ששביחחו עליך:

בּבַרְ יְהְנָה אָת־יִים הַשַּׁבָּת נוֹנִע בּוֹנִם עַמִּּבׁוּמִּי מַּלְבַבָּוֹ אֶּטַ_עַּהְׁםְ וֹאֶטַ_כָּלְ_אָאָהְרַבְּם וֹנִטַ כָּלְ גַּבְּטַוּן וֹנִטַ בַּנִתָּא וֹאָט_הַאַבְא " אֶת⁻הַשְּׁמַנִּם בַּי שִׁשְּׁת־נִמִים עִשָּׂה יָהנְה

بَعْنَظِ عُمْدٍ نَبِيْدٍ عُرِيْدٍ عَلَيْهِ فَيَ هُرُبُكِ نِتِيدٍ ذِكِ: عا خُرَرَمًا بَهُدَدُنا بَصْرك مُح خُدُد يُدريُدنا بنمك مَح בַּבֶּר אָת־אָבֶירְ וְאָת־אָמֶּרְ

ּ בְאַ עֹבְאָּ עַרְאָּב (ס) בְאַ עִּרָאָב בְאַ עַלַּמוּבְ וָפַּמִּ בְאַ עַיִּוּבּ نترا چ٦:(٥)

לְנֵהְנֵּ מָרַ מֶּבֶנֵי: (סְ) (ס) לַאִּ עֹלְיֶב לְאַ_עַהְּדֶּבׁ לָאִ עַלְּיִב לָאִ עַלְּיִב לָאִ עַלְּיִב לָאִ

هِٰڝٞۮ ڔٛڐڟ۪؋:(٩) נאמען נאגני נשמרו ולא נפגיה נאממיה נמניה יי לא תַחְמֹּר אֵשֶׁת רַשֶּׁךְּ וְעַבְּדָּוֹ לָא תַחְמֵּיִר אָתַת חַבְּרֶדְ

אַניעי וְאָת־הַלְפִּידִׁם וְאֵתֹ קַוֹל וְכֶלַ הַמְּתַ הַאָּים אָת־הַקּוֹלִית

בְּעָּׁלְתִּי נִיֹּלְתִּי נִיֹּלְתִּי מִבְּבִיׁלִי תַּמְּבֶּׁר וְאָנַר תְּמֵּוֹ נַיָּרָא

עמָנוּ אֱלֹהַים פַּּן־נָמִוּת: מַּמְנוּ וֹנְמִּמְׁמֹבִי וֹאַכְ וֹבַבַּר <u> 『ななてがなく」 がなし でほこをな</u>れ

> יוֹמָא בְשַׁבְּמָא וְקַבְּעָּא מְּבֹימְאָרַ מַלְ בַּן בָּבֶּירָ יִיָּ יָנִי אָם עוֹ אַבּאָב עוֹן אַנּאָם אַרִי שָׁהָא יוֹמִין עַבַּד יַיַ יִת

יפר יָה אָבוּך וְיָה אִמֶּךּ

ختخنك فتدينه لاهكنه:

نْلَمُّدُنْكُ نُحِمْ يُخْلَفُكُنْكُ בַּנת בֹצֶּהְ לָא תַחְמֵיד בַּית תַבְּרֶךְ

במוביא ויח קל שופרא ויח וֹכֹב הֹפֹּא שׁוֹן וֹע פֿבִּוֹא וֹוֹע

וֹלַמוּ מִבַעוֹע: מונג בילו נטוא הפא נוהו

ממלא ולפבגל ולא וטמלל נְאָמְרוּ לְמִמֶּר מִלֵּיל אַתִּ

המלא מו פוב ול בלמא

נמנת:

and hallowed it. LORD blessed the sabbath day, the seventh day; wherefore the that in them is, and rested on heaven and earth, the sea, and all for in six days the Lore made

Lord thy God giveth thee. long upon the land which the 12 mother, that thy days may be Honour thy father and thy

neighbour. bear false witness against thy shalt not steal. Thou shalt not shalt not commit adultery. Thou Thou shalt not murder. Thou

neighbour's. ess, nor any thing that is thy maid-servant, nor his ox, nor his nor his man-servant, nor his not covet thy neighbour's wife, neighbour's house; thou shalt Thou shalt not covet thy

trembled, and stood afar off. when the people saw it, they the mountain smoking; and and the voice of the horn, and thunderings, and the lightnings, And all the people perceived the

lest we die. but let not God speak with us, 16 thou with us, and we will hear; And they said unto Moses: 'Speak

שיסה נוח בשבח: ברך. ויקדשהו. ברכו במן לכופלו בששי לחס משנה, וקדשו במן שלה סיס יורד בו: (11) וינח ביום חשביעי. כגיכול הכמיג געלמו מנוחה, ללמד הימנו קל וחומר לחדם שמלחכתו געמל וציגיעה

(בו) למען יאריכון ימיך. אם מכנד יאריכון ימיך, ואם לאו יקלרון, שדברי מורה נועריקון הם נדרשים, מכלל

עליסס מיחח ביח דין, אף לא חגנוב דבר שחייב עליו מיחח ביח דין (סנסדרין פו.): אינו אלא זס בגונב ממון ולסלן בגונב נפשום, אמרם, דבר סלמד מענינו, מס לא מרלח לא מנאף מדבר בדבר שחייבין שַּמַם מִּישֶׁשּ מִּקַּם מֶּמ זְרִיס (ימוקמֹל מו, לב): − לא הגנוב. - בגונב נפשום סכמוב מדבר, לא מגנובו בגונב ממון, או (13) לא חגאף. מין נימרף מלמ במשם מיש, שנמתר מום יותַם בַּנֹמֵף וְבַנִּמֶּבֶם (ויקרם ב, ו), ומומר בָמִשָּׁבַ בַּתְנָמֶבֶם عا ربد الاحداد (باد الاحداد على الاحداد على الاحداد الاحداد الاحداد الاحداد على الاحداد ع

לסמוירס, שנאמר עַלְבֵי לְּבְּמֹוֹת יִדְרוּן יִדְרוּן (מסליס פח, יג. מכילמא שס): ויעמדו מדחוק. – היו נכסעין לאחריהם שנים עשר מיל, כאורך מחניהם, ומלאכי השרח באין ומסייעין אוחן שאי אפשר לראות במקום אתר (שם): אח הקולות. היולאין מפי הגבורה: ויגעו. אין נוע אלא זיע (שם): ומנין שלא סיס בסס מרש, מלמוד לומר נעשס ונשמע (מכילמא פ"ע): רואים אח הקולות. כואין אמ הנשמע, (15) וכל העם רואים. מלמד שלא סיס בסס אחד קומא, ומנין שלא סיס בסס אלס, חלמוד לומר ויענו כל סעס,

לבלמי ממשאו: מְּהְיֵהְ יְרְאֶּהָוֹ עֵּלְ־פְּנֵיכֶם דְּיִי וְּבְּדִילִ דְּהְבָּוֹ דְּחְלְהֵיה ב-----אַטַרְם בּא בַאָּגְצַיִם יבּהַבְּיִר נִטַכֵּוּן אָטִיּנְלָ. לְכִוּן נִצִּבְיִא ۵٠ שׁירֶאּי בִּי לְבֹּהְבוּרִ וֹפִּוּט שֹבְשֵׁלְוּוֹאָבוּ בִּבִּילְ לְנַפֹּאִי וַ אְמֶר מִמֶּה אֶלְ-הְעָּם אַלְ- וֹאָמָר מִמָּה לְמָּמָא לְא

ין דויבון: מל אַפּיכוּן בָּדִיל הָלְאַ

be before you, that ye sin not.' prove you, and that His fear may 17 Fear not; for God is come to And Moses said unto the people:

다쳤<u>니다</u> (0) נוֹתְ אָּלְ_עֵּהְבְּבֶּלְ אָמֶּרְ_מֶּם לַנִוֹרַ לַגִּּרְ אִמָּטִּטֹּא בַּטַמָּוֹ

וַיַּצְּׁלְּדְ הָעֶּם מֵרְהָלִס וּמֹשֶׁהֹ וְקָם עַמָּא מֵרַהִיס וּמֹשֶׁה

thick darkness where God was. but Moses drew near unto the And the people stood afta off;

בּבַבני מַמֶּכֶם: אַנִים בֹּאִנִים בֿי מִן עַמְּמָנִם אָבִוּ מִן מִּמִּנִא מִבְּנִינִי يَرْهُونَ بِمَزْمَ هُمُ مَنْهُم جِمَ يَهُونَ بِ رَطَهُم جَهِرًا مَيْوَا

הטכנן: عُمْ حَدَّدُ لَمُلَّكُمُ مُحَدِّدُ نَمُلُعُمْ هَمِنَا لَاتَنْتِنَا

Ye shall not make with you from heaven. have seen that I have talked with

children of Israel: Ye yourselves

And the Lord said unto Moses:

Thus thou shalt say unto the

נאלהר לְאַ תַּעֲשִׁי לְבֶּם: °° לא עַמְּשִׁוּן אִשִּׁי. אֵלְיִנוּ כְּמָלוּ לֵא עַמְּבָּרוּן בֶּוֹבָתוּ בּיִוּלְוּ

تخجدنا خربا: يحمل المنازا بلتح ج

An altar of earth thou shalt gold, ye shall not make unto you. 20 Me—gods of silver, or gods of

نظرخانينك: אַוֹבּׁיִר אָּטַ־שְּׁמְיִּ אַבְּיִא אָבְיִא אַבְיִר לְּטַפּׁוֹ אָשִׁלְטִ בּּוֹבְטִיּ לְנַּ خَطُدُك خَرَى لِقَطِيصِ جُهُد المُنا عَامُ كَاللَّهُ عَالَمُ كَانُ كُمْ لِللَّهُ اللَّهُ لَا يُعْلَى اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ יי וֹזְבְּטִׁיםׁ הֹּלְּיִר אָּת־עּלְהָּיִּךְ <u>בְּרָעִי</u> יְּהְחִי דְּבָּח עַּלְוְהִי

ӷӾ҉Ҁ҅҅҅҅҅Ҁҫӷ҉҅ҍ҅҅҅ לכֿל אַנור בַאַמָבו מָכֹוֹנִיוּ כיוֹבה מו הלב ימו שינוב מֹלַנְעַבּ נְנָע נָכָסָע אַרְטְּהְ הַעְּשֶׁה־לְיֹּ שְרְפָּה אָרַטְּהָא הַעְּבֵּיר

and bless thee. mentioned I will come unto thee I cause My name to be thine oxen; in every place where peace-offerings, thy sheep, and burnt-offerings, and thy 21 sacrifice thereon thy make unto Me, and shalt

ובעבור חהיה יראחו. על ידי שכלימס לומו נכלוי ומליני, מדעו כי לין וולמו, ומיכלו מפניו: לשוץ הרמה וגדולה, כמו הָרִימוּ גַם (ישעיה פב, י), הָרִים נָשִּי (שס מע, כצ), וַבַּגָּם עַל הַגָּבְעָה (שס ל, יו), שהוה וקוף: (17) לבעבור נסוח אחכם. לגדל אמנס בעולס, שילא לנס שם באומות שפוא בכבודו נגלה עליכם: נסוח.

ן שְׁבְפֶל (דבריס ד, יא). ערפל הוא עב העון, שאמר לו הנה אָנֹכִי בָּא אֲלֶיךְ בְּעַב הָשְׁנָן (שמות ימ, ע): (18) נגש אל הערפל. לפניס מטלט ממילום, מושך, ענן, וערפל, שנאמר וְקָּקָר בֹּעֵר בָּמֵׁשׁ עַד לֵב הַשְּׁמֵיִס משֶׁךְ עָנָן

סוא אומר וַיִּמ שְׁמַיִס וַיִּרַד (מסליס יח, ו. מכילחא פ"מ): (דברים ד, לו), כבודו בשמים, ואשו וגבורמו על הארן. דבר אחר, הְרֶפִין השמים ושמי השמים, והליען על ההר, ורן בַר מִינַי, בּח הכחוב השלישי והכריע ביניהס, מִן בַשְּׁמַיִס הִשְׁמִיעַן הָׁח קלוֹ לִיִּמְּרֶךְ וָעַל הָפְׁבֶן בֶּרְמַלָּ הָם חָשׁׁוֹ הַבְּּדִוֹלֶה שאחרים משיחין לו פעמים שלבו חלוק מלהאמין: - כר מן השמים דברחי. - וכחוב אחר אומר, וַבַּרֶד ה' עַלַ (19) כה האמר. צלשון סוס: אחם ראיחם. יש הפרש צין מה שאדם רואה למה שאחרים משיחין לו, שמה

מאמר, סריני עושס כרוביס בבמי כנמיות ובבמי מדרשות כדרך שאני עושס בבית עולמיס, לכך נאמר לא מעצו לכס: ואלחי זחב. בא לסוסיר שלא יוסיף על בי, שאס עשית די, סרי סן לפני כאלסי וסב: לא חעשו לכם. לא על הברובים, שאמה עושה לעמוד אמי, שלא יהיו של כפף, שאם שנימם לעשומם של כפף, הרי הן לפני כאלהות: (OS) לא חעשון אחי. לא מעשון דמום שמשי המשמשים לפני במרום (מכילחאפ"י): אלהי בסף. בא להזסיר

ואח שלמיך. אבר מלאנך ומנקרך. אם לאנך ואם בקרך. ירוש לאם עולמיך ואם שלמיך: בכל המקום אשר וְסַדְּס עַל מִוְצַּח ס' אֶלֹבֶיְךְּ (דִּבֹרִיס יבּ, כוֹ), ואין שחיעה בראש המובח (מכילחא פי"א וצחים נח.): אח עולחיך לשמי: וזבחה עליו. אללו, כמו וְעָלֶיו מַמֶּס מְנַשֶּׁס (במדבר ב, כ), ו אינו אלא עליו ממש, מלמוד לומר הַבְּשָׁר אחר, שסיס ממלא אם חלל מוצח סנחושם אדמס בשעת חנייתן (מכילתא שס): חעשה לי. שחסא תחלת עשייתו (IS) מזבח אדמה. ממונר באדמה, שלא יבננו על גבי עמודים או על גבי כיפין (נ"א בקים) (מכילמא פי"א). בר

וְאָם מִוְפָּח אֲבָנִים מִעֲּשָׁה וִאָם מִדְפִּח אַבָּנִין מִעֲּבֵיִר כִּי חַרְבָּןְּ חַנָפִּמָּ עָלֵיהָ פְּסִילֵן לָא הִרִּים חַרְבָּּרִּ נְמְחַלְלֵלְהַ: נְתְּחַלְלֵלְהַ:

And if thou make Me an altar of stone, thou shalt not build it of hewn stones, for if thou lift up thy tool upon it, thou hast profaned it.

المودومة بالجَابِ يَرَجُرُد؛ (عَا كُمْ بَارَةِكُ لَا يَرَابُونَا يَكُونُا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونَا يَرَابُونِ يَالِي مِنْكُونَا يَرَابُونِ يَالِي مِنْ يَالِي مِنْ يَالِي مِنْ يَالِي مِيلُونَا يَالْمُونُونِ مِنْ يَالِي مِنْ يَالِي مِنْ يَعْلِي مُنْ يَالِي مِنْ يَعْلُونُونَا يَالْمُنِي مِنْ مِنْ يَعْلُونُونِ مِنْ يَالِي مِنْ مُنْ يَعْلُونُونِ مِنْ يَعْلُونُونِ مِنْ مِنْ مِنْ مِنْ يُعْلِي مُنْ يُعْلِي مُنْ يَعْلُونُ لِمُنْ يُعْلِي مُنْفُلُونُونِ مُنْ مُنْفِعِي مُنْ مُنْ مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِعِي مُنْفِيعُونُ مِنْ مُنْفِعِي مُنْفِعُونُ مِنْفُعِلُونُ مِنْفُعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُ مُنْفُعُونُ مُنْفُعُلُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مِنْفُعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفُعُونُ مُنْفِعُونُ مُنْفُعُونُ مُنْفُلِعُ مُنْفُعُونُ مُنْفُعُونُ مُنْفُعُونُ مُنْفِ

The Haftarah is Isaiah 6:1 – 7:5 & 9:5 – 9:6 on page 210. Sepharadim read Isaiah 6:1 – 6:13.

 ور त्रुद्द प्रस्थ प्रद्र प्रदेश प्रद्र प्रदेश प

אזכיר את שמי. משר ממן לך כשות לסוכיר שם המפורש שלי, שם מבוה מליך וברכתיך, משרה שכינתי עליך, מכמן מתה למד, שלא ניתן רשות לסוכיר שם המפורש אלא במקום שהשכינה באה שם, וזהו בית הבתירה, שם ניתן רשות לכהנים להזכיר שם המפורש בנשיאת כפים לברך את העם:

(22) ואם מזבח אבנים. רבי ישמעלל לומה, כל אם ואם שבמרכה רשומ, מוץ מג', ואם מזבח אבנים מעשה לי, מכי אם ואם מזבח אבנים. רבי ישמעלל לומה, כל אם ואם שבמרכה רשומ, מוץ מג', ואם מזבח אבנים מעשה לי מזבח הבנים, מה משמש בלשון כאשר, וכאשר מעשה לי מזבח הבנים לה מבים המהן גוים, שהרי הובה עליך לבנות מזבח הבנים, שנאמר הבנים על לבנים שבנים, וכאשר הקבנים ונה משמש בלשון כאשר, ו". וכן אם בקף שלנה (שמתם כב, כד), מובה החל, ומל המתם העומר שביא מובה (מכילם בי"ה), ושל הרחך הנפח בלון הלה דהאין, ובלשון כאשר הם משמשים: גוירו. לשון בהיא מובה (מכילם פי"ה), ועל כרחך היום עלידו. הרי הי הממש בלשון פן, שהוא הילמה, פן מניף מרבך עלים: ותחללה. הל למדת, שלם הנפח עליה ברול מללם שהמובח גברה להחריך ימיו של הדס, והברול ברול ולקר ימיו של הדס, אין וה בדין שיוף המקלר על המחביך (מדום פ"ג מ"ד). ועוד, שהמובח מעיל שלים בין ישראל להלביה שבשום בבול, המין להיה הביה בל השמיל בין היד להשוב ולה בין היד שמינה בין היד למשני בין היד להשמו, בין היד להשמו, בין היד להשמו, בין היד להשמו ולה מדברות, על ידי שמילות שלים התה מרה לה מניף עליהם ברול, המעיל שלום בין היד להשמו, בין היד להמתיל בין היד להשמו, בין היד להשמו, בין

משפחה למשפחה, בין אדם למבירו, על אחם כמה וכמה שלא הבואהו פורענום:

(23) ולא העלה במעלות. בשאחה בונה כבש למובח, לא העשהו מעלים מעלים, אשקנו"ש בלע"ו (שמופען מעלפלען) אלא העלה במעלות. אשר לא הגלה ערוחך. שעל ידי המעלות אחם זריך להרחיב פסיעוחיך, ושל פי שאינו גלוי ערוה ממש, שהרי למיד הגלה ערוחך. שעל ידי המעלות אחה זריך להרחיב פסיעוחיך, ואף על פי שאינו גלוי ערוה ממש, שהרי כמיב ועשה להם מכמיב בד, מכל מקום הרחבת הפסיעות קרוב לגלוי ערוה הואף על פי שאינו גלוי ערוה ממש, שהרי למיד ועשה להם מכמיב בד, מכל מקום הרחבת הפסיעות קרוב לגלוי ערוה הביים הלו שהין בהס צורך לא מנהג בהס מנהג בזייון, חבירך שהוא בדמות יוצרך, ומקפיד על בזיינו, על אחם כמה ורמה:

(1) ואלה המשפטים. כל מקוס שנהתר הלה, פשל הה הרהשונים, והלה, מותיף על הרהשונים (שמו"ר ל, ב), מה הרהשונים מתיני הף הלו מתיני. ולמה נתמכה פרשת דינין לפרשת מוצה, לומר לך שתשים מנהדרין הלל המקדש (מ"ה המוצה): אשר השים לפניהם. התר לו הקצ"ה למשה, לה תעלה על דעתך לומר, השנה להם הפרק וההלכה צ'הוג' פעמים, עד שההה מדורה צפיהם כמשנתה, והיני מעריה עלמי להציים מעמי הדצר ופירושו, לכך נהתר השר חשים לפניהם, נשרוך ומוכן להכול לפני ההדס: "לפניהם. ולה לפני עוצדי הלילים (גיעין פתו), והפילו ידעת בדין החד שהם דנין הוח בדיין המדיח בתיהל, הל תציהה בערכהות שלהם, שהמציה דיני ישרהל לפני הרמים, מתלל הת השם ומיקר שם ההלילים להשציחם (מ"ה להחשיצם), שנהמר כי לה כלורנו לורם והויצינו פלילים (דצרים לב, לה), כשהויצינו פלילים והו עדות לעלוי ירתהם:

(2) כי חקנה עבר עברי. עבר שהול עליני אולא ער העלי שבר ועל העלי היום לקחמו מישראל, ועליו הוא

בְּעַלְ אַשְּׁהְ הְוּא וְיְצְאָה אִשְׁהְוֹ בִּלְחוֹדוֹהִי יִפּוֹק אָם בְּעֵיל אָם_פֿוֹפֹּוְ וֹבֹאָ פֿוֹפֹּוְ וֹגֹאַ אָם_ אָם

לְאַבְנְּגִיבַ נְעִוּאֵ נִגָּאַ בֹּנַפֹּנִ: ڶؠڂٛڲؠڬ ֶּ וֹגֹלְבַבְיבַלְוִ בֹּלְנִם אֵּנִ בֹלְנִע וּטִׁלְנִב כְּנִע בֹּנִנּוֹ אֵנְ בֹלִוֹ אָם־אַַּדְנָיוֹ וְמֶן־לָוֹ אִשְּׁה אָם רִבּוֹנִיה יִמֵּין לֵיה אָהְּהָא

וֹאָטַ בַּלוֹג לַאָ אָגָא טַפַּהָּג: אַבְלִטֹּיִ אָנִראָבִיִּ אָנַראָהִטִּיִּ Ĺ%□_ŔĆĻ יאַמַר הַעָּבַר

בַּמַבְצְה וֹהְבֹּבְוּ לִמְלֶם: (a) בּמְוּנִוֹּבְ וֹבְצָּה אָבְלָּוּו אָטַ־אָּוְנִי , וֹבִינִּימִוּ אָבְ-בֹיבְּבְנִע אִּׁוּ אָבְ-أناديم، لاَبادر الأحـاثلاً حيارات

> ÇÇIT: אַטַּרָא רוא וָתִפּוֹק אָהָתִיה さくロドアドウィ

נונא ופול בלחודוהי: שׁבְּיִבְ אָשְׁמָא יִבְנָהָא מְּהֵי לְּרְבִּנְנָּהְ

أَنُكَ خُدُرُ كُمْ هُوَاِكَ قَدَ لِالْذِلَا: בְבוּגמֹלָא נִע בִבוָנִג נִע אָטִעֹג וֹאַם מוּמֹר ווּמָר עברא

ब्र्म र्द्रवः למֹנֹגֹא ווני כוע מֹבֹּע ווֹבְצַע וְבונוּיה יָת אוּדְנוּיה ויקרבניה רבוניה לקדם

> out with him. married, then his wife shall go 3 shall go out by himself; if he be If he come in by himself, he

out by himself. be her master's, and he shall go the wife and her children shall 4 she bear him sons or daughters; If his master give him a wife, and

eout free; and my children; I will not go say: I love my master, my wife, But if the servant shall plainly

and he shall serve him for ever. bore his ear through with an awl; door-post; and his master shall to the door, or unto the min gaird Ilans and shall bring him then his master shall bring him

דומקו אמור, ומס אני מקייס כי מקנס, בנמכר בבים דין: לחפשי. למירום: מכרוהו ביח דין לא ילא בשש, כשהוא אומר וְבִי יָמוּךְ שְׁמִיךְ שְמֶךְ וְנִמְפִר לֶךְ (ויקרא כה, לע), הרי מוכר עלמו מפני שמכרוהו בגנפחו, כמו שנאמר אָם אֵין לו וְנְמְפַר בִּגְנַבְּטוּ (שמוח כב, א), או אינו אלא במוכר עלמו מפני דחקו, אבל ילא בשש, מלמוד לומר כי ימכר לך אמיך סעברי (דברים מו, יב), לא אמרמי אלא באמיך: 🗀 רי חקנה. מיד בים דין . אומר שש שניס יעבוד, ומס אני מקייס וְסִקְנַמַלְמָּס אֹמָס (ויקרא כה, מו), בלקוח מן הכנעניס, אבל בלקוח מישראל

וכי מי סכניסס שמנא, אלא מגיד סכמוב, שסקונס עבד עברי מייב במוזנות אשמו ובניו (קידושין כב.): לסוליד ממנס עבדיס (קידושין כ.): אם בעל אשה הוא. ישראלית (מכילמא פ"ב): ויצאה אשחו עמו. ימידי במוך לבושו, בכנף בגדו: 🗈 בגפו יצא. מגיד, שאס לא סיס נשוי ממחלס, אין רבו מוסר לו שפחס כנענים (5) אם בגפו יבא. עלה סיס נעוי העה, כמרגומו הס צלחידיםי. ולעון צגפו, צכנפו, עלה צה הלה כמות עסוה,

העבריה יולאה בשש: יולאס בשש, ואפילו לפני שש אם הביאה סימנין יולאה, שנאמר אָמִיךְ הָעָבְּרִי אוֹ הָעָבְרָיָה (דברים טו, יב) מלמד שאף אלא בישראלית, מלמוד לומר האשה וילדיה מהיה לאדוניה, הא אינו מדבר אלא בכנענית, שהרי העבריה אף היא (+) אם אדניו יחן לו אשה. מכאן, שסרשום ביד כבו למסור לו שפחס כנענים לסוליד ממנס עבדיס. או אינו

(5) את אשתי. סשפמס:

קרוים עולם, ולא שיהא עובדו כל חמשים שנה, אלא עובדו עד היובל, בין סמוך בין מופלג: עד היוצל, או אינו אלא לעולס כמשמעו, מלמוד לומר וְאִישׁ שָׁל מִשְׁפַּחָּמּוּ מָשָׁצוּ (ויקרא כה, י), מגיד שחמשים שנה בני ישראל עבדים, עבדי הם, ולא עבדים לעבדים, והלך זה וקנה אדון לעלמו, ירלע בפניהם: כלים שבבים, אמר הקב"ה, דלם ומוווה שהיו עדים במלרים כשפססי על המשקוף ועל שמי המווות, ואמרסי כי לי שמעון סיס דורש מקרא וס כמין חומר, (ר"ל קשר לרור מצושם שחולין בלואר לחכשיט) מס נשחנו דלח ומוווס מכל (מכילמה פ"ב), והם מוכר עלמו, הון ששמעה על הר סיני כי לי בני ישרהל עבדים, והלך וקנה הדון לעלמו, הרלע. רבי און לסרלע מכל שאר אברים שבגוף, אמר ר' יוחנן כן וכאי, און ואם ששמעס על סר סיני לא מגנוב, וסלך וגנב, מרלע אׁם אׁונו, ונאמר צמנורע פְּנוּך אֿוֶן סַמְּשַבֵּר סַיְמֶנִים (ויקרא יד, יד), מה להלן הימנים אף כאן הימנים. ומה ראה אח אינו במרצע. - סימנים, או אינו אלא של שמאל, מלמוד לומר און און לגוירה שוה, ואמר כאן ורלע אדוניו מלמוד לומר או אל המוזוה, הקיש דלת למוזוה, מה מוזוה מעומד אף דלם מעומד (קידושין כב:): 👚 ורצע אדונוד יכול שמסח סמוווס כשרס לרלוע עליס, מלמוד לומר וְנָמַמָּס בְּשָׁוֹנוּ וּצַבֶּגֶּה (דבריס מו, יו), בדלמ ולה במוווס, סח מס (a) אל האלחים. לפים דין, לכיך שימלך במוכריו שמכרוסו לו (מכילמם פ"ב): אל הדלח או אל המזווה.

לא הצא בצאח לאיחו לא חפוס בעפקוות אָטַבְּטֹנְ וֹאָבוּ וֹזַבּוֹל עָּבָר וֹטַ בַּנַטַנִיצַ

go out as the men-servants do. 7 be a maid-servant, she shall not or restagned sid les anam s'it baA

خُطُحُكُك خُطُرُكِيا خُطَرُكِيا خُطَاءً لْتُطْنُك لِمُو أَخُدُ، لِهِ نَظْهُمْ لِيُؤْخِد هُتَادًا كَرِيهِ لِهِ لِهِ لِهِ هِ الْمُمْدِ (حَدِيمُ)[كَ كَبَا الْمُثُلِّكِ يَارَعُلُمُونَ حَرَبُ الْخُلَطَةِيةِ وَيُعَالِمُونَا الْمُعَالِمُ X□_<u>「</u>ばに

קַזַבונה בָּמִשְׁלְמֵיה בַה: אַבוּנוֹע אָם בּוּמָט בּמִנוּג בבונע

deceitfully with her. power, seeing he hath dealt on eveign people he shall have no redeemed; to sell her unto a 8 then shall he let her be hath espoused her to himself, If she please not her master, who

עַבְּנְוֹתְ יַנְשְׁהַ בְּהַיּ ֿ נֹאִם_לְבֹנֹוִ וֹנֹמֹצִנֹנִי בֹּטִמְּפָּׁמ נֹ_{אִׁם}

בְּנִילְכְּת בְּנָת וֹמְּנִאֵץ וֹמְּבִּיג

the manner of daughters. son, he shall deal with her after And if he espouse her unto his

בְּסִינְהַ וְמִּנְנְהַ לְאִ יִּגְרֶת: · אָם אַנְוְרָנִילָּגִי הַאָּבְרָר אָם אַנְּחְרָנִילָא יַפָּב לֵירָ

:מַנָּה: זיינה בסותה וענתה לא

diminish. conjugal rights, shall he not 10 food, her raiment, and her If he take him another wife, her

څق**ل**: (۵) <u>הנח אין לה והפיק מגן דלא קסף:</u> نَهُم مُرْم هُوْب لَه يَمُمُن نَهُم فَكُن هُوْبا كُمْ يَمُدُب

for nothing, without money. II unto her, then shall she go out And if he do not these three

- ליברים: לומר סעברי או סעברים, מקיש עברי לעברים, מה העבריה אינה יולאה בראשי איברים, אף הוא אינו יולא בראשי ומסו לא סלא כלאת העבדים, לא חלא בראשי איברים כעבדים כנענים, יכול העברי יולא בראשי איברים, חלמוד העברי או העבריה, מקיש עבריה לעברי לכל יליאומיו, מה עברי יולא בשש וביובל, אף עבריה יולאה בשש וביובל, ונומן לס דמי עינס או דמי שינס, או אינו אלא לא מלא כלאם סעבדיס בשש וביובל, מלמוד לומר כי ימכר לך אחיך בשן ועין, אבל זו לא מלא בשן ועין, אלא עובדת שש, או עד סיובל, או עד שתביא מימנין, וכל הקודס קודס למיכומה, שלינה מכורה הינו דין שלה המכר (ערכין כמ:): - לא חצא כצאח חעבדים. כיניהה ענדים כנענים שיולהים ומומר, ומס מכורס קודס לכן יולאס בסימנין, כמו שכמוב וילאס מנס אין כסף, שאנו דורשיס אומו לסימני נערום, (ד) וכי ימבר איש אח בחו לאמח. נקמנס סכמוז מדזר (מכילמה פ"ג), יכול הפילו הזיהה פימנים, המרח קל
- יעוד, וכן אביה, מאחר שבגד בה ומכרה לוה: רשאי למכרה לאחר, לא האדון ולא האב (קידושין יה:): בבגדו בה. אם בא לבגוד בה, שלא לקיים בה מלוח אללך בי שנים, סרי שלישים סמוס, מול שני שלישיום סמוס ומלל מאללך: לעם גברי לא ימשל למברה. שאינו שניס, אומריס לו, יודע סיית שעתידס לנאת למוף שש שנס, נמנא שקנית עבודת כל שנס ושנס בששית סמנס, ועשתס לס, שמגרע מפדיונס במספר השניס שעשמה אללו כאילו סיא שכורה אללו, כילד, סרי שקואס במנס ועשמה אללו ב' לכיכס קדושין אמכיס: - והפדה. ימן לס מקוס לספדומ וללאם, שאף סוא מסייע בפדיונס, ומס סוא מקוס שנומן ליעדה ולהכניסה לו לאשה, וכסף קנייסה הוא כסף קדושיה. וכאן רמז לך הכסוב שמלוה ביעוד, ורמז לך שאינה (8) אם רעה בעיני אדניה. שלא נשאס מן בעיניו לכנסס (מכילמא פ"ג): אשר לא יעדה. שסיס לו
- אלא אומר לס, סרי את מיועדת לי בכמף שקיבל אביך בדמיך: כמשפט הבנות. שאר כתות ועונה: (9) ואם לבנו ייעדנה. סלדון, מלמד שלף בנו קס מחמיו ליעדס אס יכלס אביו, ואינו לכיך לקדושין אחריס,
- מוונום (כמובום מו:): בסוחה. כמשמעו: ענחה. משמיש: (10) אם אחרת יקח לו. עליס: שארה כסותה ועונתה לא יגרע. מן סלמס שייעד לו כבר: שארה.
- מו, יב), ומסו סאמור כאן וינאס חנס, שאס קדמו סימניס לשש שניס חנא בסן (מכילמא פ"ג), או אינו אומר שחנא סימנין, ואֿס הגיעו שש שניס קודס סימנין, כבר למדנו שחלה, שנאמר הָעַבְּרִי אוֹ הָעַבְּרָיָה וַעַבְּרָךְ שֵׁשׁ שָׁנִיס (דבריס לס יליאס לוו יומר ממס שריבס לעבדים, ומס סיא סיליאס, ללמדך שחלא בסימוץ, וחשסס עמו עוד עד שחביא יגרע מפדיונס ומלל, וזס לל יעדס לל לו, ולל לבנו, וסילו לה סיס בידס לפדום לת עלמס: 👚 ויצאה הגם. – כיבס (II) ואם שלש אלה לא יעשה לה. אם אחת משלש אלה לא יעשה לה, ומה הן השלש, ייעדנה לו, או לצנו, או

ישראל עַבָּר אָישׁ נָמָת עָות יימָת:

אַשֶּׁר יָנוּס שְׁמָּה: (ס) אַנְּרְ לְיָדִוּ וְשִּׁמְתְּיִּ לְּדְּ מְלְוֹם אָהְמָפַר לִיבִיה וַאָּשִׁנִי לְרִּ וֹאֹמֶת לָא גֹּוְע וֹעֹאֵלְנִים וּגַלָּא כֹמוֹ לִיִּע וּמוֹ לֹגִם וֹיֹ

שׁפֿענוּ לְמִוּע: (ס) לְעַבְרָנִוּ בְּעְּבְּעָהְ מֵעָּם מִוְבְּּהִי לְמִקְטְּלִיה בּנְכִילִוּ

''ਧੁੰਧ: (o) אַבון אָבון מָוֹת ידְיִמְתֵי לַאֲבוּהִי ילְאָמֵיה LXCL

מָוֹת יימֶת: (ס)

אַטַבְּטְּבְא יִהָּקְטִּייִ בומטו לאָלָה ווֹלַסָּלְנָּוִע

אַנור דִּיִּמְרוֹק לְנַמָּוֹ:

מֹוְבְּטִוּ מִּוְבְּרִנִּיה לְמִלְמַלִּ מַּבְ בַמְּעוּ נֹאָב, וֹבְׁמָת לָּבָר מַבְ עַבְּבונִי

אִנֹלמֹלְא וֹנִלמֹנִי, ווזבנניה וושחבה בידיה י נְנְדֶּבְ אָּנְתְּ וּמִׁבְבְּנְנְ נִנְמִׁגָּא בֹּנִגְוִ נְבַּנְּמָא מִבְּנֵּו נִמְּבָּאָ

אִנִילִּמֹּלְאִ וִנִילִמֹּוּלִי:

death. he dieth, shall surely be put to He that smiteth a man, so that

whither he may flee. then I will appoint thee a place 13 God cause it to come to hand; And if a man lie not in wait, but

And he that smiteth his father, Mine altar, that he may die. guile; thou shalt take him from neighbour, to slay him with 14 presumptuously upon his And if a man come

And he that stealeth a man, and to death. . or his mother, shall be surely pur

16 selleth him, or if he be found in

his hand, he shall surely be put to

death.

אלא בבגרום (קידושין ד.), מלמוד לומר אין כסף, לרבום יליאם בגרום, ואס לא נאמרו שניסס, סיימי אומר וילאס

בן קיימא, סראוי לסיות איש (מכילתא פ"ד): (שס), ולא קמן שהכה. ועוד, כי יכה כל נפש אדס אפילו נפלים במשמע, מלמוד לומר מכה איש, שאינו חייב עד שיכה קמן ואפילו אשה. ועוד, אילו נאמר מכה איש, שומע אני אפילו קמן שהכה והרג יהא חייב, מלמוד לומר ואיש כי יכה יכה, היימי אומר אינו חייב עד שיכה איש, הכה את האשה ואת הקמן מנין, מלמוד לומר כי יכה כל נפש אדם, אפילו מלמוד לומר מכס איש ומס, אינו חייב אלא בסכאה של מימה (סנהדרין פד:). ואם נאמר מכה איש ולא נאמר ואיש כי איש ומח. למס נאמר, לפי שנאמר וְאִישׁ כִּי יַבֶּס כְּל נֶפֶּשׁ אַדְס מֹוּמ יוּמָמ (ויקרא כד, יו), שומע אני סכאס צלא מימס, (12) מכה איש ומה. כמס כמוניס ואמרו נפרשת רולמין, ומס שנידי לפרש למס נאו רולס, אפרש: מכה מנס זו בגרומ, לכך נאמרו שניסס שלא לימן פחחון פה לבעל הדין לחלוק:

(+1) וכי יזיד. למס נאמר, לפי שנאמר מכס איש וגוי, שומע אני אפילו רופא שהמים, ושלים בים דין שהמים במויד נסרג: ושמחי לך מקום. אף במדבר שינום שמס. ואי זה מקום קולטו, זה מחנה לויה (מכוח יב:): ונופל על זה שהרג במזיד והורגו, ועדיה מעידיה עליו ומחייביה אוחו לגלות, נמלא זה שהרג בשוגג גולה, וזה שהרג זס לא נסכג וזס לא גלס, וסקב"ס מומנן לפונדק אמד, זס שסרג במזיד יושב מממ סמולס, וזס שסרג שוגג עולס במולס וסאלסים אנה לידו, במה הכמוב מדבר, בשני בני אדם, אחד הרג שוגג ואחד הרג מזיד, ולא היו עדים בדבר שיעידו, יג), ומשל סקדמוני סיא סמורס, שסיא משל סקב"ס שסוא קדמונו של עולס, וסיכן אמרס מורס מרשעיס ילא רשע, אנה לידו. ולמס מלא ואת מלפניו, סוא שאמר דוד, פַּחֲשֶׁר יֹאמַר מָשֵׁל סַפַּרְמֹנִי מֵרָשֶׁעִים יֵגָא רָשַׁע (שמואל-א כד, לל, י), לֹם יְשְׁבֶּס לַבַּדִּיק בְּל מְּגַן (משלי יב, כמ), מִמְפַבַּה סוּמ לִי (מלכיס־ב ס, ו), מודמן למצומ לי עלס: והאלחים יש לסרסר עליו, מכל מקוס לשון אורב סום: - והאלהים אנה לידו. ומן לידו, לשון לה מָאָנֶס בֻּלֶּיךְ בְשָס (מסליס (שמואל-א כ, כ), וִמִּלְין לְצַד שְּבְּשְׁה יְמַלָּל (דניאל ו, כה), אף כאן אשר לא צדה, לא צדד למצוא לו שום צד מימה, ואף זה ופֿין פֿני מודס לו, ופֿס יש למברו בפֿמת מממלוקת של לד, נמברנו במלק עַל לַד מָנָשֵׁפֿוּ (ישעיס פו, יב), לָדֶּס מֿוֹרֶס לדיים ופועל שלו לודה, וזסו פועל שלו לד. ואומר אני פסרונו כסרגומו ודלא כמן ליה. ומנחס סברו בחלק לד ליד, כד, יא). ולא ימכן לומר לדה לשון הלד ליד, שלידם חיות אין נופל ה"א בפועל שלה, ושם דבר בה ליד, ווה שם דבר בו (13) ואשר לא צדה. לממרבלוולמנמכוין. לדס לצון מרב, וכן סומ מומר וַפַּמָס צֿדֶס מֶּמ נַפְּשִׁילְקַמְמָּס (שמומל־מ

אם סים כסן ורולם לעצוד עצודם, מקחנו למוח (קנסדרין לה:, יומא פה.): בערמס ולא שליח בים דין וסרופא וסרודס בנו וחלמידו, שאף על פי שהם מוידין, אין מערימין: מעם מובדוי. במלקום ארבעים, וסאב סמכס אם בנו, וסרב סרודס את חלמידו, וסשוגג, חלמוד לומר וכי יזיד ולא שוגג, לסרגו

במנק: שסוא במיתם. ואינו חייב אלא בסכאס שיש בס חבורס (סנסדרין פד:): - אביו ואמו. - אוזס אוזס: - - מווח יומוח. (15) ומכה אביו ואמו. לפי שלמדנו על החובל בחבירו שהוה בחשלומין ולה במיחה, הולרך לומר על החובל בהביו

(1) ווגב איש ומברו. למה נאמר, לפי שנאמר פִי יִמְבָּא חִׁישׁ הַבְּּבְּבָּ שָׁ מָשְׁמִי (דברים כד, ו), אין לי אלא איש שניב

パロン (ロ) - יִ יִמְלַבְּלֵלְ אֲבֶּיוּ וֹאֲמֵּוֹ מִוְעַ וְדִילִּיִּם לַאֲבִּיוּהִי

וֹלָאִ וֹמִוּט וֹלָפַּלְ לִמִּחֶבֶּׁד:

מִבְׁטָּוְ וִטֵּוֹ וְרַפָּאֵ וְרַפָּאֵי (ס) על קשענקו ונקה העפה בק אַם יַלַּיִם וְהִהְהַבַּלְף בַּחָיּץ

<u>וֹבׁו וֹלֵם וּלֵּטִם:</u> אָר־אָמְתוֹ בַּשֶּׁבֶט נָמָר תַּחָר אָני וְרֶרִינָהֶה אָרִשׁ אָתִיעַרְהְוֹ אָוֹ

לַא יַלַם כָּי כַסְפַּוֹ הָוּא: (ס)

אַטַבּאַ יִטַבָּאַ יִטַבָּאַ 一次は、上

7=:44: בכובמוגא ולא ומוט וופול

אַסְנָא נְתַּבֶּנִם: לְחוֹד בּוּשְׁלְנֵיה יִתֵּין וַאָּנִר מַלְ בָּרְיֵיה וִיהֵי זְּכָא מָהְיָּא אם למים ויהליף בְּבָרָא

יומין יקקיים לא יקדן אַרי יים אָך אִם־נִים אִי יוֹטָיִם יַעַּמָּד בְּרַם אָם יוֹמָא אוֹ הְּרֵין : إلى الله וימות קחות יביה אקדנא

או ית אמתיה בשולטן

וֹאֶבׁוּ וֹמֶבוּ וֹלָבוּ וֹטַ מֹלְבַּוּנִי

כַסְפֵּיה הוּא:

death. 17 his mother, shall surely be put to And he that curseth his father or

keep his bed; with his fist, and he die not, but 18 smite the other with a stone, or And if men contend, and one

shall cause him to be thoroughly pay for the loss of his time, and smote him be quit; only he shall upon his staff, then shall he that if he rise again, and walk abroad

shall surely be punished. and he die under his hand, he 20 or his bondwoman, with a rod, And if a man smite his bondman,

punished; for he is his money. 21 a day or two, he shall not be Notwithstanding if he continue

אביי ואמו, ונכאס לי סיינו פלוגמא, דמר סבר מקשינן סכאס לקללס, ומר סבר לא מקשינן (שם): ירמה. - במנק. כל מימה האמורה במורה סמה, מנק היא. והפסיק הענין וכסב וגונב איש בין מכה אביו ואמו למקלל ונמצא בידו. עלאיסו עדיס עגובו ומכרו, וומלא בידו כבר קודס מכירס (סנסדרין פס:): מות לי אלא גרנב איש, גרנב אשה מניץ, מלמוד לומר וגרנב נפש (שם), לכך הוצרכו שניהם, מה שחסר זה גלה זה (מכילחא נפש, אשה או טומטום או אנדרוגינוס שגנבו מנין, מלמוד לומר וגונב איש ומכרו. ולפי שנאמר כאן וגונב איש, אין

מחמס נוקו דמי ידו ורגלו, שנאמר יד חחם יד רגל חחח רגל: - ורפא ירפא. - כחרגומו, ישלס שכר סרופא (צגא מלאכמו ממממ המולי, כאילו הוא שומר קשואין, שהרי אף לאחר המולי אינו ראוי למלאכם יד ורגל, והוא כבר נמן לו שד שלא יקוס זה, לא נקה המכה: - רק שבחו. - בעול מלאכתו מחמת החולי, אם קעע ידו או רגלו, רוא ין בעול ללמדך כאן, שמוצשים אומו עד שנראה אם ימרפא זה, וכן משמעו, כשקס זה והלך על משענמו, אז ונקה המכה, אצל (19) על משעוחו. על בוריו וכמו (מכילמא שס): ונקה המכה. וכי מעלה על דעמך שיהרג זה שלא הרג, אלא למדנו, לכך נאמרה פרשה זו (מכילמא פ"ו): ונפל למשכב. כמרגומו ויפל לבועלן, למולי שמבעלו ממלאכמו: (18) וכי יריבון אנשים. למס נאמר, לפי שנאמר עין החח עין, לא למדנו אלא דמי איצריו, אל שבח ורפוי לא לכולס, בְּמָבֶן יִרְבְּמִוּ מֹמָס דְּמֵימֶס בְּס (שס כ, כו), ובמקלל מביו וממו נממר דָּמָיו בּו (מ"כ פּי קדושיס קידושין ל:): נאמר איש אשר יקלל, לסוליא אם סקטן: - בווח יומח. - בסקילם. וכל מקום שנאמר דמיו בו, בסקילם, ובנין אב איש שקלל את אביר, אשה שקללה את אביה מניץ, תלמוד לומר ומקלל אביו ואמו, עתם, ביץ איש וביץ אשה, אם כן למה (עב) ומקלל אביו ואמו. למס נאמר, לפי שסוא אומר אִישׁ אָישׁ אַשְׁל יִקְבֶּל אָם אָבִיו (ויקרא ב, ע), אין לי אָלא

אלא אם כן הכהו בדבר שיש בו כדי להמית, ועל אבר שהוא כדי למוח בהכאה זו, עבד הקל לא כל שכן: נקם "נקם. לס, יו) (או בכלי עך יד אשר ימום בו. גירסם כא"ס) סכסו, וסלא דבריס קל ומומר, מס ישראל חמור אין חייב עליו ַבדי לסמים סכמוב מדבר, או אינו אפילו אין בו כדי לסמים, מלמוד לומר בישראל, וָאָס בְּאֶבֶן יֶד אֲשֶׁר יֶמוּח בָּס (במדבר וסולילו מן הכלל, להיות נדון בדין יום לו יומים, שלם לל מת תחת ידו ושהה מעת לעת פעור: 🗈 בשבש. 🕻 כשיש בו כי כספו הוא, מה כספו קנוי לו עולמית, אף עבד הקנוי לו עולמים, והרי היה בכלל מכה איש ומת, אלא בא הכמוב (10) וכי יכה איש אח עבדו או אח אמחו. בענד כנעני סכמוב מדבר, או אינו אלא בעברי, מלמוד לומר **qαà eσ:):**

לעת קודס שמת, חייב: כיומיס, ואיזה, זה מעת לעת (מכילתא פ"ו): – לא יוקם כי כספר הוא. - אא אתר שהכהו, אף על פי ששהה מעת (וב) אך אם יום או יומים יעמוד לא יוקם. אס על יים החד היה פעור על יימים לה כל שכן, הלה יים שהיה מימת סייף (סנסדרין גב: מכילמת פ"ו), וכן סות הומר הגב נקמֶת נְקַם בְּרִית (ויקרת בו, כם):

±\$44.0: וֹמָּגע מֹלַגוּ בַּעַעַ הָאָמָּע וֹלִטַּוֹ نَاثُكُ هُمُنِا مُرْبِم تَمْتِم خَهُمُل זע בובע נוגאנ וְכְירִינְצְנִי אֲנְשִׁים וְלָגְפֿוּ אִשְּׁרִ

עַּהַת נְפָשׁ: אַם אָסְוֹן יַהְיָה וְנְחַמְּה נֶפְשׁ וְאָם מּוֹהָא יְהַי וְהַמֵּין נַפְּשְׁא

قَتَى إِلَّهُ الْأَدْمِ فَلَى لَالْجِ:

חַבּוּרֶה: (ס) שַּׁבַּע הַבְּינִבְי שַׁבִּע בַּלָּב פּבְעָּא מָהֶעִיפִּי בַּלֶּב

خَلَافَهُ، نُهَذِٰكُة، فَلَالِ مُنْزِنَ אָוַ_אָּט_הָּוֹן אֶׁמִּטִׁוּ וָבֶּי־יַבֶּה אָישׁ אָת־עֵין עַבְּדָיוֹ

> ממנמב בּנָנָגָא: מלוהי בעלה דאָהָהָא וְיִהֵין אַטְגִּבְאַר וְטְגִּבְי כְּמָא דִּישְׁוּי こくたじゃ こくゃ はなずば וֹאָבׁו וֹלֹתְוֹ עּוּבֹבוֹן וֹנֹמִשְוֹן

װַלָּך נַפְּשָׁא:

لَاكُلُهُ لَـ لَالْحُيْهُ: מָלָא וֹבָא טַבְּלָב וֹבָא בּוֹלָא הולא שבלו הולא הולא שבלו

מַמִּלופּו: פַּצַע בְּוַאָה חֲלָף בְּוַאָה פַּדְעָא

بتردي: \Box L \Box L \downarrow L ÄLĪX וֹאָבׁוּ וֹמִבוּ וֹלַב וֹנוּ הֹוֹאַ

> determine. he shall pay as the judges bns;mid noqu yal Ilads bnadsud according as the woman's follow, he shall be surely fined, 22 her fruit depart, and yet no harm hurt a woman with child, so that And if men strive together, and

thou shalt give life for life, But if any harm follow, then

hand for hand, foot for foot, eye for eye, tooth for tooth,

wound, stripe for stripe. burning for burning, wound for

sake. shall let him go free for his eye's bondwoman, and destroy it, he 26 bondman, or the eye of his And it a man smite the eye of his

סמכס דמי ולדומ: בפללים. על פי סדייניס: בְּמָשׁ (דבריס כב, יע): - באשר ישיח עליו הגר. - כשימבענו הבעל בבית דין להשית עליו עונש על כך: - ונחן. סימס כחויס לסמכר בשוק, לסעלות בדמיס בשביל סריונס: - ענש יענש. יגבו ממון ממנו, כמו וַעָּנְשׁוּ חֹמוֹ מַקָּס וּלְמָבֶן נֶגָף (ישעיס מ, יד): ולא יהיה אסון באשה: ענוש יענש. לשלס דמיולדות לבעל, שמין אותס כמס ديدنعه مُذَمَّ ذَعَامٌ جمزعه بحدمُم. دهر هِا هِذَهِ فِهُوا يَبِرُهُ (محذم ذَمَ ، فَهِر وه بَهِيْوِه، يَهِيْرُوه (دِدهذه ندر ١٤), (22) וכי ינצו אנשים. זה עם זה, ונחכוון להכוח את הגירו, והכה את האשה (מכילחא פ"ח): ונגפו. אין

במיו כמו שסיס נמכר בשוק: נפש ממש, ויש אומריס ממון אבל לא נפש ממש, שהמסכוין להרוג את זה והרג את זה פעור ממימה, ומשלם ליורשיו (23) ואם אסון יהיה. במשס: ונחח נפש חחח נפש. רבומינו מולקין בדבר (סנסדרין עמ.), יש מומריס

(24) עין חחח עין. סימל עין מבירו, נוסן לו דמי עינו כמס שפסמו דמיו למכור בשוק, וכן כולס, ולל נמילם לבר

בכום. וכן וְשַל סַמַשׁקוֹף (שמוח יב, ו), על שם שהדלח נוקש עליו: (יכמיה יג, כג), ומכגומו משקופי, לשון מצמה, צמדור"ה צלמ"ו (שלמג) וכן שָׁדֻפֿוּמ קַדִּיס, שקיפּן קידוס, מצומות שהדס נלרר בה ואינו יולא, אלא שמאדים הבשר כנגדו, ולשון חבורה מק"א בלע"ו (פפלעקקן) כמו וָנָמֶר חֲבֶּרַבָּּרֹמָיו מס שירלס, אלא אומריס יש לו לחמכס בסס שאינו מלטער כל כך, ווס חמכס בברול ולערו: חבורה. סיא מכס במקום נוק, שאף על פי שנותן לו דמי ידו, אין פוטרין אוחו מן הלער, לומר, הואיל וקנה ידו, יש עליו לחתכה בכל ואס נפל למשכב נותן שבת ורפוי ובשת ולער. ומקרא זס יתר סוא, ובסתובל דרשוסו רבותינו לחייב על סלער אפילו המוליאה דה, שפלע את בשרו, נפר"דור בלע"ז (אפענע וואונדע) הכל לפי מה שהוא, אה יש בו פחח דמים נותן נוק, לער, כגון כוואו בשפוד על לפרניו, אומדיס כמס אדס כיולא צוס רולס לימול לסיות מלעער כך: 🛚 פצע. 🖯 סיא מכס (62) בויה חחת בויה. מכות אם. ועד עכשיו דבר במבלס שיש בס פחם דמיס, ועכשיו בשאין בס פחח דמיס אלא ממש, כמו שדרשו רבומינו בפרק החובל (בבה קמה פד.):

שמו. ואס גאמר שן ולא גאמר עין, סיימי אומר, אפילו שן מינוק שיש לס חליפין, לכך גאמר עין (מכילמא פ"ע): נאמר שן ועין, שאס נאמר עין ולא נאמר שן, סיימי אומר, מס עין שנברא עמו אף כל שנברא עמו, וסרי שן לא נברא עינו. וכן בכ"ד כאשי אברים, אלבעות סידים וסרגלים, ושתי אונים, וסתועם, וכאש סגוים שסוא גיד סאמה. ולתס (62) אח עין עבדו. כנעני, אבל עברי אינו יולא בשן ועין, כמו שאמרנו אלל לא מלא כלאת העבדים:

₩£1: (@) نَظْرَ كَلَافَهُ، نُهَذَٰلُكَ لَاللَا لَـٰهَمُٰقَيكِ نَظْرَ خُدَدِ لِلِنَالِ נֹאִם הָוֹ הֹבֹבַנְ אִנְ הָוֹ אֹֹטִנוֹ נֹאִם הָוֹּא בַהַּבַבנִי אַנְ הַוֹּאַ

יבַעל השור נַקי: עַמָּוִר וֹלָאִ יֹאֹכֹלְ אָנִרַבְּׁמִּרָוּ וְבֶּר יַנְּח שָׁוֹר אָת־אָנשׁ אָוֹ

: ئالا: نفظِم لُلَם_خُمُكُ، ١ ישְׁמִּלְנִּי וְבִימִית אָישׁ אַן אִשְּׁיִר oz שְּלְשָּׁם וְעוּמָג בֹּבְשְׁלָּגוְ וְלָאִ بَكُم שُنَّا ثِيْمَ أَنَّهُ مِمِيْرًا *

جُحُرُد: فلأرا تغمب خذم لخمد سيمن صيأكا تغميد خدم يدميرا אם כַּפַּר יוּשָׁר עַלְיִוּ וְנְתַּוֹ אָם מָמִוּן יִשִּׁיוּ עִּלְיִוּ וְיִמִּין

בַמִּשְׁבָּט תַזָּה יַעְשָׂה לְוּ:

رَجْدَرْد اِبَاضَال اِوْجَادِ: (٥) چِهِا שְּׁלִשְׁים שְּׁקְלִים יִתֵּן אוֹ לְאַמְהָא פָּסְפָּא הַּלְהִין

نڙפֿל־שָׁמָּה שָּׁיר אָי חַמִּיר: וְכְּהֶה בְּר וְלָא וְכַפָּנוּ וְכְּהֵי וּבְּר וּוּב וְלָא וְכַפֵּינִיה

יפְּטְרְנֵיה חֲלֶךְ שִׁנֵּיה:

יָהַי זְכְּא: יַּנְיַ בַּסְבֵיה יִּמְבַיה דְּתִּיְדְא יקרגים הורא ולא יהצכיל אַן נֿע אַטֿעֿא נַמוּע אַעֿבֿעֿא וֹאָבׁוּ וֹנַּעוּ עוַבָּא בֹּע נּוּבְּבָא

מָבוּיה יִהְקִשִּׁיל: או אַטַא טוָרָא וּטָרְגִּים וֹאַב וֹלְאַ זֹמִבוּנִי וֹנִלְמִוּלְ יָצֹבֿר ימְדְקַמוֹהי וְאָתַסְתַר בְּמֶבִיה נאם שנר נגח הוא מאַממלי

بتحبين

בידין יהעביד ליה: או לְבַת וֹמְבַאָּל וֹנַת בָּדִינָא יגַּח אוֹ־בָת יגַּח אוֹ לְבַר ישֶׁרָאֵל ינּח תּוֹרָא

סלמון ישון לובוניה ושורא אם עֶבֶּד וְגָּח תַשְּׁוֹר צֵּוֹ אֲמֶה אִם לְעַבְּדָא יַנַּח תּוֹרָא

נופול הפון הורא או הַמָּרָא:

> him go free for his tooth's sake. bondwoman's tooth, he shall let 27 bondman's tooth, or his sid tuo stime ad ii baA

owner of the ox shall be quit. flesh shall not be eaten; but the shall be surely stoned, and its woman, that they die, the ox And if an ox gore a man or a

also shall be put to death. shall be stoned, and its owner killed a man or a woman; the ox hath not kept it in, but it hath 29 been given to its owner, and he time past, and warning hath But if the ox was wont to gore in

whatsoever is laid upon him. redemption of his life 30 then he shall give for the If there be laid on him a ransom,

it be done unto him. Ilsade in Embrossi sidi oi gnibrosse 31 have gored a daughter, Whether it have gored a son, or

silver, and the ox shall be stoned. their master thirty shekels of ornu əvig İlans, he shall give unto If the ox gore a bondman or a

therein, cover it, and an ox or an ass fall on bas siq s gib llsde asm s di & To , 7 iq s məqo llshs nsm s 7 i bnA

כמשמעו, לפי שנאמר במועד, וגם בעליו יומח, סולרך לומר בחם ובעל סשור נקי: האומר לחברו ילא פלוני נקי מנכסיו ואין לו בהם הנאה של כלום, זהו מדרשו (פסחים כב:, בבא קמא מא). ופשומו ולא יאכל את בשרו, שאפילו שחמו לאחר שנגמר דינו אתור באכילה, בהנאה מנין, חלמוד לומר ובעל השור נקי, כאדם אח בשרו. ממשמע שנאמר מקול ימקל השור, איני יודע שהוא נצלה, ונצלה אמורה באכילה, אלא מה מלמוד לומר (82) וכי יגח שור. ממד שור וממד כל בסמס ומיס ועוף, מלמ שדבר סכמוב בסווס (בבמ קממ נד:): ולא יאכל

לומר מוח יותח שתקה רצח ההל (במדבר לה, מו), על רליחחו אחה הורגו, ואי אחה הורגו על רליחח שורו (סנהדרין בנשיכה, דמיפה, ובעיעה, מניין, מלמוד לומר והמים: וגם בעליו יומה. בידי שמים, יכול בידי הדם, מלמוד בְּעָר בְּנֵירְ בְּמִיבְ (בּרְחָשִׁיִם מג, ג): ודומיד איש וגרי. לפי שנחתר כי יגח, חין לי חׁלֹח שהמיחו בנגיחה, המיחו (92) מחמל שלשום. הרי שלש נגיחות (תרילתה פ"י): והועד בבעליו. לשון התרהה בעדים, כמו הְעֵד

בים דין כופר: ונחן פדיון נפשו. דמי ניוק, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר, דמי מויק (בבא קמא כו.): (35) אם כופר יושת עליו. אס זה אינו מלוי, והרי הוא כמו אם כמף מלוה, לשון אשר, זה משפמו, שישימו עליו

(וצ) או בן יגוו. פן שסים קען: או בוו. שסים קענס, לפי שנהמת וסמים היש הו השס, יכול הינו חייב הלה על

. אלף זוו, בין שאינו שוס אלא דינר. וסשקל משקלו ד' זהובים, שהם חלי אונקיא למשקל הישר של קלוני"א: (25) אם עבד או אנוה. כנענייס (מכילמא שס): שלשים שקלים יחן. גוירת הכתוב הוא, בין שהוא שוף שגדוליס, מלמוד לומר או בן יגח וגו', לחייב על הקעניס כגדוליס (מכילחא נויקין פי"א):

۲۲: (a) ֹּזְמֶּׁגֶּב לְבְּׁמְּּלְגִּוּ וְּעַפֶּט יְּעִינֶעַ יִּטִיב לְמָּבוְעִי וּמִימָא יָעִי

بَقُلِ يُتَاجُدًا: הַחַיִּ וְחָצָּי אָת־כַּסְפִּוּ וְגָם אָת־ בעה נמת ימְבְרוּ אָת־תַשְּׁוֹר וֹבֶּירוֹגֶּוֹף שְׁוֹר־אֵישׁ אָת־שָׁוֹר

<u>השור וְהַמֶּת יְהְיֶה־לְּוֹ: (ס)</u> בְּעְּלְיִו שַׁלֶּם יְשִׁכֶּם שוֹר תַּחָת משמול שלשם ולא ישמונו אַו נוֹדַע כִּי שָׁוֹר נַגָּח הוּאֹ

४४। त्त्त त्थ्नाः וְאָבֶׁםְ טַּחָת הַאָּוָר וְאַּרְבָּעִ ישְבְּחִוֹ צֵּוֹ מְכְרֵוֹ חֲמִשָּׁת בְּקָר בּׁי וְנְוֹבְ־אִישׁ שִׁוֹר אוֹ־שֶּׁרוֹ

> الله الكاباط וְשָׁבֶּם כֵּסֶב מִנִיה דְּנוּבָא וְשַׁבִּים כַסְפָּא

במי מיקא יפלגון: וופלוון זת כַּסָפָּיה וֹאַף זָת גון עורא בעלביה וימות וֹאָבׁוּ נַעָּוּב עַנָר צַעָּבָר נָעַ

نابكاك שוְבֹא שַׁלְלַב שוְבֹא וּמִינִא וֹבִי נטביה מביה שקמא ישלים מאטמלי ימדקמוהי ולא או אָהִידַע אַרֵי הּוֹר נַגָָּח הוּא

נאַבבֿמ מֿלא טַלָּב אַפָּבא: שונין ישַקים חַלָּף תּוֹרָא נובסניה או וובנניה חמשא אָבׁוּ וֹעָנוֹב גַּבַר תּוֹר אוֹ אָמַר

> dead beast shall be his. unto the owner of them, and the 34 it good; he shall give money the owner of the pit shall make

dead also they shall divide. divide the price of it; and the they shall sell the live ox, and 35 another's, so that it dieth; then And if one man's ox hure

the dead beast shall be his own. shall surely pay ox for ox, and owner hath not kept it in; he 36 wont to gore in time past, and its Or if it be known that the ox was

sheep for a sheep. five oxen for an ox, and four 37 and kill it, or sell it, he shall pay If a man steal an ox, or a sheep,

סמויק, ואי אפשר שיאמר סכמוב שיסא המויק נשכר, או פעמיס שהניוק נועל סרבה יומר מדמי נוק שלס, שחני דמי שניסס, אס אמרת כן, פעמיס שהמויק משחכר הרבה, כשהנבלה שוה לימכר לעובד כוכבים הרבה יוחר מדמי שור שוין, כי דין סמס לשלס חלי נוק לא פחום ולא יוחר. או יכול אף בשאינן שוין בדמיסן כשסן חיים אמר סכמוב וחלו אם וחלי סמח, נמלא כל אחד מפסיד חלי נוק שסויקס סמיחס, למדנר, שסחס משלס חלי נוק, שמן סשוין אחס למד לשאינן שהמית שור שוה מאחים, בין שהנבלה שוה הרבה בין שהיא שוה מעט, כשנוטל זה חלי החי וחלי המת וזה חלי החי אלא לשון מכה: שור איש. שור של מיש: ומכרו את השור וגוי. בשוים סכמוב מדבר, שור שוס מממים (35) וכי יגוף. ידמוף, פין בקרניו, פין בגופו, פין ברגליו, פין שנשכו בשיניו, כולן בכלל נגיפה הם, שאין נגיפה ונוטלה בדמים, ומשלם לו המזיק עליה משלומי נוקו (מכילמא פי"א בבא קמא י:): אבל מעלעלי כל מילי מיעב סוא, דאי לא מודבן סכא מודבן סכא): והמה יהיה לו. לניוק, שמין את סנבלס רש"י שהניוקין מן העידים, מירן בגמ' בפרק קמא דבבא קמא כב הונא בריה דרב יהושע, דוהו אם בא לגבות קרקע, שליו בנוקיו: - בסף ישיב לבעליו. ישיב, לרבות שוה כסף ואפילו סובין (שם ז.), (והא דכתיב מיטב שדהו וכתב (48) בעל הבור. בעל המקלה, אף על פי שאין הבור שלו, שעשאו ברשות הרבים, עשאו הכמוב בעליו להמחייב אחר וכל בהמחך, אף כאן כל בהמה וחיה כשור, ולא נאמר שור וחמור אלא שור ולא אדם חמור ולא כלים (שם נג:): אנו למדין אומו שור שור משבת, שנאמר למען ינוח שורך וחמורך, מס לסלן כל *בסמס וחיס כשור, שסרי נ*אמר במקוס ברשות סרבים דבר סכמוב (שס נ.): שור או חמור. סוא סדין לכל בסמס ומיס, שבכל מקוס שנאמר שור וממור, לא כל שכן, אלא להביא כורה אחר כורה שהוא חייב (בבא קמא נא.): ולא יכסנו. הא אם כסהו פטור, ובחופר (33) וכי יפחח איש בור. שסיס מכוסס וגלסו: או כי יכרה. למס נאמר, אס על ספמיחס חייג על סכרייס

a1:): שנגם שרכ שום ממש מלום ווו, לינו נומל ללל לם סשרר, שלל נסחייב סמם לחייב לם בעליו לשלם מן סעלים (בבל קמל אלא מגופו, ואס נגח ומת אח"כ, אין הניוק נוטל אלא הנצלה, ואס אינה מגעת לחלי נוקו יפסיד. או צור צוה מנה דמיי בשביל המיחה נועל חלי הפחח והולך. ולמה אמר הכחוב בלשון הזה ולא אמר ישלם חליו, ללמד שאין החם משלם ולמדך שסמס משלס חלי נוק, ומן סשוין חלמוד לשאינן שוין, שסמשחלס חלי נוקו, שמין לו אח סנבלס, ומס שפחחו שור סמויק שום יומר מכל דמי שור סגיוק, ואם אמרם כן סרי מס סמור ממועד. על כרמך לא דבר סכמוב אלא בשוין,

שור. נוק שלס: והמת יהיה לו. לניוק, ועליו ישלים סמויק עד שישמלם ניוק כל נוקו: (18) או נודע. אולאסיס מס, אלא נודע כי שור נגח סוא, סיוס ומממול שלשוס, סרי שלש נימומ: - שלם ישלם

וראס כמס גדולס כמס של מלאכה, שור שבמלו ממלאכתו, חמשס, שס שלא במלו ממלאכתו, ארבעס: 👚 החוח השור בו סגנב לנושאו על כמפו, משלס חמשס, שס שנושאו על כמפו, משלס ארבעס, סואיל ונמבוס בו. אמר רבי מאיר, בא (פ) חמשה בקר וגרי. ממר כ' יומנן בן וכאי, מס המקוס על כבודן של בריום, שור שסולך ברגליו, ולא נמבוס

וְהְבְּה וְמֶת צֵּין לוֹ דְמִים: אָם_כַּמִּטְׁטֵּבְר וִמָּאָא בַנּּנָּב

עּוֹבֹא ווֹטֹמִטוּ ווּמוּט בוט אָם בַּמָטְמַרַמָּא יִשְׁמַכַּח

esenitlingboold on 5d llade steht XXII and be smitten so that he dieth, If a thief be found breaking in,

וֹנֹמֶכַּׁר בִּינִנְבַּעוֹי: לְוִ הַּבְּם וֹהַבְּם אִם_אָּגוֹ לְוִי \dot{x} \Box \dot{t}
בֹּלְנוּבִשׁיה: וְאָבְּיִם אָם בַיִּת בַיִּה וְיִוֹנְיַבַּן עַלוהי דְּמָא לֵיה שַׁלְמָא אָם מֶּנְאָ בַּסְהַבַּיָּא נַפַּלָע

be sold for his theft. if he have nothing, then he shall him—he shall make restitution; 2 there shall be bloodguiltiness for If the sun be risen upon him,

שֶׁר חַיִּיִם שְׁנַיִם יִשְׁלֵם: (ס) עַנְּנֶבְר מִשְּׁוֹר עַר־חַמֵּוֹר עַר־ אָם_הַמְּצֵאָ הַמָּצָא בִּיָּרְיִּ

עד קבין ישלים: שמר ער אַמַּר אַנּוּן חַיִּין עַלַּ ביביה גנובקא מחור ער ×àŪČŪX ĽÀŪČU

sheep, he shall pay double. 3 alive, whether it be ox, or ass, or If the theft be found in his hand

If a man cause a field or vineyard

ימיטַב כַּרְמִי יִשְׁבֶּם: (ס) בְשְּׁבֵר צַּחָר מִישָּׁב שְּׁבֵּרוּ ^{שלישי} וְשֶׁלַּחֹ אָח־בְּעִירֹה וּבְעֵּרַ בֶּי יַבְעָּר־אִישׁ שְׁבֶר אִוֹ־בֶּבֶם

نهجرت: הקליה ושפר פַרְמֵיה וווכול בַּחַקל אָחָרָן שִׁפַּר לבם וישׁלַם זָת בָּעִיבִיה אָבוּ יוָכוּל וָּבָר חַקל אוּ

If fire break out, and catch in make restitution. of his own vineyard, shall he of his own field, and of the best another man's field; of the best beast loose, and it feed in to be eaten, and shall let his

אָת־הַבְּעֵרֶה: (ס) השְּׁבֶה שַׁכֵּם יִשִּׁכָּם הַפַּבְעָר ֿ װָאָכַל גַּּדְישׁ אָוֹ הַקְּמָה אָוֹ בְּרְתַצְא אֵשׁ וּמְצְאָה לַצִּים אָרֵי וִהַפָּק נוּרְ וִישְׁכַּח כּוּבִין

בּאַבְׁכִיל זְנוֹ בִּכִּילִנֹאִ: או הקל שלמא ישקים נייכול גדישין או קמא

make restitution. kindled the fire shall surely the field are consumed; he that corn, or the standing corn, or thorns, so that the shocks of

תחת השה. שנאן סכמוב לומר, שאין מדת משלומי ד'וס'נוסגת אלא בשור ושס בלבד (שס פו:):

בפניו ושומק, לפיכך, על מנמ כן בא, שאס יעמוד בעל הממון כנגדו, יהרגנו (קנהדרין עב.): מורס, אס בא לסרגך סשכס לסרגו, ווס לסרגך בא, שסרי יודע סוא שאין אדס מעמיד עלמו ורואס שנועלין ממונו (I) אם במחחרה. כשסיס מומר למ סבימ: אין לו דמים. לין זו רלי מס, סרי סול כממ מעיקרו. כלן למדמך

שלא יהרגהו, דמים לו, חייב עליו אם הרגו, שמאחר שיש רואים לו, אין הגנב הזה בא על עקקי נפשות, ולא יהרוג נפלח עלוהי, לקח לו שעה אחרת, לומר שאם מלאוחו עדים קודם שבא בעל הביח, וכשבא בעל הבים נגדו החרו בו אס יסרגנו בעל סבים: שלם ישלם. סגנב ממון שגנב, ואינו חייב מימס. ואונקלום שמרגס אס עינא דפסדיא סאב על הבן ואינו בא על עסקי נפשוח (מכילחא פי"ג, סנהדרין עב.): דמים לו. כחי הוא חשוב, ורליחה היא בעולם, כך פעוע לך עלינו בל לסרוג לפילו יעמוד בעל סממון כנגדו, כגון לב סמומר לגנוב ממון סבן, בידוע ערממי (2) אם זרחה השמש עליו. אין זה אלא כמין משל, אם ברור לך סדבר שיש לו שלוס עמך, כשמש הזה שהוא שלוס

לְבֶעֶסוּ: חיים שנים ישלם. ולא ישלס לו ממיס, אלא חייס או דמי מייס: בין שיש בו רוח חיים בין שאין בו רוח חיים, שהרי נאמר במקום אחר על שֶׁה עַל שֶׁלְמֶה עַל בֶּלְ הֵבַּדֶה וגוי יָשׁבֶּם שְׁנַיִם (ε) אם המצא חמצא בידו. εταιαι, αίά αεαιίά αετ: αשור עד חמוד. כל זבר ετίί ααίται ταί, אם בעל הממון:

כוקו פלע, ימן לו שוה פלע מעידית שיש לו. למדך הכמוב, שהכוקין שמין להם בעידית (שם ו:): אחר: ביושב שדהו ישלם. שמין את סנוק, ואס בא לשלם לו קרקע דמי נוקו, ישלם לו ממיעב שדומיו, אם סיס קמא ב:), ושלח סוא נוקי מדרך כף רגל, ובער סוא נוקי סשן סאוכלם ומבערם: 👚 בשדה אחר. – בשדה של אים בסמומיו בשדס וכרס של מבירו, ויזיק אומו באמם משמי אלו, או בשלומ בעירס, או בביעור, ופירשו רבומינו (בבא (+) כי יבער. את בעירה. ובער. כולס לצון זסמס, כמו שַׁנַמָּוּ וּזְּעַיִּכנוּ (זמדזכר כ, ד): כי יבער. יוליך

שלא שמר אם גחלחו שלא חלא וחויק: שלם ישלם חמבעיר. אף על פי שהדליק במוך שלו, והיא יצאה מעלמה על ידי קוצים שמצאה, חייב לשלה, לפי עד שסגיעס לגדיש או לקמס סממוברת בקרקע: או השדה. שלימכס את נירו, ולריך לניר אותס פעס שניס: (פ) כי חצא אש. אפילו מעלמס: ומצאה קוצים. קרדו"נש גלע"ו: ונאכל גדיש. שלימכס בקוליס,

בְּאָנְהַ אִם_וֹמָּבָא בַּנִּנְב וְהַבָּם , אִּוַבְלִּים לִשְּׁמָּר וְעָּנָּב מִבָּיִת

: ناللة אִם_לְאָ הֻּלָּטִ גֹֹנְ בֹּמִלֶּאִכֵּט ַ בֿמֹלְ_עַבֿוֹע %<u>_</u>L\%<u>\</u>L\\\ אָם_לָאָ וֹמָּגֹאָ עַזּּּלֶּב וֹנֹלֵעַב

אָלִנִם לְנֵתְּעוּ: (ס) المجتب والمراج المجتب المجتب المجتب المحتب لمحتب المحتب المحتب المحتب المحتب المحتب المحتب المحتب المحتب ا הְאֶלְהִים יָבְאׁ דְּבָר־שְׁנֵיהָם אַשֶּׁר יאִמַר כִּי־הָוּא זָה עַּרִ על־שַּׁלְמָּה עַל־בָּל־אֲבֵדָה בָסוּ עַל בָּל אֲבֵידָהָא דְיִימַר שור עַל־חֲמור

נשְּבֶּר אֵין רַאָּר: לְהִמְּנִ ימִנִי אִוַנְהִּבָּנִר אִנַ ⁸ אוֹ־שִׁוֹר אוֹ־שָָּׂה וְכְּל־בְּהֵמָה קי־יִמַן אָישׁ אֶל־רֵעָּהוּ חַמֹּוֹר

וֹלְאָ וֹהֻּכִּם: בּמְבָּאַכְת בַמְּעוּ וְלָלַע בַּמְּלָיוּ י שְׁנֵיהֶם אָם־לָאִ שְׁלָה יָדִי שְׁבָעַת יְהוֹה תִּהְיָה בָּיוֹ

> ושְׁעַכַּע וּוֹּבָא וִשְּבָּים מַּלַ !!!!!! מבוט צובבא אם בְּיִיִּמֵן אִישׁ אֶלְ־דֵמְׁהוּ בֶּמֶף אֶבֵי יִמֵּיו וִּבָּר לְחַבְּבִיה

ביה חַבָּריה: אוְהָוּם וֹבִוּשׁ בֹּמֹא בַמֹסֹב أنكألح לא וֹשִׁעֹכֹּע

בּוֹנוֹא וֹמִכַנִם מֹכְ עַב שַּׁבוּוֹ ניעול הין תַּרְנִיהוֹן הִיחַיְּבוּוֹ אָבׁוּ עוּאַ בֿוּן לְלַבָּם בַּוּנִנֹּאַ עַל־שָּה הוֹר עַל חַמָּר עַל אָמַר עַל על על פָלְ פַּהְנָם דְּחוֹב עַלְ

: ئائاد או אַהַבַר או אַשָּהָבִי לֵיח וֹכֹב בֹּמֹירָא לַמִּמַר וּמִית אָב, ימון גָּבָר לְחַבָּבוּיה

מוְמִׁטֹא וֹלְא וֹהָבִּים: טלביה ויקביל מביה מניה יָדיה בְּמָא דִּמְסַר לֵיה שַּׁרְוֵיהוֹן אָם **大名 みだ望ら**む これははメ نَىنَ ناتر

> found, he shall pay double. man's house; if the thief be keep, and it be stolen out of the or fluit noney or stuff to If a man deliver unto his

unto his neighbour's goods. whether he have not put his hand come near unto God, to see The master of the house shall If the thief be not found, then

his neighbour. condemn shall pay double unto God; he whom God shall both parties shall come before one saith: 'This is it,' the cause of manner of lost thing, whereof 8 sheep, for raiment, or for any whether it be for ox, for ass, for For every matter of trespass,

no man seeing it; it die, or be hurt, or driven away, sheep, or any beast, to keep, and 9 neighbour an ass, or an ox, or a If a man deliver unto his

make restitution. shall accept it, and he shall not goods; and the owner thereof kand unto his neighbour's whether he have not put his between them both, to see the oath of the Lord shall be

(a) וגוב מביח האיש. לפי דנריו (do qt:): אם ימצא הגוב. ישלס סגונ שניס לנעליס:

שלמ ידו בשלו: (ד) אם לא ינוצא הגוב. ובל סשומר סוס שסול בעל סבים: ונקרב. לל סדיינין, לדון עס וס, ולישבע לו שלל

אלא אם כן סידם במקנת, לומר כך וכך אני חייב לך, וסמוחר נגנב ממני (שם קו:): העדים שנמלאו ווממין, ישלמו הם שנים לשומר. ורבוחינו ו"ל דרשו, כי הוא וה, ללמד שאין מחייבין אוחו שבועה עד הדיינין יבא דבר שניהם וימקרו את העדות, ואם כשרים הם וירשיעוהו לשומר זה, ישלם שנים, ואם ירשיעו את כאן שבועה: - אשר יאמר כי הוא זה. לפי פשומו, אשר יאמר העד כי הוא וה שנשבעת עליו הרי הוא אללך, בידו, נממר כמן שלימות יד, ונממר לממס שליחות יד שְׁבֻּשַׁת ס' מְּסְיֶס בֵּין שְׁנֵימֶס מָס לֹח שֶׁלַת יָדוֹ, מס לסלן שבושס מֹף סיא, אמס אומר לשבועס או אינו אלא לדין, שכיון שבא לדין וכפר לומר נגנבס, מיד יממייב בכפל אס באו עדיס שסיא כפל, ואיממי, בומן שנשבע ואמר כך באו עדים. שכך דרשו רבומינו, ונקרב בעל הבימ אל האלהים, קריבה זו שבועה ישלם שנים לרעהו. למדך סכמוב, שסמוען בפקדון לומר נגוב סימני, ונמלא שסוא עלמו גובו, משלס משלומי (8) על כל דבר פשע. שימלא שקרן נשבועמו, שיעידו עדיס שהוא עלמוגנבו, וירשיעוהו אלהים על פי העדים:

בחוקה על ידי לסמים. ומין כומס. יעיד בדבר: נגובה, כמון שכתוב אם גנוב יגוב מעמו ישלם, אבל על האונס, כמו מת מעצמו, או נשבר, או נשבר לשבועה, למדת שפוטר עצמו בשבועה זו, ופרשה זו אמורה בשומר שכר, לפיכך אינו פטור אם לפיכך פטר בו את הגובה, כמו שכחוב וגווב מבית האיש אם לא ימצא הגוב ונקרב בעל הבית, (9) כי יהן איש אל רעהו המור או שור. פרשה ראשונה נאמרה בשומר הנם (בבא מציעא צד:)

- ڂڂۿڴ؞ڔ؞ " נֹאָם_נֹּלָב נֹנֹנֹב מֹמֹמַנִ נֹחֲבֶּם נֹאָם אָטַנֹּלָבֹא נִטַּנִּנִב מֹמַמָּנִנִּ
 - יְמָּבִים לְמֶּרוִנִיי:
- owner thereof. shall make restitution unto the But if it be stolen from him, he

If it be torn in pieces, let him

- ַ הַמְּבַפְּר לָאִ וְּמִּבְּם: (פּ)
- סובון בטלור לָא וֹמָלִים: מ אם סְרָף יִּשְּׁרֶף יְבְאָרָה עַדְ אָם אִמְּבְרָא יִתְּבָר יִיִּמִי
- 13 his neighbour, and it be hurt, or To 11gus worrod asm s Ii baA make good that which was torn. 12 bring it for witness; he shall not
- עמִי שַׁלָם יִשַּׁלְם: וֹנֹמֵּבֶּׁר אִבְמִטְ בֹּמֹלְוּו אָגּוֹן וִנִּטִּבָּר אִוּ נִמִּנִט מִבִּנִינִ כְּנִי ני וֹלֵירִישְׁאַלְ אָישׁ מִעָּהָ בַּעָּרִי נְאָרִי יִשְׁאַלְ יָּבָר מִן חַבְּרִיהִ
 - עמֵיה שַׁלְמָא יָשַּלִים:
- 14 he shall not make it good; if it If the owner thereof be with it, restitution. with it, he shall surely make die, the owner thereof not being

- בא בשכרו: (ס) X□_₫Ċ.∟ יי אם בֹבֹּהֹלָנו השׁוִ
- בְאַלְבִיה: ענא אם אֿנובא ענא האַק עא אָם מָרֵיה עִמֵּיה לָא יִשַּׁלִּים
- for her to be his wife. her, he shall surely pay a dowry 15 is not betrothed, and lie with And if a man entice a virgin that

be a hireling, he loseth his hire.

- بْطِبَرْدِد كِادْ جِهِٰظُلَ: לא־אַרֶשֶׂה וְשְׁכַב עַמְּה מְהָר דְּלָא מְאָרְסָא וִישְׁכּוֹב עַמַּה יַ וְכְּיִי יְפְתַּה אִישׁ בְּתִּילְה אֲשֶׁר וַאֲרֵי יִשְׁבִּיל גְּבָר בְּתִּילְהָא
- چوڄ ישְׁלֵל چְּמָהַר לְמִהְנַה צֵיה בַּסְפָּא יִהְקּוּל אָם מִאָּל וֹמִאָּן אַבְּיִנִי לְעִימָה אָם מִאָּבָא לָא וֹאָבּי אַבּוּהָא בּוֹנִמֹא וֹבּוֹנִמנִּע בְנִע בְאָשוּ:
- of virgins. money according to the dowry 16 her unto him, he shall pay If her father utterly refuse to give

- [▼] ਪ੍ਰਵੁੱਘਰੂਜ ੨ੑ੨ ਪ੍ਰਜੁੰਜ: עַבְּתוּלְת: (ס)
- יוֹבְאָא לָא עַבוּג:

במוניבו בעולִיא:

- to live. Thou shalt not suffer a sorceress
- יימֶת: (ס) אַטַבְּטְּמָבְאַ יִטְבָּטְמִיבְיּ אַ כָּלִשְׁבָּב עִּם־בְּהַמָּה מָוֹת כָּל דְּיִשְׁכּוֹב עִם בְּעִירָא
- shall surely be put to death. Whosoever lieth with a beast
- כך נאנקס, מייב באונקיס: ולקח בעליו. השבועה: ולא ישלם. לו השומר כלוס: (10) שבעת ה' תהיה. ישנע שכן סול כדבריו, וסול לל שלת בס יד לסשתתש בס לעלתו, שלם שלת בס יד ולתר
- מימס שאין יכול להליל, אף שבר ושביה שאין יכול להליל: ושועל ונמיס משלם, טרפס ואב ארי ודוב ונסש אינו משלם, ומי לסשך לדון כן, שהרי כסיב ומס או נשבר או נשבה, מה לא ישלם. אינו אומר ערפה לא ישלם, אלא הערפה, יש ערפה שהוא משלם ויש ערפה שאינו משלם, ערפת החול (SI) אם טרף יטרף. על ידי מיס רעס: יבאהו עד. יציא עדיס צומרפס צאונק ופעור: הטרפה
- במלאכתו (בבא מליעא שם): (13) וכי ישאל. בא ללמדך על השואל שחייב באונסין: 🗆 בעליו אין עמו. אם בעליו של שור אינו עם השואל
- רבי יסודס אומר כשומר שכר: דינו אם כשומר מנס או כשומר שכר, לפיכך נמלקו בו מכמי ישראל, שוכר כיצד משלם, רבי מאיר אומר כשומר מנס, ולא בשאלה, ואין כל הנאה שלו, שהרי על ידי שכרו נשממש, ואין לו משפט שואל להמחייב באונפין. ולא פירש מה עמו בשעם שבורס ומסס (שס לס:): אם שכיר הוא. אס סשור אינו שאול אלא שכור, בא בשכרו ליד סשוכר הוא (14) אם בעליו עמו. בין שהוא באוחה מלאכה בין שהוא במלאכה אחרת, היה עמו בשעם שאלה, אינו לריך להיות
- מהר ימהרנה. יפקוק לה מוהר כמשפע היש להשמו, שכומג לה כמוגה וישהנה: (15) וכי יפחה. מדגר על לגה עד ששומעם לו, וכן מרגומו וארי ישדל. שדול גלשון ארמי כפחוי גלשון עגרי:
- שַׁבְכֵב הֹמִּש לְשָׁבֹּי שַׁנֹהֹבֹע שַׁמִבַּיִם כִּפָּ' כת): (16) במהר הבחולות. שסוא קלוד ממשים כסף אלל המופס אם הצמולה ושוכד עמה באונם, שנאמר ונַמַן הַאִּיש
- מלויום מכשפום (פנהדרין פו:): (17) מכשפה לא תחיה. אלא מומת בנית דין, ואחד וכריס ואחד נקנות, אלא שדבר סכמוב בסווס, שסנשים
- (81) (מ"א כל שוכב עם בהמה מות יומה. נקקילה, רוצע כגרצעת, שכתוצ נקן דמיסס נס:)

<u> ۲۰۲۱٫۲ ۲۲۲</u>۲۲ الله كَيْكُ لَيْنَ لَيْكُونَ لِيَوْلِيَا لَا يَعْدَلُونَا لِي الْمُونَا وَلَوْلُونَا وَلَوْلُونَا وَالْمُونِ ا

וטפֿמון אָלְבוּוֹ לְמִּמֹא בּוֹנ

be utterly destroyed. 19 save unto the Lord only, shall

מֹלֵלֵנוֹם: וֹנִיר לאַ חוֹנָה וְלַאְ הַלְּחַבְּנֵה וּלְנִּיּוֹרָא לָא הוֹנוֹן וְלָא

בְאַבְעָא דְּמִצְרָים: בונטם לאבל הפיקון אבי בייריו הביהול Ye shall not afflict any widow, or strangers in the land of Egypt. oppress him; for ye were 20 wrong, neither shalt thou

And a stranger shalt thou not

אִם_מּנָּע טְמַנָּע אָטַוְ כַּנִ אִם_ אָם מּנָּאָע טַמָּנָּ זָמָנִע אָנַוּ יי פֿלן אַלְמְּנָר וֹנְעִיִם לְאָ עִׁמְּנִּוּן: פֿלְ אַבְמִלְאַ וְנִיִּטִם לָאִ

בּאַמְע בּאָמָע אָבְר מִּלְתָּה אָמְתֹּת אָם מִלְּבָּבְ נִלְּבָּבְ בֹּוֹבָת בּאָמוֹת אָם מִלְבָּבָ נִלְבָּבְ בֹּוֹבָת

Me, I will surely hear their cry— 22 wise—for if they cry at all unto If thou afflict them in any

fatherless child.

וֹשׁבַב אַפָּּג וַשַּׁבַנִּשׁג אָשַׁבֶּם וֹגִשַׁפָּב בַּנִּינָג וֹאָפַׁמַנִּץ וֹשַׁבַנָּוֹ جَمُّرُكُ لِيَّالِ:

هَلُمُكُلِّ يَظُرُرُنَّا يَكُمِّنُكُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ لَا يُكَارِّنُهُ لَا يَكُمِّنُكُ اللَّهُ عَلَيْكُ اللّ

your children fatherless. your wives shall be widows, and 23 will kill you with the sword; and My wrath shall wax hot, and I

אָת־הֶעָנִי עַמֶּּוְדְּ לֹאַ־תָּהָנֵה לְעַנְיָא דָעִמָּוּ לָא הָהֵי לֵיה אם־בֶּסֶףו תַּלְיָנֶת אָת־עַמָּי אִם כַּסְפָּא תּוֹזִיף בְּעַמִּי וּבְנֵיכֶם יְתֹמֶים: (פּ)

: الشة

ַלְּוֹ בִּנְמֵּׁעִ לְאִ-חְשִׁימָוּן עַּלְיֵּוּ פְּרָשָׁיִגְּאִ לְאִ חִשְׁוּוּן עַלְּוֹהִי

upon him interest. a creditor; neither shall ye lay thee, thou shalt not be to him as people, even to the poor with If thou lend money to any of My

לכל עבודת אליליס, בין שדרכה לעבדה בכך בין שאין דרכה לעבדה בכך, אבל שאר עבודות, כגון המכבד והמרבך לך, מס וביחס עבודס סנעשית בפנים לשמים, אף אני מרבה המקטיר והמנשך שהם עבודות בפנים, וחייבין עליהם לפי שלה פירש על היוו עבודה הייב מיהה, שלה ההמר כל עבודוה במיהה, בה ופירש לך כהן וובה להלהיס יהרס, לומר ימרס, וסלא כבר נאמרס בו מימס במקוס אמר ן כוֹצַאָם שֶׁם סְאִישׁ סַסוּא אוֹ שֶׁם סָאִשׁ בַסִיא וגוי (דבריס יו, ס), אלא אמר. כיוצא בו פֿין בְּמוּף בְּפֵלְכִיס (מסלים פו, מ), לפי שלא פירש, סוצרך לינקד פמ"מ: −יחרם. יוממ. ולמס נאמר יעויין בו) נודע באיזה מלך מדבר, וכן לעיר נודע באיזה עיר מדבר, וכן לאלהים לאומן שהוזהרחם עליהם במקום פסח, כמו למלך, למדבר, לעיר, (פח"ח וקמ"ך ענין אחד בענין זה, וגס יש לומר בדרך אחר כמ"ש בדקדוקי רש"י לפרש לאיזה, ואם אינו מפרש, כל מלכים במשמע, וכן לאלהים כל אלהים במשמע, אפילו קודש, אבל כשהיא נקודה כגון למלך, למדבר, לעיר, לריך לפרש לאיזה מלך, לאיזה מדבר, לאיזה עיר, וכן למלכים, ולרגלים, במיר"ק, לריך עכשיו שאתר לאלסיס, אין לריך לפרש אחריס, שכל למ"ד ובי"ח וס"א המשמשות בראש החיבה, אם נקודה בחמף, (19) לאלחים. לעבודת גילולים. אילו היה נקוד לאלהים (הלמ"ד בליר"י), היה לריך לפרש ולכתוב אחרים,

אף אמס מגרים באם, מוס עבך אל מאמר למברך. כל לצון גר, אדם עלא נולד באומס מדינה, אלא בא ממדינה אחרת ולא חלחצנו. בגוילם ממון: כי גרים הייחם. אם סיניםו, אף סוא יכול לסונוסך, ולומר לך (20) וגר לא חונה. אונאם דברים, קונטרליאר"ר בלע"ו (העהנען) כמו וָהַשַּׁבַלְּמִי אָם מֹוּנַיְךְ אָם בְּשֶׁרִם (ישעיה וסמגפף וסמנשק, אינו במימה אלא באוסרם:

(IS) כל אלמנה ויחום לא חענון. סול סדין לכל אדס, אלל שדבר סכמוב בסווס, לפי שסס משושי כמ ודבר לגור שם:

מענה אומו, לשון גווס, כלומר מופך לימול אם שלך, למה, כי אם לעק ילעק אלי וגוי: ינעק, אבל באס לא ינעק לא פירש, וק"ל) כמו לָבֵן בָּל הֹבֶג קַיָן (בראשית ד, מו), גוס ולא פירש ענשו, אף כאן אס ענה (22) אם עוה חעוה אחו. סרי זס מקרא קלר, גוס ולא פירש ענשו, (וסא דכמיב וסיו נשיכס וגו', זסו אס לעוק מכוי לענומס:

וסבנים יסיו ימומים, שלא ינימום בית דין לירד לנכמי אביסם, לפי שאין יודעים אם מתו אם נשבו: סרי זו קללס אחרם, שיסיו סנשים לכורום כאלמנום חיום, שלא יסיו עדים למיחם בעליסן וחסיינס אחורום לסנשא, (ES) והיו נשיכם אלמנות. ממשמע שנקמר והרגמי אקכה, איני יודע שנשיכם אלמנות ובניכס ימומיס, אלא

(+2) אם כסף חלוה את עמי. רצי ישמעלל לומר, כל אס ואס שצמורס רשום, מון מג', ווס אחד מסן: אח

<u>מַר בָּאַ תַמְּמְטְ</u> מַּטְּמִרָּנִנּ לְוָ: ¾ אִם חַבָּל מַחְבָּל שַׂלְמֵּת בֵמֶּף لألابكةيك حربك: בְּחַבְּרָהְ עַר מֵיעַל שָׁמִשָּׁאַ אָם מָאָבּוָנָא עַפַֿב בַּפוּטָא

that the sun goeth down; thou shalt restore it unto him by 25 neighbour's garment to pledge, If thou at all take thy

בְּיִרחַנְּיוֹ אֱנִי: (ס) וֹבוֹבוְ כֹּג וֹאָמֹל אָבְוּ וֹאָמִלּטֹּוּ ⁶² שִׁמְלְתִּוֹ לְעֹרֵוֹ בַּמָּרוּ יִשְׁבְּר בַּי הַוּא כְסוּתֹה לְבַבְּה הַוּא

אָבוּג עַוֹּלֵא אָלָא: שבתו נאטבוב טבובשוני וֹמְבוֹד וֹנִינ אָבוּ וֹלַבּּג עוש שושבוע לַמַּמָּבוּע בּמָא אָרִי הִיא בְסוּתֵיה בִּלְחוֹרָה

for I am gracious. crieth unto Me, that I will hear; shall come to pass, when he wherein shall he sleep? and it his garment for his skin; for that is his only covering, it is

בְעַמְּהָ לְאַ תְאָר: ענימי אֶּלְנִינִם לָאִ שַׁלַבְּלֶלְ וֹלְמָּגֵא בּהְּנִא לָא שַׁלֵּילְ וֹבַבָּא

בְּעַמְּךְ לָא הָלוּט:

Thou shalt not delay to offer of curse a ruler of thy people.

Thou shalt not revile God, nor

לכנו ללו<u>ל</u> שמו בן: ⁸² מְלֵאָטְׁנֵּ וְדִּמְּהָּנֵּ לָאָ תִּאָּדֵוֹר

كَلُول: TICLX ĿĊĊĿ ūĠĽſW לכּנוֹב וֹבֹמֹמֹב לָא שֹאַעוֹב

give unto Me. first-born of thy sons shalt thou the outflow of thy presses. The 28 the fulness of thy harvest, and of

בּוֹיִם עַמִּמִינוֹ, מִשְּׁנוַ בְּי: שְּבְעָת יְמִים יִהְיָה עִם־אִמֹּוֹ בן הַעַּעָה לְמֶרְרָ לְבָּאָנִי בוּ הַעָּבָרָ לְתִּירָרְ לְעִּירָרְ לְתִּירָ

كَلُمُ: בוומא המונאה הפרשניה מֹבֹמֹא וומון וֹבוו מֹם אֹמּוֹצוּ

shalt give it Me. dam; on the eighth day thou seven days it shall be with its thine oxen, and with thy sheep; Likewise shalt thou do with

לַכֶּלֶב שַּׁמְלְכָּוּן אָטִוּ: (ס) בַשְּׁבָר מְרַפְּּה לְאִ תֹאַכֶּלוּ

לא שולקון לְכַּלְּבָּא שֹבְתוּן ילְהָּר שְּׁלִישׁ מִן הֵינָא הַנָּא و الخيرية جهرا جيات المراج المراجة ال

field; ye shall cast it to the dogs. flesh that is torn of beasts in the 30 Me; therefore ye shall not eat any And ye shall be holy men unto

ממון סכבס: ולינו מכגים, ופחלוס סול מבלבן ונופח עד קדקדו, כך כבים, לינו מכגים ולינו ניכר עד שסכבים עולס ומחסכו אלה כהילו לה הלוימו, כלומר, לה מכלימהו: בשך. רבית, שהוה כנשיכת נחש, שנחש נושך חבורה קענה ברגלו אמס עני): לא חדיה לו כנשה. לא ממצענו במוקס, אס אמס יידע שאין לו, אל מסי דומס עליי כאילו סלוימו, שעמך. (ד"א אם סעני, שלא מנסוג בו מנסג בזיון בסלואס שסוא עמי. אח העני ענזך. סוי מסחכל בעלמך כאילו של.). רום משמעו, אם כשף מלרה, אם עמי מלרסו קרדם לערבד גילולים, ולאיזה מעמי, אם העני, ולאיזה עני, לאומר שמד. - שמי ונכרי, שמי קודס. שני וששיר, שני קודס. שניי שירך ושניי שיר אחרח, שניי שירך קודמין (בבא מלישא

הכמוב מדבר שהין לריך לה בלילה (מכילחה פי"ט): חשיבנו לו. - כל סיוס משיצנו לו עד בה סשמש, וכצוה סשמש מחזור ומעלנו עד שיבה בקר של מחר, ובכקום יוס ממש וממש ונוסנס דין ומשבון וממסייבס לפני, ומני ממזירס לך, אף אמס עול וסשב עול וסשב): עד בא השמש פורע. (חבול מחבול כפל לך בחבלה עד כמה פעמיה, אמר הקב"ה, כמה אחה חייב לי, והרי נפשך עולה אללי כל (25) אם חבול תחבל. כל לשון מצלה מינו משכון צשעת הלומה, מלה שממשכנין את הלוה כשמגיע הזמן ומינו

(62) כי הוא כסוחה. זי מלימ: שמלחו. זי מלוק: במה ישכב. לרצות את סמלע:

(קב) אלהים לא הקלל. סרי וו אוסרס לברכת סשס, ואוסרס לקללת דיין (מנסדרין מו.):

ַ מְבֵּבְ שִׁ פְּבֵּׁב (בַּמִרְבַר יִם, מו), מֿף בּכוּר בַּסִמְס דַקס מַמַפַל בו ל' יוס, ומֿמר כך נומנו לכקן: לוה עליו במקום אחר, אלא כדי לממוך לו כן מעשה לשורך, מה בכור אדם לאחר ל' יום פודהו, שנאמר ופְדוּיִיי מִבֶּן יקדים מרומה לבכורים, ומעשר למרומה: - בכור בניך החן לי. לפדומו בממש קלעים מן הכהן, והלא כבר יודע מסו לשון דמע: 🖯 אַ האַהר. . לא משנה פַדר הפרשמן, לאמר אַת המוקדס ולהקדים את המאומר, שלא (82) מלאחך. חובה המועלה עליך כשההמלה הבוחהך לההבשל, והם בכורים: ודמעך. ההרומה, והיני

ולהלן (מכילתא פי"ש), וכן משמעו, וביום השמיני אתה רשאי לימנו לי: וְסְלְּסְׁה גַרְבֶּה (ויקרח כב, כו), מה שמיני החמור להלן להכשיר משמיני ולהלן, אף שמיני החמור כחן להכשיר משמיני ממוסר ומן: ביום השמיני חחנו לי. יכול יסא מובה לבו ביום, נאמר כאן שמיני ונאמר להלן ומיוס הַשְּׁמִינִי (92) שבעה ימים יהיה עם אמו. זו אוסרס לכסן, שאס בא למסר את קרבנו, לא ימסר קודס שמונס, לפי שסוא

בְּר חַבְּים: فَهُم يُلَا مُصلِهُم كِنَابُه فَهِنَا يُنَا هُم مَنْزَجُهُ كَمْنَانَا לַא עֹמִּא מֻּלֹת מָּנֹא אַלַ לָא עַׁלַבּנַלְ מִּנִתָּת בַּמָּלַר לָא

كِرْمُونِ هِلَالًا، لَكُرُهُ كُلِيمُونِ: לְנִׁמְּט וֹלְאַ טַמְּנֵּט מַלְ

עמַר הַשָּׁב הָשִׁיבֶנּנּ לְוּ: (ס) י בַּי הִפְּגַּע שָּׁוֹר אָיִבְּהָ אָוֹ חֲמֹרָוֹ

עַלְּבַ תַּעַלְּבַ עִּמְּוֹיַ עִּמְוֹיַ: (ס) שַּׁבַוּ מַמְּאָנִ וֹבַבַלְטֵּ מֵהְּוֹבַ לְנִ וֹבִיבִּמָהָ מִלְּמִהְּבַלְ , קריתרְאֶׁה חֲמָוֹר שַׁנַאֲדִּ רֹבֵץ

ځيد ځديد څځد:

アバン בולא בער סגיאי שלים מלְאַלְפֹּא מֹא בּלַמֹּגוֹב מֹכְ

וֹמֹל מִסְבֵּוֹנִא לָא עַבַווִם

به بالمالية المالية אַן ווֹמִונוּע בַּמִּמִּג אַעַבּאַ אָבׁוּ טִפּוֹת טוָבֹא בַּתְּוֹאִבּ

מַלוְהוּ וּהַפְּבוּיק עַמָּיה: מהפל שהבול מא בללפי アロバ אָב, טַטְוּג, טַמְּבָא בַּסְנָאָב

> the wicked to be an unrighteous XXIII report; put not thy hand with Thou shalt not utter a false

pervert justice; to turn aside after a multitude to shalt thou bear witness in a cause 2 multitude to do evil; neither Thou shalt not follow a

man in his cause. neither shalt thou favour a poor

surely bring it back to him again. 4 his ass going astray, thou shalt If thou meet thine enemy's ox or

If thou see the ass of him that

release it with him. pass by him; thou shalt surely burden, thou shalt forbear to

sii rehnu gaiyl eeht theek its

כל בריה, שנהמר וּלְכֹל בְּנֵי יִשְׁרֶמֵל לֹה יָמֶבַן בָּלֶב לְשׁנִו (שמום יה, ו), המר הקד"ה הנו לו שכרו (מרילהה פ"כ): מכור לנכרי קל וחומר לטרפה שמוחרה בכל הנאוח א"כ מה חלוד לומר לכלב למדך הכחוב שאין הקב"ה מקפח שכר מים כשרם או מבסמם כשרם במיים: לבלב חשליבון אחו. אף סוא כו' או אינו אלא כלב כמשמעו בנבלם או שדבר סכמוב בסווס. (ואונקלוס מרגס) ובשר דמליש מן מיוא מימא, בשר שנמלש על ידי ערפס ואב או ארי (או) מן וכן פִי צַּשְׁבֶּס מְנְּבְּׁס (דבריס כב, כו), וכן אַשׁב לֹח יִסְיָם עַמֹר מִקְבַס לָּנְלָם (שם כג, יא), סוא סדין למקרס יום, אלה שלי: ובשר בשדה שרפה. אף ננימ כן, אלא שדנר הכמונ נהווה (מכילמא פ"כ), מקוס שדרך נהמומ לימרף, (0E) ואנשי קודש הדיון לי. מס ממס קדושיס ופרושיס משקולי נצלום ומרפות, סרי ממס שלי, ומס למו מינכס

dad: דין עד שיבא בעל דין חביכו: אל חשה ידך עם רשע. סמוען את הביכו חביעת שקר, שהבמיחהו להיות לו עד (I) לא חשא שמע שוא. כתרגומו לה מקבל שמע דשקר, הוסרס למקבל לשון סרע, ולדיין שלה ישמע דברי בעל

להעות את המשפע מאמיתו, אלא אמור את המשפע כאשר הוא, וקולר יהא תלוי בלואר הרבים: חעוה על ריב לנטות וגוי. ואֿס ישאלך הנדון על אומו המשפע, אל מעננו על הריב דבר הנועה אחרי אומן רבים אחרי רבים לרעות. אם ראים רשעים ממין משפט, לא מאמר סואיל ורצים סם סנני נומס אחריסם: ולא ולפלק עלמך מן סריב, אלא סוי דן אומו לאמימו. – ואני אומר לישבו על אופניו כפשומו וכך פמרונו. – לא תהיה סעברי לפי סמרגוס כך סוא נדרש: לא חענה על ריב לנטוח, אס ישאלך דבר למשפע, לא מענה לנעות ללד אחד נפשרם מעיץ על פי אחד לוכרם ועל פי שנים לחודה. ואונקלוס חרגם לא חחמנע מלאלפא מה דבעינך על דינא, ולשוך ירמר מן המזכין. וממשמע שנאמר לא מהיה אחרי רבים לרעום, שומע אני אבל היה עמהם לעובה, מכאן אמרו דיני דרשו בו כן. אחרי רבים להשת. ויש כבים שלשם נועם לשכיסם, ולימפי, בומן שסן שנים המכריעין במפייבין למייב מימס בשביל דיין אמד שירבו ממייבין על סמוכין. ולא חענה על רב. לנטומ מדבריו, ולפי שסוא מסר יו"ד שבסן שואלין ממלס שיאמרו את דעמס. ולפי דברי רבומינו כך פמרון סמקרא: לא תהיה אחרי רבים לרעת. דרשו, ולא מענה על ריב, על רב, שאין חולקין על מופלא שבביח דין, לפיכך מחחילין בדיני נפשוח מן הלד, לקענים שאס יש שנים מחייבין יוחר על המובין, העה הדין על פיהם לחובה, ובדיני נפשוח הכחוב מדבר. ואמלע המקרא אופניו. מכאן דרשו שאין מטיון לחובה בהכרעת דייון אחד (סנהדריון ב.), וסוף המקרא דרשו, אחרי רבים להטות, (ב) לא חדיה אחרי רבים לרעות. יש נמקרא וס מדרשי מכמי ישראל, אנל אין לשון סמקרא מיושנ נקן על

(ε) לא חהדר. למ ממלוק לו כבוד לוכומו בדין ולומר, דל סומ מוכנו ומכבדנו:

(a) כי חראה חמור שונאך וגוי. סרי כי משמש גלשון דלמם, שסום מד' לשונום של שמושי כי, וכס פמרונו,

אַבְּרֵיק רָשֶׁע: וְצַּדִּיקׁ אַלְ־תַּהְדֵּרְ בָּי לֹאַ־ שֹבְבוֹע וֹלָבוֹ,

بْعِيرَا هِجِأَنَاتِ يَرْمِجُهُ بَحِيرٍ، كَاتِهُمْ فِهُوْلَا فِيْزَا بَحِنْتُرًا

בווסם לאָבוֹ מֹאַבוֹם: אָנוַ וֹפֹּמּ וַיִּגְר בִּירַנְיִם וֹנֶר לֵא תַלְחֶזְיִ וְאַמֶּם יְדַעְּמֶם

. וֹאֶבֹבוּ אָבֹוְדָוֹ הַמָּנִבּ וֹנִעַבָּם إتقبدتك وتوثي والمرابة וְאַסַפַּטַ אָט_הָבוּאָקה:

はないく はばら は海がら はずらば海に

خدلظك خترتكك

חַיֶּיבְּא: לא טלסול אַרו לא אַוַבּי לגופי ודנפק דבי מו דינא מפטלמא במטבא בוו בטוט

نمٰعَذِعْدِ فَنْتُمْدِا نُنْدِيْدَا: וֹמְּטֹר לָאִ יֹלֹשְׁׁו כֹּּג עַמְּטַרְ וֹמִּנִּטִּרִּא לָא יוֹלַבָּגלְ אָבָּג

במערים: אָבְי בּיִּירִין הָנִיתוֹן בְּאַרְעָא יַבְעְּתוֹן יָה נַפְּשָׁא דְּגִּיּוֹרֶא ילגיירא לא המיקון ואַמון

וְנִיבְנִישְׁ זְנִי הָּלַלְמַעִי: י ןשָׁשׁ שְׁנִים הַּוְרֵע אָרצִּרְצָּרִיּ וְמֵּגִע מָלגוֹ שׁוֹבַת נִע אַבֹּלִב

ناثانة: בּבא כו שַהַּבּיר לְכַּרָמָרַ עמף ישְאָרְהוֹן הַיכוֹל חַיָּת נטבממנע ווולבנו מספונו ぶけいばい بإنامزمن

> indgment of thy poor in his Thou shalt not wrest the

justify the wicked. slay thou not; for I will not 7 and the innocent and righteous Keep thee far from a false matter;

of the righteous. sight, and perverteth the words 8 gift blindeth them that have And thou shalt take no gift; for a

strangers in the land of Egypt. a stranger, seeing ye were 9 oppress; for ye know the heart of And a stranger shalt thou not

thereof; o land, and gather in the increase And six years thou shalt sow thy

and with thy oliveyard. thou shalt deal with thy vineyard, field shall eat. In like manner what they leave the beast of the $_{\rm II}$ $\,$ poor of thy people may eat; and let it rest and lie fallow, that the but the seventh year thou shalt

המשח, מלמשקל ליה, מליטול משחוי ממנו: לפי כבודו, ומדלמ, מו בסממ עובד כוכביס ומשמו של ישרמל (בבמ מלישמ לב:), ומדלמ: – עזב הועזב עמו. לפרק מֶסֶם. ומדכשו כך דכשו כפוסינו, כי מכאס וחדלת, פעמים שאמה חודל ופעמים שאמה עוזר, הא כילד, ואן ואינו החומה. כיוצא צו, פִי מאֹמֵר בְּלְבְּבְּךְ רַבִּים סַגּ וִיִם סְמֵבֶּלְ מִמֶּנִי וגו' (דברים ז, יז), שמא מאמר כן, בחמיה, לא מִירֶא וכן עַבֿוּר וְעַוּוּב (מלכיס־הֿ יד, י), וכן וַיַּעַוְבוּ יְרוּשְׁלַיִּס עַד הַהֹּוֹמֶה (נחמיס ג, ח), מלהוה עפר לעווב ולחייע הה חוק שמא מראה ממוכו כובן מחם משאו: וחדלת מעזוב לו. בממיה: עזב חעזב עמו. עויבה זו לשון עוכה,

(3) אבינך. לשון אובה, שסוא מדולדל ומאב לכל מובה (שם קיא:):

בדינו אס ילא מידך וכאי, יש לי שלוחיס הרבה להמימו במימה שנחחייב בה: ולדיק אל מסרג, ווס לדיק סוא, שנלטדק בבימ דין: - בי לא אצדיק רשע. אין עליך לסמויכו, כי אנילא אלדיקנו לוכוסו. ומנין ליוצא מביס דין וכאי, ואמר אחד יש לי ללמד עליו חובה שאין מחזירין אוחו לביס דין, חלמוד לומר לומר ונקי אל מסרוג, ואף על פי שאינו לדיק, שלא נלעדק בבים דין, מכל מקוס נקי סוא מדין מימס, שסרי יש לך (7) ונקי וצדיק אל חהרג. מנין ליולם מבים דין סייב, וסמר ססד יש לי ללמד עליו זכום, שמסוירין סומו, מלמוד

מאור עיניו (מכילמא פ"כ): ויסלף. כמרגומו ומקלקל: דברי צדיקים. דבריס המלודקים, משפטי אמת, ממס משפט: יעור פקחים. ואפילו מכס במורס ונומל שומד, מוף שמטרף דעמו עליו, וישמכה מלמודו, ויכסס (8) ושחד לא חקח. מפילו לשפוט ממם, וכל שכן כדי לסטום מת סדין, שסרי כדי לסטום מת סדין נמתר כבר למ

הגר. כמס קשס לו כשלומליס מומו: (9) וגר לא חלחץ. בסרבס מקומום סוסירס מורס על סגר, מפני שמורו רע (בבה מניעה נמ:): וכן מכגומו פמגמין מכילין, ישכים:

(10) ואספה אה הבואהה. לשון סכנקס לנימ, כמו וַמְּקַפְמוּ מֶל מוּוְ בֵּימֶךְ (דנריס כנ, נ):

חששה לכרמך. וממלמ סמקרא מדבר בשדה הלבן, כמו שאמר למעלה הימנו מורע את ארלך: מס חיס אוכלם בלא מעשר, אף אביוניס אוכליס בלא מעשר, מכאן אמרו אין מעשר בשביעים (מכילחא פ"כ): 👚 בך מרישה וזריעה. ונטשמה, מלוצל ומלקשקש: - ויחרם האכל חיה השדה. - להקיש מאכל אציון למאכל מיה, (11) חשמטנה. מענודס: ונמשחה. מלכילס למר ומן סגיעור. דגר למר משמטה, מענודס גמורס, כגון

بربت بهنجة يونيجة ببيوه ובוום בּאַבוּגו שַּאַבָּע לַמָּגוּ אַמָּט וֹמִים שַהַּמֹּטִ תַהַּמַּנִי אַטַּא יִימִין שַהַּבָּיַר עּוּבְּדָּךְ

Ġ(Ŀ: לָאִ עַוֹּכְּיִרוּ לָאִ וֹמָּמָת מַּלְ_ שַׁמְבִינִים אָבְיַנִים אָבוֹנִים ילכָּג אַמָּג אַמָּגעי אַנגפט ילכָג

÷ מְלַמֵּ בְׁלַּיִם מַּחָג לֵּי בַּמָּנְּה:

<u>בּבּלגוּ פּֿגֿוּ</u> בַנִּשְׁם: בּוֹבְנִ וֹאָאַטֹ מִמֹּאִנְוֹם וֹלָאָ_ אַנייהָף קמוער הָדָשׁ הַאָּבִיב א נְמִים האַלָּל מַצּּוֹת כַּאָשֶׁר אָת־חַג הַמַּצּוֹת הָשָׁמִר שָׁבַעָּת

מַגַּמֶּוֹב מִוֹ_חַמֶּבַה: בְּצָּאָנִ נַמְּנִי בְּאָסְפְּּרְ אֶנִי م، هُمَّد سَائِدُم حَمَٰثُنِد اْلَاد تَاهُمُلَا וֹטֹי עַפֿגוּנְ בַּכּוּנֵ, מַהַּמֶּוֹבַ

בּלְ זְּבָׁוּנִבְ אָבְ פַּדְּי, נַאָּבְן ו כִּבְ בַּנִינִבַ בַּנָבַ בַּנָוּ שְׁלָתֵה פַּהְּמִים בַּאָּנְדִר יִבְאָבִי טַּלָט זִמָּנִו בַּאַסָא יַתַּהְיוּן

> וומטוס פֿר אַמִּטַּבּ וּנִּיוּרָא: ح يحربن عرثك بنثثثك

וְאַטַמָת מַל פּוּמָכוּן: מממוא לא טוברוו לא يخيرادا מַתְּנִינוּ ドガダバー 451

בְשָׁמַהָא: שלע ומנון שושנון שבתו

ترځزرا: ממגלנם ולא נשטוון שבתי בּאָבוּבֹא אָבוּ בּיִע וֹפֹּלִטֹא במא הפקידתה לומו ירתא שׁבְעָא יומין הַיכוֹל פַּטִירָא נת הנא הפטיריא תטר

מן הקלא: Lada tatal iu artil LŪťX ささはさい 中国は八名 كالأثاظ נְעַלָּא アロギアメ ĖCŁĽ

מַלְמָא וֹנִי:

stranger, may be refreshed. son of thy handmaid, and the thine ass may have rest, and the shalt rest; that thine ox and but on the seventh day thou Six days thou shalt do thy work,

heard out of thy mouth. . other gods, neither let it be To smen of the name of 13 nuto you take ye heed; and make And in all things that I have said

feast unto Me in the year. Three times thou shalt keep a

appear before Me empty; from Egypt; and none shall Abib—for in it thou camest out appointed in the month commanded thee, at the time 15 shalt eat unleavened bread, as I spalt thou keep; seven days thou The feast of unleavened bread

in thy labours out of the field. of the year, when thou gatherest feast of ingathering, at the end thou sowest in the field; and the first-fruits of thy labours, which and the feast of harvest, the

Lord Gop. males shall appear before the Three times in the year all thy

סערל סכמוב מדבר (שם): והגד. זה גר מושב: ואיכל עשבים מן הקרקע, או אינו אלא יחבשנו בחוך הביח, אמרח, אין זה נייח אלא לער: 🗀 🗷 אמחך. 🛚 בעבד וכל סשנס קרויס שבמ, לא מנסג בס שבמ בראשימ: - למען ינוח שורך וחמורך. - מן לו ניימ, לסמיר שיסא מולש (12) וביום השביעי השבח. אף נשנה השניעים לא מעקר שנת בראשית ממקומה (שס), שלא מאמר, הואיל

שיוכיר על ידך: מן הנכרי: על פיך. שלא מעשה שומפות עם עובדי כוכבים, וישבע לך בעבודת אלילים שלו, נמלאת שאתה גורם אחרים לא חוכירו, ללמדך, ששקולה עבודת אלילים כנגד כל המנות כולם, והנוסר בה כשומר את כולן: לא ישמע. (פנהדרין פג:), או העמוד עמי ביום עבודה אלילים פלוניה. דבר אחר ובכל אשר אמרחי אליכם השמרו ושם אלהים במקום לאו (יל"ש שנה, בשם המכילחא): - לא הזכירו. - שלא יאמר לי, שמור לי בלד עבודת אלילים פלונית (13) ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו. לעשות כל מנות עשה באוסרה, שכל שמירה שבתורה אוסרה היא

(+1) רגלים. פעמיס, וכן פִי הִפִּימָנִי זֶה שׁלֹשׁ רְגַלִּים (צמדנר כנ, כמ):

ריקם. כשמבאו לראות פני ברגליס, הביאו לי עולות (מגיגה ז.): (15) חדש האביב. שהמבואה מחמלאם בו באביה. אביב לשון אב, בכור וראשון לבשל פירום: ולא יראו פני

הבית מפני הגשמים: סוא מג סקוכום: 🗆 באספך אח מעשיך. עכל ימות החמה התבואה מתייבעת בעדות, ובתג אוקפים אותה אל סיו ממירין סמדע למנמומ ולסבים בכוריס למקדע, עוסמר ובִּיוֹס סַבְּבּוּרִיס וֹגוֹ (במדבר כת, כו): ווה האסיף. (10) וחג הקציר. הוא הג שבועות: בכורי מעשיך. שהוא ומן הבאת בכורים, ששתי הלתם הבאין בעלרת,

(קו) שלש פעמים הגוי. לפי שהענין מדבר נשביעים, הולרך לומר שלה יחעקרו שלש רגליס ממקומן (מכילחה)

וּבְחֵי וְלְאֵבִּיֹלֶוּן שֵׁלְבְבַּעוֹנִי פְּסְׁטִּוּ וֹלְאִ וֹבִּיטִוּן בָּב

עד צַפָּרָא: ממּגבּטֹא שַּבְבּי נִכְּסַע טַנְּאַ - מַּלְ_חָמֵא בַּם_ לָא טִכּוָס מַּלְ חַמִּגמּ בַּם

.gainrom remain all night until the neither shall the fat of My feast My sacrifice with leavened bread; Thou shalt not offer the blood of

성업i: (교) ムメーロログ ַ מַבְּיא בֵּית יְהֹנֶת אֱלֹהֶיף לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ אֱלְהָךְ באאָונו לכובן

בּטַבְיב בֹא שובבון בּמָּר בּטַבִר: אַבְמָטְבְּ בֿוּהְ פֹפוּבוּ אַבְּמָּב שֹּׁנִינִי

Behold, I send an angel before mother's milk. Thou shalt not seethe a kid in its house of the Lord thy God. oni gaird thou shalt bring into the

The choicest first-fruits of thy

אָל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הַכִּנְתִי: كِمُمُلِكَ خَلَاكً لَكِتَكَ لَكِ اللَّهِ عَلَيْكَ عَلَيْكَ لَا خُدُولًا خُدُلًا خُدُولًا خُدُولًا خُدُولًا خُدُولًا خُدُلًا באַטַבונוני: にくがなくにはド بَرَدِ אِنَجُ، سَكِّنَ شَكِّنَا شَخِّمُكُ خُوْدُنِكَ شِمْ يَوْجُ شِكِنَ شَخِيمَ خُوْدُكُ Take heed of him, and hearken which I have prepared.

and to bring thee into the place 20 thee, to keep thee by the way,

לפֹמְהֹכְם כֹּי מְמִי בֹּלוֹבֹיִי: אַגַ_טַּמָּר בָּוּ בָּנּ לָאָ נֹמָּאָ بالإثراء برهزير برازير فرازا

تر باترين: Ç⊓İ⊊'Cİİ ÄĽ، EWC! לַלַבְּיה אָרִי לָא וֹמָבוּלַ לא עפֿביב אַסְהְמָר מוֹ בֶּרְמִוְנִי, וֹבַבּיִל

My name is in him. pardon your transgression; for against him; for he will not 21 unto his voice; be not rebellious

لْكُنْدُكُمْ كُلْكِيْدُنِكَ لَمُّلْكُنْ يَهُمُوِّيرُ لَهُمُوْتِي ثُنْ مُؤْمُلًا ري لَمْشِينَ حَرِ كُمْ لَا لَكُلُكُ لِمُرْمَاثُينَا لِنَمْدَيَا حِرِ בּׁג אִם_הַּמֹנִהַ שֹׁהַתֹּתְ בֹּלַבְנָ אֲבֹג אִם בַּבֹּלָא טַבַבּגַ

ואַהוט לדמִניקון לָד:

adversary unto thine adversaries. unto thine enemies, and an speak; then I will be an enemy unto his voice, and do all that I But if thou shalt indeed hearken

פ"כ): כל זכורך. הזכרים שבך:

- לסעלומו מן סרלפס למובמ: שַל סַמּוְצַּמ כָּל סַלַּיְלֶס (ויקרס ו, ב): רֹא ילין. אין לינס אלה בעמוד סשחר, שנהמר עד בקר, הבל כל הלילה יכול ולא ילין חלב חגי וגוי. מון למונמ: עד בקר. יכול אף על המערכה יפסל בלינה, מלמוד לומר עַל מוקדָה (18) לא חזבח על חנוץ וגרי. לא משמע את הפסח בי"ד בניסן עד שמבער החמץ (מכילמא שם פסחים סג):
- ובג' מקומום נכחב בחורס, אחד לאיסור אכילס, ואחד לאיסור סנאס, ואחד לאיסור בשול (חולין קטו:): ַלַמ, יו), מֶׁמְבְּּדִיּ סְְּעִוּיס (שֹס כ), שְׁנֵיגְּבְיֵיִ שִּוּיס (שֹס כו, שִ). ללמדך שכל מקוס שנחמר גדי ממס, אף עגל וכבש במשמע. ממס שאחס מולא בכמס מקומום בחורס שכחוב גדי וסולרך לפרש אחריו עויס, כגון אַנֹכִי אַשַׁלָּח גָּדִי עַזִּיס (בראשים במקרא אָבֶן קשָּ סישׁנְסִיגוי (דבריס מ, מ): - לא חבשל גדי. אף עגלוכבש בכללגדי, שאין גדי אלא לשון ולד רך, נכנס למוך שדסו, כואס מאנס שבכרס, כוכך עליס גמי לסימן ומקדישס. ואין בכוכיס אלא משבעת סמינין סאמוכין (19) ראשיח בכורי אדמחך. אף השניעים מיינם נבכורים, לכך נאמר אף כאן בכורי אדמחך. כילד, אדם
- כנגדו, ווס אחד מן סמקראום שאומריס שבים סמקדש של מעלס, מכווון כנגד בים סמקדש של מעס: לג, ג): אשר הכגותי. אשר ומנמי למם לכס, וסו פשומו. ומדרשו, אל המקוס אשר הכינותי כבר, מקומי ניכר (OS) הגה אבכי שילה מלאך. כאן נמצערו שעמידין למעוא ושכינה אומרת להס פִי לא אָעֶלֶם בְּקַרְבָּוּ (שמות
- **177**: לכאש המקרא, השמר מפניו כי שמי משותף בו. ורבותינו אמרו, זה מטטרו"ן, ששמו כשה רבו, מטטרו"ן בגימטריא מלומד בכך, שסים מן סכם שמין מועמין, ועוד, שסים שלים, ומינו עושס מלה שלימומו: 🗀 בי שמי בקרבו. ממובר (IS) אל חמר בו. לשון סמראס, כמו שַׁשֶׁר יַמְנֶס הָאַ פִּיךּ (יסושע א, יח): כי לא ישא לפשעכם. אינו

(בב) וצרתי. כמרגומוולעיק:

لْلَالْكِيْقِ، لْلَاحُلَكُ لِيَّارِ: LÜĊĪĀĊ ĽЦЦ ڗؚڽڿڒۼۣڋ ۼ۪ڂۦڽۼۣڟڗڐڔڗڔٙڔڣۯ なくなさぇ

נמבר המבר מצבמיקם: בְּׁמְגַּמְּיהָה בָּי הָרֵסְ הְּתְּרָבְם וֹלָאִ טְׂהֹבֹדְם וֹלָאִ עַהֹּהֹשִׁר לאַ השָׁתַּתַתָּוֹנִת ۲۶۲٫۳۰۵

ά₫μ₽: (a) تثفدن אָטַבְטַבְטַבְיּבָ וֹאָטַ וּלָּבוּוּ تهجدؤه لام نحزت لالإعراض نصفرها كده لذ الالإعدال

XCZ'X: בְאַרְצֶּהְ אָתְימִסְפָּר יָמֶירְ בְּאַרְעָּרְ לאַ טֹבְינֹי מְהַכּלִי וֹהֹלַבָּי לְאִ טַבִּי טַבְלָא וֹהַלַבָּא

»نځنه څڅنه ځثله: שׁבֹא בַּבוֹם וֹלִנִיםֹּ, אָנַרַבַּבַרַ וְהַמִּטִי אָת־כָּל־הַעָּׂם אַשֶּׁר אָת־אִּימִתִּי אָשִּׁלַח לְפַּנִּיף

نَّهُم ـ تَانَنَ، مَذُ خَرُنَا: וּנְרְשָּׁר אָת־תַחָנֵי אָת־תְַּּבְּנְצִּי ئۈزېو، ۋە توخېلار چېزىك

إَلَيْ لِمَكْلِكُ لِمَانِكُ لِيَهُكُلِكُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ هِٰ מָתְ פֵּן הַהְּיֶה הָאָהֶץ שְׁמְלְּה

> שׁנְאֵּג וִיבוּסָאֵי וַאֲשֶׁיצִינוּן: ŀĠĹĬŸ. لتقرختك **XCILX** خَوْرُكِ هُد، نَنْكَ مَخْهُمْ، كَلَـٰمَكِ

چۈپەدىل: بتقذرونا במובדיהון ולא טפֿלטווו ולא טהביר <u>خمير بربال</u>

مَنَاكُك مُمْمَلًا لِمُمْدِ، مَلْمَا خَرَمُا ית מיקלף וית

۸۵۲۵۰

كَلَمُكَ مَنْ أَلَدُ، كَلَمْ: נאמסר ית כל בעלי דבר אַנוּג לאַנְּוֹאַ בַּּעוּן לַנְב נֹאָהָנֹיִהְ נֹע כֹּלְ הֹמֹּא בֹּאִנֹי יָר אֵיטָתי אָשִׁלָּח קָדָטֶרְ

ונת הקצי מו בדמף: יטַמְבוּ יָם הַנְּאֵי יָם בְּנָעָּנָאַ וֹאָמֻבְע וֹט מֹבֹמוֹטֹא צֹבֹמֹב

חַיַּת בָּרָא: ALAX ALIX LUOK ĀĻL בְּמִשֹּׁא עַבְיֹמָא בַּלְמָא עַבּיג לא אַטובולפון מו פובמע

> I will cut them off. the Hivite, and the Jebusite; and the Perizzite, and the Canaanite, Amorite, and the Hittite, and thee, and bring thee in unto the For Mine angel shall go before

and break in pieces their pillars. shalt utterly overthrow them, do after their doings; but thou their gods, nor serve them, nor Thou shalt not bow down to

sickness away from the midst of and thy water; and I will take 25 God, and He will bless thy bread, And ye shall serve the Lord your

of thy days I will fulfil. barren, in thy land; the number None shall miscarry, nor be

their backs unto thee. will make all thine enemies turn to whom thou shalt come, and I 27 and will discomfit all the people I will send My terror before thee,

Hittite, from before thee. Hivite, the Canaanite, and the 28 thee, which shall drive out the And I will send the hornet before

against thee. beasts of the field multiply land become desolate, and the before thee in one year, lest the I will not drive them out from

- (24) הדס חהדסם. למומס מלסומ: מצבוחיהם. מזניס שסס מלינין לסשממוות לסס:
- (62) לא חהיה משכלה. אם מעשה רלוני: משכלה. מפלח נפלים או קוברת את בניה, קרויה משכלה:
- פי שסוא מעבר הירדן והלאה, שנו רבומינו במקכת קומה (שה), על שפת הירדן עמדה וזרקה בהם מרה: הירדן (סועה לו.): והחחי וחכגעני. - הם ארץ סימון ועוג, לפיכך מכל ז'אומוס לא מנה כאן אלא אלו. ומוי, אף על (82) הצרעה. מין שרך סעוף, וסימס מכס אומס בעיניסס, ומעילס בסס ארם וסס ממיס. וסלרעס לא עברס את ס' (יסושע י, יב), מַמַּּה מֱנֹסִיס סִיחׁ (קסלה ג, יג), וסשלישיה לשמוש: - עורף. שינוסו מלפניך ויספכו לך ערפס: ששימי. וכן ונממי, סמי"ו מודגשמ, שסיה בהס במקום שמיס, לפי שסיס לריך שלשס מוי"ן, שמיס לימוד כמו בְּיוֹס מַמ מודגשם לפי שמבה צמקום בי מוי"ן, ההמם נשרשם לפי שהין מימה בלה מי"ו, וההמרכז משמשם כמו המכמי, מעהמי, מ"ס שלה מודגשם, ולה נקודה מלהפו"ס. הלה וְהַמַּמִּי (בּלירי)כגון וְהַמַּמָּה הֶׁח בְּשֶׁה (בּמדבּר יד, מו), והחי"ו שְׁוַבּ דַּלְּיִס (חֿיִוּב כ, יש). וסממרגס וסמומי, וחֿקשל, מושס סוח, שחֹלו מגזרח מיחס סימס, חֿין ס"ה שלס בפח"ח, ולח ימ, ו). עַל פַפַּיִס מַּלְמִיּךְ (שֹם מע, מו), מגורת מָקְקֵי גַבּ (שופטיס ה, מו). מֶת מִי רַפֿוֹמִי (שמומל־חֹ יב, ג), מגורת הָלַדַ גְּלְבַּל שֶגְלְמֹו (ישעיה כת, כת). וְמַבּוֹמִי, מגורת וְמָבַּב בֵּית מֻל (שמוחל-ח ז, מז). דַּלוִמִי, מגורת דַּלְלוּ וְמָרְבוּ (ישעיה בלשון פעלמי, יש מקומום שנועל אות הכפולה ומדגיש את האוח ונוקדו במלאפו"ס, כגון והמוחי, מגורה וְהָעַס (22) והמוחי. כמו והממסי, וחרגומו ואשגש. וכן כל סיפה שפועל שלה בכפל אות אחרונה, כשמהפוך לדבר

אַמָּר הִפְּנֶר וְנָחַלְהָ אָתַר كمرق كمرو المراكب المر

זְמֵיך זעיר

the land. thou be increased, and inherit 30 them out from before thee, until By little and little I will drive

אַנו ,ַהַבּוֹר בַאַבּוֹן וֹנִינַהַטַּנוֹן אַבַּהֹאַ ער־הנְהָר בָּיו אָתַּן בְּיֶּדְכֶם ıє וֹמֹרַיָּנִם פַּלְמִּטִּים יִמִמֹּלְבָּר

: الله الله Ċί النكاتاركانا להבנו זע זעלה וממובלוא מו פונו אוו בסוב ומד ומא הפלטמאי וְשְׁמֵּי אֶת־גָּבְלְבְ מִיַּם-סִוּלְ וַאָּמָיִ, יָת הַחִוּמָר מִיַּמָא thou shalt drive them out before the land into your hand; and will deliver the inhabitants of wilderness unto athe River; for I 31 the Philistines, and from the the Red Sea even unto the sea of And I will set thy border from

בּ לְאִ־תִּכְּרָת לְּחֲבֶׁם וְלֵאֵלְיהֵיהָם לְאִ תִּנְזֵר לְהוֹן יִלְשָׁצֵּוְתִּהוֹן בּרִית: קְנְם:

They shall not dwell in thy with them, nor with their gods.

Thou shalt make no covenant

their gods—for they will be a

against Me, for thou wilt serve 33 land—lest they make thee sin

ਵੇਧਾਵਿ**ਘ: (**ਫ) ×ָת־אֶלְהֵיהֶם בְּי־יִהְנֶת לְךָּ ה יִחַמִּיאִי אִטְּוּ לְ, כֹּי תַּמְּבִי, יָהַוּבֵּוּן יָטָּוּ צֵּבָהָ אָבַוּ לַאִ וֹמִבוּן בַּאַבְּבֹּלִי פַּוֹן לַא וֹטִבוּן בַּאַבַּמֹּוּ בַּלְמֹא

\uit 4\uit 4\uit4\%: הפְּלִחְ יָהְ שְּׁצְּׁרֵי

seventy of the elders of Israel; Aaron, Vadab, and Abihu, and up unto the Lord, thou, and And unto Moses He said: 'Come

ישְׁבֹאָב וֹבַשְּׁטַּבַוֹנִיטָם מִבַבַּיִּלִי: נְאַבְמָנִם מִוּלֵלָנִ נְאָבַמָּנִוּ 「没口」にあ יואא יְהֹנְה אַמְּהֹ וְאַהֲרֹן נְדֶב אַתְּ וִאָּהֵרוֹ נָדֶב נַאָּבִיהוּאִ וָאֶל מֹשֶּׁה אָמָר צָּבֶר אָל וּלִמִשָּׁה אַמָר סַק לִקָּדָם יִי

ئىنۇلادىل شىتىنىر:

not come near; neither shall the 2 unto the Lord; but they shall and Moses alone shall come near

'mid driw qu og slqosq

tho rafa by gids ye afar off;

snare unto thee.

: النائة لْتَاتُ لَيْ يَعْمَدُ لَكَمَّتِ لِهِ يَقَرَدُ لِمُعْلَى لَا يُعْدِدُا لَهِ يَنْظُلُ صِيا וְנְנַנְּמִ מִמְּטִׁע לְבַבּוֹ אָבְ-יְחְנָוֹת וְיִמְקָרַב מִמָּח בִּלְחוֹדוֹתִי

נעמא לא וסקון עמיה:

which the Lord hath spoken will voice, and said: 'All the words the people answered with one and all the ordinances; and all people all the words of the Lord, And Moses came and told the

"ob 9w

إلايات ولإلهاب: נובא משה נוספר למם

אָמֶּג בּבּנ בַּמַלָּיִל וֹּ נַמְּבָינ. בְּעָׁם לַּנְלִ אֲנִוֹדְ נַנְאָמִרְנִּ לַלָּאִ נַדִּ נְאָמָרַנִּ כָּלְ פִּּהְנָמִנָּאִ בּלְ עַ עִּמְּשְׁבְּּמְיִם נְיָּמָן בֹּלְ בַּלְ בַּנִיֹּא נֹאִטִיב בֹּלְ מַנֵּא בְּלְ וּבְּבֵרְ יְחְוְטִ וֹאָט יִח כָּלְ פִּטְנְמִיָּא בּייָ וְיָה ַנְאָהָא מִשֶּׁר וְאִשְׁהַעִּי לְעַּמָּא

(92) שממה. ריקנים מבני אדס, לפי שאמס מעט ואין בכס כדי למלאום אומס: ורבה עליך. ומרבה עליך:

(30) עד אשר חפרה. מרנק, לשון פרי, כמו פרו ורנו:

הנהר. פלמ: הגרשתמה ומגלשס: (12) ושחי. לשון סשמס, וסמי"ו מודגשמ מפני שבאס מחם שמיס, שאין שימס בלא מי"ו, וסאחת לשמוש:

מובם: שהכי משמש, וגם מלינו בהרבה מקומות אם משמש בלשון אשר, כמו וָאָם שַּקְרִיב מִנְשַׁת בְּפּוּרִים (ויקרא ב, יד), שהיא (33) כי חעבד וגוי. סרי אלו כי משמשין במקוס אשר, וכן בכמס מקומות, ווסו לשון אי, שהוא אחד מד' לשומת

(I) ואל משה אמר. פרשה זו נלמרה קודם עשרת הדברות, ובד' בקיין נלמרה לו עלה:

(ב) ונגש משה לבדו. אל הערפל:

ז' מלוח שנלטוו בני נח, ושבח, וכבוד אב ואס, ופרה אדומה, ודינין, שניחנו להם במרה (מכילחא בחדש פ"ג): (3) ויבא משה ויספר לעם. נוציוס: את כל דברי ה' מנות,פרישה,והגנלה: ואת כל המשפטים.

شِحُقْد نَشِلَكُمْ جَا מְּמְבֵּעְ מִבְּּבְעִ כְמְּנִנִם מְמְּבְ וָעַנְעַאֵּ מְמְבִוּ לַמָּאִ כְעָבוּ מּוֹבּט מַנוֹע בַנוֹע הְמִעָּים מָנְבָּטָא בּמָפּוּכִי + יְהוֹה נִישְׁבָם בַּבַּקֶר נַיָּבֶן

שְׁלְמֶים לַיהֹוֶה פְּרִים: וּוֹהֹלְנִ הַלְטַ וֹיוֹדַעֲנִ וֹבְעוֹנִם נִאַסִּילִוּ הַלָּוֹן וֹנַכּיסִוּ וַכְסַעַ رَنْهُمْ لِللَّهُ اللَّهُ İĞT: בּאַנֹּנְע נּבְּהָּנִ בּבְּיִנְע גַבְּיִל וּיַקַּח מֹשֶׁהֹ חֲצֵי הַדְּׁם וַיְשֶׁם וּנְסִיב מֹשֶׁה פַּלְגוּת דְּמָא

וֹנֹמִתְׁנָת: ÄÄL_ĿËL בֹּאֹנוֹנוֹ עֹמֹם נוֹאָמֹרְוּ כָּלְ בֹּלִם מֹפֹּא נֹאַמֹרוּ כִּלְ ניפה ספר הקרית ניקנא ונסיב ספרא דקנמא וקרא

 מַלַ_ַנְמָּלֵּבְ נַיְּצָּמֶנְבְ נַיְנָּבְ נַבְּבַבְּבַ מַלְ מַנְבְּנָבְאַ לַכַּפּּבְאַ מַלְ ויַקַּח מֹשֶׁהֹ אֶתְּהַדְּם וַיִּוְרָל תְּסִיב מֹשֶׁה יָת דְּמֶא תְּרַל

بَايُلاً لِللهُ מּמֹכִים מֹלְ כֹּלְ-עַדְּבְרַיִם בַּעִּנֵב : מִּמְּכִוּן מַלְ כִּלְ הַבְּרִית אֲשֶׁר כְּרָת יְהֹוָה עַמָּא נַאֲמַר הָא דַם קִימָא

:  נאַבוענא וֹמִבֹמֹים מוּלַנָי נאָבוּיִא נַנְעָּלְ מְאָשׁׁב וֹאַנִּדְוֹן לָבְבֶ נִּסְבְּיִל מָאָב וֹאַנִּבוּן לָבָב

رَٰ الله הַשְּׁמְנִם יְקְּבֵיה בְּעִיבְר אָבָן שְׂבָא TOGLL or וְתַּחַת רַגְּלְיוֹ בְּעַעְּשֶׁה לְבְּנָת דְּיִשְׁרָאֵל تنكيد لخمد لخكيتات نشئةكم تقيب

המר שבמיא דישראל: בּוֹ וֹאַלַבוּם בֹּהַפַּּבֹא וּבֹוֹא ניקפַב משָׁה אָת פְּלְ־דִּבְרֵוּ יִּכְתַב משָה יָת כְּלְ פִּהְנְמִיָּא

לידשין בְּדִם יִיְ תּירִין:

זְרַל עַּלְ מַדְבְּהָא:

נֹאַמָּע בַּמַכִּיל יִיָּ נַעָּבִיד וּנָקבּיל:

with all these words.' made with you in agreement covenant, which the Lord hath said: 'Behold the blood of the sprinkled it on the people, and And Moses took the blood, and

spoken will we do, and obey.'

said: 'All that the LogD hath hearing of the people; and they

And he took the book of the

half of the blood he dashed 6 blood, and put it in basins; and

And Moses took half of the

offered burnt-offerings, and the children of Israel, who

To nem ganoy eat the young men

twelve pillars, according to the

the Lord, and rose up early in

And Moses wrote all the words of

altar under the mount, and the morning, and builded an

twelve tribes of Israel.

sacrificed peace-offerings of oxen

zeovenant, and read in the

against the altar.

unto the Lord.

of the elders of Israel; 9 Nadab, and Abihu, and seventy Then went up Moses, and Aaron,

heaven for clearness. stone, and the like of the very like of a paved work of sapphire and there was under His feet the and they saw the God of Israel;

edal: (+) ויכחוב משה. מברמשימ ועד ממן מורס, וכמב מלומ שגלמוו במרס (שס): וישכם בבקר. נממשה

יכְמָטְוֵי שָׁמָיָא לְבָּרִירוּ:

ئلا نگار

i@L%4:

נטטנט

- (5) את נערי. הנכורות:
- דס שלמיס, להזות אותם על העם. ומכאן למדו רבותינו, שוכנתו אבותינו לברית במילה ומבילה והואת דמיס, שאין (9) ויקח משה חצי הדם. מי מלקו, מלקר בל ומלקו: באגנות. שמי לגנות, למלי למלי לם עולק, ולמד למלי
- הואה בלא מבילה:
- (8) ויזרוק. ענין סואס, ומרגומו וורק על מדבחא לכפרא על עמא: (٦) ספר הבריח. מגרמשימ ועד ממן מורס, ומלומ שנלמוו נמרס:
- שסיו משועבדים במעשה לבנים: וכעצם השמים לשהר. משנגאלו היה אור וחדוה לפניו: וכעצם. הַמַּהַנֶּס, בקניניס שבממנה: - במעשה לבנת הספיר. - היא הימה לפניו בשעת השעבוד, לוכור לרמן של ישראל וסממין לנדב ומביסות עד יום מנוכת המשכן, ולוקנים עד וַיְּהִי בְּשָּׁם פְּמָהָמֹבְּנַיַּט וגו' וַמְּבְּעַר בָּס בָשׁ ה' וַמֹּחֹבַל בִּקְבָׁה (10) ויראו אח אלהי ישראל. ופחכלו וסלילו ווחחייבו מיחס, אלא שלא כלס סקב"ס לערבב שמחח סחורס,

וֹגאָכֹלוּ וֹגֹּמִשׁנּ׃ (a) سِّحِاء بَهِا رَدِيَاءً هِمَا بِهِجَانَاتِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّا اللَّالِمُ اللَّا الللَّا اللَّا اللَّالَّا الللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا

لهنكقره خغزه غخزا עוֹע נוֹפֿאַ נעוו נע נפֿרָא וֹאֹלְ אֹּהֹנְלְ, בֹּנְוֹ וֹמְבֹאָלְ לְאִ נְּלְנִבֹּנִבׁוֹ בֹּנִוֹ וֹמְבֹאָלְ לָאִ

did eat and drink. hand; and they beheld God, and II children of Israel He laid not His And upon the nobles of the

ÄÄL קְּלְּ אֶתְ כֻּׁתְּתְ תְאֶבֶן וְתַמּוֹרֶתְ יָתְ לִּיָּתִי צַּבְּנָא וְאוֹרְיָתָא ת אֶבֶוֹ, טַבְּינִבר וָבִינִר אֲבֹם נֹאִשֹּׁלָר לִמּוּבֹא וֹבִוּוּ טַמָּוֹ נֹאָשֵׁוּן לִבַּ ينْعُهِد بِمَزْمَ هِلَّ مَنْفُمَ يِجِيْمَ يَهِمَد بِي خِمْسُ وَمَ خَمِيْهِمَ

בֿעֿבֿעֿג

עַר קאָלקים: קשְׁרְתֻּוֹ וַיַּעַל מֹשֵׁה אֵלְ־ رزرج 🗖 ٢٠٣٢٧ 口袋口

להג גלנים יוֹהָ אַנְעִים: וְהַנָּה צַּהַלְן וְחִיּר עִּמְּכֶם מִי" ⁺¹ בְּזָה עַר אֲשֶׁר־נְשִׁיּב אֲלֵיכֶה נֹאָק_עַנְּפְׁלָנִם אָמָּעְ מִּבְנַבְלְנִי וּלְסָבּנֹא אָמָע אִנְנִיכִוּ לְנֹא

הְעָּבֶן אָתַ הַבֶּר: מפעיר וַיִּעַל מֹשֶׁה אֶל־הְהָר וַיְכָס יִּסְלֵיק מֹשֶׁה לְשׁיּרֶא וַהַפְּא

تشخيد بنينك بنيد المخلاء וְמָים וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה בַּיִּוֹם ⁶¹ סִינַּי וַיְכַּמָּהוּ הָעָּנָן שֵׁשָּׁת נישְּׁכְּן בְּבוֹּדְיְהְנְהוֹ עַלְיהַר

۲۶۲۱<u>چ</u>۰۳۲۲: لتفظيلفه

نْݣَالُىٰ كَانُدُ למולא צאטוללי \$4LL מְמִּוֹמִמְּנִוֹעַ יסליק משה ねむに ניהושע

خظئة، سبا: בּאִית ליה דינָא יַהְקָרַב וֹבֹא אַבֹרוֹ וֹבוּר מִמְּכוֹו מוֹ עלא ער דנתוב לנתכון

הובא: הובא:

שְׁבִיעַאָר מִגּוֹ עֲנָנָא: יומין יקרא למשה ביומא בסיני נהפהי ענגא שהא והבא נפבא בנו הכ סובא

> Come up to Me into the mount And the Lord said unto Moses:

teach them. have written, that thou mayest and the commandment, which I the tables of stone, and the law and be there; and I will give thee

into the mount of God. 13 his minister; and Moses went up And Moses rose up, and Joshua

him come near unto them. you; whosoever hath a cause, let behold, Aaron and Hur are with come back unto you; and, Tarry ye here for us, until we And unto the elders he said:

the mount. mount, and the cloud covered And Moses went up into the

cloud. Moses out of the midst of the the seventh day He called unto the cloud covered it six days; and abode upon mount Sinai, and And the glory of the Lord

כמכגומו לשון מכסס: לשהר. לשון בכוכ וללול:

वेहेर्युट (खात्वेर (वे. व): מרגם כן, אֿלילי, לשון גדוליס, כמו וּמַמַּבְּילֶיהַ קְרָחֹמִיךּ (ישעיה מחֿ, ע), וַיִּחֹלֶל מון סָרוּת (במדבר יחֿ, כח), שַׁשׁ חַּמּוֹת אח האלהים. סיו מסמכלין בו בלב גס, ממוך אכילה ושמייה, כך מדכש מנמומא (בהעלומך מ"ו). ואונקלוס לא (11) ואל אצילי. סס נדב וחבייסוח וסוקנים: לא שלח ידו. מכלל שסיו רחויים לסשמלת בסס יד: ויחור

והחורה והמצוה אשר כחבתי להורותם. כל שש מלות ושלש עשרס מלות בכלל עשרת סדברות סן. ורבינו (12) ויאמר הי אל משה. לממר ממן מורס: עלה אלי ההרה והיה שם. מ'יוס: את לחת האבן

שם אסלו ונמעכב שם כל מ' יוס, שכן מלינו כשירד משה, וישמע יסושע את קול סעם ברעה, למדנו שלא היה יסושע עד מקום הגבלת חחומי ההר, שאינו רשאי לילך משם והלאה, ומשם ויעל משה לבדו אל הר האלהים, ויהושע נמה (13) ויקם משה ויהושע משרחו. לא ידעתי מס מיבו של יסושע כאן, ואומר אני שסיס סמלמיד מלוס לרב קעדים פירש באוסרום שיקד, לכל דבור ודבור מלום סמלויות בו:

יוס ממן מורס. רש"י ישן): דיכסהו העון. לסר: דיקרא אל משה ביום השביעי. לומר עשרם סדגרום, (16) ויכסהו העגן. רבומינו מולקיס בדבר (יומל ד.:), יש מהס אומריס אלו ששה ימיס שמראש מדש (עד עלרת לו אָמ חור (דברי סימיס־א ב, יע), אפרת זו מריס, כדאימא במועה (יא:): מי בעל דברים. מי שיש לו דין: יכרניס לשפוט לכל היש ריצו: חור. צנה של מריס היה, והציו כלצ צן יפנה, שנהמר וַיִּקַח לוֹ כָלֵב הֶה הֶפְבָח וַמַּלֶּד (14) ואל הזקנים אמר. צלאמו מן המחנה: שבו לנו בזה. והמעכצו כאן עם שאר העם במחנה, להיות מעטם:

نظِّلْظِّد: אַבֿבְע בּּבְאָה בַבְּיִב לְהֵנוֹ, בִּנוֹ, אַבֹבְאַ בִּבוֹהָ הִוּבָא לְהֵנוֹ, וּמָרְאֵהׁ בְּבָּוֹד יְהֹוֹהְה בְּאֵשׁ וְחֵיוּי יְקְּרָא דַיִי בְּאִישָׁא

the eyes of the children of Israel. fire on the top of the mount in of the Lord was like devouring And the appearance of the glory

\$\\$\\! (**** פֿבִיב אַבְבֹּהֹנִם נְוָם וֹאַבַבֹּהֹנִם אַבַבּהוּן וֹמָטָנוּ וֹאַבַבֹּהוּן וַנַעַּל אֶלְ הַהְהָר וַיְהָר מֹשֶׁה לְשוּרָא וַהָּנָה מֹשֶׁה בְּשוּרָא נַיְּבָאַ מְמֵּטִׁר בְּעַוֹּרְ הַמְּלֵן נְמְאַלְ מִמָּר בְּגִי עֵּנְיָּאַ יִּסְלֵיִל

forty nights. in the mount forty days and into the mount; and Moses was qu nidst of the cloud, and went up And Moses entered into the

On Erev Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, read the Haftarah on page 229 Hodesh on page 226. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, the Mafiir and Haftarah are on page 226. read as before but combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh 30:11 – 16, and the Haftarah is the special Haftarah on page 231. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, The Hafiarah is Jeremiah 34:8 -34:22 & 33:25 -33:26 on page 212. On Shabbat Shekalim, Mafiir is Exodus

يَقْرِ هُمْ خُرْدُ نَهُلُهُمْ أَنْكُلِيارِ مُجْرَمُ مُلَ حُدًّا نَهُلَهُمْ אָל ־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יִיְ עָם מִשֶּׁה לְמֵימַר: And the Lord spoke unto Moses, אמר And the Lord spoke unto Moses.

shall take My offering. heart maketh him willing ye offering; of every man whose 2 Israel, that they take for Me an Speak unto the children of

מאַנַיִם זְהָב נְבֶּפֶר וּנְחְשֶׁת: לונדרן ृ १४४५ एक्टाक्ंट श्रुष्ट व्युत्ता ندرژن:

מכומס <u>וְיְדַה</u>ָּר

וּנְקַעֶּא: ŗĊĢĠX וֹבא אַפֿבֹחִוּטֹא בּטֹפֹבוּוּ

הסְבוּן יָת צַּפְּרֶשׁוּתִי:

silver, and brass; shall take of them: gold, and And this is the offering which ye

י יִשְׁכֹלֵט וֹאַבׁלֹמֹן וֹעוָלַמַע מִּלֹּג וֹעַבַּלֹא

נמֹמ נֹמגַים: זְּהוֹרִי וּבוּץ וּמַעָּזֵי: こなしょこと and blue, and purple, and scarlet,

אַמֶּר יִדְבָּנוּ לְבְּוִ שֹׁלֵעוֹי אָעַר מוֹ פּֿלְ יִּבָּר בְּיִעַבְּיִבּ

ַ ֻ אָׁ שַּׁרוּמְוֹע מִאָּע כַּלְ-אִישִׁ וַנִפָּרִשְּׁוֹן בַּוֹעִי אַפָּרָשְׁוֹעִאַ

and fine linen, and goats' hair;

שַׁבַּבְּים נֹגַּבָּג הָמָּנִם: וּמַהְבֵּו סַבְּיונָא וֹאָהֵו הַּמָּוֹ! sealskins, and acacia-wood; י וֹמְנֵע אֵנְלֶם מֹאֹבׁמֹנֶם וֹמָנָע נַמֹהֶבּנִ and rams' skins dyed red, and

(gg): הדברום, והם היו במחלם מי יום שעלה משה לקבל הלומוח, ולמדך שכל הנכנם למחנה שכינה עעון פרישה ששה ימים ומשס וכל בני ישראל עומדיס, אלא שחלק סכמוב כבוד למשס. ויש אומריס, ויכססו סענן למשס ו'ימיס, לאחר עשרת

(18) בחוך הענן. ענן זה כמין עשן הול, ועשה לו הקצ"ה למשה שביל (נ"ל מופה) בתוכו:

כולס סולרכו למלאכת סמשכן או לבגדי כסונס כשמדקדק בסס: לקופום, לקנום מסן קרבנום לבור, ומֿחם מרומם סמשכן, נדבם כל מֿחד ומֿחד שסמנדבו. י"ג דבריס סממוריס בענין, כאן, אמם מכומם בקע לגלגלם שנעשו מסס סאדניס, כמו שמפורש באלס פקודי, ואמם מכוממ סמובח בקע לגלגלם, נקבס, וסוא לשון כלון מוב, פיישנ"מ בלע"ז (געשענק) – חקחו אח חרומחי. אמרו רבומינו, ג' מרומות אמורות (ב) ויקחו לי חרומה. לי, לשמי: חרומה. ספרשם, יפרישו לי מממונס נדבה: ידבנו לבו. לשון

לח, כוכו), ושאר הכמף הבא שם בנדבה, עשאוה לכלי שרת: אמד. ולא מלינו בכל מלאכת המשכן שהולרך שם כמף יומר, שנאמר וְכֶשָׁף פְּּקוּדֵּי הָשָׁדָּה וֹגוֹי בָּקַע לַגָּלְגַלָּמ וֹגוִי (שמות (3) זהב וכסף ונחשה וגוי. כלס במו בנרכה מיש מיש מה שנרכו לבו, מון מן הכסף שבמ בשוה, ממלים השקל לכל

ושש. הוא פשמן (יבמות ד:): ועזים. נולה של שזים, לכך תרגם אונקלות ומַעַצִּי, הבא מן העזים, ולא עזים (+) וחבלח. למר לבוע בדס חלוון (מנחוח מד.), ולבעו ירוק: וארגנון. למר לבוע ממין לבע עעמו חלגמן:

(3) מאדמים. לבועות היו אדום לאחר עבודן: חחשים. מין חיה, ולא היחה אלא לשעה (שבת כח:), והרבה מלמן, שמרגוס של עזיס שוַנָּח:

הַמִּשְׁהְה וְלְקִשְׂנֶת הַפַּמִּים:

בוסמיא: לְמְׁמָּע בִּיִּטְאַ נְלְלַמְנִינִ نَّ شَمَّا رَفَعُد خَمَمَاتِ رَمُّمَا مَمْنَع رَعَبَنَدِينَع حَيْضَتَهُ

incense; anointing oil, and for the sweet oil for the light, spices for the

جُمُول إِحَانِهُا: ל אַבְוֹנִ מֵעָם נֹאַבְוֹנִ מִלְאָנִם אַבּוֹנֵ

בְּאֵיפּוֹרֶא וּבְחוּשְׁנָא: 4点は4× ※なべれには※ ĹŸĊÏ

breastplate. 7 for the ephod, and for the onyx stones, and stones to be set,

בעוכם: נאַהֶּב, הְּכֹּנִינִ, בּנֵנְעוָן: * וֹמְתִּי בְ, מִלִבְּהְ וֹהְּכִּנִינִ, וֹהְבָּעוֹ בּנִנְעַן:

According to all that I show among them. sanctuary, that I may dwell

And let them make Me a

لْمُن نَاخُرُن خُدِ حُكُن لَكًا مُبْنِد لَحًا فِمُخْدِيا: ⁸ אוּהְלְּ אָת חַבְנַיִּת הַמִּשְׁבְּוֹ רְמִוּת מַשְּׁבָּנָא וְיָת דְמוּת כָּל ΧĊ

מְנֵאֵּנֵעְ כֹּכִלְ נַאֵּלֹאְ מִטְׁזִּגְ יִּטְׁנַ יִּנִ

shall ye make it. the furniture thereof, even so tabernacle, and the pattern of all o thee, the pattern of the

וְאַמְּה וְהַצִּי קמָהָוּ: נְהַגִּי אַרְכוּ וְאַמֶּה נְהַצִּי רְחָבִּי رعدمر الإس يجازا يوير سورا يوشراه

וְאַמְּרָא וּפַּלְגָּא רוּמִיה: נאַמּטא ופֿלגא פוטווע שַּׁבְשֵׁין אַמִּין יפַּלְנָא אִירְבֶּיה נוֹהְבָּרוּן אֲרוֹנָא דְאָעִי שִׁמִין

II pure gold, within and withour And thou shalt overlay it with a half the height thereof. breadth thereof, and a cubit and

half shall be the length thereof,

acacia-wood: two cubits and a

And they shall make an ark of

and a cubit and a half the

זְהָב סָבֶיב: بظائدا فَعَقَد لَمُشَبِث مُكِّرِد آل " וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זְהָב שָּׁהוֹר מִבָּיִת

QUIL: עַלוֹהי זיר דִדְהַב סָחוֹר וּמִבּוֹא שֹטַבּונִיש וַעַהַּבּּינִי ומחפי ימיה דעב דבי מגיי

round about. make upon it a crown of gold shalt thou overlay it, and shalt

ונשעם, ולוה לבניו לישלם שמהם כשילאו ממלרים: רבי מנחומא (מרומה ע), יעקב אבינו לפה ברוח הקדש שעמידין ישראל לבנוח משכן במדבר, והביא ארוים למלרים גווניס סיו לס, לכך ממרגס מַמְגוֹנְה, שֲׁשׁומתפחר בגוונין שלו (שס): ועצי שטים. ומחין סיו לסס במדבר, פירש

שמפורש בואמס מנוס. ולשון קטרמ, סעלאם קיטור וממרום עשן: לקדשו, וסולרכו לו בשמים, כמו שמפורש בכי משלו: ולקשורה הסמים. שסיו מקטירין בכל ערב ובקר, כמו (6) שמן למאור. שמן זימ זך לסעלות נר ממיד: בשמים לשמן המשחה. שנעשה למשות כלי המשכן והמשחר.

ולחושן. אבני סשסס לאפוד ואבני סמלואים לחשן. וחשן ואפוד מפורשים בואחס מנוס, וסס מיני חכשים: מושב כמין גומא, ונוסגין האבן שם למלאות הגומא, קרויים אבני מלואים, ומקום המושב קרוי משבלות: – לאפוד (7) אבני שהם. שמיס סילרכו שם, ללירך סמפיד סממור בוממס מלוס: מלאים. על שם שעושין לסס בוסב

(8) ועשו לי מקדש. ועשו לשמי נית קדושה:

מדבר על עביית אהל מועד וכליו: מעשר אומס. ואס לא סיס המקרא ממובר למקרא שלמעלה סימנו, לא סיס לו לכמוב וכן מעשו, אלא כן מעשו, והיס אחד מן הכלים או כשמעשו לי כלי בים עולמים, כגון שולמנום ומנורום וכיורות ומכונות שעשה שלמה, כתבנית אלו סימנו, ועשו לי מקדש ככל אשר אני מראה אומך: וכן העשו. לדורות (סנהדרין מו:, שבועות יד:), אם יאבד (9) ככל אשר אני מראה אוחך. כאן, את חבנים המשכן (מנחום כע.). המקרא הזה מחובר למקרא שלמעלה

αιζι: (10) ועשו ארון. כמין ארונות שעושים בלא רגלים, עשוים כמין ארגושקורין אישקרי"ן (שריין שראנק) יושב על

סכפורם כל שסוא, וסוא פימן לכמר מורס: שעלה למול עובי הכפורת ולמעלה הימנו משהו, וכשהכפורת שוכב על עובי הכחלים, עולה הזר למעלה מכל עובי מבים וממוץ: זר זהב. כמין כמר מוקף לו פביב, למעלה משפחו, שעשה האכון החילון גבוה מן הפנימי, עד אחד, ופחוחים מלמעלה, נחן של עך בחוך של והב, ושל והב בחוך של עך, וְמִפְּה שפחו העליונה בוהב, נמלה מלופה (11) מביח ומחוץ חצפנו. עלשה ארונות עשה בללאל, צ' על והב וא' על עך (יומא עב:), וד' כחלים ועולים לכל

צַּלְעִוֹ הַשָּׁנִית: הַאָּחָת וּשְׁמֵּי שַבְּעָת עַלְ- סִמְּרֵיה חַד וְתַּרְמֵיֹן שִׁזְּקוֹ וֹנֹטַטְּׁטַ מֹלְ אַבְׁכֹּמ פֹּמַמְטָנוֹנ צַבְעַב וֹטִיטָּנוֹ מֹלְ אַבְׁכַּמ וֹלְבְּלֵטִׁ בְּוָ אַּבְׁבַּתְ מִּבְּהָנִי זִּנְיִר וִנִישִּיגִּי בְּיִנִי אַבְבַּת הַּוֹּמֵוּ

אָנֻם זָהֶב: יי וֹלֹמִׁנִי בֹינִ לֹגֹּוֹ מִסְנִים וֹגִפּנִי וֹעַלְּבִיג אָנִינִי בֹּאָלִּוּ מִסְנִם

بنغدا ختاه: מֹלְ צַּלְמָּע בַּאַבְוֹ לְמָאָנ אָנוַ - מַלְ סִמְּבִוּ אָבוּנִיּא לְמִמָּלְ יָנִי נְעֵּבְאָנֵי אָטַ עַכּּגַּיִם בַּמַּבָּמָט נְעַמָּגִּלְ זָט אָנִיעַנָּא בַּמָּנְלַעָא

לא נפרי ממני: עו בְּטַבְעֹת הָאַרוֹ יְהְיָּר הַבַּרִים בְּעִיְקָה אֲרוֹנְאִ יְהוֹן אֲרִיחַנְּא Po shall be in the tings of T

אַמָּר אָמַן אַלֶּירָ: וֹנִיטִּטֹּ אֶבְעַבְּאַבְוֹ אֲשׁ עַהֹבְּעַ וִטִּטֵּו בּאָבוָנִא זָט סִבוּבוּטָא

נְחֵבֵּג בְּחַבָּה: אַמְּטָנִים נְחֵגִּי אָרְבְּה וְאַמָּה דְּכֵי מַרְחֵין אַמִּין וּפּּלְנָּא

לַגַּנְעַ עַכַּפַּבָּע: ַ מְלַמְּׁעִ שַּׁהְּמָּׁעַ אָטְׁם מִמְּ*הֵּרֵ בְּרָחַב הָּיִר הַצְּבֶּרֵר יְ*הְחָלִי וֹמֹמֵּוֹטַ מַּנֹוֹם כַּנַבוֹם זָנַבְי וַעַּגַּבוּגַ

עַבְּבְבָּנִם מַּבְ מָּנָנִ לַּגִּנְעָנִי: מּגְּה מִּלְ־הַכַּפָּבֶרת תַּצַּשָׁי אָת־ מֹּנְת וּכְרוּב־אֶּחָד は位款に أيوشّ جِأدِ هِلِهِ بَامِعِةُ لَ

> מַלְ סִמְּבֵיה מִּנְיָנְא: הק-הלחן זונטיה וסרמין מוקן על

ئنئة. ئنديا يَنْدُه:

אַרוֹנָא בָּהוֹן:

לא ישְרוֹן מְבֵּיה:

٣٥٠٢ ١٤٠

وبلأيك: נאַמְיַבְא יפַּלְגָּא XILŒĽ لْمُشْرِبُ حَفَيْدٍ ثَلِيْكِ مَكْلِد لِيَمْجَرِد خَوَيْدُنِي يَلَيْح

משבו סמבו כפובשא: ناتدا

ברוביא מל הרין מכא מו פפובשא שהבעון מכא יכרובא עד מסטרא וֹהַבוּג בּוּנְגא עַר מִסְטְּרָא

> two rings on the other side of it. shall be on the one side of it, and four feet thereof; and two rings $_{\rm 12}$ $\,$ gold for it, and put them in the And thou shalt cast four rings of

with gold. acacia-wood, and overlay them And thou shalt make staves of

ark, wherewith to bear the ark. on the sides of the sides of the And thou shalt put the staves

trom it. the ark; they shall not be taken

the testimony which I shall give And thou shalt put into the ark

half the breadth thereof. length thereof, and a cubit and a cubits and a half shall be the 17 atk-cover of pure gold: two And thou shalt make an

the two ends of the ark-cover. work shalt thou make them, at 18 cherubim of gold; of beaten And thou shalt make two

thereof. cherubim of the two ends atk-cover shall ye make the end; of one piece with the end, and one cherub at the other And make one cherub at the one

כמושמי מבעום, ויש לך לישבה כן, ושמי מן המבעות האלו על ללעו האחם: צלעו. לדו: שבעות על צלעו האחת. הן הן ד' עצעום שבמחלם המקרא, ופירש לך היכן היו, והיי"ו זו ימירה היא, ופחרונו בדלבד, שיסיו שני בני אדס הנושאין אם האכון מסלכין ביניסס, וכן מפורש במנחות (לח:) בפרק שתי הלחם: 👚 ושתי שמים מכאן ושמים מכאן לרחבו של ארון, והבדים נמונים בהם, וארכו של ארון מפסיק בין הבדים אממים וחלי בין (בו) ויצקה. לשון המכה כמרגומו: פעמוחיו. כמרגומו ווְיָמֵיה. ונוויום העליונום למוך לכפורם היו נמונים,

(13) בדי. מומות:

(15) לא יסורו ממנו לעולס (יומא על.):

(16) ונחה אל הארן. כמו בארון: העדה. המורה, שהיא לעדות ביני וביניכם שלויתי אתכם מלות הכתובות

שהיה עוציה מפח (קוכה ה.): אֿכון, ורמבה כרמבו של אֿכון, ומונממ על עובי הכמליס אֿרבעמס, ואף על פי שלא נמן שיעור לעוביה, פירשו רבומינו (17) כפורה. כסויעל האכון, שהיה פתוח מלמעלה, ומניחו עליו כמין דף: אמחים וחצי ארכה. כארכו של

נַקַשְׁן (דנימל ס, ו): קצות הכפורת. למשי סכפולת: ובקורנס באמלע, וראשין בולמין למעלה, ולייר הכרובים בבלימם קלומיו: מקשה. במדי"ן בלע"ו כמו דָא לְדָא לאחר עשייחס, כמעשה לורפים שקורין שולדירי"ן, אלא המיל והב הרבה בחחלת עשיים הכפורח, והכה בפמיש (18) כרבים. דמות פרלוף מינוק לסס: מקשה חעשה. שלה מעשם נפני עלמס ותחברס ברהשי הכפורת

פֿלָ, עַכְּעָבָים: אַל־אַחָיו אָל־הַכַּפַּהָת יִהְיִיּ מַּלְ־הַכַּפַּרָת نجڍنيٰت مد קעַעְקְה סֹכְבָים בְּכַנְפֵיהֶם וֹבׁוֹנ בַכֹּבׁנִם פָּבֹמָּנ כֹּלֹפָּנִם

אָנַר הָאָנוּ אָשֶׁר אָמָן אָלֶירף: مَا خُمُ مُلَامًا فَعَالِهُ لِللَّهُ مِنْ فَعَالِ فَقَالِ فَقَالِ فَقَالِ إزبية هِمـ הَوَوْدُه مِك بَهُا إِنَّا اللَّهُ اللَّهُ إِنَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

אִוֹטֹבּ אָבְבֹּדֹנ וֹחֶבֹאָבְ: (פּ) הְעָּהָה אָנוּ בְּלְאַשֶּׁר אֲצַנֶּהָ אָלוּ עַכְּבִים אָאָר עַל־אָרוֹן יי אַטַּוּ מִעָּל הַכַּפַּרָה מִבָּין ונועדותי לף שָם וִדְבַּרָהָי

נֹאַמֶּׁע נַבוֹאָ, למָטַנִי: אַמְּתִים אָרְכּוֹ וְאַמָּה רְחְבֹּוֹ لَمْمْنَ مَكِنَا مَجْنَا ₩Q.□

קוֹ זֶר זְהָב סְבֶּיב: לי נֹגפּיהָ אָתְיֹנְבַ טְּהָיִר וְשְׁאָרָ יָבִיּ

מְסָּגַרַת שְׁפַּח

למסגרתי סביב:

ald:

לַכֿבֿיל כָפּוּרִהָא יִהוֹן אַפּּי

בובוביא:

שמו לנו סבורוקא דשמין אַרונָא מִלְעֵילָא וּבַארונא נו פפובשא מכ

מִּמִוּ עַּבִּעוֹן אַמִּוּן אִנְבַכּוּה וֹעֹמֶבָּיִג فلالألا ĿŔä וֹטֹבׁ לֵנִׁנִי בַּנָ*ו*ָ וֹמִבְאָׁלִ: בּסְבַרוּתָא יָת כָּל דַאַפַּקּיר

١٩٤

خايات

וֹאֹזֹמוֹ מוֹמִנוֹ לַצַּ

はほん

اغتانا

ÜÄĞÜ.

ベト・バー・ス

קפורהקא

これはいい

יפַלְגָא רוּמִיה: אַטוֹטָאו كالأزرك אַטוטאַ

סְחַוֹר סְחַוֹר: ותעביד ליה זיר דדתב ئلايان لمُناح لمُدَّر

לגדנפיה סחור סחור: **G**ŁÁĆX バロダニィア KŢĹĠX

> shall the faces of the cherubim to another; toward the ark-cover their wings, with their faces one screening the ark-cover with out their wings on high, And the cherubim shall spread

that I shall give thee. ark thou shalt put the testimony 21 above upon the ark; and in the And thou shalt put the ark-cover

And thou shalt make a table of unto the children of Israel. mill give thee in commandment restimony, of all things which I which are upon the ark of the between the two cherubim 22 above the ark-cover, from and I will speak with thee from And there I will meet with thee,

and a half the height thereof. the breadth thereof, and a cubit the length thereof, and a cubit acacia-wood: two cubits shall be

crown of gold round about. pure gold, and make thereto a And thou shalt overlay it with

thereof round about. golden crown to the border about, and thou shalt make a border of a handbreadth round And thou shalt make unto it a

וממזרס לכפרמ: aid: מן הכפורת. - עלמה מעשה את הכרובים, והו פירושו של מקשה מעשה אותם, שלא מעשה בפני עלמה (91) ועשה ברוב אחד מקצה. שלא מאמר שנים כרובים לכל קלם וקלה, לכך הולרך לפרש כרוב אחד מקצה.

בחלל שבין הכנפים לכפורח, כדאימא בקורה (ה:): (20) פורשי כנפים. עלא מעעה כנפיסה עוכדים, אלא פרועים וגצוהים למעלה אלל ראעיהם, עיהא י' מפחים

כשסקיס אֿמ סמשכן, נאמר וַיִּמּן אֶׁמ סְעָּרָת אֶל סָאַרֹן (שמום מ, כ), ואֿמר כך וַיִּמּן אֶת סַפַּפֹּרֶת עַל סָאַרֹן מָלְמָעָלָה: לומר, שבא ללמד שבעודו ארון לבדו בלא כפורמ, ימן מחלה העדום למוכו, ואחר כך ימן את הכפורת עליו, וכן מצינו (IS) ואל הארון חחן אח העדח. למידעמי למס נכפל, שסרי כבר נממר ונסם מל סמרון מם סעדום, ויש

זו ימירה ועפלה, וכמוהו הרבה במקרה, וכה מפחר, ואת אשר אדבר עמך שם את כל אשר אנוה אומך, אל בני ישראל לבין סכרוביס, ומשס יולא ונשמע למשס באסל מועד: - ואח כל אשר אצוה אוחך אל בני ישראל. - סריוי"ו מִדַּבֵּר בֻּלְיִי מִעַּל סַפַּפֹּרֶה וגוי (במדבר ז, פע), משה היה נכנם למשכן, וכיון שנה נחך הפחח, קול יורד מן השמים נמנאר שני כתובים מכתישים זה את זה, בא הכתוב השלישי והכריע ביניהם, ובבא משָה אָל אַבֶּל מושֶר וַיִּשְׁמַע אָם הַקּוֹל מעל הכפורה. ובמקום אחר הוא אומר, ויְדַבַּב ה' פַּלְיו מַאַבֶל מועד לַאמר (ויקרא א, א), וה המשכן מחוץ לפרכת, (22) ונועדתי. כשמקבע מועד לך לדבר עמך, מומו מקום מקבע למועד, שמבה שם לדבר מליך: ודברתי אתך

(ES) קומחו. גובס רגליו עם עובי סשלחן (פקחים קמ: ובחוק' שם ד"ס אמחא):

(+2) זר זהב. מימן לכמר מלכים, שהשולחן שם עושר וגדולה, כמו שהומרים שלחן מלכים:

(25) מסגרח. כמרגומו בְּדַנְפָּחֹ, ונמלקו חכמי ישראל בדבר, יש אומריס למעלה היחה שביב לשולחן, כמו לבובוין

עַפּאָע אָמֶג לאַנְלָּגוּ בּינֹלָגוּי וֹנִינִשׁ אָעַרַנַּמַּבָּמָע מַּלְ אַנְבָּנַת וֹמֹמָּנִיםׁ אָנְבֹּמ מּבֹמָּנִי זְנִיבֹר וַנִימָּבִּנִג כְנִיי אָנַבּמ מִוֹפֿוֹ

لَلْأَكْلِللَّادِ: מֹלְ אַנְבַּׁמּ זְנִוֹטָא צִּלְאַנְבַּמּ בבבר וטטון זט הולטא

the four feet thereof. in the four corners that are on 26 rings of gold, and put the rings And thou shalt make for it four

ַבְשֵׂאִ**נ** אֶנַרַתַּשְּׁלְחֵׁן: עַמּבּׁמָּע לְבַשְּׁים לְבַּיִּים אַנִּרָא לַאָּרִיחָיָא לְמִמָּל יָת र्दे देवेंद्वप् ŢĠĠţĽĽ

פֿעולא: טַבַוֹנוֹן לַפֿבוּגְ עַּבַוֹפֹא וַבַּוֹנוֹ הוֹפֿטֹא

to bear the table. 27 rings be, for places for the staves Close by the border shall the

מְמְנֵם נֹגפּגנָ אָנִם ţΫŢ %U_UTL-42.

פֿענבא: ניהון נמלין בהון ממון וֹטוֹפֿו וֹטִבוּו בּבַּבֹּא וֹטֹהְבֹּיג וֹט אָנוּנוּוֹא צַאָהוּ

may be borne with them. them with gold, that the table 28 of acacia-wood, and overlay And thou shalt make the staves

בְּהֵן זְהֶב טְּהָוֹר מַעַּשֶּׁה אָהָם: نظمينير بشتظيني تجهد نقك

שַּׁבְּיִר יָהָהוּן: ŁiùłāŁ ĖĽŲ ŁĹŪZ ŁĊ, نظر،حقاب וְכַפְּהָיוּ וְתַשְּבֵיד שְגִסּוֹהִי וּבְוִכּוֹהִי

make them. pour out; of pure gold shalt thou bowls thereof, wherewith to and the jars thereof, and the thereof, and the pans thereof, And thou shalt make the dishes

showbread before Me always.

לְפַּׁלֵּג עַמְיִר: (פּ) עום rpon spale set upon the table אַ לְחֵים שָּׁלָים שָּׁנִים וְחָהַים מִּלְחָים אַ לְחָים שִּׁנִים אַ אַ אַ הַ

אַפּּגֹא לוֹבֹתוּ שַּׁבִּוֹרָא:

מבעות יסיו בתים לסכנים בסן סבדים: לבחים. ללורך בתים: לבדים. כתרגומו לְפַּמְבָל לְמֵבְיִיםִיָּל: (Sz) לעמח המסגרה חדיין המבעות. ברגליס מקועות כנגד ראשי סמקגרת: לבחים לבדים. אותן אומה מקגרם: - ועשיח זר זהב למסגרחו. הוא זר האמור למעלה, ופירש לך כאן שעל המקגרם הימה: שבשפת שולתן שריס, ויש אומריס למטס סימס מקועס, מרגל לרגל בארבע רומות סשולתן, ודף סשולתן שוכב על

(82) ונשא בם. לשון נפעל, יסיס נשה בס הת השלתן:

הוא אומר אשר יושך, שהיו עליו כמין שרך וכשוי, וכן במקוס אחר הוא אומר וָאָם קַשִּוֹם הַנָּשָׁךְ (במדבר ד, ז), ווה שמרגס מֶכִילְמֵישִּ, סיס שונס כדברי סמומר מנקיום הן פניפין: אשר יסך בהן. משר יכופה בהן, ועל קשומיו אלו סניפין, שמקשין אומו ומחזיקים אומו שלא ישבר. ומנקיוחיו. לו הקנים שמנקין אומו שלא ימעפש, אבל אונקלום (יכמיה ו, יא). אבל לשון מנקיום איני יודע איך נופל על סניפין, ויש מחכמי ישראל אומריס (מנחום לו.), קשוחיו פלולין, כדי שלא יכבד משא הלחם העליונים על החחחונים וישברו, ולשון מְבִילְמֵיהּ, מובלוחיו, כמו גָלְמֵׁימִי הָבִיל הלחס, ומפונלים ששה (הרח"ס גורס חמשה) פלוליס זה למעלה מוה, ורחשי הקנים שבין לחס ללחס פמורין על חומן יּמְכִילְמֵישִּ, סן סִניפּיס, כמין ימדות וסב עומדין בארך, וגבוסיס עד למעלס מן סשלמן סרבס כנגד גובס מערכת לחס ללחס, כדי שמכנס סרוח ביניסס ולה ימעפשו, ובלשון ערבי כל דבר חלול קרוי קסו"ה: 💎 ומנקיוחיו. - מרגומו סיסדקין לארכן, דוגממן עשה של זהב, ומסדר ג'על ראש כל לחס, שישב לחס האחד על גבי אומן הקניס, ומבדילין בין על שמי המערכות, שנהמר וְנָמַפְּ עַל הַפַּעֲבֶבֶה לָבֹּנֶה וַבָּה (ויקרה כד, ו): וקשוחיו. הן כמין חלהי קנים חלולים השולחן, ואומו דפום קרוי קערה: – וכפוחיו. - הן בזיכין שנומנין בהם לבונה, ושמים היו לשני קומלי לבונה שנומנין ששרי לר דפום והב ודפום ברול, בשל ברול הוא נאפה, וכשמוליאו מן המנור נומנו בשל והב עד למחר בשבח שמקדרו על פנים רואין לכאן ולכאן, לצדי סבים מוס ומוס, נומן ארכו לרמבו של שולמן, וכמליו וקופים כנגד שפם סשולמן. וסיס פרולה משמי רומומיה, שולים לו לממה, וקופל מכאן ומכאן כלפי מעלה כמין כומלים, ולכך קרוי לחם הפנים, שיש לו (92) ועשיה קערותיו וכפותיו. קערומיו וס סדפום, שסיס עשוי כדפום סלמס, וסלמס סיס עשוי כתין מינס

(30) לחם פנים. שישלו פניס, כמו שפירשמי, ומנין הלחס וקדר מערכומיו, מפורשיס באמור אל הכהניס: נום' יום ומים ב' לשון סכך וכסוי מם:

بَوْدُلِيْ بَارِنَ فَيْؤِدُ نَارِنَا: יְבְבָה וְקְנְה גְּבִיעֶנִיה כַּפִּתֹּנֵיה עַמָּנוָבֿע אלישי מקשה העשה (בספרי ספרד נְגִיד הִּהְעַבְּיִד מְנְרָהָא שִׁרַה וְשְּׁמְיִם מְנָנִע זְּנָב מְנִיר

וֹמומּנֹבֹא מִנַּבּי וֹבוּנוֹ:

ילוני כּלִידַנּא וְתַעְּבֵיר מְנָרְתַא דְּדְתַב דְּכֵי

one piece with it. knops, and its flowers, shall be of base, and its shaft; its cups, its candlestick be made, even its 31 peaten work shall the candlestick of pure gold: of

And thou shalt make a

מְצְּבְּה תַשְּׁנֵי: בַאָּטְׁב נְּאָבְאָב לֵנָג מִנְּבְּב בַּנְג מִנְבְּב בַּנְג מִנְבָב בַּנְג מִנְבָב בַּנְג מִנְבָב בַּנְג מִנְבָב ْ שָׁלֹשֶׁהוּ קְּנֵי מְנֹרָה מִצִּיְהִ הְּלְהָא קִנִּי מְנְרְהָא מִפִּשְׁרַה וְׁמְּמֵּׁנִי לַלְּוֹם וְגֹּאִנֹם עֹגִּנֵיוֹ וְמִטֹּא לַנִּוֹ וָפַבוֹן עֹפַסְׁנַנִיאַ

מסטרה הנינא:

thereof; candle-stick out of the other side three branches of the out of the one side thereof, and three branches of the candlestick foing out of the sides thereof: And there shall be six branches

three cups made like

מָן_הַמָּנֶרֵה: צו לששת הקורם היצאים בּפְּנְר הָאָטְר כִפְּתַּר נְפָּרַח بهٰدِهُن بُخفِرت طُهُظَيْرِت وَقِرِدَ بَهُٰ بَهُ لَا كَانَ فَعَالَا لَا قَالِهُ
وَقُرْدً فَعَالَا لَا كَانَ اللَّهُ שָׁלְשֶׁר וְנְבַעִּים

حَا كَمُشَعُ كَثِياً لَاتُخَيَّا مَا מהובול ČĠĸĹĸł حذبنا ظلانا

going out of the candlestick. a flower; so for the six branches in the other branch, a knop and cups made like almond-blossoms 33 a knop and a flower; and three almond-blossoms in one branch,

מְשְּׁמְבְיִם כּפְּשְׁבִינִי יִפְּבְבְּבִינִי: מְצְּיִבְיוּ שִּׁבְּבִיאִ יְשְׁנְשִּׁבְּבִיאִ ^{₽€} ובמְנִבֶּר אַבְבְּעָה וּבְעָנְרָה וּבְעָנְרָהְא אַבְבָּעָא כַּלְיִבְין

thereof. knops thereof, and the flowers 34 made like almond-blossoms, the And in the candlestick four cups

יעשם לבדם וידביקם: לכפסור: ופרחיה. ליורין עשוין גס כמין פרסין: ממנח יהיו. סכל מקשס יולה מסוך הסיכם סעשם, ולה שלפני השרים, וקורין להם פימל"ש, ומנין שלהם כמוב בפרשה כמה כפמורים בולטין ממנה וכמה מלק שבין כפמור כמין מפוחים היו, עגולין סביב, בולטין סביבום הקנה האמלטי, כדרך שעושין למנורות וקורין להם מדירו"ם, ואלו עשויין מוהב, ובולטין ויולאין מכל קנה וקנה כמנין שנמן בהם הכמוב, ולא היו בה אלא ששרי כמין בוך, לציק סשמן למיכו ולמם ספמילם: - גבישיה. - סן כמין כוסום שעושין מזכוכים, אֿכוכים וקלרים, יולאין הימוה ולמעה: וקנה. הקנה האמלעי שלה העולה באמלע הירך, וקוף כלפי מעלה, ועליו ור האמלעי מאליה, לכך לא נכמב מעשה (מנמומא שם): ירבה. הוא הרגל של מטה העשוי כמין מיבה, ושלשה רגלים (מנמומא בסעלומך ג), לפי שסיס משס ממקשס בס (מנמומ כמ.), אמר לו סקב"ס, סשלך אם סככר לאור וסיא נעשימ סקורנס, ולשון מקשס מכח קורנס, בטדי"ן בלע"ו כמו דָח לְדָח נְקַשְׁן (דניחל ס, ו): דיעשה המנורה. מחליס סקנים אילך ואילך: – מקשה. - מרגומו נְגִיד, לשון סמשכס, שממשיך אם סאיברים מן סעשם לכאן ולכאן צסקשם כדרך סלורפים שקורין שולדיר"ן, אלא כולה באה מחמיכה אחח, ומקיש בקורנס וחוחך בכלי האומנוח, ומפריד (1E) מקשה חיעשה המגורה. עלם יעענס מוליום, ולם יעעם קניס ונרומיס מיבריס מיבריס, ומחר כך ידביקס

גובס ראשיסן שוס לגובסו של קנס סאמלעי סשביעי שממנו יולאיס סששס קניס: ויולאין מסוך קנם האמצעי זה למעלה מזה, השחשון ארוך, ושל מעלה קצר הימנו, והעליון קצר הימנו, לפי שהיה (28) יוצאים מצדיה. לכאן ולכאן, באלכפון נמשכים ועולין עד כנגד גובסה של מנורה, שהוא קנה האמלעי,

בולמין מכל קנס וקנס: כפחור ופרח. סיס לכל קנס וקנס: (5E) משקדים. כמרגומו, מנוייריס סיו, כדרך שעושין לכלי כמף ווסב שקורין נימל"ר: ושלשה גבעים.

סכרע (יומל גב:), מין ידוע מס גביעים משוקדים, מו משוקדים כפמורים ופרמים: למעלס מן יליאם סקניס סיולאין מלדיס: – משקדים בפחוריה ופרחיה. זס אחד מחמשס מקראום שאין לסס (46) ובמגרה ארבעה גבעים. - בגופס של מנורס סיו ארבעה גביעים, אחד בולע בס למעס מן סקנים, וסג'

הקנים היצאים מן־המנרה: هُرْد بَاعْدُرُت مِقْرُبُت جُهِيْمُتِ הקנים ממּנָה וְכַפְּהֹר מַחַת־ אַ מְמֶּנְה וְכַפְּמִר מַחַה שְׁנֵי رَحُومُ مُنَامٌ هُذُ مَهِزُهُ إِن إِن الله مِ الله مِ الله مِ الله مِ الله مِ الله مِ الله مِ الله م

מָּבִינב: יה, כַּלָה מִקְשָׁה אַחָה זְהָב פּוּלַה נִּיִּדְא חַדָּא דִּדְחַב כפיריהם יקנקם

مَح_مَثد فَدُنك: إتربير المحيرة إتهاد إمرازم بمحتونه انتأا ן שְּׁבְּשְׁ אָת־נֵרֹהֶיָיה שְׁבְּשְׁה וְתַעֲבֵיר יָת בּוֹצִינִהְא שְׁבְשָּׁ

מַבונוב: וּמַלְקְּחֵוּיִהְ וּמַּחְתֹּהֵיהִ זָּהֶב וְצִירְתַהָּא שהור: דְּדְתַב דְּבֵי:

אָנו בָּלְ־הַבֶּלֶים הָאֵלֶה: ⁶⁶ ככָּר זְהָר שְׁהָר יַשְׁשָׁה אַהָה פּבְּרָא דְרַהְּבָּא דְּכָּיָא יַשְׁבָּרִי

אַמָּה מְרְאֶה בְּהֶר: (ס)

בּוֹפַלון מוֹ מִוֹבַעָא: كثنا ينتقد كيفشع كثنا בּבְּלַבַּע וְחַאָּיִר הָחות הָבַין

ظهِّونَا بَهَدَرَدَا بَهِدِرَدَا مِوْدَ رِبَارًا

מֹלבוֹנוֹ לִפֿבוֹא:

וֹטַע וֹע כּֿלְ מָנָיָא עַאָּבֶּוּן:

יַנַיהְהְיָנַהָא

משבון במורא: יי וּךְאָה וַעֲשֵׂה בְּתַּבְנִיהָם אֲשֶׁר־ וַחְזִּי וַעֲבִיד בִּדְמוּהְהֹוֹן דְּאַהְּ

> candlestick. the six branches going out of the branches of one piece with it, for with it, and a knop under two 35 under two branches of one piece of one piece with it, and a knop And a knop under two branches

pure gold. whole of it one beaten work of 36 shall be of one piece with it; the Their knops and their branches

light over against it. light the lamps thereof, to give 37 thereof, seven; and they shall And thou shalt make the lamps

pure gold. snuffdishes thereof, shall be of And the tongs thereof, and the

be made, with all these vessels. Of a talent of pure gold shall it

being shown thee in the mount. after their pattern, which is And see that thou make them

אורם אל לד פני הקנה האמלעי שהוא גוף המנורה: שבראשי הקנים היוצאים מצדיה, מוסבים כלפי האמצעי, כדי שיהיו הנרוח כשחדליקם מאירים על עבר פניה, מוסב (פ) אח גרוחיה. כמין בויכין שנומנין במוכן סשמן וספמילומ: והאיר על עבר פניה. עשס פי ששם סנכומ בפרשח בהעלוחך, עד ירכה עד פרחה. ואם חדקדק במשנה זו הכחובה למעלה, המלאם כמנינס איש איש במקומו: בקנס סאחד כפחור ופרח, וג' למנורס, שואמר משוקדים כפחוריס ופרחיס, ומיעוט פרחים שנים, ואחד סאמור לממס אלל הירך, והאחד בג' מפחים העליונים עם ג' הגביעים, וחשעה פרחים היו לה, ו' לששח הקנים, שואמר שהקנים יולאים מהם, ושנים עוד נאמרו במנורה, שנאמר משוקדים כפחוריה, ומיעוע כפחורים שנים, האחד לכל אחד ואחד, וארבעה צגופה של מנורה הרי כ"ב, ואחד עשר כפחורים, ו' צששת הקנים, וג' צגופה של מנורה ומפחיים חלק, ושחיירו שם ג' מפחים, שבהם ג' גביעים וכפחור ופרח, ומלאו גביעים כ"ב, י"ח לששה קנים ג' קנים יוצאים ממנו, וטפח חלק, וטפח כפחור ושני קנים יוצאים ממנו ונמשכים ועולין כנגד גובסם של מנורם, כפסור ושני קנים יולאים ממנו אילך ואילך נמשכים ועולים כנגד גובהה של מנורה, עפח חלק, ועפח כפסור ושני פרחים לבד מן סג' כפחרים שהקנים נמשכין מחירן, שנאמר וכפחור חחח שני הקנים וגו', ומפחיים חלק, ומפח ושני פרחים האמורים במנורה עלמה, שנאמר משוקדים כפחוריה ופרחיה, למדנו שהיו בקנה שני כפחורים ושני יְבַכֶּס עַד שָּרְסָס (בֹּמַדְבֹר ח, ד), ועפחייס חלק, ועפח שבו גביע מסחרבעס גביעיס, וכפחור ופרח משני כפחוריס סמשכן (מנחוח כח:), גובסס של מנורס י"ח מפחיס, סרגליס וספרח ג' מפחיס, סוח ספרח סחמור בירך, שנחמר עַד (35) וכפחור חחח שני הקנים. ממוך סכפמור סיו סקניס נמשכיס משני לדיס מילך ומילך. כך שנינו במלמכת

ולשון מחחה פויישד"ה בלע"ו כמו לַמָּפּוֹח מָשׁ מִיּקוּד (ישעיה ל, יד): בזיכין קעניס, שחומה בהן את האפר שבנר בבקר בבקר, כשהוא מעיב את הנרוח מאפר הפתילות שדלקו הלילה וכבו, שלוקחים בסס קרויים מלקחים. וַצְבְּיְמָבֶחׁ שחרגם חונקלום, לשון לבח, מוליי"ש בלע"ו ומחחוחיה. סס כמין (88) ומלקחיה. סס סלבמים סעשויין ליקח בהם הפחילה מחוך השמן, לישבן ולמושכן בפי הנרוח, ועל שם

וסקלע ארבעה זהובים: ושל קדש סיס כפול, ק"ך מנס, וסמנס סוא לימרא ששוקלין בס כמף למשקל קולוני"א, וסס ק' וסוביס, כ"ס שלעיס, (95) ככר זהב שהור. שלא יסיה משקלה עם כל כליה אלא ככר, לא פחוח ולא יותר, והככר של חול ששים מוה,

לו סקנ"ס מנוכס של אש: אשר אחה מראה. כמכגומו דְּפַּּ מִמְהַוַיִּ בְּמִירָם, מִילו סיס נקוד מכאס נפמ"מ, סיס (04) וראה ועשה. כלס כלן בסר מבנים שלני מכלס לומך. מגיד שנתקשס משס במעשס סמנורס, עד שסרלס

מַצְשָׂר חֹשֶׁב מַצְשָׂר אָמֶם: נאַבְנְמָן וִנְיַלְמָּנִי מָּנִוּ כַּבְבָּים יייי יִריעָת שַשָּׁשׁ מְשְׁיָּר וּהְבֵּלֶת יִרִיעָּן דְּבוּץ שְׁיִּיר וְתַבְּלֶא

נְטִבענְ: בַּרוּבִין עוֹבָר אִימָן הַעַּבֵּיר נאַבְגְּוָנְא יצְבַע זְהֹוֹרִי צִּירָת נֹמִי בַ עַּמְׁמַבְּׁלֵ עַלְּמְּשְׁבִי בְּלְמָּבְ נִנִינִ בְּמָבְּלֵיִא עַלְּבִיגַ בְּמָבִּ

cherubim the work of the skilful purple, and scarlet, with fine twined linen, and blue, and tabernacle with ten curtains: of Moreover thou shalt make the

workman shalt thou make them.

 $I\Lambda XX$

- בְּאַמְּׁה הַיְּרִיעָה הָאָהָת מִדְּה ¿ וֹמֹמְוֹנִים בֹּאֹפֶּׁנִי וֹנְיַטַבְ אַּוֹבַּהַ
- אַנוֹע לְכַּלְ עַוֹּוֹנִי הָּעִיּ אַבֶּרוּ הַיְרִיעָה הָאַהַת שָׁמֹנֶה

שׁבָּא מֹמִשׁעֹא שׁבָא לַכַּל XLEG ממבון ושמני אמון יפוטוא メドアベン ביריעקקא הדרא

one measure. cubits; all the curtains shall have the breadth of each curtain four be eight and twenty cubits, and The length of each curtain shall

ÄTÜT: יְרִיעֹת חְבְרֵת אָשֶׁר אֶלְ־ מְלְפְפָּן חַדָּא עָם חַדָּא: הַמֵּשׁ הַיְּרִישָׁת מִּהְיֶּיוֹן חְבְּרֹת

אָל־אַחֹקָה וְחָמָשׁ הַבְא עָם הַדְא נַהְמֵּישׁ יִרִיעִּן تتقيم نديمًا نكننا فخففًا

coupled one to another. other five curtains shall be 3 together one to another; and the Five curtains shall be coupled

نائلة الم הַוְרִיעָּה הַקִּיצִּוֹנְה בַּמַּהְבֶּרֶת תַּעְּבִיר בְּסִפְּחָא דִּירִיעַׂהָאֹ בַּחַבְּרֶת וְבֵן תַּעֲשֶׁת בִּשְׁבַּת מִסִּמְרָא בֵּית לֹוֹפֵּי וְבֵן שְׁפָּׁת הַיְּרִיעְהֹ הְאֶהְת מִקְצֶה עַל סִפְּהָא דִּירִיעַהְא חַדְא וֹמֹמָּגִעׁ בְּבְצֹּעִר שַּׁכְבֵער מַּבְ וַעַמַּבָּגִיר מַּוּפָּגוּ בַּעַבְבָּאָ

בְּסִמְרֵא בֵּית לוֹפֵּי הָנְיָנֶא:

one to another. set; the loops shall be opposite the curtain that is in the second To agbe and in the edge of the one curtain, and fifty loops Fifty loops shalt thou make in

that is outmost in the second set. make in the edge of the curtain

first set; and likewise shalt thou

And thou shalt make loops of

curtain that is outmost in the one upon the edge of the one

श्रृंधुत श्रुंदे[−]श्वतंतृतः הַשְּׁגָיִת מַקְבִּילִת הַקָּלְאָת הַלְּאֵיּ מכולו הווביא שבא לשביל ĘġĠĠĊ ŸÄ∟ בּירִיעַקה דְבַית לוֹפֵי הָנְנָנָא けべれて 4444 נְחֲמִשֶּׁים בִּירִישְּׁהָא חֲדָאׁ ַב<u>אָ</u>בות והמשין 口は欲に口 ڴڴۼٮ תַּצְשָׁרוֹ חַמִּשִׁין מנובול التقة الم

בין מושה לנמשה): פסרונו אסה מראה לאחרים, עכשיו שנקוד חטף קמן, פסרונו דאם מסחוי, שאחרים מראים לך (שהנקוד מפריד

בומלים, פרליף אמד מכאן ופרליף אמד מכאן, ארי מלד זה ונשר מלד זה, כמו שאורגין מגורום של משי שקורין בלע"ו ברובים מעשה חשב. כרוניס סיו מלויירין נסס באריגמן, ולא נרקימס שסוא מעשס ממע, אלא באריגס נשני וג' של למר, וכל מוט ומוט כפול ו', סרי ד' מינין כשקן שוורין ימד כ"ד כפלים למוט (בריימה דמלהכה המשכן): לכקומן: שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני. הרי ארבע מינין ימד בכל מוע ומוע, אמד של פשמיס, (I) ואח המשכן העשה עשר יריעוח. לסיום לו לגג, ולמסילום ממוץ לקרטיס, שסיריעום מלויום מלמוריסן

בדבר שסוא לשון נקבה, ובדבר שסוא לשון וכר אומר איש אל אחיו כמו שנאמר בכרובים, ופְגַיֶּשֶׁם אִיש אֶל אָמִיו (שמות (5) חהרין חוברות. מופכן נממע וו כלד וו, ממעל בד וממעל בד: אשה אל אחוחה. כך דרך סמקרם לדבר

סמבור. קבולם ממשם סיריעום קרויס מוברם: וכן חעשה בשפח היריעה הקיצונה במחברת השניה. (+) לולאוח. לנו"לש בלע"זוכן מרגס מונקלום עַנוּבִין, לשון עניבס: מקצה בחוברת. במומסיריעס שבמוף

של וו, וזסו לשון מקבילום, וו כנגד וו, מרגומו של כנגד, לקבל. סיריעום ארכן כ"מ ורמבן ארבע, וכשמבר ממש יריעום וכמדמן ביריעס זו כן יסא במברמס, כשמפרוש מוברת אלל מוברת יסיו סלולאות של יריעס זו מכוונות כנגד לולאות (a) מקבילות הלולאות אשה אל אחותה. שמור שמעשס סלולמים נמדס ממם, מכוונים סנדלמן זו מזו, באומס יריעס שסיא קילונס, לשון קלס, כלומר למוף החוברת:

- המשבו אחר: هُرَّ هِيَامِة قِهِدٍ فِي الْمِيْدِ ן הְבְּרְהָּ אָת־תַיְרִיעֹת אָשֶּׁה הַדְתַב וּהָלְפָּיף יָה יָרִינְהָהָ וֹמֹמֻּיִיםׁ שַׁנִמָּיִם כַּוְבֶּיָר וַעַּמְּבִיר
- יַם בַּאָר אַנְיַם: עَשְׁהֵי עֶשְׁבֶּר וְשְּׁמִיתְ יְרִיעָּת מִּלְּיִם לְאָבֵל
- אַּעָּע לְתַּמִּשׁׁי מֹמִּבָע וֹנִימְע: בְּאַמְּה הַיְּרִיעָה הָאָחָת מִדְּה » שָׁלִשִּׁים בְּאַמְּׁה וְרָחַב אַרְבָּע ヹゖ゙゙゙゙゙゙゙゙゚゙゙゙゙゙゙゚゙゙゙ヹ 行ダゴロ
- אָל_מוּלְ פַּׁנָי הַאָּהָלִי: וְכְפַּלְמַ אָּטַ עַוֹּבוּנְעָ נַמְּמָּנִע ﴿ إِذِهِ لَهُن شِم نَالُا مُن لِ خُلُا لْنَافَلُيُّ \$עـثَاقَهِ تَأْلُدُهُ لِيُكْرَفُنُكُ ثَنْ تُقَرِّهِ نُدَهًا
- הַתבַבֶּרת הַשֶּּנִית: לְלְאָע מַּלְ חִפַּע עַיְרְיִהְיִם הַנִּבְּין עַלְ סִפְּּחָא דִּירִיעַהָּתְא ترم يخزي جِبَجِيْهِ رَبَيْضُونِ جَمَعِتِهِ جِبَهَ كُنُو ابْتَهِضًا ou עַל שְׂפָּת הַיְּרִישְׁה הַלְּ הָאָהְת עַל סִפְּּהָא הִירִישָּהָא חַדָּא

- ניהי מַשְּׁכְּנָא חַר:
- מּמִּבׁוּ וֹנוּמֹן שַּׁמַּבִּיג וֹטִבעוֹ: לַפֿבֹסא מֿכ מַמִּכֹּנֹא שַבַא
- :الـدليّا: מְאַבַוֹבָא בַבַּבָּא מָּאָבִי ПŢХ שׁלְטִׁנוֹ אַמִּנוֹ וּפּוּטִוֹא אַנִבּה ÜĽΧ と、し、流位器
- ひかい ひんりょ ₫₫≒、ム לעוִג וֹנוּימוּף וֹנו וֹנִימַּלִּא וֹנִת הַנת נוֹנהֹן
- דבית לופי הנינא: לְלְאָנ וֹנַהְּבָּיִר пάψrſ מנובין

- whole. that the tabernacle may be one one to another with the clasps, 6 of gold, and couple the curtains And thou shalt make fifty clasps
- thou make them. tabernacle; eleven curtains shalt 7 goats' hair for a tent over the And thou shalt make curtains of
- measure. eleven curtains shall have one of each curtain four cubits; the 8 be thirty cubits, and the breadth The length of each curtain shall
- the forefront of the tent. double over the sixth curtain in curtains by themselves, and shalt 9 curtains by themselves, and six And thou shalt couple five
- the second set. the curtain which is outmost in to ages of a noqu sqool tith bas that is outmost in the first set, on the edge of the one curtain And thou shalt make fifty loops

וממברן בסן: (อ) קרסי זהב. פירמיל"ם צלפ"ו ומכניפין רמשן מחד צלולמום שבחוצרם וו, ורמשן מחד צלולמום שבחוצרם וו, ונסס אם הפרוכס סחם הקרסים, ואם כדברי הברייסא הואם, נמלאס פרוכם מעוכה מן הקרסים ולמערב אמה: הזורק למ:), אין היריעום מכסום את עמודי המורח, וט' אמום חלויום אחרי המשכן, והכסוב צפרשה זו מסייענו, אחורי המשכן שבמערב, ושחי אמום החחחונות מגולות. זו מלאחי בברייחא דמסכח מדוח, אבל במסכח שבח (פרק במוכח אלא די (ברש"י ישן חמשה) עמודים, שהמסך פרוש וחלוי בווין שבהן כמין וילון, נשחיירו ח' אמום החלויין על המשכן לארכו, ואמה כנגד עובי ראשי הקרשים שבמערב, ואמה לכסום עובי העמודים שבמורח, שלא היו קרשים אמות המחחונות מגולות. רחבן של יריעות ארבעים אמה כשהן מחוברות, עשרים אמה לחוברת, שלשים מהן לגג חלל הקרשים שעוביים אמה, נשמיירו מ"ו אמה, מ' ללפון ומ' לדרום מכסום קומם הקרשים שגבהן עשר, נמלאו שמי סיריעות ארכן לרחבו של משכן, עשר אמות אמלעיות לגג חלל רוחב המשכן, ואמה מכאן ואמה מכאן לעובי ראשי אמומ, שנאמר ולירכמי המשכן ימה וגוי, ושני קרשים למקלעות הרי עשר, ובמקומה אפרשה למקראות הללו. נומן מימנה, וכן ללפון, וכל קרש המה וחלי ההמה, הרי שלשים מן המזרח למערב. רוחב המשכן מן הלפון לדרום עשר יחד נמלה רחבן כי, וכן החוברת השנית. והמשכן הרכו שלשים מן המורח למערב, שנהמר עשרים קרשים לפהח נגבה

- (ד) ירישות עזים. מעולס של עזיס: לאחל על המשכן. לפרוש הומן על היריעות המחמונות:
- סיא סאמס סממובס בנקב סאדן, שסאדנים גבסן אמס: מכאן, לכפות אחת מסשחי אמות שנשארו מגולות מן סקרשים, וסאמס סחחחונס של קרש שאין סיריעס מכסס אוחו, (8) שלשים באמה. שכשנומן ארכן לרומז המשכן כמושנמן אם הראשונום, נמלאו אלו עודפום אמה מכאן ואמה
- רחבה היה חלוי, וכפול על המסך שבמורח כנגד הפחח, דומה לכלה לנועה המכוסה בלעיף על פניה: (9) וכפלח אח היריעה הששיח. סעודפת גלנו סעליונות יותר מן סתחתונות: אל מול פני האהל. חלי

וְהַנֶּה אָהָר: בּגְּלָאָט וְטִבּוֹשׁ אָטַ עַאָּטִר בּהַתּבּיָּא וֹמֹמָּוֹטַ כֹּוֹכֵוֹ נֹעַמָּט עַמַמָּמִם וֹעַמַּבִּיג

מַמַּכֹּלָא וֹנִבוֹנְ עַב: بناحقيك אָת עַפְּרְסִים עַמְשָׁין וָתַעֵּיל יָת פּוּרְפִּיָּא GILGIL

together, that it may be one. the loops, and couple the tent п of brass, and put the clasps into And thou shalt make fifty clasps

מַל אַדוֹרֵי הַמִּשְׁבֶּן: חַצִּי הַיְרִיעָה הַעֹּבֶּפָת מִסְבַּח וַמְבַע הַעּבְּוּ בִּירִיעָת הַאָּהֵל

בּינְקְרָא מִסְרַח עַל אַחוֹרֵי מַהְּכֹּלִא פּּלְנִינִן וֹבִימָּטַא ίὰĽΔ̈́Χ كركرك せいには

the back of the tabernacle. remaineth over shall hang over the tent, the half curtain that Least remaineth of the curtains of And as for the overhanging part

מגָה וּמָנֻה לְכַפֹּהְוֹי: بَبَرْت مِكْبَ عِلَا خِدِرَ يَوْضُولُا ^{ε1} בְּעַבְּרְ בְּאָבֶרְ יְרִיעָּׁת הָאָהֶל ក្រុងផ្ទុំក ជុំក ក្រុងផ្ទុំក ជុំរក់

خر فرينين: סמבי משכנא מכא ימכא וֹבו סבום מּכ خلينابد ĊXĹĿ נאַמוֹשא מכֹא נאַמוֹשא מכֹא

And thou shalt make a covering on that side, to cover it. the tabernacle on this side and To sabis ant ravo gnad land, tanst the length of the curtains of the of that which remaineth over in

and the cubit on the other side,

And the cubit on the one side,

שַׁטְׁהָהֶנִם מִלְמֶּהֹלְנִי: (פּ) אַיקָם מְאָבְמָים וּמִכְּמָה עֹרָת יי וְשְׁמְּיִםְ מִכְּסָהוֹ לְאֲהֵל עֹרָת

מַלְמֶּילָא: וְחוּפְאָר דְעַשְׁבֵּי **סְטְינוֹגָא** מַסוּמָבֿוּ וַתְעָבְיר הופָאָה לַמַשָּׁכָנָא And thou shalt make the boards red and a covering of sealskins

14 for the tent of rams' skins dyed

acacia-wood, standing up.

15 for the tabernacle of

בַּבְּי שְׁמָבִים עַמָּבִים: ددس لمُشِرَبُ عُن يَنظُلُشُرَت كَمَاشُخُلًا لَيَمْتُرُدُ بُن يَحَنَّهُ خُمَشُخُتُهُ

בּאָמִי שִׁמִּין לַנְמִין:

the breadth of each board. a board, and a cubit and a half Ten cubits shall be the length of

تَقْلُمُ بِهُلُهِ: פּוּטִיְא דִּדְפָּא חַד: וַאַמְּה וַחֲצָי הֶאַמָּה רֻחַב וַאַּמְּהָא ※食品を iĠĊ(iU מַשְׁר אַפּוּנִים אָבוֹב בַפֿבוֹת הַמַּב אַפּגוּ אַנִּבַכֹּא בַּבַפֿאַ

לימין ולשמחל: מגולות בקרשים: אחורי המשבן. סול לד מערבי, לפי שספתת במורת שקן פניו, ולפון ודרוס קרויין לדדין, נשלרו שמי למום רוחב חליס, עודף על רוחב המחחונום: - חסרה על אחורי המשכן. לכקוח ב' לתוח שהיו היו עודפות על המחמונות חלי היריעה למערב, שהחלי של יריעה אחח עשרה הימירה, היה וכפל אל מול פני האהל, כמו שנאמר בקן לאכל על המשכן, וכל אכל האמור בקן אינו אלא לשון גג, שמאסילות ומסככות על התחתונות, וקן (12) וסרח העודף ביריעות האהל. על יריעות המשכן. יריעות האהל כן העליונות של עוים, שקרוים אהל,

דרך ארן, שיסא אדם מס על היפה: יריעות המשכן שמי אמות: יהיה סרוח על צדי המשכן. ללפון ולדרוס, כמו שפירשמי למעלם. למדס מורס (13) והאמה מזה והאמה מזה. ללפון ולדכוס: בעדף באורך יריעות האהל. שקן עודפות על מורך

ולדברי רבי יסודס, מכקס אחד סיס חליו של עורות אילים מאדמים וחליו של עורות תחשים: ממנו מכסה עורום מחשים, ואומן מכסאום לא היו מכסין אלא אם הגג, ארכן לי ורחבן יי, אלו דברי רבי נחמיה. (14) מכסה לאהל. לאומו גג של יריעום עזיס, עשה עוד מכסה אחד של עורות אילים מאדמים, ועוד למעלה

שוכבים, לסיות רוחב סקרשים לגובה הכתלים קרש על קרש: אישענגי"ש בלע"ו שיסא אורך הקרשים וקוף למעלה בקירות המשכן, ולא מעשה הכחלים בקרשים הבבלי בפיום שלו, עם מעש מַוּוֹרְוִיס קורום במינו סֿרויס, שנודרוו לסיום מוכניס בידס מקודס לכן: – עצי שמים ואמר להם שעתיד הקב"ה לצוום אותן לעשות משכן במדבר מעלי שמים, ראו שיהיו מוומנים בידכם, הוא שישד שנומדין ומיוחדין לכך. יעקב אבינו נטע ארוים במלרים, וכשמח, לוה לבניו להעלוחם עמהם כשילאו ממלרים, (EI) ועשיה אה הקרשים. סיס לו לומר ועשים קרשים, כמו שנאמר בכל דבר ודבר, מסו סקרשים, מאומן

שלרכו של משכן לכ' קרשים שיסיו בלפון ובדרום מן סמורח למערב, ל' המה: (16) עשר אמות אורך הקרש. למדנו, גלסו של משכן עשר למות: ואמה וחצי האמה רוחב. למדנו,

تَمْمُكُ كَالِمُ لِمَامُكُا: ﴿ يَعْلَمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ لَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال מְשֶׁבְּבְת אִשֶּׁה אֶל־אֲחֹמָה בֵּן מְשׁוּלְבִין חַדְ לְבָבֵיל חַד בַּן שְׁמֵּי יָדְוֹת לְמֶּנֶשׁׁ תְאֶּחֶׁד מְּבֵין צִירִין לְּדַפָּא תַד

תְּלֶלֶבְי: מְּמְבִּוֹם לְבַבְּמִּ לְפַּׁאֵּט זְיִנְבְּר מִמְבִוֹן בַּפּּוּן לְבוּיִם מִיבָר

מַנְתְיהַ הַאָּנְתְר לְשְׁתֵּי לְהָרֵין צִירוֹהִי: خِمُقَد نَبِئِد نِمُثَدُ لِمُثَرِّبُ אָבְיִנִים מַּחַתּ־הַקָּבֶּישׁ הָאָּחָר مَّ فَالله مُهُدِّر لَا فَأَلْمُ مُرْدًا لْمَلْخُمْرَ مَلَّزَرِ كُفُلِ سَمَّيُ لِمَلْخُمُنَا فَفُرْدًا لِيَحْمَلِ

שׁהְבֹּגִע לַכְלַ גַּפֹּג מַהְּכֹּלֹא:

בֻרוֹמָא: لْمُشْرِبُ كُبِ يَنْظُلُشُرِهِ كَرْفِشْكُمُ الْنَمُتَابُ بُنِ يُونِهُ خُرْفِشْكُمُ لِمُ

סְמְכִין הְחוֹת דַּפְּא חַדֹ עד לקבין צירוהי וקבין שבון סמכון שחות דפא יה ביד החות עשורון דפין

> boards of the tabernacle. thus shalt thou make for all the 17 board, joined one to another; Two tenons shall there be in each

for the south side southward: for the tabernacle, twenty boards And thou shalt make the boards

its two tenons; sockets under another board for board for its two tenons, and two boards: two sockets under one sockets of silver under the twenty And thou shalt make forty

לְפַּׁאָנו גַּפְּוֹן מֶּמְבִוֹם לֵבְמָּי 02 1742 سَهِّرُسَ لَحْضُمَد مَهُ خُرْمُ فَأَنَّهُ خُرِينَا تظهظا

卓袋県下: ישְׁנֵי אַבְּיִים מַחַת הַפֶּּרֶה יי אַרְנִים תַּחַת תַּמָּרֶשׁ הָאָהְר נאַבְבָּמִים אַבְנִיהָם כַּמָּר שָׁנָּי

יקבין סְמְכִין הְחֹוֹת דַּפְּא שָׁבֵין סְמְכִין הַחוֹת דַּפָּא חַד أيخذخمنا ففرةنتبا يخفك

zerzx ywrri reri:

board. and two sockets under another 21 two sockets under one board, And their forty sockets of silver:

tabernacle, on the north side,

and for the second side of the

עלְנְנְבְבְּעֵנְ עַמְּהְבָּלוֹ נְמֶּעִ עַּלְּהְשָׁר נְלְסִנְפָּנִ עַהְּבָּנָא מַהְּבְּנָא

كِثَاثِكُمُ مِن لِاقِيمُ فَأَلَا فَيَلَاكُنُونَ لِي مُشْفِئِهِ فَوَيَفُسِلِا: שהמי יהבין הפין מעביד לוונה ベルシュ

עַעַבֶּיר שָׁהָא דַפִּין:

And two boards shalt thou make

in the hinder part. 23 for the corners of the tabernacle

tabernacle westward thou shalt

And for the hinder part of the

make six boards.

twenty boards.

של ידוח ליכין, לפי שדומוח ללירי סדלח הנכנקים בחורי המפחן: שוים זו כמדת זו, כדי שלא יסיו שתי ידות זו משוכה ללד פנים וזו משוכה ללד תוץ בעובי הקרש שהוא אתה, ותרגום במוך מלל סאדן, כשליבס סוכנסת בנקב עמודי סמולס: אשה אל אחחה. מכוונות זו כנגד זו, שיסיו מריליסס שימחברו סקרשיס זס אלל זס: − משורל⊏וח. ששויות כמין שליבות מולס, מובדלות זו מזו, ומשופין ראשיסס ליכות קרש לקרש כעוצי שפת שני סאדנים שיפסיקו ציניסס, וזסו שנאמר ןיָסיוּ מֹּנִשְׁמִיס מִלְּמַשְּׁס, שימרוץ את גדי סידות כדי מרולות משלשה לדיסן, רוחב החריץ כעובי שפח האדן, שיכחה הקרש את כל ראש האדן, שאם לא כן נמלא ריוח ביץ באדנים שהיו חלולים, והאדנים גבהן אמה, ויושבים רלופים מ' זה אלל זה, וידוח הקרש הנכנסוח בחלל האדנים כל שפח אדן היה כוחב רביעים אתה. ודוק היעב ואו שרה חלוים הרמב"ן וחתיהחו מסולקח) ואוחן הידום תכנים (שבת דף ל"ת:) שהחרין באמלע רחב חלי אמה, והיה חורן רביעים אמה מכל לד, וכל יד היה רוחב רביעים אמה, וכן מכאן ומכאן, ואז נשאר רוחב אמה, נמנא אני רוחב הקרש שבאמלע הוא חלי אמה. וכן פירש רש"י בהדיא בפי הזורק ורביע רמבו מכאן, וסן סן סידום, וסמריץ חלי רומב סקרש באמלע, (רלונו לומר, קרש נקרא מס שנשאר לאחר שחרץ (עד) שחי ידוח לקרש האחד. סיס מורץ את סקרע מלמעס באמלעו בגובס אמס, ומנים רביע כמבו מכאן

(SS) ולירכחי. לשון פוף, כמכגומו וֶלְמָיֶפֵּי. ולפי שהפתח במוכח קכוי מוכח פנים והמעכב אחורים, ווהו פוף, (18) לפאח נגבה חימנה. אין פאס זו לשון מקלוע, אלא כל סרום קרוים פאס, כמרגומו לְרוּם מֵיצַר דְּרוֹמֶא:

בסדר אחד הן, אלא שאלו השמים אינן במלל המשכן, אלא חלי אמה מזו וחלי אמה מזו נראות בחלל להשלים רחבו (ES) ושני קרשים העשה למקצעה. אחד למקלוע לפוניה מערביה ואחד למערביה דרומיה, כל שמנה קרשים

שספניס סול סכלש: העשה ששה קרשים. סכי מ'למות כותנ:

: ناپال בּמַבּמַת בַּאָבוֹת כַּוֹ ±ב יהיו המים על־ראשׁו אַל־ יהון מכונין על בישיהון إرْبَرِرُ بَهُمْصٌ مَجَفَّهِتُ إِنْبَهُدُ إِنْ بَنَا مِجِبِرًا مِجْرَهِ إِحِبَةِهُ

נענע למולטא שבא כו

they shall be for the two corners. thus shall it be for them both; top thereof unto the first ring; 24 they shall be complete unto the beneath, and in like manner And they shall be double

יַבְאָבוֹר: ישְׁנֵי אַבוֹנִם טַּעַע עַפַּברָּמ אַרְנִים מַּחַת הַפֶּרֶשׁ הָאָהָר פּ בְּטֶר שִׁשְּׁה עְשָׁר צְּבְרָנִים שְׁנֵנִי הִכְּסֵר שִׁמַה עַשָּׁר סְמְכִין زندر هُمِرُك كَانِهُ، ◘ لَهَلَـرُدُوْۤ ﴿ نَابِا فَمُثَرُهُ يَحَالُ اَفَمُوَّنَانِاً

שבון סְמְכִין הַחות דַּפָּא חַד

sockets under another board. under one board, and two sixteen sockets: two sockets 25 and their sockets of silver, Thus there shall be eight boards,

וֹמֹמְוּטִ בַּבוּטִם מַּבֵּג מֻמֹּנִם וֹטַמַּבִּיג מַבַּבוּ גַּאָמָּו מִמִּוּ

of the one side of the tabernacle, 26 acacia-wood: five for the boards

And thou shalt make bars of

לעשר, והאמה מוה והאמה מוה, באות כנגד אמות עובי קרשי המשכן הלפון והדרום, כדי שיהא המקלוע מבחוך

ודו"ק) סדרומי וסלפוני, וראש קרש המקלוע שבפדר מערב נכנם לפוכו, נמלאו שני הכפלים ממוברים: 👚 כן ידו'ה שסדרומי וסלפוני וראש קרש כו' נכנס למוכו, ומס שכמב סיס מבעת בעובי קרש, רולס לומר בעובי קרש סמערבי. מטולטלוס. ובקרש שבמקלוע סיס טבעת בעובי סקרש (נראס כי מלות סדרומי וסלפוני אלמטס קאי, ורולס לומר כמו עובי מבעח, ומכניםו במבעח אחח, נמלא מחאים לקרש שאללו. אבל אוחן מבעוח לא ידעחי אם קבועוח הן אם אל הטבעה האחת. כל קרש וקרש סיס מרון מלמעלס ברמבו שני מרינין בשני לדיו על ראשו. של קרש: כנגד מריץ של לד קרש סלפוני וסדרומי, כדי שלח יפרידו סחדנים ביניסס: ווחדו יחיו חמום. כמו מחומיס: לכסום אם שפם האדן, וכן הקרש שאללו, ונמלאו מואמים זה לוה, וקרש המקלוע שבסדר המערב, חרוך לרחבו בעביר לסרמיקן זו מזו, זסו שפרשמי, שיסיו לירי סידומ מרוליס מלדיסן, שיסא רומצ סקרש בולט ללדיו מוץ לידי סקרש, (24) ויהיו הואמים מלמשה. כל הקרשים מואמים זה לוה מלממה, שלא יפסיק עובי שפח שני האדנים ביניהם

שלא יהיו נפרדין זה מזה, שנאמר ויהיו מואמים מלמטה וגוי, כך היא המשנה, והפירוש שלה הלעמי למעלה בסדר שְׁגֵי שֲׁבְנִיס (שמוח לו, ל), וחורץ אח סקרש מלמעלה אנצע מכאן ואנצע מכאן, ונוחנן לחוך מצעח אחח של והב, כדי הנכנסם בנקב עמודי הסולס, והוח לשון משולבום, עשויות כמין שליבה, ומכניסן למוך שני חֿדניס, שנחמר שָׁנֵי שַׁדְנִיס נראה שהגרשא כמין שני חווקין) כמין שני שליבוח סולם המובדלוח זו מזו, ומשופוח להכנס בחלל האדן כשליבה וחורץ אם הקרש מלמעה רביע מכאן ורביע מכאן, והחריץ חליו באמלע, ועשה לו שחי ידוח כמיץ שני חמוקין (ולי קרשים בסדר מערבי. כך שנוים במשנם מעשם סדר סקרשים במלאכת המשכן. סים עושה את האדנים חלולים, (es) והיו שמנה קרשים. קן סלמורות למעלה מעשה ששה קרשים ושני קרשים מעשה למקולעות, נמללו שמנה לשניהם. לשני סקרשים שבמקלוע, לקרש שבסוף לפון ולקרש סמערבי, וכן לשני סמקלועות:

כך סיא מפורשה במלאכה המשכן (שבה לה:): ועד המערב, וה' ברימים שבמערב אורך העליונים והמחחונים ו' המוח, והחיכון ארכו י"ב, כנגד רוחב ח' קרשים, וסמחמונים שבלפון ושבדכוס, אורך כל אחח ש"ו אמה, וסמיכון ארכו ל' אמה, וזסו מן סקלס אל סקלה, מן סמורח בעובים, והוא נכנס בהם דרך הנקבים שהם מכוונין זה מול זה, וזהו שנאמר בחוך הקרשים. הבריחים העליונים בין טבעה לטבעה, כדי שיסיו כל הטבעות מכוונות זו כנגד זו, אבל לבריה ההיכון אין טבעות, אלא הקרשים וקובין מלק אמד מן סעבעם סעליונס ולמעלס, ומלק אמד מן סמממונס ולמעס, וכל מלק סוא רביע אורך סקרש, ושני מלקיס וסמחמונים סיו להן מבעות בקרטים להכנם למוכן, שמי מבעות לכל קרט, משולטים בתוך עשר אמות של גובה הקרט, כנגד כל הכוחל, ומבריח מקלה הכוחל ועד קלהו, שנאמר והבריח החיכון וגו' מבריח מן הקלה אל הקלה, שהעליונים מלד זה רזה נכנס בטבעת מלד זה, עד שמגיעין זה לזה, נמלה שעליון ותחתון שנים שהן הרבע, הבל ההמלעי הרכר שהבריח העליון והמחמון עשוי משמי חמיכום, זה מבריח עד חלי הכוחל וזה מבריח עד חלי הכוחל, זה נכנם במבעת (26) בריחם. כמרגומו עַבְּרִין, ובלע"ו מׄשפרי"ם חמשה לקרשי צלע המשכן. אלו ס', ג' סן, אלא המקרפום:

בַּגַּבְבְּנִים יֶּמֶבִי: 7^{-1} $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{$ خُكَلَيْمٌ. نَلَمْمُهُ مُحَلَّنًا كِلَقَّا فَمَلَ

לסופהון מערבא: מֹלבוו לְנַפּׁו סַמּר מַמְּכָּוֹא

hinder part westward; the side of the tabernacle, for the and five bars for the boards of the other side of the tabernacle, and five bars for the boards of

جدرنت خعدهر يجحم يوهفجه

%<u>4_</u>__________ הקרשים מבורה מורהקצה لتخذيق يان ركا

מהבר מן סְיָפֵּי לְסְיָפֵי: ומברא מציע באר הפוא

through from end to end. of the boards, which shall pass and the middle bar in the midst

הקריהם זָהֶב: בּטוֹם לַבּוֹנוֹם וֹאַפּוֹל אָּעַ_ וְאָּטַ מַּבְּעְּמֵיהָם מַעַּעָּהָ זָהָב إهْم مَوْدُهُ مِن مِعْقِد الْمِح الْهُم مِن الْمُعَالِم الْمُعَالِم الْمُعَالِم الْمُعَالِم الْمُعَالِم الْمُع

تَتَكَمِنُ \$يد_تَفِمُخُا خَفِمُهُمُ

خلاخظتي アダロコドロメ מַמֹבוֹא מְבְרַיָּא דַרְהָבָא: אַטֹבא לַמֹּבֹנֹא וֹטַטַפּֿ, וָטַ

וני אוֹליטעון שַהְּבָּיִג בַּיִּהְאָּ

ונת דפוא החפר דהקא

さいじゃ:

shown thee in the mount. fashion thereof which hath been 30 tabernacle according to the And thou shalt rear up the

overlay the bars with gold.

for the bars; and thou shalt

And thou shalt overlay the

29 boards with gold, and make

their rings of gold for holders

ċĽᡛ،□: וּהַאָּה אָטָה CARAL LAC ושובמש אלו ואא מאונ لْمُشْرِبُ فَبِدُن فَحَكُن لَهَٰدُنْمًا

אָמֶּר הַרְאֵיהָ בְּהָרָ: (ס)

נְתַה צורַת כָרוּבִין: שור עובר אומו ועביר וֹאַבְעָּוֹלָא יַבְּבָע זְּהַוָּרִי יִבוּץ ונהלביד פרוכהא דתכלא

workman shall it be made. cherubim the work of the skilful fine twined linen; with blue, and purple, and scarlet, and And thou shalt make a veil of

<u> بَالْدِر</u> _ حُمُلِهِ: סמכון גבפנ: הַלְאַנְבְּהָנִי נְיִנְינִוֹ בַּנִיבָּא הַלְ אַנְבָּנִא ئڌيث□ עמורר שטים קצפָים וַהָב מַמוּבׁו מָמֹוּל מִטוּפַּל בַּעַבָּא הגן אַנְבָּהְעִ וִנִישִׁוּן וָנִישִׁין הַנָּי הַגְ אַנְבָּהָא نزتنيا

upon four sockets of silver. gold, their hooks being of gold, 32 pillars of acacia overlaid with And thou shalt hang it upon four

(30) והקמה אה המשכן. לאמר שיגמור, סקימסו: הראיה בהר. קודס לכן, שאני עמיד ללמדן ולסראומך סללו מבחוץ סיו בולטוח. סטבעוח וספיפיוח לא סיו נראוח בחוך סמשכן, אלא כל סכוחל חלק מבפניס: נכנס למוכו, וממנו למצעת, ומן סמצעת לפה סשני, נמלאו סצריחים מלופים וחצ כשהן תחובין בקרשים, והצריחים סדקי קנה חלול, וקובען אלל העבעות לכאן ולכאן, ארכן ממלא את רוחב הקרש מן העבעת לכאן וממנה לכאן, והבריח לא שסים הוסב מדובק על הברימים, שאין עליהם שום לפוי, אלא בקרש היה קובע כמין ג' פיפיות של והב כמין ג' (92) בחים לבריחם. סמנעות שמעשס נקי יסיו נמיס לסנוים נק סנרימיס: וצפיח את הבריחים וחב.

שמשני עברים אינן דומין זם לוס: כרבים. ליורין של בריום יעשם בס. מין ומין סיס כפול, בכל מוט ומוט ו'מוטין: - מעשה הושב. - כבר פרשמי שזו סים מריגה של שמי קירום, והליורין (ווי) פרוכח. לעון ממילה הוא, ובלעון מכמים פרגוד, דבר המבדיל בין המלך ובין העם: - חבלת וארגמן. כל פדר הקממו:

סמשכן, והחוברת השנית כתתה שלישו של משכן, והמותר חלוי לאחוריו לכתות את הקרשים: חוברות של יריעות המשכן, ורוחב החוברת כ' אמה, וכשפרשה על גג המשכן מן הפתח למערב, כלתה בשני שלישי ולמוך כ' הֿמס, נמנה בית קדשי סקדשים עשר על עשר, שנהמר וְנָמּשָׁה הֶׁת הַשָּׁלָה מַתַּת הַקּּרָבָת הַמַת הַקּרָ לרחבו של משכן, ורחבה יי אמום כגבהן של קרשים, פרוסה בשליש של משכן, שיהא הימנה ולפנים עשר אמום, והימנה שליהן כלונס שראש הפרוכה כרוך בה, והאונקליות הן הווין, שהרי כמין ווין הן עשוים, והפרוכה ארכה יי אמות (25) ארבעה עמודי שטים. ד'עמודים מקועים במוך ד'לדנים, ולונקליות קבועין בהן, עקומין למעלה להוציב

تَطِيُم نِدُنَا كِيُم نَظَيُمُنِهُ: - تَطِيُم نِظَيُمُ نِدُنَا كِيْمُ نَظِيمُ نِي الْحَالِمُ نَا الْحَالِمُ نَ ئنخد، كِن يَقْدِكُمْ كِجُم خَرَا לפְּרֶכֶת אָת אָרַוּן הַעָּדִית « הַפְּרְסִים וְהֵבָאתָ שְׂמָּה מִבָּית וְנְתַמְּה אָת־הַפְּדְיכֶּתְ מַחַת

יבין קדש קידשיא: פֿרוכְהָא לְכוֹן בֵּין קוּדְשָׁא كفكدنفع iūĠĽ.a פונפוא וטמיל לתמן מניי וְמִמֵּגוֹ יָת פָּרוּכְמָא מָחוֹת

the holy place and the most holy. shall divide unto you between of the testimony; and the veil in thither within the veil the ark under the clasps, and shalt bring And thou shalt hang up the veil

הְעָהֶת בְּקֹרֶשׁ הַקָּרְשִׁים: ± וְנְתַּמַׁ אָת הַכַּפְּבֶה עַל אֲרַוֹן

אַרונָא דְּסְהַדוּהָא בָּקדֶש וֹטשׁגוֹ וֹט כֹפוּבַשֹא מֹכִ

the most holy place. upon the ark of the testimony in And thou shalt put the ark-cover

אָלַת אַפּוּן: ترخزن ابتهٰذبا فقا هذ_ تهَذِبًا مَرْ جُرَم تَفِهُ قُلَ « לַפְּרֹבֶת וְאֶת־הַמִּנֹרֶה וְכַח إَنَّ ثِمْ وَمَا لَا مِنْ الْمُ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ

טַמַן עַל סָעַר צַפּוּנָא: בולא יפֿטירא לַפֿבֿיל פֿעירָאַ עַּל סָער נו פֿנולא מִבּלא

put the table on the north side. toward the south; and thou shalt on the side of the tabernacle candlestick over against the table without the veil, and the And thou shalt set the table

لْشُم فَمُئِلًا مَمُمُكُ لِيَامِ: שכבע ואַבוּמוֹן ועוִבֹמּע הָּנֹי. $_{lpha}$ ې بېښنې ښولر خېټم تېښېر $_{lpha}$

מולב גּוּיר: יּצְבַע וְהוֹרִי וּבוּץ שָׁוִיר ふくべん ĠĹĊX كالألم

overlay them with gold; their screen five pillars of acacia, and And thou shalt make for the weaver in colours. twined linen, the work of the

and purple, and scarlet, and fine

And thou shalt make a screen for

the door of the Tent, of blue,

חַמִּשֶּׁה אַרְנֵי נְחְשֶׁה: (ס) לוגעם לעב לגעלים ₩ġr□ וֹאָפֿוּטְׁ אָטַׁםְ זַּנְיֶב إلإنواج بإضغار لإهدرا

جُدِيا يَشِمُم فَمُحَالِ يَدْنُمُمُ غافع أتبديا فخفا لتقيل ממובו מְמוּל וֹטִיהָפּׁי נְהָהוֹ ألالأتد بإذافه لافاه And thou shalt make the altar of shalt cast five sockets of brass for hooks shall be of gold; and thou

וְחְמֵשׁ אַמִּוֹת הַחַב קמִשׁ אַמּוֹת ಇಡ್ ಅಭಿಲ್ಲ್⊓ %u_ūċi≅ū

נְבֵי מַדְבְּקָא יִתָלָת אַמָּיוֹ נטמנת אמנן פונונא מבופת מָּמִוֹ עַעִּישׁ אַמִּין אִירַכָּא וֹטֹהְבֹוֹע וֹט מֹוַבֹּטֹא צַאָּהָוּ

cubits. beight thereof shall be three shall be four-square; and the and five cubits broad; the altar acacia-wood, five cubits long,

ΙΙΛΧΧ

طيناند: بېپت تېۋې بېچت بېښت ĹĹĸā

נְצְהָיהָ אָנִוּ נְשְׁמֶּנִי: هَوْلِيْدِ، طَهُوْدِ سَلِيْدًا كَلَـرَيْدٍ، يَرْزَيْدِ طَوْبِ رَبُرْدًا كَلَـرَبِدِ، ּ וֹמְמָּגִיםׁ בַּבְּנְטָגִוּ מַּבְ אַבְּבָּה וֹטַמְּבִיג בַבַּנִינִי מַבְ אַבַבָּמ

shalt overlay it with brass. be of one piece with it; and thou thereof; the horns thereof shall 2 of it upon the four corners And thou shalt make the horns

מן הפתח ללד מערב עשר אמות: נמוניס מן מני המשכן ולפניס. כינד, מוכך המשכן מן הפמח לפרוכם עשרים ממה, המובח והשלחן והמנורה משובים הכומל הדרומי שמי אמום ומחזה, ומוצח הוהצ נמון כנגד אויר שצין שלחן למנורה, משוך קמעא כלפי המורח, וכולס (35) ושמה אה השלחן. שלמן צלפון, משוך מן סכומל סלפוני שמי אמות וממלס, ומנוכס בדכוס, משוכס מן

וְתִּחְפֵּי יָהֵיה נְחָשָׁא:

ומרגומו עוֹצַד צַבְּיר, ולֹח עובד ליור. מדם סמפך כמדם ספרוכם י' חמום על י' חמום: הלוכות עשויות בו מעשה מתע, כפרלוף של עבר זה כך פרלוף של עבר זה: - רוקם. שם האומן ולה שם האומנות, (36) ועשיה מסך. וילון, סוח מסך כנגד ספחח, כמו שַׁכְּהָ צַעֲדוֹ (חֿיוּב הֹ, י), לשון מגין: מעשה רוקם.

אמות קומתו, משפת סובב ולמעלה (ובחים נמ:): כאן רבוע ונאמר בפנימי רבוע, מה להלן גבהו פי שנים כארכו, אף כאן גבהו פי שנים כארכו, ומה אני מקיים ושלש (I) ועשיה אה המזבה הוי. ושלש אמוה קומחי. דלריס כנמנן, דלרי רני יסודס, רני יוסי מומר, נממר

לְכָלְ בַּלְוּו עַּעֲּשָׁר נְּהִשְּׁתִּי بظئلطِجْيد بظئطُرِكُيد بمَنْظِيرُ וֹמֹמִּיםׁ פֿירִתִּילְ לְדַאָּנְיִ וֹיֹמִילִ

מֿל אַרְבָּע קצוֹהָיה: בַבְמָּט אַבְבַּמְ מַבְּמָּט וֹנְוָמָט نَّهُمْنُ ذِي يَرَجُدُ يَيْمُمُنَا

بَلُشُونَ مُلِي لِيَّةً، بَافِلْقُلَ: なんなるに

دِبَيْنَ: מְּבֵּׁהְ מִּמְּהֶם נְבְּבֶּׁהְ אָטֶׁם אָבְהָהְ בְּאָהְ, מִּמָּהְ וְטִּהְפָּׁה הְמְּהְיִם לְמִּוֹבְּהַ בַּבֵּר וְטִהְבִּרִ אָבִרִּהָיִא לְמִבְּבָּהָא

> עַעַבְיד נְחָשָא: بطنانائتاي ואַנוביביבי ימובלובי למספי קטמיה ימגרופיתיה لتقتيه ĠŌĊĠ,ĹţĠ,Ŀ

> סְמֶרוֹהִי: הולו בונותא הכ אובהא וֹטֹהְבָּיִג הַלְ מִבְּבוֹשׁא אַנִבּה 下口口以 バロジニィア كابا

άľĘŮ»: はれたはな فإربي ドグアドロメ äŁīa וְנְתַתְּחָה אַּמְה תַּחָת כַּרְכָּב וְתִתִּין יָתַה הְּחִיֶּת סֹיבֵיבָא

יַהְהוֹן נְחָשְׁא:

the vessels thereof thou shalt flesh-hooks, and its fire-pans; all shovels, and its basins, and its take away its ashes, and its And thou shalt make its pots to

corners thereof. four brazen rings in the four upon the net shalt thou make 4 grating of network of brass; and And thou shalt make for it a

make of brass.

up the altar. that the net may reach halfway ledge round the altar beneath, And thou shalt put it under the

and overlay them with brass. the altar, staves of acacia-wood, And thou shalt make staves for

- ומְלְמַׁן נְמוּשָׁה (ישעיה ממ, ד): (s) ממנו חדיין קרנוחיו. עלל יעעס לנדס וימברס בו: וצפיח אוחו נחושח. לכפר על עוום מלם, ענלמר
- אָים אָם בְּמִיקוֹ (משליו, כו): לכל כליו. כמו כל כליו: לקטרם, ועל שם חמיימן קרויים מחמוח, כמו לַמְפֹּוֹח מֵשׁ מִיָּקוּד (ישעיה ל, יד), לשון שאיצה אש ממקומה, וכן בַיַמַפָּה וצלשון סכמים לנוכיום: – ומחחוחיו. – בים קבול יש להם, לימול בהן גחלים מן המובח לשאסם על מובח הפנימי כפופיס, ומכס בהס בבשר ונחחבים בו, ומחספכין בסן על גחלי סמערכס שיסה ממסר שריפחן, ובלע"ז קרולינ"ש של ממכם דק, ולו בים יד, ובלע"ו וידי"ל ומורקוחיו. לקבל בסס דס סובמים: ומודלגוחיו. כמין מונקליום כאן לדשנו לססיר דשנו, ובלש"ו אדשלדר"יר וישיו. כמרגומו, מגרפומ שנוטל בסס סדשן, וסן כמין כסוי קדרס בְּמַבְּנִיס (מלכיס־ה כה, יג), וחלופו שַקְלוּ מִמֶּבֶן (ישעי שב, י), השירו הבניה, ורן וַיְשַוְקַהוּ וַיִשְקְלָהוּ (שם ה, ב). הף מְּמָשֶׁף פַּאְרֶס (שֹׁס יִ, לג), מפשח מעיפיס. וכמוסו וָזֶס הָטַׁמַלון עַּנְּמוֹ (יכמיס נ, יו), שבר עלמיו. וכמוסו וַיִּסּקָלָסוּ הְּוֹיל מַשְׁרִישׁ (חֿיוּב ה, ג), וחלופו, וּבְּבָל מְּבוּסְׁמִי מְשְׁבֵשׁ (שׁס לֹחُ, יצ). וכמוהו בִּמְעַפֶּיהָ פֹּרִיֶּה (ישעיה יו, ו), וחלופו למוכס, כי יש מלוח צלשון עצרים מלה החח מחחלפח צפחרון, לשמש צנין ושחירה כמו וַמַּשְׁרֵשׁ שְׁרָשֶׁיִּ (חהלים פַ, י), (3) סירוחיו. כמין יורום: לדשנו. לססיר דשנו למוכה, וסוא שמרגס אונקלום לָמִמְפֵּי קַמְמֵיפּ, לספות סדשן
- זס מקורק, וכס פתרונו, ועשית לו מכנר נתושת מעשה רשת: (+) מכבר. לשון כברה שקורין קריבל"ש (ויעב) כמין לבוש עשוי לו למובח, עשוי חורין חורין כמין רשח, ומקרה
- שסים מובדל מן המובח מלא החומ, במסכח ובחים (סב:) למדנוה מן המקרא: ולדברי סאומר דברים ככמבן, ג' אמום קוממו, לא סיס אורך סכבש אלא י' אמום, כך מלאמי במשנס מ"ע מדום, ווס מן סמובח מלא חוע השערה, ורגליו מגיעין עד אמה סמוך לקלעי החלר שבדרום, כדברי האומר י' אמוח קומחו. פי"א). ומובח אדמס סוא מובח סנחשח, שסיו ממלאין חללו אדמס במקום חניימן, וסכבש סיס בדרום סמובח, מובדל לי, ולא מעלה במעלות, לא מעשה לו מעלות בכבש שלו אלא כבש חלק, למדנו שהיה לו כבש. כך שנינו במכילתא (בחדש חוט הסקרא באמלעו. וכבש שהיו עולין בו, אף על פי שלא פירשו בענין זה, כבר שמענו בפרשת מזבת אדמה חעשה וסוא סיה סימן לחני גבסו, להבדיל בין דמים העליונים לדמים המחמונים, וכנגדו עשו למובח בים עולמים, דוגמת דלא ישמרגו, וה שבדופן לנוי היה, וממחמיו הלבישו המכבר, והגיע רחבו עד חלי המובח, נמלא שהמכבר רחב אמה, שמובח מלמעס, למדנו שהכרכוב בדפנו הוא ולבוש המכבר חחחיו, וחירך המחרך, חרי הוי, חד לנוי, וחד לכהנים אמס ולפניס מסן אמס של סלוך רגלי סכסניס, שמי אמום סללו קרוייס כרכוב. ודקדקנו שס, וסכמיב מחם כרכוב למובח הנחשח, אלא על ראשו לפנים מקרנוחיו, וכן שנינו בובחים (סב.), איזהו כרכוב, בין קרן לקרן, והיה רוחב פי שנים כארכו, הא מה אני מקיים ושלש אמות קומתו, משפת סובב ולמעלה, אבל סובב להלוך הכהנים, לא היה למובם עשה חריץ סביבו, והיה רחבו אמה בדפנו לנוי, והוא לפוף שלע (ס"א שש) אמום של גבהו, כדברי האומר גבהו הן גולמי כלי ען, כל שעמיד לשוף ולכרכב, והוא כמו שעושין חרילין עגולין בקרשי דפני החיבוח ומפסלי הען, אף (5) ברכב המובח. סוצג, כל דבר סמקיף סביצ בעגול קרוי כרכב, כמו ששנינו בסכל שוחמין (חולין כס.), אלו

במוְבָּח בִּשְׁצִּת אָתָוּ: וֹנְינִוּ נִיבּנְוּים מַּלְ מִּעֵיׁוֹ צֵּלְמָּנִי וּיִבוּוֹ אֲבִינִוּא מַלְ עִּבוּוֹ

סְמְרֵי מַדְבְּחָא בְּמִמָּל יָתִיה: בּמּבֿמָע וֹנמּגל יָת אָּרִיחוֹהִי בַּמִּוֹלְתָא

altar, in bearing it. shall be upon the two sides of the 7 put into the rings, and the staves And the staves thereof shall be

בּאַשֶּׁר הֶרְאָה אִחְףְ בְּהָר בֵּן בְּמָא דַּאַחִיִּי יָחָדְ בְּשׁרָאׁ בֵּן יעשׁיּ: (ס)

שַׁהַהְּשֶּׁב אָטַנְ עַבֹלִיל לִנִּעוֹן שַּׁהַבּיִּג יָטִיה

make it. thee in the mount, so shall they 8 make it; as it hath been shown Hollow with planks shalt thou

दृष्ठवृत् श्रेट्रा दृष्ठश्चेत दृश्चातः לֶחְצֶּר שֵׁשֶׁ מְשְׁנֶּר מֵצֶּה לְנְרָהָא דְּבּוּן שְׁוִיר מְצְּה عدره، خِطْهُن ثَرُتُ يُتَرَفِّرُك كَاخَرُمُونَ خُرُدِنَ مُرحَد يُدرِمُهُ صُلْيًا، וֹמֹמֵיטִ אַט שַׁגַּב שַמִּמִּבְיוֹ וֹעַהַבּיג זִט בַּנַע מַמָּבּוֹא

אַמָּגוֹ אַנְרְכָּאַ לְרַנָּחָאַ חַבָּאַ:

long for one side. twined linen a hundred cubits hangings for the court of fine side southward there shall be of the tabernacle: for the south And thou shalt make the court

تِلَمُّكَ،ثُول حُول: מְּמְבִים נְעַמְשׁׁ נְנֵגְ עַמְּשִׁבִּים מַּמְבוּגִּוּ בַּנְעַמְאַ נְנֵגְ מִּמִּנְבִּיִּאִ لمَشَلْد مُشِلِيه

וכבושיהון בסף: וּאַבוּנִיבֶם וֹמַמּוּבוְנִי מַסְבִין וֹסְמָכֵּיהוֹן

and their fillets shall be of silver. of brass; the hooks of the pillars twenty, and their sockets twenty, And the pillars thereof shall be

: ياڭ ئىشى ئائ، ئامَقَادُ، ؎ رَائِشَكَ، يُاهِ ڶۿڶڗٮڟڡ ååL.□ - לַלַמְּים מֵאָה אָרֶךְ וְעַּמְּדֵרֵ iệl dàwa sail qŵil

המבון בנטמא לנו הפובוא لمعيدين ممديا لفخديديا ġĹĽ, ひがに XLLCX וכן לְנוּטַ הֹפּוּנֹא לַאִּוּבֹלֹא

fillets of silver. hooks of the pillars and their sockets twenty, of brass; the pillars thereof twenty, and their a hundred cubits long, and the

in length there shall be hangings

And likewise for the north side

בַּמְבֶּרְי: מּמֹבׁיננים מַמּרָה וֹאַבְנִינוֹם ב יְם פֿלְמֹּים שַׁמִּשְׁים אַפִּוֹע מִמְּרָבְאַ סִׁנְדֵי, עַמְשָׁרֵן אַפּּין ヹ゚ヹヸ゚ヿ゙ 4年後に_

מַשְׁבְא: ממוביהון מִשְּׁרָא וֹסָמְכִיהון ドレブル

pillars ten, and their sockets ten. hangings of fifty cubits: their $_{\rm 12}$ $\,$ on the west side shall be And for the breadth of the court

מְּנְרָתְה הַמִּשִּׁים אַמֶּה: פּ וְרַחַב מֶחְצֶּר לִפְּצָּת מֶדְטָה

ופוטנא ドアドロメ

は下げ立め

口はない

13 the east side eastward shall be And the breadth of the court on

fifty cubits.

- (7) במבעות. בארבע מבעות שנעשו (מכבר:
- (8) גבוב לוחות. כמרגומו קַלִּיל לוּקין, לומות עלי שמיס מכל לד והחלל באמלע, ולא יהא כולו עץ אחד, שיהא

801 :

ビトドグメ

- של מכבר סממורגס בְּרָדְחׁ לפּישׁק מנוקבין ככברס: לפאה האחת. כל סרום קרויפחס: (9) קלעים. עשריין כמין קלעי ספינה נקבים נקבים, מעשה קליעה ולא מעשה אורג, ומרגומו קרֶדִין כמרגומו עביו ה' אמום על ה' אמום, כמין פדן:
- מגורה, שכך מלינו בפילגש בגבעה, וְמַמֹּוֹ לֶמֶד חֲמֹוֹרִים חֲבוּשִׁים (שופטים יט, י), מרגומו השוקים: סיו סעמודים בחומי כסף סביב, ואיני יודע אם על פני כולן, אם בראשם, ואם באמלעם, אך יודע אני שחשוק לשון ורחז סקלע חלוי מלמעס, וסים קומם מחילום סחלר: ווי העמודים. סס ספונקליום: וחשוקיהם. מוקפום שבעמוד סעשוי כמין וי"ו, כאשו וקוף למעלס וכאשו אחד מקוע בעמוד, כאומן שעושין לסליב דלמום שקורין גונוי"ש, קבוע בו באמלעו, וכורך שפח סקלע סביביו במימריס כנגד כל עמוד ועמוד, ומולס סקונדם דרך מבעמו באונקליות סמרן, והעמודים מקועין למוכן, סיס עושה כמין קונדמין שקורין פלמ"ם, מרכן ו' עפמים ורמבן ג', ועצעת נמשת (10) ועמודיו עשרים. חמש אמוח בין עמוד לעמוד: ואדניהם. של העמודים נחשח, האדנים יושבים על
- קדס שסוא פניס, ומערב קרוי אמור, כמו דמרגס אונקלוס שַיָּס סְאַׁמֵּלוּן (דבריס יא, כד), ימא מערבא: המשים (13) לפאח קדמה מזרחה. פני המוכח קרוי קדם, לשון פנים, אחור, לשון אחורים, לפיכך המוכח קרוי

لَمُلَدُبُونَ مُحِمُّكِ: הְּלְהְּעׁ לְמֹּבֹנֹא מַמִּוּבִינִוּ טַּלְטָא עַמָּדִיהָם

لَمُلَدُبُونَ مُحِمُّكِ: كَارْمُرُهُ مَا مُرْكُمُ الْمُرْكُمُ الْمُرْكُمُ الْمُرْكُمُ الْمُرْكُمُ الْمُرْكُمُ الْمُرْكُمُ الْمُراكِمُ ا نْݣَرْخْتَالِ بَاهْزِينَ يُتَوْمُ مُهْتِي يَرَمْخُتُمُ فَتُنْتُمُ يَتَمْيَمُ مُهْتِي

ÄĻĠĠĽ: עַמְּבִיהָם צַּרְבְּעָה וְצַּרְנִיהָם שְּׁוִרְ עִּלְּבִינִּהוֹן צַּרְבְּעָא: אַרְבְּעָה. מְנֵי נְמֵהְ מְמְנֵי בְעָם נִאַרְנִיֹא נִגְּבָת וְעִיְנִי, נְבֵּוּא مَا هُوَّا مِكْمُ الْهَلَافِيَّا لِمَاكِيْفِ مُشْرِياً مِيْ يَرْهِمَد ثَانَةِد مُقَلِّا مُهْدُرُهِ لَائِنَدَم يُدَلِّنُهِ

יְהְדְת הֶחְצֵּר נְחְשֶׁת: (ס)

្នែជុំជ្ជា ក្នុង ខ្លាំក្រ ង្គ្រង់ ក្នុងរុក្ខ

ַٰעַבְּרְ הֶחְצֵּרֹ מֵאָה בֶּאַמָּה .

ĘÜĊŔſŌ

וּאַבוּיהֶם לִחְשֶּׁת:

וַרְתַבו חֲמִשֶּׁים

וָאַרְנֵיהָם נְחְשֶׁת:

מפטיר

なられ ドログイン ĠĹŌX

וֹסֹמֶכֵּיִבוּוֹ שַׁלְעַא:

نَّ مُثَرِّبِهِ: نَظِمُةُ:

בְּסַף וְסְמְבֵיהוֹן דִּנְחְשָׂא: מְחַשְּׁמֵים בְּמֶּף נְוִיהָם בְּמֶף סְחוֹר מְכִוּבְשִׁין בְּמָף נְוֹיהוֹן בְּלְשַׁמּוּבֵוּ, הֶחְצֶּרְ סְבִּיבֹ בְּלִ עַּמּוּבֵי דָּרְתָא סְחוֹר

אַוּיר וְסְמְבֵיהוֹן דְּנָחָשָׁא: וְרוּמָא חֲמֵוֹשׁ אַמִּוּן דְּבוּץ יפוּטָּיָא הַמָּמָוּן בָּהַמָּמָוּן אובלא בבבלא לאב אמון

סכּי דְרְהָא דִּנְחָשְאַ: מְּבְגַעוֹי, וֹכֹּלְ וֹעִגִעָּיוֹ, וֹכֹּלְ פּוּלְטִוֹי, וֹכֹּלְ خُرجِم خُرِّد يَافِيهُ إِلَّهُ خُرِم مُثِد مَهُ فَثِم فُرحِمْ

> sockets three. their pillars three, and their 14 the gate] shall be fifteen cubits:

pillars three, and their sockets 15 hangings of fifteen cubits: their And for the other side shall be

.noi pillars four, and their sockets of the weaver in colours: their and fine twined linen, the work of blue, and purple, and scarlet, shall be a screen of twenty cubits, And for the gate of the court

sockets of brass. their hooks of silver, and their 17 about shall be filleted with silver; All the pillars of the court round

and their sockets of brass. five cubits, of fine twined linen, fifty every where, and the height 18 hundred cubits, and the breadth The length of the court shall be a

shall be of brass. and all the pins of the court, thereof, and all the pins thereof, 19 tabernacle in all the service All the instruments of the

ספממ, כי ממס מרך כרומצ ספממ: לכמף השנימ, נשחר רמב מלל הפמח בנמיס כ' אמה, וזהו שנאמר וּלְשַעַר הֶּמָבֶר עֶמֶךְ עֶשֶׁרָיִס חַּמֶּה, וילון לממך כנגד אמה. הומן ני אמה לא היי סמומים כולם בקלעים, לפי ששם הפסח, אלא ע"ו אמה קלעים לכסף הפסח מכאן, וכן

וארבעה עמודים למקך, הרי י' עמודים למזרח כנגד י' למערב: עד עמוד שהוא מן הג' שבמורה ה' אמוה, וממנו לשני המש אמוה, ומן השני לשלישי המש אמוה, וכן לכהף השניה, (+1) עמדיהם שלשה. ממשמתום בין עמוד לעמוד, בין עמוד שבלש סדכוס סעומד במקנוע דכומים מוכחים,

(17) כל עמודי החצר סביב וגוי. לפי צלא פירש וויין ומשוקים ואדני נמשם אלא לנפון ולדרום, אבל למורם

נמושם אלא לעמודי סקלעים, אבל אדני סממך של מין אחר סיו. כך נראס בעיני שלכך חזר ושנאן: גובה מחילות החלר, והוא כוחב הקלעיה: - ואדגיהם גחושה. להביא אדני המסך, שלא חאמר לא נאמרו אדני מן קלעי סחלר ליריעות המשכן, וכן למערב, וחמשים על חמשים חלר לפניו (עירובין כג:): - וקומה חמש אמות. ליריעות של אחורי המשכן, ורחב המשכן עשר אמות באמלע רוחב החלר, נמלאו לו עשרים אמה ריוח ללפון ולדרוס אורך החזר, נמלאו פֶלוּ בחמשים הפנימים, וכלה ארכו לסוף ל', נמלאו כ' אמה ריוח לאחוריו בין הקלעים שבמערב הימה מרוצעת המשים על המשים, שהמשכן הרכו שלשים ורהצו עשר, העמיד מזרה פתחו גשפת נ' החילונים של (18) ארך החצר. סלפון וסדלוס שמן סמולה למעלב מאס באמס: ורחב חמשים בחמשים. הלל שבמולה ולמערב לא נאמר ווין וחשוקים ואדני נחשח, לכך בא ולמד כאן:

For Shabbat Zachor the maftir and haftarah are on page 235. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 226. Hastarah is the special Hastarah on page 231. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, read as before but The Haftarah is I Kings 5:26 – 6:13 on page 214. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 – 16, and the

the Mastir and Hastarah are on page 226.

: ١٠١٢ قال <u>בְּתְּיִתְ לְמִּאְיִר לְעַתְּלְעִ נֶר בְּתִּיִּשְׁאִ לְאַנְתָרָא לְאַרְלְמָא</u> مرده أنظيه الأكِّناء المُرَّنَاء الله المُحداد لمُنْ الله المُحداد الله المُحدد المُعدد المُعدد المُعدد المُعدد المُعدد المعدد ا لْمُقِٰكِ فَمُثَلًا مُنْ فَتَلَّ نَشِلُمُ لَمُنْ فَقَفَّتُ ثَنْ فَتَا نَشِلُمُ إِنَّ فَقَالًا نُنْ فَتَا نَشِلُمُ حَ

בוגיניא הדירא:

lamp to burn continually. beaten for the light, to cause a bring unto thee pure olive oil children of Israel, that they And thou shalt command the

i為L以公: (a) מולִם לְגַּגְיָם מִצֵּע בֹּנָג יַמֶּבְצִּיִּ ער בְּקָר לְפְּנֵי יְהְנְּהְ הְקָה הָקָם לְרָבִיהוֹן מוֹ בְּנִי אַבְרָן יִבְנָיו מִמֶּבֶר בְּאִהֶל מוֹעֵד מִהוּץ לַפְּרֹבֶת בַּמַשָּׁכַן

מַבַמֹּמָא מֹב גּפֹבֹא בוֹבם !! יַסְבַּר יָמֵיה צַּהַרֹן וּבְנוֹהִי על־הְעַהְת יַעֲרֹף לְפְרוּכְתָא דְעַל סְהַרוּתָא ŢĊŢX

וֹאִיקְבָּוֹר בְּבָּוֹי אַבַּוֹרוֹ: אַבְרֶן נְבָבְר וֹאָבִינִינִא אֶלְהֹזֶר مَانَاتُ خَرْدُ نَشِلَهُمْ خُرَفَتَتِ كِنْ خَرْدُ نَشِلَهُمْ خُرْمَهُمْ كَلَامُهُ maxx אַבְּרֶן אָבְיִרְ נְאָבִי בְּנְרֵנְ אִבְּיִ אֲבִּרָ נְיָבְי בְּנִיבְרִ מִּנְיִבְ נִינִר בְּנִיבְרִ מִּנְיַבְ įvit igra vytė var

וֹאִיקְטְׁלֵר בָּנֵי אַבַּרוֹ: אַבֿוון נָבְר וַאַּבִיווּא אֶלַמָּוֹר וּאַטַ בֿבּיב לְנָמָדְּ יָת אַבַּרֹן

אַנוֹיף לְכְּבוֹיה ילְתִפְּאָנֶת: ٢٨١٦٢ <u>" וֹמֹמִּיִם בֹלְבִי לִבְּהַ לְאַבִּוֹוְן</u> خ⊏بھر ヘデラジン

בוּטַ טַכֹּמָא ווֹמִּבַבוּוֹ לְבָּא דְּאַשְׁלֵימִית עִמְּהֹוֹן נאַשׁ שַׁמַבָּיל עָם כָּל חַבִּימֵי بإلايشخلة:

خِمَقِمُ× كَلَـٰتُر::

children of Israel. generations on the behalf of the ever throughout their LORD; it shall be a statute for evening to morning before the shall set it in order, to burn from 21 testimony, Aaron and his sons the veil which is before the In the tent of meeting, without

2 garments for Aaron thy brother, And thou shalt make holy Aaron's sons. Abihu, Eleazar and Ithamar, office, even Aaron, Vadab and s'issirer unto Me in the priest's

children of Israel, that they may

Aaron thy brother, and his sons

And bring thou near unto thee

with him, from among the

ΙΙΙΛΧΧ

for splendour and for beauty.

priest's office. he may minister unto Me in the garments to sanctify him, that wisdom, that they make Aaron's For the spirit of the spirit of that are wise-hearted, whom I And thou shalt speak unto all

ݣĞŸ۲٢_ݣݛ᠄ וֹמְהֶוּ אָטַבַּלִּינֵי, אַנִּינָן לְעַבְּאָוּ ⁵ אַב אַשֶּׁר מִּלְאַ*חָיו* רַוּחַ חַּבְּמָה וְאַמְּׁע מְּדַבֶּר אֶל־כְּל־חַכְּמֵי־

אַני, ששמן מוכיח עליסם שסס מקועין בארץ, לכך נקראו ימדום, ומקרא זה מסייעני, אֹבֶל צַל יִלְעָן צַל יִפַע יְמֵדְקִיוּ מגביסמן, ואיני יודע אם ממובין בארץ, או קשורין ומלויין וכובדן מכביד שפולי היריעום שלא ינועו ברוח, ואומר כמין נגרי נחושת עשויין ליריעות האהל ולקלעי החלר, קשורים במימרים קביב קביב בשפוליהן, כדי שלא חהא הרוח (91) לכל כלי המשכן. שסיו לריכין להקממו ולהורדמו, כגון מקצות למקוע ימדות ועמודיה: יחדות.

לְבוּהֵׁג אַבְוֹן לְלַבּהַתִּינִינִי

خرگال

ו), ומינס אלא מיוס ליוס. וכן במנחם חבימין נאמר חמיד (ויקרא ו, יג), ומינס אלא עַםַּלִימָּ בַּבֹּקֶר וּעַםַּלִימָּ בַּעְּבֶּג, שלסבת עולס מאליס (שבת כא.): חמיד. כל לילס ולילס קרוי תמיד, כמו שאתס אומר עלת פְּמִיד (במדבר כת, פקול למנורס וכשר למנסום, שנאמר כמים למארר, ולא כמים למנחום: להעלות גר תמיד. מדליק עד שמסא ואינו טוחנן בריחים, כדי שלא יהא בו שמרים, ואחר שהוציא טפה ראשונה, מכנישן לריחים וטוחנן, והשמן השני (20) וך. בלישמרים, כמוששנינו במוחות (פו.), מגרגרו בראש הזימורו: בחיח. הזימים היה כוחש במכחשת לְנְלַם (ישמיה לג, כ):

וכן לכל הלילום, ואם יומר אין בכך כלום: (IS) מערב עד בוקר. מן לס מדמס שמסח דולקם מערכועד בוקר, ושיערו מכמיס חלי לוג ללילי עצם סחרוכין, אבל ממיד האמור בלחם הפנים, משבח לשבח הוא:

(I) ואחה הקרב אליך. לממר שמגמור מלמכם סמשכן:

176

نخ کُرُد خ کَلُرد خ خنتد چثم ځهتنا هننه تشقا بغثقا لغختم لغميد + תְּמֶן וָאֵפוּדִ וּמָמָּיל וּכְהָנֶת إيغري يهدنكات يؤور يوهد بهزا كمدنوبه وتوجدا

نخ خربند خمة هم كليند ムデジジン **X**LIFF لبخئزرا المخديا كديق لقثثة שוּהָלא ואָיפוּדָא ומִעִילַא

Me in the priest's office. sons, that he may minister unto for Aaron thy brother, and his they shall make holy garments work, a mitre, and a girdle; and robe, and a tunic of chequer breastplate, and an ephod, and a which they shall make: a And these are the garments

ಗ್ರಜ್ಞನ: (ಡ) וֹאָנו_נוּגַלִּהוּנ ĽŔĊ ľĠĊĊſ נְהַםְ נְלֵּטַנִּ אֶשְׁיַבְּנְּלֶּבְ נָאָשַ נִאָּנּנִּן נִפָּבנוּ נִע בַּעַבָּא נִנִי

זְרורִי וְיָה בּוּצָא: וֹאָעַ עַּאַבׁנְּכָּוֹן שַכֹּלִא וֹנִע אַבֹּנִוֹא וֹנִע אַבַת

the scarlet, and the fine linen. and the blue, and the purple, and And they shall take the gold,

קשְּיָר מִעְּשָׁה חשָב: נאבלקו שוכלמש מלג נממ שכלא ואבלוולא לכת ושוני ְוְעְשׁׁיִּ אֶתְרְהָאֵפְׁרְ זְּהְבְר הְבֶלֶת וְיִעְּבְּרִוּן יָת אֵיפּוֹדָא דַּהְבָּא

יבוץ שויר עובֶר אומָן:

the work of the skilful workman.

scarlet, and fine twined linen, 6 of gold, of blue, and purple,

And they shall make the ephod

- שנמריא"ה בלע"ו (E) לקדשו לבהגו לי. לקדשו לסכניםו בכסונס על ידי סבגדים, שיסה כסן לי, ולשון כסונס שירות סות,
- שְלַיו אָם סַבְּּמֹנֶת וַיַּמַגֹּר מֹמו בְּסַבְּגֵע וַיַּלְבֵּשׁ מֹמו אֶם סַמְּשִׁילוּיִפֵּן שְלִיו אָת סָבְמֹלו: 🗆 בגדי קדש. מתרומה המקודשת (עיין יומא כה.): ואבנט. היא חגורה על הכחונת, והאפוד חגורה על המעיל, כמו שמלינו בקדר לבישמן, ויִפֵּן קשטוי"ש – מצופה. - כמין כיפת כובע שקורין קופי"חֿ, שהרי במקום אחר קורחֿ להם מגבעות, ומחרגמיק פּוֹבֶּשִין זהב למושב קביעם אבנים טובום ומרגליום, כמו שנאמר באבני האפוד מָפַבֹּח מִשְׁבְּצֹוֹח זְהָב, ובלע"ז קוראין אומו לצשכו, ומעיל קרוי חלוק סעליון: - חשבץ. - עשריין משבלום לנוי, והמשבלות הם כמין גומות העשויות בתכשיעי בְּנִית סַמֶּנֶלְךְּ סַבְּּחִינִׁת מְעִילִיס (שׁמוחׁלֹ־ב יג, יח): ומִעִּיל. הוח כמין חלוח, וכן סכחונת, חלח שהכחונת שמוך יונמן ודוד מגור אפוד בד, פַּרְדוּש דְּבוּץ, ומרגס כמו כן מעיליו, פַרְדוּשִין, במעשה ממר אמות אבשלום, פִי בֵן מִלְבַּשְׁן, (שס), וסמשב סוא מגור שלמעלס סימנו, וסכמפום קבועום בו. ועוד אומר לי לבי, שיש ראיס שסוא מין לבוש, שמרגס שם לבד. לכך אני אומר שעל שם הסינר של ממה קרוי אפוד, על שם שאופדו ומקשמו בו, כמו שנאמר ויאפד לו בו הכמפות שבו סוא קרוי אפוד, שהרי נאמר שמי כמפות האפוד, למדנו שהאפוד שם לבד, והכמפות שם לבד, והמשב ומרגס אונקלום בְּסֶמְיַן פֻפּוֹדְאָ, למדנו שהמשב הוא החגור, והאפוד שם מכשיע לבדו. ואי אפשר לומר שעל שם שמי לומר שמין בו מלה הגורה לבדה, שהרי נהמר וַיִּמַן עֶלְיו הֶם הָחֹפֹּד (ויקרה ה, ז) וחחר כך <u>ו יַמַ</u>וֹּר מֹהו בְּמֵשֶׁב הָמֵפֹּד (שס), הסוסים, כך מעשהו מלמטה, שנאמר וְדָוִד מָגוּר הֵפּוֹד צָּד (שמואל-12 ו, יד), למדנו שהאפוד מגורה היא. ואי אפשר . הומר לי שהוה חגור לו מהחוריו, רחבו כרוחב גב היש, כמין סינר שקורין פורלי"נט שחוגרות השֶׁרוֹת כשרוכבות על (+) חושן. מכשיע כנגד סלב: ואפוד. לא שמעמי (שסוא לבוש)ולא מלאמי בבריימא פירוש מבנימו, ולבי
- אומס חכמי לצ שיעשו הבגדים, יקבלו מן המחנדבים אם הזהב ואח החכלח, לעשוח מהן אח (a) והם יקחו. לשמי יששו אומס:
- החשן בחחמימו, וכנגדם שמי עבעוח בשמי כחפוח האפוד מלמעה, בכאשו החחחון המחובר בחשב, עבעוח החשן מקועין במשבלום שבכתף שמאל, נמלא החשן חלוי במשבלות האפוד על לבו מלפניו, ועוד שתי מבעות בשני קלות סעליון, אחח לימין ואחח לשמאל, ושני ראשי סשרשרוח חקועיס במשבלוח לימין, וכן שני ראשי סשרשרוח סשמאלית שמאל, והמשבלות נתונות בראשיהם לפני כתפיו, ושתי עבותות הוהב תתובות בשתי עבעות שבתשן בשני קלות רתבו לואכו מכאן ומכאן, ונקפלום לפניו למטה מכחפיו מטט, ואבני השהם קבוטום בהם, אחם טל כמף ימין ואחם טל כמף וכשווקפן עומדום לו על שני כספיו, וסן כמין שמי כלועום עשויים ממין סספוד, אכוכום כדי שיעור לוקפן אלל לסקיף ולמגור בו, וסכמפום ממוברום במשב, אמם לימין ואמם לשמאל, מאמררי סכסן לשני קלום רמבו של סינר, גבו של אדס ויומר, ומגיע עד עקביו, והמשב ממובר בראשו על פני רמבו מעשה אורג, ומאריך לכאן ולכאן בדי האפוד עשוי כמין קינר של נשים רוכבות קוקים, וחוגר אותו מאחוריו כנגד לבו למטה מאליליו, רחבו כמדת רוחב הקורא בלרופן, לכך אני כוחב מטשיהם כמוח שהוא, למען ירוץ הקורא בו, ואחר כך אפרש על שדר המקראות. (6) ועשו אח האפוד. אס באמי לפרש מעשה האפוד והחשן על פדר המקראות, הרי פירושן פרקים וישגה **GELT'G:**

אָבְ מְּנֹנ לַתִּנְעָנו וְעַבַּר: ק שְׁמַנְי כְתַפְּׁת חִבְרֹת יִהְיֶה־לֵּוֹי

ליה על הבין סטרוהי فترا خفغرا فخففا ندبا

that it may be joined together. , josrsch sends owr sch or bsnioj It shall have two shoulder-pieces

نشم هُمٰنٰد: שׁכֹּבְע וֹאַבְיֹמָן וֹעוָבָהַע הָּוֹיִ. בְּמַצְשֶּׂהוּ מִמֶּנוּ יִהָיָה זָהָב וְחַמֶּב אֶבּבֹבעוַ אָמֶוֹר עַלְיוֹ וְהָמָוֹן הַפְּוּנִיה וּ

ובוץ שְּוֶר: שַּׁבְּא וֹאַבְעָּוֹלָא וּאַבָּת וַבְיָבִי בְּעוּבְרֵיה מְנֵּיה יְהֵי דַּהְקְבָּא ディスプト

scarlet, and fine twined linen. gold, of blue, and purple, and thereof and of the same piece: of gird it on, shall be like the work which is upon it, wherewith to $_8$ And the skilfully woven band,

نظِّلْظِّد: ופּתּקְתְּ עֵּלֵיהָם שְּׁמִנְת בָּנֵרְ בּיַרְלָא וְתִּלְוָה וֹלְלַבְּשׁׁשְׁ אָּעַ הְּשׁׁנִ אַּבְׁנִּי הְשָׁבִּם וְטַסָּבְ נִע עַּנְשָׁנִוּ אָבִּנִּי

מְּמִבְינוּ בַּנָּגְ יִמְבַאָּגִי:

names of the children of Israel: stones, and grave on them the And thou shalt take two onyx

לעולדקם: ענוקרים על האָבֶן השׁנִית שַׁשְּׁרִ מִשְּׁמִילָם עַּלְ הַאָּבֶן

שלוולא לעולבשעון: משא באמשאבו מכ אַבוֹא ווָת שִׁמָבות משְמִבוֹנִהוֹן

according to their birth. that remain on the other stone, 10 stone, and the names of the six six of their names on the one

פּעַעֶּשְׁר אַמֶּם: نَّهُ لَيُعْدِ ثُوَفِّنَ مُهُوَّغُيْنَ يُلَاحَ 口袋口に口 п ЦС□ תַהְּמֹוֹ עַבַרָּתְ אֶבוֹן פַּשִּינוֹ, הוִבֹּר אִימָּן אָבוֹ מִבֹּא כַּעַב

בדהב העביר יההון: בו וֹמִבְאָב מִמִּפֹּמוֹ מִבַּפֹּגוֹ בני יִת פַּרְפֵּין אַבְּנִיָּאַ מַּלְ מֶּמְטִּטִים אָט_אָטוּ. מֹפֿבּאַ כֹּוֹלָב בַּהֹוֹלֵא טֹוֹכְוָב

inclosed in settings of gold. thou shalt make them to be names of the children of Israel; two stones, according to the signet, shalt thou engrave the stone, like the engravings of a With the work of an engraver in

שאין לורם שני עבריהם דומום זו לזו: סלרגמן וגוי, למדנו שמוט של וסב שוור עס כל מין ומין: 🏻 בועשה חושב. 🖯 כבר פרשמי שסוא לריגת שמי קירות יומא (עב.), ולמד מן סמקרא סוס וירקעו אם פמי סוסב וקלך פמיליס לעצום (אם פמילי סוסב) במוך סמכלמ ובמוך כפול ששה וחוט של זהב עס כל אחד ואחד, ואחר כך שוזר אח כולס כאחד, נמלא חוטן כפול כ"ח, וכן מפורש במס' של זהב עם שש חומין של מכלמ, וחומ של זהב עם שש חומין של הרגמן, וכן בחולעת שני, וכן בשש, שכל המינין חומן מיניס הללו שוזרין בכל חוע וחוע. היו מרדדין את הוהב כמין עסיס דקין, וקוללין פחילים מהס, ועווין אותן חוע דבוק למשג סאפוד, ולא יסא נד ונגדל, סולך ומוזר: זהב הכלה וארגמן וחולעה שני ושש משזר. ממשס אל מול מבעום האפוד שוכבים זה על זה, ומרכמן בפחיל חכלת חחוב במבעות האפוד והחשן, שיהא חחחית החשן

וחבר. – האפוד עם אומן שמי כמפום האפוד ימבר אומם בממט למטה במשב, ולא יארגם עמו, אלא אורגם לבד בַּנְיַע (יחוקאל מד, יח), אין חוגרין במקוס זיעה, לא למעלה מאליליהס ולא למעה ממחניהס, אלא כנגד אליליהס: אל רמבו של אפוד, שלא סיס רמבו אלא כנגד גבו של כסן, וגבסו עד כנגד סאלילים שקורין קודי"ש, שנאמר לא נַמְגָרוּ שמפורש בענין, וסיו וקופום וסולכום כנגד כמפיו, ושמי אבני שהס קבועות בסן, אחם בכל אחם: אל שני קצוחיו. כמפומיו עד שנקפלומ לפניו כנגד החוה, ועל ידי חבורן לעבעות החשן נאחוין מלפניו כנגד לבו שאין נופלת, כמו ומגצו של כסן סיו ממוצכום במשב שמי ממיכום כמין שמי כלועום כמצום, אמם כנגד כל כמף וכמף, וווקפן על שמי (ד) שחי בחפוח וגוי. סקינר מלמעס, ומשג סלפוד סיל סמגורס, ולמודס לו מלמעלס דוגמת קינר סנשים,

סמינים: ממנו יהיה. עמו יסיס ארוג, ולא יארגנו לבד וימברנו: סיל סמגורס: - כמעשהו. - כלריגם ססיור מעשה מושב ומחמשת מינין, כך לריגת סחשב מעשה מושב ומחמשת (8) וחשב אפדחו. ומגור שעל ידו, סול מלפדו וממקנסו לכסן ומקשעו: אשר עליו. למעלס בשפת סמינר ושטר כך מחברם:

יוסף, ובנימין מלס, שכן סום כמוב במקוס מולדומו, כ"ס הומיום בכל המם והמם: (10) בחילדותם. כפדר שנולדו, ראובן שמעון לוי יהודה דן ונפחלי, על האחת, ועל השניה, גד אשר יששכר וצולן

פחח בסופו, וכן חָרַשׁ עֵלִיס נְמֶה קַו (ישעיה מד, יג), חרש של עליס. וכן חַרַשׁ בַּרָשֶׁל תַעַבְּר (שס יב), כל חלה דבוקיס מעשה אומן של אבנים. חרש זה, דבוק הוא לחיבה שלאחריו, ולפיכך הוא נקוד (11) מעשה הרש אבן.

شِيرَ، جِيَوْر، جُنجِاً: (٥) אָּם־שְׁמוֹהָם לְפְּנֵי יְהְנָה עַל־ خختا نشنةخ ننشع هتبا בּי כִּטְפָּׁט הָאֵפָּג אַבְנֵי, וְכָּרָן כִּחָפּּי אֵיפּוֹרָא אַבְנֵי דּוֹכְרָנָא וֹהַמִּטֵּ אָט הָשׁנוֹ, וַאַּבֹוֹ,ם הֹכ יִנִהָּוֹי, וֹט שֹנִשׁוֹ אַבֹוֹא הֹכִ

au តែណ៍ប៉ ដណ្ត់កំនុំប រ៉ៃប៉ិបៈ

הַמִּשְׁבַצְּת: (ס) עקשה עלה ונהפה +ı מִנבֿבִע ושָהַי שַּרְשָׁרִת זָהָב מָהוֹר

هُدْ لَهُم مُمْلُكُ فَلَمُ هُنُ لَا يُعْلَمُ عَلَيْكُ اللَّهُ مُثَلِّكُ فَيُعْلَمُ عَلَيْكُ اللَّهُ זְבְּׁב שַׁכְּבִּע וֹאַבִּילָּגוֹ וֹעוָכִוֹמַע " השב במעשה אפר העששור א וּנְטְּיה הַשָּׁה מִשְׁבָּם מַצַּשָּׁר

שבול כהפוהי לדוכרנא: ני הַּמִּבִיטִבוּן בוֹבִם וֹנִ הַּבַ خختد نشئةح أنهبح هَتَدِا

וֹטַמְּבוֹע מִנַמָּגוֹ צַבְנִיב:

מַּלְ - עָּרִילְהָא מַלְ הֶרְהָּבֶּהָא: אָשַר עוּבָר גָּדִילוּ וְחָמֵין יָח מִפּיָא אָטַׁם גַּכֹּ מִסֹנִימֹן סַהְּבָּיג וֹטַעון زلآلكرا تزخرا

אַור הַעַּבֶּר יָהַיה: X.GLLX וֹטַמְבֵיד חֹשֶׁן דִינָאַ עוֹבַד

וֹאַבְעִּוֹלָא יַבְבַע זְּבִוּבִי יִבוּאַ ばぐべゃ

אוּוֹבְיה וְזַוְקְאַ פּוּחָיִיה:

twined linen, shalt thou make it. and purple, and scarlet, and fine shalt make it: of gold, of blue, like the work of the ephod thou 15 work of the skilful workman;

breadth thereof. length thereof, and a span the 16 double: a span shall be the Four-square it shall be and

breastplate of judgment, the

And thou shalt make a

chains on the settings. thou shalt put the wreathen

מובבת את האבן סביב, ומחבר המשבלות בכחפות האפוד: האבנים במשבלות והב, שעושה מושב האבן בוהב כמין גומא למדת האבן, ומשקעה במשבלות, נמלאת המשבלת מבעות שהם למתום אגרות, כתב ניכר ומפורש: - על שמות. - כמו בשמות: - מסבות משבצות. - מוקפות ופּמוּמיס: – פּתוּחי חוֹתם. – כמכגומו פָּמַב מְפָּרֶב בְּגָלֹף דְּשָׁוְמֵלֹ, מכולומ הַמוּמיוּמ בּמוּכן, כמו שמוכלין מוֹממי

(21) לוכרון. שיהא רואה הקב"ה את השבעים כתובים לפניו, ויוכור לדקתם:

יי בְבְוּהַ יְבִינִ בְּפַוּבְ זְבָנִע אַבְבַּוּ בְּבָוּבָּה יְבִוּ הָוּבּ זְבָנִיאַ

- רומכ כל פיכוש!: (13) ועשיה משבצוה. מיעוט משנלות שמיס, ולא פירש לך עתה בפרשה זו אלא מקלת לרכן, ובפרשת החשך
- על החשן, מתנס על המשבלות הללו: המשבלות שלוה לעשות עם האפוד, וכתב לך ואת, לומר לך המשבלות הללו יווקקו לך, לכשמעשה שרשרות מגבלות לווי, אלא לשון עמיד, כי בפרשמ המשן מוזר ומלוסו על עשיימן ועל קביעומן, ולא ככמב כאן אלא להודיעך מקלמ לורך מקום לוואם עשייםן של שכשכום ולא לוואת קציעותן, ואין מעשה האמור כאן לשון לווי, ואין ונתמה האמור כאן לשון (כוכפאם) (בינס כב:): - ונחחה את שרשרות. ' של עבומום סעשויום מעשס עבום על משבלום סללו. ולא זס סוא מומין, ולא מעשה נקבים וכפלים כאותן שעושין לבורות, אלא כאותן שעושין לַעַרְדַּמְּקֵחֹוֹת שקורין אֿינשינשייר"ש (14) שרשרות זהב. עלעלמים: מגבלות. למוף גצול המען מעעה מומס: מעשה עבות. מעעה קליעת
- acct: שונש ממון, וזס משמש לשון ביכור דבריס, שמפרש ומברר דבריו: - כמששה אפוד. - מעשס הושב ומחמשת שסמשפט משמש ג' לשונוח, דברי טענוח בעלי סדין, וגמר סדין, ועוגש סדין, אס עוגש מימס אס עוגש מכוח אס (15) חושן משפש. שמכפר על קלקול סדין. דבר אחר משפע, שמברר דבריו וסבעחתו אמת, דרישנת"ע בלע"ו
- סבאום מאמוריו על כמפיו, ונקפלום ויורדום לפניו מעמ, וסמשן מלוי בסן בשרשרום ומבעום, כמו שמפורש בענין: (15) זרח ארבו וזרח רחבו. כפול, ומועל לו לפניו כנגד לבו, שנאמר וְקִיוּ עַל לֵב שַׁבֶּלוֹ, מלוי בכמפות האפוד

names before the Lora upon his Israel; and Aaron shall bear their nemorial for the children of To senots ed ot , bodqe ett To stones upon the shoulder-pieces And thou shalt put the two

And thou shalt make settings of

two shoulders for a memorial.

them, of wreathen work; and

and two chains of pure gold; of

plaited thread shalt thou make

ناڭڭاد: אָרֶם פִּטְּרְהֹ וּבְרֶהֶקת תַּטִּוּר אַרְבָּעָה טוּרָים אָבָן טֿוּר בוֹ מִכְאַת

והשור

التهاب يهزيه، څهو هٔدُر افلاء فرينهب طنڌيد، الْمُلِيِّاتِي الْمُرْبِينِينَا الْمُرْبِينِينَا الْمُرْبِينِينَا الْمُرْبِينِينَا الْمُرْبِينِينَا

וֹאַבְבְּבְיּבִי

וְבְוֹנְ בְּמִלְנִאָּקָם: וֹמִּעַם וֹנֹמִפֹּע מִמְּבֹּגִּנם זִעֵּב וּבוּבְלָא וּפּּנִינוּנוּ מָנַמִּגֵּוּ

יי בְּנֵירְ יִשְׂרָאָרְ אֲמֵיִם מַּמְּרֵע בְּנֵי יִשְׂרָאָרְ עַּרְתַּא מַשְׁרֵי

شِّرُم: הַּבְ הֵּמְנִ שַׁבְּיֵּגִּוֹ בְהְּדָּנִ מְּהָּנִ בְּלֶבְ בְּלֶבְ בְּלֵבְ בְּלֵבְ בְּבִּבְ הַבְ הִמְנִיה מּלְ מִּלְיםׁ פּשׁנּעוֹ, עוִטִׁםְ אָּנְמָּ מּלְ מִּלְּטִינִעוֹ בּטִּר מִפּּרַמִּ

مَيْدُرد: ĪĊĽ

ڗۅڟڗ

ग्रं मुख्ये : \$4_\$\tau_ 正句古なには שְבְעַוֹת זְהָב וְנְתַהְּ אָת־שְׁמֵי עִּוְקָוֹ דִּדְתַב

: المُنت הַּגְ הַשְּׁנֹי בַּשְּׁבְיבַ אַבְ לַבְּוֹנִי בַּבְבַר הַגְ שַּבְשׁוֹ הּוֹלִישׁאַ ליי וְנְתְּשְׁרֵאָם אָם הְשִׁרְהֶּבְתָּעִ הַוֹּיִבְ וְהִפֵּין יָה תַּרְמֵין גָּדִילֵן

> بْلَكْا بْكُلْكَا مْلُلْمُ سَلَّ: מבא פורא פומאה פמקו אַבְנָא אַבְבָּעָא סִבְּבוּן בַּאָבֶן אָבֹן וֹנַהָּלִים

שְּבִוֹנו וְסַבְתַּלְוִם: ספֿיר וֹסוֹרָא הַנְּנָנָא אַנְמַרַנְּדִּין

מבלגא נמון מגלא:

בּגַער יְהוֹן בְּצִּאֶלְמִיהָרוֹן: עַּרְשֶׁישׁ וְסְרְרָא רְבִיעָּאָה בְּרוּם יַמָּא

نَكُلُنًا كِنُكِ، لِمُهَدِ هِجُمَالِ: שַׁבּיֹנִגוֹ הַּגְ הָּמִּע וֹאַבֹּנִגֹּא יִבּוֹנוֹ הַגְ הָמִנִיע

מְעְּמֶה עְּבֶּה זְהֶב מְהַהַּמְעִי עִּבְּר גְּּדִילוּ דִּדְהַב מַלְ תַּוֹהָמֶּן אַבְּאָנוּ וְתַהַּבִּיִר מַלְ עוּאָנָא שִּבִּין

לּבּוֹע עַּבְעוֹן הּוֹלֵעֹא הַּכְ שַׁבֵּוּן מַטַּן וֹטַהַּבוֹע הַכְ שוּמָּלֹא שַּבַשׁוּן

smaragd shall be the first row; row of carnelian, topaz, and 17 of stones, four rows of stones: a And thou shalt set in it settings

a sapphire, and an emerald; and the second row a carbuncle,

agate, and an amethyst; and the third row a jacinth, an

settings. be inclosed in gold in their 20 an onyx, and a jasper; they shall and the fourth row a beryl, and

shall be for the twelve tribes. one according to his name, they the engravings of a signet, every according to their names; like children of Israel, twelve, according to the names of the And the stones shall be

wreathen work of pure gold. 22 breastplate plaited chains of And thou shalt make upon the

the two ends of the breastplate. and shalt put the two rings on 23 breastplate two rings of gold, And thou shalt make upon the

breastplate. two rings at the ends of the 24 wreathen chains of gold on the And thou shalt put the two

(TI) ומלאח בו. על שם שהאבנים ממלאות גומות המשבלות המתוקנות להן, קורה אותן בלשון מלואים:

(02) משבצים זהב. יסיו העורים במלוחותם, מוקפים משבלות והצ בעומק שיעור שיחמלה בעובי החבן, והו

לשון במלואוסס, כשיעור מלוי עביין של אבניס יסיס עומק סמשבלוס, לא פחוס ולא יוסר:

(IS) איש על שמו. כקדר מולדומס קדר סלבניס, לודס לרלובן, פעדה לשמעון, וכן כלס:

ממשה קליעה: מגצלום ססמור למעלס, שחחקעס צמצעות שיסיו צגצול סחשן, וכל גצול לשון קלס, משומי"ל צלע"ו 👚 מעשה עבות. שבשלשוס, ומ"ס שבריקס, ומיני רומס מת דבריו, מלמ שרשרת בלשון עברית כשלשלת בלשון משנס: – גבבלת. - סומ האמורום למעלה בענין המשבלום, ואף שרשרום פחר מנחס בן סרוק לשון שרשים, ואמר שהרי"ש יחירה, כמו מ"ס (22) על החושן. בשביל החשן, לקנעם במבעומיו, כמו שמפורש למטה בענין: שרשה.

ולשמאלים הבאים מול כמפות האפוד: שמי מבעות וסב, ואף בשרשרות לריך אתה לפתור כן: -- על שני קצות החושן. לשתי פאות שכנגד הלואר לימנית שחור ואומר ונחם אם שחי העבעום, והלא כבר נחונים בו, היה לו לכחוב בחחלם המקרא, ועשים על קלוח החשן (33) על החושן. לנירך החושן, כדי לקצעם צו. ולא יחכן לומר שחהא חחלת עשייתן עליו, שאם כן מה הוא

بخر_شدح فأثلا וֹנְעַנְּהָ מַלְבְבְּהְפָּנְתְ הָאֵפְּבְ מְרַמְּצְּהָא וְתָהֵוּ עַלְ כִּהָפָּ ھے۔شقہ نقِع مُقر ظعرب مُقر بنقجيع أثع فكقدا لأعددًا لحَمْم فتدا

ואשכנז הְאָפַּוֹּד) בְּיְהָה: עַבָּר הָאֵפּֿר (בספרי ספרד דְּאֵיפּוֹדָא לְנִיוּ: بَيْنِهُا مِرَاضِوْتُهُ هِنِيَا هِرًا بَيْنِهُ مِرَا مِوْتِينَ يَرَمُونِهِ לַהְמִלֵּים הַּלְ_חָבוֹ לַבֵּוֹע יִינְהַבּּיִּ זְּטִׁבִּין הַלְ טַּבֵּון סַּהְבִּי וֹהֹמָּנִים 'מִּשׁׁנִ מַבּׁהֹנָים 'וַנְיַר וֹטַהַּבֹּנִיב טַּבַטָּגוֹ הֹוֹפֿוֹ בַּבַבַר

YTAT TREIT: لَهُ هَٰذِيهِ مَذْمُ مَنْ مَقَيدٍ هَٰذِيهِ هَٰذِيهِ * مَذْدُهُ مَذْدُهُ مَذْرُكُ حَدْدٍ ב וְנְתְתְּה אַלְם עַל־שָׁהִי בְתִבּוֹת וְתִהֵין יְהָהוֹן עַלְ הָבֵין בִּתְפִּי וֹמֹמֵּיתַׁ, מִּשׁׁי מַבְּעָּוֹע זָהָב וִתַּבְּבִיר מַרְמֵין עִּוֹלֵן דִּדְתַב

הְאֵפְּוֹד וְלְאִ־יַּוַח תַּהְשֶׁן מֵעֵל אֵיפּוֹדְא וְלָא יִהְפָּרַק חוּשְׁנָא אַ אָּלְ־טַבְּעָה הָאָבּוּדִ בְּפְּהָרִא לְעָּוְקָא أذلك في بتينيها ظهفمن انتدران برهثه ظمنكترب

立るほに:

אַפּוִבֿאַ לְפֿבֿיל אַפּוָבִי: הַמְּמְּהַבְּאַנִע סִמְרוָנִי טִמֵּגן עַּלְ מַּרְמֵּין

ממַּעַל אַפּוֹהִי לְקְבֵיל בֵית לוֹפִי

מהלוו להמון איפודא:

בּטַכׁילַסֹא לַמִּבַוֹי, הַּבְ בַמָּוֹן

מהלנו אופולא:

breastplate by the rings thereof And they shall bind the ebpoq. skilfully woven band of the coupling thereof, above the forepart thereof, close by the

ephod underneath, in the

27 the two shoulder-pieces of the of gold, and shalt put them on

of the ephod inward.

thereof.

And thou shalt make two rings

thereof, which is toward the side

of gold, and thou shalt put them

And thou shalt make two rings

them on the shoulder-pieces of put on the two settings, and put

two wreathen chains thou shalt

And the other two ends of the

breastplate, upon the edge upon the two ends of the

the ephod, in the forepart

the ephod. breastplate be not loosed from the ephod, and that the upon the skilfully woven band of a thread of blue, that it may be 28 unto the rings of the ephod with

(82) ואח שחי קצוח. על שמי סענומות, נ' כלשיסס על כל לממולממ: חחן על שחי המשבצוח. סן סן עכשיו מפרש לך שיסא מומד אומן במבעות, ומדע לך שהן הן הראשונות, שהרי בפרשת אלה פקודי לא הורפלו: (+s) ונחחה אח שחי עבוחוח הזהב. סן סן שכשות גבלות סכתובות למעלס, ולא פיכש מקוס קבוען במשן,

שלא ימן המשבלות בעבר הכתפות שכלפי המעיל, אלא בעבר העליון שכלפי החוץ, והוא קרוי מול פניו של אפוד, כי כריפו ואינה דבוקה לו יפה, לכך הולרך עוד צ' מבעות לתחתימו, כמו שמפרש והולך: אל מול פניו. של אפוד, כמפות האפוד מחויקין את המשן שלא יפול ובהן הוא מלוי, ועדיין שפת המשן המחמונה הולכת ובאה, ונוקשת על וכן בשל שמאל שני כאשי שכשכות סשמאלית: - ונחחה. - סמשבלות על כתפות סאפוד, אתת בזו ואתת בזו, נמלאו העבוחום החחובות בעבעות החשן לימין ולשמאל אלל הלואר, שני ראשי שרשרום הימנים חוקע במשבלות של ימין, הכמוצות למעלה בין פרשת המשן ופרשת האפוד, ולא פירש את לרכן ואת מקומן, עכשיו מפרש שימקע בהן ראשי

שהרי סמוך ללואר הוא, והאפוד נחון על מחניו, ועוד נחן שימן, שלא יקבעם בעבר החושן שכלפי החוץ, אלא בעבר ביהה. - סכי לך שני מימנין, סממד שימנס צשני קנומ של מחמימו, שסימ כנגד סמפוד, שעליונו מינו כנגד סמפוד, (as) על שני קצוח החושן. הן שמי פלומי המממונות לימין ולשמלל: על שבחו אשר אל עבר האפוד קומו עבר שלינו נרלה לינו קרוי פנים:

וקיפם סכמפום, סוא שנאמר ממעל למשב סאפוד, וסן כנגד פוף סמשן, ונומן פמיל מכלם באומן סעצעום ובעצעום מחברחו, סמוך למקום חבורן באפוד למעלה מן החגורה מעמ, שהמחברם לעומת החגורה, ואלו נחונים מעע בגובה כנגד גרונו ונקפלום ויורדום לפניו, וסמדעום לוס לימן בראשן סשני שסוא ממובר לאפוד, וסוא שנאמר לעומם (קב) על שחי בחפוח האפוד מלמטה. שהמשגנום נחוות גראשי כתפות האפוד העליונים, הגאים על כתפיו מסניו, וקלס כריסו מכאן ומכאן עד כנגד קלוס הסשן, וקלוסיו שוכבין עליו: שכלפי פנים, שנאמר בימה, ואומו העבר הוא ללד האפוד, שחשב האפוד חוגרו לכהן, ונקפל הסינר לפני הכהן על

ד), סרים הפמוכים זה לוה, שאי אפשר לירד לגיא שביניהם אלא בקושי גדול, שממוך פמיכמן הגיא וקופה ועמוקה, (82) ויררכסו. לשון מבור, וכן מֵרָכְמֵי מִישׁ (מסליס לח, כח), מבורי מברי רשעים. וכן וְמְרָבָמִים לָבָקְעָה (ישעיה מ, מיושג על המעיל יפה: ממול פניו. געגר החילון:

סמשן, וכוכמן באומו פמיל לימין ולשמאל, שלא יסא מחמים החשן הולך לפנים וחוזכ לאחור ונוקש על כריסו, ונמלא

<u> לפֿלּג וְעוֹנִע שַּׁמֶּגר:</u> לְבִּוּ בְּבִאַּוּ אָלְ-הַאָּבְשׁ לְוּבְּרָן לְבִּיה בְּמִינְּלֵיה לְמוּדְשָׁא وم بَشِرِ عُرَا جَبَاشًا يَافِيْفِوْنَ مِرَا بَشِرِهُمْ جَبَاشًا يَادِيْهُ مِرَا וְנְשָׁא אַבַרֹן אָת־שְׁמִוֹת בְּנֵי־ וָיִפּוֹל אַבַרוֹ יָת שְׁמָהָת בְּנֵי

יְהֹוֶה מְמֶיד: (ס) ְּבְנֵי יִשְׁרָאֵלִ עַּלְ־לְבָּוֹ לְפְּנֵי יִשְׁרָאֵלִ עַלְ לְבֵּיה קֵדָם יִיִּ יְהְנְה הָמֵיד: (ס) יְהְוָה וְנְשָׂא אַהַרֹּן אָת־מִשְׁפַּׁשׁ וִישִּוֹל אַהַרוֹ יָת דִּין בְּנֵי מּלְבְקְׁר אַנִינְן בְּבְאִנְ לְפְּנֵוֹ נַאַנְיוֹן בְּמִוֹמְלְיִנִי לְטִּנִם וֹנִ · הַאִּירִים וְאֶת־הַהַּמְּיִם וְהְיוֹ יִנְיִם הִּשִּּיָּא וִיהוֹן עַלֹּ לִבָּא الْمِينَ هُر بَاسًا سَفِهُ فُص هُلا الْمُعَالِ جَلَاهًا يَالِهُ بِمَا هَالِهُ إِلَيْهِ الْمُعَالِمُ ا

לְעוּכְׁנֹא פֿבֹם גֹּוֹ שַּׁצִּינִא:

before the Lord continually. . holy place, for a memorial heart, when he goeth in unto the breastplate of judgment upon his of the children of Israel in the And Aaron shall bear the names

LORD continually. Israel upon his heart before the To nearblide of the children of LORD; and Aaron shall bear the when he goeth in before the they shall be upon Aaron's heart, Urim and the Thummim; and breastplate of judgment the And thou shalt put in the

the ephod all of blue.

And it shall have a hole for the

mail that it be not rent. as it were the hole of a coat of work round about the hole of it, shall have a binding of woven head in the midst thereof; it

between them round about: thereof; and bells of gold scarlet, round about the skirts diue, and of purple, and of shalt make pomegranates of And upon the skirts of it thou

about. upon the skirts of the robe round

خرْ، ﴿ نَحَدُهُ لَا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ And thou shalt make the robe of אַרְ וְיִשְׁשָׁיִאָּ וְיִתְשָׁיִאָּ וְיִתְשָׁיִאָּ וֹתְעָיִלְ אָרִים אָאָרִי וּהַאָּבּיוֹ הַאָּ

: يَمْ لَاكُ בְּפָּׁר תַּחְרָא יְהְיָהַרְלִּוֹ בּ יְהְיֶה לְפִּיוּ סְבִיב מַעֲשֵׂה אַבְוּ תּיּבְא יָהִי שָפּוּ לְפּוּמִיה إتبرير פָּי־ראַשִׁוֹ בְתוֹכֵוֹ שְׂפְּׁה וִיהֵי פּוּמֵיה כְפִיל לְנֵוִיה

בְּתַנְכֶם סְבָּיִב: מַלַ מִּילָנוּ סְבְּיִב וּפַּמְּמִינָ זָבִיב שׁכُّכُע لَאַבׁלֹמֹן וֹעוִבְהַע הַּלָּג שַבַּבֹא וֹאַבֹּלּוֹלִא יִבְּבָה וַעִיָב. מַלַ-שִּנְלָּיוּ בְּמִנִּי וְתַּגְּבִידִ עַלְ שִׁפּוּלְוָנִי רַמִּנְנִי

ק‡ι⊏: a golden bell and a pomegranate, Kir irin i reitz rentz reitz rizz rentzanate, kir irin i reitz rentzanate, kir irin zero a golden bell and a pomegranate, kirin zero a golden bell and a pomegranate, kirin zero a golden bell and a pomegranate, kirin zero a golden bell and a golden bell a golden bell a golden bell a golden bell and a golden bell a golden b

ממילא סחור סחור: על־שוּבֶל הַמִּעְבּ פּצוּמוֹפּה אַנְי רְשִׁנְאַ עַלְ שִׁפּוּלֵי הְפּוּצוּפּה אַנּ פּצוּמוֹפּה אַנּ הַשְּׁרִיבּי

QUIL:

: كَالْكُلُّانُ

אָמִיר תַּבְּלְא:

יסיו לבקעם מישור ונוסס לילך: - להיות על חשב האפוד. לסיום סמשן דבוק אל משב סאפוד: - ולא יות.

וְזַגִּין דְּדְתַב בֵּינֵיהוֹ סְחור

על שפולוהי סחור סחור

לפום מֹבוֹן וֹבֵי לִינִי בֹּלִא

שהחשן מכפר על מעווחי הדין נקרא משפט, על שם פליחה המשפט: משפט בני ישראל. - דבר שהם נשפטים ונוכחים על ידו אם לעשות דבר או לא לעשות. ולפי המדרש אגדה, לא היה בחירו, ועל שם אוחו הכחב הוא קרוי משפט, שנאמר וְשָׁמַּל לוּ בְּמִשְׁפַט הָאוּרִים (במדבר כו, כא): אח ומממס אם דבריו (יומא עג:). ובמקדש שני סיס סמשן, שאי אפשר לכקן גדול לסיום ממוסר בגדיס, אבל אומו סשס (35) האורים ואת החמים. - סוא כמג שם סמפורש שסיס נומנו גמוך כפלי סמשן, שעל ידו סוא מאיר דבריו לשון נימוק, ולשון ערבי סוא כדברי דונש בן לברמ:

(שמות כס, טו), סנאמר בבדי הארון: לא יקרע. - כדי שלא יקרע, וסקורעו עובר בלאו, שום ממנין לאוין שבמורס, וכן לא יום פמשון, וכן לא ישבר משנה לסיומלו לשפס כפילמו, וסיס מעשס אורג ולא בממע: - כפי החרא. למדנו שסשריוניס שלסס פיסס כפול למוכן: (22) והיה פי ראשו. פי סמעיל צגצסו, סום פמיחם צים סלוםר: בחובו. כמרגומו בְּפִיל לְנֵוֵיש, כפול למונו, (13) את מעיל האפוד. שלפוד ניתן עליו למגורס: כליל הכלה. כולו מכלת, שלין מין למר מעורב צו:

שבמוכס: - בחוכם סביב. ביניסס קביב, בין שני רמוניס פעמון אמד, דבוק ומלוי בשולי המעיל: (33) רמוני. עגוליס וחלוליס היו, כמין רמוניס העשוייס כגלח חרנגולה: ופעמוני זהב. זגין עס עָנָבֶּלָין

(34) פעמון זהב ורמון וגוי. פעמון זהב ורמון אללו:

וֹלְאָ וֹמִוּנִי: (ס) הַקְּבֶּאָהְוֹ לְקּנְיֵי יְהְנָּה יִבְצֵאִהְוֹ לְקּיִדְשְׁאִ וֹנְהֵאֹנוֹת

جَابُتُ جَابِلًا: ופּתַּיְהְ שְּׁהְּיִהְ שִׁהְּהַ וְהָגְּלְוִהְ צְּלְיִהִי בְּתָבְ מִפְּרַשִּ QLIL

פַּנִי־הַמִּצְנָפָת יִהְיֶה: لْلَابُكُ مَّرٍ لِنَهَٰ خُرُونِ عُرُ لِنَاحُرُ خُلُمُ וֹמִּמִׁטֹּ אָעוַ מַּלְבַפַּעָוֹילִ טַּכְּבָע

خظر ندأيد: ظغرب فضرب خرد خرا خقو هديد فيدد لا خدة الا خدار משלע אומים ובייר על" יַלְּגִיּמִי בְּנֵינִ יִמְּבִּאָרְ לְכָּלְ_ אַבְרוֹ אָנוֹ עַפְּרִישְׁים אָמֶּר וֹבְיִבְן מַּלְבְעָּׁאַ וּיבִי

वृष्ट्रेल्च ८५०: באַנפֿט מָאָמ נאַבנס טַהַמּטָּר וְשְׁבַּגִּעִּ עַבְּטָנִים שְָּהָ וֹמָהָנִים

> יִבְמִפְּקִיה וְלָא יְמִינִי: ַלַוּלָוִ בַּדְאָוַ אָלַ וֹּיְמִשְׁטַמָּת לַלָּיִע בַּמִינְּלַיִּע מַּלְאַבַוֹרָן לְמִּנֵית וּיבוּ מַלְ אַבַּרוֹ לְמִּמָּמִּא

طِيّم حَدِّد: וֹעֹהְבֹּיג הֹגֹּא בַבְעַר בַּכֹּי

מֹאַנֹפֹּטֹא גַבוּ: はればはな ŸĞ, 47 ינהיה על 上に公父

ئا الله בּאַבַרן וִימוֹל אַבַרן יַת 口、口

וֹטִמְׁנוֹ טַמְּבוֹע מוכֹע גּוּוֶב: ĊĿĬĿĨŊ

> that he die not. LORD, and when he cometh out, unto the holy place before the shall be heard when he goeth in minister; and the sound thereof And it shall be upon Aaron to

HOLY TO THE LORD. like the engravings of a signet: 36 pure gold, and engrave upon it, And thou shalt make a plate of

mitre it shall be. mitre; upon the forefront of the 37 of blue, and it shall be upon the And thou shalt put it on a thread

Гокр. they may be accepted before the always upon his forehead, that their holy gifts; and it shall be of Israel shall hallow, even in all holy things, which the children s₈ the iniquity committed in the forehead, and Aaron shall bear s'norsA noqu od Ilsale ti baA

colours. girdle, the work of the weaver in finen, and thou shalt make a and thou shalt make a mitre of in chequer work of fine linen, And thou shalt weave the tunic

סללו, חייב מיתה בידי שמים: (פצ) ולא יטוח. מכלל לאו אסה שומע הן, אם יהיו לו לא יחחייב מיחה, הא אם יכנס מחוסר אחד מן הבגדים

(36) ציץ. כמין עם של והב היה, רוחב ב' אלבעוח, מקיף על המלח מאוון לאוון (סוכה ה:):

תל הפתיל, ופתיל על התלנפת תלמעלה: המלנפח, והפחיל האמלעי מחזיקו שאינו נופל, והטסס חלוי כנגד מלחו, ונחקיימו כל המקראוח, פחיל על הליד, וליך נמלא עשוי כמין כובע, ועל פחיל האמלעי הוא אומר והיה על המלנפח, והיה נוחן הליץ על ראשו כמין כובע על כאשיו מקיפין אם הקדקד, ופחיל האמלעי שבראשו קשור עם ראשי השנים, והולך על פני רוחב הראש מלמעלה, אחד מבחוץ ואחד מבפנים כנגדו, וקושר ראשי הפחילים מאחורי העורף שלשחן, ונמלאו בין אורך הטס ופחילי והליץ מלמטה, והפחילים היו בנקבים, וחלויין בו בשני ראשים ובאמלעו, ששה בג' מקומוח הללו, פחיל מלמעלה למניפח ששם מניח חפלין, למדנו שהמניפח למעלה בגובה הראש, ואינה עמוקה להכנס בה כל הראש עד המנח, של המלנפח, ולמטה הוא אומר והיה של מלח אהרן, ובשחיטת קדשים שנינו (זבחים יט.:), שערו היה נראה בין ליך (עד) על פחיל חבלח. וזמקים אחר הוא אומר, ויִּמְנִי שְּׁבְיִי שְּׁמִיל מְּבֵלֶח (שמוח לע, לא), ועוד, כחיז כאן והיה

לאו אינו מרלה, נדרש על מלחו המיד, מלמד שממשמש בו בעודו על מלחו, שלא יפיה דעתו ממנו: לסס, אפילו אינו על מלחו, שלא סיס כסן גדול עובד באופס שעס, ולדברי סאומר עודסו על מלחו מכפר ומרלס, ואס על מצחו חמיד. הי הפשר לומר שיהה על מלחו ממיד, שהרי הינו עליו הלה בשעת העבודה, הלה ממיד לרלות הכהן שהקריב עמא, שהרי עון הקדשים נאמר, ולא עון המקריבים, הא אינו מרלה אלא להכשיר הקרבן: – והיה עון הוא נושא, אם עון פגול הרי כבר נאמר לא ירלה, ואם עון נוחר הרי נאמר לא יחשב, ואין לומר שיכפר על עון מן סקדשים: אח עון הקדשים. לרלום על סדס ועל סמלב שקרבו במומלס, כמו ששנינו (מנמום כס.), לי וס (85) ונשא אהרן. לשון מליחה, ואף על פי כן הינו זו ממשמעו, ההרן נושה הם המשה של עון, נמלה מתולק העון

(95) ושבצה. עשה הותם משנלות משנלות, וכולם של שש:

לְכְּבִוֹר וּלְטִפְּאֶבֶני: ٦٤٤ لْمُمُٰلِثُ ځ۵□ אַלנמֹים וִתַּצְּבִיר

أظدَمُنْ אِنُם أَحَلَنَ كِنَ: בוְיִבוּאָ יִנוֹכֹאָנֹזֹ אָהִיף וְאָת־בָּנָיו אָתֻּוֹ יִמְשָׁהְהַ וֹטִלְכַּהֵשׁׁ אָטַׁםְ אָשַׁ אַנִּבוֹל וֹטַלְכָּיִהְ וֹטַעוּוֹ זִשׁ אַנִּבוֹ

וֹתְּרַ יְנְבְנִם יִנְיְנִי: לְכַּסִּׁוְתַ בְּשָּׁרַ מְּבְוֹנְתַ מִמְּהְנָיִם דְּבִוּץ לְכַּסָּאָה בְּשָּׁר עָּרְיָּא ځ۵۵ מְלְנִמֶּיִר לָּתְ וַמְּבֵּיר

ダ戸口に (σ) שׁמוּלִם בוּ ילִוּוֹלָה בַּפֶּבָת וֹכְאַ וֹמִאַנ הֹוָן וֹמִינוּ خنهٰفُت څح۔تھائقت جهٰدُت th קַבְאָָםו אֶל־אָהֶל מוֹעַּד אַוֹּ لْكُدلِ مَحْ ـ هَكَالِهِ المَحْ ـ قَرْبِ زيدِيا مَحْ هَتُدِا لُمَحْ خُتِيدِ،

וֹאֵגַם מִּנִוֹם טַמִּגמִם: לְ, לְׁלְּטִׁ פַּׁרְ אָּטֵׁרְ בָּן בְּבֶּקֶר בֶּוֹלָתִי סְבִּ מִנְרָ טַּרְ בִּּרְ מִנְרִי ردره، خُلْتُ خُطَيْهِ يُخْتُ خُرِيرًا خُطَيْهُ يُنْدِيا خُهَوْهُهِ אַּמֶּר סַגַּמָּר וֹבֵין פַּטִּנְמָא צַּטַגַּבִיר לְבִין ĽĽĠL

יַם בַּאָר אַבָּם: مِنْ مِرْتُ مِنْ وَكُلُّم مِن وَ فَعِرْدِلا جَمِنْ فِن مِنْ مِن مِن وَفِي دِينَا جَمِنْ فِن مِنْ مَ ۽ בֹּלְיּלָט בַּמְּמֵׁן יוֹבְלִילֵי מַגִּיִּט בִּכִּלְן בַּמָתָּט וֹאָסְבּוֹיִיוֹ بَرَامُتُ مِعْنَمَ بِمَخْمَ مِعْمَ بَرُمُرَهُ فِونِهُ بِيَرِيعًا فَوَرَبًا

بإلايشخلة: לְנְים וֹטִיִּבֹאֵוֹ שַּׁהְּבִּיג לְעִוּוֹ לְיָשִׁר نْخِخْدُ، هَتَدِا فَمُمَّدِ خُفَيْنِ نَخِحُدُ، هَتَدِا فَمُحْبِ خَفَيْنًا

נושְּמִשׁמוּן בַּבַבְּינִי: לוּוְבְּנְתוֹן וּהְקבּישׁ יָהְתוֹ ינובבי ונובון ינולביב אַרוּד וְיָה בְּנוֹה בְּנוֹה בְּנוֹה בְּ K CLL

מְעַוֹבְאָנוֹ וֹמָב וֹבְכֹּן וְעֵוֹ: 444

څنادين: לוֹם מֹלַם לַיִּנִי וֹלְבֹנוְנִי, וֹפֿלְגוּו עוָלֹא וֹלָא וֹמִינוּוּוּ או למלולטון למולטא בְּמִיעַלְהֹוֹ לְמִשְׁכַּן וִמְנָא

ئلخنا فتا هِجْمَا:

סבט בטמון סַבַּבּיד יָהָהון:

beauty. them, for splendour and for head-tires shalt thou make for make for them girdles, and make tunics, and thou shalt And for Aaron's sons thou shalt

office. s'issire anto Me in the priest's sanctify them, that they may them, and consecrate them, and sons with him; and shalt anoint Aaron thy brother, and upon his And thou shalt put them upon

reach. even unto the thighs they shall their nakedness; from the loins breeches to cover the flesh of And thou shalt make them linen

after him. ever unto him and unto his seed and die; it shall be a statute for place; that they bear not iniquity, altar to minister in the holy when they come near unto the in unto the tent of meeting, or and upon his sons, when they go And they shall be upon Aaron,

without blemish, young bullock and two rams the priest's office: take one them, to minister unto Me in shalt do unto them to hallow uodi isali gaidi ədi si sidi baA

shalt thou make them. with oil; of fine wheaten flour and wafers unleavened spread , lio diw belgnim benevaslnu s and unleavened bread, and cakes

סכמובים לממס בפרשס: (04) ולבני אחרן חששה כחנה. ארבעה בגדים הללוולא יותר, כמונת, ואבנע, ומגבעות היא מלופת, ומכנשים

סום מחזיקו בדבר, וקורין לחוחו מסירם וויר"סטיר, וסום מלוי ידים: יוס והלאה, וצלשון לע"ו, כשממנין אדס על פקודת דבר, נותן השליע בידו בית יד של עור שקורין גוואנ"מו, ועל ידו ואם בניי בשמן סמשמס: - ומלאה אה ידם. כל מלוי ידים לשון מנוך, כשסוא נכנם לדבר לסיום מוחוק בו מאומו ולין, ומכנקיס, סכמוביס למעס בכולס: ואח בניו אחו. אותס סכמוביס נסס: ומשחח אוחם. את אסרן (וף) והלבשה אותם את אהרן. מומס סממורין נמסרן, משן, ומפוד, ומעיל, וכמונת משבן, מלופת, ומניני,

(ב+) ועשה להם. לאסרן ולבניו: מכנסי בד. סרי מ' בגדיס לכסן גדול וארבעס לכסן סדיום:

מקום שנאמר מקם עולם, הוא גוירה מיד ולדורות לעכב בו: אהל מועד. לסיכלוכן למשכן: ומחו. סא למדם, שהמשמש מחוסר בגדיס, במיסס: הקח עולם לו. כל (ציי) והיו על אהרן. כל סבגדיס סמלס, על מסרן סרמייין לו: ועל בניו. סממורין בסס: בבואם אל

ממשם העגל שהוא פר: (1) לקח. כמו קם, ושמי גורום סן, אםם של קיסס ואםם של לקיסס, ולסן פסרון אחד: פר אחד. לכפר על

137

XIXX

ַב<u>ּ</u>פָּׁב נֹאָט מָדָּג בַאָּגלִם: لْللْكُلْدَتْكُ كِلْمُاتِ فَقُكْمٍ لَكُمْتِ النَّكُدَاتِ نَمْدِياً خُوَمْ لِيُنْ ְּ וְנְתְתָּ אִנְתְם עַל־סַלְ אֶתְד וְתִּחֵין יָתְהוֹן עַל סַלְא תַד

אָנוֹם כַּמָּוֹם: אָל־פָּתַח אַהֶל מוֹעֶד וְרְחַצְּתְּ לְתִּרֶע מַשְׁבַּן וִמְנָא וִתַּסְהֵי

نْهُوَلُنَّ كِي خُتَاهُمَ لَهُوْلِ: וְאָט_הַאָפֿר הַכְּמִנְת וְאֵתְ מִעָּנִר הָאֵבֶּר ، إبرَاحِهُمْ هُمَــهَيَدار هُمَــ بُم هُيَدَا بُم خَمَاتِهِ إِبْم نظطنك

<u> ಗಡನೇಡಿದ:</u> لْثَمَاثُ אُمَا لِيُوْلُهُ هَمْ لَمُعَالِمُ لَمْ خَرْرَٰم لَحَالُهُم

XUL: ² וְלֶלְלַטְהְּשָׁ אָת־שֶׁטֶּן הַמִּשְּׁהְה וְהִפַּב יָה מִשְּׁהָא דִּרְבוּהָא

בַּשְׁלֵב: » וֹאָטַ בּּׁנִגנ שַּׁלֵבנר וִעַלְבַּהִּשִּׁם וָנִעַ

בַּבוֹי: מוּלִם ומֹלַאִנָ זֹע אַבֿוֹנִן וֹנִע نْدَنْقُد كَيْتُم خَنَةُد كِيْنَوْد يَنْتِر كِدِيا خِدِيْنِي كِكْنُم ه بجزيد بْسَجَهْنَ كَيْصَ مَرْجَهِم بجين، يُصَعَدا جُسِيا عيجَهُرا نْلُونُكُمْ هِبُوٰتُ هَكُرُّمُ هَكُلُلًا سُنُدُم نُصُدِلًا مَقْدُمًا هَكَدِلًا

፲출८: וּבְנְיֵוּ אֶח יְדֵיהָם עַל־רְאָשׁ וּבְּנִיהִי יָח יִדִיהוֹן עַל בִישׁ מועד וְסְמָּוּ אַבַרָן מַשָּׁכּן וִמָּגָא וִיסְמוּר אַבַרן ننظرخن عدينفد

שוְבֹא וֹנִינו שַּׁבוּנוֹ צַּבְּנוֹנוּ

נקהון בְּמַיָּא: וֹמִׁט אַנוֹנִוּ וֹמִט בֹּלֵנִוּן שَלֹנְיִר וֹנִט אַנוֹנִוּ בֹּנִנִינִ שֹלֵנִירִ

בְּהִמְיוֹ אֵיפּוֹדָא: וְאָחַ הַחְשֶׁן וְיָח חוּשְׁנְאַ וְחַהְבֵּין לֵיה ממגל איפודא ויח איפודא אָּעַ_עַבּלְּגְׁיִם וְתִפַּב יָתְ לְבִוּשִּׁיָּא וְתַלְבֵּישׁ

מַל מַצְנַפַּטָא: וֹמְּלִטָּׁ בַּטִּאְנָפָּׁט מַּלְ בַאָּמִוּ יִטְמָנִּ מִאָּנִפָּטֹא מַלְ בַּימָיִּט

נטַלְבַּישְׁנוּוֹ כִּשׁנִינוֹ: ڬڟڐ؞ڐ

بنظدر

כפול נטפונר זע שונא כפום

the two rams. the basket, with the bullock and 3 one basket, and bring them in And thou shalt put them into

them with water. tent of meeting, and shalt wash 4 shalt bring unto the door of the und sand his sons thou

ebpoq. the skilfully woven band of the breastplate, and gird him with ephod, and the ephod, and the the tunic, and the robe of the garments, and put upon Aaron And thou shalt take the

crown upon the mitre. upon his head, and put the holy And thou shalt set the mitre

his head, and anoint him. noqu ii ruoq bas, lio gaiitaioas Then shalt thou take the

and put tunics upon them. And thou shalt bring his sons,

shalt consecrate Aaron and his a perpetual statute; and thou they shall have the priesthood by bind head-tires on them; and girdles, Aaron and his sons, and And thou shalt gird them with

bullock. hands upon the head of the Aaron and his sons shall lay their or before the tent of meeting; and And thou shalt bring the bullock

- כמין כ"ף יונים שהיה עשויה כנו"ן שלנו (שם): מלום (מנסוס עו.): 🗆 בשמן. כשסן קמס, יולק בסן שמן ובוללן (שס עס.): משהים בשמן. אסר אפייסן מושסן סקרוים למעס בענין חלח לחס שמן, על שס שנותן שמן ברבוכה כנגד החלוח וסרקיקין, וכל המינין באים עשר עשר (ב) ולחם מצוח וחלח מצח ורקיקי מצוח. סרי אלו ג' מינין, כצוכס, ומלום, וכקיקין. למס מצום סיא
- (3) והקרבת אותם. מל מלר סמשכן ציים סקממו:
- (+) ורחצת. וו מבילמכל סגוף:
- (5) ואפדת. קשמ ומקן המגורה והפינר שביבומיו:
- סקשורין שלשמן מאמורי סעורף, סוא נומנו על סמלנפת כמין כובע: (6) נור הקדש. וס סלין: על המצנפה. כמו שפירשמילמעלס, על ידי ספמיל סאמלעי ושני פמילין שגראשו
- (ד) ומשחת אותו. אף משימה זו כמין כ"ף יונים, נומן שמן על כאשו, ובין כיםי עיניו, ומחברן באלבעו:
- במילוי ופקודת הכהונה: (פ) והיתה להם. מלוי ידיס זס לכסונת עולס: ומלאת. על ידי סדבריס סאלס: יד אהרך ויד בניו.

פַּתַח אָהֶל מוֹעֵר: ושֶׁחַטְהָ אֶחַ חַפֶּר לְפָּנֵי יְהְנְהַ וְהַכּוֹס יָה תּוֹרֶא בֵּרִם יִי

בהדע משפן זמנא:

the tent of meeting. before the Lord, at the door of And thou shalt kill the bullock

יָסִיד הַמִּיְבֶּה: لْمُنْ خُرِ بَيْنُ فَمْ لَمُهَا لِمُنْ خُرِ لَيْمُ · מַלְ-פַבְּנְיִנִי בַּמִּנְבֶּנֵי בַּאָגַבָּמֵבְ וָטִיטֵּוּ מַלְ פַּבְנִינִי מָבְבָּנִיאָ וְלְאַטְהְ מִבַּם תַפְּּר וְנָתַהָּת וְהַפַּב

تهوبك ذروبتم يتبكفنم: なではメ

base of the altar. all the remaining blood at the finger; and thou shalt pour out the horns of the altar with thy of the bullock, and put it upon And thou shalt take of the blood

لَمْرَيْنًا لِبَاعُمْلُكُ يَامِنُ كُمْ لِمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ עَخُرُين لَאָטַעַעַעַקְּב אָאָה וָנִי טַבַּבּא בּהֹּלָנִינִוּ וֹטַפֿוּלִ עַּיּמָבֶע מַּלְ-עַכְּבֶּב וֹאָעְ מִשְׁנֵּג כּבִּבָּא וֹנִי שַּׁנְשֵּׁוּ כּנְלֵּוֹ EI TRICET نظطنية

ÇÇİFÇÜX: אָטַ עַפֶּׂנֶת וֹאָט וֹט פּוֹא וֹנִט עַלְּנִא בַּהַּכְ אֶטַבְּלֶבְ עַּטְבֶּלֶבְ וֹטִפַּר וֹטִ כֹּלְ עַּוֹבֹּא בַּטִבּ

smoke upon the altar. upon them, and make them two kidneys, and the fat that is the lobe above the liver, and the that covereth the inwards, and And thou shalt take all the fat

यंग्रियं देखंग्रींत प्रथ्नेश्वर प्रस्थः וֹאָנו פֹּבַחָּוּ נֹחָבָּב וֹאָטַ בְּשָּׁרַ הַפָּּרְ וְאָטַ־עַרָּוּ וְנִיִּהְ בְּשָּׁרִ חַנְּרָא וְנִיִהְ מָשְׁבֵּיהִ

מֹבּבֹא לְמַמְּבוֹנִא שַּׁמֹאִנֹא בְּאֵה וֹנִת אוּכְלִיה תּוֹקִיד בְּנוּרָא

לוסמכון אַבון וּבְנובו זָע

their hands upon the head of the Val Ilane sons sid bas norsA bas 21 Thou shalt also take the one ram;

durn with fire without the camp;

But the flesh of the bullock, and

14 its skin, and its dung, shalt thou

it is a sin-offering.

וֹסְמֹכִוּ אַבֹּבֿוֹ וּבֹלוֹוּ אָעַ יּ וֹאֲׁנִי_נִאָּנֹלְ

पृष्ठपुर त्दूत

יְבִיהוֹן עַל בישׁ דִּכְּרָא:

dash it round about against the 16 thou shalt take its blood, and And thou shalt slay the ram, and

סֶבֶיב: אָת־דָּמֹוּ וְזְרַקְתָּ עַל־הַמִּוְבָּחַ דְּמִיה וְתִּרִילִ עַל עַרְבְּחָא סְבֵּיב: סְחוֹר סְחוֹר:

ענויה וכבעוהי لا الْجُلاـ لَكِذَم الْفَاقَاتَ الْمُلْكَثَادَ النَّالِ لَذُكَ لَا فَحَدِّد الْمُحْدِينَادِ

ַרִישֶׁיה: הישֶׁיה:

its pieces, and with its head. and its legs, and put them with 17 its pieces, and wash its inwards, And thou shalt cut the ram into

מַלַנְמָתוֹי וֹמַלַ_נְאָמִּוִי للمَعْظُ طَلَحَالِ تَخْلَمْنَ لَأَنَاظُ يَنْفَوْنِهِ

Tr8:

ַבְיַחַ נִיחֹוֹחַ אַשֶּׁה לַיְהְוָה קֵּרָם יִיָּ לְאִהְקַבָּלְאַ בְּרַעֵּנְאִ הוּא: קוּרְבָּנָא קֵּרָם יִיָּ הוּא: ـ הַמּוְבְּהָה עֹלֶה הַוּא לֵיהוֹה לִעַּרְבְּחָא אָטַ כֹּלְ נַעַּמָּנְלְ וֹעַפּֿגַל וֹעַ כֹּלְ צַּבְּבָּגַא

made by fire unto the Lord. it is a sweet savour, an offering burnt-offering unto the LORD; s it it it am smoke upon the altar; it is a And thou shalt make the whole

(II) פחח אהל מועד. נמלר המשכן שלפני הפממ:

(12) על קרנות. למעלס, נקרנות ממע (זנחיס נג.): ואח כל הדם. עירי סדס: אל יסוד המזבח.

דְּבְבְּדֶּחְ שִקורין חִיבר"ש (רחֹמספלייש): על הכבד. אף מן הכבד ימול עמה (מ"כ ג, ד): (13) החלב המכסה את הקרב. סול סקרוס שעל סכרם שקורין עיל"ל: ואת היתרת. סול עַרְפָּשָׁל כמין בליטח ביח קבול עשוי לו סביב סביב לאחר שעלה אמה מן הארך (מדוח פ"ג מ"א):

(14) השרף באש. לאמלינו ממאמ חילונה ושרפ האש. לאמלינו ממאמ חילונה ושרפ האש.

שביבי לכך קרוי שביב: בקרן זוים זו, וסאמם בקרן שכנגדס באלכסון, וכל ממנס נראים בשני לדי סקרן אילך ואילך, נמלא סדס נמון בד' רומום שומד בארן וזורק: סביב. כך מפורש בשמימת קדשים (זבחים נג:), שאין שביב אלא ב' מתנות שהן ארבע, האחת ממאם בלבד, אבל שאר ובחים אינן מעונין קרן ולא אלבע, שמתן דמס מחלי המובח ולמעה, ואינו עולה בכבש, אלא (10) וורקח. בכלי, אומו במורק ווורק כנגד סקרן, כדי שיראס לכאן ולכאן, ואין קרבן מעון ממנס באלבע אלא

(דו) על נחחיו. עס נממיו, ומף על שמר סנממיס:

יביהוו על ביש דִּכְרַא:

لهم بهزع: אַבְרָן יִבְּנְיִוֹ אָנַרְיִבִיהָם עַּלִּ لْكُمَّانِ لَهُ لَا لَكُمِّنَ لِيهَانُا لَمُمَّاكًا لِنَوْدَ

על־המוְבָּח סְבְּיב: מֻתַעַנַיַב لقح_خثال ללון בומונט ומכ למו ובם جمثا جمتيا لمح شبيك بجثا نژلائلا لْهُلَمُنَّ \$يلينَةِ: ﴿ لَأَكَالَقُ

וּבֹנִבׁו בֹּנוֹו אִטֹּו: אַטַּוְ וֹלֵבַהָּתְ עִיּאָ יִבְּלֶּבְוּו יִבְּלָוֹוּ لَمَح<u> خُ</u>رُّن لَمَح خَرُثُنَ ئنة، لأ مَّح هَنَا لِ لُمَح خُدُبُ، ل $_{ ext{1S}}$ $ext{T}$ $ext{T}$ $ext{T}$ $ext{T}$ $ext{T}$ $ext{T}$

> ئمَر هَذِيبًا لَـٰذُخُكِياً كَـٰتَفِيتُهُ איבוא באַבורן ועל 47 וטכום זט גבבא וטפד

> נטובנט גם במא מכ מבלטא

בנוהי עמיה: נלְבנּתִּוְעִׁי נִבֹנוְעִי נלִבנּתָּי לונני גמוני ווטלבה בוא لجر מַל אַהַרֹן וִעַל לְבוּשׁוֹהִי יממשקא דרבוקא ותדי וֹלְכֹּלְשְׁשֵׁ מִּוֹ עַנְּם אַמֶּר מֹּלְ וִנִיפַר מִוּ בַּמָא בֹּמּלְ מַבְבָּטָא

אַבו בַּב עוּבְבָּנוֹא צוּא: בּהֹבִירוֹן ווָת הַּבֹּא בּוֹמִינָא וגע שַּבְשָׁוּן כּוָלָגוֹן וגִע שַבַּבּא נו עלא ניח הצר פּבְּיָרא נאלותא וות תובא דופי וְנִיפַּב מָן גַּכֹּבָא פַּוַבָּא

> against the altar round about. right foot, and dash the blood and upon the great toe of their the thumb of their right hand, right ear of his sons, and upon Aaron, and upon the tip of the To res right shi to qir shi noqu os and take of its blood, and put it

Then shalt thou kill the ram,

shall lay their hands upon the

And thou shalt take the other

219 ram; and Aaron and his sons

head of the ram.

with him. his sons and his sons' garments garments shall be hallowed, and sons with him; and he and his and upon the garments of his garments, and upon his sons, sid noqu bas , norsA noqu anointing oil, and sprinkle it that is upon the altar, and of the And thou shalt take of the blood

for it is a ram of consecration; upon them, and the right thigh; two kidneys, and the fat that is and the lobe of the liver, and the 22 fat that covereth the inwards, the fat, and the fat tail, and the Also thou shalt take of the ram

הַמַּצִּוֹת אֲשֶׁר לְפָּנֵי יְהֹוֶה: هُمُا هَلَا لَا لَاكَارِكِ هُلِلَّا لَا مُحِلِّ الْأِلَالِ هُلَا لَا مُحَلِّي الْأِلْ וְכְבָּר לֶמֶם אַזָּט וֶתַלָּט לֶמֶם

הַּבְיִינְוּ וֹאֵט הַּוִע עַוֹּמָוֹן כָּי

\$4_آڭار

ÄÜ.

ĽÄΠ

יְתָרֵת הַכְּבֶּר וֹאָתו

نْݣُولْنْكُ مُنالِبُهُنَا لَمُنالِبُهُنَا

אָרל מָלְאָים הָוּא:

בפּמונוֹא בַלבַם וֹנֹ: הַבְא נְאָסִפּוֹג תַר なられる ЦЩП ÜĻΧ ドスロー

the Lorp. unleavened bread that is before wafer, out of the basket of 23 cake of oiled bread, and one and one loaf of bread, and one

- (18) דיח גיחוח. נחם רום לפני, שלמרםי ונעשס רלוני: אשה. לשון אש, וסיא סקערם אינריס שעל סאש:
- סגודל, ובפרק סאמלעי: (OS) חנוך. סוא שַמְּחִים (מ"כ מילואיס כ"א), גדר האמלעי שבמוך האוזן, שקורין ענדרו"ם:
- במלואים, וסשאר אכלו אהרן ובניו, שהם בעלים, כמפורש בענין: שלום למובח, ולעובד סעבודה, ולבעלים לכך אני מלריכו סחוס, לסיוח לו לעובד סעבודם למנס, ווס משס ששימש וו בלבד: כי איל מלואים הוא. שלמים לשון שלמות, שסושלם בכל. מגיד סכמוב שהמלוחים שלמים, שמשימים וכבשה ואיל, אבל שור ועו אין מעונים אליה: ואח שוק הימין. לא מלינו הקערה בשוק הימין עם האמורים, אלא ע) שנאמר לְשָׁמַּת קַשְׁבֶּס יְמִירֶבְּּס, מקוס שסכליות יוענות, ובאמורי ספר לא נאמר אליס, שאין אליס קריבס אלא בכבש (בב) החלב. ום מלג סדקים או סקיבס (מולין מע:): והאליה. מן סכליים ולמעס, כמו שמפורש בויקרא (ג,
- עס חוס ושוק, ומוס לא סיס למשס למנס, אלא חוס בלבד: מין ומין. ולא מלינו שרומת לחס הבא עם ובח נקטרח, אלא זו בלבד, שחרומת לחמי חודה ואיל נזיר נחונה לכהנים (ES) וכבר לחם. מן סמלומ: וחלה לחם שמן. ממין סרצוכס: ורקיק. מן סרקיקין אמד, מעשר שבכל

مبربهد ججير إحزاد: لَمْح حَقَّد خُثْدَ لَكِرْخُكُ هِنْتُ لَمْحِ يُدَ، خُرَبِنَد سُنِدِت يُنْكِبِلِ לי נְשְׁלְּשָׁ עַבְּלְ הַּלְ כַּבָּּ, אַנִדְן יִנְשִׁיִּי כִילְאִ הַּלְ יִדִּי אַנִדִּן

אָבֹמֹא בֿבִם וֹנִי:

زىلاللا: ניחוֹת לפְּנֵי יְחְוֹה אַשֶּׁה הָוּא לְאִהְקַבְּלָא בְּרַעָּנָא קָּדָם יִיִ ַ הַמִּוְבָּחָה עַל־הַעַּלְה לְרֵיחַ וְהַפִּיק לְעַדְבְּחָא עַל עֵלְהָא لْجُكَانُكُ هِنُصِ مُنْتُبِط لَيْكُمَلُكُ لَيْوَد

לוּבְבָּנְאַ בוּאַ בֶּבָם וָיָ:

And thou shalt take the breast of offering made by fire unto the savour before the LORD; it is an burnt-offering, for a sweet smoke on the altar upon the their hands, and make them

And thou shalt take them from wave-offering before the Lord.

upon the hands of his sons; and

upon the hands of Aaron, and And thou shalt put the whole

shalt wave them for a

before the Lord; and it shall be

gnirəfto-əvsw s rot ii əvsw bns

Aaron's ram of consecration,

بمزئد بمرد جه جهرد: إتروم لابأ مردود جورر 9z Ū₫₫¾ເ¤ ÄÄL. וְלְבַּטִיתָּ אֶמַבְיִיתְּנָּע

נמוה אַרְטָא בורם יוָ ווהו לַרַ לְאַנִין מוּוֹבְנוֹא צִלְאַנִין וּטִּינִים מָאָיל וְהַפַּב יָה שָׁדְיָא מִדְּכַר

is Aaron's, and of that which is consecration, even of that which To mer shi to ,qu bəvsəh which is waved, and which is 27 the thigh of the heave-offering, breast of the wave-offering, and And thou shalt sanctify the

ומֹאַמֶּב לִבֹּלֵּנו: ڂۼڷڔڶ עַמָּאָים מָאַשֶּׁר עונל נאָמָב עונים מאָגל ע נאָנן שָּׁנְל נַעַּרוּמָר אַשָּׁר ्रिष्ट केंद्रे श्रुप। प्राप्त प्रकृष्टिं

מבלאַבורן ימדלבנוהי: 下谷内口 **上茶亡はには** یا ווילבייש

their heave-offering unto the nava, egnirafto-assad to escrings, children of Israel of their heave-offering from the heave-offering; and it shall be a children of Israel; for it is a sons as a due for ever from the And it shall be for Aaron and his

. 'snos sid

thy portion.

שַׁלְמֵיהֶם הַּרוּטְּהָם לַיהוָה: מאט לדיוהלאל מולטו קרומה הוא ותרומה יהנה sz מולַם מֹאָעָ בֹּנוֹ וֹמִּבֹאָל כַּוֹ نْتَنْتِ كُهَتَتِا يَكْكُرُن كُتَاكِ_ ا

:: ا الله אפרשותהון ובי מו בני ישֹראַל מוּכַסַת אַפֿרְשִׁיִּטְאַ רוּא וְאַפֿרְשִּיִּטְא הלקם מו לנו והלאק אנו ויהי לאַברן ולְבוּוִהי לְפָוֹם

ילְבוּהֵי לוּדִשְׁא דְּלְאַבַוֹרוֹ

にくさしせゃ

consecrated in them. be anointed in them, and to be shall be for his sons after him, to And the holy garments of Aaron

בַהֶּם יִלְמַלֵּאַ־בָם אֶת־יָּדֶם: نند خُحُدُد هَنَائِد خُمْمُنَاب بخنث تؤثم تجهّد خعتبا

ומנופה מעכבם ומבעלה פורעניות ורוחות רעות. מרומה, מעלה ומוריד למי שהשמים והארך עלו, ומעכבת עללים הבעלים ומניף, ובוה היו אהרן ובניו בעלים ומשה כהן: חבופה. מוליך ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, (24) על כפי אהרן וגרי והגפת. שניסס עמוקין במנופס, סבעליס וסכסן, סא כילד, כסן מניח ידו מחח יד

בְּחוֹן יָת קוּרְבְּנְחוֹן:

אשה. למשנתן: לה". לשמו של מקוס: (as) על העולה. על ספיל סרפעון שסעלית עולס: לריח ניחוח. לנחת רוח למי שפתר ונעשס רלונו: רעים (מנמות קב.):

בלע"ו: הורם. לשון מעלה ומוריד: בחום וצוק של שלמים, אבל לא להקטרה, אלא והיה לאהרן ולבניו לאכול: חבופה. לשון הולכה והבאה, וינטלי"ר (קב) וקדשת את חזה התנופה ואת שוק התרומה וגיי. קדשס לדורומ, לסיום נוסגם מכוממס וסנפמס

(es) לבניו אחריו. למי שבה בגדולה המריו: למשחח. להתגדל בהם, שיש משיהה שהיה לעון שררה, כמו סמוס ועוק סוס: (82) לחק עולם מאח בני ישראל. שהשלמים לבעלים, ואם החום ואם השוק ימנו לכסן: בי חרומה הוא.

אָנוֹל מוֹעָד לְשָׁרָת בַּקְּדָשׁ: שַּׁשְׁשָׁבְּיִ מִּבְּלְנִוֹ אָמֶּבְ וֹבָּאָ אֶבְ שׁבְעָּת וְמִים וְלְבָּשָּׁם תַכֹּהָן

خليم: بخهَٰذِنْ \$ע_خُمُٰدُر خُمُٰذِם נאָר אָיל הַמִּלְאָים הִקָּח

פַּתַח אָהֶל מוֹעֵר: בַשְׁמִּיב וֹאֵעַבַיבַכְּטִוֹם אַהָּבַב בַּסֹב בַּהָב בַּבַבא וֹנִע בַטַמָּא لْهُجُمْ هَلَابًا بَحُثْنِ هُن خُشِد أَنْدَبَمْ هَلَابًا بَحْتِينَا نَن

נונר לא־יאַכַל כִּי־קָּדָשׁ הַם: לְמַלָא אָנוַ וֹנִים לְלַנִּהָ אִנִים וְאָכְלְוּ אִטְם אֲשֶׁר כָפָּר בְּטֶם

تهٰכٌל جد לָבָה הוא: لْهُدَفْكُ كُند يتربنار حُجْم كِع r¢f_<u>rç</u>;ü□ ALLICUL וֹאָם_וֹנְטֶב מִבַּאָּׁב בַפִּגְאָנם

מְבֹּמִּנו נֹמִנם טַּמִבָּא נֹבֶם: אַמֶּב_גוּנִנוּ لَمْضِينَ كَهَلَالًا يَكْخُدُر جُحُكِ

> בַּלוּדִשְׁא: ŢĢţX מלנוני. ביימול הְבֹּהֹא וְנִתוֹ וֹלַבַּהָתִּנוֹ בַּנַוֹלִא

וטֹבֹמֶגל וֹט בֹמֶבוּע בֹאָטֹר בבר קורבניא הפב

בּבְסַבְּאַ בִּנְיַבַת מַמָּבַן וַמִּנָאַ:

ترجر لالد طيله المع الاقلاء לְבַּבְּשָׁא וֹטִינוּ וְטִילִוּג לָא לביון למובא זה מיובליביו לניקל לההון האהפפר

ヘニアシャ トニタ・ לנולא לא וטאליל אוני גּפֹרא וֹטוָבֿיר וָת דְאָשָׁהַאַר ליוְבַנַיָּא ימָן לַחַמָּא מָר نهنتاها ÜĖĀL

מב מבמא יומין הקבור ĊC4 וטאביר לאהרן ולקניהי

> the holy place. rent of meeting to minister in even he who cometh into the os priest in his stead put them on, Seven days shall the son that is

in a holy place. consecration, and seethe its flesh And thou shalt take the ram of

door of the tent of meeting. bread that is in the basket, at the 32 the flesh of the ram, and the And Aaron and his sons shall eat

thereof, because they are holy. them; but a stranger shall not eat to consecrate and to sanctify wherewith atonement was made, And they shall eat those things

because it is holy. with fire; it shall not be eaten, thou shalt burn the remainder remain unto the morning, then consecration, or of the bread, And if aught of the flesh of the

shalt thou consecrate them. commanded thee; seven days according to all that I have , snos sin ot bns, notes. And thus shalt thou do unto

סוא ממלבש בכסונה גדולה: לַּבְּ נְמַמִּיס לְמָשְׁמָס (במרבר ימ, מ), פֿל מִּנְעוּ בִּמְשִׁימַי (מסליס קס, מו): - ולמלא בם אח ידם. על ידי סבגדיס

ממשי לפיכך ניגון מָבִיר נמשך לפניו: מקומו, ימניסי כסן גדול סססיי (מ"כ ו, טו): - הכהן החחיו מבניו. מכאן כאיס, כל לשון כסן, לשון פועל עוצד עבודת יום הכפורים כשרה אלא צו (יומא עג.): החחיו מבניו. מלמד, שאם יש לו לכהן גדול צן ממלא את גדול: אשר יבא אל אהל מועד. אומו כסן המוכן להכנם לפני ולפנים ביום הכפורים, וזהו כהן גדול, שאין (30) שבעה ימים. כלופין: ילבשם הכהן. אשר יקוס מצניי מחמיי לכסונס גדולס, כשימנוסו לסיות כסן

(וב) במקום קדש. נחלר אסל מועד, שסשלמיס סללו קדשי קדשים סיו:

(25) פחח אהל מועד. כל סמלר קרוי כן:

הם. קדשי קדשים, ומכאן למדנו אוסרה לור האוכל קדשי קדשים, שנתן המקרא מעם לדצר משום דקדש הם: ידם. באיל ולחס הללו: "לקדש אחם. שעל ידי המלואים הללו נתמלאו ידיהם ונתקדשו לכהונה: כי קדש (33) ואכלו אחם. אסרן ונניו, לפי שסס בעליסס: אשר כפר בחם. לסס כל ורומומיעוב: למלא אח

בללו בכל יום: ידיסס לסיום כסניס, ועבודםם פמולס: אחבה. כמו מומך: שבעה ימים חמלא וגוי. בענין סוס ובקרבנום (18) ועשיה לאהרן ולבניו ככה. שנה הכמוב וכפל לעכב, שאם מפר דבר אמד מכל האמור בענין, לא וממלאו

בְּכַפָּרְהָ עְּלְיִוּ וּמְשָׁהְיִהָ אָטִוּ הجوِّרִים וְהִמֵּאִתְׁ עַּלְ־הַמִּוְבֶּה ופֿר חַשְּׁאַת תַּעֲשָׂה לַיּוֹם עַל־

לְלַבְיִשְׁוּעִיהַ: מַל מָדְבָּהָא לְּנִוֹמֹא מֹלְ כֹפּוּבוֹגֹא וּטַּבֹבּי נעובא בַּעַמֹאָטֹא עַהְבּיר

to sanctify it. for it; and thou shalt anoint it, when thou makest atonement the purification upon the altar atonement; and thou shalt do 36 beside the other offerings of the bullock of sin-offering, And every day shalt thou offer

עַנְיָה בַּמִּוֹבְעַ נִלֵּבָה: (ס) המּוְבֵּתׁ קַדָשׁים כְּלֹ־ ר ה הוְבָּה וְקִינִים אָתִּי וְהָיָהְ מְבֹׁמֹנִ וֹמִנִם שַּׁכַפָּבְ מַּבְ_

בולבר למבלטא וטלבמ: מֹבְבְּחָא מִבְשׁ מִנְיִשׁ מִנְיִשׁ מִנְיִי מֹבְבְּטִא יוְקַבַּיִּשְׁ וָמִיה וִימִי שבעא יומין הכפר על

the altar shall be holy. most holy; whatsoever toucheth sanctify it; thus shall the altar be atonement for the altar, and Seven days thou shalt make

نيټري: خَتُشُرَه خُدْرِ مِثْدُه مِنْ اللَّهُ عَنْدِيا خَدْرَ مُدْمَ فَدِيا خِيرَمُهُ _{ממי} וֹזֶה צַּשֶּׁר מַצְשֶׁה עַל־הַמִּוְבֵּחַ וְדֵין דְּתַּצְבֵּיד עַל עַרְבְּחָא

نلابرتى:

continually. lambs of the first year day by day shalt offer upon the altar: two Now this is that which thou

בּלִבע וֹאֵעְ עַכּרֹבֶת אָת־הַכֶּבֶשׁ הָאָחָר

עַעַבוּד בון שָּמִשְּיָא: בּאַפֹּבא ווֹט אִמִּבא טַנֹוֹגא XXI IL

part of an ephah of fine flour And with the one lamb a tenth

lamb thou shalt offer at dusk.

The one lamb thou shalt offer in

the morning; and the other

ŢŸŢ*T*:

וְנְיִסְבָא בַבְּעוּת הִינְא חַמְּרָא בְּטִׁמְּטַ כַּטִימָא בַבַמוּטַ טִינָא וַמְשְׁרוֹנָא סוּלְתַּא דָפָּיל

And the other lamb thou shalt drink-offering. s rot saiw to nid a to treq dituot a hin of beaten oil; and the To 17rd darred fourth part of

ניח<u>ֿר אַשֶּ</u>ֶר לַיהנְה: יכָנְסְבָּה חַעַשְׁה־לָּה לְרֵיחַ בו בהבלום למושע בלטו נאט עללה עהוּג

تانا مالك الله לאַטַלַבַּלָא בָּרַתְּוֹא לוּרְבָּנָא כון המהוא כמושנו גפוא ונו אמובא טונגא טהבוע

by fire unto the Lord. sweet savour, an offering made drink-offering thereof, for a and according to the anintom edt to gnirefto-læm 41 thereto according to the offer at dusk, and shalt do

במלאכת המשכן והמובת: וחשאח. וקוַבַבֵּי, לשון מתנת דמים הנתונים באלבע קרוי תמוי: לכך סולכך מקרא וה. ומדכש מורם כהניס (מילואים ע"ו) אומר, כפרת המוצח הולרך, שמא המנדג איש דבר גוול אין לי אלא דבר הבא בשבילם, כגון האילים והלחם, אבל הבא בשביל המובח, כגון פר שהוא לָמִמִּוּי המובח, לא שמענו, (95) על הכפורים. נשניל הכפורים, לכפר על המונח מכל ורוח וחיעוב, ולפי שנאמר שנעם ימים המלא ידם,

מס עולס ראויס אף כל ראויס (מ"כו, ב. ובחיס פג:), שוראס לו כבר ונפסל משבא לעורס, כגון סלן, וסיולא, וסעמא, בקדש, כגון סרובע וסנרבע, ומוקלס, ונעבד, וסטריפס, וכיולא בסן, מלמוד לומר זוס אשר מעשס, ססמוך אחריו, לסכשירו שלא ירד, ממוך שנאמר כל סנוגע וגו' יקדש, שומע אני בין ראוי בין שאינו ראוי, כגון דבר שלא סיס פסולו (פו) והיה המובח קדש. ומס סיא קדושמו, כל סנוגע במובת יקדש, אפילו קרבן פעול שעלס עליו, קדשו סמובת בשמן סמשמס, וכל סמשימום כמין כ"ף יונים:

במובח בים עולמיס, ובמובח סנחשם יורד מן סמובח לארך: כמין שני חוטמין דקיס, נותן היין לחוכו, והוא מקלח ויולא דרך החוטס, ונופל על גג המזבח, ומשם יורד לשימין שלשה לוגין: ונסך. לספלים, כמו ששנינו במסכח סוכה (מח.), שני ספלים של כסף היו בראש המובח, ומנוקבים להכשיר, לפי שנאמר כמים למאור, ומשמע למאור ולא למנחות, יכול לפסלו למנחות, חלמוד לומר כאן כמים, ולא (0+) ועשרון סולת. עשירים האיפה, מ"ג בילים וחומש בילה: בשמן כתית. לא לחובה ואמר כחים, אלא ושנשמט בממשבם סוך לומנו וסוך למקומו, וכיולם בסן:

څڅل څات: אַנְעָּר לְכָּם שְּׁמִּּע לְנַבּּר נַאָּנְמֵּגוֹ מִגְמָנִג לְכֵּנִו עַמָּוֹ ﴿ אְבִוֹלְ-מּוִמֹּד לִפְּׁנֵוֹ וֹבוֹוְדִי אֵׁמֶּב בּהָרַעּ מִשְּׁכּוּ וִמְּנָא צֵּדִרִם יִיִּ מּלֶט שְּׁמִידִ לְדְרַהֵילֶם פָּתַח מְּלָט הְּדִּירָא לְדָּדִיכוּוֹ

لنظيّه خخجير: ث لَرَمَكُنْ هُٰفُك كِخُرْدُ نَهُلُكُمْ يَعْنُمُنا مُنظِدًا فَقَا كَخُرْدُ

نڠٮڂڎ؞ۼٙػؾؗؗڝڂؚڂڎٳڂ؞؞ וֹאָם_הַמִּוֹבֵּה ڶڟڐۿڟ؞ \$U_\$Ü\$

* וֹמֻבֹּלִטְּוֹ בֹּעִוּוֹ בֹדוֹ וֹמְבַאֹצִי, וֹאַמָּבוֹ מָבִנִּטִוֹ בֹּנוֹ בֹּנִוֹ

יְהְוָה אֱלֹהֵיהֶם: (פ) מגלנים לַמִּכֹנוּ בַעוּכִים אָנוּ 94 אֵשֶּׁר הוֹצֵאָהי אִתָּם מַאֶּרֶץ וְנְדְשׁׁ בֵּי אֲנָי יְהוֹה אֶלַהַיהָם

הַבָּגֹי שִׁמְּיִם תַּהְּמָּר אָטִוּ: בנימי וְעְּשְׁיִם מִלְמָר קְעָבֶׁת

במוני בורניו: בְבָּוּעַ יִהְיָה וְאַמְּתַוֹם לִמְתָּוֹ אַמָּה אָרְכֹּוֹ וְאַמָּה רָחָבּוֹ

ڼ≒ړ⊏: לבולנו וֹהֹמָוֹט בָּוְ זָר זַבְּר ¿ עּעַּׁ וֹאָטַ לַנְעָלָנִוּ סִבּוֹב וֹאָטַ וְצְפִּיתָׁ אֹתֹו זְהֶב טְהַוֹר אָת־

र्वदंदंश्र वंदीः वंदीः

וֹמְבֹאָכְ וֹאִטֹלַבַּתְ בִּילַבִּי:

أثه فربند لأكديم كِمَقَمُه ווֹט מֹוַבֹּטֹא ווֹט אַבַרוֹ נְאָלַבְּיִשׁ יָתְ מִשְׁכַּן וִמְּנָא

نهُدُهُم نَهُدُت جُدِيا جُهُجُد:

בּיניהוֹן צָּנְא יִיְ צֶּלְהַהוֹן: במגבום לאַהְבֹאִר הַכֹּנִינִי בּאַפּוקית וְחָהוֹן מָאַרְעָא iikad št. šta ii šķūuļl

שִׁמִּין הַעֲבֵיד יָהַיה: מַלוְהִי קטֹרֵת בּוּסָמִין הַאָּמִי נטהביר מרקקא לאקטיא

אַמָּגוֹ בוּמָגע מִנְּגע בַבונעני: פוניגע מבולה גבו נסבטגו ※食品が 名に口供に LÄÜLİX

ותעביד ליה זיר דדהב lườa, tư, kữa kã,

> you, to speak there unto thee. LORD, where I will meet with ent of meeting before the generations at the door of the burnt-offering throughout your It shall be a continual

shall be sanctified by My glory. 43 children of Israel; and [the Tent] And there I will meet with the

s'seairq and ni aM or rassinim or also and his sons will I sanctify, 44 meeting, and the altar; Aaron And I will sanctify the tent of

their God. children of Israel, and will be and I amous llaw I buA

their God. among them. I am the Lord land of Egypt, that I may dwell brought them forth out of the the Lord their God, that And they shall know that I am

acacia-wood shalt thou make it. burn incense upon; of XXX And thou shalt make an altar to

shall be of one piece with it. height thereof; the horns thereof and two cubits shall be the thereof; foursquare shall it be; thereof, and a cubit the breadth A cubit shall be the length

gold round about. shalt make unto it a crown of and the horns thereof; and thou the sides thereof round about, pure gold, the top thereof, and And thou shalt overlay it with

שמנסס, שנאמר עלַס ומנְמָס (ויקרא כג, לו): (IP) לריח ניחוח. על המנחה נאמר, שמנחח נתכים כולה כליל, ותדר הקרבחם, האיברים בחחלה ואחר כך

אמור על המובח, אלא על אהל מועד הנוכר במקרא: אומרים מעל הכפורת כמו שנאמר וְדְצַּרְמִּי אָמָּךְ מֵעַל הַפַּפֹּרֶמ (שמות כה, כצ). ואשר אועד לכס האמור כאן אינו אקבענו לבא. ויש מרבוחינו למדים מכאן, שמעל מובח הנחשח היה הקב"ה מדבר עם משה משהוקם המשרן, ויש (ב4) חמיד. מיום אל יום, ולא יפסיק יום בנתיים: אשר אועד לכם. כשאקבע מועד לדבר אליך, שם

מסרן ביום סקממו, וזסו שממר משס סים שַׁשֶׁר דְּבֶּר ס' לַמֹמֹר בְּקֶרֹבֵי שֶׁקְבֵשׁ (ויקרם י, ג), וסירן דְבֶּר, ויקדש בכבודי: בכבודי. שמשרה שכינמי פו. ומדרש אגדה, אל מקרי בכבודי אלא במכובדי, במכובדים שלי, כאן רמו לו מימם בני (34) ונועדתי שמה. אמועד עמס גדבור, כמלך סקובע מקוס מועד לדבר עס עבדיו שס: ונקדש. סמשכן:

(I) מקטר קטורת. לסעלות עליו קימור עשן ממיס: (אי) לשכני בחוכם. על מנת לשכון אני בתוכם:

(ε) אח גגו. זס סיס לו גג, אבל מובח סעולס לא סיס לו גג, אלא ממלאיס חללו אדמס בכל חנייחס:

%U_UĒĿ.ロ ÇÜĞL: ٠ ἀΦῦυ ἐῖμ ἔζ ἀΘ، ἐἐκψι וּשְׁמֵי שַבְּעָת זָהָב תַּצְשָּׁת־לָּוֹו

乙袋にこごめ 八は点く נסבטנו אוטו בבער טהכנב

ספר שמות – פרשת כי תשא – XXX -Gap.

shall be for places for staves spalt thou make them; and they thereof, upon the two sides of it thereof, upon the two ribs make for it under the crown And two golden rings shalt thou

עַכַּפָּרָע אָאָר עַל־הָנָע וְנְתַמְּה אֹתוֹ לְפְּנֵי הַפְּרֹכֶת

אַשֶּׁר אִנְעֵר לְךָ שְׁמָּה:

אָנַרַ יַקְּנְיָה יַקְּטְּיִינְיָּהְיִי סמנם פֿבּלור פַבּלור בְּהַלוּר בְּהַנִיטִיבָּוֹי

^² וְׁיִשְׁמֹּגִר מְּבְּׁנִר אֲּנִדְרוֹ קְּמָּנְנִי

، אַהָּוֹר עַל־אָרָן הַעַּיָּהָת לְפָּנָרָ

מָּמִּנִם נֹגִפּׁנִעָּ אָטָם זָבֶּב:

לְבְּטַּיִם לְבַּדְּיִם לְמָּאָנוּ אָטִוּ שَمُّهُكُ مَكِي هُلَالًا خَكْنَا لَٰكِنَاكِ

±⊔.l: שבין סטרוהי ויהי לצתרא שבשול אונמיה העביד על ביה מקרע לזיריה על

שִּׁמִּין וְמִהְפֵּי יָהְהוֹן דַּהְּבְּא: וְעַמְבָּיִג וְעַ אָבוּנְעַוֹּא צַאָמָנ

בּאַזֹמון מומבו לַבַ שַּמַן: כַּפּוּרַתָּא דַעַל סָהַדוּתָא בַּלַ אַרוֹנָא בַּסְהַרוּהָא בַּלָרַם נטטגן נטגע אָבם פּרוּכְּקּא

I will meet with thee. that is over the testimony, where

testimony, before the ark-cover 6 veil that is by the ark of the And thou shalt put it before the

unto the Lord.

your generations; it is most holy

atonement for it throughout

10 once in the year; with the blood

no drink-offering thereon.

And Aaron shall make

generations.

once in the year shall he make

ansmenots to gairefto-ais edt to

atonement upon the horns of it

meal-offering; and ye shall pour

Ye shall offer no strange incense

9 thereon, nor burnt-offering, nor

LORD throughout your

lamps, he shall burn it.

7 incense of sweet spices; every

perpetual incense before the

8 lamps at dusk, he shall burn it, a

And when Aaron lighteth the

morning, when he dresseth the

And Aaron shall burn thereon

them with gold. of acacia-wood, and overlay And thou shalt make the staves

wherewith to bear it.

(6) לפני הפרכת. שמא מאמר משוך מכנגד הארון ללפון או לדרום, מלמוד לומר לפני הכפרם, מכוון כנגד

לירשין הוא קרם ין:

כפּוּבוֹא שֹבֹא בֹמּשֹא וֹכפּב

עמשות מונים השוקא מונים השאח

נוכפר אַבורן על קרנהיה

ומושלא ווספא לא שופכון

דוטמון זוכבאון זהֹבְטֹא

לא תַסְּקוּן עֲלוֹהִי קַשֹּהֶת

كنادئع كناه نز كنات ديا:

ڐڔٳ

בְּאַנִיקְנוּמִיה יָת בוּצִינִיָּא

ĊŔĞL

ונקטר עלוהי צהרן קטבת

למבע בוסמול

ΧÜĻļ

谷はるごと

بترين

بتحابكان

には必じて

נַלמָרנַה:

בוסמון

ומנחה. ולה עולה ומנחה. עולה של בהמה ועוף, ומנחה היה של לחם: (9) לא חעלו עליו. על מוזמ וס: קשרת זרה. שוס קמורם של נדבס, כולן ורום לו מוץ מוו: ועולה

הערצים:

קא פסוקים

جُحُرُد:

¿۲۲۵٬۵۵:

(٦) בהימיבו. בשכנו מבסון:

קַדְשָׁים הָוּאַ לַיהֹוֶה: (פּ)

הכפְּרִים אַחָת בַשְׁנְה יְכַפֶּר

ಶಗ್ರ ಕರ್ಶಗ ರಸ್ಥಿರ ಗಲ್ಲಿಸಿಗ

נעקר ימנחה וגפף לא הפקר

לאַ תַּעְּלִי עְּלְיִי קְּלָיִי קְּעָהָת זְּהָה

קַטְּרֶת מְמָּיִר לִפְּנֵי יְתַוְּה

יִבְתַעֵּלְת אַתְּרָן אָת תַנֶּרָת

立なしむに

تظفرثإ

هَلَالِلْ هَمْ عَلْدَبُد

(8) ובהעלות. כשידליקס להעלות להצמן: יקשירנה. צכל יוס, פרם מקעיר שתרית, ופרם מקעיר צין הגרות. לוצי"ש בלע"ו, וכן כל נכום סאמוכום במנוכס, מוץ ממקוס שנאמר שם סעלאס, שסוא לשון סדלקס:

לשון נקוי הבזיכין של המנורה מדשן הפמילות שנשרפו בלילה, והיה מטיבן בכל בקר ובקר:

The Haftarah is Ezekiel 43:10 – 43:27 on page 216. For Shabbat Zachor the maftir and haftarah are on page

الطِحْرَادِ بِرَ عِلَا طَالِيَا رَظِيدِيا: And the Lord spoke unto Moses، And the Lord spoke unit כי משל

לַפֶּר נַפְּשָׁוֹ לַיהוָה בִפְּקֹד בּ וֹמֶּבֹאֵבְ לַפֹּׁלֵבׁוֹיִם וֹלְּטֹׁנָוּ אָנִחִ וֹמִּבֹאֵבְ לַמִּנְנִינִינִוּ וֹנִטִּנוּוּ עֹמֶּאַ אָּטַ בַּאָהַ בַּדְּנָ אָבִי טַׁפַבּּנִלְ זִטְ טַנְּהָבּּן בַּדְּנָ

קרומה ליהוֶה: يْرَا السَّهِ هِذِهِ السَّمِيَّةِ السَّمِيَّةِ السَّمِيِّةِ الْمَالِيَّةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ المَالِيَةِ السَّمِيِّةِ السَّلِيِّةِ السَّلِيِّةِ السَّلِيِّةِ السَّلِيِّةِ السَّلِيِّةِ السَّلِيِّةِ السَّلِ ق הַפְּקְדִים מַהַצְיה הַשָּׁקֶל מִנְנָנִיִא פַּלְנִיה סִלְמָא בְּסִלְמֵי זַבו יַהְנַי כָּל הַעַבַר עַלַר עַרָ

מְּשְׁרֵים שְׁנֶה וָמְעְּלְה יִמֵּן שָּׁשְּׁרִין שְׁנִין יִלְנִילָא יִמִּין אַפְּרָשׁיִּהְאַ בַּּדָם יָיָ: אַפְּרָשׁיִּהְאַ בַּּדָם יִיָּי: יזריבָות יהנה:

ַנְמְּמָּנִם מְּמַּנְדְּגֵּיִת תַּמְּׁלֵלְ לְעִדְ לָא יַזְּעָר מִפּּלְיִנִּת סִלְמָּא עמאָאָגר לאַ־יַרְבָּּע וִתַיַּל לָאַ בּמִטִּיר לָאִ יַסְנִּי וּדְמִסְבֵּין

تَظْمَلَٰدُ حُاتِ

בהון מותא פַר הָמָנֵי יָהָהוֹן: בֹּר שֹמְנֵי יְמִבְיוֹ וֹלָא יִבִי ינבר פורקו נפשיה קדם יי

עולהא ההנו מהו סלהא בול ושוול כל העבר על

בְּלְ עַמְכָּעְ מַּלְ-עַפְּׁעַׁיְנִם מִבָּוֹ בִּלְ צַּמְבָע מַלְ מִנְיָנִינְאֵ מִבַּע

خُرَفَٰدُ؉ مَم رَفَمُنُحِيا: אָנִי שִׁרוּמִנוּ וְעַלְּבַפְּׁר מַּלְ - לָמִנוּן זִנוּ אַפְּׁבֹחָוּנִיא צוֹבִם זִנֹ

> thou numberest them. no plague among them, when numberest them; that there be soul unto the Lord, when thou give every man a ransom for his 12 to their number, then shall they the children of Israel, according When thou takest the sum of

shekel for an offering to the shekel is twenty gerahs—half a the shekel of the sanctuary—the 13 are numbered, half a shekel after that passeth among them that This they shall give, every one

shall give the offering of the twenty years old and upward, 14 them that are numbered, from Every one that passeth among

make atonement for your souls. give the offering of the LORD, to than the half shekel, when they 15 and the poor shall not give less, The rich shall not give more,

- מקדש וקדשיו: קדש קדשים. המוצח מקודש לדברים הללו בלבד, ולה לעבודה החרת: לְפְנֵי סִ' וְכְפֶּר שָׁלְיו (ויקרחׁ מו, יח): 🗆 המאה הכפרים. 🔻 סס פר ושעיר של יוס הכפוריס, המכפריס על מומחת (10) וכפר אהרן. ממן דמיס: אחת בשנה. ביוס הכפורים, הוא שנאמר באמרי מות וְיָבְא שֶׁל הַמִּוְצָּמ הַשָּׁב
- בא עליהם, כמו שמלינו בימי דוד: אחד מחזית השקל, וחמנה את השקלים וחדע מניים: - ולא יהיה בהם גוף. שהמניץ שולע גו עיץ הרע, וְהַדֶּבֶּר (12) כי חשא. לשון קבלה כמרגומו, כשמחפוץ לקבל מכוס מניים לדעם כמה הם, אל חמנס לגלגולם, אלא ימנו כל
- סוס שלמרמי לך, ימנו מרומס לס': סשלס די ווזיס, וסווז מממלמו ממש מעומ, אלא באו והומיפו עליו שמומ, והעלוסו לשש מעה כמף, וממזימ השקל לשון מעס, וכן צשמומל (מ ב, לו) יָבוֹת לְהַשְׁמַּמַוֹת לוֹ לַמֲּגוֹרַת בֶּמָף וְרָבַּר לָמָס: עשרים גרה השקל. שהשקל כגון שקליס סאמורין בפרשת ערכין ושדס אמווס: - עשרים גרה השקל. - עכשיו פירש לך כמס סוא: - גרה. יְבֵי מֹונֶס (ירמיס לג, יג): מחצית השקל בשקל הקדש. במשקל סשקל שקלבמי לך לשקול בו שקלי סקדש, דרך המונין מעצירין אם הנמנין זה אחר זה, וכן פֿל מֻשֶׁר יַעֲבֹר מַתַּה הַשְׁבֶּע (ויקרא בז, לצ), וכן מַעֲבֹרְנֶה הַצֹּאוֹ עַל (13) זה יחנו. סראס לו כמין מעצע של אש ומשקלס מחלים השקל, ואמר לו כזס יחנו: העובר על הפקודים.
- (14) מבן עשרים שנה ומעלה. למדך כאן, שאין פחוח מגן עשריס יולא לנגא, וומנה גכלל אושים:
- סאמור במחלח חומש ספקודים, בְּמֶּמֶד לַמֹּדֶשׁ סַשֵׁנִי בַּשֶׁנֶס סַשֵּנִיח (במדבר א, א), ונחנו כל אחד מחלים סשקל, וסך שנאמר גיָסִי מָשַׁם פָּבֶּר סַבֶּבֶּף וגוי (שס שס, כו). וסשנים אף סיא על ידי מנין, שמנאן משסוקס סמשכן, סוא סמנין ואחד מחלים השקל, ועלה למאת הככר, שואמר וָבֶשֶׁף פְּקוּדֵי הֲעַדֶּה מְטַּה פְּבֶּר (שמות לח, כה), ומהם נעשו האדנים מרומום, שנכמב כאן מרומם ס' ג' פעמיס, אמה מרומה אדניס, שמנאן כשסחחילו בנדבה סמשכן, ונחנו כל אחד (פוד) לכפר על נפשוחיכם. עלה מנגפו על ידי מנין. דבר החר לכפר על נפעוחיכה, לפי שרמו להם כהן גי

نَظْمِلْدُكُ : (طَ) خظتر نيايد ! לְלְנָּג יִשְּׂבְאָלְ לְּוֹפַבוּוּן אַלוּ עַל־עַבֹרָת צָּהֶל מוֹעֵּדִ וֹמְבֹאָג וֹלִנִיטֹ וְלְקַחְהְהְ אֶת־בֶּסֶף תַבְּפִּרִים וְתִסָּב יָת בְּסַף בִפּוּרִיָּא

מל נפשהוכון: יָהיה עַל פולחן משכן

atonement for your souls.' Israel before the LORD, to make nemorial for the children of rent of meeting, that it may be a appoint it for the service of the 16 children of Israel, and shalt atonement money from the And thou shalt take the

چېېر: بعدفز آلِآلِۃ 投入 は没て

וּמַלֵּיל יְיָ עָם מֹשֶׁה לְמֵימַר:

:Saryas: And the Lord spoke unto Moses,

בין־אָהל מוֹעֵד וּבֵין הַמּוְבָּח ⁸¹ נְחִשֶּׁת לְרְחְצָּת וְנְתַתְּ אֹתֹוֹ וֹהֹמוֹנוֹ בֹוֹנוֹ נוֹמַמוֹ וֹכֹּוֹנוֹ

מַנְא: יבון מַדִבָּקא וִתְמֵין תַּמָן נטטגו זטגע פגו מֹמּכּו וֹמֹנֹא יבָסִיסֵיה דְנְחַשָּׁאַ לְקָדִּישׁ ڶڷڴڐٮڵ ĊĸĻĹŊ

shalt put water therein. meeting and the altar, and thou to anot and another the tent of brass, whereat to wash; and thou brass, and the base thereof of Thou shalt also make a laver of

wash their hands and their feet

Ilsale snoe sid bas norsA baA

⁶¹ וֹבְחַבֵּּנ אַבַּבְן וּבְּנָיו מִמֶּנוּ אָעַ וְנְתַהָּ שֶּׁמֶּר מֶיִם:

<u>וֹבִּינֵם וֹאָנַרַנִּלְיִם:</u>

זמ גדיהון וימ בגליהון: ויקדשון אַברן וּבְנוֹהִי מְנֵּיה

made by fire to smoke unto the minister, to cause an offering they come near to the altar to water, that they die not; or when meeting, they shall wash with When they go into the tent of

говъ

thereat;

خنهٰقٰت څح۔تھاٰقِت خهٰتِں oz ובחצר מום ולא נמחו או ישרשון מיא ולא ימוחון %<u>_</u>%¤<

::. a أيا ق לַהַּמַּהָא לַאַּסַּלֹא לַנָּבַבָּיֹא אַ למֹלַנֹלִיוּן לְמֹּלִנִיׁא בְּמִיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן וִמְנָא

כד), ולא סימס יד כלס שוס בס, אלא איש איש מס שנדבו לבו: שסקרצנים לכפרס סס צאיס. וסשלישים סיא מרומם סמשכן, כמו שנאמר פֶל מֵרִיס מְרוּמַם פֶּמֶף וּנְמֹשֶׁה (שמום לס, לקנות מסן קרבנות לבור של כל שנה ושנה, והשוו בסס עניים ועשירים, ועל אותה תרומה נאמר לכפר על נפשותיכם,

משוך קמעה כלפי הדרום, כך שנויה בובחים (נמ.): קעלָס שָׁס פֶּמַת מִשְׁפַּן מֹקֶל מוּעֵד (שמוח מ, כע), כלומר מובח לפני חֿסל מועד, וחֿין כיור לפני חֿסל מועד, סחֿ כינד, וסיס סכיור מָשׁוּךְּ קמעתֿ, ועומד כנגד מֿויר שבין סמובת וסמשכן ומֿינו מפּמיק כלל בנמייס, משוס שנמתר וַמֵּת מִוַּבּת לכיור: לרחצה. מוסג על הכיור: ובין המזבח. מוזם העולה, שכמוצ צו שהול לפני פמח משכן אהל מועד, (18) כיור. כמין דיד גדולה, ולה דדים המריקים בפיהם מים: וכנו. כמרגומו בְּמִימֵיה, מושב מחוקן לישראל לפלוח לסס ונלמוו על סמשכן, וסשני באחד באייר: על עבודה אהל מועד. הן אדנים שנעשו בו: הממחילין מחשרי, נמלח שני המנינים בשנה אחח, המנין הראשון היה בחשרי לאחר יום הכפורים, שנחרלה המקום ונבנה המשכן בראשונה והוקם בשנייה, שנחחדשה שנה באחד בנימן, אבל שנוח האנשים מנויין למנין שנוח עולם נמנו, אבל למנין יציאה מלריס היו שהי שניס, לפי שליציאה מלריס מונין מנישן, כמו ששנינו במסכה ראש השנה (ב:), שלה סיו בשעת מנין סרהשון בני י"ע שנס שלה נמנו, ובשניים נעשו בני כ'. משובס לדבר, הלל שנות ההנשים בשנה התת १:०८१ हेर् ठबेर्नुरं ० व्रव संवाय वेर्डे १देवैय वेर्ड्ड ० विस्त संवाय विस्तर ५ वर्ष १८० १८० वर्ष १५० ५०० वर्ष שוים, ו' מאום אלף וג' אלפים וה' מאות ונ', שהרי בכמף פקודי העדה נאמר כן, ובמומש הפקודים אף בו נאמר כן, יוס סכפוריס בשנה ראשונה, ואחת בשנה שנייה באייר משהוקס המשכן. ואס תאמר, וכי אפשר שבשניהס היו ישראל משקליס שלו, שנאמר וַיְּהִי מְשַׁם פְּפַר הַפֶּמֶף לְנֶהֶה וגוי (שם לה, כו), הא למדה, ששמים היו, אחם בהחלה נדבתן אחר בחמד למדש הכחשון, שנחמר בְּיוֹס הַמֹדֶש הָכִחֹשׁוֹן בְּמֶּמֶד לַמֹדֶשׁ מְּקִיס וּגוּי (שמוח מ, ב), ומהמנין הוה נעשו החדנים לומר שהמנין הזה הוא האמור בחומש הפקודיה, שהרי נאמר בו בְּשֶׁמֶד לַתֹּבֶשׁ הַשֵּׁנִי (במדבר אֹ, אֹ), והמשכן הוקם ומשפסק, אמר לו לרועה צבקשה ממך, מנה אם נאני ודע כמה נוחרו בהם, להודיע שהיא חביבה עליו. ואי אפשר מפני שנכנק בהם מגפה, כמו שנאמר וַיִּגֹּף ה' אָה הְשָׁה (שמוח לב, לה), משל ללאן החביבה על בעליה שנפל בה דבר, (16) ונחח אוחו על עבודח אחל מועד. למדם, שנלמוו למנוסס במחלם נדבם סמשכן אחר מעשס סעגל,

ורגלים, מנים ידו סימנים על גבי רגלו סימנים, וידו סשמאלים על גבי רגלו סשמאלים, ומקדשן: (19) אח ידיהם ואח רגליהם. בבם לחת סיס מקדש ידיו וכגליו, וכך שנינו בובחיס (ינו:), כילד קדוש ידיס

מ "כ במול

לְנִ נִלְזַבְׁמֹּנִ לְבִבְעָם: (פּ) יְמֶּיִם וְלֵא הְמִיִּם הְקִים הְקִים הְלֵא הְמִיִּםוּ 'הְחָבּוּ 'לְהַוֹּן 'הְתָּבְּיּ וֹבְטַבֵּּנּ יִבְּינִים וֹבַלְּכְיִנִם וֹלָאִ יִילֵּוֹבְּמִוּ יִבִּינִוּ וְבַלְּכִינִוּ

خئات،۲۲۱: לום מֿלַם לוני ולִבנוִנוּי

seed throughout their to them, even to him and to his and it shall be a statute for ever and their feet, that they die not; so they shall wash their hands

جَهٰرَاد: ※4」は独口

ימַבֶּיל יְיָ עָם מִשֶּׁה לְמֵימַר:

Moses, saying: Moreover the Lord spoke unto

".eneitations."

וֹמֶאַטֶּיִם: ימאלנם ילנע_למם שממום ໄປເປົ້ໄ_Eໍລິດ ດີມີຄໍເບີເ ມີຕໍ່ສົເດ ПÜ וְאַהָּה קַחַ־לְּדְּ בְּשְׂמָים רֹאָשׁ וְאַהְ סַב לְּדְּ בּיִּסְמִין בִישְׁאַ

נעממין: ילו. דיסמא מטלב מאטן מָאתַן והמשין מְאָר וְקְנְמֶן בְּשָׁם פַּלְגוּתֵיה מְאָנִע מִירָא דְּבְיָא מִּהְקַל חֲמֵישׁ

and fifty, of sweet calamus two hundred even two hundred and fifty, and sweet cinnamon half so much, 23 five hundred shekels, and of chief spices, of flowing myrrh Take thou also unto thee the

تَجْلُهُ لِشَمَّا يَنَتَ ثِيرًا: to נְקְדְּׁה הְמִישׁ מֵאִיר בְּשֶׁקֵל יקִצִּיְשְׁהָאַ מַהְקַל הַמֵּישׁ מְאָר

מָלֵג בַינָּא: בְּסְלְמֵּגְ לֵנְוֹדְשָּׁאֵ נְמִׁשָּׁדִוּ זְיִנִיאָ compounded after the art of the And thou shalt make it a holy

the shekel of the sanctuary, and and of cassia five hundred, after

of olive oil a hin.

هُمُا مُمُلِي هُمُا مُمُلِي هُمُا مُمُلِي هُمُا مُمُلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ בקח מרקחת מצשה רקח لْمُشْرِبُ بِهُمَّا مُشْلَعِـ كِلُّـم

ن يالن : בוסְמָנוּ מִשָּׁח רְבוּת קוּדִשָּא לוּדִשְאַ בוּסָם מִבוּסַם עּוֹבָד וֹטֹהְבֹּיִג וֹטִיה מִשָּׁח וַבוּת

.lio gnitnions perfumer; it shall be a holy es anointing oil, a perfume

וֹאָט אָבׁנוֹ בַהַבַּנוֹי: °° ומְאָּטִשׁ בֹּוְ אָטַ אָּטִב מוָמֹד וּטִּרבּוּ בּוּה יָה מַשְּׁכּּן וּמִנָּא

וְנְת אֲרוֹנְא דְּסְהַדוּתְא:

of the testimony, the tent of meeting, and the ark

And thou shalt anoint therewith

מְוְבָּח תַקְּטְרֶת: וְאָת־תַמְּנֹרֶת וְאָת־בֶּלֶיִהְ וְאָת نَهُن يَهُمْ خُبُالِ لَهُن خُرٍ حَجْرِر أَنْن قَنْنُهُ أَنْن قَرْ مُتَنِيْن

, sensoni to מַדְבְּחָאׁ דְּקְמֹרֶת בֿוּסְמַנָּאֹ: the vessels thereof, and the altar וֹנִים מִלְנִבְים וֹנִים מִּלְנִבִּיא נִנִים 27 thereof, and the candlestick and and the table and all the vessels

- עבודם אלילים: ולא ימוחו. הא אם לא יהחלו ימוחו, שבחרה ואמרו כללות, ומכלל לאו אחד שומע הן: אל (OS) בבואם אל אהל מועד. לסקטיר שחרית ובין סערבים קטרת, או לסוות מדם פר כסן סמשית ושעירי
- (IS) ולא ימוחו. למייב מיחס על המשמש במובח ולינו רחוץ ידים ורגלים, שממיחס הראשונה לא שמענו אלא חמזבח. סמילון, שלין כלן בילם לכל מועד ללל בחלר:
- לפי שיש קניס שהינן של נשס, סולרך לומר נשס: חמשים ומאחים. פך משקל כולו: למלמין, לסרבות בו ב' סכרעות, שמין שוקלין עין בעין, וכך שנויס בכרימות (ס.): וקנה בושם. קנס של בשס, ממשים ומחמים, נמלח כלו חמש מחוח, כמו שיעור מר דרור, אם כן למס נאמר בו חלחין, גורח הכחוב היא להביאו ויש שלינו אלא כעץ, לכך סולכך לומכ קנמן בשס, מן סמוב: - מחציחו חמשים ומאחים. - ממלית סבאתו מסא (ES) בשמים ראש. משוניס: וקנמן בשם. לפישקלומון קליפת ען הול, יששהול עובויש בו ריח עובו מעס, תל הוכום להיכל:
- ואחר כך סליף עליהם השמן, עד שקלע הריח וקפחו לשמן שעל העקרין: בו שלקו את העקרין, אתר לו ר' יהודה, והלא לפוך את העקרין אינו סיפק, אלא שראוס בתים שלא יבלעו את השמן, (+2) וקדה. שם שורש עשב, ובלשון מכמיס קליעס: הין. י"ב לוגין, ונמלקו בו מכמי ישראל, כ' מאיר אומר,
- בשומן בגבנ: מו רים מו מעס, קרוי מרקחם: רקח מרקחת. רקם סעטוי על ידי מומעם ומערוצום: מעשה רוקח. שס שַּיְס (ישׁעיס גא, עו), וכמו ליקע סְפְּבֶן (שׁס מב, ס), שהמעס למעה, וכל דבר המעורב בחבירו, עד שוה קופה מוה (as) רוקח מרקחת. כוקמ שם דבר סול, וסמעם מוכים שסול למעלה, וסכי סול כמו רקע, רגע, ולינו כמו ל<u>ג</u>ע
- (62) ומשחת בו. כל המשימות כמין כ"ף יונית, מוץ משל מלכים שהן כמין נור:

בּלְגוּ וֹאֵטַ עַבֹּנְיָּ וֹאָטַ בּנֹּנְיּ ⁸² וְאָתַרְמִּוְבָּת הַעַּלְת וְאָתַ-בְּלִ- וְיָתְ עַּוְבְּחָא הַעַּלְתָא וְיָת

ĘĠſĠſŖ: לב מונני וני כייניא ונים

the laver and the base thereof. with all the vessels thereof, and and the altar of burnt-offering

نظيُّانِي: אַטַם נבוני

:מֹלַבַּה: בְּלְ עַנְיָנְתְּ בְּעִם מִנְוְמֵוֹ בְּלְ נִימָנִד בְּעִוּן בּבְה יהְקבּישׁ יָהְרוֹן וּיהוֹן לֹבֶשׁ

be holy. мрагзоечет тоисћетћ гћет зћаШ 29 that they may be most holy; And thou shalt sanctify them,

And thou shalt anoint Aaron

idīņā ×ůa ζēŭi ζ.: الْمُعَامِينَ لَمُعَافِقَةُمُ فَقُرُمُ فَيُعَالِمُ فَيُعَالِ لِمُعَالِمُ فَيُعَالِمُ فَيُعَالِمُ فَي

كَلُمُ: יקקדיש יַתְּהוֹן לְשַׁמַּשְאַ

And thou shalt speak unto the in the priest's office. that they may minister unto Me 30 and his sons, and sanctify them,

نَكُرُكُ عُلَا كُرُ خُلِلِكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ جُهُمُّد يَّشُمُّا مَضُلَا خِيْمَ خَمْرَد مُضَا لِحَنِّ خَنَالًا هُمُّ ¹⁶ נֹאָבְ_בֹּנִנִּ מִתְבֹאָבְ טֹנִדִּנִּ

<u>. בון פֿבמו לַבוּניכוּן:</u> لمُص خُدِّد نَشِلُهُم فَمَرْدِم

מַל בְשָׁרָא דַאָּנָשָא לָא

holy, and it shall be holy unto the composition thereof; it is make any like it, according to not be poured, neither shall ye Upon the flesh of man shall it

unto Me throughout your

shall be a holy anointing oil

children of Israel, saying: This

generations.

קַבְשׁ הוֹא קֹבֶשׁ יִהְיָה לְבֶם: יְבְעַהְכָּוְתִוֹ לְאַ תַעֲשָׁוּ כְּמָהוּ מַלְבַׁמַּׁר אָבַׁם לָאִ יִּלְּבִּ

FrEGra לידשא יהי לכיון: עַעְבְּרוּן בְּנְתֵיה קוּדְשָׁאַ הוּאַ

יהַסָּך וּבְדַמוּהִיה

cut off from his people. of it upon a stranger, he shall be like it, or whosoever putteth any Whosoever compoundeth any

นันินีเ: (0) יפו ממני על־זֶר וְנִכְּרָת אָישׁ אַשָּׁר יִרְקַח בְּמֹהוּ נַאַשָּׁר

ווֹשְׁטֵּוֹאֵי מָתַּמָּוּשִי: יבושון מנוש מכן טוקונו

stacte, and onycha, and Take unto thee sweet spices, And the Lord said unto Moses:

בָּר בְּבָר יִהְיֶה: ן הֶלְבְּנְה סַמֶּים וּלְבֹנָה וַבְּה זְרַ סִמְּים נְמֶלְ ו וּשְׁחַלֶּתְ בּוֹסְמִין נְטוֹפָּא וְטוּפְּרָא ניאמר יְהוָה אֶל־מֹשָׁה קַחַ־

בֿכֹיםֹא מַטַּׁבֿל בְּמַטַּׁבֿל יָבִי: נמלבוומא בוסמגן ולבוומא נאַמר זי למשה פַב לַדְּ

be a like weight. frankincense; of each shall there galbanum; sweet spices with pure

כמו כליקין משוחין וְבַּסְשָׁיִם שְׁמָנִיס יִמְשָׁחוּ (עמוס ו, ו), לשון הכתים בהן כלשון עברים: ומלכים מסורגם לשון כבוי, לפי שלין נורך משיממן אלא לגדולה, כי כן ישד המלך שוס מנוך גדולמן, ושאר משימות, שומע אני בין כאוי בין שאינו כאוי, אלמוד לומר כבשים, מה כבשים כאויים אף כל ראויים. כל משיחת משכן וכהנים רארי לסס אין מקדשין. ושנוים סיא משנם שלימם אלל מובח, מחוך שנאמר פל סַנּבֵע צַמִּוְצַח יִקְדָשׁ (שמוח כע, לו), שרמ, משנכנם למוכו קדוש קדושמ סגוף, לספפל ביולא, ולינס, ומבול יוס, ואינו נפדס ללאמ למולין, אבל דבר שאינו (92) וקדשה אותם. משימה זו מקדשמה להיות קדש קדשיה, ומה היה קדושמה, כל הנוגע וגוי, כל הראוי לכלי

(וו:) לדרחיכם. מכאן למדו רצומינו לומר שכולו קייס לעמיד לצא (הוריות יא:): זה. צגימטריא מריסר

למונט: השך ממנו חייב, אלא הרוקחו (כריחות ה.): ובמחבנחו. לשון חשבון, כמו מחכנת הלבנים, וכן במחכונתה, של סללו, לפי מדם סין שמן, אבל אם פחח או רבה סממנין לפי מדח סין שמן, מוחר, ואף העשוי במחכונחו של וה, אין מן סשמן סוס עלמו: ובמחכנחו לא חעשו כמוחו. צפכוס פממניו, לה העשו המר כמוסו צמשקל פממנין (SE) לא ייסך. צעני יודי"ן, לעון לה יפעל, כמו לְמַעַן יִימַב לָךְ (דבריס ו, יח): על בשר אדם לא ייסך. surgan:

(33) ואשר יחן ממנו. מלומו של משס: על זר. שלינו לורך כסונס ומלכום:

לו מרי"אקס (מסעריאק): ושחלת. שורש בשס, חלק ומלסיר כלפורן, ובלשון סמשנס קרוי לפורן, וזסו שחרגס (+ε) τωρ. σιά τας, ιας αάκα άξά απρ σασρ ααξι σησρ ητιι (αρ, ιεζα") κια" (κιαακά), ιστα ητις

بد خطيله:

מַשַשַּׁה רוֹקַחַ מְמִקְּחׁ מְהָוֹר בּוֹסֶם ְעוֹבָד בּוֹּסְמָנוּ מְעָּרַבֹ إَنَّ هُرَبَ الْمُعَالِمِ الْأَمَامِ إِنَّامِ إِنْ يُعَدِّنَ إِنْ مِنْ مِنْ فَا ذَاهِ فِي الْمُعْدِرُ

לַבְהָ לֵבְהָתום שַּבְרָתוּ לַכֶּם: מוֹמָר אֲשֶׁר אִנְעָר לְךָּ שְׁמָּה ממְּנִּע לִפְּנֵי הַמְּהַעְ בָּאָהֵל إَيُّمُلَكُمْ مَقُولًا بَيَامُ إِذِرَهُمَا إِنَّهُمَانُ مُولًا إِنْ يُرَاهُمُ الْمُعْلَالُونَا الْمُعْلَالُونَ

خِيْتُ مِبَرِيْتَ جُلِّ كِيْنَالِينَ בְּעָּטְׁכִּנְקְּשִׁי לְאִ עַלְּמִתְּי לְכִּטְ בַּרְמִיּתִה לָא תַּלְּבָּרוּן לְכִוּן

ี นีดีนี้เเ: (a) עלבני לאָנִיאַ בְּמִונִי נְבַּר XQL_IQQL

نلألا IXXX [:LËL

نْجُحُد_شُرِّאُجُكِ:

Saving: And the Lord spoke unto Moses, : Từ Vị Tự Vị Từ Vị T

ದಿಳ್ವರ್ಗ:

دېلاناد:

בּוֹ אַנגׁוֹ בּוֹ עוֹנוֹ בּ לְמִמָּע בַּר אִיּרִי בַר חוּר לְמִבְטָא נאָט פֿנאט, בֹמִס בֹּגֹּלְאָרְ שׁוּיִ דְּנִבּיִטִּי בְמִים בַּגַּלְאָרְ

בְּטְבְעָה וּבְתְבְנְנְה וּבְרָעְבִוּנָה וּבְרָעָבוּנָה וּבְרָעָבוּנָה וּבְרָעָבוּנָה וּבְרָעָבוּנָה וֹאֵׁמִבַּא אָעוֹן בַוּנוֹ אֵבְנַיִנִם וֹאַהָּבְיִמִים הֹפִּיה בוּנוֹ מִלֹ

> וֹמֹנֹא בַאַּזֹמֵון מִוּמִבוּ לַבַּ מוּע בוֹבם סִבוֹבוּנִיא בּמֹהֹכּוֹ

שַּׁהְשָׁר וּקְטֹרֶת בּוּסְמִין דְּתַעְּבֵיר 4<! שמו לדש לידשין

לוּבְיָּאׁ שַּׁבִי לָבַ בָּבָׁם וֹנִי:

ĿĸĸĊL

زنهٰڬؠۃڔ ككأتك

cut off from his people. 38 that, to smell thereof, he shall be Whosoever shall make like unto

unto thee holy for the Lord.

And the incense which thou

thee; it shall be unto you most

the testimony in the tent of

very small, and put of it before

And thou shalt beat some of it

of the perfumer, seasoned with 35 incense, a perfume after the art

And thou shalt make of it

salt, pure and holy.

meeting, where I will meet with

make for yourselves; it shall be

composition thereof ye shall not 37 shalt make, according to the

Hur, of the tribe of Judah; Bezalel the son of Uri, the son of See, I have called by name

workmanship, knowledge, and in all manner of understanding, and in spirit of God, in wisdom, and in and I have filled him with the

קדש. ממולח יסיס, ומסור יסיס, וקדם יסיס: בכף ביניס מכופות לעכבן עם המים, וכל דבר שחדם כונה לערב יפה, מהפכו בחנבע חו בבוך: 🗀 במולח שהור ה), עַּלְּמַיִּךְ וְּחֹבְּלֵיִיְךְ (יחוקחל כו, כו), על שם שמהפכין הֿה המים במשומות כשמנהיגים הֿה הספינה, כהֿדם המהפך (165) בובולה. כמרגומו מעורב, שיערב שמיקמן יפה יפה זה עם זה, ואומר אני שדומה לו וַיְּרָאוֹ הַעַּלְמִים (יונה אָ וסמלבנס וסלבונס משקל שבעיס שבעיס מנס. ולשון בד, נכחס בעיני שסוח לשון יחיד, חמד בחמד יסיס, זס כמו זס: יהיה. אלו הארבעה הנוכרים כאן יהיו שוין משקל במשקל, כמשקלו של זה כך משקלו של זה, וכן שנינו, הלכי והלפורן וסקילופס, וסקנמון, סכי י"א. צורים כרשינה אינו נקטר, אלא צו שפין את הלפורן ללצנה שתהא נאה: – בד בבד סמלבנס, וסלבונס, מור, וקליעס, שבולמ נרד, וכרכוס, סרי מ', שסשבולמ ונרד אמד שסנרד דומס לשבולמ, סקושמ, נעף ושחלת וחלבנה ג', הרי ה', סמים, לרבות עוד כמו אלו, הרי עשר, ולבונה, הרי י"א. ואלו הן, הצרי, והצפורן, אחרים: - ולבוגה זכה. מכאן למדו רצומינו (כריחום ו:) י"א סממנין נאמרו לו למשה צסיני, מעוט סמים שנים, ללמדנו שלא יקל בעינינו ללרף עמנו באגודם מעניומינו ומפלסנו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו: — סמים. אונקלום ומופְבָּה: וחלבנה. בשם שרימו רע, וקורין לו גלב"נא (גאלבאן) ומנאם הכחוב בין שממני הקטורם,

יִבְמַבַּמ יִבְּכָלְ עָּבִידָא:

שמה. כל מועדי דבור שחקבע לך, חני קובעם לחוחו מקום: (16) ונחחה ממנה וגוי. סיא קמרת שבכל יוס ויוס שעל מובת ספנימי שקוא באסל מועד: אשר אועד לך

(פ) במחכנחה. נמנין קממניס: קדש חהיה לך לה׳. שלא מעשנה אלא לשמי:

(85) להריח בה. אנל עושה אחם במחכנתה משלך כדי למכרה ללצור:

(ב) קראחי בשם. לעשות מלחכתי, חת בללחל:

(5) בחכמה. מס שאדם שומע דברים מאחרים ולמד: ובחבונה. מבין דבר מלבו מחוך דברים שלמד:

בּוּעֶׁב יבַכֶּסֶף יבַנָּחָשֶׁת:

בְּלְאַבֶּוּ: יבְּחַרְשָׁת מֵּאְ לְהַמְּנִע בְּבְלִי לְגַּאָהֶלְמָא יִבְּנִּנְרִינִע

בַּלְאַמֶּר צִּוּימָדִּ: בְּב לִנַיִּנִי, חַבְּמִנִי וֹמְמֵּנִ צִּנִי خُمَّةُ مِن لِمَا يَخْرِد خُمْ لِيَوْمَ عَنْ لِيَا يَجْرُد خُمْ

מֹלֵגו וֹאָט פַֿלַ בַּבָּגו עַאָּטַל: לְמֹנִים וֹאָטַרַבַּפַּבָּבָה אָהָהַר אַרו אַהַל מוֹעַּר וָאָר־הָאָרֹן

حَكْرَبَ لِيُن مَاخِبَ يَظُمُرُنَ: הַמְּנֹרֶה הַמְּהֹרֶה וְאֶת־כָּל־ نڠٮـتۿڂ۪ڧٳڶڠٮۦڿڂ۪؞ڔڹڠٮ_

בֹלְינו וֹאָט_עַבֹּינִוּ וֹאָט_בַּוֹּנִי:

המֹדִשׁ לְצִּהַרָוֹ הַכּהָוֹ וְאָתַ נאט בֹנִבַ, וַמּבֹי נֹאָטַבַנֹנִב,

> ダロジ בְּבַרְהָבָא יִבְכַּסְפָּא יִבְנְהָשָׁא: ַ בַּהְּהַוְעַ בְאַבָּפֹּא אַנּמִּלִוֹן בַמָהְבַּע

לְמָּמְבַּר בָּבְלְ מְבִינְאֵי X_UX לְתַּלְאָע וּבְאִימָּונִע

נוגלבון ני כל דפפידקה: עַכּימִי לְבָּא יָתַבִּית חָכְּמְתָא בּוֹבְאַנוֹנִסְמִּבְּ זָּנִי אַנִּבְנִאָּר בּּר אַנִינִסְמָּבַ וַאָּנִי הַנַּהְ נְתַחָי אָחֹוֹ אֵחַ וַאָּנִי הָאָן הָא יָהַבִּית עִּמִּיה

מַמִּכֹּלָא: ٢٩٢٢ نزلا לְסְׁנֵיבְיִנִיא וֹנִים כָּפּינְבִּינִא נת משפן זמנא ונת צרונא

מֹנֹבְא וֹנִי מַבְבְּבוֹא צַלַמָּבִינ מֹנֹנוֹא בַבוֹשָא וֹנִע בַּב ונט פֿטובא ונט מֿווָבי. ונט

י וֹאָטַ מִוֹּלֵּטִ עִּמְלְעִ וֹאָטַ כֹּלְ וְנִינִ מִנְבִּטֹא נַנִּטְ

ĘĠ,Ğ,Ľ: בְּלְ מְנִוְנִי וֹנִים בִּיּוְרָא וֹנִם

כַּבוֹלָא וֹנִע בַבוּמָג בֹנוְעַג ווֹע לִבוּהָּוּ

> prass, ni bns, and in silver, and in to devise skilful works, to work

workmanship. to work in all manner of , boow to gaiving and in carving of wood, and in cutting of stones for

have commanded thee: that they may make all that I ,mobsiw ruq əvsh I bərrsəh-əsiw and in the hearts of all that are Ahisamach, of the tribe of Dan; vith him Oholiab, the son of And I, behold, I have appointed

all the furniture of the Tent; ark-cover that is thereupon, and 7 of the testimony, and the the tent of meeting, and the ark

vessels, and the altar of incense; the pure candlestick with all its and the table and its vessels, and

and its base; with all its vessels, and the laver and the altar of burnt-offering

;әэшо sons, to minister in the priest's priest, and the garments of his 10 the holy garments for Aaron the and the plaited garments, and

ובדעת. רומסקדם:

خلات، ځئر، ځمتا:

(+) לחשוב מחשבות. לריגת מעשק משנ:

- אומן, ומרש עץ קרוי נגר: למלאח. לסושיבה במשבלות שלה במלואה, לעשות המשבלת למדת מושב האבן (5) ובחרשת. לשון אומנים, כמו הְבָשׁ הְבָסׁ (ישעיס מ, כ). ואונקלום פירש, ושנס בפירושן, שאומן אבניס קרוי
- (6) ובלב כל חכם לב וגוי. ועוד שמר מכמי לצ שצכס, וכל משר נממי צו מכמס, ועשו ממ כל משר נוימיך: ומובים:
- (∇) ואח הארון לעדות. לנוכך לומומ סעדומ:
- (8) המהורה. על שם זהל מהור:
- (בלינגווערק): שסוא לשוץ ארמי, כתרגום של קלעים ותרגום של מכצר, שסיו ארוגים במחט, עשויים נקבים נקבים, ללי"דיץ בלע"ז שש: בגדי השרד. יש מפכשים לשון עצודה ושיכות, כמכגומו לָבּוּשֵׁי שַמּוּשָׁה, ומֿין לו דמיון צמקכה, ומֿני מֿומר (שמוח לט, א), ולא סרוכר שש עמסס, ואס בבגדי כסונס מדבר, לא מלינו באחד מסס ארגמן או חולעת שני בלא בְּגֶר מֹוּלַעַם שָׁנִי (שס ס), ונכמין דברי, שומתר וּמִן סִמְּבֵלֶם וְסְמַרְנְמֶן וְמֹוּלַעַם סַשָּׁנִי עָשׁוּ בִּגְּדֵי שְׁרֶד לְשָׁרֵם בַּקֹּדֶם שני האתורים בפרשם מסעום, וְנָקְּנִי שָּנְיִי שָּׁבָּלָת (במדבר ד, יב), וְנָקְנִי שָּנָלִי שָׁלָבְּקָן (שס יג), וְנְקְנִי שַנַלִי אללס ואת בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן, אלא אלו בגדי השרד הם, בגדי התכלת והאכוגמן ותולעת (10) ואח בגדי השרד. אומר אני לפי פשומו של מקרא, שאי אפשר לומר שבבגדי כסונס מדבר, לפי שנאמר

אַמֶּר צִוֹיהָהְי (פּ) كَافَلُك لَافَقَانِكَ كَظِيُّكُ فِحْرَا طَمِيْنَ فَيَضَمَانِهِ خُطِيلَهُمْ

جَهراد:

בּׁנְ אֵלָנְ נְׁעַוֹעַ מִּלַצַּאַכֶּם: יביניקם לדרהיקם לדעת השְׁמְרוּ כִּי אָוֹת הָוֹא בֵּינָי %u_@cuū. لْهُيَّاكِ لَاجُدُ جُرْ خُدُرٌ، نَشِلُمُ جُرْ لَهُنَ مُجْرِم مُن خُدْر نَشِلُمُ حُ

نتانا: וולבושע עופש עהוא מפוב בִּי בְּלְ־הָעֹמֶה בָּה מִלְאַלְּה בווא לַבֶּים מִנוֹלְלֵינִ מִּנִים יוּמָּׁם

(بریّال: מְלְאבֶה בְּיִוֹם תַשַּבֶּה מָוֹת בְּיוֹמָא דְשַׁבְּהָא אָהְקְּטְלְא ז יבוֹנִם עַמָּבׁיגֹּי מַבַּעַ מַבּּעָנִוֹ שַׁשָּׁת וָמִים וֵעְשָּׁה מָלָאִּכְּה

לַבְבְעָם בַּבוּנִע מִנְלֶם: עַמְּבָּע לַמְּמְע אָטַעַבְּמְּבָּע מַבּּטָא לַמָמְבַּע יָט מַבַּטָא

> לכב בפלידקה יעקרון: - עַמְּמִבוֹע בּאָט וֹנִט מִמְטַא צַרְבוּסָא וָנָת

אָל־מֹשָׁה וַאָּמָר יִיְ לְמִשָּׁה לְמֵימָר:

باكانه حدا: לְבַנִיכוּן לְמִנַּה אָנִי אָלָא וֹל ביא בין מימרי וביניכון מַבּוֹא בּולִו שַׁמִּבוּוּ אַבוּ אַנ בַרַם יַת יוֹמֵי

₫Ü.Ľ: ווֹשְׁשַׁוּבֵּוּ אָנְשָּׁאַ עַעוּאַ מִּנְוָ כֿל דַיַעְבָּיד בָּה עַבָּי עַבָּי النظفاد לודשא היא לכון דיחלנה بِهُمَلِ שُم يَنْ هُلِ اللَّهِ فِي فَرَاكُم المُولِيلِ ثِينَ هَٰذِينَ * كُذِي المُمْلِيلِ ثِينَ اللَّهُ اللَّهُ

نظظميح וו פֿל הוֹהְבוּר הַבּוֹרְטָא הַּבֹא הַבַּבֹא לוּבְהֹא בֹבַם מֿבובעא ובונטא מבומאבי ÄŮX ررظرا المُظَافِّاتُ الْمُعَافِّا

בְּבַוּנוּן בָּנִם עָּבַם: אָעַ וֹיִמְבוּוּ בֹּנִי וֹמָבִאָּכִ

> have commanded thee shall they holy place; according to all that I incense of sweet spices for the and the anointing oil, and the

:gaiyse And the Lord spoke unto Moses,

LORD who sanctify you. that ye may know that I am the throughout your generations, is a sign between Me and you ye shall keep My sabbaths, for it children of Israel, saying: Verily Speak thou also unto the

from among his people. therein, that soul shall be cut off whosoever doeth any work surely be put to death; for every one that profaneth it shall therefore, for it is holy unto you; Ye shall keep the sabbath

surely be put to death. work in the sabbath day, he shall LORD; whosoever doeth any of solemn rest, holy to the on the seventh day is a sabbath Six days shall work be done; but

covenant. their generations, for a perpetual observe the sabbath throughout 16 shall keep the sabbath, to Wherefore the children of Israel

(II) ואח קטורח הסמים לקדש. ללורך הקטרת הסיכל שהוה קרש:

- גדולה היא בינינו שבחרמי בכס, בהנחילי לכס אם יוס מנוחחי למנוחה: לדעח. האומוח בה, כי אני ה'מקדשכה: שבת אל מדמס מפניס. כל אכין ורקין מעומין, למעט שבת ממלאכת סמשכן: - בי אות היא ביני וביניכם. אות . אם סשבם מפני אומס מלאכם: אך את שבחותי תשמורו. אף על פי שמסיו כדופין ווכיוין בוכיוום סמלאכס, (13) ואחה דבר אל בני ישראל. ואמס, אף עלפי שספקדמיך לנוומס על מלאכת המשכן, אל יקל בעיניך לדמות
- ומומריס במלאכת אוכל נפש:) קדש לה׳. שמירם קדושמה לשמי ובמלומי: אֿבל יוס עוב לא נאמר בו כי אם בַּיּוּס הְרָאֹשׁוּן שַׁבְּּמוֹן וּבַיּוּס הַשְׁמִינִי שַׁבְּמוֹן (שס, לט), אסוריס בכל מלאכת עבודה, מלאכה, אפילו אוכל נפש, וכן יום הכפורים שנאמר צו שַבַּמ שַבְּמֹן הוּאַ לָבֶם (ויקרא כג, לצ), אפור צכל מלאכה, (15) שבח שבחון. מנוחת מרגוע ולה מנוחת ערהי: (שבח שבחון. לכך כפלו הכתוב, לומר שהקור בכל (+1) מוח יומח. מס יש עדיס וסמרמס: ונכרחה. צלמ סמרמס: מחלליה. סנוסג צס מול צקדושמס:

נוּנְפַּשׁ: (ס) בַּאָבֶא וּבַּוּיִם הַשָּּבִיעִּי שָּבִּר עַשְׂה יְהוָה אָת־הַשְּׁמַיִם וְאָת־ ז הוא לְעַלְהַ כִּי־שָׁשָׁת יָמִים פּֿוּנָוּ וּבּוֹן פֿנוּ וֹאָבֹאָכ אַנִע

מְבְת וְנְח: וֹנִע אַבַמֹא וּבִּיוָמָא מָּבִימָּאִנ וומון מֹבֹר ווֹ וָת שִׁמֹנֹא אַנו היא לעַלַם אַרִי שָׁהָאַ قدا قائد بقدا فتر نهُلُهُم

day He ceased from work and and earth, and on the seventh nevset the Lorp made heaven children of Israel for ever; for in It is a sign between Me and the

rested.

בְּעַבְוּים בְּאָגְבָּה אֶבְעַוּם: לְנְוֹנו בְּמִגְוֹנו לְנָוֹנו בי, לְבַבָּר אַטוּן בַּבַּר סִינְּי הָּנִיּ ※八一点溢口

לא יַדְעְנוּ מֶרַדְרָיָר לְוּ: אַשֶּׁר הַצֶּלְנוּ מִאָּרָץ מִצְּרִוֹם לְפְּנֵינוּ כִּי־זָרוּ מִשָּׁר הָאִישׁ בְּשָׁתַ לְנֵנ אֶלְתַיִם אֲשֶׁר וֹלְכוּ מַּלְ־אַהַרֹּן וַיּאִמָּרָוּ אֵלָיוֹ קוּםו IIXXX לְבָבֶר מִן־הָהָר נִיּפְבָל הַעָּׁם ווּבא בֹמָם כֹּי־בֹשָׁשׁ מֹשָּׁה

וֹבַבוּאנ אַלַוּ: بحريري אַמֶּרְ בְּאָנָוֹן تنهشد لهخشوم لهتيا ظلطب

> בְּאָבְיהָא בַּוּיִ: خندخدا ŘĖΪΧ **د**للا، בּסׁנוֹ, שַבוּוֹ בַנִּבוֹ, סַבַּבוּנִלֹא なばいに けるごと ויהב קמשה פר שיצי

> מָא בַוֹנִר לֵיה: מאַבהא במהבום לא נבהלא בון משה גוּבְרָא דְּצַּסְקַנָּא בּטַבְן בַּיִּטַבְן בַּבַבָּ וֹאַמֹרוּ לִיה לוּם עַּבָּי לַנָּא וֹאִטַבְינִהְ הַּמָּא הַּלְ אַנִירָן משֶה למִיחַת מוֹ שוֹרָא וֹבוֹזֹא מֹפֹא אֹבוֹנוֹ **%**「口口

> نقرب خثنت **ELICIT** dia, ilutx נאַמִר לְרוֹן אַבְּוֹן פָּרִיקוּ

> > finger of God. tables of stone, written with the two tables of the testimony, with him upon mount Sinai, the He had made an end of speaking And He gave unto Moses, when

not what is become of him. of the land of Egypt, we know the man that brought us up out before us; for as for this Moses, 'Up, make us a god who shall go unto Aaron, and said unto him: gathered themselves together from the mount, the people Moses delayed to come down And when the people saw that

IIXXX

daughters, and bring them unto wives, of your sons, and of your which are in the ears of your Break off the golden rings, And Aaron said unto them:

שכמוב בו לה יישף ולה ייגַע (ישעיה מ, כה), וכל פעלו במחמר הכהיב מנוחה לעלמו, לְשַׁבֵּר החון מה שהיה יכולה (שון וינפש. כמרגומו וְנַמ, וכל לשון נופש סוח לשון נפש, שמשיב נפשו ונשימח בסרגיעו מעורח סמלחכה, ומי

לנו דרך אשר נעלה בה, עמה לריכין אנו לאלהות אשר ילכו לפנינו: דמות משה הראה להה השמן, שנושאים אותו באויר רקיע השמים: – אשר העלנו מארץ מצרים. והיה מורה כי זה משה האיש. כמין וַיַּשְׁכִּימוּ מִמְּמֵבְת וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת: אשר ילכו לפנינו. חלסות הרבה חיוו להס: אפשר לומר שלא טעו אלא ביוס המעונן, בין קודס חלוח בין לאחר חלוח, שהרי לא ירד משה עד יוס המחרם, שנאמר משס לכך בא ערבוביא לעולס, אמר לסס מת משס שכבר באו שש שעות ולא בא וכוי, כדאימא במסכת שבת (פע.), ואי ארבעים בשבעה עשר בממוז, בי"ו בא השמן וערבב את העולם, והראה דמות משך ואפלה וערבוביא, לומר ודאי מת הוא, והוא אמר להם שלימים, ארבעים יום ולילו עמו, ויום עלייחו אין לילו עמו, שהרי בז' בסיון עלה, נמלא יום כשעלה משה להר אמר להם, לסוף ארבעים יום אני בא בחוך ו' שעוח, כסבורים הם שאוחו יום שעלה מן המנין (I) בי בשש משה. כמרגומו לשון מימור, וכן ז שֵׁשׁ רְכְּצוֹ (שופּמיס ה, כח), וַיְּמִילוּ עַד צֹּוֹשׁ (שֹס ג, כה), כי שסיס משס שומע מפי סגבורס, ומוזרין ושונין אם ססלכס שניסס ימד: לחת. למס כמיב, שסיו שמיסן שוום: לריך לסיוח בקי בכ"ד ספריס: - לדבר אחו. - החקים והמשפטים שבואלה המשפטים: - לדבר אחו. - מלמד בומן מועט כוס. דבר אחר, מס כלס מחקשטח בכ"ד קשוטין, סן סאמוריס בספר ישטיס (ג, חכד), אף חלמיד חכס בנוקין וק"ל): - בבלחו. - ככלמו, כמיב מסר, שנמסרה לו מורה במחנה ככלה לחחן, שלה היה יכול ללמוד כולה רבומינו ז"ל, איש איש, מלמד וכוי, ומשה בליווי אמר לישראל, קחו מאחכם דייקא, ולא מערב רב, לפי שהם גרמו לסקב"ה, וכן סוא בסדיא בווסר ויקסל, אשר על כן בלווי סקב"ס כמיב מאת כל איש, דסיינו גם ערב רב, כמו שדרשו וקודס רדמו מססר עשו סעגל, ומשס לא סגיד לישראל לווי סמשכן עד למחרת יוס סכפוריס, שסיו ישראל מרוליס באחד בניסן. (נ"ע מובא, דילתא הכל כסדר, ולווי הקב"ה למשה היה בארבעים ימים הראשונים, טרם עשומם העגל, שהרי בי"ו בתמוז נשמברו הלוחות, וביום הכפורים נמרלה הקב"ה לישראל, ולמחרם החחילו בנדבם המשכן והוקם (18) ויהן אל משה וגרי. אין מוקדס ומאוחר בחורה, מעשה העגל קודס ללווי מלאכח המשכן ימים רבים היה, ζααια:

\$<_&\!\! עַזָּעָר אָמֶר בְּאַנְינִים וֹנְבִיאַנ בַּבְּיַבָּאַ וּנִטַּפּּבְענִ כַּבְעַהָּם אָטַ וּנִוֹמָנִ יפּבונוּ כֹּבְ מַּפֹּא יָטַ לַּבַהָּנִ

וֹאִימִיאוּ לִנְת אַבְּרָן:

ears, and brought them unto 3 golden rings which were in their And all the people broke off the

يخج بهجرينا نشتهج يهشد ַ װְגַּמְשְׁרֵוּ מַנֶּלְ מַפַּבְּחַ וַיִּאִמְרוּ ניקח מיִדְם ניצַר אַתוּ בַּהָבֶם

رَزُلُهُ مَكْتِلِ رَزْكُا مَائِكُمَ خُطُرُا لِيَتَامُ مَكْتِلِ نِخْتُمُ مَلَحُمُهُ ب المراب

וּיִקְרָא אַבְּרוֹן וּיאַמָּר חָנִי

הַנְּאַ בֶּרֶם יִיְ מְתַר:

ושְׁרָאֵל הַאַּפְּקוּה מָאַרְעָּא

בּוֹיפָא וְעַבְּרֵיה עֵינֶל עַהְּבָּא

וּנְסֵיב מִיַּדְהוֹן וְצְר יָהֵיה

بخذا

يَـٰ ثِمَٰدُرُتُ اللَّهُ لَا لَا يَعْلَمُ لَا لَا يَعْلَمُ لَا لَا يَعْلَمُ لَا لَا يَعْلَمُ لَا يَع

수보다다: (교)

, קלְנֵע נֹגְּנְהֵנ הֵלְלִנִים נֹגַּהֶּב נָאַפַּנַלַנִּ נַגְּמִבְּנִמִנְ מְמְּשְׁבְיִנִי נַגְמֹּבְנִ נִאַלִּבִּנִמִוּ בִּיְמָא בַבְּטַבְוָטִי

﴿ حَرْبُ لِمَا لِمُ إِلَّا لَا يُعْلَمُ اللَّهُ عَالَمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

ַנְיָרַבֶּר יְהְוָה אָל־מֹשֶׁה לֶּךְּ־ יִּמִּנִיל בְּרְ בֻּי שִׁתַת עַמְּךְּ אֲשֶׁר אָיִיִּיל , لأُمْصِ كُمُّكُمْ لَمُهِا لَنْكُمَا يَخُولُ لِمُوسَدِ مُقْمَ خُمْرَدِم

בּהְבֹוֹנִים בּאָבוֹל מִאָּבוֹל מִהָּבוֹנִם:

ויעבדו את המקום:

כך הטעו אם ישראל אחריו:

(ענעלאועעע): אח נומי. כמו מנומי, כמו פָּבָאֹמִי אֶם סָעִיר (שמוח ע, כמ), מן העיר:

והם לא המחינו ופרקו מעל עלמן: - פרקו. לשון לווי, מגזרם פרק ליחיד, כמו ברכו מגזרם ברך:

ממש באסולטא מאבמא は没に

(2) באזני נשיכם. חמר חסרן בלבו, סיפיס וסילדיס חסיס בחכשימיסן, שמח יחעכב סדבר, ובחוך כך יבח משס,

124

(٦) וידבר. לשון קושי סול, כמו וַיְדַבֵּר מְּמֶס קַשְׁוֹח (ברמשים מב, ו): לך דד. כד מגדולמך, למ נממי לך למ, יו), ושפיכום דמיס, כמו שנאמר יָקוּמוּ גָא סַנְּעָרִיס וִישַׁמַקוּ לָפָּגִינוּ (שמואל־ב ב, יד), אף כאן נסרג חור: (6) וישכימו. סשמן זרוס כדי שיחמלו: לצחק. יש במשמע הוה גלוי עריות, כמו שנאמר לַצַּמֶּק בִּי (בראשית

שאני בונס אומו ומסענל במלאכמי, בין כך ובין כך משס בא: - הג לה>. בלבו סיס לשמיס, בעוח סיס שיבא משס ועוד ראס ואמר, אס סס בונים את סמובת, וה מביא לרור ווה מביא אבן ונמלאת מלאכתן עשויה בבת אחת, ממוך וסרגוסו, ווסו ויפן (לשון בינס)מובח לפניו, ויפן מובוח לפניו, ועוד ראס ואמר מועב שיחלס בי ססרחון ולא בסס, שיעפדוסו, זסו פשומו. ומדרשו בויקרל רפס (י, ג), דפריס סרפס רלס לסרן, רלס מור פן למומו שסיס מורימס סיס לו פס לדמומס לגמרי: ויבן מזבח. לדמומס: ויאמר חג לה׳ מחר. ולא סיוס, שמא יבא משס קודס (פ) וירא אהרן. שסיס צו כוח חיים, שנחמר בְּמַבְנִים שור חֹבֵל שֵשֶׁצ (חסלים קו, כ), וכחס שסילים מעשס שמן, ולחו

אלה אלהיך. ולא נאמר אלה אלהינו, מכאן שערב רב שעלו ממזרים הם שנקהלו על אהרן והם שעשאוהו, ואחר וסשליכו למוך שַפּוּר, וינא סעגל: - מסבה. לשון ממכמ. דבר אחר, קכ"ס קנטרין זסב סיו בו, כגימטריא של מסכס: במלרים (סנהדרין קא:), והיה בידו שם ומס, שכחב בו משה עלה שור עלה שור להעלוח ארונו של יושף מחוך נילוס, ערב רב שעלו עמסס ממלרים ועשאוסו בכשפים, ויש אומרים מיכה היה שם, שילא ממוך דמוסי בנין שנחמעך בו שקורין בלש"וניי"ל (גראבשמיכל), ומזייפין על ידו חוסמוס: – עגד מסכה. - כיון שהשליכו לאיר צַפּוּר, באו מכשפי (ישעים מ, מ), רוסו שמרגס מונקלום וְצַר יָמֵישּ בְּוִיפְּמֹ, לשון ויוף סומ, כלי מומנום שמורלין בו בוסב מומיום ושקדים הלורפין שחורלין וחורטין בו לורוח בוהב, כעט סופר החורט הוחיים בלוחום ופנקסין, כמו וכְּמֹב עָלָיו בְּמָרֶט מֻלִישׁ וְסְמַרִיעֵיס (ישעיהג, כצ), וַיַּנְר פְּפְּרַיִס בֶּמֶף בִּשְׁנִי מַרִיעִיס (מלכיס־ב ה, כג). והצ'וילר לשון לורה, בחרע כלי חומנות (4) ויצר אותו בחרט. יש למרגמו לשני פניס, סאמד וילר לשון קשירס, למרע לשון פודר, כמו וְסָמִּעְפָּמוֹת

> ילְמָהְשׁׁי וֹלַמִי לְעַוֹּיִלָּאִ: sat down to eat and to drink, and peace-offerings; and the people

לשון פריקת משא, כשנעלום מאוניסם נמלאו סם מפורקים מנומיסם, דישקריי"ר בלע"ו

out of the land of Egypt, have people, that thou broughtest up

dealt corruptly;

γ. Go, get thee down; for thy

And the Lord spoke unto Moses: rose up to make merry.

> burnt-offerings, and brought morrow, and offered

And they rose up early on the

said: 'To-morrow shall be a feast

Aaron made proclamation, and built an altar before it; and

And when Aaron saw this, he

to the Lorp.'

out of the land of Egypt.' Israel, which brought thee up and they said: 'This is thy god, O tool, and made it a molten calf; and fashioned it with a graving

And he received it at their hand,

هُمِّد تُنَمَّرُنك مُعْدًا مُخَدِّنت: رِيْمُرْدُ يُوْلَ يُجْرُبُ بِيْدُ بِيْدِ فِي الْمُرْدِةِ فِي الْمُرْدِةِ فِي الْمُرْدِةِ فِي الْمُرْدِةِ فِي ا آذهٰتَالَاد_كِي Ĩ;å€∐t_<u></u>_, צוּיהם עַשַּׁי לְהֶם עֵגֶל מַפַבְּהַ קרו מהר מו הדֶרֶרְ אֲשֶׁר

ظهد مثلا لابع: ניֹאִמֶּר יְתְנְּׁה אֶּלְ מִמֶּהְ רְאִיתִי נְאָמִר יִיְ לְמִמֶּר וּלִי בַּרְמֵּ

خلابد لألبد: בְהָה נַאַבּגָה נָאָמֶשָׁה אִיהָךְּ וְעַּמְּה הַנְּיָה לְּי וְיְחַר אַפָּי וּכְעָּן אָנָה בְּעִיּהָךְ מִן בֶּוֹיָהִ

<u> ﭘַּרְוֹלְ וּבְּיֶרְ הַזְּקְה</u>: עוּבַאַעַ מִאָּבַּא מִבָּבִים בַּכָּעַ מוווי אפּע לממע ÄÄL אָלֹהְיִו וֹיֹאִמֶּר לְמָּה יְהוֹהֹ ניקל משֶׁה אָת־פָּנֵי יְהֹוָה

لْنَافِيْنَ فَحَ بَازِهُنَا جُمَقِكِ: קאַדְמָה שִׁיב מִחֲרָין צַּפֶּּרְ كثابات بذردينات ممكر فتر בַּרְעָּר הְוֹצִיאָם לַהַרְּג אֹמָם לַפְּּהְ יאִמִרָּוּ מִצְרַיִם לַאִּמָרַ

לַזְרְמְּלְם וֹלְשׁלְיּ לְמָלָם: הוֹאָת צְּשֶׁר צְּטָרְתִּי צֶּחַלְ خُدِيخَدُ، لَيَهُمُّذُكُ لَحُدِيكُمُ لَا الْحُدِيكُمُ لَا الْحَدِيثُهُ لَا الْحَدِيثُ لِمُ الْحَدِيثُ الْحَدِيثُ لمُحْرَبُه هَلَـٰقُدِ مُنْكِياً لَمُجْتِ مُؤْلِدٍ ثَنْ خُرْدِياً نْهُوٓمُنَّ كُنْصِ قُلِي رَنَٰكِوۡد كِبالَ فَمْنَمُدُكِ بَمَخِيكِنَٰهِ نځنښد څخينه

> מאֹבֹמֹא בַמֹּבֹנִם: تنزئك نشئةح لمفطيك וְרַבַּחוּ לֵיה וַאֲמָרוּ אָלֵין מונק מהקא וסגידו ליה يعور المورا מַבַּעוּ לִעוּוֹ סמן בפריע מן אורָקא

> ظلم ١١٤٨:

וֹאַהְבוּגו וֹטֹב לַהַם סַנּוּ: ווטפו בילוו לביון נאָהוּגינון

₫₫**.Ġ**%: בְּמִגְרֵוֹם בְּחֵיל רַב וּבְיוֹד בהמו באפולטא מאוהא וֹאָמָר לְמָא וֹן וִשְׁפַּר רוּגִּוֹן וַצַּלִי מֹשֶׁה קֵּדָם יִיָּ אֱלְהֵיה

كِثِيرُةُ حِدِ كِمَقِكِ: נאַטגר מו דַּמִּטֹא בַּמִבְגַטֹא אַרְעָא הוב מִהְקּוֹך רוּגָּוָד ולשיציותהון מעל אַפּי לַלַמּלָא וֹטִבוּוֹ בּינֵי מּוּבוֹא למומר בבושא אפוקנון はれたぶん

לבניכון ויחסנון לעלם: בַּכובִבוּ מְּמִוֹא וֹכֹץ אַבֹּמֹא هُمُد بذنمُلُعُد مَحُلُكُ لِكَيْرُفُعُ לְיִּגְּעָׁלַ אַבְּבָר לְאַבְּנְעִם לְיִגִּעַׁל

> of Egypt. brought thee up out of the land is thy god, O Israel, which sacrificed unto it, and said: This have worshipped it, and have made them a molten calf, and 8 commanded them; they have out of the way which I they have turned aside quickly

behold, it is a stiffnecked people. bus, eeen this people, and, And the LORD said unto Moses:

".noitsn tserg them; and I will make of thee a them, and that I may consume or My wrath may wax hot against Now therefore let Me alone, that

a mighty hand? Egypt with great power and with drought forth out of the land of Thy people, that Thou hast doth Thy wrath wax hot against his God, and said: 'LORD, why And Moses besought the LORD

against Thy people. wrath, and repent of this evil the earth? Turn from Thy fierce consume them from the face of in the mountains, and to 12 bring them forth, to slay them speak, saying: For evil did He Wherefore should the Egyptians

it for ever.' your seed, and they shall inherit have spoken of will I give unto heaven, and all this land that I multiply your seed as the stars of self, and saidst unto them: I will 13 Thou didst swear by Thine own Israel, Thy servants, to whom Remember Abraham, Isaac, and

וסשמימו: לא נאמר, אלא עמך, ערב רב שקבלם מעלמך וגיירסס, ולא נמלכם בי, ואמרה עוב שידבקו גריס בשכינה, הס שחחו גדולה אלא בשבילס (ברכות לב.), באותה שעה ותודה משה מפי בית דין של מעלה: שחח עמך. שחם העם

(9) קשה עורף. מחיירין קשי ערפס לנגד מוכיחיסס וממחנים לשמוע:

שהדבר מלוי בו, שאם ימפלל עליהם לא יכלם (שמו"ר מב, י): (10) הגיחה לי. עדיין לא שמענו שהמפלל משה עליהה והוא אומר הניהה לי, אלא כאן פתח לו פתח והודיעו

(II) למה ה' יחרה אפך. כלוס ממקנה הלה מכס במכס, גבור בגבור:

(12) והנחם. סמעשמ ממשנס למרת לסימינ לסס: על הרעה. לשר משנת לסס:

לְמֶתְּבַר לְעַּמֵּיה:

نج الكلا كِيْرِينِينَ كِيرِينَا: (פَ) וֹלוֹם וֹעוֹעׁ מֹלְ עַנְעֹלֵה אֵמֶּר וֹטִב וֹל מוֹן בֹשִׁטֹּא דְּמַלֵּיל

ימגַּר הַם כְּתָּבֶים: בְּהָבִים מְשְׁנֵנְ עֶבְבִיהָם מִזָּה ישְׁנֵי כְחָת הַעָּהַת בְּיָדִוֹ כְחָת ניפון ניגדר משהו מו הַהָר

וְחַמְּכְמָּב מִכְמַב אֶלְהִים הוֹא

וּנֹמּבֹּר אַטַּם עַּנִעַ בַּבַּר:

لا أياً

ענות אַנקר שמעי:

מקקמר בְּמַּחָנֶה:

שוביים מכיהליות:

61 LATLT

ڎٳڎؙڲؙڶ

וֹגְיַג כַּאָּמֻג פֿוֹבָ אָגַ_

אֶת־הַלְּהֶת

אָט_וַמְינֹ

מַבְרֵירוֹן מִכָּא וּמִכָּא אַנּוּן לידיה לימי במיבין מהבין

בְתִיבִין: מולא וטבון לוחי סבדוקא וְאָטַפּּוֹי וּנְחַת מִמֶּע מִן

מְפְּרַשׁ עַל לוּחַיָּא: וּכְמְבָא כְּמִבָּא בַּּתִּ וְתַבְּחוֹת מַעֲשָׂת אֶלֹהָים הֻמָּה וְלִּיחַיָּא עּוּבְדָא דַּייִ

לַן לַבְבֹא בַּמָּהָבוּיהָא: בְּבַעָּה וַ יַּאַמֶּר אֶלַ מַמְּּה קוֹל בּר מִיבָּבוּן וֹאַמַר לְמָמָּה נּיִּשְׁכָּלְּתְ יִבְּיִלְ בִינְתְ בִּיִּשְׁתִּתְ יִבִּישְׁתָּתְ בִּיִּשְׁתָּתְ בִּיִּשְׁתָּתְ בִּיִּשְׁתָּתְ

במשלבון של המשוכון אָלא וֹאֵין קוֹל עַנְלְ שְׁלֵינִ עַנְיִאָּ עַנְיִלְ בְּקְרָבֶא וֹאָדְ לָאְ מָלְ חַלְּשִׁין ניאמר אין קול שְנוּת בְּרוֹרָה נִאַמר לְאַ פָּלְ נְּבָּרִין בְּנְצְּחִין

בְּטִפּוָלֵי טוּרָא: ליחיא ומבר ימרון רוגוא דמשה ורמא מידוהי נשׁזֹא זֹנו מֹנֹלֵא וֹשׁנֹנִי,! ישׁבוּוּ נְהָנְה פַּר קְרֵיב לְמַשֶּׁרִיהָא

> unto His people. evil which He said He would do And the Lord repented of the

were they written. the one side and on the other written on both their sides; on his hand; tables that were 15 two tables of the testimony in down from the mount, with the And Moses turned, and went

tables. writing of God, graven upon the od, and the writing was the And the tables were the work of

of war in the camp. said unto Moses: 'There is a noise of the people as they shouted, he And when Joshua heard the noise

I ob gnis 1s.d1 mod1 to osion od1 that cry for being overcome, but neither is it the voice of them of them that shout for mastery, And he said: 'It is not the voice

the mount. hands, and broke them beneath he cast the tables out of his and Moses' anger waxed hot, and or he saw the calf and the dancing; came nigh unto the camp, that And it came to pass, as soon as he

נאמר אַַנִי אַל שַׁדַּי פְּרֵס וּרְבֵס (שס לס, יא), נשבע לו באל שדי: נָסְׁם ה' (ברחשים כב, מו), ולינתק נחמר, וַבַּקימוֹתי סָׁם הַשְׁבָּעָה סֵׁשָׁר נִשְׁבַּעָתִּי לַסַבְּרֶהֶם סָבִיף (שׁם כו, ג), ולישקב כלה, לה בשמים ולה בהרך, לה בהרים ולה בגבעות, הלה בך, שהתה קיים ושבועתך קיימת לעולם, שנהמר בִּי נִשׁבַּעְמִּי בשעת כעמך, קל וחמר לכפה של רגל התד (ברכות לב.): אשר נשבעת להם בך. לה נשבעת לסס בדבר שסיה ש), ואס אינן נלולין בוכומן, מה אמה אומר לי ואששה אומך לגוי גדול, ואס כפא של שלש רגלים אינו עומד לפניך עליך באור כשדים, אם להריגה, זכור לילמק שפשע לוארו לעקידה, אם לגלות, זכור ליעקב שגלה לחרן (שמו"ר מד, מנסו לו וילאו עשר בעשר: לאברהם ליצחק ולישראל. אס לשרפס סס, זכור לאברסס שמקר עלמו לסשרף (13) זכור לאברהם. אם עברו על עשרת הדברות, אברהם אביהם נתנקה בעשר נמינות ועדיין לא קבל שכרו,

(BI) משני עבריהם. היו האומיות נקראות, ומעשה נקים היה (שנת קד.):

- אנטליי"ר בלע"ו (איינשניידען): במלאכה פלונים, כך כל שעשועיו של הקב"ה במורה: - חרות. - לשון מרם ומרע אמד הוא, שניהם לשון מיקוק, (10) מעשה אלהים המה. כמשמעי, סוא בכבידו עשאן. דבר אחר, כאדס האומר לחברו כל עסקיו של פלוני
- (עו) ברעה. להריעו, שהיו מריעים ושמחים ולוחקים:
- או ניסס: קול ענות. קול מרופין וגדופין, המענין אם נפש שומען כשנאמרין לו: (18) אין קיל ענוח גבורה. אין קיל סיס נראס קיל עניים גצוריס סלועקים נלחון, ולא קיל חלשים שלועקים וי,
- כאן, וכל ישראל מומריס ואמננס לסס: חחח ההר. לרגלי ססר: (19) וישלך מידו וגוי. אמר, מס פסח שסוא אחד מן סמלוח, אמרס מורס כל צן נכר לא יאכל צו, סחורס כולס

ڠٮڂڗ؞ڹۿڶۼڔ: בַּל נּגָוֹר עַלְ־פָּנָר נַמָּנִם נַנְאָל oz נִישְׁרַרְ בְּאֵשׁ נִיִּשְׁחַן עַּרְ אֲשֶׁרַ וּיַפְּט אָט טַמְּיָלְא צַּמָּב מַמָּוּ וּנָסִיב יָח עַּנְלָא צַעַּבַרוּ

בּבָאַטַ עַּלְיִר הַשְּׁאָר גִּרֹלֶר: הְמְּע לְנִּ עִהְיָם עַנִּיִּע כִּיך לְנִּ עַּמָּא תָבִין אָבִי אָיִטִּיִּטָא ניָאמֶר מֹשֶׁׁהֹ אֶל־אַהַרֹּן מֶה־

בְרֶע הָוּא: אַדֹּגִי אַמְּהֹ יָהַעְּמְ אָת־הַעָּׁם בָּי יי ניאמר אַהַרוֹ אַל־וָחַר אָף נאַמר אַהַרוֹלְאִיהָקף רוּנִיִאָּ

מֹאֹבֹּא מֹאֹבִוֹם לָאִ גֹּבֹאֹנוּ מִעִיַ משָׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֻשֶּלְנוּ בּיוֹ משֶׁה הּבְּרֶאׁ דְשִׁסְלַנָא בּ אָאָה יִלְכוּ לְפֹּדְוֹנִוּ כֹּוֹיֵנִוּוּ בּעֹלְוֹ בּוּעֹלֵוּ בֹּעֹלִוּ אָבוּ ניאַמְרוּ לְי מְּמִּדְ־לָנוּ אָלְנִים

בְאָה וּיֵצֵא הְעָנֶל הַזָּה: עַטְפָּבְקר וּיְהְנִי לְּיִ נְאָהְלְבָרֵוּ פָּרִיקוּ וִיהַבּוּ לִי וְרָמִינִיהִ גַּגְּעָר לְהָם ׁ לְמָנִי זָּהְבּ נַאֲמַרִית לְהוֹן לְמֵן דַּהְבָּא

לְמִּמְצֵּע בַּקְמִיהָם: פָרֵעַ הָוּא בִּי־פְּרָעָה אַהַרֹן װ**ְרֵא מֹשֶׁהֹ אֶת־הַלְּם** בָּרְ

هَجُر، خُح خُدْر جَار، ع ٥٠ ----> تَالَّمُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّاللَّا اللللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّا الللَّا الللَّا

> מֹגֹא וֹאַהְעֹן נִע בֹּנִוּ וֹהְבֹאָבִי: בּבְּינִע בַּלֵיק יִּדְרָא מָּלְ אָפָּי נאַנכֿיד בְּנוּרָא וְשֶׁרְ עַּר

הַלְנְעִי עוִלָּא בַּלָּא: נּאַמַר מִמָּר לְאַבַּרוֹ מָא צַּבַּר

אָבוּ בַבִּישׁ הוּא: בובונו אַטַּ וֹבַהַטַּ וֹטַ הַמָּא

מָאַ הַנְה לֵיה: מֹאֹבֹמֹא בַמֹּלֵבוֹם לָא וֹבֹתֹּלֹא וֹאַמֹרוּ לִי הַבוֹר לַנֹא

בוובא וופל מולא הדין:

אַהַרוֹ לְאַפְבוּהָהוֹן שׁוֹם בִּישׁ בְּטִיל הוּא אֲבִי בַּטִּילְנּוּן נְחַוֹא מְמֵּב וֹנו מַמָּא אָבוּי

44-44

خڌر څذر: לְנִינִי וֹאִינִבֹּנִיחִוּ לְנִינִינִי בֹּלְ נֹאַמֹּר מֹן בְּחַלְגֹּא בַּיִּנְ יִיחַוּן ַנְיַּעַלְּדְ מִשְּׁרִ בְּשַׁעַּרַ תַּמַּחֲנֶה וְקִם מֹשֶׁר בִּחְרַע מַשְּׁרִיהָא

> made the children of Israel drink strewed it upon the water, and and ground it to powder, and had made, and burnt it with fire, And he took the calf which they

sin upon them? that thou hast brought a great early oran elqooq sint bib 18hW' 12 And Moses said unto Aaron:

set on evil. knowest the people, that they are 22 anger of my lord wax hot; thou And Aaron said: 'Let not the

become of him. Egypt, we know not what is drought us up out of the land of as for this Moses, the man that god, which shall go before us; for So they said unto me: Make us a

and there came out this calf? me; and I cast it into the fire, them break it off; so they gave it Whosoever hath any gold, let And I said unto them:

—səimənə riədt gnoms noisirəb Aaron had let them loose for a 25 people were broken loose—for And when Moses saw that the

together unto him. Levi gathered themselves unto me.' And all the sons of the Lord's side, let him come the camp, and said: 'Whoso is on To 9152 9A1 ni boots s920M n9A1

סמכסס, בסדכוקן (יומס סו:), שבדקום סמים ולבו בעניסם: בסייף, כמשפט אנשי עיר הנדחח שהן מרובין, עדים בלא החראה, במגפה, שנאמר וַיִּגֹף ה' אָם הַשָּׁם, לא עדים ולא דגן וקטניום: - וישק אח בני ישראל. - נסכוץ לפדקס כסוטום, שלש מיסוס נדונו שס, אס יש עדיס והסראה, (OS) ויזר. לשון נפוץ, וכן יזורה על נוהו גפרימ (איוז ימ, מו), וכן פִי מִנָּס מָזֹרֶה בְּבָשֶׁמ (משלי ה, יו), שוורין דה

(IS) מה עשה לך העם. כמס ימוריס מגלם שימרוך עד שלה מגיה עליסס העה וס:

(שב) בי ברע הוא. זררך רע סס סולכין ממיד, וזנמיונות לפני סמקוס:

(+2) ואמר להם. דבר ממד, למי וסב לבד, וסס מסרווסמפרקו וימנולי: ואשלכהו באש. ולמידעמי שילם

לסיות לסם הדבר הוה לגנות בפי כל הקמים עליהם: (אב) פרוע. מגולה, נהגלה שמלו וקלונו, כמו ופָרַע הָה להשׁ הָהִשְׁה (צמדבר ה, יה): לשמצה בקמיהם. סעגל סזס, וילא:

(62) מי לה׳ אלי. ינה הלי: בני לוי. מכהן שכל השנט כשר (יומה שם):

אָטַבְבוּגְינִי וְאָנִה אָטַבַלַבְרָנִי: וֹבִבֹלוּ אָנהַבאָבוּלִבוּוֹ וֹאָנה נשובו משער לשער במחנה אַישׁ חַוְבְּי עַלְייִ עָּלְיוֹ עָלְרוּ ע יְהוָה אֶלהַי ישָׁרָאָל שִׁימוּ

כְּמֶלְמֵּט אַלְפָּׁר אֶׁימִיּ ניפָל מון הַעָּם בַּיִּוֹם הַהוֹא נוֹהֹמִּוּ בֹדוֹ. בֹוֹ בֹּבַבַר מָמִּוֹי

בוב": ילאַנו וֹלְנַנִי הַּלִּיכָם נַיּוְם היום ליהוה בי איש בבנו ניאמר משָה מלְאַי יֶדְבֶם

ַ װַמַּאַנִיכֶּם: אָלְ-יְהְוְה אִּילֵי אֲכַפְּרֶה בְעַּר חַשְאָר גְדִלְה וְעַהַּדֹ אֲצֶלֶה ᅊ 뵜다_다셨다 必じ口 ロロジメバロ וַיְהִי מְמְּחֲרָת וּיָאַמֶּר מֹשֶׁה וַהַנָּה

וַבְיבַ: لأبخب تالمهر خثاه مخيتر אַנָּא חַטָּא הַעָּם הַזָּה הַטָּאָר נַיָּשְׁב מִשֶּׁר אֶל־יְרוָה נַיּאַמָּר

هُمُّد خَتَاخُتُ: لْهُ عِينَا فَتَاثَرَ ثِهِ قُوطُكُ لَهُ عَامِهُ فَتَنْذَرُ خُمَّا فَوَظَلُكُ لاثأتما חַמָּאַנַיִם ※日「口(型)

doĠĽ.:

נֹאֶנֹת נִע בֿוניבּיה: אַרוּהִי וּנְבַר יָת חַבְּרֵיה במשריתא יקטולו גבר ית מוברו וטוכו מטבת לטבת מל יוביה אָלְעָא בּוֹמָּבָאַל いればし לעון כבלן אַמַר

ĽĽĽ% CUZUX **X**ÇĞ.L במשה ונפל מן עמא ביומא וֹאַבעוּ בֹנוּ

٤١څ١٤ ילאַיקאָה עַלִיכוּן יוֹמָא דֵין ינבר בבריה יבאַחוּהי יוֹמֹא בׁין לוּוֹבְבָּנֹא בַּרָם וֹוֹ נאַמַר מֹשֶׁה קָרִיבוּ יָדִיכוּוֹ

על חוביכון: אַסַל לַלַבְם !! מָאָם אַכּפּּר עַבְּתוּן חובָא רַבָּא וּכְעוּן נצַקר משה לעַמָּא צַּהוּן けこひと ŁĊĊĿĸĿĸ

בּבֹא וֹמֹבֹרוּ לְעִוּן בַּעֹלָן בְּבְעוּ חָב עַמָּא הָדֵין הֹוֹבָא ותב משה לקדם ין נצַמר

アマロチロが ילהן אם הְבֹלִיהַ לְעוִבּיעוּן

בְּבַבְינִי אָמְהַנִינִיה מִסְפָּרִי: נּאַמַר יָן לְמִשָּׁה מַן דַּחָב

> man his neighbour. man his companion, and every every man his brother, and every throughout the camp, and slay and fro from gate to gate sword upon his thigh, and go to 2γ Israel: Put ye every man his saith the Lore, the God of And he said unto them: 'Thus

day about three thousand men. and there fell of the people that 28 according to the word of Moses; And the sons of Levi did

you a blessing this day. that He may also bestow upon his son and against his brother; tor every man hath been against yourselves to-day to the Lord, And Moses said: 'Consecrate

shall make atonement for your unto the Lord, peradventure I great sin; and now I will go up the people: 'Ye have sinned a morrow, that Moses said unto And it came to pass on the

made them a god of gold. have sinned a great sin, and have № LORD, and said: 'Oh, this people And Moses returned unto the

which Thou hast written.' pray Thee, out of Thy book 32 their sin—; and if not, blot me, I Yet now, if Thou wilt forgive

pook. Me, him will I blot out of My 33 'Whosoever hath sinned against And the LORD said unto Moses:

- (22) בה אמר וגוי. והיכן למר, וֹבֶּה לְמֵלֹהִים יָמֵּרָם (שמוח כב, ימ), כך שנויה במכילחל (פסחל פי"ב): אחיו.
- בבנו ובטמיו: (92) מלאו ידכם. אמס ההורגים אומה, גדבר זה מחחנרו להיוח נהנים למקום: כי איש. מכה ימלה ידו מסמו, והוס ישרסל:
- (30) אכפרה בעד המאחכם. אלים כופר וקנות וקתימה לנגד תעהתכם, להנדיל ביניכס ובין התעה:
- לב.). משל למלך, שהיה מאביל ומשקה את בנו ומקשטו, וחולה לו כים בלוארו ומטמידו בסחח בים זונוח, מה יטשה (13) אלהי זהב. ממס סוא שגרמם לסס, שסשפעם לסס וסב וכל מפלס, מס יעשו שלא ימעאו (יומא פו: ברכום
- (25) ועחה אם השא השאחם. סכי מול, ליני לומר לך מחני: ואם אין מחני. ווס מקרל קלר, וכן סכבס: הבן שלה יממה (ברכות שם):
- מספרך. מכל המורה כולה, שלה יהמרו עלי שלה הייתי כדהי לבקש עליהם רחמים:

ַ בַּבְּאַבַיבּיבּ څك١ מֹלְאֹבׁי, וֹלְשׁ לְפֹּלְוֹשׁ וּבֹוֹנִם מִלְאָבׁי, וֹטִשׁ צֹּוֹמִשׁ וּבֹינִם الله الأخ الآبات لم المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلف المؤلفة ا וְעַמְּח בֻׂרְוּ נְחֵר אָת־הָעָּם וּכְעַן אָיִיִיל דַּבַּר יָח עַמָּא

מְּלֵנִים אַסְׁמְרוּנִי, וְאַסְמָּר עַלְיִהְוּן

them.' visit, I will visit their sin upon nevertheless in the day when I angel shall go before thee; spoken unto thee; behold, Mine unto the place of which I have And now go, lead the people

אַבְרו: (ס) מַשְׁהַ אָּעַרְ הַמְּנֶלְ אֲמֶבּר מְמֶבְר רְאָמְהַעַּבּרוּ לְמִנְלָא בַּעְּבַר ניּנְּלֵּ יְתְוֶֹת אָת־הָטְטְם עַל אַשֶּׁר יִמְהָא יִיָּ

וֹנו מֹפֹּא מֹכ

which Aaron made. because they made the calf, And the Lord smote the people,

לאמר לַזַרְעָּרָ אָטַׁלָּנָר: לְאַבְּבְׁנְיִם לְנִגִּעַׁלְ וֹלְנִהַּלִּכְ אָלְ-הָאָבֶץ אָשֶׁר יְנְשְׁבְּעִהִי דַּקִּיִּמִיה לְאָּבְרָהָם לְיִצְּחָל אֹמֵּׁר עֵׁמְּלֵיִטִ מִאָּבֹּא עֹמִּבֹּבִים מַאַּבֹּמָא צַמְּבִּנִם לְאָּבֹמָא יוווא בוף עַבְּר מַנְּה צַּתְּה וְהַעָּׁם מִכְּא צַּהְ וַעַמָּא דְצַּפַּיקּהָצֹּ

%فرتون: 44.41 אָל־מֹשֶׁהֹ וּמַלֵּיל יְיָ עָם מֹשֶׁה אִיזִיל סַק

— ii əvig I Iliw bəəs and to Jacob, saying: Unto thy swore unto Abraham, to Isaac, Egypt, unto the land of which I To bash shi to the land of the people that thou hast

Depart, go up hence, thou and

And the Lord spoke unto Moses:

IIIXXX

and I will send an angel before

הַהָּוֹי וְהַיְבוּסְי: 心炎なし、 āĊĸĿ ١٨٢٢١١

['⊈!Ģ%': نلافات iĠĹÌä. ЦĖХ. אָטַ עַבְּלַהְּלֵגְ נְאָטַבְנָב נִטְ כִּּנְהַלָּאָנ אָמָנָבָאָנ にがなべて خلأبك ひればひと

unto a land flowing with milk Hivite, and the Jebusite— Hittite, and the Perizzite, the Canaanite, the Amorite, and the thee; and I will drive out the

نَاتُكُ: كَيْمُكِ مِنْكِ هُلُكُ مُنْكِ هُلِي هُلُكُمُ كُلُّكُ السَّالِي السَّالِي السَّالِي السَّالِي السَّالِي السَّالِ ַ לא אַעַלָּה בְּקַרְבְּּוֹּ בָּי עַם<u>־</u> אָלְ־אָבֶע זְבָר וּדְבְּשׁ כִּי לְאָרַע נְּבְרָא וַבְלֶב וּדְבָשׁ

בָּאוֹרְחָא: كثح هن يخمي هَمَيَة رَبُ מבולב אבו מם אַהוּ אָבׁו לָא אָסַבָּוּל הָּכֹוּנִינוּ

consume thee in the way.' stiffnecked people; lest I the midst of thee; for thou art a and honey; for I will not go up in

מְבְיוֹ מְלְיוֹי עַנְּיִי נְּיִלְאַבְּּלְנִי נְלְאַבְּמִּינִי אָנְחָ טִבֵּון נְאָנִאָּבּּלְנִּ נְלְאַ הָּנִּי ע נִישְׁמָע הַשְּׁם אָת הַבְּבֶּר הַבְּרָ הַבְּע יִשְׁמַע עַּשָּׁא יָה פִּהְנָטְא בִישָׂא

ornaments. sid mid no tuq bib nsm on 4 evil tidings, they mourned; and And when the people heard these

מנו טמרק: שונומיהם, ופקדמי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונומ, ואין פורענומ באה על ישראל שאין בה קלם מפרעון הגה מלאכי. ולא אני: וביום פקדי וגוי. עמס שמעמי אליך מלכלומס ימד, וממיד ממיד כשאפקוד עליסס (+ε) אל אשר דברתי לך. יש כאן לך אלל דבור במקום אליך, וכן לדבר לו על אדוניהו (מלכים־א ב, יע):

גבר הקון זיניה עלוהי:

(פצ) ויגוף ה׳ אח העם. מימס נידי שמיס, לעדיס גלה סמרהס:

רד, אחה והעם. כאן לא אמר ועמך: (I) לך עלה נזיה. ארץ ישראל גבוס מכל סארלומ, לכך נאמר עלס. דבר אחר, כלפי שאמר לו בשעת סכעם לך

(ב) וגרשחי אח הכנעני וגר. משק לומות סן, וסגרגשי עמד ופנס מפניסס מלליו:

אכלך. לשון כליון: ושלממי לפניך מלאך: - כי עם קשה עורף אחה. וכששכינמי בקרבכס וממס ממריס בי, מרבס הני עליכס ועס: (3) אל ארץ זבת חלב ודבש. לני לומר לך לסעלומס: כי לא אעלה בקרבך. לכן לני לומר לך

ונשמע (שבת פת.): (+) הדבר הרע. שלין סשכינס שורס ומסלכת עמס: איש עדיו. כתריס שניתנו לסס נתורג כשלתרו נעשס

מָר מֶצְשֶׁת־לֶּך: ىبتى ھئائے ظھۋىك نھلىكى اخذينك المقال ظهد مثل گتر هُلِّد هُمُّدُ ¿ אָגַבּלוּגַוֹאָבָאָגָ אַשָּׁם מַּם_ رنخور بدزت وح طشد ورند

מָבְיָם מִתַר חורֶב: ° נּוֹטׁנֹאֹלַוּ בֹנוֹ וֹמִבְאַלָּ אָטַ וֹאַמֹבוּ בֹנוּ וֹמִבָּאַלְ זֹט טֹפּוּוֹ

देवंग्रंद्रां : אַל־אָהַל מוֹמָּר אַשָּׁר מִחָוּץ וְהָוְה בָּלְ־מְבַקשׁ יְהוָֹה יֵצֵאֹ עַשְּׁחַנְּע וֹלֵבֹא כִוְ אָּטִב מוִתְּעַ
 \frac{1}{4} \frac{1} וּמֹשֶׁה וְאַה אָת־הָאַהֶל וְנָשָׁה־

משֶּׁה עַּדְ־בּאָּוֹ הָאָהֶלֶה: چِתַר אָבֶלְוּ וְהִבִּיטוּ אַבָּרָי י ְלְנְתִּנְ כַּלְ_עַהְּם וֹנְאַּדְנִ אָּנִהִּ וְהַיְה כְּצֵאת מֹשֶׁהֹ אֶל־הַאָּהֵל

הַאָּבַל וָדְבָּר עִם־מֹשֶׁה: تتب مَقَيْد كُمْ ذِلَا لَمُظَد ظُنَا וְהָיָה בְּבָא מֹשֶׁה הַאָּהֵלָה

> שפון זולב מלב לבי פבת מבולב ואַמוּגולב וכמו אַהֹב שׁעַּה חַרַא אַסְלֵיק שָׁכִינָהָי וֹהְבֹאָכְ אַשוּוֹ מֹם לַהָּוּ לַבַבְ נאַמר יוַ לִמִשָּׁה אַימַר לְבָנִי

זינְהוֹן מִמּוּרֶא דְּחוֹרֵב:

בְּמִבָּבְא לְמָהֶבוּיִםְא: לפוט למשפן בות אולפָּנָא בעבה אולפו מו בדם יי בות אולפוא וְהָוֹנ מּאָבׁוּטֹא וֹלֵבוּ כִישׁ מּאָבּוֹ ムはほこには ダアロイ كرك なけれる ומשה נסיב יָת מַשְּׁכְּנָא

משה עד דעליל למשקנא: משבניה ומסתבלין אַחוֹרֵי ŁŒL לַמַּמְבַּנֹא לַנִמָּגוֹ כַּלְ תַּמָּא 红袋に

מַשְּׁכַנָא וּמִטַמַלַּל עַם מֹשֶׁה: ĖĽĽſ なるにしゃ

> know what to do unto thee.' ornaments from thee, that I may therefore now put off thy moment, I shall consume thee; ono rot eshim edit of thee for one Ye are a stiffnecked people; if I go 'Say unto the children of Israel: And the Lord said unto Moses:

onward. ornaments from mount Horeb 6 stripped themselves of their And the children of Israel

which was without the camp. out unto the tent of meeting, one that sought the Lord went And it came to pass, that every called it The tent of meeting. 7 afar off from the camp; and he and to pitch it without the camp, Now Moses used to take the tent

gone into the Tent. looked after Moses, until he was every man at his tent door, and the people rose up, and stood, went out unto the Tent, that all And it came to pass, when Moses

LORD] spoke with Moses. the door of the Tent; and [the of cloud descended, and stood at entered into the Tent, the pillar And it came to pass, when Moses

שאר העון, אני יודע מה שבלבי לעשות לך: שמשלמ מלמך: ועודה. פורענומ זו מלקו מיד, שמורידו עדיכס מעליכס: ואדעה מה אעשה לך. בפקודת רגע אמד, שהוא שיעור ועמי, שואתר קַבָּי כְמְעַע כֶּנַע עַד יַעֲבֶר זְעַם (ישעיה כו, כ), ואֿכלה אתכס, לפיכך מוב לכס (5) רגע אחד אעלה בקרבך וכליחיך. אס אעלה נקרנך ואמס ממריס ני נקשיות ערפכס, אועוס עליכס

(6) את עדים מהר חורב. מתקעַיִי שסיס נידס מסר מורנ:

מלאכי סשרת כשסיו שואלים מקום שכינה, מבריסם אומרים להם הרי הוא באהלו של משה: מכאן למבקש פני זקן, כמקבל פני שכינה: יצא אל אהל מועד. כמו יולא. דבר אחר והיה כל מבקש ה', אפילו ַ בַּמִּדְס (יסושע ג, ד): וקראַ לו. וסיס קורס לו מֿסל מועד, סוס בים ועד למבקשי מורס: ⊂ל מבקש ה`. מנודה לרב מנודה לחלמיד: - הרחק. - חלפים אמה, כענין שנאמר אַך בָחֹוּק יִהְיֶה בֵּינֵיבֶם וּבֵּינֶו בְּחַׁלְפַיִם תַּמֶה (ד) ומשה. מלומו עון וסללס: יקה את האהל. לצון סווס סול, לוקם לסלו ונועסו ממוץ לממנס, למכ,

לפמח אהלו: יושבין עד שנתכקס מסס: - והבישו אחרי משה. - לשבת, אשרי ילוד אשס שכך מובעת שסשכינס תכנם אתריו (8) והיה. לשון סווס: בצאת משה מן המחנה. ללכת אל סאסל: יקומו כל העם. עומדיס מפניו, ואין

והסדיוט שומע מאליו, וכשהוא קורא מְדבר, משמע שהמלך מדבר עם ההדיוט: שַקּוֹל מִדַּבֵּר פֻׁלָּיו (במדבר ז, פט), ואֿינו קוראֿ מָדבר אֿליו, כשהואֿ קוראֿ מִדבר פּמרונו הקול מדבר בינו לבין עלמו, (9) ודבר עם משה. כמו ומְדְּבֵּר עס משֹס. מרגומו ומְמְמַנֵּל עס משס, שסוח לבוד סשליים, למו וַיְשְׁמַע חֻמ

וּלאמֶר מֹשֶׁר אָלִי יָתֹּר דְּאָׁר קעָם תַּנָּר אַמֶּר אַלִי הַעָּל אָרִ אָת אַשֶּר תִּשְׁלָּח עִמֶּי וְאַמֶּר אָת אַשֶּר תִּשְׁלָח עִמֶּי וְאַמֶּר מְצָאָה הַוֹּךְ בְּעֵּרְיִי מְצָאָה הַוֹּךְ בְּעֵּרָי

י קעיניף אחונא מִצָּאִתִּי חֵוּ דְּרָכֶּף וְאֵרֲעֵּף לְמָעוּ אָמִצָּא חַוּ בְעִינֵיף הוֹדִעָּנִי נָאֹ אָתִּ חַנְּיִי חַזֶּה:

> בְּטְרֵה מָהֵּבְּינְהֵי וְמִׁנְמִוּ בְּלְ הַמָּא וְסִּיְּרִוּ יְּבָּר הַתְּנְא מָאִים בִּטְרֵת מָהְבִּיָּא וְטְוֹן בְּלְ הַמָּא יָח עַמִּיּרָא

> נְּמְמַלֵּיל יִיְ עָם מִשָּׁה מַמְלֵל אָם מַמְלַל בְּמָא דִּימַלֵּיל לְמַשְׁרִיתָא וּמִשׁנִּמְשְׁנֵיה יְהִנְשְׁעַ בַּר נוּן עוּלֵימָא לָא עְדִי מְנִּי מַשְׁבְּנָא:

> אַהַּבּטִיטַא נַטַמָּנוּ צַּבַמָּנ: אַמָּבְטַּ נַבְּנִטַּ בְּהָנָם וֹאָּב יִט בַּטִהְלְט מִּמָּנ וֹאָטַ יַבְנוּ וֹאָטַ לְא אִנְבַמְטַּנִ בַּאָטַ אַמַּנ לְנְ אַסָּנְלַ יִׁטְ מַמָּא וֹאָמַנ מָהֵטַ צַּבָּם יִי טַוֹּנִ

> אָרֵ, הַּמֶּוּ הַמָּא טִדְּן: רְטַמֶּן פֿוַמָּוּ יִּלְכָ, פֿוַמָּוּ רְטַמֶּוּ בְּיִלְ צִּאָהַכָּּט יִט אִינַט סִוּבָּוּ וֹאָנַה רְטַמִּן פֿוַמִּוּ אִינַהִּי כְּמַּוּ וּכְתַּן אִם בִּתַּן אַמָּבַּטִינִט

> > And when all the people saw the oor pillar of cloud stand at the door of the Tent, all the people rose up and worshipped, every man at his tent door.

And the LORD spoke unto Moses face to face, as a man speaketh unto his friend. And he would return into the camp, but his minister Joshua, the son of Mun, a young man, departed not out of the Tent.

And Moses said unto the Lord: 'See, Thou sayest unto me: Bring

12 up this people; and Thou hast
not let me know whom Thou
wilt send with me. Yet Thou hast
said: I know thee by name, and
thou hast also found grace in My
sight.

Now therefore, I pray Thee, if I have found grace in Thy sight, show me now Thy ways, that I may know Thee, to the end that I may find grace in Thy sight; and consider that this nation is Thy people.

(10) והשתחוו. לפנינק:

(II) ודבר הי אל משה פנים אל פנים. יתקתגל עם משם: ישב אל המחנה. לאחר שנדבר עמו, סיס שב משס אל סממיס, ומלמד לוקניס מס שלמד, וסדבר סוס יסג משס מיוס סכפורים עד שסיקס סמשכן ולא יומר, שסרי בשבעס עשר בממוז נשמברו סלומות (מענית כמ:), ובי"ח שרף את סעגל ודן את סמוע איס, ובי"ע עלס, שנאתר וַיְסִי מִמְּמֵרֶת וַיֹּאֹתֶר משֶׁס אָל סְּעָס וּגוּ' (שמות לב, ל), ועשס שס ארבעיס יוס ובקש רחמיס, שנאתר וָסָׁמָכַעַּל לָפְגֵי ס' וויי (דבריס ע, יח), ובראש מדש אלול נאתר לו ועלית בנקר אל סר סיני, לקבל לוחות סאתרונות, ועשס שס מ' יוס, שנאתר בסס וְאָנִי עְמֵדְמִּי בְּסָּר בַּיְמִיס סְרָחֹשׁוֹנִיס וּגוּ' (שס י, ו), מס סראשוניס ברלון אף סאתרונים בכנון, אמור מעמה, אמלעייס סיו בכעם. בי' במשרי נתרלס סקב"ס לישראל בשמחס ובלב שלס, ואתר לו למשס שַלְּמְמִּי כְּדְּבֶּנִין, מעמר לו לומות אתרונות, וירד וסמחיל ללוותן על מלסכת סמשכן, ועשלוסו עד אחד בנימן, ומשסיקס לא נדכר עמו מעס ומון, ונלבו וקיימין. וסבימו, ומשמכלין. וסשמחוו, וְמֶּבְּיִין. ומדרשו, ודבר ס' אל משס שישוב אל סמתנס, אנו לו אני בכעם ואתה בכעם, אם כן מי יקרבס:

(שו) ראה אחה אימיר אלי. כאס, מן עיניך ולבך על דבריך, אמס אימר אלי וגו' ואמס לא סודעמני וגו', ואשר אחה אימיר אלי. כאס, מן עיניך ולבך על דבריך, אמס אימר אלי וגו' ואמס לא סודעמני וגו', ואשר אמר לי הגס אָנֹנִי שׁנֹּלְמַ תַּלְּאָךְ (שמימ כג, כ), אין זו הודעס, שאין אני מפן בה: ואחה אמרח ידעחיך בשם. הכרמיך משאר בני אדס בשס משיבות, שהרי אמרת לי הגס אָנֹנִי בְּא הֻּנִּיךְ בְּעַבּ הֶשְּנֶן וגו' וגס בְּךְּ יַמְתִינוּ לְּעֹילֶס (שס ימי ע):

(€1) ועחד. אם אמם שמנאםי מן בעיניך, סידיעני כא אם דרכיך, מס שכר אחס נומן למולאי מן בעיניך: ואדעך למנן אמצא חן בעיניך. ואדע בוו מדם מגמוליך, מס סיא מליאם מן שמנאםי בעיניך, ופסרון למען אמנא חן בעיניך. ואדע בוו מדם מגמוליך, מס סיא מליאם מן שמנאםי בעיניך, ופסרון למען אמנא חן בעיניך. והאד בי עמך הגוי הזה. שלא מאמר ואעשס אומך לגוי גדול, ואם אלס מעודב, ראס כי עמך סס מקדס, ואס בסס ממאם, איני מומך על סיולאיס מחללי שימקיימו, ואם משלים סשכר שלי בעס סוס מודיעני. ורבומינו דרשוח במסכת ברכות (ו.), ואני ליישב סמקראות על אופניסס ועל מדרס באמי:

+ ז נּאָמְׁר פֹּלִי נִלְרִי נִוֹּדִינִינִי לֶב:

לְנֵי: נֹאֵׁמָר מֻּכֹּנִלִינִ, שַּׁעַּׁנִי נִאָּדִיתַ

go with thee, and I will give thee

And He said: 'My presence shall

עַלְכָּיִם אָּלְ־תַּעָּבֶלָנוּ מִזְּבִי: ײַ וּיִּאִמֶּר אֵלְיִוּ אִם־אָּוּן פַּנֶּיִּדְּ וֹאָמָר

עַסְקנָנָא מִכָּא: הַכׁנִנִשׁ מִנַלְכֹא בּנַנָּא לָא בונו אם בנו

not up hence. presence go not with me, carry us And he said unto Him: 'If Thy

פַּנָי הְאַּרְטֶה: (פּ) إעקר מקל העים אַשָּר על" בלבטב גמנו וופלונו אונ o בון בְּעִינֶיךְ אֲבָּי וְעַפֶּׁרְ הַלַּוֹא וּבָמֶּהוּ וְנְּדָע אֵפֿוֹא בֶּי־מְצָׂאָתִי

בעל אַפּר אַרְעָּא: ל, ילַתַּמָּב מִמְנוּ, מִכָּל תַּמָּא ממלא נוטמלבן כלא פנומן لمقك لتكم خفكك هدينكك אַהַּכּטִית בַחַמִין בַּדְמָרְ אַנָא וּבֹמֹא וֹטוֹגַה עַבֹּא אָנַוּ

the earth? To est edt noqu ett that face of and Thy people, from all the so that we are distinguished, I eu diw rees Thou goest with us, 16 in Thy sight, I and Thy people? is known that I have found grace For wherein now shall it be

täläL ėmo: אָמְמָב בִּי־מְצָּאָרָ חַוֹּ בְּעִינִי רפיעי אָת־הַדְּבֶר הַזֶּה אַשֶּׁר ְדִּבָּרְהְ ניאַמֶר יְהוָהֹ אָל־מֹשֶׁה גַּם

בַשום: تبتضيا نرخرثك ※受付け点が פּטׁנֹמֹא בַבוּן בַּמַבּוּלַטֹּא נְאָמָר יְיָ לְמִשָּׁה אַּף יָת

know thee by name.' found grace in My sight, and I thou hast spoken, for thou hast Tanta or In a sing also that And the Lord said unto Moses:

And he said: 'Show me, I pray

Thee, Thy glory.'

قَ رَبِهُولَا لِالْكَارُدُ أَكُم كُلِ خُرِيًّا إِنْ نَكُولِ مَنْ اللَّهُ لَا أَمْ اللَّهُ أَنْ الْكَارُانِ

הֹלְ אַפּׁבְ וֹאֵלֵבִוּ בֹחֶׁתֹא בַּוֹנ

on whom I will show mercy.' gracious, and will show mercy gracious to whom I will be LORD before thee; and I will be will proclaim the name of the goodness pass before thee, and And He said: 'I will make all My

וֹבְעַמְטֹּ, אָעַ־אָּמֶּב אָבַעַם: خَطَرُكُ نِنَادِنَا هُنِ كُمُّ الْمُعَالِينَ عُنِياً مَح هَٰذِبَ إِكَاثُمُ فِي حَمِيْتِ بَيْتِ إِنَانِ لَا וَ إِهِمُ لَا هُٰٰٰٰٓٓٓزِد هَٰٰٓمُٰٰٓٓتُدَل قَٰלٍ صَاخِر الْهُمَال هُٰٰٓتُه هَٰمُقَل قَٰخٍ مَاخِد

וֹאַמֹּר לָא שׁכּוָל לָמִשְׁוֹי יִשׁ נאַנטים על מו דאַנהים: שׁבֹּבֹב וֹאַטוּן לַבָּוֹ בַאַטוּן

אַפּֿ מְכֹּנִטׁ אָבׁ לָאִ וֹטוֹנִתֹּי

אַנְשָא וְיִהְקַיַּיִים:

"Svil bas 5M My face, for man shall not see And He said: 'Thou canst not see

פּֿלוֹ כַּׁ לַאַ_וֹבְאַנִ בִּאַבוֹבַאַנִ בַאַבוֹבַ יי וֹיֵאמֶר לָאִ חוּכַל לָרְאָׁח אָתַרַ

- (4): (+1) ויאמר פני ילכו. כמרגומו, לא אשלה עוד מלאך, אני צעלמי אלך, כמו ופְנֶיךְ הֹלְבִיס צַּקְרֶצ (שמואל־צ יו,
- (פו) ויאמר אליו. בוו אני מפן, כי על ידי מלאך אל מעלנו מוס:
- שוד על אומות עובדי אליליס: ונפלינו אני ועמך. ונסיס מובדליס בדבר הזה מכל העם, כמו וְהָפְּלָה ה' בֵּין (16) ובמה יודע אפוא. יודע מליאם החן, הלא בלכחך עמנו, ועוד דבר אחר אני שואל ממך, שלא משרה שכינחך
- (פו) גם את הדבר הזה. עלא משרה שכינתי עוד על עובדי אלילים אעשה, ואין דבריו על בלעם הרשע על ידי מְלַנֶּם יִשְׁבַׁקֶּלְ וִינוּ (שְמִוּמִ מִי דִ):
- (18) ויאמר הראני נא אה כבודך. כמס משס שסיס עם כלון ודבריו מקובליס, וסוםיף לשמול לסרמוםו מרמים שכיית שכינה, אלא נופל וגלוי עיניס, כגון וָמֵלַי דְּבֶּר יָגָנְבָּ (אֿיוִב ד, ב), שומעין על ידי שלית:
- לא אענה, אבל צשעת מעשה אמר לו הַנֶּה אָנֹכִי פֹרֵת בְּרִית, הבעימו שאינן מוזרות ריקס (שס): אחון. אומן פעמיס שארלה למון: ורחמחי. עת שאתפון לרחס. עד כאן לא הצעיתו אלא עתים אענה ועתיס מלמד אם ישראל לעשות כן, ועל ידי שיוכירו לפני רמוס ומנון, יסיו נענין, כי רממי לא בֶלִיס: וחנותי את אשר בקשם רסמים, אף אם מכלה וכום אבום. וכסדר וה שאמה רואה אותי מעוטף וקורא י"ג מדום (ראש השנה יו:), הוי שוד מקוס, אני אשציר כל מדמ עוצי לפניך על הצור, ואמה לפון צמערה: וקראחי בשם ה׳ לפניך. ללמדך סדר ללמדך סדר מפלה, שכשנלרכת לבקש רחמים על ישראל, הוכרם לי וכום אבום, כסבור אחה שאם חמה וכות אבום אין (19) ויאמר אני אעביר וגוי. הגיעה שעה שחראה בכצודי מה שארשה אותך לראות, לפי שאני רולה ולריך

בובלג וֹטִינִאַנּעַר עַל שִּנְּרָא:

נוֹאַבְטַ מַּגַעַבּאַנג: וַיַּאִמֶר יְהַנְּה הַנַּה מָקִים אִתַּי יַצִּמַר יִיְ הַא צַּתַר מְחִיפַן

קא יתַהָזון:

shalt stand upon the rock. there is a place by Me, and thou And the LORD said: 'Behold,

\$\$\\ \$_\$\\

למומנו הֹלַב הַר בַּאָהֹבּר:

My face shall not be seen. 23 and thou shalt see My back; but And I will take away My hand,

hand until I have passed by.

and will cover thee with My

put thee in a cleft of the rock, My glory passeth by, that I will And it shall come to pass, while

(ספק פרשה סתומה בכתר ארם ני אַעוֹנִי, וּפֹּגִי, לְאִ יֹנִאִנּי: (פּ) וֹטִטְוֹגִּי זְּיִטְ וּבְּטִּבְׁרִ, וּבְּטִּבְּרָ, וּבְּטִּבְּרָ, נְעַסְׁבְעִי, אֶשְׁבַכְּבָּׁרְ וְבַאָּגִישׁ אָשַ וֹאֵמְבֵּי, יִשׁ בַּבְּבַנִע יַּבְּיָרָ

אָמֶר שִּבְּרְהָי בוני על־הלהות הראשנים הקחת אָת־הַדְּבְרִים אֲשֶׁר בְּרְאִמְנִים וְבְתַבְתִי مررع، פְּסָל־לְךְּ שָׁנֵר לֻּחָׁת אֲבָנִים יְהוֹּהְ אֶל־מֹשֶׁה

كَلُمُّة، لُلَاقَلُمُّة: פּהְנְמִיָּא דַּהָוֹוִ עַל לוּחַיָּא וֹאֶבֹשוִת הַגַ בוּוּוֹא וֹני שבון קום, אַלַּוֹגָא כַּעַבוֹעָאָי נֹאַמֹּר וֹּגֹ לְמָמֵּר פֹּסֹלְ לְּנַ

which thou didst break. that were on the first tables, write upon the tables the words like unto the first; and I will Hew thee two tables of stone And the Lord said unto Moses:

ַבְּי מֶּם מַּבְ_רָאָמָ בַּבְּרָי בַּבֶּבֶׁרְ אָּלְ-תַּר סִינָּי וְנִאָּבְעַׁ מבונה נקון לבּקקר וְשְּקֶיה

מול הַהֶר הַהוּא:

בושׁ מורָא: וֹטֹטַמַּטַּר בוֹבָתוּ טַמָּוֹ מַכְ בעפרא למולא גַּטוּנוּ וניו ומון לַגַּפָּרָא וֹנִיסַל

מורָא הַהוּא: עַבּאָן וְעַבְּלֵּעְ אַקְיוֹבְמָּנְ אָקְ מִּנְאָ וֹעִינִי לְאִ יִנְמֵנְן לְשָׁבִּי, ְ אָיִהְ אַּלְ וֹנֵא בֹּכֹּלְ עַנְיֹנִינְ נִּם ְ לָא יִשִּּטִוּ, בַּכֹּלְ הִּנְגֹּא אַבּ لْهُرَمُ كُهُ يَمْكُلُ مُقِكَ لَوْتِ لَهُرُمُ كُمُ نَوْطَ مُقَالًا لِمُلْمُ يُقْمِ

And no man shall come up with the mount. thyself there to Me on the top of unto mount Sinai, and present gninrom edt ni qu emos bas 2

And be ready by the morning,

neither let the flocks nor herds throughout all the mount;

3 thee, neither let any man be seen

feed before that mount.'

(OS) ויאמר לא חוכל וגוי. אף כשאעביר כל מובי על פניך, איני נומן לך רשום לראום אם פני:

- שסקב"ס מקומו של עולס ואין עולמו מקומו: מכאה מה שמכאה, זו פשומו. ומדכשו, על מקום שהשכינה שם מדבר, ואומר המקום אתי ואינו אומר אני במקום, (IS) הגה מקום אחי. בסר אשר אני מדבר עמך המיד, יש מקוס מוכן לי ללרכך שאממינך שם שלא הווק, ומשס
- מעלה, שאינו לריך לפוכך עליו בכף ממש: ושכוחי כפי. מכאן שנמנה רשום למסבלים למבל (מ"כ פ'ויקרא), ומרגומו וְאָבִין בְּמֵימֶּכִי, כנוי הוא לדרך כבוד של יַקְרוּסָ עֹרְבֵי גַמַל (מִשׁלֹי ל, יו), מֻׁנִי קַרְמִּי וְשְׁמִימִי מָיִס (ישעיס לו, כס), גורס המת לסס: נקרת הצור. בריית סלור: (22) בעבור כבודי. כשמעניר לפניך: בנקרח הצור. כמו פַעִינֵי קַמַּנְשִׁיס פְבָס מְּנַקֵּר (נמדנר מז, יד),
- וראית את אחורי. סכלסו קשר של מפילין: ַ וְשַׁהְבֵּי זַמְ דְּבְּבַתְ יְּקְרִי, כשמסמלק הנהגם כצודי מכנגד פניך, ללכח משם ולהלן: (23) והסרותי את כפי.
- סקב"ס, סשפחות אלו ערב רב, וסשושבין וס משס, ארוסחו של סקב"ס אלו ישראל, לכך נאמר פסל לך: שנקרעס סראשונס, אמר לו סמלך, אם קרעם אוסס, אסס קנס לס נייר אסר ואני אכסוב לס בכסב ידי, כן סמלך וס אינה אשמך, בדק המלך ומלא שלא היה הקלקול אלא מן השפחום, נמרלה לה, אמר לו שושבינה, כמוב לה כמובה אחרם ממרך קלקול סשפחות ילה עלים שם רע, עמד שושבינס וקרע כמובמס, המר, הם יהמר סמלך לסורגס, הומר לו עדייין eo $\forall \Gamma$. And u are accidative, and eact if the factor, and fact f in f(1) פסל לך. סראסו מחלב סנפירינון מחוך אסלו, ואמר לו ספסולח יסים שלך, ומשס נחעשר משס סרבס:
- (2) נכון. מוומן:
- (3) ואיש לא יעלה עמך. הראשונים על ידי שהיו בחשואים וקולות וקהלות, שלעה בהן עין רעה, אין לך יפה

בְּיִדוֹ שְׁנֵי לְחָת אֲבְּנִים: בּאַשֶּׁר צְנָה יְהְנָה אָתְוּ נִיּקַּח בַּבֶּבוֹר וַנְּגַּגְ אָגַבוֹר Ģ٠Ļ٠ + CLXW[10

שָׁם וּיִלְרָא בְשָׁם יְרְוָה: ¿ וֹנֹיבׁג יְהוֹנִת בָּמִּלְן וֹיִהְצָּב מִּמִּוֹ

וֹבַבַנוֹסָב נֹאֵמֶנוי: لَلٰاٰٰٰٰ نيازيا וּנְקְּרָאֵ נְתְנְּתְ וּ נְתְנָתְ אֵלְ אָפּוָתִי וּקָרָא וֹנְ יִיְ אֶלְתָא

הְבָּהִום וֹהַגְ_וַבָּהֹום: לנום וֹמֹלַ לַנוֹנו בֹנִים מֹלַ_ וְנַפְּׁת פַבַּערו עַנִוֹן אָבוֹת עַל־ אַנוּ וֹפַּמָּת וֹטַסָּאָיַר וֹנַפַּרוֹ לַאָּ ק רגילה) הַ(סָר לָאֵלָפְּים נִשָּא נצר (בספרי תימן נצר בנו״ן

נַיִּשְׁהַיִּבוּ: ין נוְמַבַוֹר מֹשֶׁוֹת נוּקּּד אַרְצָּר וְאוֹחִי מֹשֶׁה וּכְרַע עַל אַרְעָא șַי נִימָבור מֹשֶׁה וּכְרַע עַל אַרְעָא

ילְחַמְּאִטְנוּ וּנְחַלְמָנוּ: מֶבוֹבְ בִיאּ וֹסַלִטִנֹי לַמֹּוָנֵנוּ ه ځمربرك لايارد تكك لاي لايارد וַּגְאַמֶּר אַם ַנֹאַ מַבָּאָטוּ. בוֹן

> ינסיב בידיה תבין ליהי ĖĀĠĹX ムロボアメ בְּלַבְרָאָג אַבוּים ופּסַל הַבּין לוּהִי אַבויא

אַמָּגַע עַמָּן וּקָרָא בַשָּׁמָא וֹאִטֹוּלִגְ וֹוֹ כֹּהֹֹנֹוֹא וֹאִטֹהַעַּעַ

يقود خقيجه مجزا بجهنم: אָבֶרְ אַפָּיִם בּחָשָׁנְאַ וְחַנָּנָאַ שָּרְחֵילִ רְנִּי ו מַּלְ פַּוֹנוְ וֹאַמֹּבֹר וֹוֹ מִבֹינִעוֹי מַלְ

בו בוליעאי: מֹבֹבׁוּן מַּלְ בַּב שַׁלִּיתַאִּי וֹמַּלְ מֿכ כֿנון ומכ כֿנו כֿנון לא מוֹכֿי מַסְעָּר חוֹבִי אַבְּחָן בוטוט ולבלא טולון ĢζΠ لظظالب למור מוכו לאלפו דרון

نېڌىك:

نىتاخنىزى: نظمحبط خسبختم نخضمةتم נּאָמָר אָם כִּעַן אַשְּכַּחִית

> his hand two tables of stone. commanded him, and took in mount Sinai, as the LORD had ornu qu rasw bas , gaiarom Moses rose up early in the stone like unto the first; and And he hewed two tables of

Гокр. and proclaimed the name of the s cloud, and stood with him there, And the Lord descended in the

truth; and abundant in goodness and and gracious, long-suffering, LORD, the LORD, God, merciful him, and proclaimed: 'The And the Lord passed by before

fourth generation.' unto the third and unto the upon the children's children, fathers upon the children, and oht to ytiupini oht gaitisiv will by no means clear the guilty; transgression and sin; and that forgiving iniquity and thousandth generation, keeping mercy unto the

and worshipped. bowed his head toward the earth, And Moses made haste, and

take us for Thine inheritance.' our iniquity and our sin, and stiffnecked people; and pardon go in the midst of us; for it is a Lord, let the Lord, I pray Thee, O, tangis yAT ni saght, And he said: 'If now I have

מן סלגיעות:

(a) ויקרא בשם ה׳. ממרגמינן וּקְרָמׁ בִּשְׁמַמֹּ דִסִּי:

שאין להס וכיות כל כך: ואמת. לשלם שכר מוב לעושי כלונו: (שירם פ"ג): ארך אפים. מאריך אפו, ואינו ממהר ליפרע, שמא יעשה משובה: ורב חסד. ללריכים מקד, ַרממיס, וכן סוא אומר, פֿגַי פֿגַי לָמֶס שַׁוַבְּּמָּנִי (מסליס כב, צ), ואין לומר למדת סדיין למס עובמני, כך מנאמי במכילמא (6) ייי ייי. מדם כחמים סים, אחם קודם שיחשל, ואחם לאחר שיחשל וישוב (כאש השנס יו:): אל. אף זו מדם

נמלאת מדה עובה מרובה על מדת פורענות אחת לחמש מאוח, שבמדה עובה הוא אומר נולר חסד לאלפים: בנים. כשלוחזים מעשה אבותיהם בידיהם, שכבר פירש בתקרא אחר לשוואי: ועל רבעים. דור רביעי, ממנו מעט מעט. ורצוסינו דרשו (יומא פו.), מנקס סוא לשבים ולא ינקס לשאינן שבים: 👚 פוקד עון אבוח על המרדים שאדם עושה להכעים: - ונקה לא ינקה. לפי פשומו משמע, שאינו מוומר על העון לגמרי, אלא נפרע (ד) נוצר חסד. שהאדם עושה לפניו: לאלפים. לשני אלפים דורות. עונות, אלו הזדונות. פשעים, אלו

(8) וימהר משה. כשראס משס שכינס עוברת ושמע קול סקריאס, מיד וישתתו:

(9) ילך גא ה׳ בקרבנו. כמו שספטחמת, מלחר שלחס נושל עון, ולס עס קשס עורף סיל וימרו בך, ולמרת

: ئاڭتى בְּי־נוֹרֶא הוֹא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה בְקְרְבֹּוֹ אָת־מַעֲשָׂה יְהֹוָהֹ וֹבְאָבׁר כְּלְ־הָנְמִם אֲמֶבְ־אַּמָּר אַנקלאָנו ۼؿڟ جدرات پيد چرا تواد هييون چر يون هيديد جدانور הגַה אָנֹכִי פֹרֵת

لْلَهُلِيْدِ لِللَّهُمُ لِللَّهُ لِللَّهُ لِللَّهُ لِللَّهُ لِي اللَّهُ لِللَّهُ لِللَّهُ لِللَّهُ אָט_בַאֶּמְבַ, וְבַּבְּלָּהָּוֹ, וְבַבַבַּי " מְצַּיְרְ תַיָּוֹם הִנְנֵי גֹרֵשׁ מִפְּנֶיךִּ אָמְּרַ לְּלְּ אָנִר אַמָּה אָנְכֹּי מָר לְּנִּ יָּה יַאָּנָא מִפּפּוֹנִנִּ

בֵא עַלְיִהְ פָּן־יִהְנֶה לְמוֹקֵשׁ עְּלִילִּ עֲלַה דִּלְּטָא יָהַיֹּ تَشَمُّدُ كُلُّهُ قُلْ مَكْذُلًا خُلَالًا يُحْفَظُدُ كُلُّهُ خَلِّمُهُ عَبُّرُتُهُ

אַמֻּבוֹנו שַבְּבְעַוּוֹ: נֹאָט מַגְּּבְטִּׁם שַּׁמִבְּנֵינוּ נֹאָט נֵינִי צַּמִּטִּעוּן שַּׁטַּבּרוּן וֹנִי %n_qiçniq

נְהְנְתְ בַּלָּא שִׁמְנִ אֵבְ בַּלָּא הָוּא:

لْمُحَكِّنَ مُنْخُلُنِ: יי הְאָגֶרֶץ וְזְּנָנִי צִּחָבֵרִ אֶּלְהֵיהָם قل فخرن ځدين ځيې

אָט_בַּנָּוֹב אַבַוֹר אֶלְבִינִבוֹ!: خبرند هنتدر څخيدبا انينار ⁹¹ וֹלְבַּׁטְטְׁמֵּ מִבְּנִעָּׁוּ לְבָּבִּינִׁ וֹזָנִּוּ

> אַביי דְּחִיל הוא דַאָּנָא עָבִיר בְאַהְ בִּינִיהוֹ זְתִ עוּבְּדָא בַּינִ يْكُكُم لِلنَّالِ يَكْكُم مَثَامَةُ * لَيْنَاءُ كُم مَقَٰهُ לאַ וֹבֹבֹאַנ בַּלְא אֹנִבּבוּנאנּ בַּכֹּלְ אַבַּמֹאַ נאַמָּב בַא אַנֹא נַּוֹב בַּנִם בַּבַב

וְשׁנְאֵׁי וִיבוּסָאֵי: rĢĽŢŻ' FCLUEN äallä יוֹמָא דֵין הָאָּנָא מָתָּדִיף

ځنځځ څځك:

אַמִּגניבון טַבְּצָּהוּ: שׁשְׁבָּגוֹ אָבוּ זְתַ אָּגִינְבִּיבוּוֹ שְׁעַבְּוֹתוּן

מֹמֹמֹגֹא אַנוּ וֹנִ עַלֹּא הַמִּנִע אָב, לְאַ שַׂסְּגִּוָּדְ לְמָּצֵּוֹנִי

אָל קנָא הוא:

לְבׁ וִנִיכוּלְ מִבְּבִנוּיהוֹן: انتخصا خملائك النكديا אַבהא ווֹהַהוְן בִּעַב הֹהַוֹעַבוּן בַלְמָא טֹלוֹר לוֹם לָוֹטִיר

בְּתַר שְצְּנְהָרוֹ: מהללטבון וומגון וע בּוֹב ίὐŌΤ מבנהדון **∠**ċċĿ

> that it is tremendous. that I am about to do with thee, shall see the work of the Lord people among which thou are nor in any nation; and all the been wrought in all the earth, will do marvels, such as have not covenant; before all thy people I And He said: 'Behold, I make a

and the Jebusite. the Perizzite, and the Hivite, Canaanite, and the Hittite, and thee the Amorite, and the behold, I am driving out before commanding thee this day; Observe thou that which I am

snare in the midst of thee. thou goest, lest they be for a inhabitants of the land whither 12 make a covenant with the Take heed to thyself, lest thou

their Asherim. pillars, and ye shall cut down 13 altars, and dash in pieces their But ye shall break down their

name is Jealous, is a jealous God; 14 other god; for the Lord, whose For thou shalt bow down to no

of their sacrifice; and they call thee, and thou eat and do sacrifice unto their gods, they go astray after their gods, the inhabitants of the land, and lest thou make a covenant with

astray after their gods. gods, and make thy sons go daughters go astray after their unto thy sons, and their and thou take of their daughters

(10) כורה בריה. עלואת: אעשה נפלאוה. לשון ונפלינו, שמסיו מובדליס בוו מכל האומות עובדי הלילים, נמלס) מיוחדת, זו סיא בקשם ונפלינו אני ועמך, שלא משרה שכינתך על האומות עובדי אלילים: על ואת פן אכלך בדרך, אמה מסלה לעיניני וגוי. יש כי במקום אם: - וגדולדעו. - ומחנני לך לנחלה (ס"א שמחן לנו

שלא משרה שכינתי עליהם:

(II) אח האמורי וגוי. ו' לומות ים כלן, כי סגרגםי עתד ופנה מפניסם:

(13) אשריו. הוא אילן שעובדים אומו:

ולוקם מבנומיו לבניך (עבודה זרה מ.): (15) ואכלה מזבחו. כספור אחם שאין עונש באכילמו, ואני מעלה עליך כמודה בעבודמו, שמחוך כך אחה בא (11) קנא שמו. מקים להפרע ופינו מוומר. וזהו כל לשון קיפה, פוחו בינחונו ופורע מעוזביו:

192

Thou shalt make thee no molten المُراتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمِرَاتِ الْمُرَاتِ الْمُرَاتِ الْمُراتِ اللهِ Sods.

ದದಭ್ವ ೧ בֿי בְּחַבֶּשׁ הַאַבְּיִב יִצְאָהְ דְּאָבִיבָּא נִפּקְהָא מִמּגְרָיִם: צוּיהָף לְמוֹעֵר חַבֶּשׁ הַאָּבָיִב <u>רַפַּקּרַהָּ</u>ר יי וְמִים האַכְלְ מַצּוֹתְ אֲמֶּוֹר שִׁבְּעָּא יומִין מִיכוֹלְ פַּמִירָא אָת־תַג הַמַּצּוֹת הִשְּׁמֹר שְׁבְעַה יָת תַנְּא דְּפַטִּירַיָּא הִשָּר

مَبْخِد قَهْد بَانِد نَهُد: or בְּלִבְּׁפֶּׁמֶּר נֵינִם לְיִּ וֹבִּלְרָ מִלְלֹּוֹבְ בָּלִ פְּׁתַּע וֹלְבָּא צִּילִי עוּא

خَدُر تركٰت: خُدُيد خَرْبِكِ نَاهَٰكِيدِ لَاحِيدِ تَدْهُهُ ואָם־לְאַ תִפְּדֶּת וַעֲּרָפְּתָּוֹ בָּל ופָּטֶר חֲמוֹר הִפְּהֶּה בְשָּׂה

ĽġĊĸ שַׁשָּׁה נָמִים הַעַּבֶּר וּבַּיִּוֹם שִׁמָּא יוֹמִין הִפְּלָח וּבְיוֹמָא

برَكْمُ لِي نَهُوٰلِ:

نظرنقط باهٰڑب:

בַּכוֶר תוֹר וְאָמַר: וכל במירה הקביש הכריו

تركافرا: שׁפַּרוּכ וֹלָא וֹשַּׁבְּוֹוּן בַּבְּעָּר וטלפור כל בוכרא דבנד באמבא נאם לא טפֿרוק יבוכְרָא דַּחְטְרָא הַפָּרוּק

יִבְחְצֶּדְא הְנִיחַ: בווריש שָבִיעַאָר لنازاب

يخزمه خذفكد يممنه: לַבְּיִר חַמְּיִם וְחַלְ הַאָּסִיף בִּכּוּרִי חַצְּר חִמִּין וְחַנְּאִ וְתַוּ שְׁבַשְׁעַ מַעֲשְׁתְ לַבְּ בִּכּוּבֵי. וְתַּגָּא דִּשְׁבוּעַנָּא תַעַבֵּיד לָבְּ

> camest out from Egypt. for in the month Abib thou Appointed in the month Abib, commanded thee, at the time shalt eat unleavened bread, as I shalt thou keep. Seven days thou The feast of unleavened bread

And the firstling of an ass thou firstlings of ox and sheep. shalt sanctify the males, the 19 Mine; and of all thy cattle thou si dmow ədi diənəqo isali IIA

before Me empty. redeem. And none shall appear first-born of thy sons thou shalt thou shalt break its neck. All the thou wilt not redeem it, then shalt redeem with a lamb; and if

thou shalt rest. resured ni bas smit gaiwolq ni 21 the seventh day thou shalt rest; Six days thou shalt work, but on

ingathering at the turn of the of wheat harvest, and the feast of 22 of weeks, even of the first-fruits And thou shalt observe the feast

(18) חדש האביב. מדש קַבְּכּוּר, שׁסְמַבוּחֹס ממבכרמ בנישולס:

וכר את רחמה. – פטר. - לשון פתיחה, וכן פוצר עים באשית גיון (משלי יו, יד). תי"ו של חוכר לשון נקצה היא, (19) כל פטר רחם לי. צאדס: וכל מקוך חזכר וגוי. וכל מקוך אשר מוכר צפטר שור ושה, אשר יפטור

כפדיון בכור, במסכם קדושין (יו.): בריימא, מקרא ימר הוא, ומופנה לגורה שוה, ללמד על הענקמו של עבד עברי שהוא ממשה סלעים מכל מין ומין, אוסרס אחרת סיא, וכשחעלו לרגל לראות, לא יראו פני ריקס, מלוס עליכס לסביא עולת ראיית פניס. ולפי מדרש דיקם. לפי פשומו של מקרא, דבר בפני עלמו הוא, ואינו מופב על הבכור, שאין במלום בכור ראיים פנים, אלא בניך הפדה. ממשה פלעים פדיונו קלוב, שנאמר ופָדוּנִי מָבָן מֹדֶשׁ מִּפְּרָה (במדבר יח, מו): ולא יראו פני מומר בעבודה לבעלים: וערפחו. עורפו בקופיץ, הוא הפסיד ממון כהן, לפיכך יופסד ממונו: כל בכור (05) ופשר חמור. ולה שהר בהמה ממהה: - חפרה בשה. נותן שה לכהן, והוה מולין ביד כהן, ופער ממור מופב על היולדם:

בשבת, וסכיש וקליר שהווכר צו לומר לך, מה סריש רשות אף קליר רשות, ילא קליר העומר שהוא מלוה, ודוחה את לומר סריש וקזיר של שביעים, שהרי כבר נאמר שָדְדְּ לֹהׁ מִּוְבֶע וגו' (ויקרא כה, ד). ויש אומרים שאינו מדבר אלא ששם ימים מעבוד וביום סשביעי משבום, ועבודם ו' סימים שהחרחי לך, יש שנה שהחריש והקליר אמור, ואין לריך שביעים הנכנם לשביעים וקליר של שביעים היולה למולהי שביעים, ללמדך שמוסיפין מחול על הקדש, וכך משמעו, (וב) בחריש ובקציר השבוח. למס נוכר מריש וקליר, יש מרכומינו לומכיס (רלש השנס ע.), על מריש של ערב

מבוחמך מן סשדס לבים. חסיפס זו לשון סכנסס לבים, כמו וַחֲמַפְפּוֹ חֶל פּוֹף בִּימָךְ (דבריס כב, ב): חקופת השנה. הסדש של חטים למקדש, כי מנחח העומר הצאה צפסח, מן השעורים היא: - ודוג האסיף. - צומן שאחה אוסף (22) בכורי קציר חטים. שאמה מגיא גו שמי הלחם מן החטים. בכורם שהיא מנחה ראשונה הצאה מן

יְהְנְׁה אֶלְהֵי יִשְׂרָאֵל: בְּלְ זְּכִוּנִהְ אָעַ־פְּנֵי, נֵיאָרָן ו כְּלְ דְּכוּנְהָ בֵּנְהַ רְבִּוֹן و שֶׁלְשׁ פְּטְּמִים בַּשְּׁנְהִ יֵרְאָה מְּלְה זִּמְנִין בְּשִׁהָא יִחַּחְיוֹן

הֹלְמֹא וֹן אֶלְבֹא בּוֹמְּבֹאַ:

GoD, the God of Israel. 23 thy males appear before the Lord Three times in the year shall all

تَشِرُك: بمزيم هِرْبُرَة שُرْسَ جِوْنِ ﴿ هُرُبِهِ مِرْمَ بَرَدًا جَسُمَهُ: בְּעֵּלְהָּהְ לֵרְאִיתִ אֶת־פְּנֵי בְּטְּסְקְּרְ לְאִתַּהְזְאָה בֵּרָם יִי تَلْمُ اللَّهُ اللَّاللَّا اللَّهُ الللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّا الللَّهُ اللَّهُ ال to initiation אָטַ וּלֹבְגֻוֹבׁ וֹלַאָב בֹּוֹבְמָנִ וֹאָפֹּטֵּה זִטְ שִׁטְוּמָנִּ KLL

מִפַּבְּׁנִ<u>וּ</u> אַבוּ אַטִבּוּב הַמִּמָנוּ מִוֹ

three times in the year. appear before the Lord thy God land, when thou goest up to neither shall any man covet thy thee, and enlarge thy borders; For I will cast out nations before

Π̈́Υ ΤŒΟΠ: ער הפסח: הר וְלְאֵייְלֵין לַבְּמֶר זָבַח פְּסְחִי וְלָא יְבִיתִּין לְצִּפְּרָא

بْلابْلا

ڶۿٛڬۦڹۿؙڶڲ۬ڂۦ

מבימי בְּתְבַבְלְבַּ

ふんだし

26 land thou shalt bring unto the The choicest first-fruits of thy the morning. teast of the passover be left unto neither shall the sacrifice of the

25 My sacrifice with leavened bread; Thou shalt not offer the blood of

Thou shalt not seethe a kid in its

house of the Lord thy God.

었다: (급) ķĽι בּטַבְר בְא שולבון בּמָּר בַּטַבָר: ムメーロロネム os מְבְּיא בֵּית יְהֹנָה אֵלֹהָיִף לְבֵית עַקְּדִּשְׁא דַּיִי אֱלְהָךְּ באְּהָנִע בֹּכּוּבִי, אַּבְלְּנִעוֹבְ בִּיִה בִּכּוּבִי אַבֹּלֵּב עַנִּעֹי

בַאָבֶע בַּבַשׁי אַשַּׁבְּ בַּבְישׁ מַשְּׁבְּע בַּבַשׁי אַשְּבְּי בַּבְישׁ בַּבְיע בַּבְּעַבּי

הַאַּלְּה בֻּׁי עַּלְ־פָּיוּ תַּדְּבְּרֵים מֵימַר פָּחָנָמִיָּא הָאִלִּין נְּזָרִית אָטַ עַוּ בְּעָרָיִם יִנְי פּטִינְמִיּאַ עַאָּבְּיִן אָבִי מַּלְ چَל מَשֶׁה رِאָמַר יָן לִמֹשֶׁה, פְתּוֹב לְךְּ

with Israel. made a covenant with thee and the tenor of these words I have ² Write thou these words, for after And the Lord said unto Moses:

mother's milk.'

(25) כל זכורך. כל סוכרים שבך. סרבה מלום בסורה נאמרו זנכפלו, ויש מהם שלש פעמים וארבע, לחייב ולענוש שסים בחורת סשנס, בתחלת סשנס סבסס: חקופח. לשון מסיבס וסקפס:

וחרחבתי את גבלך. ואמס כמיק מבים סבמיכס, ואינף יכול לכאים לפני ממיד, לכך אני קובע לך שלשס רגליס (24) אוריש. כמרגומו שַׁמְבֵן וּ, וכן קְמֵל כָשׁ (דבריס בּ, לֹח), וכן וַיּוּכֶשׁ מֶת קַמֵּמֹרִי (במדבר כת, לב), לשון גירושין: על מנין לאוין שבהם, ועל מנין עשה שבהם:

(פססים סג.): - ולא ילין. - כסכגומו, פֿין ליים מועלם ברפֿש המובס, ופֿין ליים פֿלפֿ בעמוד השסר: - זבח חג (82) א השחש וגוי. לא משמע את ספסח ועדיין ממץ קייס, אוסרס לשומע, או לוורק, או לאחד מבני מבורס عررر:

איפורו מן המורה אלא מדברי פופרים: בכמס מקומות גדי עזיס, למדת שגדי סחס כל יונקיס במשמע: 🗈 בחל"ב אמו. פרע לעוף, שלין לו חלב אס, שלין ואחד להנאה, ואחד לאימור בישול (חולין קטו:): - גדו. - כל ולד רך במשמע, ואף עגל וכבש, ממה שהולרך לפרש מ), וּדְבְּשׁל, סוח דבש ממריס: לא חבשל גדי. חוסרס לצשר וחלב, ושלשם פעמים כחוב בחורם, חחד לחרילם, (62) ראשיה בכורי אדמחך. משנעם המינין האמורים נשנם ארלך, שבן קשָה וּשְׁעַרֶּם וָנֶפֶּן וּגו' (דנרים ח, הפסח. אמוריו, ומכאן אמה למד לכל הקער מלבים ואברים:

(22) את הדברים האלה. ולא את כשאי לכתוב תורס שבעל פס:

המבע עַבְּבָרִים: מַּלְ הַלְּהָת אָת בּבְּבֵי, הַבְּּרִית אַכָּל וּמִוֹם לָאִ שְּׁמָה וּוֹכְּתָּׁב ** יום וְאַרְבְּעָים לַיִּלְה לֶחֶם לָאִ זַיְהִי־שָׁם עִם־יָהוָה צַּרְבָּעִים

XUL: נְבַת כַּנ פֿנוֹן הַּנְע פַּׁנְנוּ בַּבַבַּנוּ בְא נְבַת אָבוּ סִנְּי זְנִוּ נְפַבַּרָ בְּרִדְּתִּיׁ מִוֹ הַהְרַ יִּמֹשֶׁה לְאַ־ פג ישְׁנֵי כֻּחָת הְעַבֻּרִ בְּיַד מֹשֶׁה ניְהִי בְּבֶבֶת מֹשֶׁה מֵתַר סִינִּי

ווובאו מוואו אלווי אָת־מִאָּר וְהַנָּר מְרָן עַּוֹר פְּּנְיִוּ تبله هتبا لخرخت نشتهم تتنه هتبا نخرخت نشتهم

בְּעָהָר וּיִבְבָּר מִמָּר צָּבְהָם: هَجْرَر هَلَالًا لَحْمِ لِللَّهُمُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن رِبْطُلُم يُحَرَبُطِ طَهُد لِبُهُلِد بُوْدِي خُدِيا طَهُد نَبَدِه

בּבַּר יְהְנָה אָתְּוֹ בְּתַר סִינְי: וֹמִּבְאֹבְ וֹוֹגַּיְם אָעַ כַּלְ_אַּמָּב בגישר

مَر_ فَثُل مَفُلُك: מפמיר נוְבָל מֹשֶׁה מִדַּבֶּר אָמִָם נִימֵּן

> فلأثرا: נו פּטוֹמו טַנֹמִא הַּהַבָּא נבוב שמו בדם יו אַרְבָּעִין

> בּאַפּוָהִי בְּמַלְלוּתִיה עִמֶּיה: בְּמֵיחָתִיה מִן שּירָא וּמֹשֶׁה ronria erra rawn ממולא בסולו וטבון קוטו ĊŪĽ

מֹלְאִטְׁלֵבֶׁא לְנִינֵיה: יק האפוהי יָת מֹשֶׁה וְהָא סְּוִי

بزيالال: はならん לְנִינוּע אַנִירָן וֹכֹּלְ וַבְּרָבֹּוֹא

בְּמִלֵיל וְן עִמֵּיה בְּשִּירָא נמְבֹאָג ופֿפֿגבוון זע כֿג And afterward all the children of בְּרֵר בְּלֵל בְּנֵר And afterward all the children of

עמהון ויהב על אפוהי בית ڗڛٞڎڎ dwn なんなんべん

> the ten words. tables the words of the covenant, water. And he wrote upon the did neither eat bread, nor drink forty days and forty nights; he And he was there with the LORD

while He talked with him. skin of his face sent forth abeams that Moses knew not that the he came down from the mount, testimony in Moses' hand, when 29 with the two tables of the came down from mount Sinai And it came to pass, when Moses

afraid to come nigh him. forth beams; and they were behold, the skin of his face sent children of Israel saw Moses, And when Aaron and all the

him; and Moses spoke to them. onu benzurer noirsgergnoo edt 31 and Aaron and all the rulers of And Moses called unto them;

in mount Sinai. the Lord had spoken with him them in commandment all that sz Israel came nigh, and he gave

on his face. speaking with them, he put a veil And when Moses had done

בַפִּי (שמות לג, כצ): וצולע כמין קרן. ומסיכן וכס משס לקרני ססוד, רצומינו אמרו מן סמערס, שנמן סקצ"ס ידו על פניו, שנאמר וְשַׁפְּמִּי (29) ויהי ברדת משה. כשסגיא לוחות אמרונות ביוס הכפוריס: כי קרן. לשון קרניס, שהאור מצהיק

אף מקרני סודו של משס סיו מרמיעיס ומודעועיס: וּעַרְמָׁס פְּּבוֹר ס'פְּמֵׁשׁ מֹכֶגֶּמ בְּרחֹשׁ סְּסֶר לְשִׁינֵי בְּנֵי יִשְׁרָמֻל (שמות כד, יו), ולח ירח יט ל מודעועים, ומשעשו חת העגל, (30) וייראו נוגשה אליו. בא וראה כמה גדולה כחה של עבירה, שעד שלא פשמו ידיהם בעבירה מהו אומר,

הענין הוה: (וווי) הנשאים בעדה. כמו נשימי העדס: וידבר משה אליהם. עלימומו על מקוס, ולעון סווס סוא כל

מסרן שלשס, ביד מסרן מרבעס וכוי, כדמיממ בעירובין (נד:): נסמלקו וקניס ישבו ללדדין, נכנסו כל העס, שנה להס משה פרקס, נמלה ביד כל העס א', ביד הוקניס ב', ביד בני להם משה פרקם, נסחלקו הם, ישב אלעור לימין משה ואיחמר לשמאל אהרן, נכנסו וקנים, שנה להם משה פרקם, משה היה לומד מפי הגבורה, נכנס אהרן, שנה לו משה פרקו, נסחלק אהרן וישב לו לשמאל משה, נכנסו בניו, שנה (22) ואחרי כן גגשו. אחר שלמד לוקנים, חוזר ומלמד ספרשה או ההלכה לישראל. חנו רצנן, כילד קדר המשנה,

נדבר עמו עד לאמו, ובלאמו ילא בלא מקוה: קרני הסוד שלא יזונו הכל מהם, היה נותן המשוה כנגדן, ונועלו בשעה שהיה מדבר עם ישראל, ובשעה שהמקום סום קא משום לאפה, לשון הצמה, היה משמכל בה, אף כאן משוה, בגד הנימן כנגד הפרלוף וביח העינים, ולכבוד (33) ויוחן על פניו מסודו. כמרגומובים פֿפַי, לשון הרמי סוה בגמרה פָנִי לָבָּה (כמובות פָב:), ועוד בכמובות (ם.),

בּנוֹ וֹמִּבֹאָץ אָנו אַמָּב וֹצִּמֹני: מַר־צַאַתְוֹ וְיָבֶּא וְדָבֶּר אֶלְ־ * לְּדַבֵּר אָהְוֹ יְסִיר אָתֹ־חַמַּסְנֶת לְּמַלְּא עִמֵּיה מַעְּדֵי יָת וּבְבֹא מֹשֶׁה לְפְּנֵי יְהֹוֹהֹ וְכַר עְּכֵיל מֹשֶׁה לִקְּדֶם יִיָּ

FCCEST: יממביל עם בני ישראל ית בית אַפּי ער מפְּקוֹה וְנְפִּיק

commanded. of Israel that which he was out; and spoke unto the children until he came out; and he came with him, he took the veil off, the Lord that He might speak But when Moses went in before

χρί: (σ) אָנוַ_נַּמְסִנִּנ adiq'a משֶה בַּי קרַן עור פָּנַי משֶה વેદ્ בווה בוה אבן אינ פוני

בית אַפּי על אַפּוֹהִי עַר רַאַפּי משָׁה ומְחָיב משָׁה יָת משה אַרֵי סִגִּי זִיוֹ יַקרַא וֹטֹוּן בֹּנוּ וֹמִּבֹאָכְ זֹט אַפּֿוּ

with Him. his face, until he went in to speak and Moses put the veil back upon of Moses' face sent forth beams; the face of Moses, that the skin And the children of Israel saw

read Maftir and Haftarah on page 236. The Haftarah is I Kings 18:1 – 18:39 on page 218. Sepharadim read I Kings 18:20 – 18:39. On Shabbat Parah,

יְהוָה לַעַּשָּׁת אַמָם: וּיַקְהַרַ מִאָּה אָת־כְּלִ־נְּיָהַת וּכְּנִשׁ מִשָּׁה יָה כָּל כְּנִשְּׁהָא

ಗ್ರಹ್ಮಗ: (ಡ)

は役けばいい日

ムメーバエばしに

نونور بورط هونون وج לממבר יההון: אָבֶּע עַבְּבְרִים אֲשֶׁר־צְנָּת אָבֵין פְּחָּנְטִיָּא דְפַקּיר יִיָּ ريطور څَرْد يَشَدُهُم يَنْهَمُ لَيْهُمُ لَيْهُمُ يَخُرُثُم يَخُرُدُ يَشَدُهُم يَهُمَد كُيابًا

ביה עביד הבידקא יקקשילי בְּלְ הַעַּשָּׁה בָוּ מְלָאַבֶּה יוּמֶת: הַבּּטֹא בוֹבם וֹוֹ כֹּלְ בַּוֹהְבִּינִ خْبُه هَوْم هَوْمُهِا حَرَبَيْهِ נהי לכון קודשא שבא וביוֹם הַשְּׁבִיעִּי יִהְיָה לְבֶּם מֿבובעא ובומא מבומאני دلظرا いいない。

מוְעַבְבָּוֹכִוּן בִּוּנְמָא בַּמַּבְּעָא: לא שובודרון אישוא בכל

upon the sabbath day. 3 throughout your habitations Ye shall kindle no fire

אַשֶּׁר־צַּוְּה יְהוָה לֵאִמְר: פּטִימֹא בַפּפור וְיִ לְמִימַר: בּׁנְיִי וֹמְּבֹאֹכְ כְאַמְּׁוִב זִנִי עַבַּבְּיִר בּבִּנִּי וֹמְּבֹאָכְ לְמִוֹמָּר בּיוֹ לי, וַ־ְאַמֶּר מֹשְֶּׁהְ אֶל־בְּל[ַ]בְּלִ־עֲּדָת וַאֲמַר מֹשֶׁה לְבָל בְּנִשְׁתָּא

:Saring: which the Lord commanded, Israel, saying: 'This is the thing congregation of the children of And Moses spoke unto all the

therein shall be put to death.

to you a holy day, a sabbath of

on the seventh day there shall be

Six days shall work be done, but

Ьовъ ћагћ соттапded, гћаг уе

These are the words which the

To nearblide of the children of

Israel, and said unto them:

And Moses assembled all the

whosoever doeth any work

solemn rest to the LORD;

spould do them.

 ΛXXX

نزباشد: יְהְנֶה זְהָב נְבֶּפֶף ئالانتانا ַבָּלְ נְדֵיב לְבָּוֹ יָבִיאֶּבַ אָת קהו מאַקְבֶם הַרוּמָה לַיהוֹה סבו מנְכוּן אַפְּרָשׁוּהָא מָדָם

34

prass; offering: gold, and silver, and let him bring it, the Lord's whosoever is of a willing heart, offering unto the LORD, Take ye from among you an

(44) ודבר אל בני ישראל. וכלו קרני ססוד בפניו, וכשסול מקמלק מסס:

(פצ) וחשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אתו. וכשנה לדנר המונועלו מעל פניו:

וַכַּסָפָּא וּנִחָשָא:

נטְספּיס על פי דבורו, ומרגומו וְשַׁבְּנֵם: (I) ויקהל משה. למחרם יום סכפורים כשירד מן ססר, וסוא לשון ספעיל, שאינו אוסף אנשים בידים, אלא סן

ئى ھَخْلَمَانُہ كَلُم نَا لَىٰخَهُ

וֹנ[ְ] כֹּלְ בְּנִעִּבְתְּיִ לְבָּנִע וָנִעִּי

- (ב) ששה ימים. סקדיס לסס חוסרת שבת ללווי מלחכת סמשכן, לומר, שחינו דוחס חת סשבת:
- **(:)**: (5) לא חבערו אש. יש מרבומינו מומריס, סבערס ללמו ילמם, ויש מומריס למלק ילמם (סנסדרין לס:, יבמום
- (+) זה הדבר אשר צוה ה׳. לילמתר לכס:
- (a) גדיב לבו. על שם שלנו נדנו קרוי נדינ לב. כנר פירשמי נדנת המשכן ומלהכתו נמקוס לווחמס:

- מָסֶן הַפֶּתַח לְבֶּתַח הַמִּשְׁבֶּן: לְהָרַע מַשְּׁבְּנָא: of the tabernacle; בוסמוא ווט פוסא בערגא וֹאָט לַמַּבָּט הַסַּמָּים וָאָת־ screen for the door, at the door מְאָבֹא בַנְבוּנִא וֹנִי לַמְנִינִי and the sweet incense, and the בוסמוא וות אַריחוֹהי וות 15 staves, and the anointing oil, וּאָת מוֹבַּח הַפְּטֹבֶת וֹאָת -はアドロメ and the altar of incense, and its TÜXLL: בּבֶּיִהְ וְאָת־נֵרֹהָגִיהָ וְאָת שָׁמֶן מְּנָהָא וְיָה בַּוֹצִינַהָא וְיָה המאור: the oil for the light; and its vessels, and its lamps, and וֹאָט מִׁנְכֵּט עַמָּאָנִר וֹאָט וֹנִים מִנְרָטִא דְאַנְרַוֹרִי וְיִם the candlestick also for the light, خُر_حَٰذُن لَٰאُن كُلُم لَافَانِ لَافَانُم: ﴿ כֿל מָנוְטִי וֹנִע לְטִים אַפּּנָא: its vessels, and the showbread; the table, and its staves, and all ŗĢŗģ%: הַכַּפְּׂבֶת וֹאֵת פְּרָכֶת הַמְּסֶר: יָת כְפוּרְהָא וְיָת פְּרוּכְהָא the ark-cover, and the veil of the מ אָנוַ הַאָּרָן וֹאָנוַ בַּּהָייוּ אָנוֹ אַנוּ בַּיּ נת אַרוֹנְא וְנְתְ אַרִיחוֹהָ the ark, and the staves thereof, אָנוַ_הֹּמֵּבוֹת וֹאָנוַ_אַבּוֹלָת: אָת־בָריחֶׁר שְבְרוֹהִי שַמּוּדוֹהִי וְסְמְּכֹוֹהִי: ואָט_לבֹתְּתוּ sockets; boards, its bars, its pillars, and its هِمَ جِرِدُونِ أَنْ يَعِينُمُ عَبُلُونُانًا وَقُلْنًا وَالْمُنَّالِ وَالْمُنَّالِ وَالْمُنَّالِ وَالْمُنَّالِ וְאֶנַרַמְכְסְרֵנ и соvering, its clasps, and its אָט אָנוֹלְוּ זִה מַשְּׁכָּנָא נָה פְּּרָסֵיה וְיָה אֶת_הַמִּהְבָּן the tabernacle, its tent, and its ְּוַיְעֲשׁׁׁי אָתְ כְּלְ־אֲשֶׁׁר צְּוָּה יִתּוֹן וְיַעְּבְּרוּן יָת כְּלֹ יהוֹה: commanded: that the Lord hath 10 among you come, and make all וֹכֹאַ עַבֹּמִ בַּבְים בֹבָאוּ וֹכֹאַ עַבּׁימִי לִבָּא צַבָּכִוּוֹ And let every wise-hearted man בְאֵיפֹוֹדְא וּבְחוּשְׁנָא: جُهُونِد نُحَانِهُا: breastplate. אַמִּילְמוּתָא 4点点点が set, for the ephod, and for the ⁶ וֹאָבׁנִגַ הֲעַם וֹאַבֹּנָג מִלְאָנִם וֹאַבֹּנָגַ ロドレベジ and onyx stones, and stones to be וֹלְלַמְבָׁע בּוּסְמָּוֹאִ: הַמִּשְׁהְה וְלְקְמִּבֶה הַסַּמֶּים: sweet incense; for the anointing oil, and for the רבוקא אווי parting oil, and for the « لِهُمَا رَفَعْبِد بِحُمْمِيطِ خِهْمًا يَمْمُنِهِ くぶさにいばれ and oil for the light, and spices שַׁבַּבְּים נַעֲּבָּר מָמָּנִם: ותהבו ספוולא לאהו ההון: sealskins, and acacia-wood; ל וֹמְנְע אָנִלֶם מֹאֹבֹמֹנם וֹמְנִע נמֹחֵבּנ בּוֹבֹבוֹנ and rams' skins dyed red, and נממ נמגנם: יְּהוֹרִי וּבוּץְ וּמַּמְּזֵי: and fine linen, and goats' hair; ° יִנִיבַלְּטִ וֹאַבׁלִמֹן וֹטִיבַלָּהָט הָּזֹּג וֹטַבַּלָאִ נאבעננא and blue, and purple, and scarlet,
- (11) אח המשכן. יריעות סתמתות סגרלות נתוכו קרויס משכן: אח אהלו. סיל לסל יריעות עויס סעשוי לגג: ואח מכסהו. מכסס עורות ליליס וסתתשיס:
- (12) ואח פרוכח המסך. פרוכת הממילה. כל דבר המגין בין למעלה בין מכנגד קרוי מסך וסרך, וכן שַׁכְּמָּ בַּעַדֹּוּ (מיוב ה, ו), הְנְיִי שַׁךְּ הֶּתּ דַּרְבֶּךְ (סושע ב, ה):
- (EI) לחם הפנים. כנר פירשמי, על שם שסיו לו פנים לכאן ולכאן, שסים עשוי כמין מינה פרולה:
- (+1) ואח כליה. מלקמים ומחמום: גרוחיה. לוליני"ש בלע"ו, בזיכים שהשמן והפמילום ומונין בקן: ואח
 שמן המאור. אף סוא לריך מכמי לב, שהוא משונה משאר שמנים, כמו שמפורש במנחות (פו.), מגרגרו בראש
 סזימ, והוא כמימ ווך:

וֹאָנוַ_כֿוֹנִי: אָעַרַהַבּיֶּר אָרִיחוֹהִי וְיָהְ בָּלְ מְנוֹהִי יָת וֹאָנו_בַֿל_כּלֻגוּ ³¹ חַנְּחִשְׁתֹ אֲשֶׁר־לֹוֹ אֶחַבַּדְּיִוּ סְרָדָא דִּנְחַשְׁא דִּילִיה יָת אַנו מּוֹבַּע בַמְלַע וֹאָנַ מַלְבַּוֹלָ זִי מַבַּבּע אַנוֹ מַבַּבּע בּמַלְעַיִא וֹנִע

^ע אָט פַּלְעֵּיִי הֶחִבְּּ֖בְר אָט־עַּמֶּּדָיִיוּ

ㅁㅁ볶다: וֹאָם אַבְנְיִהְ וֹאָם מִסְּךְ שִׁמָּה

立立式し īdāčļ

עַּלֶבְתְ בַּלוּדְשָׁא יָת לְבוּשֶׁי קוּדְשָׁא វុគ៌ប្រ ប្រវុកម្មេរ ២៨ម៉េង វុម្មម៉ូង ترباتريّات:

בלוו לכבון: וֹאָטַבּלִבָּוֹ, לַאַּטַׁבְן כַּטַּלָּאָ וֹנִטַ לַבַּוּמָּג לאַבַרוּ הַכּבוּוּ

ದರ್ಧದ ದೆಜ್ಞಗ: יי ווֹאֹאָוּ כֹּלְ הֹֹנִע בֹּלוֹ, וֹמְּבֹאָלְ וּוֹפֹּטוּ כֹּלְ בֹּוֹמִטֹא צַבֹּוֹוּ

הַּבְּבִינְיוּ וּלְבִנְבֵי, תַּלְבָּהָה: לְמְלֶאכִינ אָנוֹע מוִמָּע וּלְכָּעַ_ אתו הֹבִיאוּ אָת קְרוּטָת יָהוָה פני לבְּוֹ וְכֵל אֲשֶׁר נָדְבָּׁנִי רוּחֹוֹ נַּיְבֶאוּ כַּלְאָנְהָ אָּהָּבְיִנְהָאָנִ

ić<u>, ķia ķāl lītil ūti</u>eu נמבמע וכומו בל-בל, וֹנְיב קן לבי לַב בַב בַבְיאוּ חָה נָנָנִם בּב בַּבְיאוּ חָה נָנָנָם נֹילָאוּ בַאַּלָּמִוֹם הַגַבַנַּהָּמִוֹם

וְהֶב כִיהוְה:

לכ מו בדתב ולכ גבר هددا لهخدا لخاكا بفسرك כל האתרעי לביה איתיאו ימושו יולבוֹא מֹכ וֹמִוֹא

מֹמִׁכּּוֹ וֹמִלֹא יִלְכָּׁלְ פּוּלְטִוֹיִי

אַפּּבְּמִיּטְא צַבְם וֹן לַגַּבִינִע

רובוה עמיה איקיאו יָת

וּאָטוּ כָּל וּבָר דְאָּחָרִעִיּ

ίÇζ

נְהְּבָאֵלְ מִן בַּבְם מָהָּב:

בּבְקא וָיָת אָמוּנִיהון:

בּיוֹרָא וֹיִת בְּסִימִיה:

בְּנִיהַי לְשַׁמְּשָׁא:

下没はればれ

لَحُجُدِيمًا طِيلَمُهِ:

בּאָבוּם אָבְמוּת בַּהְבָּא בַּרָם

נו סבי מַמִּבּוֹא וֹנִע סבי :11noo פֹּבֹסֹא צַעְּבַת בַּבְעָהָ: and the screen for the gate of the מַמּוּדוהי ווָת סָמִכַּהָא ווָת pillars thereof, and their sockets,

the pins of the court, and their the pins of the tabernacle, and

the hangings of the court, the

all its vessels, the laver and its

of Drass, its grating of brass, its staves, and

the altar of burnt-offering, with

sons, to minister in the priest's priest, and the garments of his the holy garments for Aaron the ministering in the holy place, the plaited garments, for

the presence of Moses. children of Israel departed from And all the congregation of the

heart stirred him up, and every And they came, every one whose

of meeting, and for all the offering, for the work of the tent willing, and brought the LORD'S 21 one whom his spirit made

garments. . service thereof, and for the holy

that brought an offering of gold lewels of gold; even every man signet-rings, and girdles, all nose-rings, and ear-rings, and 22 willing-hearted, and brought women, as many as were And they came, both men and

unto the Lord.

(ai) מסך הפתח. וילון שלפני סמורמ, שלא סיו שם קרשים ולא יריעות:

מ"ו אמה, וכן לדכום, שנאמר וַמַמֵּשׁ שָּאַבֶה אַמֶּה קַלְשִים לַבְּמֵף (שמות כו, יד): החצר. וילון פרוש ללד סמוכם עשרים אמס אמלעיום, של כוחב סחלר שסיס חמשים כחב, ושחומין סימנו ללד לפון (TI) אח עמודיו ואח אדניה. סרי מלר קרוי כאן לשון וכר ולשון נקנס, וכן דנריס סרנס:

(18) יחדות. למקוע ולקצור בסס סופי סיריעות בתרן, צלה ינועו ברות: מיתריהם. מצליס לקשור:

כלי וסב סום, נמון כנגד אומו מקוס לאשה, ורבומינו פירשו שם כומו, כאן מקוס ומס: כמו שכחב כש"י על טוו אח העזים): דוח. הוא הכשיע של זהב עגול, נחון על הזרוע, והוא הלמיד: וכומז. הסגשים וַמַּמוֹ גַּבְרַיָּה, כמו שמסרגם לעיל מיניס, רק מסרגם וּמַיִּמָן, ורלס לומר שסבימו מח ונום בעודן על סגשים, (22) על הגשים. עם הנשים, וממוכין אליהם. (מה שהחרגום הניה על כפשומו, משום דלה מחרגם ויצאו (19) בגדי השרד. לכקות המכון והשלחן והתנוכה והתובחות בשעת קילוק מקעות:

ILI

ロヸん※: ומוים ומבני ور فَحُرُن لَمَا لِمُلَاقًا لَن لِكَمْن مُثَارِ וֹבַבְאָנְהָ אֹּהֻבּוֹנִתְאָּאָ אִשְּוָ

הְעָבְרֶה הַבְּיִאוּ: מְּמֶּים לְבָּלְ_לְּלֶאְכֶּנִי יְהְוָה וְכֿל אֲשֶׁרְ נִמִּצָּא אָהֹוֹ אַ וּנְחֹשְׁמֵּט בַבְּיאוּ אָת מְּרוּמָת וּנְחָשׁ אֵיִהִיאָּי נְתֹ אַפְּרָשׁוּהָא \$4_\$\\\ كالماليك

ַ שִּׁלְמַּע עַמְּ*וֹלִ* וֹאָּע_עַמְּמָה עַשְׁכְּלֶעְ וֹאָטַ עַשְׁאַבְוֹלֶּעְ אָטַ הַּוֹגַלְ זָטְ שַּבְּלָאְ וֹזָטְ אַבְּוֹּוֹלָאִ מוֹנ וֹנֹבֹּגאַ מַמֹנִע אָטַ בּגַעָּאַ מֹנַלָּאַ נְמָנַעוֹ בַּעַ וְכְלְ־אִשְּׁתְ חַכְּעַתְּרַ כֶּרְ בְּיָגֵרִי וְכָלְ אִהְּהָא חַכִּיעַת לְבָּא

בְּבְּגַיִּהַ : אָטֿלִּע בַּעַבְּעָּע מְּנִיּ אָעַ מִּמְּעִוּן בְּטַבְּעָא עַּיִּלְן יָת

جُمُعُنِد نُحَانِهُ!: השובם ואָר צִּבְּנֵי הַמִּלְאָים וْעَוֹּמְאָּם עַבְּגאִי אָע אַלֹוֹג _{וָעַלֶּעַלָּגָא}

וְלְקְשְׁבֶת תַּסַּמֶּים: にていばれ וְאֶת־הַשְּׁמֶן 「おけ」しばるロ

עֿיהוֶה: (פּ) עלואו לנייושָׁרָאָל נִדְבָּת E!T CIWIT לַכַּלְ הַנַּמְלַאַכְּע אָּמָּר צִּוּנָת خرقص بهناص جُحْ۔ ﴿ ﴿ ľΧΏĽ

> סַבענלאַ iāwċ, יבוא ומֹהֹוּג ומֹהֹכּוּ בַּבַבֹּב שַבַלא ואַבוּוֹוֹא יצָבַע וַבוְבִי וְכְלְ גְּבָר דְּאָשְׁהְכָּח עַמֵּיה

ほにくけばみ ぶいけいかい אֹמֹנ מִסֹנו לְכֹּלְ הֹבֹנגע בוב ג' וכל דאשההכח עמיה בַּמָבן כַּלְ דַּאָבוִים אָבַמוּנו כַסַבּ

יָר צְבַע זְהוֹרִי וְיָה בּוּצְא:

בועוְיָא: لْجُحِينَةُمْنِهِ كَمْهِدِ تُمْهِ كِخُلَا لَحُحِ تُمَنِّهِ لَهُنَالَمْنَ كِخُنِيلًا

באַיפּוֹדָא וּבְחוּשְׁנָא: ※はればには※ אַלוֹנו דוּבֹלְא וֹנִע ぶしいとい

וֹלְלַמְבָׁע בּוּסִׁמָּוֹאִ: עמְאָבְיע לְאַנְּבִירוּהָא וְלְמָאָם רְבוּהָא ווֹט בוסמא ווֹט מֹחָשׁא

אַנטגאו לנו וֹמָבְאָב נֹבַלטֹאַ וֹ לממבר בּירָא דַמֹשֶׁה לְנִבְיאָ לְבְּחִוּן מִמְּחִוּן · 八名にはお口 אַהָּב פּלְ יּבַּר וֹאִטַא בַאַטַבּה.

> and sealskins, brought them. hair, and rams' skins dyed red, scarlet, and fine linen, and goats? 23 found blue, and purple, and And every man, with whom was

of the service, brought it. found acacia-wood for any work and every man, with whom was brought the Lord's offering; offering of silver and brass Every one that did set apart an

purple, the scarlet, and the fine they had spun, the blue, and the hands, and brought that which wise-hearted did spin with their And all the women that were

the goats' hair. stirred them up in wisdom spun And all the women whose heart

breastplate; for the ephod, and for the to secures, and the stones to be set, And the rulers brought the onyx

and for the sweet incense. light, and for the anointing oil, and the spice, and the oil, for the

hand of Moses to be made. Lord had commanded by the bring for all the work, which the heart made them willing to every man and woman, whose freewill-offering unto the LORD; The children of Israel brought a

- (ES) וכל איש אשר נמצא אחו. מכלם מו מרגמן מו מולעם שני מו עורום מילים מו מחשים, כולם הבימו:
- (72) והנשאם הביאו. ממר לינתן, מס רמו נשימים לסמרד במנוכת סמובת במחלס, ובמלחכת סמשכן למ סמנדבו (62) שוו אח העזים. סיל סימס לומנות יתירס, שמעל גבי סעזיס סיו עווין לומס (שבת לע.):

סמנדבו בחנוכח סמובח מחלס, ולפי שנחעללו מחחלס, נחקרס אוח משמס, וסנשאס כחיב: . אם הכל, שנאמר וְהַמְּלָחְבֶה הַיְמָה דַיָּם (שמוח לו, ו), אמרו נשיאים מה עלינו לעשוח, הציאו אם אצני השהם וגוי במחלה, אלא כך אמרו נשיאים, יחנדבו לבור מה שמחנדבים, ומה שמחסרין אנו משלימין אוחו, כיון שהשלימו לבור

द्वेष्ट 'प्राद्धेप: בּאַלְאָלָ בּּן אַנּבוֹ, בּוֹן עוּנַ בּּנַ אַנּבוּ, בַּנַ עוּנַ לְמִּבְׁמֹאַ שלישי נּיִּאְמֶּר מִמֶּּרְ אֶּלְ-בְּיֵנֵי יִמְּבִאֶּלְ נִאָּמָר מִמָּר לְבָּנִי יִמְּבֹאֵלְ

الله المراب المر

tribe of Judah. son of Uri, the son of Hur, of the hath called by name Bezalel the children of Israel: 'See, the LORD And Moses said unto the

ڹڂڂڔۦڟ۪ڴ؉ڴ۩٤ בְּקְבְנְּנְתְ בִּקְבִּנְּנְת וַיְמַבֶּא אַטִּוֹ רַוּחַ אֱלֹדָוִם וְאַשְׁלֵים עַפֶּיה רוּחַ מָן

יִבְמַבַּמּ יִבְּכָלְ עֲבִּינִאֵּ: יְבְרַעַ מֵבְם יִי ְבְחַבְּמָא בְּסִיּבְלְתָנוּ

workmanship. knowledge, and in all manner of understanding, and in spirit of God, in wisdom, in And He hath filled him with the

בּוּהָב יבַבֶּסֶף יבַנָּחָשֶׁת: ַ מַּעַהַמָּבָׁע כַמַּמֵּטַע וּלִאַלָּפֹא אָפּוֹנוֹן לַמִמּבַר

占が済くなる ΧάX לְתֹּלְאָט וּבְאוּמָנוּט ääl שַׂבְא בַּבַעַבָּא יִבְכַּסְפָּא יִבְנָחָשָׁא:

workmanship. to work in all manner of skilful 33 setting, and in carving of wood, and in cutting of stones for

work in gold, and in silver, and

And to devise skilful works, to

in brass,

מְבֶאבֶת מִעַהְאֶבֶת: יבַחַרַשָׁת מֵאְ לַעֲשִׂוֹת בְּבְלְ

אומלל! **小はなけ** <u>ĽĘ'Ţ</u>ſ

of the tribe of Dan. Oholiab, the son of Ahisamach, that he may teach, both he, and And He hath put in his heart

וּלְחוֹרָת נְתַן בְּלְבָּוֹ הוֹא וּלְאַלְפָא יָהַב בְּלְבֵּיה הוּא

אֹבְם חַבְּעַת־לֵב אַשְּׁלֵים מִמְּהוֹן חַבִּימוּת בּּן־אַחִיסְטָּוּ וְאַבֵּלִיאָב בּּר אַחִיסְטָּוּ

that devise skilful works. any workmanship, and of those the weaver, even of them that do scarlet, and in fine linen, and of colours, in blue, and in purple, in workman, and of the weaver in craftsman, and of the skilful manner of workmanship, of the wisdom of heart, to work all Them hath He filled with

מְלְאַכְּׁע וְחִמְּבֵּׁוּ מִּעַהְמִּבִּיני: יבאולטן ביולמה השני ו נְאַמֶּבֶ נִבְקֵּם בַּטַבְּבֶע זַּנָּב נַאַנִּמָּן נַבְּנָב בַּטַבְּבָא גַלְּמְמִּנְעֵ פַּלְ_מִבְּץְבֵים חַבְּמְ לְפֹּא לְמִמְּבֹּע פַּלְ מַבְּיִנְעַ

הֹבוֹבא וּמֹבַפּׁוּ אוּמִּנֹוֹן: ולבוגא ומִבו גַּלבו כַּל

work for the service of the to know how to work all the gnibnststabnu bns mobsiw tuq man, in whom the Lord hath work, and every wise-hearted And Bezalel and Oholiab shall

 $I \Lambda X X X$

לְכָלְ אֶּמֶּׁרְ צִּוֹּטִ יְחִוֹּטִי: בְּלִ־מְלֵאְכֶּה עֲבֹרֵה הַאָּדֶט עְבִירַה פּוּלְחַן קוּדִישָׁא לְבָל בְּלִ־מְלֶאְכֶה עֲבֹרֵה הַאָּדֶט עְבִירַה פּוּלְחַן קוּדִישָּא לְבָל چنېېت چېروم ځوښم אָת־ جمنا ځېتو ځڼوچه نړه څخ נַעַן יְהַנֶּה חְבְּמֶה וּהְבּוּנָה יִיָּ חָבְּמֶה יָוֹסוּבְלְהַנוּהָא ייאאא וְכָּלוּ אָישׁ חֲכַם־לֵב אֲשֶׁר וְכִל וְּבָר חַכִּים לִבָּא דִּיחַב لْمُهُلِ خَمْرُهُمِ لَمُكَرْبَهُمِ لَنَمُصَالِ خَمْرُهُمِ لَمُكَرْبُهُم

the Lord hath commanded.? sanctuary, according to all that

(30) חור. ננס של מריס סיס:

מגדולי השבמים, לקיים מה שנחמר וְלֹח נְפַר שַׁעַ לְפְנֵי דְל (חֿיוב לד, יש): (אב) ואהליאב. משבע דן, מן סיכודין שבשבעים, מבני סשפתום, וסשוסו סמקוס לבללאל למלאכם סמשכן, וסוא

לְעָשְׁתְאָלֵיה: חַכְּמָת בְּלְבָּוֹ כָּלְ אֲמֶה נְשְׂאַוֹ חַכִם־כֶּב אֲשֶׁר נָתַּן יְהֹנֶה חַכִּים " וֹאֶלְאַנוֹלְיִאִּדְ וֹאֶלְ כֹּלְ אַנְחְ יּלְאַנוֹלְיִאַדְ אָל_בֹּגַלְאָלְ וּלִבֹּאַ

למבידתא לממבד יתה: ĊĖΧ

come unto the work to do it. whose heart stirred him up to had put wisdom, even every one man, in whose heart the LORD Oholiab, and every wise-hearted And Moses called Bezalel and

ಕರೆಲಿಒ ಕರೆಲಿಒ: جابك براج المرابع ביני ישְׁרַאָּל לְמָלֵאָכָת עַּבְּרָתַת ּ בְּלְ חַשְּׁרוּמְעִ אֶּמְּר עַלְּגאוּ בָּלְ אַפְּרָשִוּהָא דְּאֵיהִיאוּ בְּנִי ניקה מלפני

は下口口が וֹהְבֹאָכ כַהֹּדִיגִע פּוּלְעוֹן משטר אַת וּנְסִיבוּ מִן בֻּדָם משָה נָת

freewill-offerings every morning. And they brought yet unto him sanctuary, wherewith to make it. work of the service of the 3 of Israel had brought for the the offering, which the children And they received of Moses all

यः । । אָישׁ מִמְּלַאִּכְּחָוֹ אֲשֶׁרְ־חֵמָּה אַט כַּלְ מָלֵאַכָּט וַעַּוֹבְהָה אִישִׁ זִּט כַּלְ הַּדִּידַט עוּדִישָּׁא נַיְּבֶאוּ בְּלְ הַנַהְבְּלְיִים הְעִּשְּׁיִם נַאָּתוּ בָּלְ הַבִּימִיָּא דְּעָּבְרִין

ְּבְּרֵרְ נְּבָרְ מֵעֲבְרֵיךְתֵּיה דְאָנּוּן בְּבְרְיוֹ:

his work which they wrought. sanctuary, came every man from 4 wrought all the work of the And all the wise men, that

יְהוָה לַעֲשָׂת אַהָה: ַ מֹבְבָּוֹם עַמְּם לְעַבְּוֹא מִבֵּוּ מַסְּוּן מַמָּא לְאִיתָאָּע מָסַּת ניאַמְרוּ אָל־מֹשֶׁה קאַמֹר

ין למעבר יתה: ĹÄĊſĹŀ

LORD commanded to make. service of the work, which the more than enough for the saying: 'The people bring much And they spoke unto Moses,

üĻ<u></u>†′%: خبردير برظية يبجزى بعوا ダイー「ははになげて בְּמִּטְׁנִינֵ לֵאִמְרֵ אַנִּתְּ נְאִמְּרְ בְּמַשְּׁרִוֹנִאְ

וּפְּסַל עַמָא מִלְאֵיתָאָה: אַבּוֹשִׁאַ לְאַבּּוֹהָמִעַ לִיּוֹהָאָ ځټرټد משָּׁר וַיַּעְּלִירוּ קוֹל ופּפֵיר משָה וָאַעְּבָרוּ כְּרוֹז

restrained from bringing. sanctuary.' So the people were work for the offering of the nor woman make any more camp, saying: 'Let neither man proclaimed throughout the and they caused it to be And Moses gave commandment,

וְהותֵר: (ס) **ロログスグロ** ק וְהַמְּקְאֹבְה הָיְהָה דַיָּנְם לְבְּלְ וַעֲּבִידְהָא הָוָה מִפַּה לְבָל

אַנוֹע הַבֹּירָהָא

make it, and too much. sufficient for all the work to For the stuff they had was

- (a) מדי העבודה. יומר מכדי לורך סענודס:
- (6) ויכלא. לשון מניעה:
- לששות אומה, ולסומר: והותר. כמו וְסַכְבֵּד אָמ לְבֹּו (שמום ה, יא), וְסַבּוֹת אָם מֹוֹאָב (מלכים־בּג, כד): (ע) והמלאכה היחה דים לכל המלאכה ומלספס ספבסס סימס דיס של עושי סמשפן, לכל סמלספס של משפן

מַעַּע אַמָּב עַשְּׁב אַמָּב אַמָּב נאַגימן וטוַלַמּט מִּיִּי בֹּנִבִּים וּבוֹבְאָנו מָהָה בֹּאָנָב וּטִבֹּבִני ردره، لَافْرُعِجُنِا عُنالِتَفِمُكُا مُنْمُل ניגמה לא_חולם_גר במה.

هَلَال خُحُر_لَاٰذُلِيهُنَا: בְּאַמָּר הַיְרִיעָּר הָאָחָת מִדְּר « וֹמֹמְבוּים בָּאַמָּה וְרָחַבְ אַרְבָּע אַרֶּךְ הַיְּרִיעָה הָאַהַת שְׁמֹנָה

<u>הְּרְ אַהַת אֶל־אֶהְת:</u> אַנוֹע אֶבְאָנוֹע וֹנוֹמָהָ וֹנוּנִקעַ הִם נוֹנִאִנוֹמנה וֹנוּהֹן לָפּוּנּ ווֹטַבֶּרְ אָטַ טַמְטָּהַ בּוֹנִיעָּטַ

لَيْمُدُنِ: עּוֹרִיעָּה הַקּיצונָה בַּעַּהְבֶּרֶת בּמּשׁבֹּבׁע בּוֹ הֹמִּעִ בֹמִבַּע שְׁפַּת הַיְרִיעְהֹ הֵאֶהְת מִקְצֵּה ניַּמֹּמִ בְּבֹאָנו שַׁכְּבָנו מֹב

<u>הַלְּלְאָת אַחָת אֶל־אֶחֶת:</u> בּמּשׁבַבני הַמּנִית מַלַבּילת עשה בקצה היריטה אַשָּר ľΠĊΨľΠ بَاظِهِرَاتُ كِلْجُلَا فِهِلَا فِي الْمُرْتِي فِي الْمُرْقِينِ

 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ 다 다 $\bar{\Gamma}$ $\bar{\Gamma}$ 다 $\bar{\Gamma}$ 다 $\bar{\Gamma}$ ڗؙؙؖڶؽڵڔ אָלְאַנִוּעְ בַּפְּרֶטְים אָנו_וֹגוֹנוֹנוֹמֵנוֹ נַגְּמַתְ שְׁמַתְּאָנִם כַּוְבֶּלֵי, זְּנִיִר נִמְּבָר הַמְּמָּין פּּוְרְפִּין דְּרְהַב

עַשָּׁה אֹמֶם: עַמּמְבֹּלוֹ מּמְשֹׁי. מֹמְבֹע וֹנוּנְתְע מַלְ עַמְּבֹלֹא שַׂבֹא מֹמְבוּ וּנְּהַתְּ גֹבׁיִלְּעַ מִּנְּיִם לַאָּבַרְ הַּלְ_

לַתַּאָשׁ, מֹאָבַר יָרִיעָּר: הַנְירִיצְה הַאָּהָת מְדָּר צַּחַת י בְּאַמְּה וְאַרְבָּע אַמּוֹת רָחַב אַרֶּךְ תַּיְרִיעָּת הָאַהַת שָׁלֹשִׁים

> אומו הבר יהרון: זְהוֹרִי צוּרַת פְרוּבִין עוֹבָר ואַבעוֹלא משר וְרִישָּׁן דְּבוּץ שְּוֹיר בׁמַּבְרֵג מַבְירָהָא יָה מַשְּׁבְּנָא וֹמֹבֹעוּ כֹל שַכֹּימֵי

> : אַבֿוֹאַ: עַלא משָטוּטא עובא לכָל ממבון וטמני אמון יפוטוא XLLCX ド・ド・ダロダ

יאַלוֹם מֹם אַלַוֹּב וֹלָפּֿיף יָת חַמֵּישׁ יָרִיעָּן חַדָּא

בית לופי הנונא: בהפקא דיריעהקא בסטרא מֹסַמְּבָא בַּית לוֹפֵי בַּן עַבַּר ドバアングログ ומבר עוובין דתקלא על

ĖĠĠĹX さいにはむぬ וֹחַמִּמִין ÜĽΧ #ILITIAL ÄĒL

מכולו הווביא שבא לפביל ביריעת א דבית לופי הננונא

מַמְּכֹּנְאַ עַר: מס שבא לפונפוא ושוני אַבוֹע וֹלְפָּוֹשׁ זֹע וֹנִימָּטֹאַ עוֹבֹאַ

¿בומׁן מַבּע זִהָּהוֹ: נגבר יריען דמעני לפָרָסָא

מְאַבוֹעָא בַבַּעָרָא מָּאָבִי שׁבְשׁוּ אַפּוּוּ וֹאַבַבּה אַפּוּוּ といいなける ゴニス

SZI

of the skilful workman made he scarlet, with cherubim the work linen, and blue, and purple, and ten curtains: of fine twined 8 work made the tabernacle with among them that wrought the And every wise-hearted man

measure. cubits; all the curtains had one breadth of each curtain four eight and twenty cubits, and the The length of each curtain was

them.

another. ourains he coupled one to to another; and the other five And he coupled five curtains one

the second set. the curtain that was outmost in likewise he made in the edge of was outmost in the first set; the edge of the one curtain that And he made loops of blue upon

were opposite one to another. was in the second set; the loops in the edge of the curtain that curtain, and fifty loops made he Fifty loops made he in the one

tabernacle was one. another with the clasps; so the 13 and coupled the curtains one to And he made fifty clasps of gold,

made them. tabernacle; eleven curtains he hair for a tent over the 'stsog to snistrus əbsm əd bnA

eleven curtains had one measure. breadth of each curtain; the thirty cubits, and four cubits the The length of each curtain was

ئائللەت: made twenty boards, לְפַּׁאַנוּ אַפְּוֹן אַמְּוֹנוּ אַמְנוֹיִ אַ מַּבּוֹלִי אַנוֹן בַּפּוֹנִי אַנוֹיִ אַנוֹיִ בּבּוֹיִי tabernacle, on the north side, he يتهزي نظفهد مهفئه فنئته لإدين ĿĠŔĠĸ And for the second side of the <u>֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֡֡</u> مَامَا مَا مُعَالِم اللهِ فَاللَّهِ مُعَالًا مُعَالًا مُعَالًا مُعَالًا مُعَالًا مُعَالًا مُعَالًا مُعَالًا مُ cuous. מְחוֹת דַפַּא חַד לִתְרֵין خِمُقَد نَبِغِيد نِمُثَدُ لِجَلَدُه under another board for its two خئتدا لخديند نئتدا ففذرا its two tenons, and two sockets אַבְיִּים מַחַתּ־הַקָּרֶשׁ הָאָחָרֹ two sockets under one board for عَمْ تَالِي مُشَرِّرُتُ لَا فَالْمُ اللَّهُ عَالَى اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّالِي اللَّلَّا اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّا الللَّهُ اللَّا silver under the twenty boards: שבונו ממבון הפון הבין And he made forty sockets of نَهَلَـ خُمْرَ مِ كَلَّرْ ـ جُمُلًا مَشِكَ نَهَلَـ خُمْرًا مُثَمِّرًا يَخْمُلُ مُتَكِ ترژژب: מַּמְבַּוּם לַבְּשִּׁים לַפְּאָּת דָּגָב מָמְבִין דַפִּין לְרוּחַ עַּיבָר בְּרוֹמָא: south side southward. 23 tabernacle; twenty boards for the ווֹמֹתְ אָּטַ עַפּֿוֹבְתְּיִם כַמָּמָבְּלֹן וֹמְּבָב יִטְ בַּפּוֹא לְמָמָבֹּוֹא And he made the boards for the מַבַר לְכַלְ דַּפָּי מַמְּבָּנָא: tabernacle. מְשֶׁלְבְיּת אַנוֹת אֶל־אֶנְוֹת בֵּן מְשִׁילְבִין חַד לְבַּבִּילִ חַד בּן he make for all the boards of the joined one to another. Thus did שְׁתֵּי יִדְיִם כְפַּנְבְׁתְ בַּאֲטְב טִבוּו ֹ בִּיבוּו בְּלַבַפֹּא טַב Each board had two tenons, **山袋山下**: פּנְתְיְא דְּדַפָּא תַד: breadth of each board. נְחַבֶּ הַאַמְּׁע בְחַב תַפֶּבְהָה וֹאַמִּטָא ופּלְיוּת ※食品※ board, and a cubit and a half the Ten cubits was the length of a .qu gaibasis הְבֵּוֹ מִמֹּנִם הַלִּעוֹרִם: באה ההול לומון: tabernacle of acacia-wood, مررع يرون هِمَا يَرَمِنُ عِن الْمِنْ فِي الْمِنْ فِي الْمِنْ لِيَوْلِ إِنْ يَوْدِيْهُ أَنْ لِنُودِيْهُ And he made the boards for the מַלְמֶּילָא: فَلَهُمُ لَا يُرَالُهُ لَا يُرَالُهُ لَا يُرَالُهُ لَا يُرَالُهُ لَا يُرَالُهُ لَا يُرَالُهُ لَا يُراكِ Ŀāāëi **ÖÖYLÜX** a covering of sealskins above. אַיקֹם מְאְדְּמִים וּמִכְּמָה עֹרָת 19 tent of rams' skins dyed red, and ניַעַשׁ מְרָה נַעְּבָר And he made a covering for the הופַאָר לִמַשָּׁכָנָא ٤٦٦: אָת־הָאָהֶל לֶהְיָה לְלְפָּפָא יָה מַשְּׁכָּנָא לְמִהְוֵי הַד: it might be one. to couple the tent together, that τίλα Ζίοι τυάν υσάλο τάτι ειίει ετύα υσάλι And he made fifty clasps of brass ַבַּבְבֶבֶרֵ הַמֵּלִית: בבית לופי הנינא: in the second set. なく_ゆほに מֿבֿע מֿלַ ספֿטֹא בּירִימַּטָא the curtain which was outmost בַּמְּטִבְּרֶת נַחֲמִמָּתִם לְלְאִָר בּיִת לוֹפָי וְחַמִּשִׁין עַיִּהָּין עָּיִפִּין To 9gb9 5d1 noqu 5d 5bsm sqool outmost in the first set, and fifty הקיצנה ספְּהָא דִּירִישָּהָא בְּסִמֶּרָא 71 WER edge of the curtain that was וּנְהַּמִּ בְּלְבָּאָנִי שַׁמִּמָּנִם הַבְּ וֹהֹּבֹּע הַנִּבּנוֹ שַמְּמָוֹ הַּבְ And he made fifty loops on the ₹#T: تزديمُت جُالِبَ إِبِمَ هُرِم زِدِيهُا جُالِبَ: themselves. themselves, and six curtains by וֹלְפּֿגוּ נִי שַׁמִּיִּהְ נִינִּגוֹּן And he coupled five curtains by

다쓩다다: بهٰڌ אָבֹוָם טֹטַע עַפַּׁבֶּה as ķŗtra gāra rģļa rķņr נאֹבֹלהום אֹבונונום כַּסֹב הֹנוֹ.

יהבין סְמְכִין הַחוֹת דַפָּא תְּבֵין סַמְכִין תָחות דַפַּא חַד נאַנבהון סְמִכּיהון דִּכִסַף

and two sockets under another 26 two sockets under one board, and their forty sockets of silver:

מְּמֵּׁהַ לֵּבְׁהַמְּׁהַ הַמְּמִּׁבֵּן זְמֵּׁהַ מְּמִּׁבֵּן:
 מְמַּׁהַ לַבְּׁהַמִּּהַ הַמְּמִּבְּן זְמָּׁהַ מְמְּבְּן:

tabernacle westward he made six And for the hinder part of the

And two boards made he for the

המשבו בירקהום: ³² יְּהְׁנֵּיִ לְבְׁהָּיִםְ הַּהְּבִּי לְמִלְצְּהְּנִי יּהְבִין בַּפִּין צַּבָּר לְזָּוֹיִנִי

מַמְבֹּנֹא בֹסוִפַּעוּן:

that they might be double hinder part; corners of the tabernacle in the

לשְׁנִיהָם לִשְׁנֵי תַּמִּלְצִּיִּם: השבעת האָהָת בּן עִשְּׁר ⁶² יִהְיִּרְ הַמִּיםׁ אֵלְ־רֹאִמָּוֹ אֶלִּ וְהְוַנִי תּוֹאֲמִם מִלְמַשָּׁה וְיַהְדָּׁוֹ וַהַוּוֹ מַכִּוָנִין מִלְרַע וַכַּחָדָּא

خْتَلُدُ لِيَالِكُ لِمُنْكُمُ لِمُنْكُ لِمُنْكُ لِمُنْكُ لِمُنْكُمُ لِمُنْكُمُ لِمُنْكُمُ لِمُنْكُمُ لِمُنْكُمُ בְּעִּיְקְיִאָ הַרָּא בָּן עֲּבָר מכונון ברישיהון

them in the two corners. ring. Thus he did to both of the top thereof unto the first they should be complete unto beneath, and in like manner

تهرت بهبر: אָבוֹנום הָאָנוֹ אָבוֹנִם טַבוע ° چُوا שَٰשֶּׁה צִּשֶׂר אֲדְנִים שְׁנֵּיִ لْيُدِر هُمِرُكُ كُلُهُمَا لَهَلَرُيْكُم لَيُدِر فُمُثَنَّهُ يَعَمَا لَمُمُحَدِيلًا

יַבוע בַּפָּאַ עַר: ئتا ففخا ئتا ففخا בּבְסַב שָּׁמַנו הַשָּׁב סַמִבְיוּ

board two sockets. sixteen sockets: under every and their sockets of silver, And there were eight boards,

יַבְאָבִות: لَانَاشُكِ ذِٰكَالُهُۥ ڴَذِم لِنَفَهُدًا لَانَاهُم ذِٰلَة، فَمَا لَاهُذَٰهُ ווֹהָה בּבונטו הַגֹּגוֹ הַסְּמוֹם וֹהַבַּב הַבַּבוֹ בַּאָהו הַסְּמוֹן

of the one side of the tabernacle, acacia-wood: five for the boards And he made bars of

לַיַּרְכְּתַוֹים וְמָּבִי: לַכַּרְשֵׁי הַמִּשְׁבָּן בְּּרָרִוּ ڇُرَّ - بَرَةُ هُوْ اِنَّةِ إِنَّ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِدُ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِدُ اللّهِ الْمُؤْمِدِ اللّهُ اللّهُ الْمُؤْمِدُ اللّهُ الْمُؤْمِدُ اللّهِ اللّهِ الْمُؤْمِدُ اللّهُ اللّهِ اللّهُ اللّهِ الْمُؤْمِدُ اللّهِ اللّهُ اللّ

לְסִוֹפְּהוֹן מַעְּרְבָּא: ĠĪĒ, **LACTX** שׁלֵוֹלֵא וְחַמִּאַא خظلة، ئىشەھ مخندا ختقد فمد

part westward. the tabernacle for the hinder and five bars for the boards of the other side of the tabernacle, and five bars for the boards of

מְן־הַפְּצֶה צֶּל־הַקַּצֶּה: ţűŗĿ ווֹהֹחָ אָטַבַעַבּׁנַגַעַ בַּשַׁלְּנִוֹ בַעַּלֹבָ וֹטַ הַבָּבַב בָּע הַבַּבַּע הַבּגַהֹאָנַ

خونقر: لَاقْلُشِمُ لَا كُلِّهُمْ خُدُلِهُ خَدِيدً لَا قَدْعُ مَا كَنْقَدُ

boards from the one end to the pass through in the midst of the And he made the middle bar to

הַבְּרִיחָם זָהָב: בּטֹים לַבְּרִיחָם וַיִּצֶּרָ אָנִר لإلإلا וָאֶת־הַקּרְשִׁים צִפָּה

ײַּהְהָבְּא: קְמְבְרָיָא וָחָפָא יָת מְבְרָיָא עַלָּב וֹנִט בּפּגֹא שַפֿא בּבַבּא נוֹט

overlaid the bars with gold. gold for holders for the bars, and 34 gold, and made their rings of And he overlaid the boards with

אַנוֹע כַּנִוֹלֵים: קְשְׁוְרֵ מַעֲשֶׁה הֹשֶׁב עְשֶׂה שְּׁיִר עוֹבֶר אִימָּן צַּבַר יִחַה لغدين المنظوم في اليون الألام الغدين الخدم أمانات الحام וּנְּמָתְ אָטַרַהַפְּּרֹבֶהָ הְבָּבֶלָא וַעֲבָר יָה פְּרוּכְהָא דְּתַבְּלָא

מובע כבובין:

made he it. the work of the skilful workman twined linen; with the cherubim and purple, and scarlet, and fine And he made the veil of blue,

: يَاقَٰ رَيْعُم كِلْمُن هَلَـفِينَ هَلَـرَا يَـبَهِمُ لِهِمَالِ خَبَالِ هَلَـهِمُهُ שְׁמִים וְיְצְׁפֵּׁם זְהְׁב וְוִיהָם זְהָב שִׁמִין וַהְפָּוּוּ דִּיְהְבָּא וִוּיהוֹן נוֹהֹתְהְ לְבִי אַבְבְּהֹבִי הַמִּנִיבוֹ, נֹהְבַב לְבִי אַבְבָּהֹא הַמִּנִיבוּ

them four sockets of silver. being of gold; and he cast for them with gold, their hooks billars of acacia, and overlaid And he made thereunto four

וְשָׁשׁ מִשְׁיִבְ בַלְם: שׁכֹּלִט וֹאַנוּמָוֹ וֹטוּלָהַט חָּנִי נְטַבְלָא וֹאַנוּנִוֹא וַאָּבַה

₹:,∟: זְהורִי וּבוּץ שָׁזִּיר تربع با المربعة بالمربعة المربعة aver in colours; twined linen, the work of the purple, and scarlet, and fine 37 door of the Tent, of blue, and And he made a screen for the

ಗ್ರಭಜ್ಞಗ ಭಗ್ಗಳಿಗ: (ಡ) ڶۿڶڐؠڟڡ נְעַשְׁקֵינָם זָּעָב 「スタルにロ וָאָת־עַמּוּדֶיו חֲמִשְׁהֹ וָאָת־

חַמְשָא דִנְחָשָא: أخدية.بيرا يَبْخُع لَمُنْدَبيرا ונת נניהון והפי בישיהון なはにてにい **上口 臼 女 女**

were of brass. with gold; and their five sockets their capitals and their fillets their hooks; and he overlaid and the five pillars of it with

طرثانا: لَهُ قُلِ لَكِمْ رَكَاجِهِ لَهُ قُلِ لَكَمْ رَكَامُ ا אַלַנִם נִשְׁגִּג אָבֹבִי מִּמִּנִם אַמִּעָנִם נִשְׁגִּג אָבַבִּנִ

יפַלגָא רימִיה: ばしんべき に必合はな בּאָהו הָסוּו שַבְּשׁוּו אַפּוּוּ נימה בהלאל אַנוַ בּאַבון הה. הבר בהלאל נה אַנוֹא

and a cubit and a half the height cubit and a half the breadth of it, half was the length of it, and a acacia-wood: two cubits and a And Bezalel made the ark of

IIΛΧΧΧ

ניצפָּהוּ זְהֶב טְהְוֹר מִבָּיִת נִחַפְּהִי דְּהַב

דדתב סחור סחור: נמטוא נוֹמֹמָ לְנִ זֹר זַנִוֹר נִמְבָּרָא נֹהַבַּר

crown of gold to it round about. within and without, and made a And he overlaid it with pure gold

שַבְּעָּר עַל־צַלְעוֹ הָאָהָר וִתּרְתִּין עִיּקְרָה וִיַּהְיִין עִיּקְרָה עִיִּקְרָ ¿ מֿכ אַבְבָּע פַעַמַתְיָר וּשְׁמֵּר דְּדְהַבַּע עַלְ אַבְבָע װָנְמִיה נוגל לו אַרְבַּעַ שַבְּעָה וַלְיַב וֹאַשִּׁיךְ לֵיה אַרְבַּע הַוֹּקָן ۵۲, ۲۳:

מּבֹמָע מֹלְ-בּּלְמִוֹ טַרְ נִעַרְמֵּנִוֹ بنأظا

side of it. it, and two rings on the other To shis sno shi no sgnii owi neve gold, in the four feet thereof: Po egnir ruof 11 rof 1225 of bnA

אָטַם זָהַב: ל נלֹמֹתְ כֹּנֵי, מֹגָּוֹ, מִסְּוֹם נוֹגָּל נְהַכֹּר אָנִינִי בֹּאָמִּי מִסְּוּנִ

TW,rt:

נְחַפָּא יָהָרוֹן דַּהְבָּא:

with gold. acacia-wood, and overlaid them And he made staves of

ناغدا: מַל צַלְעָת הָאָרֶן לְמַאָת אָתַ - עַלְ סִמְרֵי אַרוֹנָא לְמִמַּל יָת וּנֹבֹא אָטַ עַכּבּנִיםְ כַּמַּבֹּמָט נֹאַמָּיִלְ זָט אָנִיעַוֹּא בֹּמִנֹלִטֹא

אַרונָא:

bear the ark. rings on the sides of the ark, to And he put the staves into the

ئتۃ، ئاڈن אַמְּעָרָים נְחַצִּיל אָרְבְּה וְאַמָּה תּרְתִּין צִּמִּין יפּּלְנָּא אוּרָכִּה נינעש בפּוֶרָת זְהָבַר שָהָוֹר נעַבִּר בְּפּירְתָא דְּדְהַב דְּבֵי

וֹאַמְּטִא וּפַּלְגָּא פּוּחָיַה:

thereof. cubit and a half the breadth was the length thereof, and a 6 pure gold: two cubits and a half And he made an ark-cover of

(I) ויעש בצלאל. לפי שנתן נפשו על המלחכה יוחר משחר חכמים, נקרחת על שמו:

TGGCT: ניצעש שְׁנֵנְ בְרָבָּיִם זְהָבְ מִקְשְׁהֹ נִצְּבַר הָּבֵּרו בְּרִיבָּיוֹ דַּרְתַב

אָנט מֹמֶנוּ כְּפּוּנִיטְא: מֹמֵנו מִנִּינו מִנִּינוּ מִנִּינוּ

ark-cover: them, at the two ends of the 7 gold: of deaten work made he And he made two cherubim of

לַגַנָינֶינוֹ: **せることに)**した עַכּפּּבָת עַשְּׁת אָת־תַּכָּרָבֶים **ĊĹŀĽ_ŸĹĹ** ひむれに

וכרובא חד מסטרא מכא מֹנְיַע כֹרוּבָא חַד מִסְּטְרָא מִכָּא

ends thereof. made he the cherubim at the two one piece with the ark-cover 8 one cherub at the other end; of one cherub at the one end, and

פַּלָּגְ עַבְּבְרָנִם: (פּ) אָלְאַנֻוּוּ אָלְ עַכַּפָּנִנִי עַוֹּי מַלְ הַכַּפַּרָת יפְּנִיהָם אָנשׁ ٥ كُمِّمُكُم فِحُدُم خُدَنُظ يُعَالِمُ مِنْ مُ ניהן הקרבים פּרְשֶׁי כְנְפָּיִם

בוביא: לְעָבוּגְ כָּפּוּבְעָא בַּוּנְ אָפּּג נאפּיהוֹן חַד לְבֶּבִיל חַד מַל כָפּוּרַתָּא

faces of the cherubim. toward the ark-cover were the with their faces one to another; the ark-cover with their wings, their wings on high, screening And the cherubim spread out

נְאַמֶּׁע נְחֵבֵּי לִמְתְּיִי: אַמְּתָוִם אָרְכּוֹ וְאַמָּוֹר רֶחְבּוֹי וּנֹמֹמִ אֶּטַ_עַמֵּלְטוֹן הַּגָּנִ מִּמָּנִם

יפַלגא רימיה: אַטָּאָנוֹ אַנוּטָרָא אַטַאָּאָ מִּמֹוּ עַּבְמֵוֹ אַמִּוּן אִּנְבְכֵּוִים וֹהֹבֹּג נֹט פֿטוּבֹא גַאָה,

a half the height thereof. breadth thereof, and a cubit and length thereof, and a cubit the acacia-wood: two cubits was the And he made the table of

זֶר זְהָב סְבְּיב: וְיַבְּלֵּבְ אָטִׁוְ זְּהָבַ מְהַוֹּרְ וַיִּעִּשׁ לֵוֹי

נְחַפְא יָמֵיה דְּהַב דְּכֵי נְצְבָּר

of gold round about. gold, and made thereto a crown And he overlaid it with pure

סָבֶיב: ڂڟڟڐڶڟؠ

ĠЦ(L: זיר דְּדְתַב לְגְּדְנְפֵּיה סְחוֹר פּוּשְׁכָּא סְחוֹר סְחוֹר וַעֲּבָר נְעְבֶר לֵיה גְּדְנָפָא רוּמִיה

border thereof round about. and made a golden crown to the 12 a hand-breadth round about, And he made unto it a border of

עַפֿאָט אַמֶּר לְאַנְבָּמ נַיִּלְיָנִי: ווּשׁן אָטַבַּוּמִּבֹּמָט מַּלְ אַבַּבּמ נוּגַּל לְוּ אַבְּבָת שַּבְּעָׁ זָבָר

لِلْالْمَالِيَّادِ: הגן אֹנבה זוֹנִטֹא צַלְאַנבה בְרְהַב וְיהַב יָה מִּוְקְהָא נאַטוּד ליה אַרְבַע עוָקוּ

four feet thereof. four corners that were on the gold, and put the rings in the And he cast for it four rings of

正學子口[: בְּמִים לְבַּיִּים לְמִּאִנ אָנר אַנִּרָא לְאָרִיחַיָּא לְמִמָּל יָת ﴿ خُمُولَا لَا فَاضُؤْلُكُ لَا ثَانُا لَا فَاضُمُ لَا يُؤَكِّدُمُ فَلَا فَا فَانَاهُ لَا فَاكْلُمُ

פַּעוּרֶא:

to bear the table. rings, the holders for the staves Close by the border were the

تَجْجَتًا: וְנְצֵרְ אָמָם זְהָבַ לְשָׂאֵה אֶתַ נינעש אָר־הַבַּרִים עַצַּיַנִ שִּׁמָים

לְמִמָּלְ זְּעַ פּּעוּנְאִ: מְּמֵּגוֹ נְחַבָּא נִיְהְנוֹ בַּהְבָּא וֹמֹבֹר וֹנו אַנוֹנוֹא צַאַמֹּי

with gold, to bear the table. 15 acacia-wood, and overlaid them And he made the staves of

합니다: (결) ترظمُرِي يُمْدِينُ أَوَلَا ثِنَادً כַּפְּטָׁגוְ נְאֶטַ מִנְקּיָנְגוּ נְאֶטַ_ יי השׁלְחָן אָתַ-קִּעָּרְהָּיִר וְאָתַ-رَبْمَمَ كُنْ لِنَحْرُنُ لِي كُنُمُلًا مَلِ _

נעבר יח מניא דעל פתורא

out, of pure gold. jars thereof, wherewith to pour and the bowls thereof, and the thereof, and the pans thereof, were upon the table, the dishes And he made the vessels which

بَوْدُ ثَارَتُ مُقِرِدً بَرَادٍ: יבבה וקנה גביעיה פפהביה אָת־הַמְּנַרֶּה ניעש אָת־הַמְּנֶרֶה זְהָב טְהָוֹר

הזורקא ושושנקא מנה הוו:

and its flowers, were of one piece and its shaft; its cups, its knops, he the candlestick, even its base, pure gold: of beaten work made And he made the candlestick of

ರಕ್ಟಗ ಗರ್ಭ: ٣٠٠ تُول الْجَيْرِ لِمُنْذِلَ لِمَعْدِلَةً וֹמְמָּבׁר לַנְוֹם וָגֹּאִנֹם מִגִּבְיוֹל וֹמִטֹא לַנוֹן נִפַּלוֹן מִסַּמֹרַבַּא

מְסָמֶרַע טִּנְיָנָא: נטלמא לני מלבמא שַׁלִטֹא לַנָּג מִלָּבְעֹא מִפַּמָּבַעַ

out of the other side thereof; three branches of the candlestick out of the one side thereof, and three branches of the candlestick foing out of the sides thereof: And there were six branches

מִּן ַ עַמְּנַבֶּׁע: צו לששת הקנים היצאים בַּבְּנְרָר צָּבְוֹר בַפָּהְרָר נְפָּרָר ١७८७٢ はふざに、ロ פּ בַּקְנָר הָאָחָד כַפִּתְּר נְפֶּרַחֹ تشظكرت

מְלָבְרֶעָא: שׁבֹּלוֹנִא

going out of the candlestick. a flower. So for the six branches in the other branch, a knop and cups made like almond-blossoms a knop and a flower; and three almond-blossoms in one branch, three cups made like

מְשְּׁמְבִים כַּפְּשְׁבֵינִי וּפְּרָחֵיה: מְצְּיִרִין חַאּרַהָא וְשִׁוְשַּׁנִּהָא:

לְבַמְיִם וּבְמִוֹנִנִיא אַנִבּמָא כַּלְיִנִין

thereof, and the flowers thereof; slmond-blossoms, the knops 20 cups made like And in the candlestick were four

ರತ್ನದ ರೇಶ್ಯರ ರಥ್ಮ: هُرْ، بَغْرُ، صَافَرُتُ لِيُهِمُنِ הקנים ממֶנְה וְכַפְּתְּר הַחָחַת 15 CALL ICERT ログロ

הידות הביין

the six branches going out of it. branches of one piece with it, for with it, and a knop under two espiq əno to səhənsid owt rəbnu of one piece with it, and a knop and a knop under two branches

מַבונה: בְיִּרְ כְּלְּהְ מִלְמֶּחְ אַנִוֹתְ זְהֶבְ בִּילֵהְ מִינְא נִינְא הַרְתַב

ظهروت بيبديدتا اجديداا طوه بيانا

of pure gold. whole of it was one beaten work 22 were of one piece with it; the Their knops and their branches

مَّكٰدِيد: بطِحُكُاثِابِاتُ بظناطظيب

זְהָב וַצֵּירְתַּהְא מְבֹמֹע וֹמֹבֹר וֹט בוּגֹונוֹא מִבֹמֹא

the snuffdishes thereof, of pure seven, and the tongs thereof, and And he made the lamps thereof,

נאָנו פֿלְ_כַּלְּיִנִי: (פּ) לב כבֶּר זְהָב טְּהְוֹר עְּשָׂר אַתְּה כּבְּרָא דְּדַהְבָּא דְּכִיְא עַבִּר

וֹטַע וֹנִע כַּלְ מָנָעָא:

it, and all the vessels thereof. of a talent of pure gold made he

ממני הני קרנהי: בְהְבֹיע וְאַמְּתִים קְמְתִי לב שְׁמֶּים אַמָּה אָרְכּוֹ ניגש אָת־מוְבָּח הַקְּטְּטֶר עַצָּר

מְנֵּגְעַ עַוֹגָאָעַ עַבְּרָנִעִיגִי: מבות וערמיו אַמִּין רוּמִיה אובכוה ואַמָּהָא פוּהוויה בוסמוא באמו שטון אַמָּרָא וֹהֹּבֹּג וֹט מֹוֹבֹּטֹא צַלֹמוֹנט

of one piece with it. thereof; the horns thereof were and two cubits was the height breadth thereof, four-square; length thereof, and a cubit the of acacia-wood: a cubit was the And he made the altar of incense

ק‡ι⊏: בּבְוֹנְלֵינִ נַיֹּמַמָּ בָּנִ זָר זַבָּר gz งีงี้เ เล็น_ป่าเน้าเ ฉ๋ต้าน เล็น_ ניִצַּף אֹמֹו זְהֶב טְהֹוֹר אֶת־

QUIL: ドアロエ בובוני, וּהַבּע אַגָּביה ויָת פוּתָלוֹהִי סְחוֹר נְחַפְּא יָמֵיה דְּהַב דְּכֵי יָת

about. unto it a crown of gold round the horns of it; and he made sides thereof round about, and gold, the top thereof, and the And he overlaid it with pure

לַשָּׁאַנוּ אָנוֹוְ בַּבֶּם: מֹל מִוֹנוֹ אֹבְיוֹנו לְבִּשָּׁים לְבַּיְּוֹם رد مروب جين پر پور د چې د خين د خين د د خين د د خين د د خين د د خين د د خين د د خين د د خين د د خين د د خين د د וּשְׁמִי שַבְּעָּת זָהְב עֲשָׁה־לָוּו למשל ימיה בהון: סְמְרוֹהִי לְאַנְרָא לַאָּרִיחַיָּא שביו זוניניה על הביו ליה מקרע לזיביה על וסנטו אוטו צגער אבר

staves wherewith to bear it. the two sides of it, for holders for npon the two ribs thereof, upon rings under the crown thereof, nəblog owr ri ror əbsm əd bnA

ווְצָרְ אָתָם זָהָבּ: תוֹגַשׁ אָנוַ וַבַּנוֹנוֹם הַּגָּוֹ שִׁמָּטִ

מְּמִתְן נְעֲבַּא נְתְּרֵוּן בַּעְבָּא: וֹהֹבֹּג וֹנו אֲנוֹנוֹא צַאָהוּ

with gold. acacia-wood, and overlaid them

And he made the staves of

מַעַּשָׂר רֹקַחַ: (ס) וְאֶת־קִּטְרֶת הַסַּמֶּים שָהָוֹר يزيون چم-پپچار جونېڄد څهرن

ְּהְיֵהְ מִּוְבְּרְ בּוּסְמְנוּ: קוּדְשָׁא וְנְת קַמְבֶת בּוּסְמַנְּא וֹהֹבֹר וֹנו מֹמָבֹא צַבוֹבוּנוֹא

perfumer. spices, after the art of the oil, and the pure incense of sweet And he made the holy anointing

וְשְׁלְמֵּ אַמִּוִע לִמְּעִוּ: וְחָמִמִּ צַּמִּוָע בַּוֹשְׁבַּוֹ בוּעַ (כביפי) שַׁמָּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכֹּוֹ שביתי נוֹמֹתְ אָטַ מוֹלַט בֹתְלָע הֹֹהָ,

一にはいた: פּוּתְיֵיה מִרְבַּע וּתָלַת אַמִּין בּאָמִי שִׁמִּין שַמִּישׁ וֹהְבֹּע וֹט מֹוֹבַבֹּטֹא בּהֹּלִטֹא

cubits the height thereof. thereof, four-square, and three and five cubits the breadth tive cubits was the length thereof, burnt-offering of acacia-wood: And he made the altar of

ΙΙΙΛΧΧΧ

נַחַפָּא יָהֵיה נָחָשָא: נוֹמֹמִ פֿבְנִינִינוּ מֹכְ אַבְבֹּמ וֹמֹבִר פֹבְנִונִינִ מֹכְ אַבַבֹּמ

with it; and he overlaid it with horns thereof were of one piece upon the four corners of it; the And he made the horns thereof

אקו נָהְשָׁה: פַּנּקְיוּ מִמֶּנִּנִּ הַנְיִּ קַרְנְתָּיִוּ נִיצְרָ זְּיִנְתִּיִּ מְנֵּיִה הָנְצָה קַרְנִהִיּ

מְבַר נְחְשְׁא: מְנְיהְיִי ווֹט מוֹובלוֹא וֹט אֹנובוֹטֹא פַּסַכְּשִׁירְוֹמָא וָיָת מַּגְּרְוֹפָּיִתְאַ וְעָבְר וְתְּבֶלְ מָנִי מָרְבָּהָא וְתַ

thereof made he of brass. and the fire-pans; all the vessels and the basins, the flesh-hooks, 3 altar, the pots, and the shovels, And he made all the vessels of the

: ئاشلا: וְאָת־הַמַּחְתְּת כְּל־בַּלָיו עְשָׂה וֹאָט_บַמּוֹבֹלֵט אָט_บַמּוֹבֹלְנִט ₹ אָת־הַסִּירָת וֹאֶנו_וַיִּמִּים ربْعِن چُر چُڑ، הַמּוְבָּה

בְשָׁת נְחָשָׁת מַּחַת כַּרְכָּבָּוֹ

يريون حقايقا مجهد ميية

מקקשֶה עַר־הַצְּיְוֹ:

תְחוֹת סוֹבֵיבֵיה מִלְרַע עַד ムダアは行が

beneath, reaching halfway up. it banor əgbəl ədə rəban 4 grating of network of brass, And he made for the altar a

בּטוֹם לַבַּגִּים: تظهرن خمختد ينبيهد يرزئي נוּקֵל אַבְּלָּה הַּבְּהָיִנ בֹאַבְלָּה וֹאָטֵנְ אַבְבָּה הֹוֹלֵן בֹאַבַבָּה

אַנוֹבא לאָבונוּגא: ζάĽĽΧ

to be holders for the staves. four ends of the grating of brass, And he cast four rings for the

ניצף אקם נחשת: ° ניניט אָריהוָא דּאָניי (עָ אַריהוָא דָאָניי) אָרייוּיא דּאָניי אָרייוּיא דּאָניי אַרייין אָרייין אָרייין אָרי

אַמּגוֹ נֹוַפֿאַ נֹטַבוּוֹ נֹוַמָּאַ:

with brass. acacia-wood, and overlaid them And he made the staves of

X口: (a) אקו בְּהָם נְבָוּב לֶחָה עְּשֶׂה יָהִיה בְּהוֹן הַלִּיל לוּחִין עַל צַלְעָּה הַמִּוְבָּהַ לְמִשָּׁאַה עַל סִטְרֵי עַדְבְּהָא לְמִטַּל נּוֹבָא אָנוַ וַבַּבְּיִים בַּמַּבְּמָנו נְאַמֵּיל יָה אָרִיהַנְאַ בְּמִּיְקְהָא

hollow with planks. wherewith to bear it; he made it 7 rings on the sides of the altar, And he put the staves into the

argr: (a) ₿ŪIJ בּנִי נַהְשָׁה בְּמַרְאָרַ הַצְּבְאָה בְּסִיסֵיה דִּנְּהְשָׁא בְּמִהְזְיָה וַנַּעַשׁ אָת הַכְּיַוֹר נְחֹשֶׁת וָאָת וַעֲבַר יָת כִּיוֹרָא דִּנְחָשָׁא וָיָת

מַמְכּן וַמִּנָא: אָבֶּלְ נְהֵיֹא בְאָבְוֹן לְגַּלְאָׁנִי בִּנְינָה

fine twined linen, a hundred To orew runos of the court were of south side southward the And he made the court; for the

door of the tent of meeting.

women that did service at the the mirrors of the serving

and the base thereof of brass, of

And he made the laver of brass,

מְשְׁלֵר מִאָּר בְּאַמֶּר: מּימְּנְה קּלְעֵּי הֶחְצֵּר שֵׁשׁ עֵּיבֶר דָּרוֹמָא סְרָבֵי דְּרִימָא

דבוץ שוור מָאָה צַּמִּין: נּנֹמַמְ אָּעַרַ בְּשְׁאָנַן לָפֹּאָנון דָּנֶּר נִמְּבָּב יִּנִי בְּנִבְּיִם

fillets were of silver. hooks of the pillars and their 10 their sockets twenty, of brass; the Their pillars were twenty, and

تَلَمُكَانَاتِ حُمُلًا: ממובים לעמים ללל בלמובים מַמּנִבְיהָם מַשְּׂרִים וְאַבְנִיהָם מַמּנִבִיהוֹן עַשְּׁבִין וְסְמָבִיהוֹן

וכבושיהון כסף: ממובול בנחשא נוו עמודיא

hooks of the pillars and their their sockets twenty, of brass; the II cubits, their pillars twenty, and And for the north side a hundred

fillets of silver.

رَتُمُكِّرِيُّ وَيُولِيْ מְשְׁרִים נְחָשֶׁת נְיִנְיִ הַעִּמִיהָים ממנגיקם משונים ואוניהם إرَفِهِم وَفَالُ شِهِمَ يُعَفِّمُ

וכבושיהון בסף: ממבון בּנֹטַמָא נוֹנ מּמִנּבוֹא המנביהון משרין וסמכיהון ילְרוּחַ אַפּוּנָא מִאָּר אַמָּין

fillets of silver. the hooks of the pillars and their pillars ten, and their sockets ten; hangings of fifty cubits, their And for the west side were

נְחַמִּיבִיהָם בְּסֶר: لَمُلَدُّبُ لَا لَمُ هُمُلُاتِ لِنَّا لِمُفَاثِينَ מְּמִּבְׁעִ עַכְּמָתוֹ באַמָּר עַמוּדִיהַם أذه لا إله كالأمام للمنهاب بذريا

עלי שמים לכל רוח, והחלל באמלע: (٦) נבוב לוחוח. נגוג סום מלול, וכן וְשְׁבְיוֹ מַלְבַּע מֶלְבַּע מֶלְבַּע מֶלְבַּע מִבְּע מִבְּע מְבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מִבְּע מְבְּבְע מְבְּבְּע מְבְּע מְבְּבְּבְּע מְבְּע מְבְּבְּבְּבְּע מְבְּבְּבְּבְּבְּב

מַמּנְבַנְאַ וְכִבּנְמֵּגִבִינוֹ כְּסָּוֹב:

ממבא וסמכיבון ממבא נני

ロネトロン

אַמָּגוֹ עַמוּדֵיהון

מלינו בישעיס (ג, כג), וְסַגְּלְינִיס, ממרגמינן וּמֶקְוְיֶמָח: אשר צבאו. לסבים נדבמן: רבי מנסומא (פקודי ע), וכן מכגס אונקלום בְּמֶקוְיַם נָשׁיָהֹן יהוא מרגוס של מראום, מירוא"ש בלע"ו (שפיעגעל), וכן שצעיס ככר וגו' ויעש גס וגו', וכיור וכנו לה סוזכרו שס, למדמ, שלה סיס נחשת של כיור מנחשת סמנופה, כך דרש לאשחי, לסשקות ממיס שבחיכו למי שקיה לס בעלס ונפחרס, וחדע לך שסן מראות ממש, שסרי נאמר ונחשת סתנופס הַמַּפּוּחַ עוֹרַרְמִיךְ (שיר סשיריס מ, ס), ווס שנחֿמר במרחות סלובחות, ונעשס סכיור מסס, שסוח לשוס שלוס בין חיש לומר אני נאס ממך, וממוך כך מביאום לבעניסס לידי מאוס, ונוקקום לסס, וממעברום ויולדום שס, שנאמר שַמַם לסס מאכל ומשמס ומאכילום אומס, ונומלות המכאות, וכל אחם כואה עלמה עם בעלה במכאה, ומשדלמו בדברים, הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים לבאות רבות במלרים, כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פרך, היו הולכות ומוליכות מלסביא לנדבת המשכן, והיה מואם משה בהן, מפני שעשוים ליצר הרע, אמר לו הקב"ה קבל, כי אלו חביבין עלי מן (8) במראות הצובאות. בנום ישראל היו בידן מראום, שרואות בהן כשהן מתקשעות, ואף אותן לא עכבו

הַמִּשִּׁים צַּמֶּה: חַמִּמְוֹ אַמִּוּן: fifty cubits. מֹגְבְיהַ יִּלְרִיהַ EI ĹĠŔU は下げ立め **ムドごな** And for the east side eastward

إلاَّ إِنَّاتِ فِكِيُّكِ الْأَلَّالِينَا اللَّهُ الْأَلَّالِينَا اللَّهُ الْأَلَّالِينَا اللَّهُ ال نَّ مُثَرِّبِهِ: نَحْمُتُمْ: sockets three. אָל־תַבְּתָף עַמּוּדִיהָם שְּלִישָּׁה לְעַבְּרָא עַמּוּדִיהוֹן הַלְהָא their pillars three, and their 14 the gate] were fifteen cubits; ן קַלְעָים חֲמֵשׁ־עָשְׁרֵה אַפָּוֹה סְרָבֵי חֲמֵישׁ עַשְׂרָא צַּפִּין para עַשְׂרָא צַפִּין The hangings for the one side [of

إيجازيات بهكتهد: وْضُرِت هِوْمَ وَقِيدَيْنِ لِهِ الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَصْلِي الْأَلِي الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ الْأَصْلِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الْمُؤْلِدِينِ اللَّهِ الللَّهِ اللَّهِ اللَّالِي اللَّهِ الللَّهِ الللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الللَّهِ اللَّهِي اللَّهِ الللَّهِ الللَّهِ الللَّالِي الللَّالِي الللَّهِ الللَّلْمِيلِي الللَّلِي الللَّلْمِي الللَّلْمِيلُولِي الللَّلْمِلْلِي י לְשַּׁעַר הָחְצֶּר קְלְעִּים חֲמֵשׁ לִתְּרַע דְּרָתָא סְרָדֵר חֲמֵישׁ וַלְכְּתֵּלִי הַשְּׁנִית מִנֶּה וּמִנָּה וּלִמְבָרָא חָנָיָגָא מָכָּא וּמִכָּא

๑٠ פֿלן בֿלְמֹּג מִטֹּגֹּר סִבֹּגד מִּמְ פֿלְ סִנְדֵּג בַּנְטֹּץ סְׁטִּנְר

فَكُمُ لَمُ لَمُثَرِّيلًا فَكُمُ لَا فَيُعَالِمُ فَا فَيُعَالِهِ فَيُعَالِمُ فَا فَيُعَالِمُ فَا فَي فَا فَي فَ

and their sockets three. fifteen cubits; their pillars three, To egnigned base bangings of 15 hand and that hand by the gate And so for the other side; on this

round about were of fine twined

All the hangings of the court

קעמודים וַהַשׁוּקִיהַם בַּסֶף نْتُمَّلُدْتُم كُمْفُكِيمِ نُبِيهُمِ نُزِد בְּיִמְיוֹב:

מְטַהְשָּׁבַים בָּסָב בָּב תַּמָּבַי

ikén txaldo čál ido

מכובשון בְסַך בל עַמוּדִי וְחִפּוּי בִישִׁיהוֹן בְּסַף וְאָנּוֹן לני עמודיא וכבושיהון בסף וֹסְמְכַוֹא לְתַּמִינַוֹא בַּוֹטַהָּא

סְחוֹר דְּבֵוּץ שִׁוֹּרֹ:

with silver. pillars of the court were filleted capitals of silver; and all the and the overlaying of their pillars and their fillets of silver; were of brass; the hooks of the And the sockets for the pillars

linen.

And the screen for the gate of

אַפּוָע לַמְּפֹע פֿלָמָּג בּיַבַבּּיבּי אָבֶרְ וְקוֹמָה בְרֹחַב חָמֵשׁ هُدُ لَهُم طُمُلًا لَمُهُدُ ◘ هَٰظُكِ מפמיר רֹבֶם הְבַּבֶּת וְאַרְגָּמָן וְתוּכִמִּת الإثراب فيعد بتبعد معيورات

בַּבַבַּבַ:

خلي، يُلني: בפוטגא שמות אמון לשבול וֹמֹמְבוּוֹ אַמִּוּוֹ אִנִבְכֹּא וֹבוּמָא יּבְּבַע יְהורי וּבוּץ שְּיִיר ואביננא אַנייר דִּתַכִּלְא יפְּרְטָא דַּתְרַע בְּרָתְאַ עוֹבָר

the court. answerable to the hangings of the breadth was five cubits, was the length, and the height in twined linen; and twenty cubits purple, and scarlet, and fine weaver in colours, of blue, and the court was the work of the

لْمُخَدِّد لُهِمْنَتُ لَتُشَكِّرَتُهُ אַרְבְּעָה נְהָשֶׁת נְיִיהָם בְּסֶרְ إلاج المجادية المجاد

וֹכבוּמָגעוּן כַּסַב: נניהון בְּסַף וְחִפּוּי בֵישִׁיהוֹן וֹסׁמִכֹּיִהוֹן אַבְבָּעָא דִּנְחָשָא ועמודיהוץ

their fillets of silver. overlaying of their capitals and hooks of silver, and the their sockets four of brass; their And their pillars were four, and

סְבֶיב נְחִשֶׁת: (ס) פפוקים ٱכַּٰלְ הַוֹּשְׁיֵם לַמִּמִּבֹּוֹ וֹלֶשְׁדָּׁה

下に口切め:

round about, were of brass. tabernacle, and of the court And all the pins of the

Mastir and Hastarah on page 236. On Shabbat HaHodesh, Mastir is Exodus 12:1 - 20, and the Hastarah is on Mastir is Exodus 30:11 - 16, and the Hastarah is the special Hastarah on page 231. On Shabbat Parah, read The Haftarah is I Kings 7:40 –7:50 on page 222. Sepharadim read I Kings 7:13 –7:26. On Shabbat Shekalim,

.042 980d

(18) לעמת קלעי החצר. כמדמ קלעי סמלר:

אַנִים בּוֹן אַבַּוֹן בַכְּבֵוֹן: אַבְּע פֿענוֹ. עַמִּהְבּוֹ מִהְבּוֹ

בְּוֹיַנְאָ: לובא באוטמר בר אַברן מימָרָא דַּמֹשֶׁה פּוּלְחַן לֵיוַאָּי אַבָּון מִנוֹנוֹ, מַחָּכּוֹא מַחָּכּוֹא

the son of Aaron the priest. Levites, by the hand of Ithamar, through the service of the commandment of Moses, rendered according to the 21 of the testimony, as they were tabernacle, even the tabernacle These are the accounts of the

אַמֶּב_גַּוָּב יְבוָר אָת־מַשֶּׁר: קַמַשָּׁר יְהוּדְה עְשֶּׁה אָת כָּלְ־ קִשְׁבְּטָא דִּיהוּדָה עַבַּד יָת ילגּלִאָּג פֿן אִינוּ בֿן טוּנ

כְּלְ דְפַּקֵּיד יִיְ יָת מֹשֶׁה: ילגּלְאָלְ בֿר אָנֹרי בֿר חוּר

And with him was Oholiab, the commanded Moses. made all that the Lord 22 son of Hur, of the tribe of Judah,

And Bezalel the son of Uri, the

וְתַב הַמְּנוּפְּה תֵּשִׁע וְעָשְׁרִים ליי בְּלָל מָלֶאָכֶת תַּאָּדֶשׁ וַיְּתָּיוֹ בְּלְתַּנְּהָב הֵעְּשׁוּי לַמְּלְאַכְּה עַמְּנָי וּבַמֵּמִי: (ס)

בּטַבְבָע יבָאַרְגָּטָן יבָתוּלַמַּת

לְמַמֶּעַ_גַוֹ חַבְּשׁ וְחִמֵּב וֹרַלֵּם

نغبب غتذيغت خلاغندفتك

ニロダーベバン ולאלה זהורי بختانهمك ム谷口位と ダロインダロ 三し

thirty shekels, after the shekel of talents, and seven hundred and offering, was twenty and nine sanctuary, even the gold of the work in all the work of the All the gold that was used for the

and in scarlet, and fine linen.—

colours, in blue, and in purple,

Dan, a craftsman, and a skilful

son of Ahisamach, of the tribe of

workman, and a weaver in

هُكُم خُهُكُم بَاظِيُهِ: כֹבָּר וּמִּבָה מֹאַנִע וּמִּבְמָּוּם

מאַנו ינולַנון פלמון בפלמי ון ויושע בַּבָּרון ושְבַע לין שׁאַ וֹבַוֹנִי דְּהַב אַנְמוּתָא בֹהַבֹּגוֹשׁאַ בֹכָג

three-score and fifteen shekels, thousand seven hundred and was a hundred talents, and a numbered of the congregation And the silver of them that were

the sanctuary.

after the shekel of the sanctuary:

וֹכֵּסֶׁב פַּׁלוּבֶׁוֹ עַהָּבַּעַע הָאָנוּ וּכִסַב מִּנְנִוֹנוּ כִּנְחָשַא מִאָּע

يتظيّم: בסלמי קידשא: تَلَمْهُل لَهُخُمْنِ هُكُمْ خُهُكُمْ لَهُخُمْنَا ַ וֹאֶבֶשׁ וַחֲבָּת מַאָנִע כֹּכֹּנוּן וֹאָבֶשׁ וַחָּבַת מֹאַע

(SS) ובצלאל בן אורי וגרי עשה אל כל אשר צוה הי את משה. משר נוס מומו משס מין כמיב כמן, מלמ כל בפרשח נשא (במדבר ד): ביד איחטר. סוא סיה פקיד עליהם למסור לכל ביח אב עבודה שעליו: וכליו, הוא עצודה המסורה ללוים במדבר, לשאח ולהוריד ולהקים, איש איש למשאו המופקד עליו, כמו שאמור מדומלישראל שוימר לסס סקב"ס על מעשס סעגל, שסרי סשרס שבינמו ביניסס: עבודה הלוים. פקודי סמשרן המשכן משכן. - שני פעמיס, רמו למקדש שנחמשכן בשני חרכניון על עונוחיקן של ישראל: - משכן העדוח. (IS) אלה פקודי. בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבה המשכן לכסף ולוהב ולנחשה, ונמנו כל כליו לכל עבודהו:

בך משים כלים במוכו, ממר לו כך שמעמי מפי הקב"ה, ממר משה, בלל מל היימ, כי וודמי כך נוה לי הקב"ה, וכן עשה, לוס ס' את משס, חוינן דסיס מנוס לסם בסיפוך. ודוק סימב). אמר לו בללאל מנסג סעולם לעשות החלס בית ואחר דכמיב בפרשם ויקהל ויקרה משה אל בללאל ואל ההליאב וגוי, וקלר מה שדיבר עמהם, והאי קרה מדכמיב כל אשר ועיין במוספום פרק הרואה (ברכום נה.). ואם מאמר מגלן שמשה רבינו ע"ה לוה לבללאל הפך העגין, ויש לומר, כיון שרוכר מסמלה אם אהל מועד, ואמר כך הכלים, אבל לענין להמנדב להכין מה שיהיו זריכין, מה לי מה שממנדב ממלה, ואחר כך הכלים, הא מיירי לענין ליווי לפועל איך יפעול כסדר, והמלא בפרשם כי משא ראה קראמי בשה בללאל וגוי, מממלס סכליס שלמן מנורס יריעומ, ואמר כך ציווי סקרשים, וציווי משס רבינו ע"ס ריש ויקסל, ממלס סמשכן ואסלו לעשות תחלה כלים ואחר כך משכן, (לא לענין לווי להחנדב קאמר, דהא אדרבה להיפך נוה הקב"ה בפרשת תרומה, אשר נוס ס' את משס, אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני, כי משה נוה לבולאל

. אלפיס שקליס, לפיכך מנה בּפְרוֹמֶרוֹט כל השקלים שפחומין במנינס מג' אלפיס, שאין מגיעין לככר: (24) כבר. ששים מוה, ומוה של קדש כפול היה, הרי הככר ק"ר מוה, והמוה כ"ה פלעים, הרי ככר של קדש שלשת סמשכן מחלה ואחר כך עשה כלים:

מאור וַהַמִּשִים: אָלֶל וּהָלְהֵשׁר אָלִפְּים וֹשׁמֹהַ שְׁנְּהְ וְמִּשְׁלְה לְשֵׁשׁ־מֵאִּוֹת עַסְרוּ שְׁנִין וּלְעֵּילִא לְשֵּׁית מּלְ עַפְּׁלְיִים מִבְּּוֹ מַמְּנִים צַּמָּבר מַלְ מִנְיָנִיּאׁ מִבּר ٠٠ בְּיָשְׁבֶלְ עַמְּבָהְתְּ לְכָלְ עַמְּבֶּר סִלְמָּא בְּסִלְתָּ, מִיּדְהָא לְכִלְ פֿלַת כַנּּלְנַבְט מִשְׁבָּׁנִי עַשְׁבָּׁנִי עַשְׁמָּפֵׁבְ שִׁלַלָּא לְזִּילְנִּילְשָׁא פּּלְזִּיִּע

بَاذِكُد خِجْد خُمُّدُا: הפְּרָכֶת מְאָת אֲבְנֶים לִמְאָת עז אָנוּ עּבְּרָה וֹאָני אַבְרָּג וּגְיִגְי מְאַעַ כַּכַּב עַכָּמָב לַבָּמָע

נְחַמֵּל אַטָּם: לַמַּמוּגַים וֹאַפָּׁר רָאָמָּיהָם ישראל וַהַמִּשְׂה וִשְּבְּעִים עְּשָׂה וָוָים וֹאָטַ בַּאָבֶנ הַחָּבָת בַמָּאַנִען

لْعَذِقْنَ لَعَلَقَمَ مَعْنِكَ مُكَالًا مُكَالًا: וּנְחָשֶׁת תַּמְּנִפֶּה שֶּבְעָּים כִּבָּר

נאט פֿלַבבָּלָי הַמִּוֹּבָּה: מוֹמֶּד וְאֵתֹ מִוְבָּח הַנְּחֹשֶׁת

בְּלְ־יִהְדָּת הַמִּשְׁבָּן וְאָת־בָּלִ־ וֹאָט_אַבוֹיג הַהֹּמַב בּבוֹאַב נאָט וֹאַבע_אַבוֹגֹּ הֶהְצֶרְ סְבָּיב

ڲٙۿ מְבָר לְמִבְּעִי בּאָבְתְ וֹנְהֹמְהֵוּ לְמִּפֹּמִא בּלוּגְמֹא וֹהְבַּגוּ יייא וְתוֹלַמֹּט הַמִּּוֹי, עָּמָה בֹנִיב וְהַאַרְנְּמָן ימוֹ_חַטְּבֶּלָת יִתְּרְת הֶתְצֵּר סְבֶּיב:

קַאַהַרוֹ כַּאַשֶּׁר צַּוָּה יָהוָה

%ಗ⁻ದೆಜ್ಞಗ: (ಡ)

4944 סמכון למאָה פַּבְּרוֹן פַבְּרָא וֹנִע סמכי פֿרוּכִּמָא מָאָר לַאַּטַׂכֹּא וֹנו סַׁמָכִוּ לוּגַוֹּאָא וּנֹנֹאַני מֹאַני כֹּכָּבׁוּ, כַּסָּבָּא מְאָב וְהַמָּמִוּן: מאָע יהָלְהָא צַּלְפָּין וַהַמִּישׁ

ئحقىھ ئىلىدا: לַמַּמוּבַיָּא וַחַפַּּי בַישָּׁיהוֹוֹ וֹמּבֹמֹו וֹשַׁמִּיְמָ הַבֹּע וֹווֹ عاكة rwca

מְאָה סְלְעִין: בּבּבון יהְבוּן אַלְפוּן וֹאַבַבּת ガレロニゴン

ביליה וית כל מני מדבתא: צְהַבוֹשׁאַ נוֹטַ סְבוֹבָא צַּהַנְשֹׁמָא מְשְׁכַּן וְמְנָא וְיָה מַדְבָּהָא וֹמְבֹּג פֿע נִע סַמִכּ, שַּׁנַת

seventy talents and two thousand And the brass of the offering was

And therewith he made the

and all the vessels of the altar, and the brazen grating for it, meeting, and the brazen altar, sockets to the door of the tent of

and four hundred shekels.

made fillets for them.

and overlaid their capitals, and

he made hooks for the pillars,

And of the thousand seven

a socket.

hundred seventy and five shekels

the hundred talents, a talent for

the sanctuary, and the sockets of

And the hundred talents of silver

and five hundred and fifty men.

old and upward, for six hundred numbered, from twenty years

thousand and three thousand

passed over to them that are 26 sanctuary, for every one that

shekel, after the shekel of the

a beka a head, that is, half a

the veil: a hundred sockets for

were for casting the sockets of

pins of the court round about. pins of the tabernacle, and all the the gate of the court, and all the round about, and the sockets of and the sockets of the court

בְּמָא דְפַּקֵיד יִיָּ יָת מֹשֶׁה: נת לבושו קודשא דלאַהַרוֹ זְהוֹרִי עֲבַרוּ לְבוּשִׁי שִׁמּוּשָׂא ומן שַכַּלְא וֹאַבְּלֵוֹלָא וּאַבַּת

סבי דְרְתָא סְחור סָחור:

ונים בל סבי מַשָּׁבִּיא ונים בל

סְׁעַוָּע וֹנִע סְמִכֵּי, שַּׁנַת בַּבְעַאָּ

ונת סמכי דרקא סחור

LORD commanded Moses. garments for Aaron, as the holy place, and made the holy garments, for ministering in the scarlet, they made plaited And of the blue, and purple, and

XIXXX

(22) לצקח. כמרגומולָמַּבֶּמֹ: אח אדני הקדש. של קרשיסמשלן,שססמ"מ קרשיס,ולסן ל"ו מֿדניס,ומֿדני וסשלשת אלפים וחמש מאות וחמשים חלאין, עולין אלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקלים: ככר כל אחד של שלשת אלפים שקלים, כילד, שש מאות אלף חלאין הרי הן ג' מאות, אלף שלימים, הרי מאת ככר, שסוקס סמשכן בספר במדבר, ואף עמס בנדבת סמשכן כך סיו, ומנין חלאי סשקליס של שש מאות אלף, עולס מאת (62) בקע. סוא שם משקל של מחליח השקל: לשש מאוח אלף וגרי. כך היו ישראל, וכך עלה מנינם אחר

(82) וצפה ראשיהם. של עמודים מקן, שנכולן כמינ ולפה כאשיהם וחשוקיהם כמף: פרכת ארבעה, הרי מאה, וכל שאר האדנים נחשת כתיב בהם:

(ははいび)

ثِمَيْٰك: لغدائثا الديرمن شئد اشم فخرم الالثناء بغجم أبيد ווּלַמשׁ אָּטַר הָאָפָּד זְהָב הָבֶּלֶת וַעָּבר יָה אַיפּוֹדָא דַּהְבָּא

正識句 は探望に 可賀氏: יבְתָּוֹך תּוֹלַעַת תַשָּׁנָי יבְתַּוֹך تفجير نخونك يغدنها ء וְמִצֵּא פְּתִילִם לַתְּמִּוִים בְתִּוֹּךְ וְמִצִּיצִי חוּמִין לְמָעֶבִר בְּגִּי آ ٰٰ لَـٰ ظُرِين

Ù世L: فيز (د تعدرتا)[م تهدنها בְּתַבְּת מְשִׁי־לִי חִבְּרָת עַל־

ಜ್ಞ⊓ದ'ಭ್ರಗ: (o) וְשָׁשׁ מְשְׁוֹבְ בַּאָשֶׁר צִּוֹנְה וְהַוֹּה שַׁכֹּבְע וֹאַבֹּלְמוֹ וֹעוִלָהַע הָּלִּוּ י מְמֵּנוּ הוּאַ כְּמַעַּמֵּהוּ זָהָב إثاثهد يخوبتن يخهر بزاد بإبري

פַּמּנִבוֹ, חוֹמָם מַּלְהַמָּנִנִי בַּנָי, بالمكتمان ※口「次口に ĽMĽロ

:  מֶסְבָּׁע מִמֶּבְּצָּׁת זְהָבַ מִפְּמִּחֹת מִמְּפִּצְּׁוּ

೫೧⁻ಬೆಜ್ಞ⊓: (ಡ) لَاهُولِ هَٰذُرٌۥ اَقُدُبًا كِثَرُ، هُرَوَبُكُ هَٰذُرٌ، يَبْذُلُهُ كِثَرُ، ⊐ڵؘڔٚ מַל כִּעָבָּע וְאָּוֹי

تِالْمُالِدِ: لَعْلَاقُوا الْعِيرَمَّةُ مِنْ لَمِّمِ فَخُرِّعُ لَعُلَّالُهُ يَعْجُمُ أَعِلَانًا תּלְמַשְׁ אַנַר הַהָּשְׁן מִצְּשָׁה השָׁב וַעַּבֶּר

خوند: ָּ הַהַּיִּשְׁ זְּהֶהְ אָרְבֶּיִי נְיִהְ הִיּשְׁנְאָ זְּרְהָּאָ אִּיְרְבֵּיִה הַחְשְׁשְׁן זְּבֶּרְתְ אְרְבֶּיִרְ נְיִהְ הִיִּשְׁנְאָ זְּרְהָּאָ אִּיְרְבֵּיִה

ובוץ שויר:

עוֹבֶר אומָן: שַכֹּלָא יּבְוּוֹ אַבְּוּוֹלָא יּבְוּיִ עַוּהְבַ וְרַדִּידוּ וְתְ שַּׁמֵּי דְּדַהְבְּאַ

על קבין סטרוהי מלפף: حنفدا لمحدد حدد فلأففا

್ಷದ ದೆರ್ಭಿಗ: יבוץ שוור כְּמָא דְפַּקּוֹד וָיָ שַכֹּלָא וֹאַבוּוֹנֹא וּאַבֿת וַבוְנַבּי ַ מִנּיה הוא כִּעוּבָרוהי דַּהָבָּא بتطايري ドなくげい

ומברו וה אבני בורלא

יִשְׂרָאֵל כַּאַשֶּׁר צְנְּה יְהְוָה יִשְּׁרָאֵל כְּמָא דְּפַּקּיד יָיָ יָה אַה־משה: (פ) יתהון על בתפי

ית הושנא עובר

fine twined linen. blue, and purple, and scarlet, and And he made the ephod of gold,

work of the skilful workman. scarlet, and in the fine linen, the and in the purple, and in the threads, to work it in the blue, thin plates, and cut it into And they did beat the gold into

was it joined together. 4 joined together; at the two ends They made shoulder-pieces for it,

the Lord commanded Moses. scarlet, and fine twined linen, as gold, of blue, and purple, and and like the work thereof: of gird it on, was of the same piece that was upon it, wherewith to And the skilfully woven band,

names of the children of Israel. of a signet, according to the gold, graven with the engravings To sgnittes ni besoloni, senots 6 And they wrought the onyx

commanded Moses. children of Israel, as the LORD be stones of memorial for the shoulder-pieces of the ephod, to And he put them on the

scarlet, and fine twined linen. gold, of blue, and purple, and like the work of the ephod: of 8 work of the skilful workman, And he made the breastplate, the

breadth thereof, being double. length thereof, and a span the 9 breastplate double; a span was the It was four-square; they made the

- כסונס סיס שש, אלא סס בגדיס שמכסיס בסס כלי סקדש בשעת סלוק מסעות, שלא סיס בסס שש: (1) ומן החבלה והארגמן וגוי. שש לא נאמר כאן, ומכאן אני אומר שאין צגדי שרד הללו צגדי כהונה, שצצגדי
- radr: של וסב עם ששה חומין של מכלמ, וכן עם כל מין ומין, שכל המינין חומן כפול ששה, והוסב חומ שביעי עם כל אחד מסן פסילים לאורך סטס, לעשות אותן פסילים מעורבים עם כל מין ומין בחשן ואפוד, שנאמר בהן זהב, חוט אחד (אויזדעהנען), עפין דקוח. כאן הוא מלמדך היאך היו מווין אם הוהב עם החוטין, מרדדים עפין דקין, וקוללין (3) וירקעו. כמו לְכֹקַע סְמָבֶן (מסליס קלו, ו), כמרגומו וְרַדִּידוּ עַמִּין, סיו מרדדין מן סוסב, מֿשמי"דרה צלע"ו

ΧĊĮ ダレザダル שׁנבׁנ

פֿבְרָאַ עַב: علمغد ففغا تلخا يخلفا סבונו באבו מבא סבנא iāāĊıcı

and smaragd was the first row. stones: a row of carnelian, topaz, To swor ruof ii ni 198 yəd1 baA

שַּבְוֵין וְסַבְּהַלִים: ספֿיר וֹסְרָרָא הָּנְיָנָלָא אָוְעַרַגְּּרִין

a sapphire, and an emerald. And the second row, a carbuncle,

מבלוא ומון מולא:

agate, and an amethyst. And the third row, a jacinth, an

בְּמִלְאָטֶם: וְיִשְׁפֵּת מִישְׁבְּעָת זִישְׁבָּעָת זְהָב נְחַפּוּר הֶיבְרִימָּי פַּרְשָׁישׁ שִׁהַ שַּׁרַם

בְּצַּשְׁלְמוּהָהוֹן: جُرَدَ فَجُرًا ισιĹζΧ tĠĹÜŧĹŧ ΙάΙΙΝ しけいは必止 ĊLL

their settings. ni blog do sgnim ni besoloni 13 onyx, and a jasper; they were And the fourth row, a beryl, an

مَح_مُجِدِ خِمُثِرَتِ مُمُلِد مُثَلِد مُثَادِةِ: מַלַ מְּטִנִים פּשִּיבוֹ, בְיִנִם צִּיִּמִּ ٠٠ نَّهُدُ لَيْدُ لِيَوْنِ فِي قَرْبُ لَمُ فَيْدُ لَا يُعْرِينُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّهُ اللَّا اللَّالِمُ اللَّهُ اللَّالِمُ الللَّالِمُ الللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل נבאלנים なく なだい

خيرة لإشِد بَهِ خِمْدا: כּנְלָב דְּעִיְקְאָ נְבַר עַל שְׁמֵיה מכ שְׁמִבְהָרָה בְּהָב מִפְּרַשִּ וֹמֶּבֹאֵלְ אִנֹּגוֹ עַּבַעֹאַ הֹמְבִּיג וֹאַבֹוֹגֹא מֹל מֻמֹּנִנִינוּ בֹנֹי

his name, for the twelve tribes. signet, every one according to names, like the engravings of a Israel, twelve, according to their the names of the children of And the stones were according to

مَيْنِين :

מְמְמֵשֵׁר עֲבָּת זְהֶב מְתַהַמָּן עּוֹבֶר גָּרִילוּ דְּדְתַב מַלְ תַּנְיָּמֶן מַּרְשְׁרָע נַמְּבַרוּ מַלְ חוּשָׁנָא שִּבּין

wreathen work of pure gold. breastplate plaited chains, of And they made upon the

ग्रं मुख्ये : הְשׁנִי עַשְּׁבְּעָע הַּבְ_הָוֹנִי לַבּוָע יי ושְׁמֵּי שַבְּעָּת זְהָב וִיּהְת אָת־ וֹנֹהְשִׁ מִשְׁבֹּקִע זַּלְב וֹהַבַּרוּ

וועבו נע שבשול מולטא מכ

ends of the breastplate. put the two rings on the two to gold, and two gold rings; and To sgnittes owt ebsm yettings of

प्राप्ते हो : הג_הש. בשבהים הג_להום הג שבשו הולשא הג סטב. ין וְיִהְנִי שְׁמֵי הְעֲבֹהָת הַנְּהָב וִיהַבוּ מַרְמֵּין גְּדִילֶן דִּדְהַב

דושָנא:

at the ends of the breastplate. chains of gold on the two rings And they put the two wreathen

אָלַבְעוּלָ פּֿלָּנוּ: מַּלַ כִּעְפָּׁת הָאֵפָּׁר تازننانات مَح_هٰٽَ، עַמִּאָבׁגָע וֹאָט אָשֹׁג לֹגִוּטְ אָשֹׁג בֹוֹלֹבְטָט וֹנִט שַּׁבִּשׁנוֹ לּבוּכִוֹ בַּבֹּכִ

מֹל כִּוֹפֵּי אִיפּוּדָא לַלַבוֹנִ שַּׁבְּמֵן מְרַמְּצְמָא וִיהַבּוּיִן הבין סשְרוֹהִי וַהַבּוּ עַל

ephod, in the forepart thereof. on the shoulder-pieces of the the two settings, and put them two wreathen chains they put on And the other two ends of the

بالإقد كالأباد על־שְּפְתוּ אֵשֶׁר אֶל־עַבֶּר חוּשְׁנָא עַל סְפְּחֵיה דְּלְעַבְרָא וּנְשְּׁיְמִנְּ מַּלְ שְׁנֵּוְ לַצְּוֹעִ עַעַשְׁמֵּן נְשִּׁנִאֵּנְ מַּלְ שָׁבֵּוּן סִמְבֵּי לוֹהְמֵּנִ מְשׁנִּן מִבְּׁמָּנִ זְּלֶר וֹהָכֹרִוּ טַּבְטָּוֹ הֹוֹפֿוּ צַּבְּנִירַ

דְאֵיפּוֹרָא לְגָיו:

the side of the ephod inward. edge thereof, which was toward ends of the breastplate, upon the 19 gold, and put them upon the two And they made two rings of

Ÿ□₩⊏ ק¤₽r: بيعضة מקממה ממול פּנְיוּ المُكِنَّانًا ٥٥

ಜ್ಞ⊓ದಜ್ಞ⊓: (ಡ) בְּנְת יְתְנָת קאפר וְלְא־וַנַח הַהֹשֶׁן מִעָּל なく 二二流口 אָל־טַבְּעָה הָאַפֿר בַפַּהֵיל לְעִּוְקָה אֵיפּוֹדְא בְּחוּטְא נּוֹבְכְּסִׁנּ אָטַבַעַתְאָל מִשְּבַּׁמְטַנוּ נַאָּטַבוּ נָט חוּשָׁנָא מֵמִוֹלַטִנִים

בעוכו מַשְּׁמֵּטְ אָנֵגְ בְּלְיִלְ הְבֵּלְנִי: מּוֹבְד מָנֵי וְּמִיר מַבְלְא: (114) אָטַ מִׁמֹּנִ עַ מִאַפְּבַע נְעָבַר נְעַ מִעָּנִבְאַ

שלישי

: جَمَاتُكُ הַהְרָא שְׁפָּה לְפָּיו סְבָּיב לָאֵ

יי ויִקנוּ אָת־הַפְּעַלִּים בָּתְוֹדְּ זְהָב מָהָור וְתוֹלַמִּע מִּגִּי מְמָּגִוֹי:

סְבָּיב בָּתְיֹךְ הַרַמֹּנִים:

炎ロ_ದ೪಼ (0) לְשֶׁרֶת כַּאָשֶׁר צְנָה יְהְוָה לְשִׁפְּשָׁא כִּמָא דְפַפֵּיד יִיָּ יָה النوال פּמַלון לובפון זגא וובפולא זגא וובפולא מַל

מּמֹמֹּע אִנֹי לְאַנִּוֹלְ וּלְבֹּלֹוּנִי: אָת־הַבְּהָנְת

مَخْرُقُ، لَاقُلُ شُمْ مُمْثُلًا: פֿאָבוֹ, וַמִּיִבּׁמִּט מַמָּ נאָע בַמָּגַנפֿע Ω

> ממלני להמין איפודא: ממַּגֹּל אָפּוֹהִי לְקְבֵּיל בֵּיח לוֹפֵּי אופולא מלנה מלפביל כשקט וועבונון גל שבון כשבו - מּבֹמִּט - זֹבַרַ נֹמֹבֹרוּ טַבַׁטֵּל מֹנֹפֿן בַּבַבַר

מהלנו אופולא כמא בפעור אָיפּוֹדָא וְלָא יִהְפָּרַק חוּשְׁנָא בטכילסא למטני על הקו

בממילא הפיל

בא יושבוע: מקף לפומיה סחור סחור לַנַנִיה בְּפַוֹם שָׁרָיָן הַנְּרָא

וְאַנְינְינְ מְּוֹיִנְי וְאַנְינְיִי וְאַנִינִ מַּלְאִ וְאַנִּינִּיִּאִ יִּצְּׁבִּתִּ וְאַנְיִנִּיִּיִּ מִּבְּלָאִ וְאַנִּיִּנִּיִּאִ עַמְּאָנְעְ וֹהְבֹּרוּ מַּלְ מִפּוָלָר טִמִּילָא

בְּרִפְּנְיִם מַּלְ-מִוּבֶׂי בַּפְּמָּנִים מַלְ-מִוּבֶי בַּפְּמָנִים מַלְ-מִוּבֶי בַּפְּמָנִים מַלְ-מִוּבֶי בַּפְּמָנִים מַלְ-מִוּבֶי וועבו גע זַנּיָא בָּגו בַמִונּיָא וֹמֹבֹעוּ וֹצֹּגוֹ בַבְעַב בַבֹּי

שׁפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר

מולב מִנוּ. לַאַנוֹרָן וֹלַלַנְוָנוֹי: מְּמְ וֹמֹבֹרוּ וֹט כֹטוּנוֹן בַרוּגֹּא

מְכְנְמֵי בוּצְא דְבוּץ שָּוִר: מבו לובניא דונא וות ונט מֹגוֹפֹטֹא בַרוּגֹא וֹנִט

> woven band of the ephod. thereof, above the skilfully thereof, close by the coupling underneath, in the forepart shoulder-pieces of the ephod gold, and put them on the two And they made two rings of

commanded Moses. from the ephod; as the Lord besool ed 1001 align estelqteserd the ephod, and that the upon the skilfully woven band of a thread of blue, that it might be nto the rings of the ephod with breastplate by the rings thereof And they did bind the

ephod of woven work, all of blue; And he made the robe of the

it should not be rent. round about the hole of it, that coat of mail, with a binding as the hole of a stre and the hole of the robe in the

twined linen. blue, and purple, and scarlet, and To setsing pomegranates of And they made upon the skirts

between the pomegranates: skirts of the robe round about, the pomegranates upon the 25 gold, and put the bells between And they made bells of pure

commanded Moses. to minister in; as the LORD skirts of the robe round about, 26 and a pomegranate, upon the a bell and a pomegranate, a bell

and for his sons, linen of woven work for Aaron, And they made the tunics of fine

fine twined linen, linen, and the linen breeches of the goodly head-tires of fine and the mitre of fine linen, and

יְהוְה אֶת־מֹשֶׁה: (ס) מַצַּמָר בַקָם כַּצַּמָר צַוַר بنكرة لعَلَيْهُ السَّرِيْنِ فِي النَّحْرِي וָאָרַ־הַאַבְנֶּט ÄA

הפקיד ין יָת משָׁה: מְאַנֶּר וֹנִתּ הַמְּנָנְא דְּבוּץ

commanded Moses. colours; as the Lord scarlet, the work of the weaver in 29 linen, and blue, and purple, and and the girdle of fine twined

﴿ لِأِللَّا اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ מְבְּמַבְ פִּמִּנְהֵי, הוֹלְם לְבָהְתְּ צְּלְוָהִי בְּמָב מְפָּרַשִּ לִּבֶשְׁ זְבְּרַ מְּבְוֹנְרַ וֹּיְכְּשְׁבָּוּ מְּלֻוּוְ דְּקִּוֹדְשָׁא דִּדְתַב דְּבֵּי וּבְתַבוּ

לַנְעָּעָהָ אָּטְ צָּרִץ בָּוֹרְ תַּקְּבָיִשׁ וַעֲבָרוּ יָתְ צִיצְאַ בְּלִילָא

TO THE LORD. engravings of a signet: HOLY wrote upon it a writing, like the 30 holy crown of pure gold, and And they made the plate of the

ದೆಜ್ಞಗ: (೦) לַטָּע מַּלְ-הַמָּצְנָפָּת מִלְמָּמְלֶּע בַּּהְכִּלְהָא נוּטֹלוּ מֹּלָוּן פֿעֿוּך טַּׁכְּטָע ווּבַרוּ

אָרַ מִצְנִפְּהָא ĊĊX 47 上に分が

Moses. above; as the Lord commanded 31 blue, to fasten it upon the mitre And they tied unto it a thread of

מַמְנ: (פּ) אַשֶּׁר צְּנְיָה יְהוֹנֶה אָת־מֹשֶׁה בֵּן מוּמָר וַיַּעְשׁׁלְ בְּנֵרִ ישְׁרְאָלְ בְּבֶלְ מַשְּׁכּוֹ יִמְנִאִּ וַעַּבַרוּ בְּנִיּ رَيْحُمْ خِمْ يُتَحِيِّهِ مَنْهُجًا لِجُلُمْ لِشِمْرِيمُه خِمْ مُحَدِيَه مَهْجَلُه

ישְׂרַאֵּל כְּכֹל דְּפַּקִּיד יִיָּ יָת מְשֶׁר בֵּן צְבַרוּ:

sockets; bars, and its pillars, and its furniture, its clasps, its boards, its unto Moses, the Tent, and all its And they brought the tabernacle

the Lord commanded Moses, so

Thus was finished all the work of

Israel did according to all that

To neting; and the children of the tabernacle of the tent of

לבלו לבמו לבונו והמבוו ردره، ڠؚٮڶڹۼؗڽڔ ĺÄĽ_Ċ́\$_ĊŠ́\\ تزجرها هُلا ترفيهُ ذَا هُم مِهْ لِهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

בפוני מברוה ושמודוהי מַמִּכֹּנֹא וֹאִיהִיאִי וֹנו תַּהָּכֹּוֹא לַוֹנו

מְסְמְּבֵוּ וְנְתַ חוּפְּאָה דְּמַשְׁבֵּוּ

screen; sealskins, and the veil of the 34 dyed red, and the covering of and the covering of rams' skins

تَوْمُرُهُ لِي فَلَا هُلِي مَا فَمُولًا: הַמְאְבְּמִים וְאָת־מִכְּסָה עַרָּת וְאֶת־מִכְּמֶת עוֹרָת הָאֵילִם ונת חופאה דמשבי דכרי

קשירה די חומין היו, ומכל מקום פחום משנים אי אפשר: לא היו, שהרי בשמי קלוס החשן היו ב' מבעוח החשן, ובב' כחפוח האפוד היו ב' מבעוח האפוד שכנגדן, ולפי דרך שלה נהמר פסילי מכלם, סוהיל ומרובין הן, שהרי מנינו בחשן והפוד וַיִּרְבְּםוּ הֶם סַחֹשֶׁן וגוי, ועל כרחך פחום משנים מכלמ, ועליו פחיל מכלח, וקושר ראשיהם השנים כולם יחד מאחוריו למול ערפו, ומושיבו על המלנפח. ואל חחמה ו השמח משמח לצד מצחו, וכן באמצעו, שכך הוא נוח לקשור, ואין דרך קשירה בשחוח משני חומין, לכך נאמר על שחיל לשני כאשיו ובאמלעימו, שבהן קושכו ומולהו במלנפת כשהוא בכאשו, ושני חומין היו בכל קלה וקלה, אחת ממעל וה חומין הן, לקשרו בהן במלנפת, לפי שהליץ אינו אלא מאוזן לאוזן ובמה יקשרנו במלחו, והיו קבועין בו חומי הכלת וימנו עליו פמיל מכלמ, וצענין סלוואס סוא אומר וְשַׁמְּק אֹמוּ עַל פְּמִיל הְבֵלָם (שמוח כח, לו). ואומר אני, פמיל מכלמ סיס נמון על סמלת, סרי סמלנפת למעלס וסליך למעס, ומסו על סמלנפת מלמעלס. ועוד סקשימי בס, כאן סוא אומר על המלנפת, שהרי בשחיעת קדשים שנינו (ובחים ימ.:), שערו היה נראה בין ליץ למלנפת ששם מנית הפילין, והליץ (13) לחח על המצנפח מלמעלה. ועל ידי ספמיליס סיס מושיגן על סמלנפת כמין כתר, ולי הפשר לומר סליך

FĢĻĢX:

סַבְּנַנְאַ

שנאמר (שמוח מ, יו) הוקם הַמִּשְׁבְּן, הוקם מאליו. מדרש רבי הנחומא (פקודי י"א): לפני הקב"ה, איך אפשר הקמפו על ידי אדם, אמר לו עפוק אתה בידך, נראה כמקימו והוא נוקף וקם מאליו, ווהו הקמסו, שלא היה יכול להקימו שום אדם, מחמח כובד הקרשים שאין כח באדם לוקפן, ומשה העמידו, אמר משה (33) ויביאו אח המשכן וגרי. שלא סיו יכולין לסקימו, ולפי שלא עשס משס שוס מלאכס במשכן, סניה לו סקצ"ס (25) ויעשו בני ישראל. את המלאכה ככל אשר לוה ה'וגוי:

נאט הַכַּפָּבָת: אָט אָרוֹן הַמֹבְים וֹאָט בּבֹיוֹ זִי אָרוֹנִא בַּסְבַּרוֹנִי אוֹנִי

אַריהוֹהי וְיָת כְפּוּרְהָא:

staves thereof, and the ark-cover; the ark of the testimony, and the

נאַנ בְנִים בּפּּלִים: هُلا لِنَهُٰذُ لِنَالِ هُلا خُرِ حَيْرًا ثُلا طُلائِهِ ثَلا خَرِ مُرَانِا أَنْلا

לְחֵים אַפּּיָא:

and the showbread; the table, all the vessels thereof,

בְּלִרְבְּלֶגְיִ וְאֵׁים שָׁמֵּן תַמָּאִנְר: דְּאַנְקְרוּיִהְאַ: ַנְרְמָיהָ נָרָת הַמְּצְּרָבֶה וְאָת־

וֹנִים כֹּלְ מִנְהַא וֹנִים מִהָּהַבֹּא になればと בְּוֹלֵבְעַא

thereof, and the oil for the light; in order, and all the vessels 37 thereof, even the lamps to be set the pure candlestick, the lamps

ןאֶת מְסָךְ פָּתַח הָאִהֶל: ក្មាធុម៉ាក់ ន្ត្រាក ក្នុម៉ូក្រា ក្នេត្តបោ נאַע מוֹבַּח הַוֹּהְב וֹאֵע שָׁמֵּוֹ

מַמִּכֹּנָא: בוסמוֹא ווֹט פֹבֹסֹא בַטֹבַת ממוש בובוטא ונט למנט ווט מובטא גוטפא ווט

door of the Tent; incense, and the screen for the anointing oil, and the sweet and the golden altar, and the

אָנַרַ הַנְיּר וְאָנַרַבַּנְיּוּ: אַמו מוּבָּח הַנְּחֹשְׁת וֹאָמַ יָּה מַרְבְּחָא דִּנְחָשְׁא וִיָּה

בּיוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיה: וֹאָע בֹּלְ בֹלְיוֹ אָנִינִינִי וֹנִי בֹּלְ מִׁתְנִיוּ וֹע הַנְּהֹשֶׁתֹּ אֲשֶׁר־לֹוֹ סְרָדָא דִּנְחָשָׁא דִּילִיה יָת

vessels, the laver and its base; of brass, its staves, and all its the brazen altar, and its grating

עַבּבַרַת הַמִּשְׁבָּן לְאָהֶל מוֹעֵר: أباثلاثابا ﴿ كِشَمَٰد يُنْ لَكُمْ يُعْلِ يَعْنِ لِنَاكُ اللَّهُ الْمُعْلِينِ الْمُعْلِمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ וְאָת־הַמְּסְדִּ יְיָּהְ o+ ÜÄU_Äİİ;LÜ אַר ֿקלְעֵּי הָחָצֵּׁר אָר־עַּמָּדִיהְ יִתְּסְרָדֵי דְּרָהָא יָת עַמּוּדַהָּא

מַהְּכֹּנֹא לַמַהְכַּן וֹמִנֹא: נֹסבּבֹא נֹנט כֹּלְ מִנֵּג פּנּלְעַוֹ לעובה בושא נע אַסווניי

the tent of meeting; of the service of the tabernacle of thereof, and all the instruments the cords thereof, and the pins screen for the gate of the court, pillars, and its sockets, and the the hangings of the court, its

خئر خمتا:

בְּנִוְהַי לְשַׁמְּשָׁא: הבהו ואָת־בּנְדֵי לִצְּהַרוֹ בְּהַנָּא וָיָה לְבוּשֵׁי تؤثم خطيلهٰ ثن ختية، طيلهٰ វុគ៌ប៊ែ បែ វុបគេ គេមគេង វុគ៌មគែង

office. sons, to minister in the priest's priest, and the garments of his the holy garments for Aaron the ministering in the holy place; the plaited garments for

جَٰל_הְעֲבִּדְהֵי: קמָּע כּוֹ מֹמִי ְבֹּנֹוֹ וֹמִּבֹאָכ אָע הַבַּעוּ בִּנוּ וֹמִבַאָכ וֹע בַּב בְּבֶלְ אֲשֶׁרְצְנֶתְ יְתְנֶת אָתַ בְּכֹלְ דְּפַּמֵיד יִיְ יְתְ מֹשֶׁת בַּן

פּוּלְעַׂנֹא׃

work. children of Israel did all the 42 commanded Moses, so the According to all that the LORD

נּוֹבֶרֶךְ אָנָם מִמֶּר: (פּ) כּאַמֶּר צְנְּה יְהְנָה בֵּן הַמְּלְאַלְה וָהְנֵּהוֹ עָשִׁי אַתְּה

נְהָא צְבַרוּ יָתַה בְּמָא דְפַּמֵּידֶ אָת־כָּלְ נִחַזְא מֹשֶׁה יָת כָּלְ עֲבִירְהָא

blessed them. had they done it. And Moses LORD had commanded, even so behold, they had done it; as the And Moses saw all the work, and,

(15,0,) अरिट Lord spoke unto Moses, : प्या टांक्रा र्यंद्वार : And the Lord spoke unto Moses

(מסלים ל, יו), וסוא אחד מי"א מומורים שבמפלה למשה: (54) ויברך אותם משה. ממר לסס יסי רלון שמשרס שכינס נמעשס ידיכס, ויסי נעַס ס' הֱלֹמֵינוּ עְלֵינוּ וגו'

מְנְמֶּב: מְמָבׁלִים אָּטַ־מִּמְּבּן אָנִיל לְיָרָחָא הָקִים יָה מַשְּבָּנָא מְנְמֶּב: ## ## : לום בַּהָהָא הָרַאָּאָוֹן בְּאָנוֹר בְּיוֹם יַרְהָא אַרְמָאָר בְּחַר

.gaireem tabernacle of the tent of z month shalt thou rear up the On the first day of the first

ĽĠĹĊĽ: וֹמֻּמִׁטֵּׁ מֻּׁם אֵט אָבוֹן בַמְּצִים וּטַׁמָּוּ בַּמָּוֹ

אָרְוֹגְא יֶת פָּרוּכְּהָא: אָטַ גַסְבַרוּטָא 47

shalt screen the ark with the veil. 3 ark of the testimony, and thou And thou shalt put therein the

הַמְּנִרְּה וְהַעְּּלִיתְ אָת־נֵרתָּיה: וְתַּרְלֵים יָת בּוֹצִינִהְא: אָנוַ וְנִיבָאַנִּ لْيَحْمُنْ هُنِ يَهُذُبُا لَمُنَاذِكُ لَنَمْدِ بْنَ فَنَائِمُ لَنَوْدِ بْن

אָשַ סוֹבונע וִעַהָּגַ זִּע מִּוֹבַעֹּאַ

fight the lamps thereof. bring in the candlestick, and that is upon it; and thou shalt table, and set in order the bread And thou shalt bring in the

حَمْمُحُا: \$u_qqL נשמת ְ לְלַּמְבִּׁע לְבֹּנִגְ אָבַוּן בִּמְבִּע לְלַמְבָּע בּוּסְמִּנָא בַּנִבּ نتتقيد

פּבַסְא בַעַבַלָּא לַתַּמְכַּנָא: אָרוֹגָא דְּסְהָרוֹגָא וּהְשָׁנִי נְת עּגַּעַבּ וֹטְמֵּגוֹ זְטְ מָגַבּּטָא גַּגַעַבּא

tabernacle. screen of the door to the of the testimony, and put the altar for incense before the ark And thou shalt set the golden

פַּתַח מִשְׁכַּן אָהֶל־מוֹעֵ*ר*:

זַטְגַא: שובת מַהַּבּוֹא מַהַבּוֹ וְנְתַּשְּׁר אֵת מִוְבָּח הַמִּלְה לִפְּנֵּר וַתְּמֵּרו נָת עַרְבְּּחָא בַּעְלְהַא

between the tent of meeting and And thou shalt set the laver meeting.

of the tabernacle of the tent of

oob and a before the door And thou shalt set the altar of

\$!□: מועד יבון המובח ונחף שם ומנא יבון ערבחא והמיו וֹלְטַעַ אָטַרַעַבַּיָּר בָּוֹן־אָטַל וֹטַמֵּוֹ זָיַ בַּיּוֹבָא בַּוֹן מַמָּבַּוֹ

بتقا تابع:

And thou shalt set up the court the altar, and shalt put water

אָת־מָסָך שָׁעַר הֶחָצֶר: اهمران عدر شاهد وجرد الرائم בעובה בבעא:

screen of the gate of the court. round about, and hang up the

نْعُنا خُرْ حَزُر نَلْنُك ظِيُم: בּלְ אָמֶּר בַּוֹן וֹלַבַּמִּטֹּ אָטַּוְ בַבֹּיִנִי שִּׁלַבִּיִמְ יָּטִינִי וֹיִט בֹּלְ و نَظِّ فَبَالِمٌ عُلَا لَا فَاهُمُ إِلَّا الْكِلَادِ الْمُلَادِةِ لِمَا فَفُودِتُهُ إِنِّا جَحْرًا וְלְקַחָהְהְ אָת־שֶׁמֶּן הַמִּשְׁהְה וְהִפַּב יָה מִשְׁהָא דִּרְבוּהָא

מַנוְעַי וִיהֵי קוּדִשְׁא:

shall be holy. all the furniture thereof; and it therein, and shalt hallow it, and tabernacle, and all that is anointing oil, and anoint the And thou shalt take the

<u> تالشره</u>: تقرقت رترت تقرهت جهه oı וֹאָטַבַּלְּעָבַלְיָנִ וֹלֵעַהַּאִםׁ אָטַב נְּמָהָטִׁיִּהְ אָּעַ־מִּוֹבָּטִ עַמְלֵיִם נִעַנְבֵּי יָת מַוְבְּטִא בּהַּלְטִא

מְרְבְּחָא וֹיֹהֵי מִרְבְּחָאׁ לִּדֶׂשׁ קּיְרְשִׁין: ונת כָּל מְנוֹהִי וּהְקַבֵּשׁ נָת

and the altar shall be most holy. vessels, and sanctify the altar; or burnt-offering, and all its And thou shalt anoint the altar

וֹלַבַּמִּטֹּ אָטִוּ: " וּמֹמּשׁשׁׁשׁׁ אָעַרַעַּכּיָּר וְאָּתַ־כַּנָּוְ וּתְּרַבֵּי

בְּסִימֵיה וּתְקַדֵּישׁ יָתֵיה: נו ליורא

and its base, and sanctify it. And thou shalt anoint the laver

(+) וערכה אה ערכו. שמי מערכות של למס הפניס: (3) וסכות על הארון. לשון סגנס, שסרי ממינס סימס:

וֹבְעַגִּעָּ אַטָּם בַּמֶּוֹם: בְּנְיוּ אֶלְבְפְּטִׁם אָנֵילְ מִנְמֵּגַ לְטָרֵע מִשְּׁכּוּ וִמְנָא וְטַסְׁנֵי, لْنَظُلَحُكُ \$ عَلَمَ هَلَالِ لَهُمَا يُنْظُلِهِ ثَن هَلَالِ لَنْهَ خَبَرَهِ.

נְתְּהַלָּא:

them with water. tent of meeting, and shalt wash 12 his sons unto the door of the And thou shalt bring Aaron and

بجاب اختا خ.: تَظِيُّم نَمْمَنُكُ مِنْ لَطْيَمُكُ ئنځځۀۀ څن_۶تيا څن خنت،

كَلُمُ: بنكتيه بجاتلة کا

Me in the priest's office. him, that he may minister unto shalt anoint him, and sanctify the holy garments; and thou And thou shalt put upon Aaron

אָטַם כַּשָּׁלָע: דּי וֹאָטַבּלוּנוּ טַלוּנִר וֹטַלְבָּהָשׁׁ

לההון בתונין: לגט לווני. טלביד נטלביה And thou shalt anoint them, as and put tunics upon them.

enos sing aring sons,

מולם לדרמם: לִהְיֹת לְמָהַם מְשִׁחְמָם לִכְהֻנָּת אַ אָּת־אָבִיהֶם וְכִהַנִיּ לֵי 'וְהִיְהָה ដេក្តប់ជំ អង្គ ៤អ៊ីក្លាក ជុម្មាក់ផ្

לְבְּעוּנַת מְּלִם לְבִוּנִעוּ: ببت خبنت جبال بحبنابا נו אַבוּבוָן וּישִּׁמָּטִּוּן בֹּבֹלִי יתְרַבֵּי יָתְהוֹן בְּמָא דְּרַבִּיתָא

throughout their generations. an everlasting priesthood anointing shall be to them for in the priest's office; and their that they may minister unto Me thou didst anoint their father,

ַּיְהַנְּה אַנִּוֹ בֵּן עִּשְּׁה: (ס) a. ניעש משֶׁה בְּבֶלְ אֲשֶׁרִ צְּנְּהְ נְעְבָּד מֹשֶׁה בְּכֹל דְפַּקִּיד יִיְ

יָתיה בו צָבַר:

the first day of the month, that 17 month in the second year, on And it came to pass in the first

that the Lord commanded him,

Thus did Moses; according to all

so did he.

Tayaçı: השנית בְּצֶּחָר לַחָּדֶשׁ הוּקִם aa' וֵיהֵי בַּחַבֶּשׁ הָרִאשָּׁוֹן בַשְּׁנְָה

אַטַבֿם תַּמָּכֹנֹאַ: בַּהַשֹּׁא שׁנִיגוֹשׁא בַּעַר לְנִוֹנִיאַ ロバトロダ

And Moses reared up the the tabernacle was reared up.

עַמוּדְיוּ: ניפן אָר־בְּרִיקָיִי נַיָּקֶם אָרַ־ אַנַ אָנַרְאָרְרָּנְנְיִמְּםְ אָנַרְעַבְּרָהְנִינִיםְ בָּנִרְ מְנִבְּרָנִי נִיְמָםְ וּנְבַּם מָמֵּע אַעַרַהַמִּשְׁכָּן וּנִּמַן וּאַבִּים מַמָּע יָה מַמְּבִּנָא

נְאֶבוּם נְת עַמִּנִדּוֹהָי:

reared up its pillars. and put in the bars thereof, and and set up the boards thereof, tabernacle, and laid its sockets,

ជម្លាក: (a) ĊŸÄL ڶڰ۪ڷۯ מלממלע وا المنابخ **※**ローな(し) ľĠĹM %U_U%U_

וְשָׁוּי וָתְ חוּפְאָר דְּמַשְׁכָּנָא ופַרַס וַת פַּרַסָא מַל מַשָּׁכָּנָא

LORD commanded Moses. of the tent above upon it; as the

19 tabernacle, and put the covering

And he spread the tent over the

لِهُذِا مَرْمُمُ مُناهِ فِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال בְאָבְן נִינִין אָטַבְבַכּפָּבָנִע מַּלְ - אָבוּנָא וִינִיִב זְיָע כִּפּוּבְתָּא מַלְ בַּאָרוֹנָא וְשָּׁנִי אָנריַנִּאָ יִשְּׁנִי אָנריִנִיּא יַשְּׁנִי אָנריִנִיּא עַלֹּי

אַרוֹנָא מִלְמֶּילָא: וּיִפּֿע וּיִפּוֹ אָטַ־הְעָּבֶרָ אָלְ־ יִּנְפָיב וִיהַב יָה סְהַדִּיהָא

ark-cover above upon the ark. the staves on the atk, and put the 20 testimony into the ark, and set And he took and put the

(20) את העדות. סלומומ:

⁽¹⁹⁾ ויפרש את האהל. קיריעות העזיס:

מטוא כפּורכת: مبقِد مَرْم ثَلَك لَافِيمُولَا خَفِرْك نِفِرْج مَح مِنْهُ لِمَمْخِنِه %⊓_⊑ŸÇŢŢ יְהְוָה אֶת־מֹשֶׁה: (o) מכ אַנון הַמַּדִית כַּאָּמֶב צְּנָה tłąd ka ęfan tgáf tjaf رَنْكُم هُن لِهُدِلٍ هُمْ لِنَوْهُ فَلِ لَمُمْرَمُ ثُن هُدِينُم كُمْهُ فَتُمْ

בְּמָא דְפַּקִיד יִיָּ יָה מֹשֶׁה: נאַמֵּיל עַל אֲרוֹנָא דְּסְהָרוּהָא iāi, iu ėličūk lėlok

commanded Moses. of the testimony; as the LORD the screen, and screened the ark 21 tabernacle, and set up the veil of And he brought the ark into the

אַפּוּנֹא מִבּבֹא לְפַּבוּכִּטֹא: בּאַבור וויב זיו פּווּרָא בַּמַמָּכּן

the veil. tabernacle northward, without 22 of meeting, upon the side of the And he put the table in the tent

ದೆಜ್ಞರ್: (ರ) יְחְוָה כַּאֲשֶׁר צְּוָה יְהוָה אָת־ رَبَمُرِكَ مُكْرِر مَثِكَ كُنُو خَفَرْر أَمَدَد مُجِبِن، مَلَدِيا يَخْتِيرِه

धंध्रातः בור וו פֿמא בפפור וו

the table, on the side of the the tent of meeting, over against And he put the candlestick in

as the Lord commanded Moses.

23 order upon it before the LORD;

And he set a row of bread in

ترون إلى المرابع المرا מוֹמֶׁר נְכַּח תַּשֶּׁלְנְוֹן מָלְ יִנֵרְ וְמֵּנְא לְלֵבֶּנִץ פְּחִירָא מַלְ אָת־הַמִּנרֶה

מְבַא בַמַמְכַּנָא בַּבוְמָא: באַבק וֹהַוּג וֹט מֹלֹבְטֹא בֹמֹהָכֹּן

וֹאַבְלֵים בּוָבִּוֹנִיֹא שָבָם וֹיִ

гре сокр; аз гре сокр And he lighted the lamps before tabernacle southward.

⁹² נְיֵּמֶם אָנִרְ מִוְבָּח תַּוְּהָר בְּאָמֵל ದೆಜ್ಞಗ: (ರ)

מומד לפני הפְּרָכֶת:

פֿרוּכְתָּא:

the tent of meeting before the And he put the golden altar in

commanded Moses.

ದೆಜ್ಞಗ: (ರ) CAÜL: בוסמון כְּמָא דְפַפֵּיר יוָ יָת הֹבְוּנ לַהָּבִינ סַמָּנִם נֹאַלַהַּנ

commanded Moses. sweet spices; as the LORD and he burnt thereon incense of

حَظِينَ الله zr dof עַפּּעַע וְמָּוּיִ יָּתְ פְּרָסָא דְתַרְעָּא

ختشخته:

door to the tabernacle. And he put the screen of the

ದೆಜ್ಞಗ: (ರ) ĊŸÄL ※に_じなくに וֹאָט_בַּמִּנְבַבַּ כּ מִאְפֿן אִנוֹק_מִנְמֹד וֹנֹמֹלְ מֹלְיִוּ בְּטִּרַת מָאְפִׁלֹּא מָאָפֹּוּ וֹמִלֹא ןאָה מוְבָּח הַעֹלֶה שֶּׁם פָּתַח וְיָה מִדְבָּחָא דַּעֵּלְהָא שָׁוּי

CAUT: מנושלא במא הפפור ון נת נאַפֿיק עַלוֹה יָת עַלְקָא וְיָת

commanded Moses. meal-offering; as the LORD burnt-offering and the ədī ii noqu bərəfto bas ,zairəəm tabernacle of the tent of he set at the door of the And the altar of burnt-offering

מַנֶם לַבְּשַׁגֵּע: שמו מוא לקדוש: מועד ובֵין הַמּוְבֵּחַ וִימֵן עֲמָּה וֹמָנְאַ וּבִיןְ עַרְבְּחָא וִיהַבֹּ וֹנְמִּם אַטַרַעַכֹּנֶר בַּוֹן אַבָּלָ וְמַוֹּג זִט כִּנְנָא בוּוֹ מַמָּכּוֹ

wherewith to wash; and put water therein, oe tent of meeting and the altar, And he set the laver between the

בלדו של אדם: (SS) על ירך המשכן צפונה. בחלי סלפוני של רוחב הבית (יותה לג:): ירך. כתרגותו לַדְּהֹ, כירך הוה שהוה

המנחה. מנחם נסכים של חמיד, כמו שנחמר וְשָשְׁרֹן שֹלֶם בְּלוּל בַּשֶׁמֶן וגו' (שמוח כט, מ): מאותן שנלמוס אסרן בו ביוס, שנאמר קרַב אֶל סַמִּוְבַּח וּגו' (ויקרא ע, ז): אח העולה. עולם התמיד: ואח (92) ויעל עליו וגוי. אף ביום השמיני למלואים שהוא יום הקמם המשכן, שמש משה והקריב קרבנים לבור, חוץ (SZ) ויקשר עליו קשורה. שמרימוערנימ, כמו שנאמר בַּנֹקֶר בַּנֹקֶר בְּסִימָינֹו אֶם סַנֵּלִם וגו' (שמומ ל, ו):

%⊓_ជម្លាក: (a) צַנְה יְהֹוָה אַבְעַנְמָוָבָת יִבְּמִקְרַבְּתִוּן \$4_\$\$4 CILAL בּגַבֶנִם: \$u_irid וַאָּט__ וְרַחַצִּי מִמֶּנוּ מִמֶּח וֹאַבַרְן ומלבמו מניה משה וצהרו

מַבְרְשִׁין בְּמָא הְפַבֵּיר יִיָּ יָתְ בְּמִיעַלְהוֹן לְמַמָּבָן וִמְנָא

Moses. wash; as the Lord commanded near unto the altar, they should s. meeting, and when they came To they went into the tent of

sons might wash their hands and

that Moses and Aaron and his

אָת־הַמְּלְאַבֶּה: (פּ) מַסְךְּ שַׁעַּר הָחָצֶר וַיְכָל מֹשֶׁה حمية المعاجب انها هد عبد خميفض بإماضه %**त**⁻ਜ਼ੵਜ਼ੵਞੵ**୮** סַבֿיב נְאַפֿים יָת דָּרְתָא סָחוֹר

בולא וֹהֵגֹּנוֹ

LORD filled the tabernacle. of meeting, and the glory of the Then the cloud covered the tent

the gate of the court. So Moses the altar, and set up the screen of

round about the tabernacle and

And he reared up the court

finished the work.

their feet thereat;

Tayaçı: ָּ יִרְלְּה מָלֵא אָתַ־ וֹקְרָא זַּייִ מַשְׁבְּנָא: ťĊĊLL נוְכָס הַעְּנְּגֵן אָת־צְּהָל מוֹעֵגַ נִהָפָּא עַּנְנָא יָת מַשָּׁכּן וִמְנָא

וֹלַאְ'נְבָׁלַ עַתְּמֵּע לַבוֹאַ אָלַ' וֹלָא וֹכִּילַ עַתָּמַע לַמִימַלַ

tabernacle. glory of the Lord filled the the cloud abode thereon, and the 35 into the tent of meeting, because And Moses was not able to enter

בַּמָהֶבֶּן: בְּמְנֵיׁן וּכְבָּוֹד יְהְנְה מְלֵא אָתַ־ צֵּלְיִהיְיָ צֵּנְנָא וִיקְרָא צַיִּיִ אַבׁל מוּמְּע פֿיִשְׁבֹּוֹ מֹלְיוּ לְמִּהָּפּוּ וֹמִּוֹא אַבִּי הָבֹּא

אִטְמְלֵי יָת מַמְּבְּנָא:

went onward, throughout all tabernacle, the children of Israel 36 taken up from over the And whenever the cloud was

تۆۈم،شات: نشَلْهُمْ لَحُكْمِ مَصْفُتُهُ تَضْرِيا فَتَر نَصْلَهُمْ بختمْ إب يُمْثَرُ يَامَرُ لِيَوْمُ فِل بِجَعُ فَعَذِ عَبِي مُثَرِّعًا لِيَعْمُ فَرَدِي لِمُثَرِّعًا لِيَعْمُ فَر

چכל משלניהון:

ַנְטְּלְין עַּד יוֹם אָסְחַלְּקוּתֵיה:

day that it was taken up. then they journeyed not till the

their journeys.

בְּבֶלְ מַבְּמָבְׁמִיםׁ: פמוקיס יוֹטֶׁם וְאֵּשׁׁ תְּהְגֶה צֵ'וְלֶה מִשְּׁבְּנָא בי עַּנַן יְהַנָּה עַל־הַמִּשְׁכָּן צָּבָרַי

יִסְמְּוּ עַּדַיִּיִם הֵעֶּלְהָוֹ:

בֿוְ לְמִּנוֹּג כֿׁלְבַּנִּנִינַ וֹמִּנְגִּאֹלְ לְמִּנוֹּג כֿלְ פָּגִּינִ וֹמִּבְאָלְ פַּׁכֹּלְ מִלֵּב בִּיִּנִינִ בִּיִּנִינִ מִּבְּנִינִי בִּיִּינִי בִּיִּנִינִי בִּיִּנִי בִּיִּנִי בִּיִּנִי בִּיִּנִי בִּי אֹגְאָשֹׁא בונו לבגבוא כוע מנן ופרא דיי על

lourneys.— Israel, throughout all their To seuod salt the to sale of air there was fire therein by night, upon the tabernacle by day, and For the cloud of the Lord was

Mastir and Hastarah on page 236. On Shabbat Hattodesh, Mastir is Exodus 12:1 - 20, and the Hastarah is on Mastir is Exodus 30:11 – 16, and the Hastarah is the special Hastarah on page 231. On Shabbat Parah, read The Haftarah is I Kings 7:31 - 8:21 on page 223. Sepharadim read I Kings 7:40 -7:50. On Shabbat Shekalim,

.042 980d

ביום קדַם משה עמהם: (וו:) ורחצו ממנו משה ואחרן ובניו. יוס שמיני למלואיס הושוו כולס לכסונה, ומרגומו וִיקַדְּשׁוּן מְנֵיּה, בּו

(25) ובקרבתם. למוונקרנס, לשיקרנו:

הענן, נכנק ומדבר עמו (פסיחה לח"כ ה): הכחוב השלישי והכריש ביניהם, כי שכן עליו הענן, אמר מעמה, כל זמן שהיה עליו הענן, לא היה יכול לבוא, נסמלק (פצ) ולא יכול משה לבוא אל אהל מועד. וכמוב למד לומר, וצבל משק לל לסל מועד (במדבר ז, פע), בָּל

(85) לעיני כל ביה ישראל בכל מסעיהם. זכל מסע שהיו מסעיה, היה העון שוכן זמקום אשר יחנו שם.

ספר שמות – פרשת פקודי – XLI – Gap. XLI

מקום מנייםם אף הוא קרוי מפע, וכן וַיֵּלֶךְ לְעַפְּעיו (בראשית יג, ג), וכן אַלֶּה עַבְּעַי (במדבר לג, א), לפּי שממקום החנייה חזרו ונפעו, לכך נקראו כולן מפעות:

And the LORD called unto Moses, and spoke unto him out of the tent of meeting, saying:

Speak unto the children of Israel, and say unto them: When any man of you bringeth an offering unto the Lora, ye shall bring your offering of the cattle, even of the herd or of the flock.

If his offering be a burnt-offering of the herd, he shall bring it to the door of the tent of meeting, that he may be accepted before the LORD.

And he shall lay his hand upon the head of the burnt-offering; and it shall be accepted for him to make atonement for him.

And he shall kill the bullock before the Lord; and Aaron's sons, the priests, shall present the blood, and dash the blood round about against the altar that is at the door of the tent of meeting.

And he shall flay the burnt-offering, and cut it into its pieces.

And the sons of Aaron the priest shall put fire upon the altar, and lay wood in order upon the fire.

And Asron's sons, the priests, shall lay the pieces, and the head, and the suet, in order upon the wood that is on the fire which is upon the altar;

but its inwards and its legs shall he wash with water, and the priest shall make the whole smoke on the altar, for a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savour unto the Lord.

And if his offering be of the flock, whether of the sheep, or of the goats, for a burnt-offering, he shall offer it a male without blemish.

And he shall kill it on the side of the altar northward before the LORD; and Aaron's sons, the priests, shall dash its blood against the altar round about.

And he shall cut it into its pieces; and the priest shall lay them, with its head and its suet, in order on the wood that is on the fire which is upon the altar.

> سرم آزجَلِ» אַל־מֹשֶׁה וַיִּדַבֶּר יָהֹוָת אַלְיִי מֵאָהָל מוֹעָד לֵאמָר:

דַבֵּר אֵל־בָּנֵי יִשִׁרָאֵל וְאָטַרְחֵָ אַלֹהָם אַדָּם בִּי־יַקְרֵיב מִבֶּם קַרְבָּן לֵיהוָֹה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבְּקָר יִמִּן־הַצֹּאִן הַקְּרִיבוּ אֶת־קְרְבַּנְבֶם:

, אִם־עֹלֶה קְרְבָּנוֹ מִן־הַבְּּלָר זָבֶר מָמָים יַקְרִיבֶנִּי אֶל־פְּׁתַח אָהֶל מוֹעֵד יַקְרָיב אֹתוֹ לְרְצֹנִוֹ לְפְנֵי יְהְזֶה:

١ ﭘﻮﭘﻮﻝ ﭘﺨﺎﺩ ﭘﯜﻝ ﭘﻐﺎﭖ הִעַּלָּה וְנִרְצָה לֹוֹ קבפָר שְּלְיו:

اٍنْعُرَمُ אָת־בָּן תַבָּקָר לִפָּנֵי יִהֹזָר יְזְרְלִּי אָת־תַדֶּם עַל־תַמִּוְבֵּתַ סָבִּיב אֲשֶׁר־פֵּתַח אָהֶל מוֹעֵר:

, וְהַפְּשִׁים אָת־הַעּּלְה וָנָתָה אֹהָה לְנְהָהֵיה:

ְּיִנְיִלְיֵנִ בְּנָּרִ אַנִּדְרָן הַכִּנֵן אֵשׁ עַל־הַמִּוְבֵּחִ מְלְהַנְיִּנְ בְּנָּרִ אַנִּדְרָן הַכְּנֵן אֵשׁ עַל־הַמִּוְבֵּחַיְיִי

, נְעָרְכֹּי בְּנֵי אַהַרֹּן הַכָּהָנִים אָת הַנְּתָהִים אָת-הָרָאִשׁ נְאָת-הַפְּהֵר עַל-הַעֵּצִים אַשֶּׁר עַל-הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל-הַמִּנְבְּה:

ן קרְבָּוֹ וּכְּרֶעָּיוֹ יִרְחַאְ בַּמָּיִם וְהִקְמִּיר הַפֹּהֵן אָת־הַפֹּל הַמִּוְבָּׁחָה עֹלֶה אִשֵּׁר הֵיחַ־נִּיחֻוֹחַ לֵיהְנֶה: (ס)

י^{שנאל} וָאִם מִּוֹ חַבְּאָן קְּרְבָּנָוֹ מִוֹ חַכְּשָׁבָּיִם אָּוִ מְוֹ הְמִּיִּם לְמִלְיֵע זְבֶּר מָמָנִם וַלְּרִיבָּנִּיּ

וְשְׁחַׁט אֹתִוּ עַל יֵנֶרְיְ חַמִּוְבָּחַ צְפָּנִּר לִפְּנֵי יְהְנָׁה וְזְרְלֹּי בְּנֵי אַהַרֹּן חַפֹּהַנֵּים אֶת־דְּמֶוֹ עַל־הַמִּוְבָּחַ סְבְּיב:

נַמָּח אָתוּ לְנָחָטִיוּ נְאָת־רֹאִשִׁי נְאָת־פִּדְרֵוּ נְעְּרֵךְ תַכֹּהֵלְ אִלָּם עַל־הַמְּנְיםׁ:

פרשת ויקרא למנחה בשבת פקודי

But the inwards and the legs shall he wash with water; and the priest shall offer the whole, and make it smoke upon the altar; it is a burnt-offering, an offering made by fire, of a sweet savour unto the Lord.

וְתַּמֶּרֶב וְתַּבְּנָצִים יִרְתַּץְ בַּמָּיִם וְתִּקְרִׁיב תַפֹּתֵן אָת־תַכֹּל וְתִקְמָיר תַמְּוְבְּחָה עֹלֶר הוּא אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחָת לֵיהְוְה: (ב)

461

Latul ealu משבת אבלי כונני : ئا:اڭ جُركِدا فخهم أنهٰمُم ختاد تَتَكُنكِ זְאָבָר עַמְּףְ יְיָ מְרַינְעָבֶר עַם־זָי לינוב ובוגב ודעי באבו ţĠŪŁ _لگ جَح بھُڐ، خُلْمَا: שפַע הַּבְינִים אָנִלְנִבִי אָנְלֵוּ מוְאָׁד וֹאֲנִוֹמוְ נִוֹמָּר 殺して口 אַנוּז ישָׁבֵּי פִּלְשָׁת: אָז נִבְהַלֵּלְ אַלְּוּפָּי משמה שמים ודיוון خلية: בְחַסְדְּךָ עַם־זֵי נְּאָלְהָ נהלף בְּיִילְהָ אֶלְ נְוֹנִי למנים ימייף מבלממו אבא: בְּמִבְרִ נָּאֲבֶּרִ בַּעַּבֶּשׁ נוְבָא הָהִלָּת עָשָׁר %۲۲۲۵: מֶּגַבְלַתְּלֶע בַּאֶּלָם וֹיָּ ťι בְרוּחַה כִּפָּמוֹ יָם אַלְבוּ בַּמוּפָּבות בָּמִום אַנַיק חַרְבָּי חַוֹרִישָׁמוֹ יָדִי: ڔٙڛؚۊؠ (Ġá) אַנובַל שָּׁלְגְ שִׁמְלְאָמוּ אונב אָרְרָרְ צַּשִּׁיג לפאו טבטר בלב נם: נוְלֻים 必ばし אפּוֹב לֹהֹבתו מום נַבְּרָוּ כְּמִוֹ־נֵּדְ خل نے اُٹے اِٹے השפרו הביוף יאקבמו פקש: للناحاكا יו שבתא אווב: יִבְרָב יְּאִינְרָ תַּהָרַס וְמֶׁנִנְנֵ וְן נִאָבְנִי, בַּכְּנִוּ :اڭ\$ نظينك שׁנִמְע וֹכַסְוֹמוּ וֹבְרוּ בִמְצוֹלְע פְּמוֹ מְּבְמֵּנו מִבּׁגוּ בַּנִם_סָּוּב: מֹנְפְלִע פּנְעָּר וְחֵילֵוְ יָנְרָע בּיָם لِيُمْلِدُ: ſĊŢŢſ װ*֡ אַ*ישׁ מִלְחָמָה װָ אָבֶׁי נְאָבְלְמֶלְבִינִי: ۲.هنځ۲ זְר אֵלְן נְאַנְוֹנִינִי ڲٛۮؚڷ؞ וְרְכְּבֶוּ רְמֶּהְ בַיֶּם: هُذَ لَنَظُلُ لِا بَكَ لَنُكِ مِنْ ZXČL אָהָּגֹע לַגִּלְ בִּירִגְאָת נִּאָת **ÓtQ** *ڏ*رڙ ילָנָּג וֹמִּבֹאָב אָעַרַעַּמִּגנִינ آدېلالد 口がおけ

שירת הים

WITH TIE RUNTE TREFIT

יָנְמֶּה יְהֹוֹה צָּה צִַּשֶׁר -יִשֶּׁא צָּה שְׁמֶּה יָמֵים הַשַּׁבֹּה יְהִוֹה צָה צִַּשֶׁר -יִשְּׁא צָּה שְׁמֶה יִמִים הַשַּבֹּה יְהִיהְ בְּל־מִלַאִּכְמֶּך יְוֹיִם הַשְּׁבִּי יִנִים הַשַּבִּה יְנִים הַשַּׁבִּה יְנִים הַשַּׁבִּה יִנִים הַשַּבִּה יְנִים הַשַּׁבִּה יִינִים הַשַּבְּה יִּהְיָה צָּה יִּהְבַּה יִּינִים הַשַּׁבִּי יִּהְיָה צַּה יִהְיָה צַּה הִנְיָה צַּה יִהְיָה צָּה הַנְּיָה יִבְּיִה בַּיִים הַשְּׁבִּי יְמִינִי עַל־בֹּן בָּרָךְ יְהִיְּה צָּת יִּנְה וַצִּיְה יְהִינְה צֵּלְה יִבְיִם וְיָּבְיְה בְּיִם הַשְּׁבִיי, עַלְיבִּין יִמְיִר צָּתְי יְהְנִיף צָּת יִּנְיִם וְיִּשְׁר יְבִינִין יְמִיר עָבִּיְר יְבִינִין יְמִיר צִּשְׁי יְבְּיִם וְיָּבְיִה בְּיִבְם וְיִּבְּיוּ בְּיִם הַשְּׁבְּיוּ יִמְיִין יְהִירְ צָּה יְהְיִּה עָלִים וְיִּשְׁר יְבִּיְם וְיִבְּיִר בְּיִם הַשְּׁבְּיוֹ יְמִינְים עַשְּׁבְּיוֹ יְהִינְים הַיִּשְׁר יִּבְיִם וְיִבְּיִר בְּיִבְּים וְיִבְּיִר בְּיִבְּשְׁר צִּיִּים וְיִשְׁר יִּבְיִם וְיִּבְּיוֹה בְּיִם וְיִבְּיִּה בְּיִם וְיִבְּיוּ בְּיִבְּים וְיִבְּיוֹה עַלְיבִּים וְיִּשְׁר בְּיִבְּשְׁר צִּשְׁבְּיוֹ בְּיִבְּשְׁר צִּיִּים וְיִישְׁר בְּיִבְּשְׁר צִּיְהְיִים וְּשְׁבְּיוֹם וְיִבְּיְים הְיִבְּיִם וְיִבְּיוֹם וְיִּשְׁר בְּיִבְם וְיבְּיוֹם וְינִילְים בְּיִבְּים וְיִינְהְיוּ בְּיוֹם הַּשְׁכִּים עְּשְׁבְּיוֹ שְׁבְּיוֹם הְּיִּבְּים וְיִּבְּיוֹם וְינִיְיְם בְּיִבְּשְׁר בְּיִבְּיוֹם הְּיִּבְּים וְיִּבְּיוֹם וְיִבְּיְם בְּיִבְּים וְיִּבְּיוֹם וְיִבְּיוֹם הְיִבְּים וְיִבְּיוֹם בְּלְבְּים בְּיִבְּים וְיִינְים בְּיִבְּים וְיִבְּיוֹם וְיִבְּיִים בְּיִבְּים וְיִבְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְּים בְּיִיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִבְים בְּיִיבְים בְּיִבְּים בְּיִיבְּים בְּיִבְּים בְּיִּיבְים בְּיִיבְּים בְּילְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיִיבְים בְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְיבְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּים בְּיִיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְיבְים בְיבְּים בְּיבְּים בְּיבְיבְּים בְּיבְיבְּים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְיבְּים בְּיבְ

משרת הדברות במעם עליון

に母の「「「

הפטרת שמות

The Haftarah is Isaiah 27:6 – 28:13 & 29:22 – 29:23.

In days to come shall Jacob take root, Israel shall blossom and bud; And the face of the world shall be filled with fruitage.

Hath He smitten him as He smote those that smote him? Or is he slain according to the slaughter of them that were slain by Him?

In full messure, when Thou sendest her away, Thou dost contend with her; He hath removed her with His rough blast in the day of the east wind.

Therefore by this shall the fruit of Jacob be expiated, And this is all the fruit of taking away his sin: When he maketh all the stones of the alter as chalkstones that are beaten in pieces, So that the Asherim and the sun-images shall rise no more.

For the fortified city is solitary, A habitation abandoned and forsaken, like the wilderness; There shall the calf feed, and there shall he lie down, And consume the branches thereof.

When the boughs thereof are withered, They shall be broken off; The women shall come, and set them on fire; For it is a people of no understanding; Therefore He that made them will not have compassion upon them, And He that formed them will not be gracious unto them.

And it shall come to pass in that day, That the LORD will beat off [His fruit] From the flood of the River unto the Brook of Egypt, And ye shall be gathered one by one, O ye children of Israel.

And it shall come to pass in that day, That a great horn shall be blown; And they shall come that were lost in the land of Assyria, And they that were dispersed in the land of Egypt; And they shall worship the Lord in the holy mountain at Jerusalem.

Woe to the crown of pride of the drunkards of Ephraim, And to the fading flower of his glorious beauty, Which is on the head of the fat valley of them that are smitten down with wine!

Behold, the Lord hath a mighty and strong one, As a storm of hail, a tempest of destruction, As a storm of mighty waters overflowing, That casteth down to the earth with violence.

יִשְׁרָאָלְ וּמֶלְאָּוּ פַּוֹרִיחָבֶלְ חְּוּבֶּה: (פּ) יְשְׁרֵּאָנִים יַשְּׁרָה יָצְּיִלְ וּפָּרָה

ַ הַבְּעַבָּה עַבֶּהוּ הִבְּהוּ אָם־בְּהָרֶג הַרָּגִּיוּ הֹרֶג:

ַ בְּסַאִּסְאָר בְּשַׁלְחֲה הְּרִיבֶּנָּה הְגָּר בְּרוּחָוֹ הַפְּשָׁה בְּוֹים קְדִים:

אָמָּנִים וְחַמָּלִים: מּוְבָּחַ בְּאַבְנִי־גִּרְ מִנְפַּצִּיִת לְאִ־נֶּקְמִּי קבו הְסָר חַמָּאתִוּ בְּשִׁנְּנִוּ כְאִ־נֶקְמִּי אָמְּרִים וְחַמָּאתִי בְּשִׁנְּנִי בְּלִ-אַבְנֵי

ي جِر עַיר جִצוּרָה בְּדָר נָוֶה מִשֶׁלֶּה וָנָעֵזָר פַמּרְבָּר שָׁם יִרְעָה עַנֶל וִשָּׁם יִרְבָּץ וְכִלְּה סִעְּבֵּיה:

בּיבִּשׁ קִצִירָהֹ הִשְּׁבַׁרָנָה נָשִׁים בָּאִית " מְאִירַוֹת אוֹתָה בֵּי לָא עַם־בִּינוֹת הֹוּא עַל־בַּן לֹא־יְרַחֲמָנוּ עַשֶּׁהוּ וְיִצְּרָוֹ לָא יְחֻנְּנוּ: (פ)

، برزير جرات يائد ياچن ابزي ظهجرًه ينبير عديور ظجريت لغيوه مَرَجَهِن جُعِير عِيد خير نَهْدِيْر: (عَ)

וְהְיָהו בַּנִּים תַהָּגּא יִמְקַעֵּ בְּשׁוּפָר גָּדִילִ הְבָאִּג הָאְבְדִים בְּצָּרֶץ אַשִּׁיִר וְתַּנְּדָחִים בְּצָרֶץ מִצְרָיִם וְהִשְׁתַּחֲנִי לִיהֹנֶה בְּתַר הַקְּדֶשׁ בִּירוּשֶׁלֶם: (פ)

הְּמְׁנְנִים נַּלְנְתֵּג נֵגוֹ: יְבֶלְ גְּבֵּנִ טִפְּאַרְאַנִ אֲחֲׁר מַּלְ-רָאָחִ זֵּיאַ-בְּוִג הַּמְבֵרִי נִּאִנִי הִפְּבֵרִ אִפְּדָנִם וֹגָּיאַ

הגּה הְזָּק וְאַמִּץ לֵאִרֹנִי בְּזֶרֵם בְּרֶר שַּׁעַר קַטֶב בְּזֶרֵם מַנִם כַּבִּירֵים שׁטְבָּים הגִּיח לְאָרֶץ בְּיֶר:

I:IIIVXX

הפטרת שמות

The crown of pride of the drunkards of Ephraim Shall be trodden under foot;

And the fading flower of his glorious beauty, Which is on the head of the fat valley, Shall be as one looketh upon it, While it is yet in his hand one looketh upon it, While it is yet in his hand

In that day shall the LORD of hosts be For a crown of glory, and for a diadem of beauty, Unto the residue of His people;

And for a spirit of judgment to him that sitteth in judgment, And for strength to them that turn back the battle at the gate.

But these also reel through wine, And stagger through strong drink; The priest and the prophet reel through strong drink, They are confused because of wine, They stagger because of strong drink; They reel in vision, they totter in judgment.

For all tables are full of filthy vomit, and no place is clean.

Whom shall one teach knowledge? And whom shall one make to understand the message? Them that are weaned from the milk, Them that are drawn from the breasts?

For it is precept by precept, precept, by brecept, Line by line, line by line; Here a little, there a

For with stammering lips and with a strange tongue Shall it be spoken to this people;

To whom it was said: 'This is the rest, Give ye rest to the weary; And this is the refreshing'; Yet they would not hear.

And so the word of the Lorp is unto them Precept by precept, precept by precept, Line by line, line, line, there a little, there a little, That they may go, and fall backward, and be broken, And snared, and taken.

Therefore thus saith the Load, who redeemed Abraham, concerning the house of Jacob: Jacob shall not now be ashamed, Weither shall his face now wax pale,

אָפְרֵיִלְוִם מַרְמָּסְנְת מְּמֶבֶת נֵאִנּת שִׁכּוָרֵי בְּרַנְלְוֹם מַרְמָסְנָת מְּמֶבֶת נֵאִנּת שִׁכּוָרֵי

וְהָׁוִּלְה צִיצָּת נִבֶּל צִבָּי תִפְּאַרִּהֹוֹ אֲשֶׁר עַל־רָאִשׁ גֵּיִא שְׁמָנָיִם בְּבִכּוּרָהֹ בְּמָנֵה בְּנִץ אֲשֶׁר יִרְאָה הָרֹאָה אִיֹּהְה בְּעִיּרֶה בְּכַפְּוֹ יִבְלְמֶנָה: (ס)

ָ בַּנִּים תַהֹוּא יָהָנָה יְהְנָה צְבָּאֹוֹת לַשְׁמֶרֶת צְבִּי וְלִצְפִּירָת תִּפְּאָרֶת לִשְׁאָר עַמְּוֹ:

، بَرَادِبَ مِنْهَضِ رَبَنِهَتِ مَرَانِهُت يَـفِهُضُ نَزُبُتِنَتِ مِنْهَدِتِ، مَرْانِهُت شِمْدِن مَنْ

וָנִם־אֵּלֶתׁ בִּיֵּוֹן שָׁגֹּוּ וּבִשֶּׁבֶר מִעָּוּ כִּתֵּן וְנָבִיא שְׁגִּוּ בַשֵּׁלֶר נִבְלְעַּוּ מָן־תַזִּיוֹ מָעוּ מִן־תַשֶּׁלֶר שָׁגוּ בְּרֹאֶת פְּקוּ פְּלִילְיֶּה:

מָלִים: (פּ) * פּֿג פַֿלְ־שָּׁלְחַנְּוִע מָלְאִּנִּ קַּיִּא אָאָע בָּלְיִּ

ּ אָת־מִי ֹיוֹבֶת דַמְּת וֹאָת־מִי יָבָין שִׁמוּמָת מּרְלִי מִחַלְּד מַּמִיקֵי מִשְּׁדֶיִם:

מֶם וֹמֹּגְ מֶם: • בּֿג גַּג לְגִּוְ גַּג לְגָּוְ לֵו לִלְוֹ עַוֹ לְלֵוֹ וֹמִגָּר

אַשָּׁרוּ אָמַר אַלִּיהָם זִּאִת חַמָּנוּחִת חַנֵּוִתוּ לִּעִּיְׁךּ וִזְאָת חַמַּרְנִּאָת וִלְאִ אָבִּוּא שִׁמִּוֹעַ: יְחָלְּת לְמָּם בְּבַר־יְתְּנָת צָּוּ לְצֶּׁי צֵּוּ

לַבַּן בְּּה־אָמָר יְהִוָּה אָל־בֵּיִת יַעַּלִּב אַשֶּׁר פְּהֶה אָת־אַבְרָהָם לְא־עַמָּה יֵבוֹשׁ יַעַלְב וְלְא עַמָּה פְּנֵיו יֶהֵוֶרוּ:

XXIX:22

When he seeth his children, the work of My hands, in the midst of him, That they sanctify My name; yea, they shall sanctify the Holy One of Jacob, And shall stand in awe of the God of Israel.

The Haftarah is Ezekiel 28:25 - 29:21. On Rosh Hodesh, read the Maftir and Haftarah on plage 22.

Thus saith the Lord God: When I shall have gathered the house of Israel from the peoples among whom they are scattered, and shall be sanctified in them in the sight of the nations, then shall they dwell in their own land which I gave to My servant Jacob.

And they shall dwell safely therein, and shall buuses, and plant vineyards; yea, they shall dwell safely; when I have executed judgments upon all those that have them in disdain round about them; and they shall know that I am the LORD their.

In the tenth year, in the tenth month, in the twelfth day of the month, the word of the Lord came unto me, saying:

'Son of man, set thy face against Pharaoh king of Egypt, and prophesy against him, and against all Egypt,

speak, and say: Thus saith the Lord God: Behold, I am against thee, Pharaoh King of Egypt, The great dragon that lieth In the midst of his rivers, That hath said: My river is mine own, And I have made it for myself.

And I will put hooks in thy jaws, and I will cause the fish of thy rivers to stick unto thy scales, and I will bring thee up out of the midst of thy rivers, and all the fish of thy rivers shall stick unto thy scales.

And I will cast thee into the wilderness, Thee and all the fish of thy rivers; Thou shalt fall upon the open field; Thou shalt not be brought together, nor gathered; To the beasts of the earth and to the fowls of the heaven Have I given thee for food.

And all the inhabitants of Egypt shall know That I am the Lord, Because they have been a staff of reed To the house of Israel.

> פֹּה־אָמִר אֲבֹנֵי נָהִיִּה בְּמִבְצָּיִו אָת־בֵּית וְנְקְדַּשְׁתִי בֶּם לְעֵינֵי הַגּּיִבְ וְנְשְׁבִּי בָּם יִשְׂרָאֵל מִן־הְעַמָּים אֲשֶׁר נָפָּצִי לָם אַרְמָהְם אֲשֶׁר נָהָהִי לְעַבָּי

م دُرِفْت اِزْשُجِد کِچْوَت نَجِيد چَوَت اِزِمُوْد چَدْکْ بَاقِهُوْدَ هُجِوَا جَوِيْنَوَدْ שُوَفِرَت چِد هِيْد بِتَانِّه هِکْتَدَيْتِם: (ھَ)

הַבָּר וְאָמִרָהָ כֹּה־אָמָרו אֵדִּנָי יֵהוֹה הְנָנִי עְלֶּיוּ פְּרְעָׁה מָלֶף־מִצְרַׁיִם הַתַּנִּים הַנְּדִּיל הְרֹבֵץ בְּתַּוֹף יְאִרֶּיִי אֲשֶׁר אָמֶר לֵי יָאֹרֶי וַאֲנָי עֲשִׁיחָנִי:

; אְבְּׁינִי לְבֹּשְׁלֵּמֵנֵיוּ שִׁבְּלֵּכִי וְנִיגְלְיִנְינְ מִנִּינְ גִּצְיָינִ נִּאִרְ כָּלְ בִּינִי הְנִיבְׁלַמֵּי בְּנִיבִּיִּאְבִּינִב בְּּלַמְּלְמֵנִינִּב וְנִינִינִּי (כֻ, טִטִיִם) לַּאָ טִטִים) בֹּלְטִיְנִבּ

ڹڕڡٛڛ۠ۄۣ؞ڔ؞ڽۺ۪ڂڿڽٮ؉ڹؠڹؗڔڽؿٮڒۦڿؚؚۘڂ ؾؚ؞ؽڔ؞ڔ؉ڿ۫؞ڔ؞ڽڒؖڂۼڕ؞ڽڛ۫ڽٮؗڎڔڞڎ؇ڔؗ؉ ڝٷۄڔڽڔڮ؞ؠۄ۪ڿ؇ڔۧڽڔؠڽڽۑڽ؇ڹڔٝ؇ڹٵ ؾڛؚٚڽڽ؞ڔڽۄڔ؋ڔۼ۪ڿڔ۪ٝٮ؞

: זְּגֹּו שֵׁיוְעָם מְּאֵמֵנִׁט לַנִּיִּט לְבָּיִּט וְאֶבְּ א לֵנְדִּיִּט בִּיִּאְבָּוּ מִצְּבְוִם כִּי אָנָּוּ יִׁחִוְיִׁצִי

にほりてに になけな

When they take hold of thee with the hand, thou dost break, And rend all their shoulders, And when they lean upon thee, thou breakest, And makest all their loins to be at a stand.

Therefore thus saith the Lord God: Behold, I will bring a sword upon thee, and will cut off from thee man and beast.

And the land of Egypt shall be desolate and waste, and they shall know that I am the LORD; beceause he hath said: The river is mine, and I have made it.

Therefore, behold, I am against thee, and against thy rivers, and I will make the land of Egypt utterly waste and desolate, from Migdol to Syene even unto the bordet of Ethiopia.

No foot of man shall pass through it, nor foot of beast shall pass through it, neither shall it be inhabited forty years.

And I will make the land of Egypt desolate in the midst of the countries that are desolate, and her cities among the cities that are laid waste shall be desolate forty years; and I will scatter the Egyptians among the nations, and will disperse them through the countries.

For thus saith the Lord God: At the end of forty years will I gather the Egyptians from the peoples whither they were scattered;

and I will turn the captivity of Egypt, and will into the land of Pathros, into the land of their origin; and they shall be there a lowly kingdom.

It shall be the lowliest of the kingdoms, neither shall it any more lift itself up above the nations; and I will diminish them, that they shall no more rule over the nations.

And it shall be no more the confidence of the house of Israel, bringing iniquity to remembrance, when they turn after them; and they shall know that I am the Lord GoD.

And it came to pass in the seven and twentieth year, in the first month, in the first day of the month, the word of the LORD came unto me, saying:

לְטֵם כֹּלְבְּמִטְנְיִם: (ס) יִבְּהַשְּׁמְנִים מַּלְּוִבְ שִׁשְּּבְּר וְתַּמְּתָּה פּרְיִאְ יִבְּמַמְּמֵ לְטֵם כַּלְבִּנִוּ בְּתְפְּשְׁם בִּוֹּ (כ׳ בכפר)[מ׳ בַּפַּרִּן

، כְבֵוּ כָּה אָטֵר אֲדִנָּי יֵהוֹה הִנְנֵי מִבְיא עְלַיִּךְ חְזֶהֶב וְהִכְּרַתִּי מִּמֵּךְ אָדֶם יְבְהַמֶּה:

וּאֵלֵּוּ מְּמִּיִּטִּיּ: וְיִבְּׁמִּי בִּיִאֵּלֵּוּ וְּעִוְּצִי זְמֵּן אֵמֶר וְאָר כִיְ וּ וְחִיִּמֵּי אָבִּאִ הִיִּבְיִם לְמִּמִּמִי וְחַבְּּבִּי

לבו הגני אַלֵּיף וְאָל־יָאֹרֶיף וְנִתַּהִّי אָת־ אָרֶין מִצְּרִיִם לְחָרְבוֹת חַבׁב שְׁמָלָּה מְמִּגְהָּל סְנֵנֶה וְעַּדְ־נְּבָרִל כְּישׁ:

הֵּנְה: לָאִ טַׂהַּבְׁרַבְּבִּׁה וְלָאִ טַהָּב אַּבְּבָּהִנִם לָאִ טַׂהַּבְּׁרַבְּבִּׁהְ נֵנֵלְאִ טַּהָּב אַּבְׁבָּהָנִ

וְנְחַתֵּי אָת־אָׁבֶץ ׁ מִצְרַיִם שָׁמָמָׁה בְּתַּוֹדִּוּ אֲרְצָוֹת וְשַׁמּוֹת וְעָבֶיׁתִׁ בְּתֹּוֹד עַרֶים מְחֵרְבוֹת ִּהִרֶּיִן, שְׁמָמָׁה אַרְבָּעָים שָׁנְָּה בְּאֵרְצִוֹת: (ס)

בֵּי כְּה אָטָר אֲדֹנֵי וֶהֹוֹה מִמֵּץ אַרְבָּעָים שְׁנָה אֲקבֵּץ אֶת־מִצְרַׁיִם מִּן־הַעַּמִּים אֲשֶׁר־נָפְצוּי שְׁמָה:

וְשֵׁבְּחִי' אָת־שְׁבָּוּת מִצְרַוִם וַהַשִּׁבֹתֵּי אִקִם אֲבֶץ פַּהְרוֹס עַל־אָבֶץ מְכוּרָתָם וְהֵיוּ שֶׁם מַמְלְבֶת שְׁפְּלֶת:

מן־הַמַּמָלְכוֹתֹ מָהָיֵה שִׁפְּלָה וָלְאִ− הָהְנַמֵּא שִּיֹד עַל־הַגּוֹיָם וְהָמָעַטְּהִם לְבַלְהֵי רְדִיה בַּגּוֹיָם:

וְלֵא יְהְיֶה־עוֹד ְלְבֵּית יִשְׁרָאֵל לְמִבְּשָׁת מַּוְפָּיר עִּוֹן בִּפְנוֹהָם אַחֲרֵיהָם וְיֵרֲעֹּי כָּי אָנִי אֲרֹנֶי יֶהוְה: (פ)

וִיְהִי בְּעֶשְׁרֵים וְשֶׂבַעִ שְׁנְּה בְּרִאשִׁוֹן בְּאָתֵר לַתְּבֶשׁ הְיָה דְבַר־יְהְנָה אֵלִי לֵאמִר:

にほりたに 口炎

Son of man, Mebuchadrezzar king of Babylon caused his army to serve a great service against Tyre; every head was made bald, and every shoulder was peeled; yet had he no wages, nor his army, from Tyre, for the service that he had served against it;

Therefore thus saith the Lord God: Behold, I will give the land of Egypt unto Mebuchadrezzar king of Babylon, and he shall carry off her abundance, and take her prey, and it shall the wages for his army.

I have given him the land of Egypt as his hire for which he served, because they wrought for Me, saith the Lord God.

In that day will I cause a horn to shoot up unto the house of Israel, and I will give thee the opening of the mouth in the midst of them; and they shall know that I am the Lord.

בּן־אַבָּׁם וָבּוּכַוְבָאצַר מֵלֵּךְ־בָּבֶּל הַמָּבִּיִּר אָתַ־חֵילוֹי צַבֹּדָּה גְּדִּוֹלְה אָל־צַּר כְּל־רָאִשׁ מָקַּוָּח וְכְּל־ בְּחֵף מְרוּמָת וְשִׂבֶּר לֹא־הָיָה לָוּ וּלְחֵילוֹ מִצֵּר עַל־הְעֲבֹדֶה אֲשֶׁר־עְבָּר עָלֵיהָ: (ס)

לבׁן פַֿה אַמַרֹ אֵדְנֵי יָהוֹה הִנָּנִי נֹהֵן לְּנְבִּוּכַדְהָאצָּר מֶלֶּךְּ פָּבֶל אֶת־אָהַץ מִצְּהָיִם וְנִשְּׁא הַמֹּנְה וְשִׁלֻלִ שִׁלְלָהֹ וּבְזֵּוּ בּּּוְּה וְהִיְתְּה שְׁבֶּר לְחֵילְוּ:

פִּעָּלְתוֹ אֲשֶׁר־עֲבָר בְּה נָתָתִּי לִוֹ אָתִר אֲבֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁרֹ עֲשׁי לִי נָאָם אֲדֹנָי יֵחְוְה:

فِرْنُهُ بَيْدٍة هِذِيْهِ هِذِيْهِ عِنْدُلُا جُهِرْهِ بَهْدٍةً خُورِه بَهْدٍهُٰذً نَجْاَةٍ هِهِا هِمِبَانًا -قِمَ هِمَانِهِهِ بِيْدٍهِ: هِنَّا هِزِد بِمَزْمَ: (e)

にほらしに 「女

The Haftarah is Jeremiah 46:13 - 46:28.

The word that the Lord spoke to Jeremiah the prophet, how that Mebuchadrezzar king of Babylon should come and smite the land of Egypt.

Declare ye in Egypt, and announce in Migdol, And announce in Moph and in Tahpanhes; Say ye: 'Stand forth, and prepare thee, For the sword hath devoured round about thee.'

Why is thy strong one overthrown? He stood not, because the Lord did thrust him down.

He made many to stumble, Yea, they fell one upon another, And said: 'Arise, and let us return to our own people, And to the land of our birth, From the oppressing sword.'

They cried there: 'Pharaoh king of Egypt is but a noise; He hath let the appointed time pass by.'

תּבְּרִיא לְבֹוֹא נְבְוּכַרְיָהוֹה אֵלִיוִרְשָּׁ הַנְּבָיא לְבֹוֹא נְבְוּכַרְהָאצֵּר מֲלֵרְ בְּבֶּל לְהַכִּוֹת אֶת־אֵרֶץ מִצְּרֵיִם:

תגידו במצרום ותשמיעו במגדור ותשמיעו בגר ובתחפנתס אמרו החיצב והבו לף בי־אָבְלֶּח חֶרֶב סְבִיבֶּיף:

ַ מִדִּיפִי נִסְתַּן־ אַבִּירֶיִיךְ לָא עָּמָד בָּי יְחֹזֶה. הַדְפִּוּ:

הִרְבָּה כּוֹשֵׁל גַּם־נָפֵֿל אֵישׁ אֶל־רֵעַהוּ וַיְּאִמְרוּ קַוּמָחוּ וְנְשֵׁבָה אֶל־עַמָּנוּ וְאֶל־ אֶרֶץ מוֹלַדְהֵנוּ מִפְּנֵי חֲרֶב חַיּוֹנֶה:

קָרְאָּי שְׁמַם פַּרְעָֿה מֶלֶּדְ־מִצְרַיִּםׁ שָאֹּוֹן הַמֶּבֶיר הַפּוֹעֵר:

- As I live, saith the King, Whose name is the Lord of hosts, Surely like Tabor among the mountains, And like Carmel by the sea, so shall he come.
- O thou daughter that dwellest in Egypt, Furnish thyself to go into captivity, For Noph shall become a desolation, And shall be laid waste, without inhabitant.
- Egypt is a very fair heifer, But the gadfly out of the north is come, it is come.
- Also her mercenaries in the midst of her Are like calves of the stall, For they also are turned back, they are fled away together, They did not stand; For the day of their calamity is come upon them, The time of their visitation.
- The sound thereof shall go like the serpent's; For they march with an army, And come against her with axes, As hewers of wood.
- They cut down her forest, saith the LORD, Though it cannot be searched; Because they are more than the locusts, And are innumerable.
- The daughter of Egypt is put to shame; She is delivered into the hand of the people of the north.
- The Lord of hosts, the God of Israel, saith: Behold, I will punish Amon of No, and Pharaoh, and Egypt, with her gods, and her kings, even Pharaoh, and them that trust in him;
- and I will deliver them into the hand of those that seek their lives, and into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, and into the hand of his servants; and afterwards it shall be inhabited, as in the days of old, saith the Lord.
- But fear not thou, O Jacob My servant, Neither be dismayed, O Israel; For, lo, I will save thee from afar, And thy seed from the land of their captivity; And Jacob shall again be quiet and at ease, And none shall make him afraid.
- Fest not thou, O Jacob My servant, saith the LORD, For I am with thee; For I will make a full end of all the nations whither I have driven thee, But I will not make a full end of thee; And I will correct thee in measure, But will not utterly destroy thee.

- ַ תִּי אָנִי נָאָם תַמֶּלֶךְ יְתְנָה צְבָאָוֹת שִׁמָוֹ בֵּי כְּתְבָוֹר בָּהְרִים וּכְכַרְמֵל בַּיָּם יְבְוֹא:
- و، چڑי גולַרֹ עַשֵּׁי לֶּדְּ יוֹשֶׁבֶת בַּתַ־מִּצְרָיִם פִּי־נֹּדְּ לְשַׁמֵַּר תְּהְיֶּה וָנִצְּחָה מֵצֵּין יוֹשֶׁב: (ס)
- בא בא: מּגְלָע וְפָּטַבְפָּנָע מִגְּנַנִים אָנָע מִגָּפָּוָן
- נם שְּׁלְבֵיׁנִ בְּאַ הֵּלְיִנֵם הָּע בְּּאַ הְּמֶּצִי. נם הַפְּּנִי הַפְּנִּי נָסִי יַחְבֵּיִי לָאָ הְּמֶּצִי בָּי יוִם אִידָם בָּא צַּלִיהָם עֵּת בְּּקְבָּיִם:
- ילַקְרְיֻ פַּנְּחָשׁ יֵלֵדְ בְּיִרְבָּחָיִל יֵלֵכִּי הְלָהְ בַּנְּחָשׁ יֵלֵדְ בְּיִרְבָחָיִל יֵלֶכִּי
- בּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה וָאָר יְהִוֹה בִּי לֵא יִחָקֵר בּי רַבּוּ מֵאַרְבֶּה וָאֵין לְהָם מִסְּבֶּר:
- , הקישה פַת־מִצְרָיִם נִהְנָה פָּנִר עַם־ צְפְּוֹן:
- אָמָר יִהְוָה צְּבְאִיה אֱלֹהֵי יִשִׂרָאֵל הְנְנֵי פּוֹקֵר אָל־אָמָוֹן מִנָּא וְעַל־פָּרְעָה וְעַל־מִצְרַיִם וְעַל־אָמָוֹן מִנָּא וְעַל־פָּרְעָה וְעַל־פַּרְעָה וְעַל
- ְּיִבְיָּבִי (פּ) נְאַנְבִיבֵל טַמְּכָּן בִּימִרַאָּנֵם נָאָם נְבִיכַּדְרֶאִצָּר מָלֶנְ־בָּבֶל יִבְיֵר־עֵּבְּנָ יְנְתַּהָּם בְּיֵרְ
- ְּלִאַטְּׁה אַל־הִּירֶּא עַבְּדָּי יִעֲקֹבׁ וָאַלִּ הַחַת יִשְׁרָאֵל בָּי הִנְגִי מוֹשְׁעֲדִּי יִעְקוֹב הַחָת יִשְׁרָאֵל בָּי הִנְגִי מוֹשְׁעֲדִּי יִעְקוֹב הְשְׁקְם וְשְׁאֲנֵן וְאֵין מַחֲרִיר:
- ݢݵݥָה צַל־ִמִּירָאַ עַבְדָּיִּ יַעֲּׁלִבֹ נָאָם־יָהֹוָה ﭼִי אִתְּךָּ אָנִי ﭼִּי אָעֵשָּׁה כָלְה בְּבֶלִ הַגּוֹנִם אַשֶׁר הַדַּחְתֵּיךִ שְׁמָּה נָאִתְּךִּ לֹא אָעֶשֶׁה כְלְה וִיּסְרְתִּיךִ לַמִּשְׁבְּׁט וְנַהָּה לְא אַנְמְךְ: (ב)

.15:? – 4:4 səgbul si daratlaH ədT

γ:ΛΙ

Now Deborah, a prophetess, the wife of Lappidoth, she judged Israel at that time.

And she sat under the palm-tree of Deborah between Ramah and Beth-el in the hill-country of Ephraim; and the children of Israel came up to her for judgment.

And she sent and called Barak the son of Abinoam out of Kedesh-naphtali, and said unto him: 'Hath not the Lord, the God of Israel, commanded, saying: Go and draw toward mount Tabor, and take with thee ten thousand men of Tabor, and take with thee ten thousand men of Tabor.

And I will draw unto thee to the brook Kishon Sisera, the captain of Jabin's army, with his chariots and his multitude; and I will deliver him into thy hand.

And Barak said unto her: 'If thou wilt go with me, then I will go; but if thou wilt not go with me, I will not go.'

And she said: 'I will surely go with thee; notwithstanding the journey that thou takest shall not be for thy honour; for the LORD will give Sisers over into the hand of a woman.' And Debotah arose, and went with Batak to Kedesh.

And Barak called Zebulun and Naphtali together to Kedesh; and there went up ten thousand men at his feet; and Deborah went up with him.

Now Heber the Kenite had severed himself from the Kenites, even from the children of Hobab the father-in-law of Moses, and had pitched his tent as far as Elon-bezaanannim, which is by Kedesh.

And they told Sisera that Barak the son of Abinoam was gone up to mount Tabor.

And Sisera gathered together all his chariots, even nine hundred chariots of iron, and all the people that were with him, from

יִרְבוֹרָתֹ אִשֶּׁת נְבִיאָּׁת אֵשֶׁת לַפִּידִוֹת הֵיא שׁפְּטָת אָת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא:

וְהִיא יוֹשֶּׁבֶת מַחַת־מִּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הַרְמָה וּבֵין בֵּית־אָל בְּתַר אָפְרָיִם ניַעְלוּ אַלֶיה בְּיִן בִּית־אָל לְמִּשְׁפֶּמ:

מפְּנֵי נַפְּמַלְי ימְבְּנֵי יְבְבָּלֵל בָּן־אֲבִינִּטִּם יְתְּנֶׁת אֲלְתֵּי־יִשְׁרָאֵל לֵדְ יִמְשִׁכְּמַ בְּתַּר יְתְנָת אֶלְתֵּי־יִשְׁרָאֵל לֵדְ יִמְשִׁכְּמַ בְּתַּר תְּמָדְתְ נְפְּמָלִי וַמְאָמֶר אֵלְיִ הַלָּא צִּנְתוּ נְתְּשְׁלְתְּיִי נְמְּקְנֵי, וְמְאָמֶר אֵלְיִנּי

בׁמוְנְוָ וּנְמַטְּׁנְבוּ בּּנְגֵּב: ' מְסְבַאְ מְּבַ אַבָּא יִּבְּנִוֹאָטַ בַבְבַּוּ וֹאָטַ ' וּמִמְבַּעִי אַבְנִבּ אַבְ־זָּטַבְ פֿנִמָּנִוֹ אָטַב

וְהַלְּבְּהִי וְאִם־לִא הֵלְבִּ עִּמָּר אָפָס כִּי לֹא הַאֹמֶר הָלַּדְ אֵלֵךְ עִמָּּרְ אָפָּס כִּי לֹא הַהְנְהְאָמֶר הָלַּדְ אֵלֵר עִפְּרָ יְאָפֶּט הַיְּלְיִהְיִים בּיִים לְאַ הַלְּרָי בְּיָּרְ אֲצֶעֶר אַהָּר

וּגֹאָמֶר אַלֶּיִלְ בַּבְּל אָם_שַּלְכָּי הַמָּי

תָהְיָה מְפְּצִּרְּמְּדִּׁ עֵּלִ הַבִּׁלֶרְיִׁ צִּשֶּׁר צַתָּה הוֹלֵךְ בֵּי בֵּיַר־אִשְׁה יִמְכָּר יְהֹזָה צָתִּ סִיסְרָא וַתְּקְם דְּבּוֹרֶה וַתֵּלֶּךְ עִם־בְּרֶק בֵּדְשְׁה:

تَوَمَّر مَقَابَ لِحَابَكِ، ظِلَهُد يَّيْمَر خَلَاجً، مَهْرُك هَرُق، هُنه تَأَمِّد خَنُط هُدائِكِ، مَهْرَك هَرُق، هُنه

וָחָבֶר הַפֵּינִי נִפְּרֶד מִמָּין מִבְּנִי חֹבֶּב הֹתַן מֹשֶׁה וַיֵּט אֲהֵלֹוִ עַּד־אֵילִוֹן (כ׳ בצענים)[ק׳ בְּצַעְנֵנִים] אֲשֶׁר אֶת־ בֶּדֶשׁ:

אָבֹּילָמַם הַרַ־מָּבְוֹר: נַיּגְּרוּ לְמָיסְבָא בָּי עְּלֶה בְּּרֶל בָּּוֹ

אַאַן מִּשְׁרָאָּט שַּנּוּנִם אָּלְ_נָתַלְ לַּיִּשְׁוּן: מּאִוּתְ נֵבֶב בַּרְזָּלְ וֹאָּט-בָּלְ_הַמָּם אָּמֶּר נַיַּזְּלְ שִׁיִּ

And Deborah said unto Barak: 'Up; for this is the day in which the Lord path delivered Sisera into thy hand; is not the Lord gone out before thee?' So Barak went down from mount Tabor, and ten thousand men after him.

And the Lord discomfited Sisera, and all his chariots, and all his host, with the edge of the sword before Barak, and Sisera alighted from his chariot, and fled away on his feet.

But Barak pursued after the chariots, and after the host, unto Harosheth-goiim; and all the host of Sisera fell by the edge of the sword; there was not a man left.

Howbeit Sisera fled away on his feet to the tent of Jael the wife of Heber the Kenite; for there was peace between Jabin the king of Hazor and the house of Heber the Kenite.

And Jael went out to meet Sisera, and said unto him: 'Turn in, my lord, turn in to me; fear not.' And he turned in unto her into the tent, and she covered him with a rug.

And he said unto her: 'Give me, I pray thee, a little water to drink, for I am thirsty.' And she opened a bottle of milk, and gave him drink, and covered him.

And he said unto her: 'Stand in the door of the tent, and it shall be, when any man doth come and inquire of thee, and say: Is there any man here? that thou shalt say: No.'

Then Jael Heber's wife took a tent-pin, and took a hammer in her hand, and went softly unto him, and smote the pin into his temples, and it pierced through into the ground; for he was in a deep sleep; so he swooned and died.

And, behold, as Barak pursued Sisera, Jael came out to meet him, and said unto him: 'Come, and I will show thee the man whom thou seekest.'

And he came unto her; and, behold, Sisera lay dead, and the tent-pin was in his temples.

So God subdued on that day Jabin the king of Canaan before the children of Israel.

ַנְאַאָּמֶר ְ דְּבֹרָה אָל־בָּרָׁק קִּוּם בֵּי זָה הַיּוֹם אֲשֶׁר ְנְתַּן יְהְנָה אָת־סִיסָרָא בִּיָדֶרְ הַלְא יְהְנָה יְצְא לְפָּנֵיף נֵיֵהֶד בְּרָק מֵתַר מְבֹוֹר נַעֲשֶׂנֶת אֲלְפָּים אָישׁ אַהַרֶּיוּ:

ַנְיָּהְם יְהִוֹּה אָת־סִיסִרָּא וְאָת־כְּלִ הְהָהֶכֵּב וְאָת־כְּלִ־תַּמַּהָנָה לְפִּי־הָהָב הְהָהֶכֵב וְאָת־כְּלִ-תַּמַּהָנָה לְפִּי־הָהָב הַמֶּּרְכְּבָה וַיְּנְנְס בְּרַוְלְיִוּ:

יִּבְרָׁק רָדַרְ אַחַרֵי חָנִיֶּכֵּב וְאַחַרֵי הַשַּּחַנְּה עָר חֲרִשָׁת חַגּוֹיָם וַיִּפֵּל כְּלִ־ עַתַנְה סְיסְרָאׁ לְפִּי־חָׁרֶב לְאׁ נִשְׁאַר עַּד־אָחֶר:

בְּבֶּוּ בֵּּנֵוּ בֵּנֵנְ בַּבְּנֵנְיּ בְּבֵּנְנְ בַּנְנְ בָּנִ הָּבְנִם בַּנּוּ יִבְּנִוּ בָּבְּ בְּבֵּנְנִ בְּנִי הָבְנִים בְּנִוּ בִּבְּנִים בְּבִּנִים בְּבִּנִים בְּבִּנִים בְּבִּנִים בְּבִּנִים בְּבִּנִ

וַהַצֵּא יִעֵּל" לִקְרָאַת סִיסָרָאַ וַהָּאַעֶּר אַלְיוּ סּוּרֵָה אַבֹּנִי סּוּרָה אַלִּי אַל־ הִירְָא וַיָּסַר אֵלֶיהָ הַאַהֶלָה וַהְּכַּפָּהוּ בְּשְּׁמִיכֶה:

נּטַּמְּצְׁעֵנְ נִּטִּׁכְּפָּׁענִּ: בָּׁ, גַּמְאָעָ, נִטִּפּׁעָּע אָעַ-נָּאָנִגַ עַעַּבְּ נּנְּאָמָר אָצְנִיִּ עַמְּׁלֵנִי אָעַרָּ

וַיִּאמֶר אֵלֶיהִ עַּמִּר פָּתַח הָאָהֵל וְהִיָּה אָם־אִישׁ יָבֹא יִשְׁאֵלֶּךְ וְאָמֶר הַוֵּשׁ־פָּה אָישׁ וְאָמֶרְהְ אֵין:

וִתִּקָּח יָעֵל אֵשֶׁת-הֶבֶר אָת-יִּלָּר הָאָהֶל וַתְּשֶׁם אָת-הַמַּקָבֶּת בְּיָדָה וַתְּבָוֹא אֵלִיוֹ בַּלְאם וַתְּהְקֵע אֶת-הַיָּהֵר בְּרַקְּלוֹ וַתְּצְנָח בְּאָהֵץ וְהְוּא־נְרְדֶּם וַיָּעָר נִיָּלְתֹ

וְהַנֵּה בְּרָל הֹבֵף אָת־סִיסְרָאׁ וַתֵּצָא יָעֵל לְקְרָאִתְוֹ וַתַּאִּמֶר לֹוֹ לֵךְ וְאַרְאָׁךְ אָת־ הָאָישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַּקֵּשׁ וַיָּבָאׁ אֵלֶיהָ וְהַנָּה סִיסְרָאׁ נַפֵּל מֶת וְהַיָּתֵּר בְּרַקְּתִּוֹ

מֶלְנְיַבְ בְּּלְמֵּוֹ לְפְׁנֵּוֹ בְּנֵנִים תַּנְיָּא אָנִי וֹבָּין מַלְנִיבְ בְּלִמְוֹ לְפְׁנֵּוֹ בִּנִינִ הְּמִּבְׁיִּ

бі

- And the hand of the children of Israel prevailed more and more against Jabin the king of Canaan, until they had destroyed Jabin king of Canaan.
- Then sang Deborah and Barak the son of Abinoam on that day, saying:
- When men let grow their hair in Israel, When the people offer themselves willingly, Bless ye the Lord.
- Hear, O ye kings, give ear, O ye princes; I, unto the Lord will I sing; I will sing praise to the Lord, the God of Israel.
- LORD, when Thou didst go forth out of Seir, When Thou didst march out of the field of Edom, The earth trembled, the heavens also dropped, Yea, the clouds dropped water.
- The mountains quaked at the presence of the Lord, Even yon Sinai at the presence of the Lord, the God of Israel.
- In the days of Shamgar the son of Anath, In the days of Jael, the highways ceased, And the travellers walked through byways.
- The rulers ceased in Israel, they ceased, Until that thou didst arise, Deborah, That thou didst arise a mother in Israel. .
- They chose new gods; Then was war in the gates; Was there a shield or spear seen Among forty thousand in Israel?
- My heart is toward the governors of Israel, That offered themselves willingly among the people. Bless ye the Lord.
- Ye that ride on white asses, Ye that sit on rich cloths, And ye that walk by the way, tell of it;
- Louder than the voice of archers, by the watering-troughs! There shall they rehearse the righteous acts of the Lord, Even the righteous acts of His rulers in Israel. Then the people of the Lord war went down to the gates.

- ְנְבֵּנְ מֵבְנְבַבְּלֵּהֵּוּ: (פּ) נְבָּנְן מֵבְנְבַבְּלְנָהוּ אָת אָמָּב טַבְּנְנִנּי אָת נִעְּבְנְב בַּלְנִב בְּלָנִה מָבְאָ
- בּיִיִם תַּהְוּא לֵאמְר: (ס) בּיִּים תַהְוּא לֵאמְר: (ס)
- ב בְּפְרָעַ פְּרָעִיתִ בְּיִשְׂרָצֵּל (ס) בְּהְתְּנְהֵב עָם בְּרְעִיתִ בְּיִשְׂרָצֵּל (ס)
- ָּ שִׁמְעַּוּ מִלְלְּיִם תַאֲזִיְנוּ רְּזְּנִים (ס) אָנֹכִּי לִיהֹנְה אָנֹכֵי אָשִׁירָה (ס) אָזַמֵּר לִיהְנָה אֶלֹהֵי יִשְׂרְאֵל: (ס)
- יְהֹוָה בְּצֵאהָדְּ מִשֵּׁמִירִ (ס) בְּצִּמְדְּדִּ מִשְּׁבֵה אֱדִים (ס) אֵהֶץ רִשְׁשָׁה נַם־ שְׁמָיִם נָמְפִּוּ (ס) נַם־עְּבֶים נָמְפּוּ מֵיִם: (ס)
- , הְרֵים נִזְלִּי מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ס) זָרִ סִינַּי מְפְּנֵּי יְהְוָה אֶלְהֵי יִשְּׁרְאֵל: (ס)
- ַבְּבְּנֵּ אֶּבְׁטִוְע הֵּכֹּלְכַלְּוָע: (ס) מַבְּלְנְ אֶבְטַוְע (ס) נִּעִלְכָּר נִּטִּיבְוָע בִּימֵּר הַּמִּנִּר בֵּּוֹ הַּנִע (ס)
- בְּיִשְּׁבְאֵל: (ס) בְּיִשְׁבְּיִל: (ס) בְּיִשְׁבְּיִל: (ס)
- בּוֹמְבְאֵבְ: (ס) בּאַבְבּבּהם אָז לָטֵם יְבְטַּע (ס) בִּאַבְבָּבָהם אָלְב הֹבְטַבְ (ס) בִּאַבְבָּהם אָלְב
- בְּמְּׁם בְּרְכִי יְהְוָה: (ס) הַמְּהְנִּיְּבִים לְבִּי לְחִינְקְבֵּי יִשְּׁרֵי: (ס)
- ַ מְבֵּין וְּחֹלְבֵי עַּלְ־בֶּית (ס) יִשְׁבֵּי עַלְ־ הְבְבֵי אֲתֹנִוּת צְּחֹרִוּת (ס) יִשְׁבֵּי עַלְ
- מִקּוֹל מְחַצְּצִׁים בֵּין מִשְׁצִּבִּׁים (ס) שָׁם יְתַנּוּ צִּדְקַוֹת יְחֹנְת (ס) צִּדְקָת פִּדְיוֹנִוּ בְּיִשְׁרְצֵּל (ס) צֵּוּ יֵרְדִּיּ לַשְׁעָּרִים עַם־ יְחֹנְת: (ס)

OI

- Awake, awake, Deborah; Awake, awake, utter a song; Arise, Barak, and lead thy captivity captive,
- Then made He a remnant to have dominion over the nobles and the people; The LORD made me have dominion over the mighty.
- Out of Ephraim came they whose root is in Amalek; After thee, Benjamin, among thy peoples; Out of Machir came down governors, And out of Zebulun they that handle the marshal's staff.
- And the princes of Issachar were with Deborah; As was Issachar, so was Barak; Into the valley they rushed forth at his feet. Among the divisions of Reuben There were great resolves of heart.
- Why sattest thou among the sheep-folds, To hear the pipings for the flocks? At the divisions of Reuben There were great searchings of heart.
- Gilead abode beyond the Jordan; And Dan, why doth he sojourn by the ships? Asher dwelt at the shore of the sea, And abideth by its bays.
- Zebulun is a people that jeoparded their lives unto the death, And Naphtali, upon the high places of the field.
- The kings came, they fought, Then fought the kings of Canaan, In Taanach by the waters of Megiddo, They took no gain of money.
- They fought from heaven, The stars in their courses fought against Sisera.
- The brook Kishon swept them away, That ancient brook, the brook Kishon. O my soul, tread them down with strength.
- Then did the horsehoofs stamp By reason of the prancings, the prancings of their mighty ones.
- Ourse ye Meroz', said the angel of the Lord, Gecause 'Curse ye bitterly the inhabitants thereof, Because they came not to the help of the Lord, To the help of the Lord Lord against the mighty.'

- מְּבְיְוְיֵ בֶּוֹרְאֲבִינְמַם: (ס) מָּוּרִי מְּוָרִי הַבְּרִי־שִׁיר (ס) קוּם בְּרֶל וֹשְׁבָּר מְנְרֵי מִּוּרִי הְבִּוֹלְיִוּ (ס)
- ְּיִבְיְּנְי יְנְרַ בְּיִבְּיְנְים: (ס) מּ אָז יְנָר מְּנִיר לְאַנִּירָים מָם (ס)
- מגַי אָפְרַיִם שְׁרָשָׁם בַּעֲמָלֵק (ס) אַחַבֵּיך בְנְיָמֶין בַּעֲמָאָרְדְּ (ס) מגַי מִכְיר יֵרְדִיוּ מְחָקְקִים (ס) וּמִּיְבוּלֶּן משְׁכֶים בְּשֵׁבֶם סֹפֵּר: (ס)
- הקקר בנישטקר עם־דברה (ס) הרגלליו (ס) הפלננית ראובו גדלים וישטקר בו פלס הטנט שלת הקרי הישטטר
- לְמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשִׁפְּתַּיִם (ס) לִשְׁמִעַ שִׁרְקַוֹּה צֵּדְרָים (ס) לִפְלַנֵּוֹה רְאּוּבֵׁן נְּדוֹלֶים הִקְרֵי־לֵב: (ס)
- ּגִלְטָּׁר בְּעֵבֶר תַּיִּרְדֵּל שָׁבֶּן (ס) וְדֵּׁן לֵמָּה יָנִיּר אֵנִיִּוֹת (ס) אָשָׁר יִשְׁבֵּלְחַוֹּף יַמְּים (ס) וְעַלְ מִפְּרָצֵיו יִשְׁבְּוֹן: (ס)
- ְּנְבְּלִיוּ עַם חֵבֵרְ נַפְּשָׁוֹ (ס) לָמִוּח יְנְפְּחָּלִי עַל מְרוֹמֵי שְׁבֶּח: (ס)
- לְּגִיּ מְלְכִּים נְלְטְׁמִוּ (ס) אָז נִלְטֵׁמוּ מִלְכֵּוּ כִּנְּמֹּוּ (ס) בִּׁטַמְּדָּוּ מִּלְבֵּוּ מִלְכֵּוּ כִּנְּמַוּ (ס)
- מְּמְּסְלְוִיְּם נְלְנֵוֹמֵוּ (ס) נַבְּנְכְבִּים מִּוֹ_מְּמִּנִם נִלְנֵוֹמֵוּ (ס) נַבְּנִכְבִּים
- נַחַל קישׁוֹן נְרֶפְּׁם (ס) נַחַל קִרוּמֶים נַחַל קישִׁוֹן (ס) תְּדְרְבֶּי נַפְשָׁי עְּוּ: (ס)
- אָז הַלְּמִוּ עִּמְבֵי־מָוּס (ס) מְיַדְהַרָוֹת יַּהְרָוֹת אַבִּירֶיוּ: (ס)
- צֵּוֹרוּ מֵרֹוֹז אָמֵרֹ מַלְצֵּךְ יְחִנְׁח אָרוּ אָרִוֹר ישְׁבֶּיִהְ (ס) כֵּי לְאִ־בָּאוּ לְעֶזְרָת יְחִנְׁח (ס) לְעֶזְרָת יְחֹנֶח בַּגְּבּוֹרֵים: (ס)

77

07

۷ı

הפטרת יתרו

Blessed above women shall Jael be, The wife of Heber the Kenite, Above women in the tent shall she be blessed.

Water he asked, milk she gave him; In a lordly bowl she brought him curd.

Her hand she put to the tent-pin, And her right hand to the workmen's hammer; And with the hammer she smote through his head, Yea, she pierced and struck through his temples.

At her feet he sunk, he fell, he lay, At her feet he sunk, he fell, Where he sunk, there he fell down dead.

Through the window she looked forth, and peered, The mother of Sisera, through the lattice: 'Why is his chariot so long in coming? Why tarry the wheels of his chariots?

The wisest of her princesses answer her, Yea, she returneth answer to herself:

'Are they not finding, are they not dividing the spoil? A damsel, two damsels to every man; To Sisera a spoil of dyed garments, A spoil of dyed garments of embroidery, Two dyed garments of broidery for the neck of every spoiler?'

So perish all Thine enemies, O Lord; But they that love Him be as the sun when he goeth forth in his might. And the land had rest forty years.

קבֹרַךְ מִנְשִׁים יָעֵּל אֵשָׁת חֵבֶר הַקּינִי (ס) מִנְשָׁים בָּאָהָר קבֹרֶךְ: (ס)

מִיִם שְׁאַל חַלְב נְחָנְה (ס) בְּסָפָּרמִיִם שְׁאַל חַלְב נְחָנְה (ס)מִיִם שְׁאַר: (ס)

יָדָה לַיָּתָד הִשְׁלַחְנָה (ס) וִימִינָה מְחַקָּה רֹאִשׁׁוֹ (ס) וְחַלְּמֶה סִיסְרָא יַקְתְּוֹ: (ס)

ְּנְפֵּלְ מֶּבְוּנִי: (ס) בַּאֵּמֶוֹנִ כִּנְת מֶּם בּגְלְּיִתְ כָּנַת נְפָּלְ (ס) בַּאֵּמֶוֹנַ כִּנְת מֶם בּגן בַּגְלְיִנִי כְּנַת נְפַּלְ

בְּעַדְ חַחַלּוֹן נִשְׁקְפָּח וַתְּיִבֶּב אָם סִיסְרָא בְּעַד חָאָשְׁנָב (ס) מַדִּוּעַ בֹשֵשׁ רִבְבּוֹ לְבוֹא (ס) מַדְּוּעַ אָחֲרִוּ פַּעַמֵּי מַרְכְּבוֹתְיוּ: (ס)

 وه
 بونوند پخوټ بوند (م) هو- بونه

הַּלִּלְ: (a)
 בַּלַמְים לְסַנֹּסְבְּא (a)
 הַלַּמְים לְבַּאָח יְּבָּר (a)
 הַלַּלְ הַבְּמֹנִם לְבַאָח יְּבָּר (a)
 הַלַּלְ
 הַלַּלְ
 הַלַּלְ

בֿן יאַבְדַּוּ כְלִ־אוּיִבֶּיוּלִּ יְחִנְֹח וְאָחַבְּיוּ פְצָאַת חַשָּׁמָשׁ בִּּגְּבָרָתַוֹּ (ס) נִתִּשְׁלִּשׁ הָאָהֶץ אַרְבְּעָים שְׁנְְח: (פ)

הפטרת יתרו

The Haftarah is Isaiah 6:1 - 7:6 & 9:5 - 9:6.

I:IV

In the year that king Uzziah died I saw the Lord sitting upon a throne high and lifted up, and His train filled the temple.

Above Him stood the seraphim; each one had six wings: with twain he covered his face and with twain he did twain he covered his feet, and with twain he did fly.

מְלְאָנִם אָנַרַתַּנִיכֶּלְ: אָּבְזָּנִ יְמֶּבַ מַּלְ_כָּפָּא נָם וִנְּמָּא וְמִּנְלְנִוּ בְּשִּׁנִּנִי יִמֶּבַ מַּלְ_כָּפָּא נָם וִנְמָּא וְמִּנְלְנִוּ

שְׁרָפִּים עַמְרֵרֵם ו מִמַּעַל לוֹי שֵׁשׁ בְּנָפֵּים שִׁשׁ בְּנָפֵים לְאָחָד בִּשְׁתַּיִםוּ יְכַפָּה פְּנָיוּ יִבְשְׁתַּיִם יְכַפֶּה רַנְּלְיוּ יִבִשְׁתַּיִם יְעִיפֶּף:

- And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the Lord of hosts; The whole earth is full of His glory.
- And the posts of the door were moved at the voice of them that called, and the house was filled with smoke.
- Then said I: Woe is me! for I am undone; Because I am a man of unclean lips, And I dwell in the midst of a people of unclean lips; For mine eyes have seen the King, The Lord of hosts.
- Then flew unto me one of the seraphim, with a glowing stone in his hand, which he had taken with the tongs from off the altar;
- and he touched my mouth with it, and said: Lo, this hath touched thy lips; And thine iniquity is taken away, And thy sin expiated.
- And I heard the voice of the Lord, saying: Whom shall I send, And who will go for us? Then I said: 'Here am I; send me.'
- And He said: 'Go, and tell this people: Hear ye indeed, but understand not; and see ye indeed, but perceive not.
- Make the heart of this people fat, and make their ears heavy, and shut their eyes, lest they, seeing with their eyes, and hearing with their ears, and understanding with their hear, return, and be healed.
- Then said I: 'Lord, how long:' And He answered: 'Until cities be waste without inhabitant, and houses without man, And the land become utterly waste,
- And the Lord have removed men far away, and the forsaken places be many in the midst of the land.
- And if there be yet a tenth in it, it shall again be eaten up; as a terebinth, and as an oak, whose stock remaineth, when they cast their leaves, so the holy seed shall be the stock thereof.
- And it came to pass in the days of Ahaz the son of Jorham, the son of Uzziah, king of Judah, the son of Rezin the king of Israel, went up to Jerusalem to war against it; but could not prevail against it.

- ְּבִּיִּלְאִ זֶּר אֶלְ־זֵּה נְּאָלָּה קָּדָיִשׁ וִ קָּדָיִשׁ קָדִישׁ יְהְנָה צְּבְאָוֹת מָלְאִ כְּלְ־הָאֶנֶץ בְּבִיּדְוֹי:
- ְּוְתַבְּּיִת יִמְּלֵא מִּמֶּו: ז וֹיִנְתִּיְ אַמִּוִת תַסִּבְּּיִם מִקּוֹל תַפּוֹתָא
- באָנ מּגנֿג: אָנְכִּג יְנְמִּׁב כָּג אָט_บַמֶּלְבְּ יְּטִיְטַ אַבְּאָנָט מִּפַּׁעָנִם אָנְכִּג יַבְּטִוּבְ מַם_מִמָּא מִפִּעָנִם נִאָּמָר אָנִג_לָג בִּג בִּרְבָּרָהַנִּטִּג בַּג אָנִת מִמֵּאַ
- ربْيْرَاء هَٰذِر هُنَار مَال مَشْرَخُون بَجَرْبُرُ جَوْدَ جَوْدُ هُنَارِ مَالَ مَشْرَخُون بَجَرْبُرُ
- מְּפְּטְגְּוֹב וְמֶב מִּנְיְּב וְחַמָּאִטְּב שַׁכְּפֶּּר: מִנְגַנָּע עַּלִּר בְּיִּגִּיִּאִמֶּר הַנָּה נָגָע אָרָר הָנָה נָגָע אָרָר בִּיִּ
- " מְּלְעֵוֹנֵי: מֵּי אָשְׁלְּח ימֵּי יֵלְנִּ לְּנִי נִאָּמִּר אֵנִר הְּלְעֵוֹי:
- ַ נְּאָמֶר לֵךְ וְאָמֵרָהָ לָתָּם תַזָּּה שִׁמִּלִ שְׁמֵנְעַּ וְאַלְ-חָּבְינוּ וּרְאָוּ רָאָוֹ וְאַלְ מֵבְתוּ:
- ְיִּשְׁמֶּת וּלְבַבֹּוְ יַבֵּוּ וֹמֶּב וַבַּפֹּא לְוִ: וֹמִּיְנִוּו עַמֻּת פּּן_יִרְאָּע בִּמִּיָּנִוּ וּבִּאָּוֹנָוּו בְּמִּמָן כִבְעַמִּם עַנְּע בִּאָּוֹנָוּו עַבְבָּר
- ַ נִאַמַר עַד־מָתָי אֲדֹנָי וַיֹּאִמֶר עַר אֵשֶׁר אַם־שְׁאִּי עַרִים מֵאֵין יוֹשָׁב וּבְתִּים מֵאֵין ' אָם־שְׁאִּי עַרִּים מֵאֵין יוֹשָׁב וּבְתִּים מֵאֵין אָבְם וְהַאַּדְמָה תִּשְׁאָה שְׁמְמָה:
- בּקֶנֶר הַאֶּנֵא: בּקָנֶר הַאֶּנֵא:
- ן וְעִיר בְּהִ עַשְׂרִייָּה וְשֶׁבָה וְהָיְתָה לְבָעֵר בְּאֵלְה וְכְאַלוֹן אֲשֶׁר בְשִׁלֶּכֶת מַצֵּבֶת בְּם זֶרַע לְּדֶשׁ מַצִּבְתְּה: (פ)
- ַיִּהִי בִּימֵי אֲהָׁז בָּן־יֹוֹלָם בָּן־עָּיִּיִּהִּ מֵלֶּה יְהִיּדִה עְּלְֶה הָצֵּין מֵלֶּה־אֵּרֶׁם יִּפְׁקַח בָּן־רְעַלְיָהִ מֵלֶּה־יִשִּׁרָצֵל יְרִישְׁלָם לַמְּלְחָמֶה עָלֶיהְ וְלְא יָכָל לְהַלְּחֵם עְּלֵֵיה:

 $\mathbf{I}\mathbf{:}\mathbf{IIV}$

And it was told the house of David, saying: 'Aram is confederate with Ephraim.' And his heart was moved, and the heart of his people, as the trees of the forest are moved with the wind.

Then said the Lord unto Isaiah: 'Go forth now to meet Ahaz, thou, and Shear-jashub thy son, at the end of the conduit of the upper pool, in the highway of the fullers' field;

and say unto him: Keep calm, and be quiet; fear not, neither let thy heart be faint, because of these two tails of smoking firebrands, for the fierce anger of Rezin and Aram, and of the son of Remaliah.

Because Aram hath counselled evil against thee, Ephraim also, and the son of Remaliah, saying:

Let us go up against Judah, and vex it, and let us make a breach therein for us, and set up a king in the midst of it, even the son of Tabeel;

For a child is born unto us, a son is given unto us; and the government is upon his shoulder; and his name is called Pele-joez-el-gibbor
Abi-ad-sat-shalom;

That the government may be increased, and of peace there be no end, upon the throne of David, and upon his kingdom, to establish it, and to uphold it through justice and through righteousness From henceforth even for ever. The zeal of the Lord of hosts doth perform this.

הְצֵּגְ לְבֵּׁנְעַ בְּנִגְתְ לְבְּבֵוְ וּלְבָּב תַּמְּוִ בְּנְוָתַ אָפְבְרֵיִם נְיָנָת לְבְבוּן וּלְבָּב תַּמְוִ בְּנִוּתַ נּיִּנְּג לְבֵּית בִּוֹג לְבָבוֹ וּלְבָּב תַּמְוִ בִּנִוּתַ

ויַאַמָר יְחִוָּחֹ אֱלִ־יִּשְׁמִּיִּחִּי צֵא־נָאֹ לְקְּרָאַת אָחָׁז אַהְּח וּשְׁאָר יִשָּׁיִּב בָּנֶדְּ אֶל־קִצַה הְעָלַת הַבְּרַבָּח הָעֶּלְיוֹנְּח אֶל־קִסְלַּח שְׁדֵח כוּבֶס:

بۋا_ئۆڈرىنىڭ ئۆھئى ئۆۋى ختىد. خلە ئۆدا تۆئە بۇخۇل قىرىتىك ئىفتى ئۆئىت ئىخىتە ئۆمئىڭ ھۆرىنىڭ ئىفتى قىرىنىڭ

ַּ יַעַן בִּי־יָעַץ שְּבֶּיִר אֲבָם רָעָה אָפְרָיִם װְבֶּן־רְעַלְיָהוּ לֵאמָר:

נעַלֵר בִיהוּדִה וּנִקיצָּנִה וָנִבְקעֵנָּה אַלְיֵנוּ וְנַמְלִיף מֶלֶהְ בְּתוּלָה אָת בָּן־ מֶבְאַל: (פ)

جريزي بِعَا جَنَا بِمَا خُنِ بِهِ بِمَا خُنِ بِهِنِ تَهِضُرِبَ عِرَّ ضِجِينَ نِبْمِنِهِ ضِمَنَ هِرُه العِمْ هِرَ هِفَنَا هِجِنَا عِبَ عِبَ عِبَا لِهِا خُنَا

(כ׳ לם רבה)[ק׳ לְמַרְבָּה] הַמִּשִּׂרִׁה י יִלְשֶׁלַוֹם אֵיוְ־מֵּץ עַל־כָּסֵא דָוִדִּ יְעַל־מַמְלַבְּחִּוֹ לְהָבֵיוְ אִתָּהֹ וְלְסַעֵּדְׁה בְּמִשְׁבֶּט יִבְצְדָקָה מֵעַהְהֹ וְעַד־עֹּלֵם קְנְאָת יְהְוָה צְבְאָוֹת תַעֲשֶׂה־וְאֹת: (פּ)

The Haftarah is Jevemiah 34:8 – 34:22 of 33:25. On Shabbat Shekalim, Maftir be Exodus 30:11—10, and the Haftarah is the special Haftarah on page 231. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, read as before but combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 226. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, the Maftir and Haftarah are on page 226. On Eveu Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, read the Haftarah on page 229.

ζ:XΙ

8:VIXXX

The word that came unto Jeremiah from the LORD, after that the king Zedekiah had made a covenant with all the people that were at Jerusalem, to proclaim liberty unto them;

הִבְּבֶר אֲשֶׁר־הָיֶה אֱל־יִרְמִיֶהוּ מֵאֵּת יְהְוָּה אַהַבֵּי בְּרֹח הַמֶּלֶך צִּדְקִיָּהוּ בְּרִית אֶת־כְּל־הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשְׁלָם לְקְרָא לְהֶם דְּרְוֹר:

that every man should let his manservant, and every man his maidservant, being a Hebrew man or a Hebrew woman, go free; that none should make bondmen of them, even of a Jew his brother;

and all the princes and all the people hearkened, that had entered into the covenant to let every one his man-servant, and every one his man-servant, go free, and not to make bondmen of them any more; they hearkened, and let them eo;

but afterwards they turned, and caused the servants and the handmaids, whom they had let go free, to return, and brought them into subjection for servants and for handmaids,

therefore the word of the Lord came to Jeremish from the Lord, saying:

Thus saith the Lord, the God of Israel: I made a covenant with your fathers in the day that I brought them forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage, saying:

At the end of seven years ye shall let go every man his brother that is a Hebrew, that hath been sold unto thee, and hath served thee six years, thou shalt let him go free from thee'; but your fathers hearkened not unto Me, neither inclined their ear.

And ye were now turned, and had done that which is right in Mine eyes, in proclaiming liberty every man to his neighbour; and ye had made a covenant before Me in the house whereon My name is called;

but ye turned and profaned My name, and caused every man his servant, and every man his handmaid, whom ye had let go free at their pleasure, to return, and ye brought them into pubjection, to be unto you for servants and for handmaids.

Therefore thus saith the LORD: Ye have not hearkened unto Me, to proclaim liberty, every man to his brother, and every man to his saith the LORD, unto the sword, unto the saith the LORD, unto the famine; and I will make satilence, and unto the famine; and I will make

לְבִלְטֵּי מְּבְּר בְּּנֶם בִּיהוּדָי אָּהָיה אָת־ שִׁפְּחָתֵּוֹ הַעִּבְרֵי וְהַעִּבְרִיָּה הְפִּשִּׁים לְבִלְתַּי מְבְּרֵ בְּּנֶם בִּיהוּדָי אָהָיהוּ אָישׁ:

à נִישְׁלֵמוּ בְּלִ∟תַּמְּלִים וְבָלִ∟תַמָּם אָמָר נְאָישׁ אָת־שִׁפְּחָתוֹ חָפְשָׁים לְבָלְתָּי נִישְׁמְמִי בְּבְּרִית לְשִׁלַּח אָישׁ אָת־עַּבְּיִּי

וְלְאָפֹּטִינִע: (פּ) (כֻ, וְּכְבֵּוְאָנֵע: אָּאָָר אָלְטִוּ טִפְּאָנָם (בְ, וְּכְבֵּוְאָנֵע: אָאָָר אָלְטִוּ טִפְאָנָם וֹּאָעַרַנְאָּטִׁבִּיִּ

ַנְיָהַי דְבַּרְיְהְוֹהְ אֱלִּיוִרְמְּנְהוּ מֵאָת יְהְנָה לֵאמִר:

פּֿה־אָמָר יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי פְּרָמִי בְּרִית אֶת־אֲבָוֹהִיכֶּם בְּיֹּוֹם הוֹצְאָי אוֹתָם מֵאֲהֶץ מִצְּרַיִם מִבָּית עֲבְּיִים לֹאמְר:

מפא שָבַע שְנִים הָשִׁלְחָה אִישׁ אָת־אָּהִיר הְעָבְרִי אַשֶׁרִימָה הָפָּשִׁי מִעִּמָּוְדִּ וְלִאִ־שְׁמִעִּ שְּנִים וְשִׁלְחָתִּי הְפִּשִׁי מֵעִּמָּוִדִּ וְלְאִ־שְׁמִעִּ אֲבְוּהֵיכֶם אֵלֵי וְלְאִ הִשִּׁי אָת־אְּזְנֵם:

הַמְּלֵּונִי
 וַשְׁכֵּלְנִי בְּבְּנִי אְמָּבְוֹנִי
 בַּמְנִי אְמָּב בַּנִי אְמָּב בַּנְבַּמְיִי
 בַמְּנִי אָמָם בַּנְים וַעַּמְּמָּנִ אָּם בְבַמְּנִי
 בַמְּנִי אָמָם בַנְים וַעַּמְּמָּנִ אָם בַנְבַמְּנִי

נִּמִּשְׁבִּוּ נִמְּחַלְּלָּוּ אָת־שִׁמָּי נַמִּשִׁבִּוּ אָישׁ אָת־עַּבְּדִּוֹ וְאֵישׁ אָת־שִׁפְּחָהִוֹ אַשָׁר־ עְרְיָנִתּ לְבֶּם לַעֲּבְדָים וְלִשְׁפְּחָוֹתִּ (ס) הַלְּהְנִתּ לְבֶּם לַעֲּבְיִים וְלִשְׁפְּחְוֹיִה: (ס)

לבן לה־אַמָר יְהֹוָהֹ אַמָם לֹאִ־שִׁמִּמָם אַלִּי לִקְרָאׁ דְּהֹוֹרְ אָישׁ לִאָּחָיוּ וִאָּשׁ יְהִנְּה אָל־תַהֶּבֵל אָל־תַּצֵּבֶר וְאָל־ הְרָשְׁב וְנְתַמֵּי אָהְבֶם (כ׳ לֹזִימֵה)[ק׳ קיַשְּנְה] לְלָל מַמְלְכָּוֹת הָאֶבֶץ:

הפטרת תרומה

And I will give the men that have transgressed My covenant, that have not performed the words of the covenant, which they made before Me, when they cut the calf in twain and passed between the parts thereof;

the princes of Judah, and the princes of Jerusalem, the officers, and the priests, and all the people of the land, that passed between the parts of the calf;

I will even give them into the hand of their enemies, and into the hand of them that seek their life; and their dead bodies shall be for food unto the fowls of the heaven, and to the beasts of the earth.

And Zedekiah king of Judah and his princes will I give into the hand of their enemies, and into the hand of them that seek their life, and into the hand of the king of Babylon's army, that are gone up from you.

Behold, I will command, saith the LORD, and cause them to return to this city; and they shall fight against it, and take it, and burn it with fire; and I will make the cities of Judah a desolation, without inhabitant.

Thus saith the Lord: If My covenant be not with day and night, if I have not appointed the ordinances of heaven and earth;

then will I also cast away the seed of Jacob, and of David My servant, so that I will not take of his seed to be rulers over the seed of Abraham, Isaac, and Jacob, for I will cause their captivity to return, and will have compassion on them.

בְּבְתָּי אָמֶב הַנְּאָבְיה בֵּין בְּתְּבֶּי בְּבְתִּי אַמֶּב בְּבְתִּי לְפָּנִי הַמָּגְלְ אָמֶּב הַבְּרְתִּי אַמֶּב בְאִבִּהַלִּמִי אָת־דִּבְּבֵּי הְנְתַּהֵּ אָתַבְּאָנְמִים הַמְּבָּרִים אָתַ

בּטַבׁוּ הַמֵּנֵלְ: וְהַבְּּהַדְּּיִם וְכִּלְ מָּם הַאָּבֵּא הַמָּבְרִים בֵּין מְבִי יִשְׁבָּי וְמִבֵּי יִשְׁבִּי

לְמִּנְלֵ עַמְּמִנֹם נְלְבֵּׁבֵּׁמֵׁע עַאָּבְׁלְ מִבְּלִמֵּּו וֹפַּמְּׁם וְטִּנְטֵּׁע וִבְּלְטִׁם לְמִאִּּלְּלְ וֹנִטַּנִּוּ אִנִטִם בְּזֵּג אָנְבִּוּטָם וּבְּזֵּג

וְאָת־צִּדְקִּיְהוּ מֶלֵּךְּיִהוּדְׁה וְאָת־שִׂרִיוּ אָמֵן בְּיֵר אִיְבִיהָם וּבְיֵר מְבַקִּשֵׁי נַפִּשָׁם וּבְיַּר הֵיל מֶלֶךְ בְּבֶּל הִעּלִים מִעְּלִים:

הָנְוֹי מְצֵנְהׁ נָאָם־יְּהִנְׁה וַחֲשָׁבֹתִּים אָל־ הְעָּיִר הַזּאָת וְנִלְחֲמָוּ עָלֶּיה וּלְכָּהָוּ וְשְׁרָפְּהָ בְּאֵשׁ וְאָת־עָבֵי יְהוּדֶה אָתֵּו שְׁמְטָה מֵאֵין ישְׁבּ: (ב)

נְלְגִלְר חֻקּוֹת שְׁמָוִם נָאָרֶץ לֹא־שְׂמְחִי: גי:mxxx בור אַמַר יְהֹוְה אִם־לִא בְרִיתָּי יוֹמָם

ְנְרְחַמְּמִים: (פּ) אַבְּרָחָם יִשְּׁחָל וְיַעְּלָים אָלְ־זֶרַע אַבְרָחָם יִשְׁחָל וְיַעְּלָים אָלְ־זֶרַע אַמּיב)[לי אָשָׁיִרָּן מְשְׁלִים אָלְ־זֶרַע אַמּיב)[לי אָשָׁיִרָּן מְשְׁלִים אָלִים אָלְ־זֶרַעּ אָמִים מָאַים: (פּ)

The Haftarah is I Kings 5:26 - 6:13. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 - 10, and the Haftarah is the special Haftarah on page 231. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, read as before but combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 226. For Shabbat Zachor the maftir and haftarah are on page 233. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, the Maftir and haftarah are on page 226.

92:V

And the LORD gave Solomon wisdom, as He promised him; and there was peace between Hiram and Solomon; and they two made a league together.

And king Solomon raised a levy out of all Israel; and the levy was thirty thousand men.

ַנִיחֹנָה נְתַּן חְבְּמָה לִשִּׁלִמֹּה פַאֵּשָׁר הְבֶּר־לֻוֹ נִיְהֵי שִׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵּין שְׁלֹמֶה נִיְּבְרְתִּוּ בְּרָית שְׁנֵיהֵם:

ينير تيزك، שְלְמָה מָס מִבְּל־יִשְׂרָאֵל يיِהِ، הַפַּּס שְׁלְשָׁים אֶלֶף אָישׁ:

הפטרת תרומה

And he sent them to Lebanon, ten thousand a month by courses: a month they were in Lebanon, and two months at home; and Adonitam was over the levy.

And Solomon had threescore and ten thousand that there burdens, and fourscore thousand that were hewers in the mountains;

besides Solomon's chief officers that were over the work, three thousand and three hundred, who bore rule over the people that wrought in the work.

And the king commanded, and they quarried great stones, costly stones, to lay the foundation of the house with hewn stone.

And Solomon's builders and Hiram's builders and the Gebalites did fashion them, and prepared the timber and the stones to build the house.

And it came to pass in the four hundred and eightieth year after the children of Israel were come out of the land of Egypt, in the fourth year of Solomon's reign over Israel, in the month Ziv, which is the second month, that he began to build the house of the Load.

And the house which king Solomon built for the LORD, the length thereof was threescore cubits, and the breadth thereof twenty cubits, and the height thereof thirty cubits.

And the porch before the atemple of the house, twenty cubits was the length thereof, according to the breadth of the house, and ten cubits was the breadth thereof before the house.

And for the house he made windows broad within, and narrow without.

And against the wall of the house he built a side-structure round about, against the walls of the house round about, both of the temple and of bthe sanctuary; and he made side-chambers round about;

the nethermost story of the side-structure was five cubits broad, and the middle was six cubits broad, and the third was seven cubits broad; for on the outside he made rebatements in the wall of the house round about, that the beams should not have hold in the walls of the house.—

נישָׁלְחָם לְבְנֹוֹנָה עֲשָׁרֶת אֵלְפָּים בַּתֹדֶשׁ חֲלִיפֹּוֹת חֲדֶשׁ יִהְנָי בַּלְבָּנֹין שְׁנָים חֲדָשִׁים בְּבֵיתֻוֹ נַאֲדֹנִירֶם עַלְ־ הַמְּס: (ס)

ر וְיָהֵי לִשְׁלֹנְה שִׁבְעָים אָלֶף וֹשֵׂא סַבָּלְי יִשְׁא סַבָּלִי ישָׁמֹנִים אֶלֶף חֹצֵב בְּחֶר:

َ كُثِّه מִשֶּׁרִּ הַנִּצְּבָּים לִשֶּׁלִמִּה יִשְׁלָשׁ מֵאִיִּת הַרִּדֵּים בָּעָּׁם הַעָּשָּׁים נִשְּׁלָשׁ מֵאִיִּת הַרִּדֵּים בָּעָּׁם הַעַּשָּׂים

אַבְנְיִם יְקְרָיִם לְנַסָּת ְ אַבְנִים גְּרְלְוָם בּ נִיְצְּוֹ הַשְּׁמְבִּ וַנְסָּתְ אָבְנִים גָּרְלְוָם

לְבְׁלִנְעַ עַבְּׁנִע: (פּ) װְעַּיִּבְלְנְם נִּבְּנֵנִ עַמְּגָּנִם וְעַאָּבְנִנִם נִיִּפְׁסְׁבֵּנִי בִּינִּגִּ מִּלְמָּע יִבְיָנִּג עִוּעִיִּם

ייִתִי בִשְׁמוֹנָים שְׁנָּה וִּאַרְבָּע מֵאָוֹה שְׁנְּה בּשְׁנְּה הְרְבִישִׁיה בְּתָּבֶשׁ זִּי ְהִיא הַתָּבֶשׁ הַשְּׁנְּי הְרְבִישִׁיה בְּתָּבֶשׁ זִּי ְהִיא הַתָּבֶשׁ הַבְּיִת לִיהוָה:

ۣ ڔٟڽٙڿٙڔ۩ۼۣڛٛٛڎڿ۪ۮؙ۪ڎڽۿۣڕ۠؋؆ٚڟڎڒ؞ڹڗ۠ڎ ڛڛۊٷۿۺٷڄڿڎڔڽڛؙڗۣ؞ڡۦڔٟؠٙڿڎ ڹڛؚڂڛؚۊ؆ۿۣڎڿڹؿڔڎ:

ְּ וְהָאוּלִם עַל־פְּנֵי הֵיכָל הַבָּיִת עָשָׁרִים אַמָּהֹ אָרְבֹּוֹ עַל־פָּנֵי רַחַב הַבְּיִת עָשֶׁר בְאַמֶּה רְחְבִּוֹ עַל־פְּנֵי הַבֶּיִת:

וַיַּעַשׁ לַבְּוֹת חַלּוֹנֵי שְׁקְפָּים אַטּימִים:

ניָבׁן מּל־מִּיר הַבָּיִת (כ׳ יציע)[ק׳ יַצִּיעַ] סְבִּיב אָח־מִירָית הַבַּיִת סְבִּיב לְהַיבֶּל וְלְדְּבִיר וַיִּעַשׁ צְלְעִוֹת סְבָיב:

(כ׳ היציע)[ק׳ הַיָּצִּיעַ] הַמַּחָתֹּנְה חָמֵשׁ בְּשִּמֵּה רְחָבָּה וְהַמִּיכֹנָה שֵׁשׁ בְּצִּמָּה רְחַבְּׁה וְתַׁשֶּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּצַמָּה רְחִבָּה בִּי מִגְרָעוֹת נְתַּן לַבָּיִת סְבִיב חוּצְה לְבִלְתֵּי צֵּחָוֹ בְּקִירוֹת הַבֶּיִת:

הפטרת תצוה

For the house, when it was in building, was built of stone made ready at the quarry, and there was neither hammer nor axe nor any tool of iron heard in the house, while it was in building.—

The door for the clowest row of chambers was in the right side of the house and they went up by winding stairs into the middle row, and out of the middle into the third.

So he built the house, and finished it; and he covered in the house with planks of cedat over beams.

And he built the stories of the side-structure against all the house, each five cubits high; and they rested on the house with timber of cedar.

saying:

As for this house which thou art building, if thou wilt walk in My statutes, and execute Mine ordinances, and keep all My commandments to walk in them; then will I establish My word with thee, which I spoke unto David thy father;

in that I will dwell therein among the children of Israel, and will not forsake My people Israel.

נְאָׁמָת בַּבּוֹע בַּעִבְּנְעָו אָבּוְ-אָלְגִּי בַּבְּגְיִלְ לְאָ-וְתַּפְּׁלָנְע וְתַּוֹּבְנְוֹן כְּלְ-בָּלָּוְ בַּבְּנְיִלְ וְתַּפְּׁלֵנִת בְּעַבָּנִינִוּ אָבִּוֹ-אָלְמָּע מִפָּת וֹבִּוֹנִי

ניבן אָם־תַבָּיִם וּשְׁבַרְה ניִסְבַּּן אָם־
 תַבָּיִת נַבְים וּשְׁבַרְה בַּאַבְוַים:

ין נַיָּבֶן אָת־(כ׳ היצוע)[ק׳ הַיָּצִיעַ] עַל־ בְּל־הַבַּׁיִת הַעֵּשׁ אַמִּוֹת קוֹמָתִוֹ נַיֶּאֲחָוֹ אָת־הַבַּיִת בַּעַצֵי אֲרָזִים: (בּ)

בוליה דבריה מלישל מלים לאמר:

הַבַּׁיִת הַנָּה אֲשָׁר־אַמָּה בֹּנָה אָם־הֵּלֵּךְ ≈ בְּחָפֹתַיׁ נְאָת־מִשְׁפְּטֵי תַּעֲשֶׁה וְשֶׁמַרְתָּ אָת־בְּל־מִצְיֹתִי לְלֶבֶת בְּהָה וַהַקִּמֹתִי אָת־דְּבָרִיׁ אִמְּךְ אֲשֶׁר דִּבָּרְתִּי אֶל־דְּוָד אָבִיף:

אָטַבַּמְּמֵּג וֹמֶבְאֶבְ: (פּ) װּ וֹמֶּבֹּלִטָּג בּׁטַנְוַב בִּדְּג וֹמְבָאָב וֹלָאָ אָמֵּנְבַ

The Hastarah is Ezekiel 43:10 - 43:27. For Shabbat Zachor the mastir and hastarah are on 1882 23.

or:IIIJX

Thou, son of man, show the house to the house of Isach, that they may be ashamed of their iniquities; and let them measure accurately.

And if they be ashamed of all that they have done, make known unto them the form of the house, and the fashion thereof, and the goings out thereof, and the comings in thereof, and all the forms thereof, and all the ordinances thereof, and all the forms thereof, and all the laws thereof, and write it in their sight, that they may keep the and write it in their sight, that they may keep the whole form thereof, and all the ordinances thereof, and do them.

This is the law of the house: upon the top of the mountain the whole limit thereof round about shall be most holy. Behold, this is the law of the house.

אַמָּה בֶּן־אָדָׁם הַגֵּּד אָת־בֵּית־יִשְׂרָאֵל אָת־הַבַּׁיִת וִיפְלְטִּוּ מִעֲּיֹנִיתִּהָם וּמְדְרָוּ אָת־הְּבְּיִת:

וְאָם־נִכְלְמֵוּ מִבָּל אֲשֶׁר־עָשׁׁ צּוּרָת הַבְּיִת וּהְכוּנְמֹוֹ וּמוֹצְאָׁיו וּמוֹבְאָיו הְכְל־צּוּרֹמִוֹ וְאֵח בְּל־חָפִּתִיוֹ וְכָל־ צִירֹתָו וְכְל־חָמִהוֹ וְאֵח בְּל־חָפִתִיוֹ וְכְלִ־ לְצִינִיהָם וְיִשְׁמִי וְצִיתַ בְּלִ־חָפִי הְאָח־בְּלִ־חָמִתְיוֹ וְעְשָׁי

זאת מוֹרָת תַבָּוָת עַל־רָאִשׁ תְׁהָר בְּלִ גְּבְלֹוֹ סְבָּיב ו סְבִּיב לַּדָשׁ קְדָשִׁים הַנֵּה־ זְאֹת מּוֹרָת תַבְּיָת:

הפטרת תצוה

And these are the measures of the altar by cubits—the cubit is a cubit and a handbreadth: the bortom shall be a cubit, and the border thereof by the edge thereof round about a span; and this shall be the base of the altar.

And from the bottom upon the ground to the lower settle shall be two cubits, and the breadth one cubit; and from the lesser settle to the greater settle shall be four cubits, and the breadth a cubit.

And the hearth shall be four cubits; and from the hearth and upward there shall be four horns.

And the hearth shall be twelve cubits long by twelve broad, square in the four sides thereof.

And the settle shall be fourteen cubits long by fourteen broad in the four sides thereof; and the borter about; and the bottom thereof shall be a cubit about; and the steps thereof shall look toward the east.

And He said unto me: 'Son of man, thus saith the Lord God: These are the ordinances of the altar in the day when they shall make it, to offer burnt-offerings thereon, and to dash blood against it.

Thou shalt give to the priests the Levites that are of the seed of Zadok, who are near unto Me, to minister unto Me, saith the Lord GoD, a young bullock for a sin-offering.

And thou shalt take of the blood thereof, and put it on the four horns of it, and on the four corners of the settle, and upon the border round about; thus shalt thou purify it and make atonement for it.

Thou shalt also take the bullock of the sin-offering, and it shall be burnt in the appointed place of the house, without the sanctuary.

And on the second day thou shalt offer a he-goat without blemish for a sin-offering; and they shall purify the altar, as they did purify it with the bullock.

إيْمَةُ مَنْ بَهُ ثَمَ مَنَا شِاهِ أَنْ جَهُفُامَ هِفِمَ عَفِمَ إِنْ عَمَا إِنْ أَنْ مَهِفُمَ إِهُفِمَ "ثُمِدَ بَهِدَ" يُخَّنِّ فِهِيَّة وَجَدَدُ إِنِّ مَنِهُبُهُ إِنِّ الْهِد مِنْ إِنِّ ا

ۥڟڞ۫ڗ؆ۦڽۼؙڎ؇ۦ؆؎ڗڮؽڎۣؠڽۦڽ؈ؘڔڡڒڽ۬ؗڎ ڛؙۅؚڹڡۦٷۿڹؠۦڔڽؙ؈ٙڎۼۄۣڹؠۦڮڽڔ ۥڟڽڮؽڎؙۭڎ؞ۦڽڄٷڎ۪ؠ؞ٷڎ؞ۦڽڮؿڎ؞ ڽڋڎڗڿؗڎٚڮڄۅۣ؇ٷڎڎڔڽؙ؈ڎؠۼۄۣڎ؞

ַ נַפְּבְׁלְנִי אַבְּבֶּה נִמִּבְאָרִאִילִ)[לֻ נִמֶּבְאָנִיאָלַ] נִלְמָּבְּלְב נְתַבַּבְאָנִי אַבְבָּה

(כ׳ והאראיל)[ק׳ וְהָאָרִיאֵל] שְׁתֵּים עַשְּׁרֵה אָרֶף בִּשְׁתֵּים עַשְּׁרֵה רָחַב הבוּעַ אָל אַרְבָּעַה רְבָעֵיוּ:

וְחָעֵּזִלֶּח אַרְבָּע עָשָׁרֵח אָרֶף בְּאַרְבָּע עַשְּׁרֵה הְחַב אָל אַרְבָּעַה רְבָעָיִה וְחַגְּבּוּל סְבָּיב אוֹתְּה חַצָּי הְאַפָּׂה וְחַהֵּקּרְלְּהּ אַפְּּהֹ סְבִּיב וּטַעֲלֹחֵהוּ פְּנְוֹת קְדִים:

ַנֵּאִמֶּר אֵלֵי בֶּן־אָדְם כָּה אָמַר אֵדִּנֵי יֵהוֹה אֵלֶה הָפַּוֹת הַפִּוֹבׁ בְּיִם הַשְּׁשׁׁיֹתִּי לְהַשְּׁלְיִת שְּלְיִוֹ עִּילְה וְלִּוְרָק שְּׁלְיִי דְּם:

וְנְחַמָּה אֵל־הַפֹּהֲנִים תַלִּוֹיִּם אֵשָׁר הֵם מִנְּרַע צְּדִּוֹק תַקְּרֹבָים אֵלֵי נְאָם אֲדֹנֵי הֵהוָה לְשְׁרְתֵּנִי פָּר בָּן־בָּקָר לְחַמְּאת:

ڔٙڴؠٙؠ؈ؚ מڄڟڎ ٳڋڽۻؙٙڎ ٷڂ؆ڔڿؚڡ ۼڔڎۻڗٵڽڽڂ؆ڔڿ؇ڟڋۺڽڽڽڹڂ ٳڿٷڄۺڎ؞

ְּבְּמִפְּקָר תַבְּיִת מִחָוּץ לַמְּקְדֵּשׁ: בְּמִפְּקַר תַבְּיִת מִחָוּץ לַמְקְדֵּשׁ:

ײַ װְשְׁאֵנִ כַּפְּׁרֵ: לְטַמְּאֵע וְחָמָּאִן אָת־הַמִּוְבֶּתַ כַּאַמֶּר הַבְּיִּהַ הַמְּנִי תַּקְּרֵי מְתִּירַ מְתִּירַ

- When thou hast made an end of purifying it, thou shalt offer a young bullock without blemish, and a ram out of the flock without blemish.
- And thou shalt present them before the Lord, and they and they shall cast salt upon them, and they shall offer them up for a burnt-offering unto the Lord.
- Seven days shalt thou prepare every day a goat for a sin-offering; they shall also prepare a young bullock, and a ram out of the flock, without blemish.
- Seven days shall they make atonement for the altar and cleanse it; so shall they consecrate it.
- And when they have accomplished the days, it shall be that upon the eighth day, and forward, the priests shall make your burnt-offerings upon the altat, and your peace-offerings; and I will accept you, saith the Lord GoD.

- ַ פַּלְיִם וְאָוֹלְ מִוֹ_חַאֵּאְן מָמֶוּם: בְּכַּנְיִּקְךְּ מֵחַמָּאְ מַלְּרִילַ פָּר בָּוֹ־בְּצָּרִ
- יה וְהִקְּרַבְּתָּם לִפְּנֵי יְהְוָֹה וְהִשְׁלִּיכּוּ הַפֹּהַנִים עֲלִיהָם מֶּלִה וְהָעֵּלִוּ אִוֹתָם עֹלְה לִיהוָה:
- ימשנ: יפֿר בָּן־בָּקָר וְצִּיִל מִן־הַצִּאוֹ הָמִימִים שְׁבְעַּה יָמִים הַצְּשָׁה שְׁמִיר־הַשָּאַת לַיִּוֹם
- » אֶתְוּ וּמִלְאִׁוּ יָבֶוּ: אֶתְוּ וּמִלְאִוּ יָבֶוּ:
- ָוִיכַלִּוּ אָחִ־חַיָּמִִים (ס) וְחָיָדֹ בַּוֹּיִם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָח יַצֵּשׁׁוּ הַפֹּהַנָים עַלְ־ הַשְּׁמִינִי נְהָלְאָח יַצֵּשׁׁוּ הַפֹּהַנָים עַלִּ וְרְצָאִהִי אָהְכֶּם נְאָם צֵּדְנָי יֵהוְה: (ס)

TIEUTT Cr Australa is I Kings 18:1 - 18:39. On Shabbat Parah, read Mastir and Hastastal on page 236.

I:IIIVX

- And it came to pass after many days, that the word of the Lord came to Elijah, in the third year, saying: 'Go, show thyself unto Ahab, and I will send rain upon the land.'
- And Elijah went to show himself unto Ahab. And the famine was sore in Samaria.
- And Ahab called Obadiah, who was over the household.—Now Obadiah feared the Lord greatly;
- for it was so, when Jezebel cut off the prophets of the Lord, that Obadiah took a hundred prophets, and hid them fifty in a cave, and fed them with bread and water.—
- And Ahab said unto Obadish: 'Go through the land, unto all the springs of water, and unto all the brooks; peradventure we may find grass and save the horses and mules alive, that we lose not all the beasts.'

- וְטִבְאָב טִזְאַ בּאָמִבוּוּ: * נִגָּלִּבְּ אֵלְבְּטִּוּ לְיִיבַאִּוָּט אָלְ-אַטִאָּב
- ַ מַּאָב: בּבְּיֵׁט וְמְבַּבְיְנִינִי נִינֵע זְּנֵא אָּטַ וְׁנַזְּיַנִ נִּלֵּנָא אַנִאָּד אָלַ מְבַּבְּיֵנִינִי אָהָהַ מַּלַ
- וְיָהִי ְבְּהַבְּרֵיִת אִינִּבֶל אָת נְבִיאֵּי יִהְוָֹה וַיִּאָה עַבַּדְיְּהוּ מִאָּה נְבִיאִּים וְיַּחְבִּיאֵם הַמִּשִּׁים אִישׁ בַּמְּעְּרָה וְכִלְבְּלֶם לֵחֶם וְמֶיִם:
- رَّهُ עָר אַחְאָב אָל־עָּבִדְיִּהוּ בֵּוֹךְ בָּאָהֶץ אֶל-בְּלִ־עַּעְיֵנֵי תַּעִּים וָאֵל בְּלִ־תַּנְחָלִים אִּילַיוּ נְמְצָא חָצִיר וּנְחַיֶּה סָּוּס וָבֶּׁהָד וְלְוֹא נַבְּהִית מֵחַבְּהַמְּה:

הפטרת כי תשא

- So they divided the land between them to pass throughout it: Ahab went one way by himself, and Obadiah went another way by himself.
- And as Obadiah was in the way, behold, Elijah met him, and he knew him, and fell on his face, and said: 'Is it thou, my lord Elijah?'
- And he answered him: 'It is I; go, tell thy lord: Behold, Elijah is here.'
- And he said: 'Wherein have I sinned, that thou wouldest deliver thy servant into the hand of Ahab, to slay me?
- As the LORD thy God liveth, there is no nation or kingdom, whither my lord hath not sent to seek thee; and when they said: He is not here, he took an oath of the kingdom and nation, that they found thee not.
- And now thou sayest: Go, tell thy lord: Behold, Elijah is here.
- And it will come to pass, as soon as I am gone from thee, that the spirit of the Lord will carry thee whither I know not; and so when I come and tell Ahab, and he cannot find thee, he will say me; but I thy servant fear the Lord from my youth.
- Was it not told my lord what I did when Jezebel slew the prophets of the Lord, how I hid a hundred men of the Lord's prophets by fifty in a cave, and fed them with bread and water?
- And now thou sayest: Go, tell thy lord: Behold, Elijah is here; and he will slay me.
- And Elijah said: 'As the Lora of hosts liveth, before whom I stand, I will surely show myself unto him to-day.'
- So Obadiah went to meet Ahab, and told him; and Ahab went to meet Elijah.
- And it came to pass, when Ahab saw Elijah, that Ahab said unto him: 'Is it thou, thou troubler of Israel?'

- , ויִחַלְקוּ לְהָם אָתִּ הָאָרֶץ לִעֲּבָר בָּהִ צַּהְאָב הָלֵךְ בָּגָרֶךְ אָחָר לְבַרִּיּ וְעַבַּרְיָהִי הָלַךְ בְּגָרֶךְ אָחָר לְבַרִּיּי ייהי טְּרְנְהַנְּ הַּבְּרָה יְהַנּה אֶלִּיהִּ
- ر زرز، עָבַדְיְרוּל בַּגֶּׁבֶרְ וָתִּבָּר אֵלִּיָרוּ קקְרָאַתְּוּ וַיַּבְּרֵרוּלְ וַיִּפְּלִ עַל־פְּּנְיוּ וַיֵּאָמֶר הַאַּמְר זֶה אֲדֹנִי אֵלְיֶּרוּ:
- ، ניِאֹמֶר לֵוֹ אֲגִי לֵךְ אֱמָר לַאִדֹּנֵיףְ הִנָּה אֵלְיּהוּ:
- עבְּדְּדָּ בְּיַר־אַחָאָב לַהַמִּיהָנִי: 2 ניָאמֶר מָה חָמָאָה בְּהַמִּיהָנִי:
- ْתِיו יִחֹנָת אֵלֹהָיף אִם־יָשׁ-גָּוֹי וּמִמְלְכָּתֹ אַשֶּׁר לֹא־שָׁלָח אֲדֹנִי שָׁם לְבַּקָשָׁףְּ וְאָמִרִּה אָיִן וְהִשְׁבָּיעַ אָת־הַמַּמְלְכָּתֹ וְאָת־הַגְּוֹי כֵּי לָא יִמְצְּאֵכָּה:
- ןעַקָּה אַמָּה אַמָּר גַּוְּ אֵמָּר כַאִרֹנָיִרְּ בְּאִרֹנֶיִרִּיּ הַנְּה אַלְיֶּהוּ:
- ا يَضْهَا عُدَا هُمَا يُنْ مُؤْلِد الْمُعَادِّدِة ا يَضْهَا إِمْ عُضَدَ الْمُ يُطْعُهُ الْيَنْذِيْنِ الْمُهَا عُدًا هُمَا يُنْ طُعُ عُبُم فَجُعَنَا الْمُهَا عُدًا هُمَا يُنْ الْمُعَادِّدِةِ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ
- הַלְאִרהָגָּר לִאִרִּיִּ אָת אַשָּׁרִישְׁיִהִּי בְּהַרְּגִּאִינְּבֶלְ אָת נְבִיאֵי יִחֹנְה נְאַהָּר מְנְבִיאֵי יְחְנְׁה מֵאָה אִישׁ הַמִּשִּׁים הַמְשָּׁים אִישׁ בַּמְּעְרְׁה נְאַבַּלְבָּלֵם לֶחֶם נְמִים:
- ب بومِتر אِوِت אَوْد كِلَّه هِوْد كَامَارِيَةِ بَـوِت هِجُزِيَه نِيَدِيْدٍ: (ס)
- ניאטר אַליְּהוּ חַי יְהוָה צְּבְאוֹת אַטֶּר מְטָּרְהִי לְפְּנְיוּ כִּי הַיִּוֹם צִּרְאָה צִּלְיוּ:
- ײַבֶּלְדְּ שִׁהַאָּבְ לְקְּרָאִת אַלְיָּהִוּ: ײַבֶּלְדְּ שִּהְאָבְ לְקְּרָאִת אֵלְיָּהוּ:
- וִיְהֵי כִּרְאָוֹת אַהְאָב אָת־אֵלִּיְהִוּ וַיִּאִמֶּר אַהְאָב אֵלְיוּ הַאַּמָּה זֶה עֹבֶר יִשְׁרָאֵל:

And be answered: 'I have not troubled Israel; but thou, and thy father's house, in that ye have forsaken the commandments of the Lord, and thou hast followed the Baalim.

Mow therefore send, and gather to me all Israel unto mount Carmel, and the prophets of Baal four hundred and fifty, and the prophets of the Asherah four hundred, that eat at Jezebel's table.

And Ahab sent unto all the children of Israel, and gathered the prophets together unto mount Carmel.

And Elijsh came near unto all the people, and said: 'How long halt ye between two opinions' if the Lord De God, follow Him; but if Baal, follow him.' And the people answered him not a word.

Then said Elijah unto the people: 'I, even I only, am left a prophet of the LORD; but Baal's prophets are four hundred and fifty men.

Let them therefore give us two bullocks, and let them choose one bullock for themselves, and cut it in pieces, and lay it on the wood, and put no fire under; and I will dress the other bullock, and lay it on the wood, and put no fire under.

And call ye on the name of your god, and I will call on the name of the Loren; and the God that answereth by fire, let him be God.' And all the people answered and said: 'It is well spoken.'

And Elijah said unto the prophets of Baal: 'Choose you one bullock for yourselves, and dress it first, for ye are many; and call on the name of your god, but put no fire under.'

And they took the bullock which was given them, and they dressed it, and called on the name of Baal from morning even until noon, saying: 'O Baal, answer us.' But there was no voice, nor any that answered. And they danced in halting wise about the altar which was made.

" נְּאָמֶׁר לָאִ מְּלֵנְי צַּׁחֲׁבֵׁי, תַּבְּמֶּלְיִם: אַטְּׁטִי יִבֵּיִט אָבִיִּנְ בַּמְּזְּבְכָּם אָטַ מָּאָנָט נִּילְּטִי וַשְּׁלְּיִּ אַבְיִּנִּי אָטַרִיִּשְׁרָּ

אּוֹבַּׁה מֵאִיה אִבְיֵּי שֵׁלְחָן אִיזֶבֶּל: אַרְבַּּׁה מֵאִיה וַחַמִּשִּׁים וּנְבִּיאֵי הַבְּּעַּרִ יַּבְּרְמֵּלִי וְאָתִּינִם וּנְבִּיאֵי הַבְּעַּלִּ יַּנְשְׁהְיִּה אָלָה קְבָּרְיִּאָרִי אָבְיָּ

אָעַ_עַּנְּבְיּאִּיִם אָלְ_עַּר עַבָּּרְמֶלְ: נִיּמְלָע אַטְאָב בָּבְלִ בִּנִּ יִמְּבָאָלְ נִיּלַבָּּוֹ

אַבְבָּמַבְמָאִנְטַ נְעֵּמְהֵ אָנְהֵי אָנְהֵי זְבָּנְאַ לְּיִבְנְיִׁ לְבַבְּיִּ וּנְבִּיאָּנִ עַבְּהַּלְ נּגְאָמֶב אָלִנְּעִוּ אָלִבְעַהְׁ אָנְהַ וִּעַּהָּנִ

וִיִּמְנִי לְנִי שְׁנָיִם פְּרִים וִיִּבְחָרִי לָחָם הַפְּּר הָאָחָׁד וִינִּמְּחָהִי וִיִּשִּׁימִי עַלֹּ הָעֵצִּים וְאֵשׁ לְא יָשִׁימִי וַאָּנִי אָעֵשָׂהו אָת־הַפְּּר הָאָחָד וְנָהַתִּי עַל־הָעֵצִּים וְאֵשׁ לְא אְשְׂים:

ניאָמֶרְ בְּשֵׁם אֶלְהֵיכֶם וַאָּנִי אֵקְהָא בְאֵשׁ הָוּא הָאֵלְהָים נַיַּעָּן בְּלִהְנָת הְאָשׁ הַוּא הָאֵלְהָים נַיַּעָן בְּלִהְנָת

رْאُמֶר אֵלְיָּהוּ לְנְבִיאֵי הַבַּֿעַל בַּחֲרוּ לָבֶם הַפֶּר הָאָחָר נִעֲשָׁי רִאשׁנְּה בָּי אַמֶּם הְרַבָּים וְקַרְאוּ בְּשֵׁם אֵלֹהִיבֶּם וְאָשׁ לְא הְשְּׁימוּ:

הפטרת כי תשא

And it came to pass at noon, that Elijah mocked them, and said: 'Cry aloud; for he is a god; either he is musing, or he is gone aside, or he is in a journey, or peradventure he sleepeth, and must be awaked.'

And they cried aloud, and cut themselves after their manner with swords and lances, till the blood gushed out upon them.

And it was so, when midday was past, that they prophesied until the time of the offering off the evening offering; but their was neither voice, nor any to answer, nor any that regarded.

And Elijah said unto all the people: 'Come near unto him. And he repaired the altar of the Lord that was thrown down.

And Elijsh took twelve stones, according to the number of the tribes of the sons of Jacob, unto whom the word of the Lord came, saying: 'Israel shall be thy name.'

And with the stones he built an altar in the name of the Lore; and he made a trench about the altar, as great as would contain two measures of seed.

And he put the wood in order, and cut the bullock in pieces, and laid it on the wood.

And he said: 'Fill four jars with water, and pour it on the burnt-offering, and on the wood.' And he said: 'Do it the second time'; and they did it the second time'; and they did it the and they did it the third time';

And the water ran round about the altar; and he filled the trench also with water.

And it came to pass at the time of the offering of the evening offering, that Elijah the prophet came near, and said: 'O Lord, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, let it be known this day that Thou art God in Israel, and that I am Thy servant, and that I have done all these things at Thy word.

Hear me, O Lord, hear me, that this people may know that Thou, Lord, art God, for Thou didst turn their heart dackward.

אנלָ, זְאָּן נֻינֵא וֹנְצֵּלֵי: נְאָמֶר ְ צַרְאָּנ בְּקוּלְ-נָּדוִלְ בָּּיִ־צֵּלְנָים נִּאָמֶר ְ צַרְאָּנ בְקוּלִ-נָּדוִלְ בָּיִ־צֵּלְנָים

** בּהַבְבְנִע יִבְרָמְהַיִּם מַּרַשְּׁפְּהָם בּהַבְּנִע יִבְרָמְהַיִּם מַּרַשְּׁפְּהָם נִיִּקְרָאִי בְּקִנִע יִבְרָמְהִים

י זְיָהִי פַעֲּבָר הַשְּּהֵלִים וַיִּהְנִבְּאִי עָר לְעַלְוֹת הַמִּנְחָה וָאֵין־קִּוֹל וָאֵין־עֹנָה וְאֵין קֵשֶׁב:

، رَدْهُود هُرَّذِهِه كُرِّد رَبْدَهُم هُمَـٰذَبُود هُرَّد رَبْهُود چُرَّ بَهُمَ هُرُّد رَبْدَهُم هُمَـٰذَبُود بُدَيْد قِيْمُدُ

ויקַח אַליַּהוּ שָׁתַּיִם עַשְּׁבֵּהׁ אֲבָּנִים בְּמִסְפָּר שִׁבְּמֵי בְנֵי־יַעַּקִּב אֲשֶׁר הְיָָה הְבַר־יְּהְנָה אֵלִיוֹ לֵאמֹר יִשְׂרָאֵל יְהְנָה שְּׁמֵף:

ַ ַ ַ ַ נִּיְבְנָּה אָתַ־הְאָבְנִים מִּזְבָּה בְּשֵׁם יְהִיָּה בַּיְּמְשְׁ הְּשְׁלְה בְּבִיתִ סְאָתַיִם זֶּרַע סְבָּיִב לְמִּזְבְּחַ:

ניַשָּׁם עַּלְ־הָעַצְיִם: גַּיַשָּׁם עַלְ־הָעַצְיִם:

ניאָלָּר מִלְאָנ אַרְבָּעָּר כִּדִּים מָנִם וְיִאָּלָּר שִׁנִּ מַלְ־הַעַּלָּה וְעַלְ־הָעַּצִּים נִיּאָלֶּר שִׁנִּי נִישְׁנְּי נִיְאָלֶּר שַּׁלְשִׁי וּוְשְׁלְשִׁי

ײַ װֵלְכַּי עַמָּיִם סָבֵּיִב לַמִּוְּבָּתַ וָּלָם אָנַרַ װִלְכִּי תַמָּיִם סָבֵּיב לַמִּוְבָּתַ וָּלָם אָנַרַ

וּיָהֵיו בַּעֵּלָוֹת חַמִּנְחָׁת וַיּנִּשׁׁ אֵלִיָּהִי הַנְּבִיאַ וַיּאִמַר יְחִנָּה אֵלֹהֵי אַבְּרָחָם יִצְחַָק וִישִּׁרָאֵל וַהְּנִׁם יִנְּדִּע בִּי־אַמָּה אֵלֹהָים בִּיִשִּׁרָאֵל וַאֲנָי עַבְּגֵּדְ (כ׳ יבדבריך)[ק׳ יבְּדְבָרָה] עָשִׁיהִי אָת בְּלְתַּדְּבְרָים הְאֵלֶה:

עַנֵנִי יְהֹנְהֹ עַנֵנִי וְיֵרְעִיּ הָעָם הַנִּה בִּי־ אַמָּה יְהֹנָה הָאֵלֹהִים וְאַמָּה הַסִּבְּהָ אָת־ לְבֶּם אֲחֹרַנִּית:

הפטרת ויקהל

- Then the fire of the LORD fell, and consumed the burnt-offering, and the wood, and the stones, and the dust, and licked up the water that was in the trench.
- And when all the people saw it, they fell on their faces, and they said: 'The Lord, He is God; the Lord, He is God.'
- וִּמִפָּל אֵשׁ־יְּחֹנְח וַתְּאִכָּל אָת־חָעֹלָה וְאָת־חֲעֵצִּים וְאָת־הַאֲבָנִים וְאָת־חֵעָפָּר וְאָת־חַמָּים אֲשֶׁר־בַּהְעָּלָה לְחֵבָה:
- و נירָאַ בְּלִ־חָטָּׁם וֵיִפְּלִּוּ עַלִ־פְּנִיחָטִ ניַאַּמְרִוּ יְחֹנְתֹ תַּוּא תַאֱלֹהָׁים יְחֹנֶת תָוּא הַאֱלֹהֵים:

The Haftarah is I Kings 7:40 -7:50. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 -115, and the Haftarah is Los page 236. On Shabbat Parah, read Maftir and Haftarah on page 236. On Shabbat Haftarah is on page 240. Halparah, Maftir is Exodus 12:1 - 20, and the Haftarah is on page 240.

04:IIV

And Hiram made the pots, and the shovels, and the basins. So Hiram made an end of doing all the work that he wrought for king Solomon in the house of the Lore D:

the two pillars, and the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars; and the two networks to cover the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars;

- and the four hundred pomegranates for the two networks, two rows of pomegranates for each network, to cover the two bowls of the capitals that were upon the top of the pillars,
- and the ten bases, and the ten lavers on the bases;
- sea; sea, and the twelve oxen under the
- and the pots, and the shovels, and the basins; even all these vessels, which Hiram made for king Solomon, in the house of the Lord, were of burnished brass.
- In the plain of the Jordan did the king cast them, in the clay ground between Succoth and Sarethan
- And Solomon left all the vessels unweighed, because they were exceeding many; the weight of the brass could not be found out.

- ַנִיַּעַשׁ חִירֹוֹם אָת־חַכִּיּרוֹת וְאָת־חַנִּעָּים וְאָת־חַמִּוְרְאָוֹת וַיְכֵל חִירָם לְעֲשׁוֹת אָת־כְּל־חַמִּלְאִבְׁה אַשֶּׁר עְשָׂה לַמֵּלֶּך שְּלֹלָה בֵּית יְהְוְה:
- עַמָּדִים שְׁנַּיִם וְגָּלָה הַכֹּהָרָת אֲשֶׁר־עַלִּ רְאִשׁ הַעַּמּוּדִים שְׁתֵּיִם וְהַשְּׁבְּרָנִת שְׁתַּיִם לְכַסֹּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גָּלָּוֹת הַכֹּהָרֹת שֲשָׁר עַל־רָאִשׁ הָעַמּוּדִים:
- וְאָתִּדְרָוֹתִנִּים אַרְבָּע מֵאָוֹת לִשְׁבָרָת הַאָּהָת לְכַסֹּוֹת אָת־שָׁמֵי גָּלָּוֹת הַפֹּתָרֶת אֲשֶׁר עַל־פְּנִי הָעַמּוּהָים:
- וָאָת־הַמְּכֹנִיִת עָשֶׁר וָאָת־הַכִּיּרָת עַשְׂרֶה עַל־הַמְכֹנִית:
- ְּמְשְׁרְ מַּנְתְּ תַּיֶּם: מְשְׁרְ מַנְתַרְ תַּיֶּם:
- וּאָת־הַפִּירִוֹת וָאָת־הַיִּעִּים וָאָת־ הַמִּוְרְלִּוֹת וְאֵתֹ בְּל־הַבֵּלִים (כ׳ האהל)[ק׳ הְאֵׁלֶה] אֲשֶׁר עְשֶׂה הִיבֶם לְמֵלֶךְ שְׁלֹמָה בֵּית יְהְנְׁה נְחִשֶׁת מְמֹרֶם:
- בְאָבְמְׁע בֵּגוּ סְפְּנָע יִבָּגוּ צִּרְהֶוּ: בְּכְפָּר הַנְּרְבֵּוֹ יִצְקָם הַמְּלֵבְ בְּמִהְבָּרִי
- ק, וַיַּנָּח שְׁלְמֹהׁ אָת־בְּלִ־תַבֵּלִּים מֵרְבּ מְאָד מְאָד לְא נֶחְקַר מִשְׁקַל תַנְּחִשֶׁת:

הפטרת פקודי

And Solomon made all the vessels that were in the house of the LORD: the golden altar, and the table whereupon the showbread was, of gold;

and the candlesticks, five on the right side, and five on the left, before the Sanctuary, of pure gold; and the flowers, and the lamps, and the

and the cups, and the snuffers, and the basins, and the pans, and the fire-pans, of pure gold; and the hinges, both for the doors of the inner house, the most holy place, and for the doors of the house, that is, of the temple, of gold.

ַ יַיַעַשׁ שָׁלֹמֹה אֵח בְּלִ־הַבֵּלִּים אֲשֶׁר בֵּית יְהֹזְה אֲת מִזְבָּח הַזִּּהְׁב וְאֶת־תַשֶּׁלְחָוֹ אֲשֶׁר עָלְיִו לֶחֶם הַפְּנִים זָהֲב:

וְאָת־תַּמִּנֹרִוּת חָמֵּשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׁמָאִּיל לְפָנֵי תַּדְּבֶּיר זָתֲב סְגִּיר וְתַפְּּרַח וְתַּנֵּרָת וְתַמֶּלְסַחָיִם זָהֶב:

וְתַסִפּׁוֹת וְתַמִּזִמְרָוֹת וְתַמִּזִּקִיׁת וְתַכּפָּוֹת וְתַמַּחְתִּוֹת זְתֲב סְגִּוּר וְתַפֹּתֹוֹת לְדַלְתוֹת תַבָּוֹת תַפִּוִלִּי לְלַדֶּשׁ תַקְדִשִּׁים לְדַלְתֵּי תַבֵּוִת לַתִּיכֶל זְתֲב: (פ)

The Haftarah is I Kings 7:51 – 8:21. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 – 16, und not halfarah the special Haftarah on page 231. On Shabbat Parah, read Maftir and Haftarah on page 236. On Shabbat Haftarah is on page 240.

Haftodesh, Maftir is Exodus 12:1 – 20, and the Haftarah is on page 240.

ι:ΠΙV

Thus all the work that king Solomon wrought in the house of the Lord was finished. And Solomon brought in the things which David his father had dedicated, the silver, and the gold, and the vessels, and put them in the treasuries of the house of the Lorg.

Then Solomon assembled the elders of Israel, and all the heads of the tribes, the princes of the fathers' houses of the children of Israel, unto king Solomon in Jerusalem, to bring up the ark of the covenant of the Lord out of the city of David, which is Zion.

And all the men of Israel assembled themselves unto king Solomon at the feast, in the month. Ethanim, which is the seventh month.

And all the elders of Israel came, and the priests took up the ark.

And they brought up the ark of the Lord, and the tent of meeting, and all the holy vessels that were in the Tent; even these did the priests and the Levites bring up.

> ַ וִּהִשְׁלַם בְּלְ־חַמְּלְאִלָּח אֲשֵׁר עְשָׂר אָת־קַּדְשֵׁיו דְּוָד אָבִׁיו אָת־תַבֶּסֶף וָאָת־ הַּזְּחְבֹּ וְאָת־תַבֵּלִים נְתֵּן בְּאִצְּרָוֹת בֵּית יְתְּוְׁה: (פּ)

אָז יַקְהֵל שְׁלֹנִה אֶת־יִּקְנֵי יִשְׁרָאֵל אָת־ בְּל־רָאשִׁי תַּמַּטּוֹת נְשִׁיאֵי הָאָבׁוֹת לְבָנֵי יִשְׁרָאֵל אֶל־תַּמֶלְךּ שְׁלֹמָה יָרוּשְׁלָת הְתִּילְה אֶת־אֲרַוֹן בְּרִית־יְהְנָה מֵעִּיר הְיֵדְ הֵיא צִיְּוֹן:

ַ ַ ַ ַ יִּפְּׂטַקְּ אָּלְ הַעָּׁלָּ אָלְ הַּאָּ יִשְׂרָאָלְ בַּנְרַח הַאָּסָּנִים בָּחָג הַּיּא הַלְּהָשְׁ הַּאָּלִ הַ הַבְּיָרָה הָאָּסְׁיִּהְ הַּיִּלְּהָיִים בָּחָג הַיִּאָּ

ני באו לַלְ וּלְּדָרֵ וֹמְבִאָּלְ וּוֹמְאָנִ עַפְּעַוֹנִם אָני_הַאָּרְ וַלְּדָרִ וֹמְבִאָּלְ וּוֹמְאָנִ עַפְּעַוֹנִם

נימַלְּנְ אָטְם עַכְּעֵׁנִם נְעַלְנִיֶּם: נְאָּטַ-פְּלְ-פִלְיִּ עַפְּגַתְה אַאָּהַר בָּאָטַלְ נִיּמַלְנִּ אָטָם עַכְּעַנִים נְעָלִנִּם:

הפטרת פקודי

And king Solomon and all the congregation of Israel, that were assembled unto him, were with him before the ark, sacrificing sheep and oxen, that could not be told nor numbered for multitude.

And the priests brought in the ark of the covenant of the Lord unto its place, into the Sanctuary of the house, to the most holy place, even under the wings of the cherubim.

For the cherubim spread forth their wings over the place of the ark, and the cherubim covered ark and the staves

And the staves were so long that the ends of the staves were seen from the holy place, even before the Sanctuary; but they could not be seen without; and there they are unto this day.

There was nothing in the ark save the two tables of stone which Moses put there at Horeb, when the LORD made a covenant with the children of Israel when they came out of the land of Egypt.

And it came to pass, when the priests were come out of the holy place, that the cloud filled the house of the Lord,

so that the priests could not stand to minister by reason of the cloud, for the glory of the Lord filled the house of the Lord.

Then spoke Solomon: The Lord hath said that He would dwell in the thick darkness.

I have surely built Thee a house of habitation, A place for Thee to dwell in for ever.

And the king turned his face about, and blessed all the congregation of Israel; and all the congregation of Israel stood.

And he said: 'Blessed be the Lord, the God of Israel, who spoke with His mouth unto David my father, and hath with His hand fulfilled it, saying:

ڹڗڟۣڮ۫ڮ ڛؙڒڟٙٙٙؗڽۦڹڿ؆ۦڽ؈ؙڗۼڒٵ ۻێڿؚۺڞٷ؇ٳ؞ڿڿڎٷڽ ڗڎۼۣڗ؈ٷ؇ڎڿڿڎۼۼۣۊڎڋ ڗۿڿ؋؈ٷڿڎ

، ניָבָאוּ הַפֹהַנִּים אָת־אַרֹוֹן בְּרִית־יָהוָהִ אָל־מְּמֹוֹמָוֹ אָל־דְּבָיר תַבָּיִת אָל־לַּדָשׁ תַּמֶּדְשִׁים אָל־מַחַת בַּנְבֵּי תַכְּרוּבְים:

בְּי הַבְּרוּבִים פֹּרְטֵּיִם בְּנָבָּיִם צֵּלִ מְקִּים הָאָרְוּן וַיִּסְׁכּוּ הַבְּּרֶבָּים צֵּלִ הְאָרְוּן וְעַּלְּהַיִּ הְאָרְוּן וְעַּלְּהִי

וַיַּאֲרָׁכוּ הַבַּדִּיםׁ וַיֵּרָאוּ רָאשָׁי הַבַּדִּים מִן־הַמָּגשׁ עַל־פְּנֵי הַדְּבִּיר וָלָאׁ יֵרָאָוּ הַהָּוּצְה וַיֵּהְיוּ שְׁם עַּד הַיָּוֹם הַגֵּה:

אֵין בְּאָרוֹן רַׁק שְׁנֵי לְחָוֹת חָאֲבָּוִֹים אֲשֶׁר חִנָּח שֲׁם מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר בְּרָת יְחֹנְתׁ עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מְצְרֶיִם:

י נִיְהִי בְּצֵאת הַפְהַנִים מִּן־הַמְּּדֵשׁ וְהַמְּנֵן מְלֵא אֶת־בַּית יְהֹוֶה:

ְּיִלְאֵינְכְלָּוּ חַכִּחַנִּים לִמְּמָּר לְאָרֵת מִפְּנֵּי הְעְּנְוֹ כְּיִ מְלֵא כְּבוּד־יְּחְנָּה אָת־בָּית יְחְנְה: (פ)

چۆرچۈر بەركى بىزى خۇد دېھچار ت كارىخىن

מּנִלְמֶנֶם: בּּלִנִי בַּלְנִי, בָּנִי זִבְׁץ לְנַבְ מִבְנִוּ לְמִבְּטִּבִּיּ

ځتر نښتېخ نځر_ځتر نښتېر مهد: تهقد تغرڅك هدخېد تنځكد هد ځر_

לְאִמְּׁר בְּּלְּוּנְ אֵׁנִ דְּנְרֵ אֶבְׁי וּבְּיָרְוּ מִלְּא וּיָאִמֶּר בְּרָוּךְ אֵנְ דְּנָרְ אֶבְׁי וּבְּיָרְוּ מִלְּא וּיָאִמֶּר בִּרְוּךְ

הפטרת פקודי

Since the day that I brought forth My people Isrsel out of Egypt, I chose no city out of all the tribes of Isrsel to build a house, that My name might be there; but I chose David to be over My people Isrsel.

Now it was in the heart of David my father to build a house for the name of the Lord, the God of Israel.

But the LORD said unto David my father: Whereas it was in thy heart to build a house for My name, thou didst well that it was in thy heart,

nevertheless thou shalt not build the house, but thy son that shall come forth out of thy loins, he shall build the house for My name.

And the LORD hath established His word that He spoke; for I am risen up in the room of David my father, and sit on the throne of Israel, as the LORD promised, and have built the house for the name of the LORD, the God of Israel.

And there have I set a place for the ark, wherein is the covenant of the Lora, which He made with our fathers, when He brought them out of the land of Egypt.'

> מן־חַיּוֹם אֲשֶׁר חוֹצֵאִתִּי אָת־עַמֵּי אָת־ ישְׂרָאֵל´ מִמִּצְרַׁיִם לְא־בָחַרְחִּי בְעִּיר מִכּל שׁבְשֵי ישִׁרָאֵל לְבְנָוֹת בַּיִת לְחָיוֹת ישְׂרָאֵל:

לְמֶם יְהְוָה אֶלְהֵי יִמְּרָאֵל: מונה עם לכב דור אָבִי לִבְנִוּת בִּיִתּ

ניַאִּמֶר יְהנִה אָלִ־בְּנֵר אָבִּי יַעּן אֲשֶׁר הִיָה עִם־לְבָּבְוּ לִבְנָוֹת בָּיִת לִשְׁמֵּי הַטִּיבֹתְ בֵּי הָיֶה עִם־לְבָבֶוּ:

ַלְּמְּלֵּוּ: בְּנְךְ תַּיִּצֵא מִחֲלְבֶּּיִר תִּבָּיִת תַּבָּיִת הְלְמְּלֵּי:

ניָקָם יְהוְה אָת־דְּבָּרִוֹ אֲשֶׁר דִּבָּר נִאָּקָׁם מַחַתְ דְּוָׁד אָבִׁי נְאִשֵּׁבוּ עַל־פָּפָא יִשְׁרָאֵל בְאַשֶׁר דְבֶּר יְהוְה נָאָבָנָה חַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֶלֹהֵי יִשְׂרָאֵל:

בְּהוֹצִיאָוֹ אַהֶּם מַאָּרֶץ מִצְּרֵוֹן אֲשֶׁר שָׁה בְּרֵית יְהוֹיֵה אֲשֶׁר כְּרַתֹ עִם־אֲבֹהָיִנוּ מְאַרְיִּינִי יְהְוֹיִה אַשֶּׁר בְּרַתִּ עִם־אֲבֹהָיֵנוּ

מפטיר לשבת ראש חודש

Numbers 28:9-15

And on the sabbath day two he-lambs of the first year without blemish, and two tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, and the drink-offering thereof.

This is the burnt-offering of every sabbath, beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

And in your new moons ye shall present a burnt-offering unto the Lord: two young bullocks, and one ram, seven he-lambs of the first year without blemish;

and three tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for each bullock; and two tenth parts of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for the one ram;

and a several tenth part of fine flour mingled with oil for a meal-offering unto every lamb; for a burnt-offering of a sweet savour, an offering made by fire unto the Lord.

And their drink-offerings shall be half a hin for wine for a bullock, and the third part of a hin for the ram, and the fourth part of a hin for a lamb. This is the burnt-offering of every new moon throughout the months of the year.

And one he-goat for a sin-offering unto the Lord; it shall be offered beside the continual burnt-offering thereof.

הפטרת שבת ראש חודש

42-1:00 dsissl

Thus saith the LORD: The heaven is My throne, and the earth is My footstool; where is the that ye may build unto Me? And where is the place that may be My resting-place?

For all these things hath My hand made, and so all these things came to be, saith the Lora; but on this man will I look, even on him that is poor and of a contrite spirit, and trembleth at My word.

במדבר כ"ה:מישים"ו

וְנְסְבֶּת: (פּ) מַלְט שַבַּת בְּשַׁבַּתֵּוֹ עַל־עַלָּת הַמְּטָיר

نجرد عَنْ مِالِيَةِ مِنْ الْأَرْدِةِ مَرْاً خُرْدَالِيَّا هِلَّا جِيْدَ جِيْدَ ضِرْنَا الْغِرْدَ غُبَّا جِجَشِّات جِيْدَ ضِرِيَا ضِرِيْتِ الْعِرَانِ الْضِرَاثِيِّارَ فِضَادَدُت فِرَاء طِرَانِ الْاِيْدِانِيِّةً الْضِرَاثِيِّاتِ فِضِادَدُت فِرَاء طِرَانِ خِرَادِيِّاتِ

בשֶׁמֶן לַפֶּר הָאָחָר יִשְׁנֵי עֵשְׂרֹנִים סָלָּת מְנְחָת בְּלִּילֶּה בַשְּׁמֶן לְאַיִל הֶאָחֶר:

וְעִשְּׂרָוֹ עִשְּׁרִוֹן סְׁלֵת מִנְחָת בְּלִּילֵת בַשְּׁמֵן לַכֶּבָשׁ הָאָחָד עַלְתֹ הֵיחַ נִיחֹת אָשֶׁה לַיהְוָה:

™ װּשְלִישָׁת תַתֵּין לְאַּיִל וּרְבִישָּׁת תַתֵּין לְפֶבֶשׁ יְֵיִן וֹאָת עֹלָת חָהֵישׁ בְּחָדְשׁׁי לְחַדְשֵׁי תַשְּׁנְת:

ישְׁמִּר מִזִּים אֶתָר לְחַשָּׁאִת לִיהֹזִָר מַל־עַלָּת הַהְּמָיר יִשְּׁשֶׁה וָנִסְבְּוֹּ: (ס)

ישעיטו ק"ו:מ'–כ"ד

ְבֵּר אָמָר יְחִוֶּה תַשְּׁמָיִם כִּסְאָּי וְחָאָרֶץ הַרְם רַגְּלְי אֵי־זֶה בַּיִּת אֲשֶׁר מִּבְנִּר־לִי הַבְּי אָמֶר יְחְיֶּה הַשְּׁמָיִם בִּסְאָּי וְחָאֶרֶץ

ְּצֶׁלְ־צֵּׁלֶּה נְצֶּׁם יְהְוָּה נְצֶּלִ-זֶּה צַּבְּים בְּלִ-צֵּלֶה נְצֶם יְהְוָּה וְצֶלִ-זֶּה צַּבְּים צֶּלְ-עְּנְיִ נְצֶם יְהְוָּה וְצֶלְ-זֶּה צַּבְּים

LXVI:1

הפטרת שבת ראש חודש

He that killeth an ox is as if he slew a man, he that sacrificeth a lamb, as if he broke a dog's neck; He that offereth a meal-offering, as if he offered swine's blood; he that maketh a memorial-offering of frankincense, as if he blessed an idol; according as they have chosen their own ways, and their soul delighteth in their abominations;

Even so I will choose their mockings, And will bring their fears upon them; Because when I called, none did answer; When I spoke, they did not hear, But they did that which was evil in Mine not hear, But they did that which I delighted not.

Hear the word of the Lord, Ye that tremble at His word: Your brethren that have said: 'Let the Lord be glorified, That we may gaze upon your joy', But they shall be ashamed.

Hark! an uproar from the city, Hark! it cometh from the temple, Hark! the LORD rendereth recompense to His enemies.

Before she travailed, she brought forth; Before her pain came, She was delivered of a man-child.

Who hath heard such a thing? Who hath seen such things? Is a land born in one day? Is a nation brought forth at once? For as soon as Zion travailed, She brought forth her children.

Shall I bring to the birth, and not cause to bring forth? Saith the Lord; Saith thy God.

Rejoice ye with Jerusalem, And be glad with her, all ye that love her; Rejoice for joy with her, All ye that mourn for her;

That ye may suck, and be satisfied With the breast of her consolations; That ye may drink deeply with delight Of the abundance of her glory.

For thus saith the Lord: Behold, I will extend peace to her like a river. And the wealth of the nations like an overflowing stream, and ye shall suck thereof: Ye shall be borne upon the side, and shall be dandled upon the knees.

As one whom his mother comforteth, So will I comfort you; and ye shall be comforted in Jetusalem.

שׁוֹהֵט הַשִּׁוֹר מַבֶּה־אִּישׁ זוֹבֶחַ הַשָּׁרֹ עַּבֵף בֶּׁלֶב מַעַּלֶה מִנְחָהֹ דַּם־חֲזִּיר מַזְּבָיר לְבֹנָה מְבָבֵף אָּגֵן גַּם־הַמָּה בְּחַרוּ בְּדַרְבִיהָם וּבְשִׁקּוּצֵיהָם נַפְּשָׁם חְפֵּצְה:

ױַבֹאַמֶּׁר לְאַ_חַפַּּגִּטּׁי בָּחֲרוּ: (ס) װַבּּרְמִּי וְלְאָ מִּמָמִי וּיִּגְמִּי חַרָּתְ בָּמִּינְּי אָבָּיִא לְחָים יַמַּוֹ אַרָאָטִי וְאָיוֹ מִּיְּרָּי יִּבְּרָאָיִי אָבְחַר בְּחַמַּלְלֵיִים וּמִּיִּוּרִים

שׁמְעּנ[ּ] דְּבַר־יְחֹנֶה הַחֲבֵדִּים אָל־דְּבְרִוֹ אְמְרוּ אֲחֵולֶם שׁנְאֵילֶם מְנָדֵּילֶם לְמָעַן שְׁמִי יִכְבַּר יְחֹנֶה וְנָרְאָה בְשִׁמְחַהְכֶם וְתָם יֵבְשׁוּ:

מְּמִלְם יּמִיגַ מְמְּנֶב פֿוָבְ מִנֵינִבְיבְ פֿוָבְ יְבּוְּנֵבִי • • פֿוּבְ מִּאִנְלְ מִמְּנֶב פֿוּבְ מִנִינִבְיבְ

לְע וִׁיִמְלְּיִמְׁע זְּבֶּר: خُמָנִם טַּטִיל יָלְגָרֵה בְּמֶנִם יָבָוָא דַּבָּל

מִי־שָׁמַע בָּזֹאָת מָי רָאָהֹ בָּאֵכָׁה הַיָּיִחַל אָבָץִ בְּנִים אָחָׁד אִם־יִנְלֵד גִּיִּ פַעַם אָחָת בִּי־חֲלָה גַּם־יָלְדֶה צִיּיִּוֹ אָת־בְּנֵיהָ:

אָלְבְיֵּוֹנֵי: (ס) יִבְיָּגִי אִם אַנִּינִ יִּאָמָּר * בּאָנִר אַמִּבָּיר וְלָא אִנְלִיִר יִאָמָר

ۻٙڔؙۦڽڟڹۼڂۯۥؗ٦ۦ؋ػؚڔٮڹ ڿڔۦۼڽڿڹڽۺ؞ڣػڔڡ ڿڔۦؾڟڹۼڂۯۥ٦؞؋ػڔٮڹ

לְמָעַן מִינְאנִ וִּשְׁבַעְמָּם מִשָּׁר מַנְחָמֵיה לְמַעַן מְּמָצוּ וְהַהְעַנְּמָם מִזִּּיו כְּבוֹרֶה: (ס)

פִי־בָּהו אֲמָר יְהוֹּה הִנָנִי נֹמָה־אֵכֵּיהִ פְנָהָר שְׁלִּוֹם וּבְנַחַל שׁוֹמֵף פְבָוֹד גּוֹיָם וְינַקְמָם עַל־צַּד^י הִּנְּשֵׁאִּי וְעַל־בִּרְכֵּיִם הְשְׁעֲשֶׁעוּ:

אָנְטַמְלְם וּבִירְוּשְׁלְם הְנָתְתְּנִי כְאָישׁ אָשֶׁר אִמִּוֹ הְנָתְתָּנִי כֵּן אָנִכִּי

And when ye see this, your heart shall rejoice, and your bones shall flourish like young grass; and the hand of the Lord shall be known toward His servants, and He will have indignation against His enemies.

For, behold, the LORD will come in fire, And His chariots shall be like the whirlwind; to render His anger with fury, And His rebuke with flames of fire.

For by fire will the Lord contend, And by His sword with all flesh; And the slain of the Lord shall be many.

They that sanctify themselves and purify themselves to go unto the gardens, behind one in the midst, Eating swine's flesh, and the detestable thing, and the mouse, Shall be consumed together, saith the Load.

For I [know] their works and their thoughts; [the time] cometh, that I will gather all nations and tongues; and they shall come, and shall see My glory.

And I will work a sign among them, and I will send such as escape of them unto the nations, to Tarshish, Pul and Lud, that draw the bow, to Tubal and Javan, to the isles afar off, that have not heard My fame, neither have seen My glory, and they shall declare My glory among the nations.

And they shall bring all your brethren out of all the nations for an offering unto the Lord, upon horses, and in chariots, and in fitters, and upon mules, and upon swift beasts, to My holy mountain Jerusalem, saith the Lord, as the children of Israel bring their offering in a clean vessel into the house of the Lord.

And of them also will I take for the priests and for the Levites, saith the LORD.

For as the new heavens and the new earth, which I will make, shall remain before Me, saith the LORD, so shall your seed and your name remain.

And it shall come to pass, that from one new moon to another, and from one sabbath to another, shall all flesh come to worship before Me, Saith the Load.

ין וּרְאִיחָם וְשָׂשׁ לִבְּבֶׁם וִעַּצְמִוֹתִיכֶם פַּגֵשְׁא תִפְּרַחְנָח וְנִידְעָָּה יַד־יְחֹנְתֹ אָת־עַבְּיִי וְזְעָם אָת־אִּיְבֶיוּ: (ס)

פריהנה יְהוֹה בְּאֵשׁ יִבוֹא וְכַסּיפָּה מַרְפְבֹתָיו לְהַשְׁיב בְּחֵמָה אַפּֿוֹ וְנַעֲרָתִּי בְּלְהַבֵּי־אֵשׁ:

» בָּי בְּאֵשׁ יְהְוָה נִשְׁבָּׁשׁ יִּבְחַרְבִּיּ אָת־בְּל־בְּשָּׂר וְרַבִּיּ חַלְּלֵי יְהְוָה:

המקקדְשׁׁים וְהִמְּשַׁהֵרִׁים אֶלֹ־הַנּנֹּוֹת אַחָר (כ׳ אחד)[ק׳ אַחַת] בַּמְּנֶד אְּכְלֵי בְּשֵּׁר הַחַזִּיר וְהַשֶּׁקֵץ וְהָעַּכְבָּר יַחְדֵּוּ יָסֻפּוּ נְאָם־יְתְּוְה:

וְאָנִכִּי מִשְּׁשִׁיהָם יִמִּחִשְׁבָהִיהָם בָּאָָּה לְקַבֵּץ אָת־כְּל־הַגּוֹיָם וְהַלְּשָׁנִוֹת יַבָאִי יְרְאָי אָת־כְּבוֹדְי:

ْשְׁמִישָׁי בָּטָׁם אֵנִת וְשִׁלָּחָהַי מִחָם וּ בְּלִימִּים אֵלְ־תַּגּוֹיָם תַּרְשִׁישׁ פָּּוּלְ וְלָּגִּר מִשְׁבֵי קִשְׁת תְּבָלְ וְיָוֹן תָאִיֵּים תַּרְחִלִּים אָתּר לְאַ־שְׁמִיהַ אָת־פְּבוֹּדִיי וְתִּגִּירוּ אָת־פְּבוֹתָי בַּגּוֹיָם:

וְחֵבֵּיִאִּי אָת־כְּלְ־אֲחִיכֶם מִפְּלִּחֹגּוֹנָם מִנְחָָהוּ לִיהִוֹּה בַּסּילִים יִּבְבֶּרֶבְ וּבַצַּבָּׁים יּבַפְּרָדִיׁם יּבַכּרְכָּרִוֹת עַל חַר קְדְשֶׁי יְרוּשְׁלָם אָמָר יְחִוֹּה כַּאֲשֶׁר יָבִיאִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵלְ אָת־חַמִּנְחָָה בִּכְלִי טְּהְוֹר בֵּית יְהוְּה:

ְּהְנֶה: יְהְנֶה:

جِر حَهِٰشِر مَשْٰشِرَات مَٰחָדִשִּׁים וִהְאָׂהֵץ הַחַדְשְּׁה אֲשֶׁר אֲנֵי עֹשֶׁה עִמְּדִים לְפָּנֵי נְאֶם־יְהֹנְה בֵּן יַצְּמָר זַרְצָבֶם וְשִׁמְבֶם:

ְּלְפְּנֵי אֲמֶר יְרֹוֶבִיעׁ בְּקִרְבְּשֶׁר לְהִשְׁתַּחֲוֹתִ בְשִׁבַּתִּוֹ יְבַוֹּא כְלִ־בְּשֶׁר לְהִשְׁתַחֲוֹת -

And they shall go forth, and look Upon the carcasses of the men that have rebelled against Me; For their worm shall not die, Neither shall their fire be quenched; And they shall be an abhorring unto all flesh.

הפטרת שבת מחר חודש

1 Samuel 20:18-42

And Jonathan said unto him: 'To-morrow is the new moon; and thou wilt be missed, thy seat will be empty.

And in the third day thou shalt hide thyself well, and come to the place where thou didst hide thyself in the day of work, and shalt remain by the stone Ezel.

And I will shoot three arrows to the side-ward, as though I shot at a mark.

And, behold, I will send the lad: Go, find the arrows. If I say unto the lad: Behold, the arrows are on this side of thee; take them, and come; for there is peace to thee and no hurt, as the LORD liveth.

But if I say thus unto the boy: Behold, the arrows are beyond thee; go thy way; for the Lord hath sent thee away.

And as touching the matter which I and thou have spoken of, behold, the LORD is between me and thee for ever.

So David hid himself in the field; and when to new moon was come, the king sat him down to the meal to eat.

And the king sat upon his seat, as at other times, even upon the seat by the wall; and Jonathan stood up, and Abner sat by Saul's side; but David's place was empty.

Mevertheless Saul spoke not any thing that day; for he thought: 'Something hath befallen him, he is unclean; surely he is not clean.'

And it came to pass on the morrow after the new moon, which was the second day, that David's place was empty; and Saul said unto Jonathan his son: 'Wherefore cometh not the son of Jesse to the meal, neither yesterday, nor to-day?'

וְיָצְאָנּ וְרָאַנּ בְּפִּגָּרִ' הָאָנָשִׁים הַפֹּשָׁעָים בִּי בֵּי תֹוֹלִעְמְּם לֵאׁ הָטִנּת וָאִשָּׁם לַאׁ מִרִּ חִדשׁ בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר יהוה

שמוחל ח כי:י"ח–מ"ב

««אמר־לוֹ יְהוֹנָהָן מִחָר חֹֻבֶשׁ וָנִפְּלֵּדְהָּ פֵּי יִפְּקֵר מוֹשְׁבֶּף:

נאַנִּי שְׁלְשֶׁת הַחִצִּים צִּבְּּה אִנְהָה לְשָׁנְּח־לֶי לְמַטְּרֵה:

ָּוְהַבֵּהֹ אָשְׁלֵח אָתִּדְעַּנִירֵ לֵלְדִּ מְצָא אָתִדְהַהִּצִים אִם־אָמֹר אֹמָר לַנַּעַר הְנָּה הַהִּצִּיםו מִמְּךְ וָהַנָּה קָהָנִּוּוְבָּאָה בִּי־שְׁלִוֹם לְדְּ וְאֵין דְּבֶּר חַי־יְּהְוֶה:

וָאִם־כָּה אִמַרֹ לְמָּלֶם הִנָּה הַהִצִּים מִמְּךַ וְהֻלְאָה לֵבְ בָּי שִׁלַחַךַּ יְהַנְה:

ְיִתְיָּבְר אֲשֶׁר דִּבְּרְנִי אֲנָי וָאֶמָּה הִנָּה יְהְיָה בֵּינֵי וּבֵינְף עַר־עוֹלֶם: (ס)

ر؛ۄٙۄؚڔڎ ڋڕڎ ڿٷڽڋڔڔؿڔ؞ڽؗڎڽٷڎ ڽۊۭڿ؋ (ڎ؞؇؇)[۾؞ۼۣڂ] ڿۼۣڿڹڂ:

ريْשָׁב نَرَقْرَا وَלَ-مُنْשְׁבُنْ جِوِوْمَا جِوَوْمَا אָל־מּוֹשָׁבֵּ תַּמְּיֵר رַּיָּקָם יְתָוֹנְהָוֹ וַ יֵּשֶׁב אַבְנֵר מִצַּּד שְׁאָיִל וַיִּפְּקָד מָקִוֹם דְּוֶד: יְלֹא־דְבֶּר שְׁאָיִל מְאִימְה בַּיַּוֹם תַהְיִּא

ְּכֵּא שְׁהְוֹר: (ס) בְּי אְשָׁר ְ מִקְרֶה הִיּא בִּלְתָּי שְׁהָוֹר הִיּא בְּי־לְא שְׁהְוֹר: (ס)

וִיְהִי מִמְּחֵבֻת חַהֹדֶשׁ חַשִּׁנִּי וַיִּפְּקָד מְקִּוֹם דְּיָדְ (פּ) וַיְּאִמֶּר שָׁאִּרִּ אֶלְ־יְהוֹנְתֵּן בְּנֹוֹ מַדִּיִּעַ לֹאִ־בָּא בֶּן־יִשָׁי נַם־הְמָוֹל נַם־חַיּוֹם אֶלְ־חַלְּחֶם:

And Jonathan answered Saul: 'David earnestly asked leave of me to go to Beth-lehem;

and he said: Let me go, I pray thee; for our family hath a sacrifice in the city; and my brother, he favour in thine eyes, let me get away, I pray thee, and see my brethren. Therefore he is not come anto the king's table.

Then Saul's anger was kindled against Jonathan, and he said unto him: 'Thou son of perverse rebellion, do not I know that thou hast chosen the son of Jesse to thine own shame, and unto the shame of thy mother's nakedness?

For as long as the son of Jesse liveth upon the earth, thou shalt not be established, nor thy kingdom. Wherefore now send and fetch him unto me, for he deserveth to die.

And Jonathan answered Saul his father, and said unto him: 'Wherefore should he be put to death? what hath he done?'

And Saul cast his spear at him to smite him; whereby Jonathan knew that it was determined of his father to put David to death.

So Jonathan arose from the table in fierce anger, and did eat no food the second day of the month; for he was grieved for David, and because his father had put him to shame.

And it came to pass in the morning, that Jonathan went out into the field at the time appointed with David, and a little lad with him.

And he said unto his lad: 'Run, find now the arrows which I shoot.' And as the lad ran, he shot an arrow beyond him.

And when the lad was come to the place of the arrow which Jonathan had shot, Jonathan cried after the lad, and said: 'Is not the arrow beyond thee?'

And Jonathan cried after the lad: 'Make speed, hasten, stay not.' And Jonathan's lad gathered up the arrows, and came to his master.

בְּנֶר מֵמְמֶּנֵי מִּרְ־בָּנִת לְטִׁם: ניַעוּ יְהִאָּל נִשְׁאָל נִשְׁאָל נִשְׁאָל

ַנְּאִמֶּר שַׁלְחֵנִי נְאָ בֵּי זֶּבַחֹ מִשְׁפְּחָָר אַם־מָצָאִתִּי חֵן בְּעֵינֶּיךְ אָמֶּלְטָּה נָּא אָם־מָצָאִתִּי חֵן בְּעֵינֶּיךְ אָמֶּלְטָּה נָּא אָל־שָׁלְחַן חַמֶּלְרִּי (ס)

ַנְיָחַר־אָּף שָׁאִּוּל בִּיחָוֹנְהָוּ וַיָּאִמֶּר בּי־בֹחָר אַמָּה לְבֶּן־יִשִּׁי לְבָּשְׁהָּוּ הְלְבָשֶׁת עֶרְוָת אָמֶּוּ:

جِر چِל־הַיָּמִים אֵּשֶׁר چָן־יִשִּׁי תַּי עַל־הְאָדַמְּה לְא הִכִּוֹן אַתֲּה וּמֵלְכוּתָוְד הְוּא: (ס)

≈ ניַעַן יְהַוֹּנִהְן אָת־שָׁאִּיל אָבָיִי ניַּאמָר אֵלֶיִי לְמָּה יימָת מֶה עָשֶׂה:

לְטַׁמָּנִע אָּטַ_בִּנְע: (ס) נּנְבַתְ יְתַּוֹּלְיִלְ כִּי_כַּלְעַ תַּגִּא מָמָּם אַבְּנִוּ בְּמָׁכְ אֵאַנִּק אָטַ-תַּטַׁדָּנִע תַּלְנִוּ לְתַכִּעַוּ

נְיָּבְׁם יְהִיֹּנְתָּן מֵעָם תַשִּׁלְחָוֹ בְּחֲרִי־אֵּף וְלְא־אָכַל בְּיוֹם־תַחָּדֶשׁ תַשָּׁנִי לֶחָם כָּי נִיְקְם יְהִיּנְתְּ בְּיִּהְם תַּשְּׁלְחֵוֹ בְּתְּרִי: (ס)

לְמִוְתָּׁר בִּנְצִׁי וְנָתָּר לַמָּן מִּמָּי: נְיָנֵי בַּבַּלֵּר נִיֵּצֵא יִרוֹנָיָוֹ רַמָּבָרִי

וֵיֵאׁמֶר לְנְעֲרֹוֹ רָׁץ מְצֵא נָאׁ אָת־תַּחִצִּׁים אַשֶּׁר אָנֹכֶי מוֹנֶה חַנַּעַר לָץ וְחוּא־יָרֶה תַחֵצִי לְתַעְּבְרְוֹ:

ַנְּבָאׁ חַנַּעַרֹ עַּד־מְקַוֹם חַהֵּצִי אֲשֶׁר יָדֶר יְחֹנְּתָן נַיִּקְרָׁא יְחֹנְהָוֹ אַחֲבֵי חַנַּעַר נַיּאָמֶר הֲלִוֹא תַהֵצִי מִמֶּךְ נָהֶלְאָה:

ַנִּקָרֶא יְהְוֹנְהָן אַחֲרֵי הַנִּּעַר מְהַרָּה הִישָּׁה אַל־תַּעֲּמָר נִיְלַמֶּט נַעַּר יְהְוֹנְהָן אָת־(כ׳ החצי)[ק׳ תַּחִצִּים] נַיָּרָא אֵל־אַדְנֵיו:

הפטרת פרשת שקלים

- But the lad knew not any thing; only Jonathan and David knew the matter.
- And Jonathan gave his weapons unto his lad, and said unto him: 'Go, carry them to the city.'
- And as soon as the lad was gone, David atose out of a place toward the South, and fell on his face to the ground, and bowed down three times; and they kissed one another, and wept one with another, until David exceeded.
- And Jonathan said to David: 'Go in peace, foresmuch as we have sworn both of us in the name of the Lord, saying: The Lord shall be between me and thee, and Between my seed and thy seed, for ever.'

- ְּנְבְוֹּבְ יֶּבְעֵּ אֵתְּבִיבְּרֵּ: (ס)
- ۰۰ ניתן יחונקן אָח־בֵּלִיו אָל־תַנַעַר אַשֶׁר־לְוֹ וַיַּאִמֶר לֹוֹ לֵךְ חָבֵיא חָעָיר: הנייר הא יהיה הח מאציל הגיה ניפּל
- תَوْעِר בָּאֵ וְדִוֹד קָם מִאֵצֶל תַנָּבְר וַיִּפֹּל לְאַפֵּיו אָרִצְּה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלָשׁ פִּעְמִים וַיִּשְׁקַוּו אַישׁ אָת־דַעָּהוּ וַיִּבְכוּ אַישׁ אָת־בַעָּהוּ עַד־דָּוָד הִגְּדִּיל:
- וּנְאַמֶּר יְחוֹנְתֵּן לְדָוָר בְּשֵׁם יְחוִֹת לֵאמֶר יְחְנְׁה יִהְנֶחוּ בִּינֵי הְבֵּינָף וּבָּין זַרְעָּי וּבֶּין יִחְנְה יִהְנֶחוּ בִּינֵי וּבִינָף וּבָין זַרְעָּי וּבֵּין זַרְעָּף עַּד־עוֹלֶם: (פ)

TRE Maftir for Parashat Shekalim is Exodes Shekalim is Exodes 30 Tales Maftir for Parashat Shekalim is Exodes 30 Tales Maftir

II Kings 12:1-17

- Jehoash was seven years old when he began to reign.
- In the seventh year of Jehu began Jehoash to reign; and he reigned forty years in Jerusalem; and his mother's name was Zibiah of Beer-sheba.
- And Jehoash did that which was right in the eyes of the Lord all his days wherein Jehoiada the priest instructed him.
- Howbeit the high places were not taken away; the people still sacrificed and offered in the high
- And Jehoash said to the priests: 'All the money of the hallowed things that is brought into the house of the Lore, in current money, the money of the persons for whom each man is rated, all the money that cometh into any man's heart to bring into the house of the Lore,
- let the priests take it to them, every man from him that bestoweth it upon him; and they shall repair the breaches of the house, wheresoever any breach shall be found.
- But it was so, that in the three and twentieth year of king Jehoash the priests had not repaired the breaches of the house.

מלכים ב י"ב:ח'–י"ו

- ב בוג בוֹבְמָבֹת מִּנִים וֹבִינִאָּמִ בֹּמִלְכִי: (בּ)
- אִמְוּ גִּבְינִׁי מִבְּאִׁר מֶבְרֵּ נִאַּנְבְּמִּנִם מִּלְּיִ מִּכְנְיַ בִּּנְרִיּמִּלְםׁ נִמִּם בִּמִּנִּע_מִּבִּמ לִנִינִּאִ מִלְנַ נִּעִיּאִָמִּ
- ניַּעַשׁ יְהוֹאֲשׁ הַיִּשְּׁר בְּעִינֵי יְהוֹהָה בְּל־נְמָיוּ אֲשֶׁר הוֹרְהוּ יְהוֹיָדֶע הַכֹּהֵן:
- ָ רָק הַבְּמִוֹת לֹא־סָרוּ עָּוֹד הָעָָם מְזַבְּחָים וְמְקַשְּׁרֵים בַּבְּמְוֹת:
- וּאמָר יְהוֹאָשׁ אָל־הַבֹּהָנִּים בֹּל בָּסָף הַקַּדְשִׁים אֲשָׁר־יּנְבָא בִית־יְהוָהֹ בָּסָף עּוֹבֶר אִישׁ בָּסָף נַפְּשִׁיִּת עָּרְבָּוֹ כְּלַ־בָּסָף אֲשֶׁר יַעַּלֶהׁ עַל לֶב־אִּישׁ לְהָבֶיא בָּית יְהְוְה:
- ، יקּחָוּ לְהָם תַּבְּהַנִּים אָישׁ מֵאַת מַבְּרִוּ וְהַם יְחַוְּקוּ אֶת־בָּהֶל תַּבָּוֹת לְבָּל אֲשֶׁר־יִמְּצֵא שֶׁם בָּדֶל: (פ)
- וּיְהִי בִּשְׁנָּת עַשְׁרֵיִם וְשִׁלָּשׁ שְׁנָה לַמֵּלֵרְ יְהוֹאָשׁ לֹא־חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים אָת־בָּגֶל הַבְּיִת:

Then king Jehossh called for Jehoisda the priest, and for the other priests, and said unto them: 'Why repair ye not the breaches of the house? now therefore take no longer money from them that bestow it upon you, but deliver it for the breaches of the house.'

And the priests consented that they should take no longer money from the people, neither repair the breaches of the house.

And Jehoisda the priest took a chest, and bored a hole in the lid of it, and set it beside the altar, on the right side as one cometh into the house of the LORD; and the priests that kept the threshold put therein all the money that was brought into the house of the LORD.

And it was so, when they saw that there was much money in the chest, that the king's scribe and the high priest came up, and they put up in bags and counted the money that was found in the house of the LORD.

And they gave the money that was weighed out into the hands of them that did the work, that had the oversight of the house of the Lor, and they paid it out to the carpenters and the builders, that wrought upon the house of the Lor,

and to the masons and the hewers of stone, and for buying timber and hewn stone to repair the breaches of the house of the Lord, and for all that was laid out for the house to repair it.

But there were not made for the house of the LORD cups of silver, snuffers, basins, trumpers, any vessels of silver, of the money that was brought into the house of the LORD;

for they gave that to them that did the work, and repaired therewith the house of the Lord.

Moreover they reckoned not with the men, into whose hand they delivered the money to give to them that did the work; for they dealt faithfully.

The forfeit money, and the sin money, was not brought into the house of the LORD; it was the priests.

ַנּיקְרָאֹ תַמָּלֶךְ יְחִוּאִָשׁ לִיחִיָּדֶע תַּכְּתַלְ וְלַבְּתַּנְיִם יַיִּאִמֶּר אַלֵּהָם מַדְּיִּעַ אֵינְבֶּם מְתַּיְּקִים אָת־בָּדֶל תַבְּיִת בְּי־לְבֶּדֶל תַבָּיִת מִּתְּנְהִיּ

, ניאָתי הַפֹּהַנִיִם לְבִלְמָי קַחַת־כָּּטֶרִּ מֵאֵת הָעָּם וּלְבִלְתָּי חַזָּק אָת־בָּדֶק הַבְּיָת:

ויִהִי פִּרְאֹוֹלְם פִי־תַב חַפֶּסָף בָּאָרִוֹן וַיַּעָל סֹפֵּר חַמֶּלֶף וְחַפֹּתֵוְ חַנְּדִּוֹל וַיָּצְׂרוּ וַיִּמְנְּי אָת־חַכֶּסֶף חַנִּמְצָא בֵית־יְחֹנֶה:

וְנְחָנִי אָת־תַבֶּסָף תַמָּתָבָּן עַל־(כ׳ יד)[ק׳ יְדִין עַשֵּׁי תַמָּלָאלָה (כ׳ הפקרים)[ק׳ תַמָּפְקָדִים] בֵּית יְהֹזָה נִינּצִיאָׁהוּ לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים הָעַשֶּׁים בַּית יְהֹזֶה:

וְלֵּגְדְרִיםׁ וּלְחִצְבֵּיִ חָאָבָן וְלִקְנִוֹת פֵּית־יְחְנָׁת וּלְבָּל אֲשֶׁר־יֵצֵא עַּל־חַבָּיִת לְחָזְקְת:

אַדְּ לֹאִ יַעְשָׁה בֵּיִת יְחִנָּה סִפִּוֹת בֶּטָרִ מִזַּמָרַוֹת מִזְּרָקוֹת חַצַּצִּרְוֹת בְּלִ־בָּלֵי זָהָב וּכְלִי־בָסֶף מִן־חַבֶּסֶף חַמּוּבָא בֵית־יְחֵנֶה:

בִּי־לְעֹשֵׁי חַמִּלְאבֶּה יִתְּנָהוּ וְחִוְּקוּ־בִּוֹ אָת־בֵּית יְהוְה:

וְלֵאׁ וְחַשְּׁבֵּוּ אָת־הַאֲנִשִּׁים אֲשֶׁר וִהָּנִּ אָת־הַכֶּּסֶּרְ עַל־יָדְׁם לָהָת לְעַשֵּׁי הַמְּלְאַבְת בָּי בֶּאֵמְנָה הָם עַשְּׁים:

ָּבְּסֶרְ אֲשָׁםׁ וְבָסֶרְ חַמְאֹנִת לָא יּיבָא בֵּיתּ יְחְיְְת לַכֹּהֲנִים יְהְיְּיּ: (פ)

SΙ

מפטיר לפרשת זכור

Deuteronomy 25:17-19

Remember what Amalek did unto thee by the way as ye came forth out of Egypt;

how he met thee by the way, and smote the hindmost of thee, all that were enfeebled in thy rear, when thou wast faint and weary, and he feared not God.

Therefore it shall be, when the LORD thy God hath given thee rest from all thine enemies round about, in the land which the LORD thy God giveth thee for an inheritance to possess it, that thou shalt blot out the remembrance of Amalek from under heaven; thou shalt not forget.

REUFR EFUR ICIF

I Samuel 15:2-34

γ:ΛΧ

Thus saith the LORD of hosts: I remember that which Amalek did to Israel, how he set himself against him in the way, when he came up out of Egypt.

Now go and smite Amalek, and utterly destroy all that they have, and spare them not, but slay both man and woman, infant and suckling, ox and sheep, camel and ass.'.

And Saul summoned the people, and numbered them in Telaim, two hundred thousand footmen, and ten thousand men of Judah.

And Saul came to the city of Amalek, and lay in wait in the valley.

And Saul said unto the Kenites: 'Go, depart, get you down from among the Amalekites, lest I destroy you with them; for ye showed kindness to all the children of Israel, when they came up out of Egypt.' So the Kenites departed from among the Amalekites.

And Saul smore the Amalekites, from Havilah as thou goest to Shur, that is in front of Egypt.

727'0 C"7:1"1-1"d

 \dot{c} בּגאטַכֿם מַמַּגָּבָנִם: \dot{c} בּגאַטַבֿם מַמַּגַבָּנִם: \dot{c} בּגַבַבַּ

וְהַנְׁה בְּהָנֵיה יְהֹנָה אֱלֹהֵיף לִּלְּי •• מִפְּלֹ-אִיבֶׁיף מִפְּבִיב בָּאָּהֶץ אַשֶּׁר יְהֹנְה־אֱלֹהֶיף נֹהֵן לְךָּ נַחֲלָה לְרִשְׁמְּׁה הִמְּהֵר אֵת־זֵבֶר עַמְלֵל מִהָּחַת הַשְּׁמָיִם לֹא הִשְּׁבְּח: (פ)

שמואל א מ"ו: ב"-ל"ר בְּה אָטַר יְהֹנָה צְבְאִׁוֹח פְּלֵּדְהִי אָת אַשֶּר־עְשָׁה עַמְלָק לְיִשְׁרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂם לוֹ בַּנֶּלְהָּדְ בַּעֲלֹהֻוֹ מִמִּצְרֶיִם:

עַּמְּדִׁ לֵךְ וָהִבִּיִּלָּה אָת־עַּמָלֵל הַהְהַלֵּל עָלְיִׁ וְהַמַמְּה מַאֵּישׁ עַד־אִּשָּׁר מַהְמָל עָלְיִ וְהַמַמְּה מֵאֵישׁ עַד־אִשָּׁר מַעַלְלְנְעַד־יוֹנְק מִשָּׁוֹר וְעַד־שֶּׁה מִנְּמֶל וְעַד־הַמְוֹר: (ס)

* זְּלְפָּׁנִם אָט_אָנְהָ אָט_טַהָּם זְּיִּפְּׁלָבִים בּמִּלְאָנִם מָאַנִּנִם אָלְלָּב וֹנִּלְיָ, וֹהְּמָּנִנִי אָלְפָּנִם אָט_אָנִהָ אָט_טַהָּם זְיִּפְּׁלִבִּם

בּנְּטַל: , ניָבָא שָׁאָוּל עַר־עָיר עַמְלֵלָ ניָהֶב

וַ ַּאִמֶּר שָׁאַּרִל אֵל־חַקֵּינִי לְכֵּוֶ סָׁרוּ רְדִּוּ מְמִּיתֵּה חַסָּר מִם־בְּלִ־בָּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵלְתָּם מִמִּצְרָיִם וַיָּסָר קִינָי יִשְׂרָאֵל עַמְלְק:

ייור אַשָּׁר עַל־פְּנֵי מִצְרֵים: שור אַשֶּׁר עַל־פְּנֵי מִצְרֵים:

- And he took Agag the king of the Amalekites alive, and utterly destroyed all the people with the edge of the sword.
- But Saul and the people spared Agag, and the best of the sheep, and of the oxen, even the young of the second birth, and the lambs, and all that was good, and would not utterly destroy them; but every thing that was of no account and feeble, that they destroyed utterly.
- Then came the word of the LORD unto Samuel, saying:
- It repenteth Me that I have set up Saul to be king; for he is turned back from following Me, and it partormed My commandments. And it grieved Samuel; and he cried unto the LORD all night.
- And Samuel rose early to meet Saul in the morning; and it was told Samuel, saying: 'Saul came to Carmel, and, behold, he is setting him up a monument, and is gone about, and passed on, and gone down to Gilgal.'
- And Samuel came to Saul; and Saul said unto him: 'Blessed be thou of the Lord;' I have performed the commandment of the Lord.'
- And Samuel said: 'What meaneth then this bleating of the sheep in mine ears, and the lowing of the oxen which I hear?'
- And Saul said: 'They have brought them from the Amalekites, for the people spared the best of the sheep and of the oxen, to sacrifice unto the LORD thy God; and the rest we have utterly destroyed.'
- Then Samuel said unto Saul: 'Stay, and I will tell thee what the LORD hath said to me this night.' And he said unto him: 'Say on.'
- And Samuel said: 'Though thou be little in thine own sight, art thou not head of the tribes of Israel? And the Lord anointed thee king over Israel;
- and the LORD sent thee on a journey, and said: Go and utterly destroy the sinners the Amalekites, and fight against them until they be consumed.

- زאָת־בְּלְ־הַעָּם הָהֵרֵים לְפִּי־חֲרֶב: ניִהְפָּשׁׁ אָת־אָגַנִּ מֶלֶּדְ־צִּמְלֻלִּ חָיִ
- ניַחְמֹל שְׁאִנּל וְחַשְׁם עַל אַנְג וַעַל מֵישָׁב
 תַצּאֹן וְחַבְּקְׁר וְחַמִּשְׁנָים וַעַל חַהַרִימָם וְעַל הַהַּרִימָם יְמָה הַחַרִימָם בּילִא אָבְוּ חַחַרִימָם הָכָל הַפְּל וְחַמִּלְאבֶּה וְמִבְזָה וְנְמֶס אֹמָה הַחַרִימָם
- סו נְיְהְיִּ בְּבַרְיִּהְלֵּהְ אֶּלְ־שְׁמִוּאֶלְ לֵאִלְוּר:
- ַנִיַּמִּטִּי בְּי־הִמְּלֵרָי אָת־שְׁאִּיל לְמֶׁלֵך בִּי־שְׁבֹ מֵאַחֲרַי וְאָת־דְּבָרָי לֵאׁ תַקִּים בְּלִ-תַּלְּיְלְתִּי בְּלִ-תַּלְיְלְתֵּי

- לאַנְגָי נַבַּנְבְ עַבַּבְּבְר אַמֶּר אַנְבָי מְמֵהַ
 נַיִּאְמֶר מְּמִנּאְבְ נַמֶּר לַנְבְ_עַבָּאָן עַנָּרְר
- וּלּאמֶר שְׁאֹּרֹל מִעְּמָלְקֵי הֵבִיאִּים אֲשֶׁר חָמָל הִעָּם עַל־מִישָב הַצּאֹן וְהַבְּקֶּר לְמַעַן וְבְּחַ לִיהְוָה אֵלֹהֵיף וְאָת־הַיּוֹתֶר הֶהֶרְמְנִיּ: (פ)
- (כ, ויאמרו)[ק׳ וִיִּאמֶר] לִוֹ דַּבֶּר: (ס) קְּלְּ אֵתְ אֲשֶׁר דִּבָּר יְחִנְּה אֵלִי חַלְּיֵלִר " נִיּאמֶר שְׁמִנּאֵל אֶל־שְׁאִנּל חֲבֶר וְהַבָּיִּ
- וּנִּאִמְּר הְּמִנּאָּכְ נַבְּנָא אִם_לַּמָּן אַּטַּרִ בּמִּנְיִּוּ רָאָהִ הִּבְּמִּי וֹהְרָאָּכְ אָׁטַּר מַלְּמָר הָמִנּאָכְ נַבְנָאָ אִם בַּמָּן אַטַּרִי
- וְנְלְחַמְּטֵּׁ בְּיִ מָּר בְּלְיָהֶם אָנֶם: יְחַחֲרַמְמָּׁר אָת־חַחַטָּאִים אָת־עֵּמָלֵל מְיִלְחַמְתָּ בְּיִ מָּר בַּלְיָהֶם אָהֶם:

Wherefore then didst thou not hearken to the voice of the Lord, but didst fly upon the spoil, and didst that which was evil in the sight of the Lord;

And Saul said unto Samuel: 'Yea, I have heretened to the voice of the Lord, and have brought Agag the king of Amalek, and have brought Agag the king of Amalek, and have of the have herety destroyed the Amalekites.

But the people took of the spoil, sheep and oxen, the chief of the devoted things, to sacrifice unto the Lord thy God in Gilgal.

And Samuel said: 'Hath the LORD as great delight in burnt-offerings and sacrifices, As in bearkening to the voice of the LORD? Behold, to obey is better than sacrifice, And to hearken than the fat of rams.

For rebellion is as the sin of witchcraft, And stubbornness is as idolatry and teraphim. Because thou hast rejected the word of the Lore, He hath also rejected thee from being king.

And Saul said unto Samuel: 'I have sinned, for I have transgressed the commandment of the Lord, and thy words, because I feared the people, and heatkened to their voice.

Now therefore, I pray thee, pardon my sin, and return with me, that I may worship the Lord.

And Samuel said unto Saul: 'I will not return with thee; for thou hast rejected the word of the Lord, and the Lord hath rejected thee from being king over Israel.'

And as Samuel turned about to go away, he laid hold upon the skirt of his robe, and it rent.

And Samuel said unto him: 'The Lore D hath rent the kingdom of Israel from thee this day, and hath given it to a neighbour of thine, that is better than thou.

And also the Glory of Israel will not lie nor repent; for He is not a man, that He should repent.

Then he said: 'I have sinned; yet honour me now, I pray thee, before the elders of my people, and before Israel, and return with me, that I may worship the Lord thy God.'

ر ْאַמֶר שָׁאִּרִל אָלִ־שְׁמוּאָל אַשֶׁר שְׁמִּלְחָנִי בְּקּוּל יְהַנְּה נִאֵּבֵוּ בַּהָבֶרְ אַשֶּׁר־שְׁלְחַנִי יְהְנָה נִאָבִיא אָת־אַנִּל מָלֶךְ עַּמְלָ הְאָת־עַּמְלָל הַחֶרְמָהִי:

ַנִּּלָּח חְשָּׁם מֵחַשָּׁלֶלְ צָאׁן יִבְּקָר רֵאִשָּׁיתּ חַחֵרֶם לְּוְבָּחַ לִּיחֹנָת אֵלֹהֶיף בַּגּּלְנֵּל: (ס)

וַיַאִמָר שְׁמוּאֵל חַחֻפֵּץ לִיחֹנָת בִּעֹלָוֹת וּיְבְחִים בִשְׁמִעַ בְּקּוֹל יְחִנְֻּת חִנָּח שְׁמֹעַ מִזְּבַח שׁוֹב לְחַקְשָׁיב מֵחֲלֶב אֵילִים:

ַ בּּי חַמַּאִחַ־קָּטָם מֶּרִי וָאָנֵן וּהָרָפָּים הַפְּצָּר יַעַּן מָאַסְׁמָ אֶת־דְּבָּר יְהַנֶּה בְּיִ חַמַּאִחַ־קָּטָם מֶרִי וָאָנֵן וּהְרָפָּים

בּֿ. וֹבְאִטֹ, אַטַבְּמֶּם וֹאָהֵמֹת בַּׁלַנְלֶם: בַּּיִּמְבָרִיּיִ אָטַ פִּּיִּ וֹעוֹנְיַ וֹאָטַבְּבַּבְנִינִּ וֹנְאִמָּב הַּאִנִּל אָלַבְהָמִנִּאָלָ טַמְאָטִי

װּ וְמַּמָּׁה אָא אָא דּחַשָּאָתִי וְשָׁיִּב עִּמִּי אָי יְמַיְּהַ אָלָּי אָ אָרִיחַשָּׁאָן וְשְׁיִּבּי עִּמָּי

נֵיאָמֶר שְׁמִוּאֵל אָלִ-שְּׁאָנִל לָא יְחִלְּח נֵיִמְאָסְךְּ יְחִלְּח מְחָיָוֹת מֶלֶךְ נְחִלְּח נֵיִמְאָסְךְּ יְחֹלֶח מְחָיָוֹת מֶלֶךְ נְיִאְמֶר יְמְּיִלְּיִּ (ס)

בְּבְּנְוּ מְמִנּאָלְ לְבְּצְבָּת וּיִחַזֵּל ניפָּב שְׁמנּאָלְ לְבְצָבָת וּיִחַזֵּל

װְּנְקְּנְה לְבְהֵּנְּ תַּמָּנִה מִמֶּבְּי אֶת־מַמְלְלָּנִת יִשְּׂרָאֵל מִעָּלֶיִּה תַיְּוֹם נּיִּאִמָּר אֵלְיוֹ שִׁמִּיִּב מִמֶּלֶיִּה תַיְּוֹם

خْد كِي غَثْت بُنِي كِينَاثِتُت: لَاْتِ تَجْبَ نَشِدَعِدٍ كِي نَشَوْد لَكِي نَاثِتُه

ְנְיֵהְשִׁבְּוֹנְנִיגִּי כְּנְעַוְּׁנֵי אֵּכְיֲנֵינְבּ: זְלֵלְנִיַתְּּשִּׁי נְנֵלְנִי יִאְבְאֵלְ וְהָּנִּד תְּשָׂי נִגְּאָמָר טַמָּאָטִי תַּטָּר כַּבְּבֵנִי זָגָא דָנִי

82

So Samuel returned after Saul; and Saul worshipped the Lord.

Then said Samuel: 'Bring ye hither to me Agag the king of the Amalekites.' And Agag same unto him in chains. And Agag said: 'Surely the bitterness of death is at hand.'

And Samuel said: As thy sword hath made women childless, So shall thy mother be childless among women. And Samuel hewed Agag in pieces before the Load in Gilgal.

Then Samuel went to Ramah; and Saul went up to his house to Gibeath-shaul.

מפטיר לפרשת פרה

Numbers 19:1-22

And the Lord spoke unto Moses and unto Aaron, saying:

This is the statute of the law which the LORD hath commanded, saying: Speak unto the children of Israel, that they bring thee a red heifer, faultless, wherein is no blemish, and upon which never came yoke.

And ye shall give her unto Eleazar the priest, and she shall be brought forth without the camp, and she shall be slain before his face.

And Eleazar the priest shall take of her blood toward with his finger, and sprinkle of her blood toward the front of the tent of meeting seven times.

And the heifer shall be burnt in his sight; her skin, and her flesh, and her blood, with her dung, shall be burnt.

And the priest shall take cedar-wood, and hyssop, and scarlet, and cast it into the midst of the burning of the heifer.

Then the priest shall wash his clothes, and he shall bathe his flesh in water, and afterward he may come into the camp, and the priest shall be unclean until the even.

נְיֶּמֶׁב מְּטִנְאֵלְ אַנְוֹנֵי מָאָנּלְ נַיְּמְׁתַּוּרָ מָאָנּלְ לַּיְבוֹנְיִי: (ס)

ַ ַּנְאָמֶר שְׁנְּג אָבֶן סֶר מַר־הַמֶּנֶת: (ס) מַלֶּדְּ עַּמְלֵּלְ נַיֵּלֶּךְ אֵלֶיוּ אַגָּוּ מַעַּרַנָּת בּנְאמֶר שְׁנְּג אָבֶן סֶר מַר־הַמֶּנֶת: (ס)

ַ װֵלֶבְ הִּמוּאֵלְ הַרְּמָּׁהִ וְּשָׁאָּוּלִ עְּלֶר אֵלְ־בֵּיהָוֹ וּּבְעָּת שָׁאִּילִ:

EULEL ("A:4'-C"E

אַלָּבְיּבִי נְיִנְיֵנִי אָּלְ-מִאָּהִי וָאָלְ-אַנִּדְרָּן באַלְאַנְיִר:

יָאָת חָאַת הַמּוֹרָה אֲשֶׁר־צִּיָּה יְהֹוָה לֵאֵמָר דַּבָּרו אָל־בָּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיִּקְחַוּ אֵלֶיף פָּרָה אֲדָמָה הָמִימָה אֲשֶׂר אֵין־בָּה מוּם אֲשֶׁר לֹא־עַלְה עַלֶּיה עָלִיה עָלִי יְנְתַתָּם אֹּהְה אֶל־אֶלְעַזֶּךְ הַכְּתֵּן וְהוֹצֶיא

לְפֹּנֵינ: אָטִׁבְ אָלְבְטִנִּינּא לְמִּנִזְיְנִי וְאָנִם אָטִיב ייִיזִינִים אַזִּינִיאָר אָלִילִּדָּי וְאָנִים אָטִיבּי

ַ וְלַלֵּח אֶלְמְּזָר הַכְּהֵוֹ מִבְּמָה בְּאָבִּבְעִוּ הְיִדְּה אֶלְ-נֹכִח פְּנֵי אְהָלְ-מִוּעֵּר מִדְּמָה הְבְּיִם אֶלְ-נְכָח פְּנֵי אְהָלְ-מִוּעֵּר מִדְּמָה

ױשָּׁבִר אָת־הַפָּרָה עַל־פִּרְשָּׁה װְאָת־בְּשְׂרָה וְאָת־דָּלָה עַל־פִּרְשָּׁה יַשְׁרָף:

וְלְקָח תַכֹּהֵוְ עֵץ אָרֵז וְאֵזִוֹב וּשָׁנֵי תּוּלְעַת וְהִשְּׁלִיף אָל תִּוֹך שְׁבַפָּת תַפְּרֶה:

וְכִבֶּׁס בְּגִּדְׁיוֹ הַכֹּהֵן וְרָחַץ בִּשְּׁרוֹ בַּמִּיִם וְצִּחַר יְבָא צֶל־הַמַּהָגָה וְשְׁמֵא הַכֹּהֵן עַר־הְעְּרֵב:

- And he that burneth her shall wash his clothes in water, and bathe his flesh in water, and shall be unclean until the even.
- And a man that is clean shall gather up the sahes of the heifer, and lay them up without the camp in a clean place, and it shall be kept for the congregation of the children of Israel for a water of sprinkling; it is a purification from sin.
- And he that gathereth the ashes of the heifer shall wash his clothes, and be unclean until the even; and it shall be unto the children of Israel, and unto the stranger that sojourneth among them, for a statute for ever.
- He that toucheth the dead, even any man's dead body, shall be unclean seven days;
- the same shall purify himself therewith on the third day, and he shall be clean; but if he purify not himself the third day and the seventh day, he shall not be clean.
- Whosoever toucheth the dead, even the body of any man that is dead, and purifieth not himself—he hath defiled the tabernacle of the DORD—that soul shall be cut off from Israel; because the water of sprinkling was not dashed against him, he shall be unclean; his uncleanness is yet upon him.
- This is the law: when a man dieth in a tent, every one that cometh into the tent, and every thing that is in the tent, shall be unclean seven days.
- And every open vessel, which hath no covering close-bound upon it, is unclean.
- And whosoever in the open field toucheth one that is slain with a sword, or one that dieth of himself, or a bone of a man, or a grave, shall be unclean seven days.
- And for the unclean they shall take of the ashes of the burning of the purification from sin, and running water shall be put thereto in a vessel.
- And a clean person shall take hyssop, and dip it in the water, and sprinkle it upon the persons that upon all the vessels, and upon the persons that were there, and upon him that touched the bone, or the slain, or the dead, or the grave.

- בְּשְׁרֵוְ בַּמְּנִם וְמְמֵא מִּרַ־הָעֶהֶר: וְהַשְּּרֵרְ בַּמְּנִם וְמְמֵא מִּרַ־הָעֶהֶר:
- וְאָסָרוּ אֵישׁ מְהֹוֹר אֵת אֵפָר הַפְּרָה יְהִנְּיִם מִחִוּץ לִּשִּׁהָנָה בִּמְקִּוֹם מָהַוֹּר יְהְיְהְה לַעֲּבָׁת בְּנֵי־ִישִׁרָאֵל לְמִשְׁמֶהָת לְמֵי נְהֶה חַמֶּאת הָוֹא:
- מּנִלְם: מְלֵּנָה הַאָּבְ וְלְזָּר הַזָּר בַּעוָכֵּם לְטִׁפֹּע הַבְּנָהְוּה וְמִּנֵא מַּגַ הַלִּבָּר וְחַוֹּטְׁנִ הַבְּלָם:
- שְׁבְעָת בְּמֵּר לְבְלְ־נָפָּשׁ אָּדָה וְמְמֵא " הַעָּגַעַ בְּמֵר לְבְלְ־נָפָשׁ אָדָה וְמְמֵא
- چַל־הַנּגַעַ בְּמָח בְּנָפָשׁ הָאָדָׁם אַשֶּר־יָמׁוּת וְלָאׁ יִחְחַשָּׁא אָת־מִשְׁכֵּן יְהֹנָתׁ שִּמֵּא וְנִבְּרְתָּה הַנָּפָשׁ הַהָּוּא מִיּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדְּה לֹא־זֹרָק עָלְיוֹ שְׁמֵא יִהְיָה עִּיֹד שְּמְאָתִּי בְוֹּ:
- ֻ זאָת הַתּוּדָה אָדֶם פָּרִינָמִיה בְּאָהֶל כְּלִ־הַבָּא אֶל־הָאָהֶל וְכְלִ־אֲשֶׁר בְּאָהֶל יְמְמָא שְׁבְעַת יָמִים:
- הְּלְגְׁנִ מְּמֵא צִינִא: מּ נְכִלְ כְּלֵנִ פִּנְינִוּ אִׁמֶּב אִנִּוֹ_הָּמָנִג פַּטִּנִל
- וְבֶל אֲשֶׁר־וּנִּע עַל־פְּנֵּי תַשְּׂדָה בְּחַלַל־חָהֶב אַוּ בְמָת אִּוֹ־בְעֵּצֶם אָדֶם צֵּוֹ בְקֻבֶּר יִשְׁמָא שִׁבְעַת יְמֶים:
- ְּלְלֵחׁ אֵזִּיִׁב וְמְבָלִ בָּמֵּיִם אָיִּיִם מְחִיִּרִ וְחִזְּחִ עַלְ־חָאָהָלִ וְעַלִּבְּלִּחַבֵּלִים וְעַלְ־חַנְּפְשִׁיִּת אֲשֶׁר חֲיִּיִּשְׁם וְעַלִּ־חַבֵּלִים בַּעָּצֶם אַוֹּ בֶּחְלְלְ אָוֹ בַמָּת אָוֹ בַקְּבֶר:

And the clean person shall sprinkle upon the unclean on the third day, and on the seventh day he shall purify him; and he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and shall be clean at even.

But the man that shall be unclean, and shall not purify himself, that soul shall be cut off from the midst of the assembly, because he hath defiled the sanctuary of the Lord; the water of sprinkling hath not been dashed against him: he is unclean.

And it shall be a perpetual statute unto them; and he that sprinkleth the water of sprinkling shall wash his clothes; and he that toucheth the water of sprinkling shall be unclean until even.

And whatsoever the unclean person toucheth shall be unclean; and the soul that toucheth him shall be unclean until even.

REULL GLWR GLR

Ezekiel 36:16-38

Moreover the word of the Lord came unto me, saying:

'Son of man, when the house of Israel dwelt in their own land, they defiled it by their way and by their doings, their way before Me was as the uncleanness of a woman in her impurity.

Wherefore I poured out My fury upon them for the blood which they had shed upon the land, and because they had defiled it with their idols;

and I scattered them among the nations, and they were dispersed through the countries, according to their way and according to their doings I judged them.

And when they came unto the nations, whither they came, they profaned My holy name, in that men said of them: These are the people of the LORD, and are gone forth out of His land.

But I had pity for My holy name, which the house of Israel had profaned among the nations, whither they came.

Therefore say unto the house of Israel: Thus saith the Lord God: I do not this for your sake, O house of Israel, but for My holy name, which ye have profaned among the nations, whither ye came.

، ְ וְהַזְּה הַשְּׁהִר עַל־הַשְּׁמֵא בּיִּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יבַיַּוֹם הַשְּׁבִיעֵי וְחִשְּאוֹ בַּיַּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכְבֶּסְ בְּגְּדֶיו וְרְתַץ בַּמָּיִם וְשְׁתֵר בְּעֲרֶב:

וָאָישׁ אֲשֶׁר־יִמְטָאׁ וָלָאׁ יִהְחַשָּׁא פִּי אָת־מִקְדַּשׁ יַהְוָה מִמֵּאׁ מֵי נִדֶּה לא־זֹרַק עָלֶיוּ מְמֵא הְוּא:

ַ וְהַיְמָה לְהָם לְחָפָּת עּוֹלְם וּעַזָּה מִי־הַנְּדְּה יְכַבֵּס בְּנָּדְיוּ וְהַנֹּגַעַ בְּמֵי הַנְּדְה יִשְׁמָא עַד־הְעֶּרֶב:

עַנְּנְגַּטְ טַּמְׁמֶא גַּעַ_טַגְּנְבֵי (פּ) וְכָּׁעְ אַמֶּעַ_נִּגַּמַבִּי עַמְּטָא נִמְּנָא וְעַנָּפָּמֵ

ימוקאל ל"ו:מ"ו–ל"מ

9EIAXXX [ذلاد كَلَّهُ ذَلِيَّا عَجْد جُهُوْل:

چן־אָדָם چֵּיה יִשְׂרָאֵל יִשְׁבָּים • עַל־אַדְמָהָם יַיִּשִּׂמָאַי אַוֹהָה בְּדַרְבֶּם • בְּעַלְילְיֹהָם בְּשָׁמָאַיל הַנָּדֶּה הַיְּהָ דַרְבֶּם לְפְּנֵי:

מְמֵּאִיהַ: אַמֶּג_מֶּפַבׁי מַלְ_הָאָהֵץ יּבְּגִלְיהֵם הְמָּאַיִּהִי:

בְּבַרְבְּם וְכַהְּלְּנְנְיֵם הִפַּּמִּטִּנִם: נְאָפָּׁנִּאְ אָטַׁםְ בַּעִּנְם נִנִּיָּבׁנִ בָּאָבֹאָנָט

וִיִּבֹוֹא אָל־חַגּוֹיִם אֲשֶׁר־בָּאִּר שְׁם וְיְחַלְלוּ אָת־שָׁם קְדְשִׁי בָּאֵּטָּר לְחָם עַם־יְהְוָה אֵלֶה וּמֵאַרְצִּוֹ יָצְאִּרּ:

ָנְאָחָלֵל עַל־שָׁם קְּדְשָׁי אֲשֶׁר חִלְלָּחוּ בֵּיח יִשְׂרְאֵל בַּגּוֹיָם אֲשֶׁר־בָּאּי שֲמָּח: (פ)

לבו אֵמָר לְבֵית־יִשִּׁרָאֵל פָּה אָמַרֹ אַדְנָי יֵהוֹה לָא לְמַעַּנְבֶּם אַנִּי עֹשֶׁר בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־לִשִּם־קְדְשׁי אֲשֶׁר הַלְלְהֶם בַּגּּוֹיָם אֲשֶׁר־בָּאָהֶם שֲׁם:

REULT GLUT GLT

- And I will sanctify My great name, which hath been profaned among the nations, which ye have profaned in the midst of them; and the nations shall know that I am the LORD, saith the Lord GOD, when I shall be sanctified in you before their eyes.
- For I will take you from among the nations, and gather you out of all the countries, and will bring you into your own land.
- And I will sprinkle clean water upon you, and ye shall be clean; from all your uncleannesses, and from all your uncleannesses, and
- A new heart also will I give you, and a new spirit will I put within you; and I will take away the stony heart out of your flesh, and I will give you a heart of flesh.
- And I will put My spirit within you, and cause you to walk in My statutes, and ye shall keep Mine ordinances, and do them.
- And ye shall dwell in the land that I gave to your fathers; and ye shall be My people, and I will be your God.
- And I will save you from all your uncleannesses; and I will call for the corn, and will increase it, and lay no famine upon you.
- And I will multiply the fruit of the tree, and the increase of the field, that ye may receive no more the reproach of famine among the nations.
- Then shall ye remember your evil ways, and your doings that were not good; and ye shall loathe yourselves in your own sight for your iniquities and for your abominations.
- Mot for your sake do I this, saith the Lord Gop, be it known unto you; be ashamed and confounded for your ways, O house of Israel.
- Thus saith the Lord God: In the day that I cleanse you from all your iniquities, I will cause the cities to be inhabited, and the waste places shall be builded.

- וְקִרַשִׁתִּׁי אָת־שְׁמָי תַגָּדִוֹל תַמְחָלָל פַּגּוֹלְם אֲשֶׁר תִּלְלְמָם פָתּוֹכָם וְיָדְעֹּי תַגּוֹלִם פִּי־אָנַי יְתֹנְת נָאָם אֲדֹנָי יֶתֹוֹת בְּתִקְדְשֵׁי בְכֶם לְעֵינֵיהֶם:
- אָּגְ_אַּבְׁמִּטְׁכֵּם: אַטְׁכֵּם מִפְּגְ_חַאֲּבֹּאִנִי וְחַבָּאִנִי, אָטַכֵּם נְלַבַּטִּׁטְיָּה אָטְׁכֵּם מִּלְ_חַיִּנְיָם וְׁלַבַּּאִנֵי, יִּי
- אָּמִּבַׁר אָטַׁכֵּם: מַּבְּּׁץ מְּמִׁאִנִינִיכֵּם נִמִּבְּּׁץ-נִּבְּנְכִּנְכֵם נִזְבַלְּיַבְּׁיִבְּם:
- מְבְּמֶּרְכֶּם וֹנְתַּמֵּ, לְכֵּם לֶּבְ בְּמֶּר: אָמֵּן בְּקְרְבָּכֵם וַתַּסְרִנְי, אָתַ-לֶּבְ תַאָּבֶּן וֹנְתַמֵּ, לְכִם לֶבְ חַבְּמִּ וְרָנִת חֲבָּאָרִי
- וֹהְמִּנִים: אַמְּבַבְּטִׁפּֿ, שִּבְּכִּנְ וּמִמָּפָּׁמָ, שַּמְּמִב נֹאָטַבְנִינֵו, אָשָׁוֹ בַּצִּבְבִּים וֹהָמָנִי, אָש
- נְאַנְיֵנִים: נְנְיֵנִימִים לְּיְ לְמָּׁם נִאָּנְכִּי אָנִיִנִי לְכֵּם נִיאַּבְּעִּים:
- וְלְאָ-אִטֵּוּ הַּלְיָכֵם בְהֶּכ: וְפַּׁבְאִטִּי אָלְ-חַבֵּּלִּן וְחַרְבָּיתֵּי אָלְיִּ וְחִוּהַהִּטִּי אָלִכָּם מִפָּלְ הָמִׁאִנִיכִּם
- ְּנִהְרְבֵּיִתִּי אָתִּ־פְּרֵי הִעָּץ וּהְנוּבָת הַשָּׁדֵּה לְמַעֵּן אֲשֶׁר לֵא הִקְתִּוּ עָּוֹד חָרְפָּת רָעָב בַּנּוֹיָם:
- ְנְּלֵלְ טִּנְּתְּׁדֵנְינִיכֶּם: נְלֵלְסָטִׁםְ בֹּפְׁנִּרֶפָם מָּלְ הֻּנָּנָיַיכֶּם נְתַּתְּלְלְיָכֵם אָחֲׁב לְאַ-סִנְבִים נְוַכְּבִׁטִּםְ אָעַ-גַּבִּכִּם טַבְּהָּנִם
- לָא לְמַעַּנְכֵּם אֲנִי־עַשָּׁה נָאָם אֲדֹנֵי יֵהוֹה יִנְהַע לְבֶה בַּוֹשׁי וְהִבֶּלְמָּי מִדַּרְבֵיכֶם בֵּיה יִשְּׁרְאֵל: (ס)
- כָּה אָמֵר אֲדֹנֵי יֶהוֹיה בִּיוֹם שַהַרֵי אָהִכָּם מִכְּל עַּוֹנְוֹתִיכֶם וְהִוֹשִׁבְּחִי אָת־הֵעֶּלִים הְבְּלְיִה הָהֵבְיִת:

And the land that was desolate shall be tilled, whereas it was a desolation in the sight of all that passed by.

And they shall say: This land that was desolate is become like the garden of Eden; and the waste and desolate and ruined cities are fortified and inhabited.

Then the nations that are left round about you shall know that I the Lord have builded the ruined places, and planted that which was desolate; I the Lord have spoken it, and I will do it.

Thus saith the Lord God: I will yet for this be inquired of by the house of Israel, to do it for them; I will increase them with men like a flock.

As the flock for sacrifice, as the flock of Jerusalem in her appointed seasons, so shall the waste cities be filled with flocks of men; and they shall know that I am the Lord.

הְיְהָבֵּץ הַנְּשַּׁמֶּה הַעְּבֵר הַּחַת אַמֶּר הְיְהְצָּבֶץ הַנְּשַּׁמֶּה הַעְּבֵר:

ְּ יְאָמְרִוּ הָאָבֶץ הַלֵּזוּ הַנְּשַׁמְּה הִיָּחָה ְבְּוַ־עֵּדֵן וְהָעְּרֵים הָהֲרֵבָוֹת וְהַנְשַׁמָּוֹת יְתַנֶּהֶרְסִוֹת בְּצוּרְוֹת יָשֶׁבוּ:

י װְיָרְעָּי תַגּוֹיִם אֲשֶׁר יִשְׁאֲרוּ סְבִיבְוֹתֵיכֶם בֵּיו אֲנֵי יְחֹנְה בְּנִיתִי תַנְּהֶרֶסׁוֹת נָשִׁעְתִּי תַּנְשְׁמְּה אֲנָי יְחֹנֶה דְּבָּרְתִּי וְעְשְׁיתִי: (ס)

ָּה אָמַר אַדֹּנְי יָהוֹה עֿוֹד וָאָת אִדְּרֵשׁ לְבֵּית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשָׁוֹת לָהָם אַרְבָּה אֹהָם כַּצְּאוֹ אָרֶם:

קצָאו קַדָשׁים קצָאו יָרוּשָׁלִםׁ בְּעָוֹשָּׁדִּׁיה בֵּן מְּהָיָינְתֹ הַשְּרֵים הָחֲרֵבׁוֹת מְלֵאִוֹת צָאוֹ אָדָם וְיָדְשִּי בְּי־אָנִי יְהֹוֶה: (פ)

TEUTI ETUI TATILLA BE Exologi is Exologi is Exologi is Exologi is Exologi is Exologi is Exologi is Exologi is Exologi is Exologi in

Ezekiel 45:16-46:18

λLV:16

All the people of the land shall give this offering for the prince in Israel.

And it shall be the prince's part to give the burnt-offerings, and the meal-offerings, and the drink-offerings, in the feasts, and in the new moons, and in the sabbaths, in all the appointed seasons of the house of Israel, he shall prepare the sin-offering, and the meal-offering, and the burnt-offering, and the peace-offerings, to make atonement for the house of Israel.

Thus saith the Lord God: In the first month, in the first day of the month, thou shalt take a young bullock without blemish; and thou shalt purify the sanctuary.

And the priest shall take of the blood of the sin-offering, and put it upon the door-posts of the house, and upon the four corners of the settle of the altar, and upon the posts of the gate of the inner court.

ימוקאל מ"ה:ע"ו–מ"ו:י"מ ---

ַבּגְ חַמְּּם חַאְּבֵּא בּוֹמְּבָאֵּגְ: בּגִּ חַמְּּם חַאְבָּא וֹהָוֹיִ אָּלְחַהְּרִוּמָה

וְעֵלְ חַנְּשָׁיֹא יֵחְיָׁה חָעוּלָוֹת וְחַמִּנְחָהֹ וְחַנֵּסֶךֵּ בַּחַגִּים וּבֶחֲדִשִׁים וּבַשַּבְּתִוֹת בְּבֵל־מוֹעַבֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הְוּא־יַעַשֶּׁה אָת־חַחַמְאָת וְאֶת־חַמִּנְחָה וְאֶת־חַעוּלְה וְאֶת־חַשְּׁלְמִים לְכַפֶּר בְּעַר בֵּית־יִשְׂרְאֵל: (0)

פֹּה־אָמִר´ אֲדֹנֵי יֵהוֹהֹ בֶּרִאִּטִּוֹן בְּאָחָר לַחְבֶשׁ הַמָּח פַּר־בָּן־בָּקֵר הָמָים וְחִפָּאהַ אֶת־הַמִּקְדֶשׁ:

ְּלְקָה הַפֹּהֵוְ מִהָּם הַחַשָּׁאִת וָנָתַוֹ פּי אָל־מְזּיוַת הַבָּיִת וְאָל־אַרְבָּע פִּנִּית הְטְּזְרֶה לַמִּוְבָּח וְעָל־מִזּיזַת שָׁעַר הֶהְצֵּר הַפְּנִימִית:

הפטרת פרשת החודש

- And so thou shalt do on the seventh day of the month for every one that erreth, and for him that is simple, so shall ye make atonement for the house.
- In the first month, in the fourteenth day of the month, ye shall have the passover; a feast of seven days; unleavened bread shall be eaten.
- And upon that day shall the prince prepare for himself and for all the people of the land a bullock for a sin-offering.
- And the seven days of the feast he shall prepare a burnt-offering to the Lord, seven bullocks and seven rams without blemish daily the seven days, and a he-goat daily for a sin-offering.
- And he shall prepare a meal-offering, an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and a hin of oil to an ephah.
- In the seventh month, in the fifteenth day of the month, in the feast, shall he do the like the seven days; to the sin-offering as well as the burnt-offering, and the meal-offering as well as the oil.
- Thus saith the Lord God: The gate of the inner court that looketh toward the east shall be shut the six working days; but on the sabbath day it shall be opened, and in the day of the new moon it shall be opened.
- And the prince shall enter by the way of the porch of the gate, without, and shall stand by the post of the gate, and the priests shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, and he shall worship at the threshold of the gate; then he shall go forth; but the gate shall not be shut until the evening.
- Likewise the people of the land shall worship at the door of that gate before the Lora in the sabbaths and in the new moons.
- And the burnt-offering that the prince shall offer unto the Lore shall be in the sabbath day six lambs without blemish and a ram without blemish;
- and the meal-offering shall be an ephah for the ram, and the meal-offering for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
- And in the day of the new moon it shall be a young bullock without blemish; and six lambs, and a ram; they shall be without blemish;

- ימפְּטִי וְכִפּּרְמֵּם אָת־תַבְּיִת: יי וְכֵּן מַצְיִשׁ בְּשְׁרְבָּשׁ בַּאָרִשׁ שֹּגִישׁ שׁנֶּה
- בּ בְּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָּה עְּשֶׁר יוֹם לַחֹדֶשׁ יִהְנָה לְכֶם הַפְּּסָח הָג שְׁבֻעַּוֹת יָמִים מַצְּוֹת יֵאְבֶל:
- ג ןְעְשֶׁׂה חַנְּשִׁיאׁ בַּיֵּוֹם חַהֹּוֹא בַעֲדֹוֹ וּבְעָר בְּל־עַם הָאֵבֶץ פָּר חַמְּאַה:
- ן שְׁבְעַת יְמֵי־הָחָג יַעֵּשָׂה עּוֹלֶה לַיהֹוָה * שְׁבְעַת פְּרִים וְשִׁבְעַת אֵילֵים הְמִימִם ל^{וּ}וֹם שְׁבְעַת הַיָּמִים וְחַשְּׁאת שְׁעָּיר עַזָּים לְיִּוֹם:
- ، בַשְׁבִיעִֿי בְּחֲמִשְׁרֹ עָשָׁר יָוֹם לַחָהָשׁ בָּחָי יַעַשָּׁר כְאָלֶּר שִׁבְעַּת חַיָּמִים כַּחַשָּׁאת בְּעַלְּה וְכַמִּנְחֵה וְכַשְּׁמֶן: (ס)
- פֹּה־אָמַר´ אֲדֹנָר יֵהוֹה שַׁעַר הָחָצֵר הפְּנִימִיתֹ הַפֹּנָה קַדִּׁים יִהְיָה סְגִּּרִ שֵׁשֶׁת יְמֵי הְמִּעֲשֶׁה וּבְיִוֹם תַשַּׁבְּתִ יִפְּהֵחַ וּבְיִוֹם הַחְׂדֶשׁ יִפְּתֵחַ:
- ۴٩٪ תַנָּשִׁיא پُٽِ٦٦٪ אִּלֶם תַשָּׁעַר מִהֹוּץ * ןְעְּמֵר עַל־מִוּוּזָת תַשָּׁעַר וְעָשָׁי תַפֹּהַנִּים אָת־עִילְתוֹ וְאָת־שְׁלָמִיו וְהִשְׁתַּדֵוְנָה עַל־מִפְתַּן תַשְּׁעַר וְיָצְאְ וְתַשָּׁעַר לֹא־יִפְּגֵר עַד־הְעְּרֵב:
- , וְהִשְׁתַּהָוֹרִ עַם־הָאָבֶץ בָּתַה הַשַּׁעַר הַהְּגֹא בַּשְּׁבְּתְּוֹת וּבֶהֶדְשָׁים לְפָּנֵי יְהְוֶה:
- ְּ וְתָעֹלֶה אֲשֶׁר־יַקְרָב הַנְּשָׂיִא לַיהוֹּה בְּיִים הַשַּׁבְּת שִׁשְּׁה כְּבָשֶׁים הְּמִימֶם וְאַיִל הְמִים:
- , וּמִנְחַרׁ אֵיפָּה לְאַׁיִל וְלִפְּבָשִׁים מִנְחָה מַתַּת יְדִיוֹ וְשֶׁמֶן הֵין לְאֵיפֶּה: (ס)
- لْمُمْن خُخُمْنِه ثَمْنَ فَعْرَضُه نَكَٰنَ: * بَخُلْبُه تَنْشِكُم قَد جُلَـخُكُد فَعْنَمُهُ

- and he shall prepare a meal-offering, an ephah for the bullock, and an ephah for the lambs according as his means suffice, and a hin of oil to an ephah.
- And when the prince shall enter, he shall go in by the way of the porch of the gate, and he shall go forth by the way thereof.
- But when the people of the land shall come before the Lord in the appointed seasons, he that entereth by the way of the north gate to worship shall go forth by the way of the south gate; and he that entereth by the way of the south gate shall go forth by the way of the gate; he shall not return by the way of the gate whereby he came in, but shall go forth straight before him.
- And the prince, when they go in, shall go in in they midst of them; and when they go forth, they shall go forth together.
- And in the feasts and in the appointed seasons the meal-offering shall be an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
- And when the prince shall prepare a freewill-offering, a burnt-offering or peace-offerings as a freewill-offering unto the LORD, one shall open for him the gate that lookerh toward the east, and he shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, as he doth on the sabbath day; then he shall go forth; and after his going forth one shall shut the gate.
- And thou shalt prepare a lamb of the first year without blemish for a burnt-offering unto the Lord daily; morning by morning shalt thou prepare it.
- And thou shalt prepare a meal-offering with it morning, by morning, the sixth part of an ephah, and the third part of a hin of oil, to moisten the fine flour: a meal-offering unto the Lord continually by a perpetual ordinance.
- Thus shall they prepare the lamb, and the meal-offering, and the oil, morning by morning, for a continual burnt-offering.
- Thus saith the Lord God: If the prince give a gift unto any of his sons, it is his inheritance, it shall belong to his sons, it is their possession by inheritance.

- رْيْرْجْتْ رْغُد زِيْرْدْ رَيْشِ مَبْئِد ازْجْجُبُّات جَيْشِد مَهْند بَيَّا بْهُمْا بَرْبَا رِيْرُجُنِ
- « וּבְבָוֹא הַנְּשִׂיא דֵּבֶרְ אוּלְם הַשַּׁעַרׁ יָבֹוֹא וּבְרַרְפִּוֹ יֵצְא:
- ּיִבְבֹוֹאִ עַם־הָאָבֶץְ לִפָּנֵי יְהֹוָתֹ בַּמּוֹעֲדִיםׁ הַבָּא דָרֶךְ־שָׁעַר צָפֿוֹן לְהְשִׁמַהַוֹּה נֵצֵא דָרֶךְ־שָׁעַר צָפָּוֹנָה הַרֶךְ־שָׁעַר נְּגָב נֵצָא דָרֶךְ־שָׁעַר צָפָּוֹנָה לָא יָשׁיב הַרֶּךְ הַשָּׁעַר צָּשֶׁרְ־בָּּא בֹּוֹ בָּי
- נצאו: בנאָם בְּרוֹאָם בְּרוֹאָם יַבְּיִא וּבְצֵאחָם בְּרֵיִא בּבְצֵאחָם.
- וּבַחַגַּים וּבַמּוֹעֲדִׁים מִּחְיָה חַמִּנְחָהֹ אֵיפֶּה לַפְּרֹ וְאֵיפֶּה לְאַׁיִל וְלַכְּבָשִׁים מַתַּה יְדִי וְשֶׁמֶן הֵין לְאֵיפֶּה: (פ)
- וְבְּיִרִיִשְׁשָׁהֹ הַנְּשִׁיא נְדָבְּה עּוֹלֵה אּוֹ־שְׁלְמִיםׁ נְדָבָה לִיהֹנָהֹ וּפָּתַח לֹוֹ אָת־הַשַּׁעַר ׁ הַפָּנָה קָדִּים וְעָשָׂה אָת־עִּלְחוֹ וְאָת־שִׁלְלָּיו כַּאֲשָׁר יַעֲשָׂר בְּיִוֹם הַשְּבֶת וְיָצֵא וְסְגַר אָת־הַשָּׁעַר אַהֲרֵי צֵאתְיֹּ:
- رَانِه مَا شِرْبَة مِثِه مِنِهُم مِنْهِشِ عَبْرَا: رَانِه كَرْبَيْهِ مِثِهُد مِثِهُد مِنْهُش عَبْرَا:
- ומנְחָה תַעֲשָּׁה עַלְיוּ בַבָּקָר בַבּקר שִׁשֵּיה הְאֵיפָׁה וְשֶׁמָן שָׁלִישִׁיה הַהָּין לְרַס אָת־הַסָּלְת מִנְחָה לַיהֹוְה הֻקּוֹת עוֹלֶם מְמִיד:
- (כ׳ ועשו)[ק׳ יַעַשָּׁמָן בָּבָּקָר בַּבָּקָר וְאָת־תַמִּנְתָה וְאָת־תַשֶּׁמֶן בַּבָּקָר בַּבָּקָר עוֹלֵת הְמְיד: (ס)
- פֿר־אָמַר אַדֹנָי יָהוֹה פִּי־יִמֹּן הַנְּשָׂיא מִמְּנְהׁ לְאַישׁ מִבְּנְיִי נִחֲלְתִּוֹ הָיא לְבָנֵיִי מְהְיֶה אֲחֻּנְּתֵם הָיא בְּנַחֲלֶה: (ס)

SΙ

הפטרת פרשת החודש

- But if he give of his inheritance a gift to one of his servants, it shall be his to the year of liberty; then it shall return to the prince; but as for his inheritance, it shall be for his sons.
- Moreover the prince shall not take of the people's inheritance, to thrust them wrongfully out of their possession; he shall give inheritance to his sons out of his own possession; that My people be not scattered every man from his possession.'
- ڔڿי־ִימֵּן מִמְּנָה מִנַחֲלְמִוּ לְאַחַד מִשְּבְּדִּיִי יְהָיְמַה לּוֹ עַּד־שְׁנָת תַדְּרֹוֹר וְשְׁבָת לַנְשִׂיא אַדְּ נַחֲלְתֹּוֹ בְּנָיוּ לְחֶם תִּדְּיֶה:
- ڔ؇؉ڗڟ۪۩؈ڽ؇ڹ؈ڽڮڔٛؠ؈ڹٷڝ؇؋ڹڒ؈ڞ ؿۼۣ؈ڹۻڡؿۼ؈ڹ؈ڗؿڔ؇ۼڡڂڽڔڔ؇۪ؿٷٳ ۼٷۣڎ؇؉ڗ۪ۅۣۼڎٷ؋ڎۼڗٷڎڰڝڎ